Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 26 (318) — 1 iulie 1961

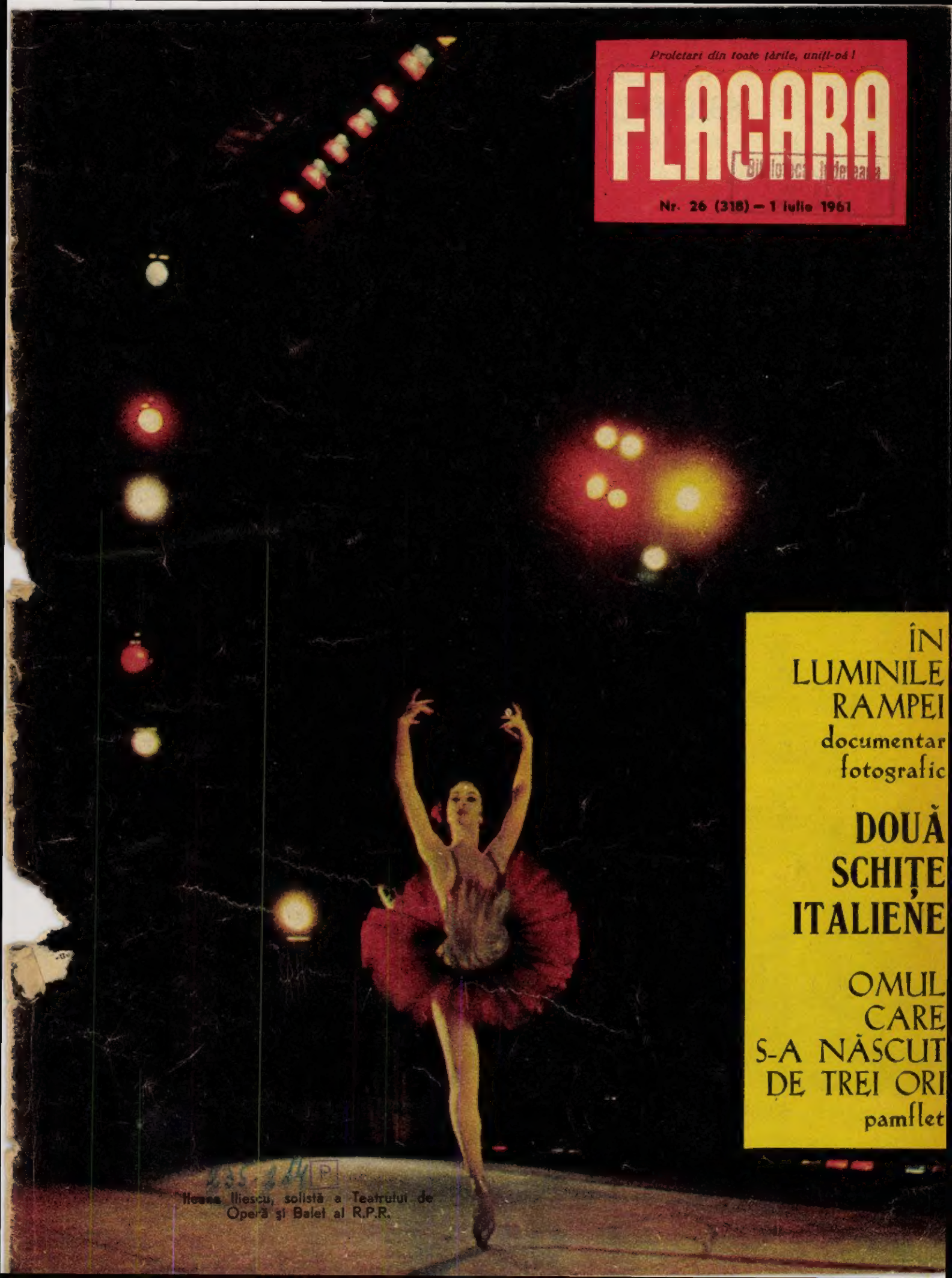

Ileana Iliescu, solistă a Teatrului de Operă și Balet al R.P.R.

ÎN LUMINILE RAMPEI
documentar fotografic

DOUĂ SCHIȚE ITALIENE

OMUL CARE S-A NĂSCUT DE TREI ORI
pamflet

MICUL COMENTAR

DESTINUL LUI BIDRU

de Florica ŞELMARU

În armata napoleoniană, soldaţilor li se spunea că fiecare dintre ei are în raniţă bastonul de mareşal. În lumea capitalistă contemporană, teoria „bastonului de mareşal" din raniţă a fost înlocuită cu teoria „şanselor egale" în viaţă. Legile prevăd de pildă obligativitatea generală a învăţământului elementar — asta ar însemna deci că, născuţi în palate sau în colibe, toţi copiii ajunşi la vîrsta îndatoririlor şcolare vor începe a desluşi tainele abecedarului şi ale tablei înmulţirii, păşind astfel pe aceeaşi poartă a lui „o-i, oi" şi „2x2 = 4". Legile nu îngrădesc în nici un fel accesul în şcolile medii şi superioare — asta ar însemna că numai cine nu este capabil sau nu se simte atras nu merge pînă la capăt pe drumul care duce la treptele superioare ale cunoaşterii şi la creaţie. Numai cine nu vrea nu devine medic ca să participe la marea bătălie contemporană împotriva cancerului, arheolog ca să reconstituie multimilenara biografie a civilizaţiilor umane, inginer constructor de nave interplanetare ale viitorului. Numai cine nu vrea. Pentru că — nu e aşa? — legea dă tuturor „şanse egale"...

Legea da — şi viaţa ba. Viaţa în lumea capitaiului. Nu demult, un raport al „Centrului pentru cercetări europene" de pe lîngă Universitatea din Lausanne consemna alarmat: *„În ţările Comunităţii europene, dintr-o populaţie de 165.000.000 de oameni, numai 600.000 se pot bucura de o pregătire superioară... Faimoasa Şcoală politehnică din Franţa, de exemplu, acordă anual 250 de diplome, adică tot atîtea ca în anul 1900"*.

Referindu-se la datele invocate de raportul centrului de la Lausanne, „New York Herald Tribune" critica sever ţările vest-europene şi invita imperios guvernele respective să ia măsuri, dacă „nu vor ca ţările lor să rămînă definitiv în urmă în cursa pentru învăţătură şi aplicaţiile practice ale învăţăturii". Un singur amănunt uita ziarul american — că nici S.U.A. nu prea au autoritate morală în materie de învăţămînt, de formare şi promovare a cadrelor.

Cum rămîne însă cu „şanselе egale"? Dacă numai 600.000 oameni din 165.000.000 au parte de studii superioare şi dacă „şansele" sînt într-adevăr „egale", ar trebui în mod logic să deducem că restul de 164.400.000 este alcătuit din persoane cu desăvîrşire refractare studiului! În fapt însă, nu oamenii sînt refractari, ci „şansele" sînt măsluite. Ceea ce, acum cîtăva vreme, recunoştea şi dl. Paye, ministrul francez al Educaţiei Naţionale, evocînd într-un mişcător elan oratoric figura colegului său de pe băncile şcolii elementare, Bidru, deosebit de dotat pentru matematici. (Îşi termina lecţiile la această materie chiar înaintea actualului ministru, după leala mărturisire a acestuia!).

Cum — sub presiunea comparaţiilor pe care succesele ştiinţei şi tehnicii sovietice le impun în întreaga lume, sub presiunea repetatelor şi din ce în ce mai ampleelor mişcări revendicative ale corpului didactic, studenţilor şi chiar elevilor din Franţa — guvernul francez face mare publicitate unui proiect zis „de democratizare a învăţămîntului", săptămînalul „Paris-Match" a avut ideea să pornească pe urmele lui Bidru. N-a fost greu să-l găsească. Locuieşte tot în satul în care, acum 35 de ani, era coleg de şcoală cu dl. Paye. E factor poştal.

Săptămînalul parizian publică fotografiile de azi ale celor doi şcolari din 1916 şi rezumă astfel destinele lor paralele: „Lucien Paye şi-a putut continua studiile la liceul din Angers. Tatăl lui era inginer... A devenit ministru al Educaţiei Naţionale. Bidru... a trebuit să părăsească şcoala la unsprezece ani. Tatăl lui era factor poştal. A devenit factor poştal".

Dacă „şansele" ar fi fost într-adevăr „egale", nu ştiu dacă Bidru (nu-i cunosc prenumele: pentru „Paris-Match", spre deosebire de fostul lui coleg devenit membru în guvern, Bidru e pur şi simplu Bidru) ar fi ajuns ministru. Poate nici nu l-ar fi interesat. Dar ar fi putut fi azi matematician sau fizician sau inginer...

În condiţiile societăţii capitaliste însă, „şansele egale" sînt astfel orînduite, încît bastonul de mareşal din raniţă e uneori... poşta de distribuit.

1916: Bidru (x) şi Lucien Paye (xx), elevi ai Şcolii comunale din Longué.

Azi: Paye este ministru, iar Bidru — factor poştal...

Mişcările ţărăneşti s-au extins aproape în întreaga Franţă, crescînd totodată în intensitate. Pe drumuri au fost ridicate baricade cu ajutorul tractoarelor şi remorcilor, au fost tăiate firele telefonice şi în unele locuri au fost ocupate subprefecturile şi chiar prefecturile. În fotografie: aspect de la un miting din Saint Nazaire, la care au participat 3.000 de muncitori şi ţărani.

Participanţi din Toyama (Japonia) la acţiunea „pentru promovarea păcii şi prieteniei în regiunea Mării Japoniei" demonstrează, cerînd lichidarea bazelor militare americane de pe teritoriul japonez.

În urma grevei celor 65.000 marinari ai flotei comerciale a S.U.A., un număr de 300 de nave au fost imobilizate în 30 de porturi. În semn de solidaritate, au declarat o grevă de 24 ore şi docherii din New York.

MASCARADĂ PROVOCATOARE VEST-BERLINEZĂ. La şirul de provocări din Berlinul occidental s-a mai adăugat recent încă una: militari americani au fost puşi, în cartierul Lichtenfelde, să „înfrunte" (cu baionete, tancuri şi bombe fumigene aruncate din elicoptere) o aşa-numită demonstraţie muncitorească înscenată de un alt grup de militari americani care au apărut — tot la ordin — travestiţi în... răsculaţi civili.

Tema acestei manevre arată că trupele americane îndeplinesc la Berlin, ca şi aiurea, rolul de jandarm al reacţiunii.

Grotescul şi absurditatea acestei mascarade provocatoare au fost atît de evidente, încît pînă şi revista burgheză vest-germană „Stern" s-a văzut silită să le consemneze, scriind în comentariul la fotografiile publicate: „Timpeniile pe care le vedeţi în paginile alăturate n-ar merita nici măcar să se amintească de ele, dacă nu s-ar fi desfăşurat sub ochii ministrului Forţelor Teresire ale S.U.A., Elvis J. Stahr".

Omul care s-a născut de trei ori

Scurtă biografie mai mult sau mai puțin romanțată a lui Ngo Dinh Diem, pentru o bucată de vreme președinte al Vietnamului de sud.

→ Ngo Dinh Diem la în primire noi daruri americane. John Foster Dulles îi trimisese la vremea sa o ghilotină perfecționată. O dată cu domnul Lyndon Johnson a venit și un transport de mitraliere speciale pentru luptele de stradă.

Pamflet de Valentin SILVESTRU

Ziarele din toată lumea pomenesc în ultimii ani destul de des numele lui Ngo Dinh Diem, președintele republicii Vietnamul de sud, președintele Consiliului de miniștri al acestei republici și ministru titular a patru pînă la opt departamente — după frecvența dispariților inexplicabile, deceselor legale sau demisiilor bruște ale colegilor săi de guvernămînt. Cine este acest om, cum a ajuns aici și unde va merge mai departe?

Nașterea

persoanei de care ne ocupăm a avut loc în provincia Quang Binh (în centrul Vietnamului) în urmă cu aproximativ 60 de ani. Tatăl, un fel de șambelan al rezidentului francez din Indochina și ministru al curții împăratului, l-a botezat pe micul Ngo catolic și l-a trimis la o școală iezuită, visînd a-l face cu timpul episcop asiatic. Dar tot cu timpul s-a observat că micuțul e foarte slab față de diferite ispite lumești, drept care a luat hotărîrea să-i părăsească pe iezuiți cam în același timp cînd aceștia l-au dat afară din școală. Numaidecît a devenit interpret la curtea guvernatorului — în 1919 — și, cu sprijinul activ al tatălui său, a avansat șef de district — 1925 — apoi șef de provincie — 1930-'31. Distingîndu-se în timpul răscoalelor populare antifranceze ca un bun antivietnamez și reprimator fără scrupule al patrioților, a fost avansat ministru de interne și de război și

Aspect obișnuit în orașele sud-vietnameze: razie. Orice cetățean care pare suspect unui polițist militar poate fi arestat și internițat.

mandarin al Curții imperiale. În timpul ocupației japoneze s-a pus în slujba ocupanților. Cînd s-au reîntors francezii, a fugit în Statele Unite și, amintindu-și de școala iezuită, a cerut azil cardinalului Spellman.

Fiind între timp uitat, îndeplinea mărunte treburi de băiat de prăvălie pe lîngă dughenele sfinției sale new-yorkeze, fără nici o speranță serioasă, cînd, într-o bună zi, cam prin 1954, Departamentul de Stat hotărî definitiv să preia cîtă moștenire franceză se va mai putea salva în Vietnam. Se căuta un om de încredere care să fie instalat deocamdată în coasta împăratului-păpușă Bao-Dai; un diplomat obscur și-a amintit de Ngo, a telefonat cardinalului; acesta i-a făcut un scurt instructaj și l-a expediat la Saigon. Aici a avut loc

a doua naștere

a lui Ngo Dinh Diem, în noaptea de 26 spre 27 octombrie 1956, cînd acesta, la sfatul unui ambasador american plictisit, l-a împachetat pe împăratul Bao-Dai în niște covoare, l-a expediat ca pe un colet și s-a proclamat președinte de republică. Printre primele sale acte de guvernămînt, al căror original e redactat în limba engleză cu o traducere legalizată, anexată, în franceză, sînt: o scrisoare de mulțumire către Departamentul de Stat, înființarea unei poliții secrete, epurarea armatei de toți ofițerii lipsiți de simpatii proamericane și mărirea ei pînă la cifrele indicate pentru diferite arme de ambasadorul american, aderarea la pactul SEATO conform unei telegrame primite din partea președintelui Eisenhower, construcția rapidă a unei rețele de lagăre de concentrare.

Instructorii americani îngrijesc de șase ani intens în Vietnamul de sud. Drept rezultat trupele de jandarmerie s-au specializat în două direcții principale: lovesc fără milă populația civilă lipsită de apărare din satele îndepărtate și încasează lovituri puternice din partea luptătorilor pentru libertate, refugiați în păduri și ținuturi mlăștinoase. ←

→ Membri ai familiei președintelui Diem: cumnata, doamna Nhu afaceristă notorie, fratele Thuc, arhiepiscop catolic ultrareacționar, și... cîinele favorit.

Omulețul acesta scund, cu capul rotund și fața de porumbel, puțin exoftalmic, peste măsură de vorbăreț și mereu iritat, are planuri mari republicano-imperiale. Față de vizitatorii occidentali de marcă pozează frumos și scoate la intervale regulate scurte țipete războinice. Ca și Li Sin Man, simte mereu un impuls nestăvilit spre nord — deși pe stimatul său coleg acest repetat impuls l-a dus pînă la urmă mult mai spre sud și anume într-un ospiciu din Honolulu — și se declară „în permanentă stare de război cu întreaga lume comunistă". Ca și Cian Kai-și, simte de asemenea un stăruitor impuls spre vest — în cazul său, spre Laos — pe care ar dori să-l ia în antrepriză. Toate acestea, traduse în cifre, înseamnă aproape două miliarde de dolari: atît au cheltuit pînă acum americanii pentru a-l putea ține teafăr pe micul președinte belicos, pentru a-i face o armată dotată modern și americanizată de la comandă pînă spre gradele inferioare.

Din cînd în cînd, reviste americane de mare tiraj îi publică, în contul depunerilor sale la cele mai solide bănci americane, interviuri, declarații și fotografii și popularizează contra cost cele două lozinci personale ale președintelui: „Disciplină și austeritate" și „Eu știu cel mai bine". În raport cu formula mussoliniană „Ducele are totdeauna dreptate" și cu inscripția aflată pe toate casele din Republica Dominicană „această locuință aparține lui Trujillo", lozinca sud-vietnameză e oarecum mai originală; după cum se va vedea însă, nu se știe prea bine ce știe Ngo Dinh Diem, iar cît știe sigur e atît de puțin încît n-ar merita o lozincă personală.

Așadar, președintele i-a informat pe ziariști că el, cel dintîi, își aplică „disciplina și austeritatea". Scrie deci revista „Newsweek" că în palatul său galben el doarme într-o singură cameră (evident...) în care nu este altă mobilă decît un pat îngust, apărat de o plasă contra țînțarilor, avînd alături un mare evantai (din relatare reiese că îl mînuiește singur). „Eu nu am multe distracții" — le-a spus ziariștilor și le-a arătat pe fereastră un parc în care se află o „colecție de animale sălbatice". Apoi le-a povestit că se scoală zilnic la 6,30 (probabil cînd nu e sculat noaptea de știri alarmante), face gimnastică, rugăciuni și mănîncă supă cu tăiței și carne de porc tăiată în bucățele foarte mici. După acest auster dejun, valetul Ahn îl bărbierește iar căpitanul Bang îl îmbracă. La 7,30 vin funcționarii, de la 8 la 9 citește ziare și semnează hîrtii. La 13 mănîncă iar și își îngăduie o siestă austeră pînă la 14,30. După-amiază primește membri ai numeroasei sale familii (un frate, ministru de interne, al doilea, guvernatorul celei mai mari provincii, al treilea, vicarul catolic al țării, al patrulea ambasador la Londra, soția, membră a parlamentului și președinta Uniunii femeilor, o rudă, ambasador la Washington, alta, ministru adjunct de război, un nepot, general etc.).

„Societatea — declară ritos președintele — funcționează datorită relațiilor personale între oamenii care se află în vîrful ei". Partidul de guvernămînt se numește Can Lao, adică partid revoluționar personal.

Seara micul om de stat mănîncă ușor, la 20,30, totdeauna singur, „ca să-i tihnească mîncarea", și de la 21 la 1 discută cu diverși. Nu se precizează dacă ascultă și radio. E de presupus că nu ascultă, deoarece radioul guvernamental urlă din sfert în sfert de oră: „Președinte Diem, să trăiești 10.000 de ani", ceea ce e, oricum, destul de plictisitor.

Acest program de austeritate și disciplină a fost întrucîtva răvășit anul trecut, cînd a avut loc o rebeliune militară. Timp de 30 ore președintele a stat așezat în palatul său galben și a avut cu totul alte griji decît să facă gimnastică religioasă și să mănînce supă cu bucățele mici de porc. Viața lui atîrna de un fir de păr. Cînd acest fir a fost apucat de mîna lui Mc Guare, conducătorul misiunii militare americane în Vietnamul de sud, aliatul de nădejde al S.U.A. și-a putut relua programul obișnuit, răsuflînd ușurat și serbîndu-și de fapt

a treia naștere

deoarece reușita rebeliunii ar fi însemnat și sfîrșitul lui fizic.

Cum s-a ajuns la această rebeliune? E-a fost o rebeliune „de palat", făcută de militari diletanți în politică. Dar cu această ocazie s-a văzut cît de profund impopular este Ngo Dinh Diem, cu regimul său împreună.

După rebeliune, peste 1.500 de ofițeri au fugit dincolo de graniță. La fel vreo 500 de funcționari superiori. Patru miniștri, opt guvernatori de provincii și numeroși șefi de districte au fost demiși. O grămadă de generali și amirali au fost închiși. Zeci de mii de civili au supraaglomerat lagărele și închisorile.

Vietnamul de sud este o închisoare sălbatică în care dictatorul și acoliții săi luptă cu armele împotriva majorității populației. Peste 250.000 de țărani au fost exterminați, au dispărut din satele lor sau au fost strămutați cu sila în niște lagăre numite „orașe agricole". Tribunalele marțiale sînt mobile, merg din localitate în localitate, au cu ele spînzurători, judecă extrem de sumar și dau numai două sentințe: „muncă silnică pe viață" și „condamnare la moarte". Parlamentul e un bîlci stupid, partidele de opoziție au fost practic desființate. Anul trecut, Ngo Dinh Diem a ținut alegeri. Ele s-au desfășurat cam astfel: președintele a vorbit la radio și a declarat foarte pompos că „ținînd seama de răspunderea pe care o am față de popor, accept să-mi pun candidatura pentru postul de președinte. Va fi un exemplu de joc cinstit, cu respect pentru Constituție". Dar în zilele următoare nu s-au mai văzut de loc nici cinstea, nici respectul, nici constituția, ci numai jocul. Candidații individuali la postul de președinte au avut următoarele surprize: inginerul Nguen Ngok Bici a fost șters de pe lista candidaților „nedispunînd de actele necesare". Fan Khaak Suu a fost arestat „pentru atentat la securitatea internă a statului". În același timp s-a comunicat, printr-o notiță obscură din oficiosul guvernamental, că au apărut alți doi contracandidați: plantatorul de cauciuc Nguen Din Kuat, octogenar senil care a aflat această veste din ziar, și proprietarul unui cabinet medical, doctorul Ho Nhat Fan, complet necunoscut și care nu reprezenta pe nimeni. În ziua alegerilor a fost decretată în țară starea de asediu, pe străzi circulau tancuri, pe cer zburau avioane și elicoptere. Dreptul de vot îl aveau numai cei verificați în prealabil de poliție. Urnele fuseseră îndesate de cu noapte cu buletinele confecționate de Ngo Dinh Diem. Rezultatul: 90% pentru președinte...

Acesta e omul în care americanii au investit sume colosale. Dar de curînd, după ce au văzut că el nu știe „cel mai bine" cum stă și că de fapt falimentul e iminent, l-au trimis pe vicepreședintele Johnson să vadă ce, cît și cum se mai poate salva. După unele prevestiri, chiar ale presei americane, se pare că

a patra naștere nu va mai avea loc

Cu alte cuvinte, capitolul Ngo Dinh Diem din „politica de peste mări" făcută și aici, ca totdeauna, prost și, pînă la urmă, nerentabil, se apropie de încheiere. Dacă nu-l debarcă grabnic înșiși americanii — ca pe penultimul conducător al Coreei de sud — pentru a pune în loc un alt surogat local de sorginte yankee — ceva mai proaspăt — e cert că poporul vietnamez, pornit oricum să rezolve problema, o va soluționa în mod radical.

La ora actuală, portretul lui Ngo Dinh Diem poate fi întregit chiar cu mărturiile din ziarele occidentale și din publicațiile oficiilor săi care-l cunosc îndeaproape. *„Protejatul nostru nu se bucură de loc de popularitate, deoarece guvernul lui este reacționar și venal"* (ziaristul american Walter Lippmann). *„Conducătorul Vietnamului de sud este unul din cei mai buni prieteni ai Americii, dar și unul din cei mai urîți"* (revista americană „Newsweek"). *„Diem este dictatorul cel mai izolat dintre dictatori, cel care are numărul maxim de opozanți. Guvernul lui nu-i decît un consiliu de familie și subsistă numai datorită ajutorului polițienesc"* (revista franceză „Constellation"). *„Regimul dlui Diem e pe cale de a transforma Vietnamul de sud într-un vast lagăr de concentrare"* (revista indiană „Link"). *„Funcționarii care îndrăznesc să-i pomenească despre dificultăți, nesiguranță și nemulțumiri crescînde în rîndurile poporului, îl vor face totdeauna să se înfurie și totdeauna le va spune că nu sînt bine informați asupra situației"*... (ziarul cambodgian „Réalités cambodgiennes"). *„Diem vorbește întotdeauna mai mult decît ascultă... are prostul obicei de a da întotdeauna crezare ultimei persoane cu care a vorbit și este foarte greșit informat cu privire la puterea militară și intențiile politice ale țărilor de care depinde"* (ziaristul american Robert S. Elegant).

În plus, aș crede că nu e destul de bine informat asupra intențiilor poporului vietnamez față de propria lui persoană. Dar sînt atît de încredințat că le va cunoaște curînd, încît socotesc că nu e cazul să i le mai destăinuim...

Experienţa „PORUMBIŢA“

Oamenii de ştiinţă care se ocupă de studiul taurinelor fac uneori o comparaţie foarte plastică. Vaca — spun ei — poate fi asemuită cu o minunată fabrică vie care preface în lapte nutreţurile ce i se dau. Folosind această comparaţie, specialiştii trag pe bună dreptate o concluzie: cu cît oamenii vor fi mai pricepuţi în a da vacilor o îngrijire şi furajare bună, cu atît fabrica de lapte va funcţiona mai din plin.

În legătură cu această pricepere a oamenilor, vă vom povesti o întîmplare a cărei eroină a fost... o vacă.

Vinovate... nevinovate

În raionul Slobozia, raion de Bărăgan, sînt două gospodării agricole de stat vecine. Amîndouă au întinderi nesfîrşite de pămînt şi turme mari de vite. Şi într-un loc şi într-altul sînt condiţii la fel de bune pentru creşterea vacilor de lapte. Dar, pînă mai acum un an, rezultatele erau atît de deosebite de parcă cele două gospodării s-ar fi aflat la distanţă de mii de kilometri una de alta şi ar fi avut condiţii total diferite.

La G.A.S. Andrăşeşti, „fabrica“ de lapte a vacilor funcţiona din plin. În 1959 de pildă, fiecare vacă de aici a dat în medie cîte 3.688 litri lapte; în 1960, producţia „fabricii“ a ajuns la o medie de 4.238 litri. Pentru anul 1961, mulgătorii s-au angajat să realizeze pe cap de vacă furajată cîte 4.500 litri de lapte.

Nu tot atît de bine au stat lucrurile, la început, la gospodăria de stat din Slobozia. Aici, în 1959 vacile n-au catadicsit să dea în medie decît 2.267 litri de lapte. Iar după cum mer-

Porumbiţa şi îngrijitorul ei.

În primăvara anului trecut, ziarul „Steagul roşu“, organ al Comitetului regional Bucureşti al P.M.R. şi al Sfatului popular al regiunii Bucureşti, a iniţiat o interesantă acţiune în scopul sporirii producţiei de lapte. Experienţa „Porumbiţa“ — aşa s-a denumit această acţiune — a arătat în mod concret că, datorită unei bune îngrijiri şi furajări, sporul la lapte creşte simţitor; s-au infirmat astfel unele păreri în legătură cu presupusa limită a debitului de lapte pe care îl pot da unele vaci.

Dorind să contribuie la generalizarea experienţei înaintate în creşterea vacilor de lapte, revista noastră publică reportajul de faţă, realizat cu sprijinul redacţiei ziarului „Steagul roşu“, care a iniţiat acţiunea „Porumbiţa“.

geau lucrurile în prima jumătate a anului 1960, se părea că nici în acest an nu se va face mai mult. Cu alte cuvinte la G.A.S. Slobozia îngrijirea vitelor rămăsese „de căruță". Și pentru ca rămînerea în urmă să nu bată la ochi, s-au găsit și o sumedenie de motive „obiective". Cel mai folosit era acesta:

— Vacile sînt de vină! Fiind din rase proaste și amestecate, dau producții mici. Oamenii nu pot să facă nimic.

Nu se știe dacă afirmația a fost făcută în prezența vacilor sau dacă ea a ajuns la urechea lor pe alte căi. Fapt este că au aflat-o și s-au simțit, probabil, jignite în demnitatea lor. Numai așa se explică de ce una din ele, înregistrată sub matricolul 99 și alintată cu numele de Porumbița, s-a oferit să combată netemeinicia acestei păreri. Cum? Foarte simplu. A plecat de la gospodăria de stat din Slobozia și s-a mutat la G.A.S. Andrășești. Aici a cerut să fie pusă în rînd cu celelalte vaci, hrănită și îngrijită în mod corespunzător, adică în raport cu producția. Și s-a apucat să dea lapte exact ca fabrica de care vorbeau oamenii de știință. Față de vreo două mii și cîteva sute de litri cît a dat în 1959, Porumbița a dat într-un an de zile la G.A.S. Andrășești o cantitate de 4.520 litri de lapte. Și încă cu 3,8 la sută grăsime!...

„Jurnalul" Porumbiței

Porumbița nu s-a oprit la dublarea producției de lapte. Ea s-a apucat să scrie un „jurnal" pe care l-a și publicat în ziarul „Steagul roșu" din București. În jurnal, Porumbița a povestit toate întîmplările prin care a trecut.

După constătuire, participanții au vizitat ferma de taurine, oprindu-se în mod deosebit la Porumbița. ↑

Celebritatea Porumbiței a atras și operatorii cinematografiei și ai televiziunii. →

A descris în amănunțime dragostea pentru profesia de crescător de animale a lui Vasile Cristea, unul din fruntașii gospodăriei din Andrășești, metodele de muncă și priceperea lui în îngrijirea vacilor. Toate acestea sînt răsplătite prin producții mari de lapte. Printre altele, Porumbița a făcut praf afirmația că n-ar fi o vacă de rasă. A arătat ce îngrijire și furajare primește în noua ei locuință, față de foamea și de setea pe care le-a suferit înainte la G.A.S. Slobozia. Și, în sfîrșit, i-a dat în vileag pe cei care se ascund în spatele a tot felul de motive, arătînd că asemenea oameni își închipuie că pot scoate laptele de la vaci dîndu-le „apă, paie și bătaie".

În jurnalul pe care l-a „scris", Porumbița a luat apărarea multor surate de-ale ei. A

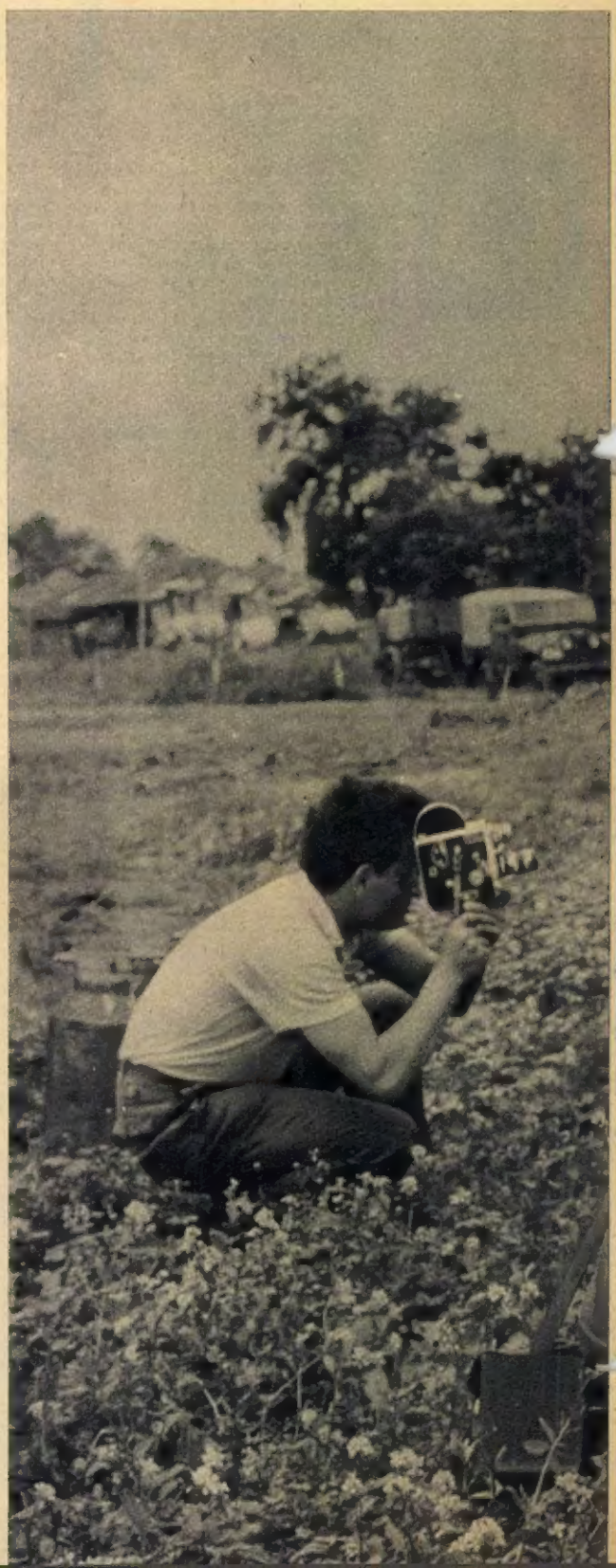

celor de la G.A.S. Slobozia, de la gospodăria de stat din Sighireanu, de la gospodăria colectivă din Ciulnița și a altora.

Așa au aflat oamenii despre întîmplările Porumbiței și ale suratelor ei. Jurnalul a mișcat inimile multor îngrijitori de animale și i-a făcut să vadă încă o dată adevărul proverbului popular care spune că „laptele stă pe limba vacii" și că acolo unde nu se obțin producții bune sînt de vină cei ce nu se preocupă de o bună îngrijire și furajare a animalelor.

Profesori și elevi

Citind „jurnalul" Porumbiței în ziar, mulți au rîs. Mai întîi pentru că Porumbița a arătat că proverbul „Ce folos că limba boului e lungă, dacă nu poate vorbi" nu se potrivește la vaci. Cel puțin, la anumite vaci. Apoi pentru că filele din jurnalul ei satirizau metodele învechite folosite de unii îngrijitori. Aceste file erau însoțite de caricaturi mușcătoare la adresa celor care își ascundeau propriile lipsuri dînd vina pe vaci.

N-a rîs însă toată lumea. Ba cei de la G.A.S. Slobozia erau supărați de-a binelea că o simplă vacă îndrăznește să le dea lecții asupra felului cum trebuie să se poarte cu animalele.

Trebuie spus că, spre cinstea lor, supărarea n-a ținut mult. Citind jurnalul Porumbiței, ei și-au dat seama că la gospodăria agricolă de stat din Andrășești există o experiență bună în îngrijirea și furajarea vacilor, că acolo se folosesc metode bune pentru a spori producția de lapte.

Într-o zi, noul director al gospodăriei de stat din Slobozia, Peneș Crișan, și organizatorul de partid, Nițâ Marcu, s-au urcat într-o mașină și au plecat în vizită la vecinii lor. Nu erau singuri. Împreună cu ei se aflau și cîțiva îngrijitori de animale printre care și Ștefan Beciu, fostul îngrijitor al Porumbiței. Ajunși la Andrășești, ei au fost primiți cu prietenie, invitați să viziteze grajdurile de vaci, informați asupra rațiilor de furaje ce sînt administrate vacilor, a programului de grajd, a evidenței producției.

Într-altă zi, directorul gospodăriei de stat din Andrășești, Gheorghe Hiotu, a întors vizita celor de la Slobozia. Aici el s-a interesat de

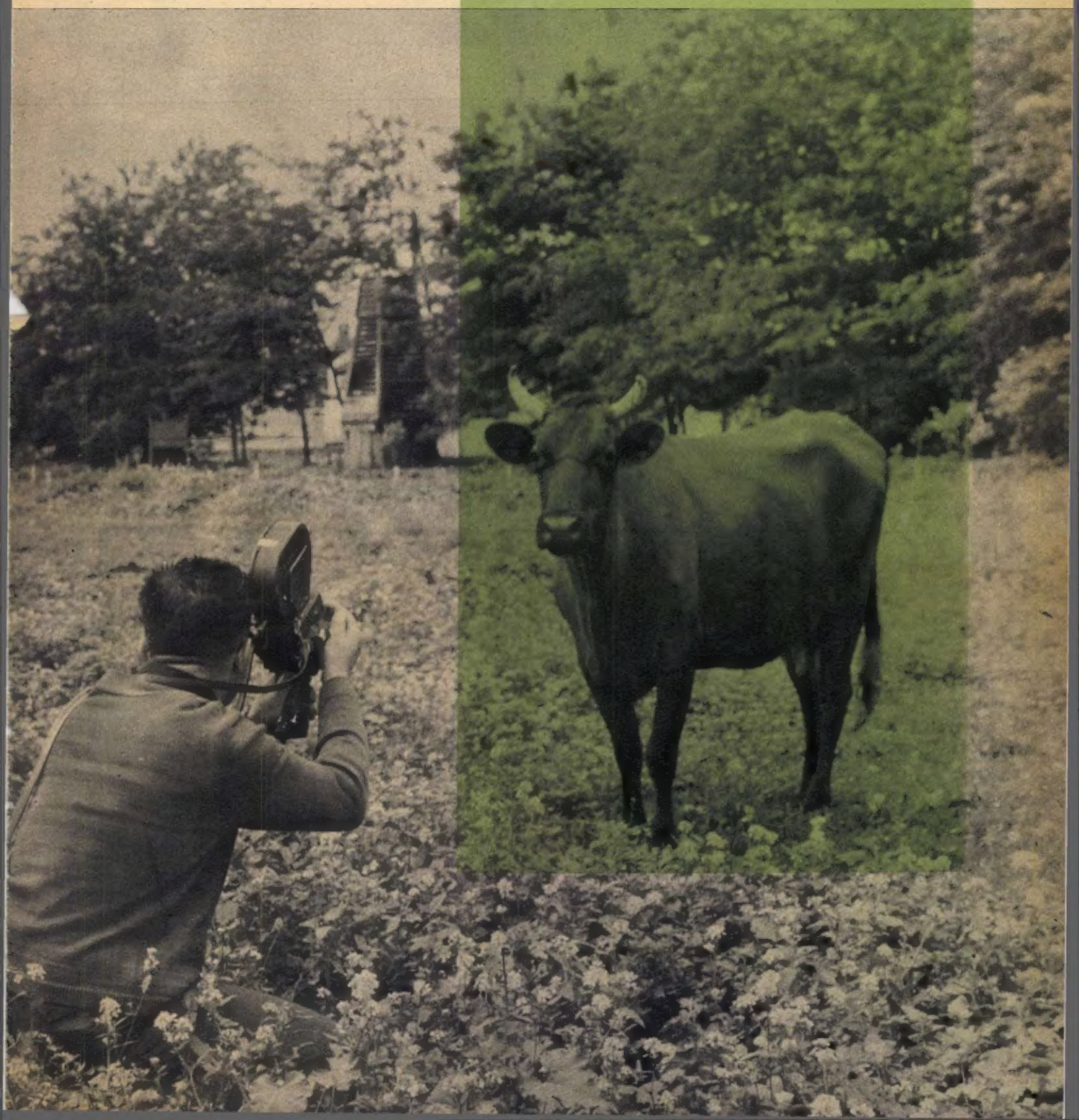

munca îngrijitorilor, a dat sfaturi folositoare în legătură cu o mai bună alcătuire a „meselor" ce se dau vacilor și cu căile pentru creșterea producțiilor de fiecare vacă furajată. Așa a început, prin mijlocirea Porumbiței și a jurnalului ei, un schimb de experiență între o gospodărie de stat fruntașă, cea de la Andrășești, și alta — G.A.S. Slobozia — ale cărei rezultate erau încă mult sub posibilități. Rînd pe rînd, „profesorii" de la Andrășești i-au învățat pe „elevii" de la Slobozia o seamă de lucruri folositoare. S-a pus ordine în gospodărirea furajelor. Numai în vara și toamna anului trecut gospodăria de stat din Slobozia a însilozat cîteva mii de tone de porumb și lucernă. O pompă submersibilă și un motor de rezervă au soluționat aprovizionarea cu apă.

Așa s-a făcut primul pas spre punerea în valoare a potențialului de producție a vacilor. În 1960, mulgătorii de la G.A.S. Slobozia au reușit să recupereze în mare parte rămînerea în urmă din prima jumătate a anului. Ei au obținut o medie de 2.686 litri lapte pe cap de vacă furajată, cu cîte 419 litri mai mult decît în anul 1959. Raportat la întregul efectiv de vaci, asta înseamnă un spor de producție de circa 50.000 litri lapte. Ceea ce nu e puțin.

În întrecere pentru ridicarea productivității „fabricii"

În jurnalul ei, Porumbița și-a manifestat de cîteva ori dorința de a ajunge în rîndul vacilor cu producție mare. După cum se știe, visul i s-a realizat. Dovadă: producția de 4.520 litri lapte pe care a dat-o într-un an de zile.

Dar Porumbița a ajutat și alte gospodării să-și sporească producția de lapte. La G.A.S. Slobozia este înregistrată, sub matricolul 100, vaca Garoafa. În primele cinci luni ale anului trecut, această vacă a dat 1.578 litri de lapte. În perioada corespunzătoare a anului în curs producția Garoafei este însă de 2.441 litri. Nu este greu de socotit că, mergînd în acest ritm, producția de lapte a Garoafei va ajunge pînă la sfîrșitul lui 1961 la un spor și mai mare. La G.A.S. Slobozia mai sînt multe vaci care par a fi dornice de a egala această performanță. Ceea ce a făcut ca planul producției de lapte-marfă pe prima jumătate a anului 1961 să fie realizat în numai 5 luni. Angajamentul muncitorilor prevede îndeplinirea planului anual în numai 10 luni, fapt ce înseamnă realizarea unei producții medii de 3.500 litri lapte pe fiecare vacă furajată și livrarea a sute de hectolitri de lapte peste prevederile inițiale.

Se pare că la fel și-au pus în „gînd" să procedeze și vacile de la G.A.S. Sighireanu, cu care Porumbița a întreținut în ultimele luni o vastă „corespondență". Această corespondență a început pe la sfîrșitul anului trecut, cînd vacile de la Sighireanu s-au plîns de tratamentul nesatisfăcător ce li se aplică. În răspunsul ei, apărut în cadrul jurnalului, Porumbița și-a exprimat mîhnirea pentru faptul că aceste surate ale ei sînt pur și simplu transformate în... capre, sub raportul producției de lapte pe care o dau. A ieșit din nou la iveală că nu vacile sînt de vină, ci felul în care oamenii se ocupă de furajarea și îngrijirea lor. După „luarea de atitudine" a Porumbiței, vacile de la gospodăria de stat din Sighireanu au cunoscut zile mai bune. Au făcut cunoștință cu un nou inginer zootehnist, iar crescătorii de animale au început să le îngrijească după un program bine stabilit. Ca urmare, „meniurile" zilnice au devenit mai consistente iar producția de lapte a sporit simțitor. Dintre cele 68 de gospodării de stat din regiunea București — crescătoare de vaci — gospodăria din Sighireanu se află pe locul al IV-lea în ceea ce privește producția de lapte pe primele cinci luni ale anului.

Un asemenea ajutor a fost dat și colectiviștilor din Ciulnița, îngrijitorilor de animale de la G.A.S. Periș și altora. Pe întinsul regiunii București au apărut astfel sute și sute de noi Porumbițe. Oamenii care răspund de îngrijirea acestora, stimulați de jurnalul Porumbiței, își dau seama că de priceperea lor depinde în primul rînd ca producția de lapte a vacilor să fie mult sporită.

★

Recent a avut loc la G.A.S. Andrășești o consfătuire inițiată de Comitetul regional București al P.M.R. în legătură cu generalizarea metodelor înaintate în creșterea vacilor de lapte pe baza rezultatelor experienței cu vaca Porumbița. Circa 300 de oameni, mulgători fruntași, brigadieri, zootehniști, oameni de știință și activiști de partid și de stat, au fost invitați să cunoască realizările gospodăriei agricole de stat din Andrășești și rezultatele obținute de G.A.S. Slobozia în urma schimbului de experiență mijlocit de Porumbița.

Întîmplările Porumbiței descrise în „jurnalul" ei, publicat în ziarul „Steagul roșu", sînt urmărite cu interes.

Cît de important este să se organizeze schimbul de experiență a reieșit încă o dată din cuvîntul celor ce au vorbit la consfătuire. Mulgătorul Constantin Mircioiu de la Andrășești, brigadiera zootehnistă Liliana Stoian de la G.A.S. Sighireanu, dr. Simion Rusu de la stațiunea experimentală Slobozia a Institutului de cercetări zootehnice, brigadierul zootehnist Grigore Nicolae de la gospodăria colectivă din Mărculești și mulți alții au arătat că de priceperea oamenilor depinde în cea mai mare măsură creșterea producției de lapte.

Este tocmai ceea ce și-a propus să demonstreze Porumbița, mutîndu-se pentru un an de zile de la G.A.S. Slobozia la G.A.S. Andrășești și „scriind" un „jurnal" al întîmplărilor ei în ziarul „Steagul roșu".

Lucian BLUJDEA
Fotografii de N. SCARLET

o zi de neuitat

(1) Îmi amintesc de primele zile cînd am venit aici, la Andrășești, în aprilie anul trecut. Eram îngrijorată și descumpănită. În Slobozia, de bine, de rău, mă obișnuisem. Aici, oare ce mi se va întîmpla?

(2) Suratele mele de la Andrășești erau vesele. Eu însă nu știam ce-mi rezervă viitorul.

(3) Chiar din prima zi mi-au adus doctorul. Pînă atunci habar n-avusesem de așa ceva.

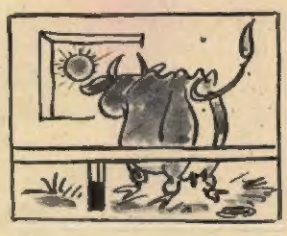

(9) Eu îl priveam însă cu regret, căci îmi anunța ceasul despărțirii de G.A.S. Andrășești.

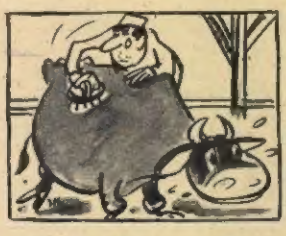

(10) Știi, dragul meu îngrijitor, că azi mă țesăli pentru ultima oară?

(11) În ziua aceasta, a despărțirii, au venit să mă vadă oaspeți din toată regiunea. I-am întîmpinat nu cu pîine și cu sare, ci cu o vadră de... lapte.

Furtună în insulele verzi

În timpul alegerilor de la 1 iunie din Zanzibar, poliția colonialistă s-a dedat la represiuni sîngeroase împotriva celor ce s-au pronunțat pentru independență.

■ scurt metraj ■ scenariul: Porumbița ■ imaginea: Matty

(4) Iar seara m-am simțit de-a dreptul jignită cînd mulgătorul mi-a spus: „Porumbițo, tu dai lapte cît o... capră".

(5) Supărarea mi-a trecut însă cînd am văzut cum se îngrijesc gazdele de mine: casă bună și curată, masă îmbelșugată și gustoasă, apă la timp..., odihnă..., odihnă... Cît despre bătaie, nici pomeneală. Trebuie să le arăt și eu recunoștință.

(6) Cum puteam să le-o dovedesc? Desigur că dîndu-le mai mult lapte! Pînă la urmă și îngrijitorul meu e mulțumit. Și cum n-ar fi? La Slobozia, dădusem vreo două mii și cîteva sute de litri de lapte; aici, la Andrășești, am ajuns la dublu.

(7) Faima mi s-a dus în toată regiunea. Ziarele au început să scrie despre mine, am fost fotografiată, mi s-au luat interviuri...
— Dumneata de unde ești?
— De la cinematografie.
— Aha. O să mă văd în jurnal?

(8) Iată însă că a venit și data de 7 iunie 1961. Răsăritul soarelui vestea o zi ca toate celelalte.

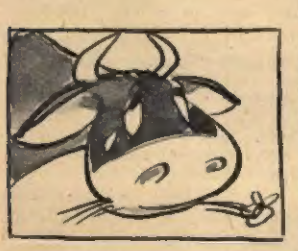

(12) Ochii îmi erau înecați în lacrimi. Oricum: despărțirea e despărțire!...

(13) A venit un camion. Claxonează. Trebuie să mă grăbesc.

(14) La plecare, vreau să mai las spre amintire un bidon plin cu ...lapte.

(15) O ultimă privire spre aceste locuri dragi, unde am trăit un an de zile.

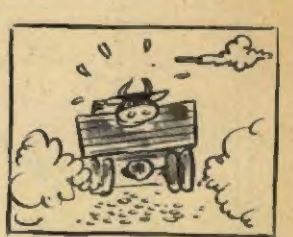

(16) Și acum, iată-mă în drum spre vechiul meu domiciliu: G.A.S. Slobozia. Țin să vă fac o mărturisire: nu mai sînt tristă. Am aflat că și acolo e de trai. Vă spun tuturor: la revedere!

Furtună în insulele verzi

de ALI MOHAMED ALI
student din Zanzibar la I.M.F. — București

Patria mea, Zanzibarul, este din nou arena unor sîngeroase evenimente. Afirmarea voinței de libertate și independență a populației din insulele Zanzibar și Pemba, în cadrul recentelor alegeri, a stîrnit neliniștea și furia colonialiștilor englezi. Autoritățile coloniale au atacat cu brutalitate pe alegătorii care s-au pronunțat pentru independența națională. Vărsările de sînge s-au soldat cu zeci de morți și sute de răniți. S-au efectuat arestări masive, s-a decretat starea excepțională și au fost aduse în grabă unități militare britanice din Tanganica și Kenya.

Este aceasta încă o încercare de a înăbuși în sînge lupta unui popor care-și revendică hotărît libertatea furată de colonialiști.

★

Protectoratul englez Zanzibar este constituit din insula cu același nume, din insula Pemba și alte cîteva insulițe, avînd laolaltă o suprafață de aproximativ 3.000 km p. Situate în Oceanul Indian, în imediata apropiere a coastei de est a Africii, insulele noastre sînt despărțite de Tanganica printr-o strîmtoare de 30-40 km.

Cunoscute de cutreierătorii mărilor și oceanelor încă în urmă cu multe secole, aceste insule au stîrnit mai întîi poftele de cucerire ale portughezilor. Drept urmare, din anul 1503 Zanzibarul a devenit tributar Portugaliei. Și azi pot fi văzute cetățuile construite cîndva de portughezi și chiar tunurile cu care aceștia trăgeau asupra africanilor.

Mai tîrziu, prin 1698, au venit dinspre nord arabii.

Seid Said bin Sultan, imamul de Muscat (Oman), și-a stabilit în 1832 capitala în Zanzibar, unde, după cum se presupune, populația fusese convertită la religia mahomedană încă de la începutul secolului al X-lea. De atunci, dinastia sa, Busaidi, a domnit în Zanzibar fără întrerupere. Sultanul Seid Khalifa bin Harub, care s-a urcat pe tron în 1911 și a murit nu demult, în vîrstă de 80 de ani, a fost urmat la tron de fiul său Seid Abdulla bin Khalif. În această perioadă Zanzibarul s-a transformat în cel mai important oraș din Africa de est, fapt care a atras asupra lui atenția puterilor colonialiste. De altfel Statele Unite ale Americii, Anglia și Franța deschiseseră consulate în Zanzibar încă din anul 1836 și respectiv 1841 și 1844, fiind urmate mai tîrziu de către Germania Kaiserului.

Sultanul cere „protecția" Angliei...

Sclavii aduși de pe continent erau vînduți în Zanzibar și apoi îmbarcați spre a fi transportați în coloniile Mauritius și Réunion precum și în coloniile spaniole din America de Sud. Îmbogățindu-se de pe urma comerțului cu sclavi, traficanții europeni au făcut totul pentru a se înstăpîni definitiv aici.

Pentru a înlătura concurența Kaiserului, englezii au dat ce au dat și l-au determinat pe sultan — „trimisul lui Allah pe pămînt" — să ceară „protecția" Angliei, sub pretextul că era amenințat de o agresiune din partea Germaniei. Căutînd să impună „protecția" britanică, consulul general englez în Zanzibar, E. Smith, susținea că aceasta ar însemna, chipurile, doar avizarea de către guvernul britanic în ce privește legăturile sultanului cu puterile străine. L. W. Hollingsworth, în cartea sa „Zanzibarul sub Ministerul de Externe al Angliei" (de Zanzibar s-a ocupat între 1890-1914 Ministerul de Externe al Angliei, iar apoi Ministerul Coloniilor) subliniază de asemenea că nu se preconizase vreun „amestec în treburile interne ale țării". Și, totuși, vreme de șapte decenii Anglia nu încetează să se amestece grosolan în afacerile interne ale Zanzibarului care, cu mult înainte de 1890, își dobîndise „locul său recunoscut ca stat independent în societatea statelor independente", așa cum ne reamintește profesorul Coupland în lucrarea sa „Exploatarea Africii de est".

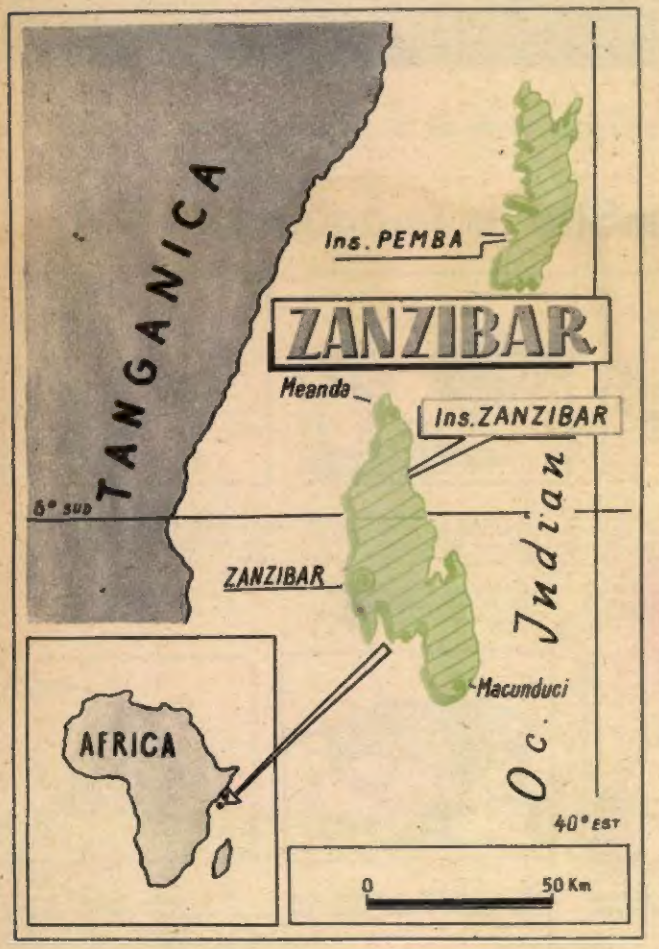

Frumusețe și... sărăcie

Insulele verzi — Zanzibarul și Pemba — sînt denumite pe drept cuvînt „locul cel mai frumos din Africa de est". Armonizarea perfectă a anticului cu modernul fac din Zanzibar un fascinant și pitoresc oraș. Unul dintre călătorii străini care au poposit pe aceste meleaguri scrie că «diversitatea populației și îmbrăcămintea oamenilor, varietatea stilurilor arhitectonice, grădinile ornamentale, străzile înguste ca niște alei, aerul continuu înmiresmat — toate acestea laolaltă îți sugerează atmosfera de basm a celor „1001 de nopți"».

La cules de cuișoare...

În rîndul populației de aproape 300.000 de oameni predomină indigenii africani, aparținînd triburilor Wapemba, Wahadimu și Watumbatu, arabi, precum și negrii washirazi, care se pretind urmașii primilor persani ce au trecut prin Zanzibar înainte de secolul al X-lea. Numărul europenilor (în mare majoritate englezi) care locuiesc pe insulă nu trece de 500.

Pămîntul este deosebit de fertil, jumătate din suprafața țării fiind alcătuită din terenuri agricole. Și, totuși, autoritățile coloniale refuză să îngăduie folosirea largă a posibilităților agrare ale acestor insule. De altfel întreaga economie se bazează pe exploatarea a două produse principale: cuișoarele și kopra (făina de nuci de cocos). Chiar și cele cîteva mici întreprinderi existente nu fac decît să „fabrice" unt de cuișoare și de cocos...

Dar și această bogăție a țării aparține colonialiștilor. Dreptul exclusiv de a achiziționa și prelucra recolta de cuișoare din Zanzibar îl deține compania „Clove Growers Association".

De teama de a nu-și pierde și pozițiile și profiturile în Zanzibar, colonialiștii refuză să ne acorde independența sub pretextul clasic că poporul nostru n-ar fi „pregătit" pentru un asemenea stadiu. Mai mult, vătafii colonialiști încearcă să-i sperie pe băștinași, acreditînd ideea că independența ar putea cică să abată asupra țării cele mai mari calamități.

Cînd „divide et impera" nu mai folosește

Sub dominația colonialistă principiul „dezbină și stăpînește" a fost aplicat multă vreme în Zanzibar. Bunăoară, autoritățile britanice au instigat cîteva așa-zise organizații politice conduse de marionete colonialiste, împotriva Partidului Național din Zanzibar, care se pronunță pentru independența țării. Totuși faptul că, o dată cu victoria în alegerile din anul 1957, Partidul Național a devenit unul din cele mai puternice partide din țară a demonstrat în chipul cel mai grăitor că politica colonialistă nu mai poate înșela poporul.

Intenția S.U.A. de a construi pe insulă o bază pentru rachete a provocat indignarea și revolta populației. În Zanzibar au avut loc mari demonstrații de protest. Pe zidurile caselor au apărut desene ca aceasta de mai jos, în care imperialiștilor americani li se spune: „Plecați acasă! Nu avem nevoie de rachete!"

Rezultatul primelor alegeri care s-au ținut în Zanzibar, în anul 1957, a constituit un prim succes al luptei dîrze și îndelungate a poporului. Englezii s-au grăbit să ia măsuri pentru a preveni extinderea mișcării populare. În acest scop au făcut unele concesii de paradă. 12 membri reprezentativi au intrat în Consiliul legislativ (6 aleși, iar alți 6 numiți de sultan la propunerea rezidentului englez) pe lîngă cei 12 funcționari superiori (englezi) ai protectoratului, în frunte cu rezidentul britanic, care deține postul de președinte al consiliului.

Cu ajutorul acestei manevre prezentate drept „progres constituțional", colonialiștii urmăreau de fapt să bareze drumul poporului din Zanzibar spre independență.

De altfel „Times British Colonies Review" — organ al cercurilor colonialiste — arată pe șleau intenția colonialiștilor englezi de a permanentiza situația de protectorat. „Zanzibarul nu va putea obține un statut de stat suveran" — sublinia revista. Numai că populația insulelor verzi nu s-a lăsat înșelată și nu s-a resemnat. Dimpotrivă, și-a intensificat lupta. Însuși rezidentul englez din Zanzibar a fost nevoit să constate că „negustorii, agricultorii, muncitorii, pescarii și chiar femeile s-au transformat". El a fost izbit de faptul semnificativ că „femeile și-au amanetat îmbrăcămintea pentru a avea bani să plătească călătoria cu autobuzul spre mitingurile politice".

Femeile din Zanzibar au ieșit în stradă, acoperite de văluri negre (femeile musulmane poartă văluri) și — așa cum nu se mai întîmplase niciodată înainte — au participat la demonstrații politice alături de bărbați.

Manifestîndu-și hotărîrea de a scutura jugul colonialismului britanic, populația Zanzibarului s-a ridicat totodată împotriva încercărilor neocolonialiștilor americani de a transforma teritoriul țării într-o bază militară a S.U.A. Este concludent în acest sens faptul că, în semn de

(Continuare în pag. 12)

Pentru a face față brutalităților poliției, populația Zanzibarului s-a dus la vot înarmată cu bîte.

(Urmare din pag. 11)

protest împotriva acordului secret încheiat între Anglia și Statele Unite, în vederea construcției bazei americane, utilajul destinat rampei de lansare a proiectilelor teleghidate a fost deteriorat de localnici la descărcarea de pe vasele americane.

În fața avîntului mișcării pentru independență, în decembrie 1959 însuși ministrul englez al Coloniilor a întreprins o călătorie în Zanzibar și, negăsind altă soluție pentru ieșirea din impas, a decis instituirea unei comisii care să cerceteze pașnic posibilitățile de „modificare" a constituției. A urmat o așa-zisă reformă electorală, prin care numărul membrilor aleși ai Consiliului legislativ a crescut de la 6 la...8! Cît privește dreptul de a alege, lucrurile nu s-au schimbat cu nimic, la alegeri neputînd lua parte decît cei cu avere. „Censul de proprietate nu poate fi redus — a declarat fățiș administrația engleză — deoarece în acest caz ar participa la vot și muncitorii care nu au un loc de muncă stabil". Or, în această situație se află majoritatea populației...

Colonialiștii englezi afirmă că prin manevrele lor pregătesc acordarea independenței Zanzibarului „pe etape". Ceea ce reprezintă încă o stratagemă respinsă de populația insulară.

Alegerile din luna iunie a acestui an au dovedit că — în ciuda barbarelor represiuni ale poliției coloniale britanice — populația Zanzibarului se pronunță pentru o independență totală. Partidul Național din Zanzibar — care militează pentru realizarea acestui țel — a obținut majoritatea locurilor în Consiliul legislativ, iar Sheik Ali Mushin Ali, unul dintre liderii acestui partid, a fost desemnat să formeze noul guvern.

Populația Zanzibarului s-a convins de mult că de la „Beit-al Adjab" (Casa minunilor) — sediul administrației protectoratului — nu poate veni nici o minune. Adevărata minune se va înfăptui prin lupta poporului și va purta denumirea de libertate și independență deplină. Căci nu din senin s-a stîrnit furtuna ce amenință să mături și din insulele verzi rînduielile colonialiste.

Dans din Zanzibar.

Palatul sultanului.

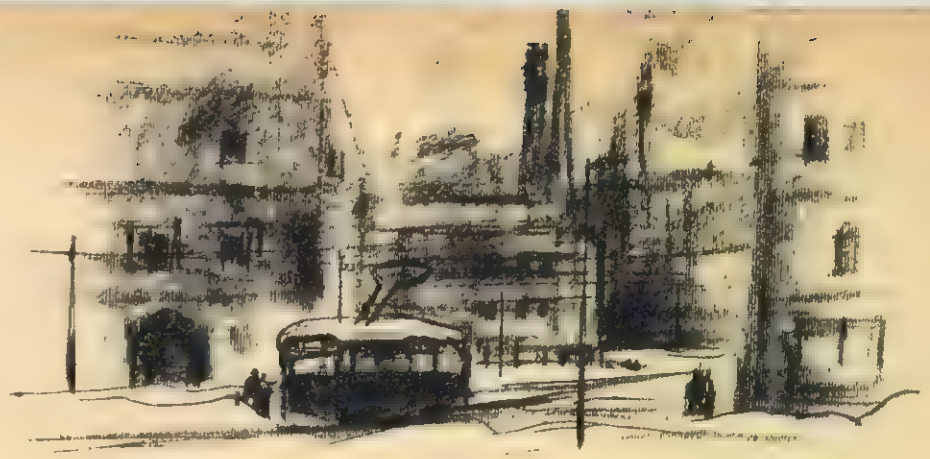

Din viață

Două schițe traduse din italiană

Sub titlul „Viața noastră" au fost înmănunchеate, într-o carte apărută nu demult la Roma, o seamă de povestiri și schițe scrise de muncitori industriali și agricoli.

Schițele și povestirile cuprinse în sumarul cărții au fost selecționate în urma unui concurs inițiat de „Lavoro" (Munca), organ al Confederației Generale a Muncii din Italia.

Cartea „Viața noastră", mărturie a realității trăite direct de autorii ei, poartă amprenta unei emoționante autenticități; scrisă sobru, fără zorzoane literaturizante, paginile ei relevă, pe lîngă zugrăvirea realistă a faptelor descrise, aspirația, exprimată nu rareori cu accente protestatare, spre o societate liberă, bazată pe echitate socială.

Schițele publicate în paginile de față fac parte din această culegere.

tramvaiul 41: Torino-Stupinigi

de Giuseppe ROSSI

Cine nu știe, măcar din auzite, de castelul din Stupinigi? Dar numai cine-i din Torino știe că, dacă te urci în tramvaiul 41, te duci direct pînă în cartierul de lîngă faimosul castel regal.

Odinioară mergeam adeseori pe acest traseu; ba din cînd în cînd se întîmplă și azi să merg pe drumul ăsta. Și de fiecare dată mi-amintesc de cîte ceva...

Amintirea mea se întrupează astăzi într-un băiat inimos care, de cîte ori mă vede, îmi sare de gît, îmi strînge mîna, își manifestă bucuria în fel și chip. Băiatul, care se numește Pino, la fel cum mă cheamă și pe mine, s-a născut în dimineața unei zile de decembrie, în 1931.

Eu mă sculasem în dimineața aceea la trei și jumătate, ca să am timp să mă și rad. Nevastămea mormăi ceva în somn, probabil aceleași vorbe pe care le spune de obicei: să umblu încet ca să nu se trezească puștiul care doarme în bucătărie. Maică-sa, prevăzătoare, pusese de cu seară, în dreptul lămpii, înainte de culcare, un chipiu vechi al meu, de vatman, ca să nu-i vină lumina în ochi.

M-am ras pe bîjbîite, cu ochii pe jumătate închiși, am sorbit la repezeală o ceșcuță de cafea și am pornit-o pe jos la depou.

Colegul meu, taxatorul Carlin, sosise înainte și se căznea, cu degetele amorțite, să-și răsucească prima țigară din ziua aceea.

Ninsese toată noaptea, așa că intraserăm în acțiune plugurile greoaie, trase de cai cu nările numai abur.

Macaragiii coborau din tramvaiele de noapte ca să controleze acele, zvîrlind cu pumnii sarea de o culoare gălbuie.

Străbăturăm orașul pustiu cu o viteză potrivită. Era un cer albicios, iar aerul nu prea rece.

— Ninge! — spuse Carlin, cu un glas de parcă descoperise ceva, bătîndu-și palmele pe brațe ca să se încălzească.

Atunci am ridicat ochii să mă uit și eu pe geam. Am plecat de pe corso Matteotti cu doi călători. Pe traseu s-au urcat puține persoane. Am ajuns la Stupinigi la cinci. Ne așteptau

ceasul

de Renato BELLINO

un şir lung de muncitori care făceau gălăgie, glumeau. Cei mai în vîrstă aşteptau tăcuţi, cu capul înfundat în gulerul scurtei, cu mîinile în buzunar, dar cei tineri vorbeau tare, erau veseli. Cînd am sosit, mi-au zis în cor „bună dimineaţa".

Mă ştiau toţi pe nume şi eu pe ei. Îi căutam din ochi unul cîte unul; ştiam cîte ceva din viaţa fiecăruia, din grijile lui, din speranţele lui. Lipsea Nunzio, napolitanul, cel mai prietenos dintre toţi, cel mai simpatic, care părea un tinerel, aşa slab şi oacheş cum era, cu obrazul lung şi glasul frumos, melodios.

— Ce-i cu Nunzio? — am întrebat.

S-a apropiat să-mi răspundă o femeie, acoperindu-şi fruntea cu mîna.

— Ce s-a întîmplat? — continuai eu îngrijorat.

— Nevastă-sa aşteaptă un copil! — răspunse femeia alarmată.

— Ei las', cucoană — i-am zis cu un ton de încurajare — că doar n-o fi sfîrşitul lumii.

— Dar vezi că-i e rău — sări dînsa.

— Cred şi eu, ce dracu'! — spusei tare, căutînd în jur pe cineva care să mă susţină.

— Se pare că-i e rău de tot — zise un bătrîn care pînă atunci tăcuse.

— Au chemat doctorul? — întrebai aşa, într-o doară, ca să spun şi eu ceva.

— Doctorul... — mormăi bătrînul posomorît.

N-am înţeles dacă l-a nemulţumit întrebarea mea sau poate altceva.

Din vagon, taxatorul bătu din palme, arătîndu-mi ceasul.

Am pornit-o din nou la drum cu inima grea. Treaba asta nu-mi mirosea a bine. Nunzio avea un băieţel cam de vîrsta băiatului meu: un mormoloc de 7 ani, negru ca smoala, cu un păr zbîrlit şi doi ochi pătrunzători ca sfredelul. Îmi spunea „domnule vatman" şi voia mereu să-şi măsoare şapca lui cu chipiul meu.

La Porta Nuova, ardeam de nerăbdare ca şeful de linie să-mi dea plecarea. Plecai de acolo chinuit de nerăbdarea de a afla ce s-a întîmplat şi am izbutit chiar să ajung cu cinci minute mai devreme. Grupul de oameni din staţie discutau nervoşi şi îngrijoraţi. Mi s-a confirmat că într-adevăr Nunziatinei — căci aşa i se spunea nevestei lui Nunzio — îi era foarte rău. Moaşa spusese că e nevoie de doctor.

Din cofetăria de alături, negustorul cu şorţul alb îmi făcu semn să viu să beau cafeaua cu lapte pe care obişnuiam s-o iau în fiece dimineaţă cînd eram de serviciu pe tramvaiul 41.

— Domnule... — apucai să spun, cînd deodată se auzi din fundul străzii un strigăt, un ţipăt disperat şi sfîşietor care-mi opri vorbele în gît şi-mi dădu un simţămînt de groază.

Era băiatul lui Nunzio.

— Mama moare! — urlă la mine în chip sălbatic băiatul, apucîndu-mă de picioare.

— Mama moare! — continuă el să ţipe.

I-am luat capul între mîini şi i l-am ţinut aşa. Tot trupul îi zvîcnea într-un tremur, în vreme ce mă încercuia cu braţele.

M-am smucit şi am alergat la Nunzio.

Locuia în fundul unei curţi pline de lăzi şi de tot felul de obiecte netrebuincioase, zvîrlite în neorînduială.

Sub zăpadă, contururile caselor păleau.

De îndată ce mă văzu, Nunzio mă apucă de braţ, ca halucinat, parcă înnebunit; era alb la faţă.

Îmi spuse nu ştiu ce vorbe în dialect napolitan, le-am înţeles cu greu: cum că liniile telefonice sînt întrerupte din pricina nămeţilor, că vrea s-o ducă pe nevastă-sa cu vagonul înainte ca ea să-şi dea sufletul. Era o nebunie. I-am spus şi lui acest lucru şi i-am promis că într-un sfert de oră îi aduc doctorul. Am dat fuga la tramvai. Am încleştat fălcile, am slobozit frînele, am apucat manivela şi durr... am pornit-o. N-am oprit în nici o staţie, am mers cu 70 pe oră pînă la Mauriziano. Aici am frînat brusc şi, cît ai clipi din ochi, am şi ajuns la spital. Portarul era un cunoscut al meu, aşa că am izbutit destul de uşor să pun mîna pe un doctor. „Dar ambulanţele salvării sînt plecate amîndouă!" — mi-a ripostat; se punea problema transportului. Nu l-am lăsat să termine. I-am propus să pregătească instrumentele pentru o eventuală intervenţie, urmînd ca, între timp, eu să întorc vagonul. Zadarnic a încercat Carlin să mă oprească.

— Întîmplă-se orice s-o întîmpla, Carlin — am urlat atunci — facem asta cu orice preţ. Îmi iau eu toată răspunderea.

Taxatorul ridică din umeri, îşi puse ţigara după ureche şi se agăţă cu mîinile de minerul de schimb. A fost o goană nebună. Vagonul sălta, zbura pe şine, cu o viteză nemaipomenită, băteam neîntrerupt cu piciorul pe discul clopoţelului de alarmă.

N-am avut curajul să-l însoţesc pe doctor pînă în casă. M-am întors la Porta Nuova trist, cam încurcat, ştiind că mă pot aştepta la orice pedeapsă. I-am explicat superiorului, fără nici un comentariu, pricina încălcării orariului.

M-am întors la postul meu, mut, pradă unei deznădejdi cumplite. Mă gîndeam la nevastă-mea, la casă, la copil, cum ţine la şcoală tocul între degete şi cum peniţa aia blestemată trece totdeauna de liniile caietului...

Am făcut iar cursele ca de obicei, dar n-aveam curajul să întreb ce se întîmplase şi dacă doctorul mai putuse face ceva. Nu voiam să ştiu, n-aş fi vrut nici măcar să-l văd pe Nunzio, nici pe băieţaşul cu părul zbîrlit şi nici pe nevastă-sa, femeia tînără, slăbită de sarcină, cu ochii aceia mari şi umezi, care mă priveau miraţi, parcă uimiţi că ea e pe lume, că e şi ea o fiinţă pe pămînt.

Dar la ora 10 — era ultima cursă, urma să mă întorc acasă — la 10, în vreme ce bîjbîiam pe cadranul ceasului căutînd minutarele fără să le văd, auzii că mă cheamă prietenos un glas emoţionat.

Nunzio era lîngă mine; iar lîngă Nunzio, doctorul, sleit de puteri şi zîmbind. M-am aruncat la pieptul lui şi ne-am pomenit unul în braţele celuilalt.

— O să-i dăm numele Pino — îmi zise cu glas zvîcnit — o să-i spunem Pino, ca şi ţie. Şi, plîngînd, mă sărută şi mă îmbrăţişă.

— Aşa sîntem noi, napolitanii — îi spusei doctorului, clătinînd din cap, căutînd parcă o justificare a acestei emoţii.

Conduceam încetinel vagonul şi mă uitam afară la florile de zăpadă de pe copacii înşiruiţi la marginea drumului.

Lucru sigur că, de n-ar fi fost nişte te miri ce cîştiguri suplimentare de lire pe săptămînă după toate datoriile pe care le-am făcut de cînd dînsul şi-a rupt mîna, n-aş fi putut să-i cumpăr niciodată ceasul.

M-am dus la un negustor de ceasornice cunoscut, un client al doctorului la care lucrez, am ales un ceas şi am spus:

— Pe ăsta l-aş vrea, dar dacă puteţi să mi-l puneţi deoparte... am să-l plătesc cu încetul şi, cînd voi fi gata, o să mi-l daţi.

De crăciun bărbatul meu a găsit pe pat nişte flaneluţe pentru copil, o cămaşă şi o pereche de pantofi pe care i-i cumpărasem pentru că... avea nevoie. Însă ceasul îl ascunsesem, cu cutiuţă cu tot, într-un buzunar al paltonului. Pentru ca surpriza să fie şi mai mare, i-am spus: „Nici vorbă de ceas nici anul ăsta; din pricina cheltuielilor pe care a trebuit să le fac, n-a fost cu putinţă să-ţi mai iau şi ceas".

Ilustraţii de N. POPESCU

El n-a zis nimic: se vede că nici măcar nu mai trăgea nădejde. Însă eu — ce să spun?! — nu-mi găseam locul, atîta ardeam de dorinţa să-şi pună o dată paltonul: parcă se oprise vremea în loc!

Era cam pe la amiază cînd se hotărî în cele din urmă să plece în oraş. Se afla la noi şi Paolina, şi Marisa, care veniseră să ne ureze de sărbători şi să ne aducă vîsc.

El a mai stat de vorbă cu dînsele, chiar după ce şi-a pus paltonul, dar nici gînd să-şi vîre mîna în buzunar...

Ei stai să vezi că o să plece de acasă fără să se atingă măcar de buzunar! Îi spun: „Ia uită-te dacă n-ai cumva batiste murdare... Să zici şi tu o dată că-ţi aduci singur aminte să mi le dai; dacă nu te scotocesc eu, pot să zac acolo şi şase luni!"

În sfîrşit, a vîrît mîna în buzunar.

— Da' ce-i asta?

— Of... — zic eu — ia te uită unde mi-am găsit să pun pacheţelul pe care tocmai voiam să nu-l vezi.

— Ei... mă rog... ţine-l... — şi mi-l întinse mie.

— Acum, dacă tot îl ai în mînă, deschide-l.

El desfăşoară uşurel hîrtia şi deschide încetişor cutiuţa: dar nu zice nimic, nici o vorbă; nimic. Noi ne uităm la el cu sufletul la gură: nimic. Se duse în odaia cealaltă cu capul plecat, ca un taur. Paolina şi Marisa ieşiră în tăcere.

Mă duc în cealaltă odaie: îl găsesc aşezat pe pat, cu ceasul în faţă. Plîngea; lacrimile îi curgeau şiroaie... Încărunţiserăm amîndoi laolaltă, dar n-apucasem să-l văd niciodată plîngînd aşa.

După masă ne-am dus la soră-mea şi cumnatu-meu, care ne aşteptau la ei. Pe drum, îl întreb la un moment dat:

— Ce oră e?

El se uită roată împrejur: caută turnul, clopotniţa bisericii sau vreo prăvălie cu ceas în vitrină.

— Da' acum ai şi tu unul!

N-a fost chip să-l fac să se uite la ceasul de pe propria lui mînă. Cînd am ajuns acolo, soră-mea şi toţi credeau că o să-i vadă ceasul: da' de unde, îl ţinea bine ascuns sub mînecă.

— Da' pentru dumnezeu, nu ne-arăţi şi nouă darul?

Nici gînd să-l clinteşti, avea o mutră aproape încăpăţînată; cînd l-am silit să arate ceasul şi l-a văzut şi el din nou, a început iar să plîngă de faţă cu toţi. Ştiam bine că plînge de fericire; şi, totuşi, cine ştie de ce, ne-a venit şi nouă să plîngem...

În româneşte de Despina MLADOVEANU

mozaic

Pe întinsul holdelor

ORIZONTAL: 1) Așa și-a intitulat V. Em. Galan romanul închinat luptei comuniștilor pentru transformarea socialistă a agriculturii — Beișug de roade. 2) Acolo se treieră și... se cîntă — Recoltarea cerealelor, care azi se execută în măsură din ce în ce mai mare cu mijloace mecanizate. 3) Mai mare în cireada vacilor (pl.) — ...și cea mai mare peste agricultura Greciei antice (mitologie). 4) De la (od.) — Element chimic ce stă la baza unor îngrășăminte necesare agriculturii și pentru producerea cărora Congresul al III-lea al P.M.R. a trasat sarcina construirii unor obiective industriale — Arma albinei. 5) Sistem de canale pentru alimentarea cu apă a holdelor pe timp de secetă (pl.). 6) Bucate ținute prea mult pe foc — Sau — Step pentru transportul cerealelor și stufului pe Dunăre. 7) Operă — Dușmanul puilor — Simbolul rubidiului. 8) Pugi la saramură — Oraș în Austria. 9) A da apă animalelor — Muncitori agricoli în Orientul arab. 10) Plantă cultivată mult la noi și folosită în industria parfumurilor — ...și o plantă textilă. 11) Localitate în R.P. Ungară — Holdele, după ploaie. 12) Manifestare a activității umane (pl.) — Cărare.

VERTICAL: 1) Mașină pentru treieratul cerealelor — Varietate de salcie cu frunze albicioase. 2) Pămînt lucrat — Produs al holdelor (pl.). 3) Ialomița, care străbate Bărăganul — Un lucru terminat. 4) Răcirea cerealelor dintr-un silos prin introducerea de aer sub presiune — Răsare. 5) În Mixii — Recipient perfect izolator. 6) Fruntaș — A pregăti ogoarele pentru însămînțare — Animalul din... berărie. 7) Sucul dulce al florilor pe care albinele îl transformă în miere (pl.) — A exista. 8) Vîrf de... cereală — Timpul în care munca țăranilor noștri pe ogoare era exploatată de moșieri și chiaburi. 9) Măsură veche pentru cereale (pl.) — Animale de tracțiune pe care le folosesc țăranii din America de Sud. 10) Posedă — Cămașă țărănească — Notă muzicală — La jocul de table. 11) Firidă — Aluna de pămînt. 12) Începe asolamentul... — Stațiunile noastre de mașini și tractoare vor dispune pînă la sfîrșitul perioadei 1960-1965 de peste 43.000 asemenea mașini complexe pentru recoltatul cerealelor păioase și 8.000 pentru recoltatul porumbului.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA IUNIE", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Belinski — Cer. 2) Odesa — Ampere. 3) Turn — Glier — I. 4) Ea — Acri — Tuna. 5) Vraf — Inmuiat. 6) Dr — Clienți. 7) L — To — An — I — EE. 8) Atelaj — Negru. 9) Solar — Si — — Oig. 10) Ta — Cireșar — E. 11) Uns — Potemkin. 12) Narcise — Rime.

UN AUTOMOBIL CU ROȚILE AȘEZATE ÎN ROMB

Într-un articol apărut în revista „Design News" se afirmă că așezarea în romb a roților unui automobil (cîte o singură roată în față și în spate, iar la mijloc două) micșorează solicitarea la răsucire a elementelor caroseriei pe drumuri accidentate. Această schemă de așezare a roților permite eliminarea diferențialului și a axei cardanice (motorul instalat în spate fiind solidar numai cu roata din spate) micșorarea greutății automobilului și simplificarea cutiei de viteze.

Motorul cu o putere de 43 C.P. instalat pe automobilul „FIAT 1.100" este legat de axa roții printr-un sistem de transmisie „cu melc". La acest automobil roțile laterale preiau cîte 13% din greutatea sa, iar cea din spate (antrenoare) și cea din față (directoare) cîte 37%. Existența unei singure roți directoare cere un efort mai mic pentru conducere și simplifică sistemul de conducere — afirmă revista „Design News".

OȚELUL „PIROFERAL"

Pentru a da oțelului stabilitate chimică și rezistență la temperaturi înalte i se adaugă nichel, crom, wolfram, vanadiu și molibden — metale care se găsesc în cantități mici în scoarța pămîntului și a căror extracție este dificilă.

La Institutul național pentru materiale și tehnologie din Praga a fost elaborată o metodă de înlocuire a tuturor acestor metale rare cu aluminiu, care se găsește în scoarța terestră în cantități practic inepuizabile. Oțelul inoxidabil și rezistent la temperaturi înalte obținut cu ajutorul acestei metode nu este cu nimic inferior celor mai bune oțeluri crom-nichel, fiind în schimb mult mai ieftin și putînd fi topit în cantități mult mai mari în cuptoarele existente.

Oțelul elaborat după noua metodă a fost denumit „piroferal".

ANESTEZIC EXTRAS DIN CUIȘOARE

Medicii japonezi — afirmă ziarul „Die Tat" — utilizează cu succes un nou anestezic extras din cuișoare, posedînd proprietatea de a provoca instantaneu insensibilitatea absolută la dureri, insensibilitate care dispare însă tot atît de brusc, numai după două minute.

Preparatul se prezintă sub forma unei substanțe incolore și inodore, cu consistență uleioasă, și a fost descoperit în laboratoarele europene, care însă nu l-au putut dizolva. Se pare că japonezii au reușit acest lucru și utilizează noua substanță în operații mici, de scurtă durată, ca de exemplu extracții dentare dificile.

Alte utilizări ale preparatului sînt deocamdată excluse, deoarece, injectat intravenos, el are un efect iritant· se speră însă ca prin noi experiențe să se înlăture acest inconvenient.

Cititori către cititori

Goran Elena, elevă la școala de meserii, Rm. Vîlcea, str. Știrbei Vodă nr. 20, dorește să corespondeze cu elevi și eleve pe teme de literatură, învățămînt, sport, cinematograf și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Kuriatko Eugen, elev cl. a X-a, Arad, str. Bolintineanu nr. 12, și Brebenel Jeni, elevă cl. a X-a reală, școala medie „Aurel Vlaicu", Breaza, doresc să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Momirovici Slavco, elev în anul III, Sînnicolaul Mare, str. M. Malinovski nr. 17, dorește să corespondeze pe teme de sport, turism și să facă schimb de fotografii ale actorilor de cinema și cărți poștale ilustrate.

Doresc să fac schimb de fotografii ale actorilor de cinema și de cărți poștale ilustrate următorii:

Dimcică Angela, elevă cl. a IX-a, Medgidia, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 8; Pavel Mia, elevă cl. a IX-a, Medgidia, str. Oprea Hîriciu nr. 29; Stănescu Teodora, elevă cl. a X-a, Pitești, str. Fîntînii nr. 46.

moda pentru tineret

„Publicați și modele de haine de vară pentru bărbați!"... Trăim mai bine, în orașe mai frumoase ca oricînd. Am vrea ca și îmbrăcămintea noastră să se armonizeze cu peisajul înnoit al patriei" — ne spun în scrisorile adresate redacției tineri din diferite colțuri ale țării.

O dorință cum nu se poate mai legitimă și căreia creatorii de modele din industria de confecții îi vin în întîmpinare prin creații mereu noi. Ei au conceput pentru băieții între 16 și 19 ani o modă practică, adecvată cerințelor vieții.

Am ales pentru cititorii noștri, din colecția realizată pentru Congresul model de la Berlin de către creatorii de la fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej", două modele reprezentînd garderoba de vară a unui adolescent. Ele reflectă simplitatea și confortul.

Deosebit de practic e sacoul din țesătură de bumbac, într-o culoare sobră, cu croiala lejeră. E fără revere și are două buzunare aplicate. Pantalonul e fără manșetă. Se poartă cu o cămașă în dungi vii colorate, cu gulerul sport.

Pentru excursii și sport, creatorii de la F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej" propun această ținută (foto 1) în care fantezia și-a spus din plin cuvîntul. Peste o bluză din țesătură imprimată „Răduca" și un pantalon albastru se poartă o jachetă din balon în carouri. E închisă în față cu fermoar, are pe piept buzunare aplicate, cu clape, iar gulerul și manșetele sînt încheiate cu nasturi.

O ținută mai elegantă o constituie acest sacou din stofă fantezi (foto 2) care se poartă cu un pantalon din stofă uni fără manșetă. Linia sacoului e lejeră, necambrată, reverul nu prea lat și puțin lungit. Se închide la doi nasturi. Buzunarele tăiate vertical dau o notă tinerească și originală.

La ocazii festive, linia se menține sobră. Costumul e în carouri; haina încheiată la doi nasturi, cu revere înguste, lungi, e croită lejer. Pantalonii sînt fără manșetă. În completarea ținutei, o cămașă albă de poplin și o cravată.

Amintim tinerilor noștri cititori că estetica vestimentară constă în primul rînd în discreție, în armonizarea ținutei cu împrejurarea în care ne aflăm, în asortarea diverselor elemente de îmbrăcăminte în așa fel încît să constituie un tot armonios.

de vorbă cu medicul: Arterioscleroza (I)

Arterioscleroza este o boală a arterelor cauzată de procese degenerative ale acestora. Apare de obicei după vîrsta de 50 de ani, dar uneori se poate întîlni și la oamenii tineri. Fără a fi o boală „fatală" a bătrîneții, un semn de uzură pricinuită de vîrstă, arterioscleroza favorizează totuși îmbătrînirea organismului și scurtează viața omului. Ea capătă o importanță deosebită în momentul în care sînt implicate organe vitale ca inima, creierul, rinichii sau organele aparatului locomotor (membrele). Arterioscleroza este de cinci ori mai frecventă la bărbați decît la femei.

Procesul de degenerare a arterelor se datorește așa-numitelor ateroame. Acestea se formează pe stratul intern al arterelor și se caracterizează prin apariția unor uceraţii care se asociază cu procese de scleroză și calcifiere.

Simptomele pe care le dă boala sînt diferite și în funcție pe de o parte de dimensiunea arterei lezate, pe de altă parte de organul afectat de procesul ateromatos.

Există o arterioscleroză a vîrstei înaintate, în care persoanele afectate prezintă simptome de boală cu tendință de generalizare. Bolnavul manifestă tulburări ale diverselor organe sau funcții interesate: tulburări de memorie, scăderea capacității intelectuale, amețeli, modificări ale caracterului, insomnie, durere în regiunea inimii, balonări și alte tulburări digestive, senzație de frig la mîini și picioare etc. Palparea arterelor la aceste persoane dă senzația de „țeavă de pipă" sau de „trahee de gîscă". O deosebită grijă reclamă ateromatoza arterei aorte, a cărei evoluție este cu atît mai gravă cu cît ea depinde de suferințele altor organe ca: inima, creierul sau rinichii.

Cea mai gravă complicație a arteriosclerozei constă în ruperea arterei, ceea ce dă naștere la emoragie internă consecutivă.

CAUZELE BOLII sînt variate: vîrsta înaintată, infecțiile (foarte frecvent reumatismul articular acut), insuficiența glandelor sexuale, intoxicații cu plumb, nicotină. Factorii ereditari își au importanța lor (mai mult prin condițiile similare de mediu și de alimentație). Alcoolul și tutunul au un rol destul de important în instalarea maladiei. Hipertensiunea arterială poate produce de asemenea arterioscleroză și aceste două maladii se combină, agravînd întregul tablou al bolii. Consumul exagerat de grăsimi și dulciuri și creșterea colesterinei în sînge ca urmare a unei tulburări în arderile grăsimilor în organismul omenesc constituie unul din factorii importanți în declanșarea arteriosclerozei.

Despre profilaxia și tratamentul arteriosclerozei vom vorbi în numărul viitor al revistei.

Dr. Silviu GHEREA

colțul cosmeticienei

ÎNGRIJIȚI-VĂ PĂRUL

Deși moda din ultimii ani a „redus" lungimea părului, el nu rămîne mai puțin podoaba naturală de o mare importanță în înfățișarea noastră fizică.

De aceea, îngrijirea părului trebuie să facă obiectul unei atenții deosebite.

Glandele aflate la rădăcina firului de păr secretă o materie grasă care pătrunde în firul de păr și-l parcurge în toată lungimea lui, asigurîndu-i hrănirea, rezistența și supleţea. Dar soarele puternic sau bătaia vîntului usucă materia grasă care-i dă părului sănătatea, făcîndu-l să se aspreas că. Iată de ce noi trebuie să ajutăm întreținerea naturală a părului prin măsuri de întreținere exterioară (folosirea produsului denumit Colestral, masaj și periat) și prin îngrijiri estetice.

După aplicarea Colestralului se pune pe cap o bonetă de baie sub care părul va sta timp de 10-15 minute. Această operație se face mai des sau mai rar, după starea în care se află părul. Masajul pielii capului după baia cu Colestral se face fricționînd bine pielea capului cu vîrful degetelor pentru a activa circulația sîngelui, înviorînd astfel pielea. Vom peria părul energic, cu o perie tare, pornind de la baza firului de păr spre capăt. Se desparte părul în șuvițe care se perie pe rînd, pe deasupra și pe dedesubt. Apoi se perie din nou tot părul în direcția pieptănatului și în sens contrar. Periatul capului reactivează circulația, aerisește părul, înlătură praful și materia secretată la rădăcină. Îngrijirile estetice constau în: o coafură permanentă bine făcută și băile cu șampon.

Nu uitați că pentru păr — ca și pentru restul trupului — sănătatea este prima condiție a frumuseții.

Georgeta MĂLIN

NOTĂ: Rețeta unui emolient obișnuit, glicerolatul de amidon, de care am amintit în rubrica noastră de la numărul trecut, este, cu exactitate, următoarea: amidon de grîu — 7 gr; apă — 7 gr; glicerină — 93 gr.

În jurul globului

LA MATENARADAN, ÎN VESTITUL MUZEU DIN EREVAN (capitala R.S.S. Armene) se păstrează 10.000 manuscrise străvechi din cele mai valoroase. Cea mai prețioasă piesă din muzeu este manuscrisul „Torjestvennik" (în fotografie) datînd din anul 1205. Fiecare filă a acestui uriaș volum ce cîntărește 34 kg are 51 cm × 70 cm și este confecționată dintr-o piele întreagă de vițel. În document sînt descrise luptele duse în comun de popoarele armean și gruzin împotriva năvălitorilor seleucizi.

PRIVIȚI-L CUM SE ÎMPĂUNEAZĂ... Are și de ce să se mîndrească acest frumos exemplar al grădinii zoologice din Roma. ←

TELEVIZOR PORTABIL CU TRANSISTORI — o interesantă realizare a Institutului de cercetări pentru telecomunicații „A.S. Popov" din Praga. →

E BĂIAT! lare a fost bucu- a lui Russel Da- is din Atlanta, atul Georgia, .U.A., la aflarea eștii că soția a ăscut un băiat. 3 a ținut să co- unice această no- tate într-un mod a totul original: esenînd pe scu- ece literele care ompun cuvintele E băiat" (în ori- inal „It's a boy"). →

CURSE DE... BOVINE: În orașul Rawalpindi (Pakistan) se organizează în fiecare an — conform unei vechi tradiții — alergări cu obstacole pentru... bovine. Spre deosebire de cursele de cai însă, la aceste competiții lipsesc jocheii. →

UN CURIOS ACCIDENT s-a petrecut pe străzile Londrei. Un autobuz s-a ciocnit de un autocamion, urcîndu-se apoi pe trotuarul din dreapta al străzii și lovind un restaurant. Ricoșînd din nou, autobuzul a parcurs strada în zigzag, oprindu-se în cele din urmă în vitrina unui magazin. Bilanțul acestui accident, 18 răniți. ↓

MARELE TENOR ITALIAN Tito Schipa pare fermecat de arcușul neîntrecut al „primașului". Scena se petrece în restaurantul „Béke" din Budapesta, unde Schipa vine uneori. Celebrul cîntăreț italian, azi în vîrstă de 66 ani, conduce una din clasele de canto ale Conservatorului din Budapesta. →

În luminile rampei

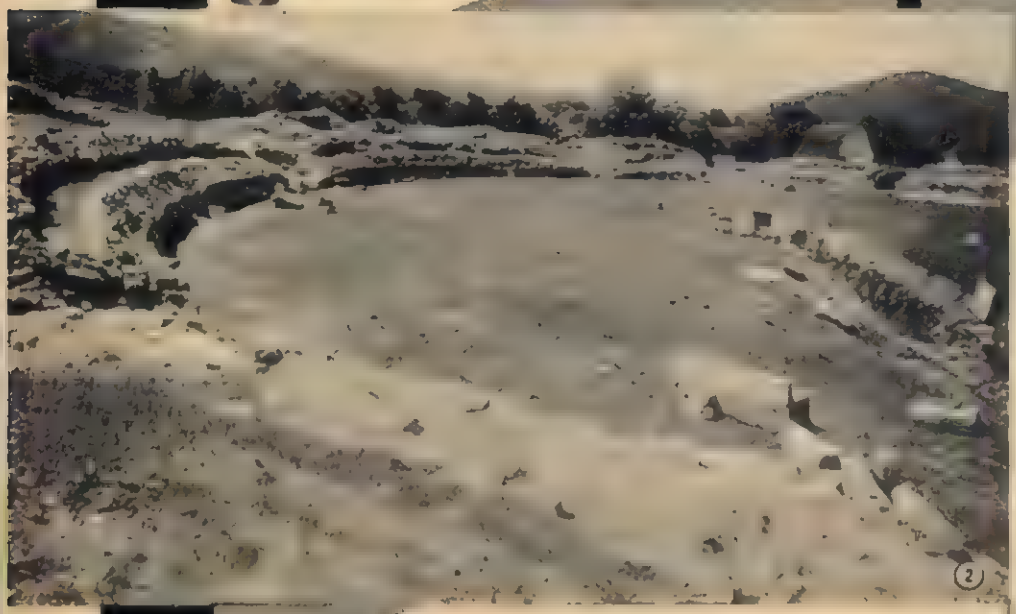

Cronică fotografică veche și nouă

■ PRIMELE... FAPTE, ARĂTĂRI ȘI OBRAZE ■ DE LA „CIȘMEAUA ROȘIE" LA „TEATRUL CEL MARE" ■ OPAIȚUL CU RAPIȚĂ ȘI LUMINA UNUI SECOL ■ GONGUL BOMBARDAT RĂSUNĂ MAI PUTERNIC CA ORICÎND

Teatrul romînesc numără mai bine de un secol de viață. Timpul scurs — un secol și ceva — nu-i prea lung. Dar dacă e să ne gîndim — și trebuie s-o facem — la condițiile istorice vitrege prin care a trecut teatrul romînesc de-a lungul timpului, atunci drumul e lung și greu.

Cît timp a apăsat jugul otoman asupra Munteniei și Moldovei și cel habsburgic asupra Transilvaniei, teatrul romînesc n-a putut să iasă la lumina zilei. Cum la redeșteptarea conștiinței naționale a poporului teatrul avea să joace un rol de seamă, clasele stăpînitoare i-au pus numai piedici și l-au privit totdeauna cu dușmănie. Așa se explică, printre altele, de ce mugurii lui au mijit atît de tîrziu, abia în primele decenii ale secolului trecut, cînd publicul are prilejul să vadă — în fine! — teatru în toată regula: cu fapte (acte), arătări (scene) și obraze (personaje)...

Istoria spune atît: în 1816 Asachi organizează la Iași un spectacol cu pastorala „Mirtil și Hloe", iar în 1818, la București, Gheorghe Lazăr organizează cu elevii săi un spectacol cu „Avarul" lui Molière. Acestea au fost primele spectacole în

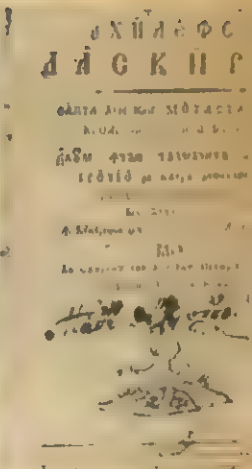

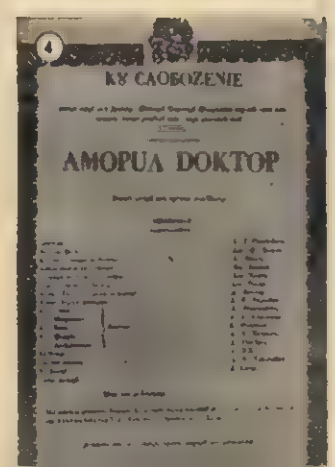

① Lampa cu ulei de rapiță, folosită la rampa „Teatrului cel mare", devenit „Teatrul Național din București".

② Fotografia vă prezintă ruinele amfiteatrului roman de la Sarmisegetuza. În timpul dominației romane, aici au avut loc spectacole cu lupte de gladiatori.

De altfel, vestigii străvechi care dovedesc existența unor forme de manifestări teatrale încă din epoca elenistică pe pămînturile noastre au fost descoperite la Calatis (Mangalia), Tomis (Constanța) și Histria.

③ „ACHILEFS la SKIRO" este cea mai veche tipăritură de teatru care ne-a rămas. Ea a fost „tălmăcită de pe grecie" de Vel Paharnicul Iordache Slătineanu și e datată 1797.

Ne aflăm în perioada teatrului curților domnești. Acum apar primii actori — pelivanii, „de cei ce joacă pe funii", măscăricii (un fel de bufoni „de casă") și suitarii (bufoni care, în fruntea alaiului domnesc, aveau menirea să facă poporul să rîdă, să fie „vesel"...)

④ Afișul spectacolului „Amorul doctor" de Molière, jucat de școlarii „Societății Filarmonice" în 1835.

Iată și „vitrina Alecsandri"!

Bardul de la Mircești poate fi considerat ca primul dramaturg de valoare al literaturii noastre. Alecsandri, care a văzut în teatru — și a făcut din el — un organ „spre biciuirea năravurilor rele și a ridiculelor societății", rămîne în istoria culturii românești un pionier care a deschis calea celor mai înalte creații literare dramatice la noi.

O rochie... E rochia pe care a purtat-o Matei Millo în „Chirița" lui Alecsandri. Obiectul acesta de muzeu este privit cu veneraţie, pentru că de numele lui Millo, unul dintre ctitorii teatrului românesc, se leagă începuturile interpretărilor realiste în teatrul nostru.

1

La 1 decembrie 1896 a avut loc inaugurarea noii construcții a Teatrului Național din Iași — datorită străduințiilor depuse de primarul orașului, scriitorul N. Gane, și contribuției materiale a populației ieșene, însuflețită de tradiția marii arte realiste a lui M. Millo.

Reprezentația de deschidere a stagiunii a constituit o evocare a perioadei de luptă eroică de la începuturile dramaturgiei și teatrului românesc. Cu concursul actorilor State Dragomir, P. Sturza, Aglae Pruteanu ș.a., spectacolul a început cu sceneta ocazională: „Deschiderea teatrului" de N. Volenti și a continuat cu prezentarea a trei lucrări dramatice, care ofereau o privire retrospectivă asupra dezvoltării dramaturgiei naționale: „Un poet romantic" de M. Millo, „Muza de la Burdujeni" de C. Negruzzi și un act din „Fîntîna Blanduziei" de V. Alecsandri.

Reproducem mai jos medalia bătută în 1896 cu prilejul inaugurării noii clădiri a Teatrului Național din Iași.

La acest birou, Caragiale și-a scris nemuritoarea operă. Prezența acestui birou Bidermayer în muzeu te introduce pentru o clipă în intimitatea de creație a lui „Conu' Iancu".

Iată-i, în tinerețe, pe Mihail Eminescu (foto 1), Vasile Conta (foto 2), Ion Luca Caragiale (foto 3). Fotografiile au fost făcute cînd cei trei erau... sufleri!

În august 1944, avioanele lui Hitler au bombardat clădirea Teatrului Național din București. Sub dărîmături au fost găsite și rămășițele gongului. Dar glasul lui n-a putut fi redus la tăcere. Gongul teatrului românesc bate, seară de seară, mai puternic, mai înălțător!

Grigore Manolescu (sus) în rolul lui Hamlet și C.I. Nottara (dreapta) în rolul lui Ștefan cel Mare din „Apus de Soare" de B. Șt. Delavrancea.

Acești doi mari actori, a căror activitate se confundă cu o perioadă grea dar plină de biruințl din istoria teatrului nostru, au atacat din plin marele repertoriu clasic. Părăsind maniera patetică și declamatorie, cei doi actori—mai întîi Manolescu și apoi Nottara, care l-a urmat — au optat pentru interpretarea realistă, folosind mijloace artistice sobre dar pline de o remarcabilă forță sugestivă. Munca și creațiile lor sînt de neuitat pentru acei care le-au cunoscut, iar pentru tineretul artistic de azi — o pildă vie, însuflețitoare.

limba română! Datorită lor i-a fost mai ușor, în 1834, „Societății Filarmonice", înjghebate de Ion Cîmpineanu și Heliade Rădulescu, să-și ridice cortina și, cu prilejul acestui prim spectacol, să semneze astfel actul de naștere al teatrului românesc („Societatea Filarmonica" era considerată semisecretă, pentru că avea un program dublu: activitatea culturală se ducea fățiș, iar cea politică — în ascuns). Cît despre conștiința artiștilor „Filarmonicii", se știe că ea s-a măsurat cu fapta în viitoarea revoluției de la 1848 (marele actor Aristia, de pildă, care în 1821, pe cînd era actor al teatrului de limbă grecească de la „Cișmeaua roșie", luptase cu eroism la Drăgășani, participă activ la mișcarea revoluționară pașoptistă și este membru al Gărzilor naționale). În același timp, la Iași, Alecsandri, Kogălniceanu și Negruzzi reanimă, la rîndul lor, mișcarea teatrală.

Inaugurarea „Teatrului cel mare" din București are loc la 31 decembrie 1852. De ce „se făcu pe tăcute, cu sfială" această inaugurare, după cum ne-a lăsat scris Cezar Boliac, nu se știe. Cert e însă că revelionul a adus atunci nu numai un an nou, ci și un teatru nou — visul și strădania atîtor înaintași. Mai urma ca teatrul să fie un *teatru național*. În 1877 el a fost intitulat „Teatrul Național din București".

Sămînța aruncată de înaintași — Costache Caragiale, Matei Millo, Mihail Pascaly — încolțește. În deceniile ce urmează dramaturgia originală prinde aripi și, strădanie cu strădanie, se creează „fondul de aur" al literaturii noastre dramatice. Bogdan Petriceicu Hașdeu scrie „Răzvan și Vidra", aducînd pentru prima oară în lumina rampei masele populare în acțiune; în 1884 are loc premiera capodoperei caragieleștl „O scrisoare pierdută", iar în 1902 Al. Davilla scrie și montează „Vlaicu Vodă". De asemenea, apare trilogia istorică „Apus de soare", „Viforul" și „Luceafărul" cu care Delavrancea se consacră în literatura dramatică. În același timp, pe scena românească își face debutul „marea generație" de actori ai teatrului românesc: Grigore Manolescu și Constantin I. Nottara, Aristizza Romanescu, Iulian și Anestin, Ion Petrescu, Iancu Brezeanu. Apare și Paul Gusty, al cărui nume este indisolubil legat de prima școală românească de regie. Și cum Gusty a cunoscut — ca și Al. Davilla — teatrul lui Stanislavski, spectacolele lui au fost influențate de concepțiile marelui regizor. Iar între cele două războaie, în ciuda indiferenței burgheziei cosmopolite și, ceva mai tîrziu, în ciuda fascismului (ai cărui adepți puneau mîna pe pistol cînd auzeau vorbindu-se de cultură), fondul de aur se îmbogățește: scriu teatru și sînt jucați Liviu Rebreanu, Victor Eftimiu, Victor Ion Popa, Camil Petrescu, Mihail Sorbul, G. M. Zamfirescu, Mihail Sebastian, Tudor Mușatescu, Alexandru Kiriței ș.a. Și apar continuatorii „marii generații" de actori — pe mulți dintre ei îi aplaudăm și astăzi — se face cunoscută prima școală românească de regie: Soare Z. Soare, V.I. Popa, Ion Sava...

În august 1944 avioanele lui Hitler au bombardat Bucureștiul, iar din clădirea Teatrului Național n-a mai rămas decît moloz și fum. Rana a fost dureroasă. Dar eliberarea a deschis porțile revoluției culturale. Teatrul a devenit un bun al maselor. Păstrîndu-și și dezvoltîndu-și tradițiile pozitive, el și-a schimbat structura, dobîndind înalta funcție și nobila misiune de educator, de participant activ la revoluția culturală. El a luptat și luptă pentru tot ce e nou, pentru înnobilarea omului-constructor al socialismului cu cele mai frumoase trăsături și sentimente, pentru triumful adevărului. În anii eliberării, s-au scris aproape 300 de piese noi! Dar clasicii? Cînd au fost jucați Caragiale și Davilla, Alecsandri și Hașdeu atît cît au fost jucați de la eliberare încoace? Bombele lui Hitler n-au putut amuți gongul Teatrului Național din București, al teatrului românesc în general. Glasul acestui gong se aude seară de seară, mai plin, mai înălțător, făcîndu-și mereu noi prieteni.

★

Nu o dată am avut fiecare dintre noi prilejul să auzim, după terminarea spectacolului, un sudor sau un zidar, o filatoare sau un medic discutînd și apreciind de ce anume a fost bun spectacolul, care sînt resursele artistice, mereu mai noi și mai variate, ale cutărui actor sau actrițe, ce a adus nou în scenografie cutare pictor sau prin ce mijloace scenice concrete a trecut actorul cutare de la comedie la dramă. Într-un cuvînt, omul simplu de ieri a ajuns azi să știe, să cunoască, să-i placă să afle, să-l intereseze tot ce se petrece în viața teatrului. Și, fără îndoială, nu-i sînt indiferente nici trecutul teatrului nostru, greutățile pe care le-a înfruntat și cum le-a depășit.

Iată de ce ne-am gîndit să prezentăm în aceste pagini cîteva piese din Muzeul Teatrului Național „I. L. Caragiale" unde, între etichete, rame și vitrine, se află documente din trecutul plin de frămîntări și căutări fructuoase al Teatrului Național „I.L. Caragiale" și, în general, al teatrului românesc, cu tradiția lui realistă, democrată.

Bazil DUNĂREANU

(Continuare în pag. 20)

OPERA LUI CARAGIALE FACE ÎNCONJURUL LUMII

Țările în care piesele lui Caragiale au fost jucate în ultimii ani: U.R.S.S.; R.P. Albania; R.P. Bulgaria; R.P. Chineză; R.S. Cehoslovacă; R.D. Germană; R.P. Polonă; R.P. Ungară; R.D. Vietnam; Republica Arabă Unită; Argentina; Belgia; Chile; Finlanda; Franța; R.F. Germană; Grecia; Italia; Irak; Olanda; Uruguai și alte țări.

Desen de Rik AUERBACH

PRIMUL... PRIMA...

...„Amlet" a fost tradus la noi în jurul anului 1825 cu cîteva modificări: Horațiu și Fortinbras nu apăreau în piesă, iar sfîrșitul era ceva mai vesel — „Amlet" se încorona...

...teatru zidit la noi e cel din Oravița (1817), pentru ridicarea căruia s-a realizat o pilduitoare colaborare între locuitorii români, maghiari, germani etc.

...spectacol românesc de teatru în Transilvania a avut loc în 1754, la Blaj.

...dramaturg rus jucat la noi a fost Gogol, în 1874, cînd Mihail Pascaly a prezentat „Revizorul" într-o prelucrare proprie.

...premiu în mișcarea noastră teatrală a fost instituit în 1832 pentru interpretarea lui Zaid din „Fanatismul" lui Voltaire.

...autorizație de spectacole publice (dată unor trupe străine) poartă data de 29 mai 1789 și semnătura domnitorului Hangerli.

...reprezentație lirică a avut loc la București prin 1810, cu „Flautul fermecat" și „Idomeneo" de Mozart.

...operă cîntată în limba română a fost „Semiramida" de Rossini, în iunie 1846, în interpretarea elevilor Școlii de muzică a „Filarmonicii".

...revistă de teatru în limba română a apărut la București, la 1 noiembrie 1835. E vorba de „Gazeta Teatrului Național", care și-a încetat apariția la cel de-al 13-lea număr.

...coadă la casa de bilete a teatrului românesc s-a înregistrat în anul 1837, la spectacolul organizat de Aristia cu piesa „Saul".

Afișul turneului întreprins de Teatrul Național „I. L. Caragiale" în U.R.S.S.

1

În turneul întreprins în Franța, Naționalul a purtat cu cinste mesajul teatrului romînesc. La Paris „Scrisoarea pierdută" s-a bucurat de un frumos succes. În fotografie îi puteți recunoaște pe Constantin Bărbulescu, Cela Dima, Niky Atanasiu, Radu Beligan, Gr. Vasiliu Birlic și Ion Finteșteanu.

2

Comedia lui Mihai Beniuc „În Valea Cucului" reprezintă unul dintre spectacolele mai recente și de succes ale Naționalului. Alături de Birlic au jucat — priviți-i în fotografie — Simona Bondoc, Natașa Alexandra și Al. Giugaru.

3

După 23 August 1944, în noile noastre piese de teatru au început să apară figurile luminoase ale oamenilor noi, eliberați, constructori ai socialismului. Una din aceste piese — „Minerii" de Mihail Davidoglu — a fost prezentată în premieră pe scena Naționalului. În fotografie: Tanți Cocea, N. Pereanu, Ionescu Ghibericon și Emil Bota.

4

O altă piesă care ține de aceste începuturi ale noii noastre dramaturgii este și „Ziua cea mare" a Mariei Banuș. Pe scara primăriei (în stînga) îl distingem pe marele și regretatul artist George Timică.

5

Colectivul artistic care a pus în scenă „Maria" de Vasile Iosif, în mijlocul eroilor care au inspirat și cărora le-a fost închinată piesa. În fotografie: Vasile Iosif, Eugenia Popovici, Mona Ghelerter, scenograful Tofan și alții.

① SECERIŞUL E ÎN TOI la G.A.C. Sintana, raionul Criş. Colectiviştii şi mecanizatorii depun toate eforturile pentru ca cele 1.100 hectare de grîu să fie recoltate în cel mai scurt timp.

② PARTICIPANTELE la lucrările Seminarului internaţional cu tema „Statutul femeii în dreptul familiei", organizat la Bucureşti de O.N.U. în colaborare cu guvernul R.P.R., au vizitat Muzeul Peleş din Sinaia.

③ CORUL CĂMINULUI CULTURAL din Sălişte, raionul Sibiu, participant la cel de-al 6-lea concurs al formaţiilor artistice de amatori, faza interregională, desfăşurat la Braşov.

④ LA CONCURSUL DE AEROMODELE la zbor liber, dotat cu cupa „Aurel Vlaicu", disputat la Bucureşti, concurentul Constantin Săndulescu din Cluj a obţinut premiul I la categoria propulsoare.

fotocronica FLACARII

ELEVII ŞCOLILOR ELEMENTARE ŞI MEDII au marcat închiderea anului de învăţămînt prin vesele reuniuni, serbări, carnavaluri. În fotografie: o imagine de la carnavalul organizat în incinta ştrandului din str. Dr. Staicovici, de Clubul sportiv şcolar Bucureşti.

SUTE DE COPII BUCUREŞTENI învaţă înotul la cursurile special organizate pentru ei la Ştrandul tineretului. ↓

A INTRAT ÎN FUNCŢIUNE recent fabrica de celuloză (cu o capacitate de producţie de 50.000 tone anual) a Întreprinderii de valorificare a stufului — Brăila. În fotografie: hala de alimentare a cazanelor. ↑

CENTRUL UNIVERSITAR BUCUREŞTI a organizat, la „Restaurantul parcului" de pe malul lacului Herăstrău, o reuniune tovărăşească în cinstea celor peste 1.400 de studenţi fruntaşi la învăţătură din Capitală, reuniune la care au fost invitaţi şi numeroşi tineri muncitori şi muncitoare. În fotografie: cîţiva dintre participanţi, într-o convorbire prietenească. ↓

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 26 (318)
1 IULIE 1961

Redacţia: BUCUREŞTI
Piaţa Scînteii 1
Căsuţa poştală: 3507, of. 33,
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Vlad MUŞATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

DOPERTA NOASTRĂ: Fotografie de A. MIHAILOPOL

Preţul 2 LEI

GUVERNUL ENGLEZ ŞI CEL VEST-GERMAN SUPRALICITEAZĂ INTRODUCEREA SPANIEI FRANCHISTE ÎN N. A. T. O.
(Ziarele)

Un client disputat.

Desen de Rik AUERBACH

UMOR

— Eu n-aş fi venit la munte, dar bărbatu-meu spunea că are nevoie de linişte.

Desen de Horia ŞTEFĂNESCU

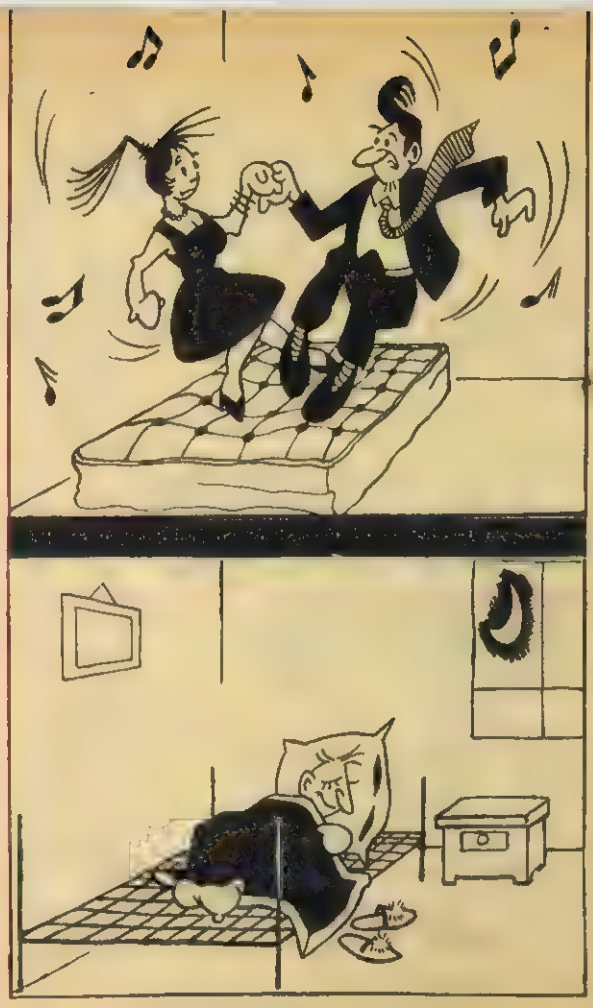

Soluţia locatarului de dedesubt.

Desen de C. CRĂCIUN

Individualiştii.

Desen de N. CLAUDIU

Minunile circului

(Desen de I. CEREPANOV din revista „Ogoniok")

PRINTRE ABSTRACŢIONIŞTII DIN OCCIDENT.

— Nu pricep cum pot unii să picteze fără model.

(Din „Schweizer Illustrierte" — Elveţia)

Zburdați copii!...

în vacanță la munte și la mare

DE-AR ȘTI PĂDUREA SĂ VORBEASCĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 27 (319) — 8 iulie 1961

Raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie - 1 iulie a.c. asupra mersului îndeplinirii Directivelor Congresului al III-lea al partidului privind construirea socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii a trezit un deosebit interes în rîndurile întregului nostru popor. Oamenii muncii de la sate, aflați în toiul muncilor agricole de vară, au așteptat cu nerăbdare sosirea ziarelor cuprinzînd raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej. În fotografia nr. 1 îi vedem citind ziarul pe membrii brigăzii lui Ion Rusu, de la G.A.C. „Nicolae Bălcescu" din Adunații-Copăceni, raionul Giurgiu. În fotografia nr. 2, colectivistul Ion Postelnicu, de la G.A.C. „30 Decembrie" regiunea București, citește importantul document vecinilor săi.

În fotografia nr. 3: pe lanurile G.A.C. „Drumul lui Lenin" din comuna Cetate, raionul Calafat, regiunea Oltenia, în timpul recoltării orzului.

fotocronica FLACĂRII

150.000 DE COPII ÎN TABERE LA MUNTE ȘI LA MARE

Cifra reprezintă cu 20.000 de copii mai mult decît în anul 1960 și cu peste 50.000 mai mult decît în 1959.

Un număr de 102.000 elevi din școlile elementare (clasele I-VII) sînt cuprinși în taberele de pionieri și școlari. În afară de acestea s-au creat tabere turistice pentru elevii din școlile medii de toate categoriile, tabere pentru elevii școlilor profesionale, tabere de pregătire sportivă pentru elevii care au obținut cele mai bune performanțe sportive și — în sfîrșit — colonii pentru copiii preșcolari din grădinițe. Pentru cele circa 200 tabere au fost alese cele mai pitorești așezări din țară, în regiuni deluroase sau muntoase și pe litoral, care întrunesc condițiile corespunzătoare scopului: BRAN — din regiunea Brașov, HOMOROD-BĂI — din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, CHEIA — regiunea Ploiești, SOVEJA — regiunea Galați, COLIBIȚA — regiunea Cluj, NĂVODARI — regiunea Constanța (acestea sînt în întregime afectate taberelor de copii), apoi BUCȘOAIA — regiunea Suceava, PONEASCA — regiunea Banat, GÎRDANI — regiunea Maramureș, LUNCA BRADULUI — regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, OLĂNEȘTI și RUCĂR — regiunea Argeș, BICAZ și VALEA UZULUI — regiunea Bacău, apoi SINAIA, BUȘTENI, PREDEAL — pe valea Prahovei, IZVOARELE, SUZANA, MĂNECI, VĂLENI — pe valea Telejenului, COSTINEȘTI pe litoral ș.a.m.d.

O hotărîre a Consiliului de Miniștri și a Consiliului Central al Sindicatelor, stabilind în detaliu principiile de organizare și funcționare ale taberelor de toate categoriile, a încredințat aceste sarcini Ministerului Învățămîntului și Culturii și comitetelor executive ale sfaturilor populare regionale, care colaborează strîns cu Comitetul Central al U.T.M. și Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale în legătură cu activitatea cultural-educativă, sportivă și sanitară din tabere.

Fotoreporterii noștri care au vizitat taberele de la Bran și Costinești în primele zile de la deschiderea lor, împărtășesc în paginile ce urmează cîteva din impresiile culese. Este reflectarea unei infime părticele din uriașa muncă desfășurată de către partid și guvern pentru a asigura tinerei generații condiții optime ca să crească sănătoasă, instruită, capabilă de muncă, demnă de măreața eră a socialismului.

Geografie pe teren... Uite, colo-i Omul, mai la stînga Bucșoiul, în față Mălăiești, vîrfurile acelea ascuțite sînt colții Morarului...

Dragi copii,

Nădăjduiesc că vă mai aduceţi aminte de mine. De ce nădăjduiesc? Păi, fiindcă ne-am cunoscut la Bran, în taberele voastre pionereşti. Şi mă gîndesc că e greu să fi uitat cineva Branul, taberele şi toate întîmplările din zilele acelea pline de minunăţii. Eu, unul, nu le-am uitat! N-aveţi decît să mă controlaţi. Uite, fără să vă fi numărat — că eraţi cam multişori — îmi amintesc exact cîţi copii aţi fost în prima serie: cinci sute cincizeci şi unu. Aşa-i? Unii din Bucureşti, din şcolile raionului „Gheorghe Gheorghiu-Dej", alţii din Braşov, alţii din Sibiu, din Turnişor, din Avrig... Toţi, pionieri şi şcolari de la clasa întîi pînă la a patra. Ce mai ştiu? Multe. Ştiu că odihna voastră era vegheată de trei directori de tabără, trei instructori superiori şi cincisprezece instructori de detaşament de pionieri, toţi profesori sau învăţători, apoi profesori de educaţie fizică şi de muzică, apoi medici şi surori medicale, apoi 60 de bucătărese, ospătărese, îngrijitoare, şoferi... Mai ştiu că locuiaţi în 12 vile, cele mai frumoase din Bran, pregătite anume pentru voi: proaspăt zugrăvite, pătucuri cu aşternut ca neaua, baie cu apă caldă şi rece, grădiniţe înflorite... Dacă vreţi, vă spun şi ce mîncaţi: dimineaţa, cacao cu lapte, unt, dulceaţă; la ora zece, o gustare; la masa de prînz, trei feluri; la ora patru — după somn — ciocolată şi seara două feluri.

Să vedeţi cîte îmi mai amintesc din cele ce am văzut la petrecerile voastre:

Am fost, de pildă, cu cei din subcentrul 2 în excursie. În programul zilei scria aşa: excursie pentru cunoaşterea împrejurimilor Branului. Straşnic a fost! Întîi am mers pe şosea, apoi am intrat într-un crîng, apoi am trecut o apă pe o punte, uite, doar atîtica! Cum mai tremura! (Scîndurile punţii — firească — nu copiii...!) Şi ce jocuri s-au mai întins pe dealul acela cu iarbă pînă la brîu! Fetiţele (deh! fetiţe) s-au apucat să împletească cununiţe din flori. Băieţii (deh! băieţi), hai la trîntă în iarba moale. Cîţiva — pesemne viitorii ingineri energeticieni — s-au pus să construiască o... „hidrocentrală" pe firul de apă ce venea iute din deal. Au făcut un baraj din pietre şi apa a început să se strîngă în lacul de acumulare; apoi, ce să vezi, a început să se reverse apa peste maluri, udînd sandalele constructorilor. Noroc că s-a apropiat tovarăşul instructor, care a dat soluţia tehnică împotriva revărsării: să se sape în baraj o deschidere prin care să se scurgă surplusul de apă din lac. Ei, şi tocmai cînd trebuiau să înceapă lucrările pentru montarea turbinelor, hop şi tovarăşa instructoare cu gustarea! Ce să-i faci? Foamea-i foame! Şi au lăsat băieţii lacul... baltă.

Pe urmă, copiii au văzut o bătuţă coborînd din pădure cu o sarcină de vreascuri. Cîţi copii credeţi că au alergat s-o ajute? Nu i-am numărat, dar pare-mi-se că tot detaşamentul. Şi pe urmă... Pe urmă s-a auzit deodată o voce: „Direcţia tabără, cu cîntecul înainteee marş!"

„Salut voios de pionier
Răsună patria noastră-ntreagă"...

În altă zi, am fost cu copiii de la subcentrul nr. 1 la ştrand. Vor spune unii: „Ştrand avem şi la Bucureşti". O fi, dar ce, se compară cu cel de la Bran? Unde te uiţi, numai iarbă şi flori, flori şi iarbă. „Şi la ştrandul din Bucureşti sînt flori" — vor spune din nou circotaşii. O fi, dar la ştrandul din Bran nu scrie nicăieri „Nu rupeţi florile!". Aşa că... Şi a mai fost ceva ce n-am pomenit la nici un ştrand din lume: teatrul din bazin. Cuuum? Teatrul din bazin? Chiar aşa! Staţi să vedeţi:

În bazin nu era apă, fiindcă ziua — deşi frumoasă — nu era prea caldă. Ei şi ce, într-un bazin fără apă nu te poţi juca? Ba, încă cum! Unul din pereţii bazinului, înclinat, a devenit tobogan, berele de fier au devenit aparate de gimnastică, iar de pe scăriţa pe care coboară înotătorii s-a pornit la „de-a prinselea". Tiii, ce mai joacă nemaipomenită într-un bazin fără apă! Dar în programul taberei scria: „dimineaţă de poezie". Cînd a văzut instructoarea superioară ce straşnic se veselesc copiii în bazin, le-a propus să-şi facă programul chiar acolo. Cum? Foarte bine. „Un fel de teatru pe dos — a spus ea. Adică, la toate teatrele scena e mai sus şi locurile spectatorilor mai jos. Noi aşa facem invers". Şi s-au aşezat copiii pe marginea bazinului, iar cei ce ştiau poezii se prezentau frumos în mijlocul bazinului, se înclinau şi declamau. Ce versuri frumoase am auzit atunci, scrise de poeţii Mihai Beniuc, Marcel Breslaşu, Eugen Frunză, Nina Cassian... Eu îmi închipui că le-a plăcut foarte mult copiilor şezătoarea din bazin, de vreme ce cîţiva dintre ei au dat fuga şi au cules flori (v-am spus: nu scria nicăieri „Nu rupeţi florile"), pe care le-au oferit celor ce-au declamat.

Grozav mi-a mai plăcut, copii, solemnitatea de deschidere a taberei subcentrului nr. 3! Foarte emoţionant a fost! Cum mai răsunau trompetele şi răpăiau tobele cînd drapelul tricolor cu stema patriei s-a înălţat sus, sus de tot, pe catargul roşu. Ce cuvinte calde, pline de dragoste, le-a spus copiilor tovarăşul Munteanu, instructor al Comitetului regional P.M.R.-Braşov. Iar despre programul artistic pregătit de copii, ce să mai vorbim! Nici nu ştiu ce mi-a plăcut mai mult şi mai mult dintre cîntecele populare, dansurile naţionale, declamaţiile, gimnastica, piramidele. Suzana Buciu din clasa a III-a B a Şcolii nr. 2 din Braşov a cîntat atît de frumos, încît copiii şi-au înroşit palmele tot aplaudînd. Iar Marina Niculae, din clasa a III-a a Şcolii nr. 165 din Bucureşti, care e şi o balerină foarte talentată, a declamat cu atîta haz „În ţara lui Mură-n gură" de Nina Cassian, încît copiii s-au tăvălit pur şi simplu de rîs...

S-ar putea, copii, să vă întrebaţi de ce m-am apucat eu să vă povestesc toate lucrurile acestea pe care le-aţi trăit şi voi. Ştiu şi eu? Poate doar aşa, de dragul amintirilor... Sau poate pentru ca să afle şi alţi copii ce minunat v-aţi petrecut voi zilele de tabără. Ce? Parcă e ceva secret din cele ce v-am scris? Că doar nu m-am apucat să spun ceva despre... (hm, se ştie el cine-i) despre băieţaşul care s-a culcat cu pijamaua peste pantalonaşi şi cămaşă, pentru ca la deşteptare să fie el primul. Nici despre... care le trăgea pe fetiţe de cozi. Nu, n-am să mai scriu despre ei, fiindcă atunci cînd le-aţi spus voi, în careu, ce părere aveţi despre asemenea năzdrăvănii, ei au promis să se îndrepte. Şi eu sînt încredinţat că s-au şi îndreptat.

Şi acuma, gata, copii! Că, vorba celui din ţara lui „Mură-n gură": am obosit de atîta vorbă. Vă las sănătoşi şi veseli şi la anul o să ne vedem din nou în tabără. Poate la Bran, poate la Năvodari, poate la Homorod-Băi, poate la Costineşti...

Inima fierbinte şi conştiinţa poporului, partidul, părintele vostru iubitor, veghează ca voi să creşteţi oameni mari şi valoroşi, puternici, încrezători în viitorul vostru de aur. Pe întinsurile însorite ale ţării să răsune voios cîntecul vostru drag, prinos de recunoştinţă izvorît din gîndurile voastre curate de copii:

„Mulţumim din inimă partidului
Că-ntr-o zi de sărbătoare
Ne-a creat drum nou de pionieri".

P.S. Cu aparatul acela fotografic pe care l-aţi văzut am făcut cîteva poze şi vi le arăt şi vouă. Şi vă mai arăt şi alte poze, pe care o colegă de-a mea le-a făcut în tabăra de la Costineşti.

Cu bine, dragi copii.

Fotoreportaj de E. DASCĂLU şi Elena GHERA

Un, doi! Un, doi! Gimnastica de dimineață înviorează și dă bună dispoziție.

Construcția aceasta de la Costinești a fost făcută ca adăpost umbrit pentru pionieri. Ea poate fi însă considerată și un interesant motiv de inspirație pentru viitorii arhitecți.

Înaintea somnului de după-amiază, o scurtă privire prin revistă.

Cîte prietenii trainice nu s-au legat în tabără!...

Sus, mai sus, drapelul patriei scumpe!

Excursia fără aventuri nu e excursie...

R.P. MONGOLĂ AZI

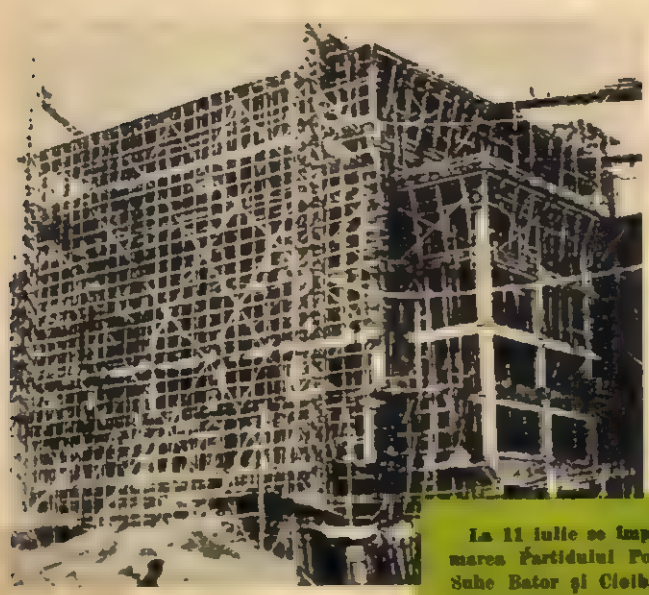

Peste puțin timp la Ulan Bator va apărea un nou magazin universal.

Figuri de mineri din Republica Populară Mongolă.

La 11 iulie se împlinesc 40 de ani de cînd, la chemarea Partidului Popular Revoluționar în frunte cu Suhe Bator și Cielbalsan, poporul mongol a sfărîmat vechea orînduire feudală și a încredințat puterea de stat primului guvern popular. Cu prilejul acestei sărbători, prezentăm în pagina de față cîteva aspecte din viața nouă care înflorește în R.P. Mongolă.

● În anii celui de-al treilea cincinal (1961-1965) capacitatea energetică a țării prietene va spori considerabil. Astfel, în 1965 puterea totală a centralelor electrice va fi de 4,6 ori mai mare decît cea existentă în 1960, iar producția de energie electrică va crește în aceeași perioadă de 3,6 ori. (Numai la Dorhan vor fi puse în funcțiune patru termocentrale cu o putere de 1.500-3.000 kW fiecare).

● Prin valorificarea unor mari suprafețe de terenuri înțelenite s-a dat impuls agriculturii mongole. În realizarea acestei sarcini, un rol de seamă l-a avut ajutorul frățesc al Uniunii Sovietice, care a furnizat R.P. Mongole tractoare, combine și alte mașini agricole; în același timp, în Uniunea Sovietică s-au specializat 700 tractoriști mongoli. În prezent Mongolia populară reușește să satisfacă nevoile populației cu cereale din producție proprie.

● Au rămas doar în amintire aspectele jalnice relatate de scriitorul mongol D. Natagdorj : *„În vechea Mongolie oamenii se născeau pentru a îndura umilințe"*. În Mongolia de azi funcționează 450 școli elementare și medii, 13 școli tehnice, 5 institute de învățămînt superior. 30% din populația capitalei țării, Ulan Bator, este cuprinsă în rețeaua de învățămînt, iar la sate fiecare al cincilea om învață.

● Recent a fost dat în folosință la Ulan Bator un nou cvartal de locuințe cuprinzînd 13 blocuri cu un total de 737 apartamente. În același cartier funcționează un magazin cu două etaje, o creșă și o grădiniță de copii.

● Ocrotirea sănătății poporului constituie o preocupare de seamă a partidului și guvernului, lucru atestat între altele de creșterea numărului de medici, care în 1960 a fost de 6,5 ori mai mare decît în 1947. Ca urmare a îmbunătățirii condițiilor de ocrotire a sănătății, sporul net al populației a fost în 1960 de 32,7 oameni la 1.000 locuitori.

● În R.P. Mongolă se depune o rodnică activitate în vederea editării unor opere care să oglindească trecutul țării, precum și a unor lucrări tratînd problemele literaturii și limbii mongole. Astfel, sînt în curs de redactare o istorie a R.P. Mongole în trei volume, precum și două manuale de gramatică a limbii mongole.

● Cercetările și prospectările din ultima vreme ale subsolului au fost deosebit de fructuoase. Geologii mongoli, ajutați de cei sovietici, au descoperit importante zăcăminte de cărbune, fier și wolfram.

Foto 1: Într-una din sălile de cursuri ale Universității din Ulan Bator. Foto 2: În preajma celei de-a 40-a aniversări a revoluției populare din Mongolia a fost terminat filmul „Iurta de aur", realizat în coproducție de studioul cinematografic din Ulan Bator și de studiourile „Defa" din R. D. Germană. Subiectul se bazează pe o veche legendă mongolă. Regizorii filmului sînt dr. Gottfried Kolditz (R.D.G.) și Dorjpalan (R. P. Mongolă). În fotografie: un aspect din timpul turnării. Foto 3: Întrecerile sportive cele mai îndrăgite în R.P. Mongolă sînt luptele, ele fiind practicate încă din secolul al XIII-lea. Fotografia înfățișează un aspect al întîlnirii dintre doi tineri, asistați fiecare de cîte un arbitru care are și rolul de... a-i îmbărbăta pe sportivi.

ACEST REPORTAJ DEZVĂLUIE ASPECTE DIN ACTIVITATEA

Washington E Street N.W. 2430

CENTRALA RĂZBOIULUI RECE

de N. OSMAN

Washington, E Street N.W. 2430. O clădire sobră ce din exterior pare a fi sediul unei societăți oarecari... Aci, la etajul doi, se află biroul lui Allen Dulles, șeful serviciului central de spionaj al S.U.A.

În cabinet, ca și în celelalte birouri ale acestei centrale oculte cu firmă compromisă — „C.I.A." (Central Intelligence Agency) — domnește o activitate febrilă. Zbirnîie neîncetat cele cinci telefoane — dintre care cel cu carcasa albă stabilește legătura directă cu Casa Albă, iar cel de culoare kaki cu Pentagonul. O hartă atîrnată pe unul din pereții încăperii indică rețeaua internațională a C.I.A.; cerculețele negre marchează centrele active ale spionajului american, cele albastre indică agenturile în formare, iar pătrățelele indică centrele de coordonare a activității de spionaj. Într-un colț al biroului se află macheta unui submarin-spion, modelul unui avion-spion și al unui satelit-spion. Cu toate că aci nu sînt instalate arme automate, ca pe vremuri în biroul fostului șef al spionajului nazist, Schellenberg, deși alura lui Dulles nu este tot atît de marțială ca cea a lui Sir Percy Sillitoe, fost șef al Intelligence Service-ului britanic, (șeful C.I.A. semănînd mai degrabă cu un profesor de la Harvard), totuși atmosfera din biroul lui Dulles trădează îndeletnicirile necurate ale acestuia; se simte că de aci este dirijat un uriaș aparat de spionaj urmărind scopuri murdare.

Din istoria spionajului american

Compromis într-o serie de acțiuni în perioada celui de-al doilea război mondial, spionajul american — în ciuda avantajului pe care îl avusese prin preluarea unei părți a spionajului nazist — intră, la numai cîteva luni de la terminarea războiului în Europa, într-o criză acută. După îndelungate anchete pentru cercetarea cauzelor crizei, o comisie specială formată din trei generali a fost însărcinată să studieze problema „reorganizării" și să facă propuneri. S-a ajuns la concluzia că este necesară imediata reorganizare a spionajului american prin centralizarea lui sub conducere militară.

Curînd, la propunerile acestei comisii, așa-numitul Birou al ofițerilor strategice (O.S.S.), care condusese activitatea de spionaj a Statelor Unite pînă în acel moment, se unifică cu alte servicii de spionaj americane într-o singură centrală. Astfel se naște, în anul 1945, „National Security Act".

Dar evenimentele care au urmat au dovedit lipsa de eficiență și a acestui nou organ de spionaj american, ce fusese creat pentru culegerea de „informații" din Uniunea Sovietică și țările democrat-populare. Drept urmare s-a pus încă o dată problema reorganizării spionajului S.U.A.

În anul 1947, Truman, pe atunci președinte al S.U.A., a dispus formarea unei noi comisii speciale, avînd în frunte de astă dată pe Allen Dulles, care tocmai se înapoiase din Europa, aducînd cu sine experiența celor zece ani în conducerea centrului de spionaj american din Europa și o suită de experți în organizarea „spionajului total".

La capătul a trei săptămîni, Dulles a prezentat în fața unui comitet restrîns al Congresului S.U.A. planul de reorganizare a serviciului de spionaj american, plan intitulat „Misiunea mondială (varianta 2)".

La 26 iulie 1947 Congresul a aprobat, cu mici modificări, planul și fondurile necesare. Din acest moment, serviciile civile de spionaj din S.U.A. au fost contopite în cadrul Agenției centrale de investigații (C.I.A.). Acționînd în strînsă legătură cu serviciile de spionaj militar — unite sub conducerea Direcției pentru operațiuni speciale — și cu serviciile de spionaj ale Departamentului de stat, C.I.A. nu este subordonată decît Consiliului național al securității și președintelui S.U.A. Rînd pe rînd, într-un interval relativ scurt, patru militari au trecut succesiv la conducerea noului serviciu de spionaj american: amiralul Sidney W. Souers, generalul de aviație militară Hoyt S. Vandenberg, amiralul Roscoe H. Hillenkoetter și generalul de armată Walter Bedell Smith.

La 26 februarie 1953, pentru prima dată în istoria spionajului american, conducerea acestuia a fost preluată de un civil: Allen Dulles. De la început el deține o dublă funcție: director al Agenției centrale de investigații și totodată președinte al Consiliului

„DEPARTAMENTULUI AFACERILOR MURDARE" AL S. U. A.

Operațiunea „Moby Dick" constă în trimiterea de baloane așa-zise „meteorologice", în scopuri de spionaj, în spațiul aerian al țărilor socialiste.

Doi dintre agenții spionajului american — William Martin și Bernon Mitchell — care au ieșit azil politic în Uniunea Sovietică. În cadrul unei conferințe de presă la Moscova, ca și în scrisorile lăsate în Statele Unite, ei au dezvăluit activitatea tenebroasă a C. I. A.

consultativ de spionaj, în cadrul căruia sînt reunite toate serviciile de spionaj ale S.U.A. Este același Dulles care, în timpul celui de-al doilea război mondial (cînd Statele Unite erau aliata Uniunii Sovietice în lupta pentru zdrobirea fascismului), a purtat tratative în Elveția cu un emisar al hitleriștilor, prințul Hohenlohe. Același Dulles care, după război, s-a străduit să împiedice arestarea și judecarea unuia din cei mai mari criminali de război naziști, Adolf Eichmann...

Consiliul celor trei specii de spioni

Mașinile sosesc una după alta. Militarii, obișnuiți cu disciplina cazonă, sînt primii. În urma lor sosesc cei de la Departamentul de stat. Întîrziind ca de obicei, își fac apariția și cei de la Agenția centrală de investigații. Ultimul sosește Allen Dulles, care ocupă aici, la Consiliul consultativ de spionaj, locul de președinte. Discuțiile încep printr-o informare prezentată de generalul C.P. Cabell, adjunctul Agenției centrale de investigații. Se fac aprecieri. Se dau îndrumări. Se pregătește informarea obișnuită către forul superior: așa-zisul Consiliu național al securității (N.S.C.).

Serviciul de spionaj militar american este în strînsă legătură cu Agenția centrală de investigații, pe lîngă care își desfășoară activitatea diferite instituții semiautonome, interdepartamentale și departamentale ale serviciului de spionaj american, legate de Ministerul de Război, de statele majore ale armatei terestre, forțelor aeriene militare și forțelor maritime militare, de Comisia pentru energia atomică, de Agenția de informații, de Direcția pentru colaborare internațională, de Biroul federal de investigații etc. Cel puțin douăsprezece departamente și direcții guvernamentale din Washington se ocupă direct cu spionajul.

N.S.C. reprezintă veriga de legătură dintre spionii în „uniformă kaki", spionii cu „pantaloni vărgați" (așa sînt porecliți la Washington diplomații) și „cavalerii mantiei și pumnalului" (agenți din rețeaua de spionaj de peste hotare). Aceste trei categorii de spioni înghit anual sume fantastice din bugetul S.U.A. — potrivit diferitelor surse, aproximativ 2-3 miliarde dolari; numai „uniformei kaki" i se alocă anual un fond de 125.000.000 de dolari. Sarcina cea mai importantă a lui Allen Dulles este centralizarea informațiilor culese de toate serviciile de informații și sintetizarea acestora în rapoarte, pe baza cărora președintele, Departamentul de stat și statul major iau hotărîri în domeniul politicii externe și militare.

În fiecare dimineață, președintele S.U.A. primește din partea serviciului secret un raport asupra situației mondiale; ședințele săptămînale ale N.S.C. sînt deschise în mod regulat cu o expunere prezentată, din partea serviciului de informații, de către Allen Dulles.

„Cavalerii mantiei și pumnalului"

Deși lucrase duminică pînă seara tîrziu, iar apoi petrecuse noaptea cu un oaspete vest-german, a doua zi dimineața Allen Dulles conducea obișnuita conferință a statului său major, din care fac parte șeful Direcției I de spionaj pentru Europa, șeful Direcției pentru Orient și Asia Mică, șefii birourilor de spionaj pentru Marea Britanie, pentru Asia, Africa, America Latină și alți conducători ai rețelei americane de spionaj de peste hotare.

O parte din informațiile cuprinse în rapoartele prezentate la asemenea consfătuiri provin de la unii diplomați și de la unele servicii guvernamentale din străinătate, iar altă parte din presă, din emisiunile de radio, din impresiile unor turiști, din lucrări editate în alte țări — începînd cu romanul beletristic și terminînd cu atlasul științific.

În schimb, după cum afirmă revista vest-germană „Der Spiegel", numai o mică parte din informații provin din rapoartele unor spioni și diversioniști, ceea ce confirmă slăbiciunea acestei imense rețele de spionaj. Faptul l-a determinat pe senatorul Mike Mansfield să ceară efectuarea unei anchete asupra activității și situației fondurilor Agenției centrale de investigații. Încă în 1954, Herbert Hoover, fost președinte al S.U.A., s-a plîns într-un raport de activitatea C.I.A., arătînd că este „adînc neliniștit de lipsa unor informații corespunzătoare de dincolo de cortina de fier, din partea serviciului de informații". Vigilența revoluționară a popoarelor din țările socialiste, riposta energică dată de organele de securitate dejoacă planurile spionajului american, condamnîndu-le la un eșec total.

Electronica și spionajul

Datorită rezultatelor sale destul de anemice, politica „mantiei și pumnalului" este înlocuită tot mai mult cu metode mai moderne. „Femei fascinante, debarcări ultrasecrete pe coaste inamice, cumpărarea secretelor de stat, strecurarea de agenți în posturi importante — scria revista americană „U.S. News and World Report" — toate aceste vechi metode de spionaj, deși mai sînt încă folosite, au astăzi mai puțină importanță. În zilele noastre spionajul este strîns legat de aparatajul electronic".

Din Marea Baltică, din Turcia, Japonia, Canada, de pe insulele Aleutine sînt îndreptate spre teritoriul sovietic receptoare, emiță-

ROLUL SPIONULUI Nr. 1 ŞI AL CENTRALEI CU TREI INIŢIALE

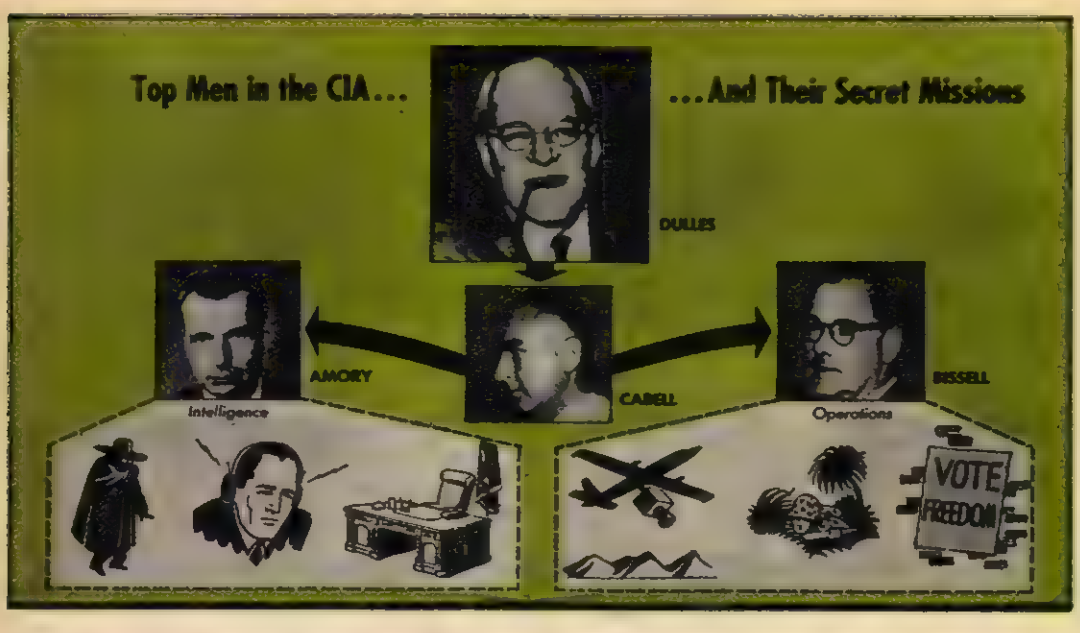

Schema, reprodusă dintr-un număr recent al revistei americane „Newsweek", înfăţişează grupul celor care conduc C. I. A., în frunte cu Allen Dulles. După cum reiese şi din schemă, primul său adjunct este generalul Charles P. Cabell. Departamentul de „informaţii", condus de Robert Amory jr., se ocupă — aşa cum înfăţişează desenele de dedesubtul fotografiei acestuia — cu dirijarea activităţii „cavalerilor mantiei şi pumnalului", a „urechilor indiscrete" precum şi cu centralizarea informaţiilor cu caracter de spionaj primite din partea diplomaţilor. Celălalt departament, „operativ", este condus de Richard M. Bissell jr. şi — precum ilustrează desenele de sub fotografia lui Bissell — dirijează activitatea avioanelor de spionaj, organizarea de sabotaje şi de acţiuni de gherilă, precum şi propaganda în diferite ţări pentru promovarea intereselor Statelor Unite şi sprijinirea marionetelor acestora.

toare, obiective şi teleobiective de spionaj.

Un sistem ramificat de instalaţii radar se află pe litoralul turcesc al Mării Negre.

Avioane americane de patrulare, care zboară în mod sistematic de-a lungul frontierelor sovietice, sînt utilate cu aparate speciale pentru „ascultare" şi „observare", precum şi pentru fotografierea din avion, de la distanţe mici şi mari, a regiunilor de frontieră ale Uniunii Sovietice şi ale celorlalte ţări din lagărul socialist.

De obicei, presa burgheză americană prezintă această activitate de spionaj, desfăşurată în apropierea frontierelor Uniunii Sovietice, drept o activitate inofensivă de „informare", care ar fi necesară chipurile pentru securitatea statului american. În realitate însă, lucrurile stau cu totul altfel. Reţeaua de „spionaj electronic" este legată de un întreg sistem de acte de provocare la frontierele sovietice şi de pătrunderea avioanelor americane în spaţiul aerian al ţărilor socialiste. Cazul avionului „U-2", doborît la 1 Mai 1960 de către rachetiştii sovietici, cazul avionului „R.B.-47", decolat la 1 iulie 1960 de la baza americană Bryth Norton din Anglia cu scopul de a stabili poziţia instalaţiilor radar sovietice, dar care n-a mai putut raporta nici el îndeplinirea misiunii, dovedesc organizatorilor unor astfel de acţiuni ce soartă îi aşteaptă.

Îndeletnicirile spionilor „cu pantaloni vărgaţi"

Un rol important în culegerea de informaţii în scopuri de spionaj îl joacă diplomaţii americani. Aşazisele „birouri de informaţii" şi „biblioteci", ca şi reprezentanţele diplomatice ale S.U.A. se ocupă în mod direct de culegerea de informaţii. Mai mult, diplomaţia americană, în strînsă legătură cu C.I.A., pune la cale imixtiuni directe şi brutale în treburile altor ţări, ori de cîte ori decide că interesele americane ar fi periclitate.

Folosirea serviciului diplomatic american în scopuri de spionaj este consfinţită de altfel în mod oficial, pe cale legislativă. În 1952, Congresul S.U.A. a adoptat o hotărîre potrivit căreia „în cadrul ambasadelor şi misiunilor, colaboratorii serviciului de informaţii se asimilează consilierilor şi primilor secretari sau li se conferă gradul pe care-l au cei ce formează grupul celor mai apropiaţi colaboratori ai şefului reprezentanţei diplomatice".

Iată exemplul Iranului. Pentru a zădărnici lupta poporului iranian, în vara anului 1953 Allen Dulles a intervenit personal. La 10 august 1953 el a venit să-şi petreacă „concediul" în Elveţia. În acelaşi timp, ambasadorul S.U.A. în Iran, Loy Henderson, a hotărît şi el să-şi petreacă concediul în Alpii elveţieni. În fine, cea de-a treia persoană care s-a simţit „atrasă de Alpii elveţieni" a fost sora geamănă a şahului, principesa Ashraf. În urma întîlnirii acestora s-a hotărît ca fostul general american H. Norman Schwarzkopf, care organizase cîndva poliţia iraniană, să plece la Teheran „pentru a-şi vizita prietenii". Printre prietenii iranieni ai lui Schwarzkopf se afla generalul iranian Zahedi care, îndată după sosirea lui Schwarzkopf în Iran, fu numit de şah în locul premierului Mossadîk...

Este de asemeni cunoscut rolul lui John Peurifoy, ambasadorul american din Guatemala, care a condus în 1954 acţiunea de răsturnare a guvernului progresist Arbenz. În 1958 a fost demascată activitatea subversivă desfăşurată în Indonezia de ambasadorul american John Allison, care a aprovizionat cu arme şi muniţii pe complotiştii ce puseseră la cale o rebeliune împotriva guvernului Sukarno. De atunci, noi şi noi file negre s-au adăugat la dosarul spionajului american.

Ori de cîte ori a fost vorba de provocări şi uneltiri împotriva independenţei popoarelor, de atentate la adresa păcii, a fost amestecată şi mîna agenţilor lui Allen Dulles. «*C.I.A. nu este numai o organizaţie de spionaj propriu-zisă* — sublinia Claude Krief într-un articol din săptămînalul francez „L'Express". *Ea este un adevărat organism de acţiune în ţările străine. Ea a intervenit direct în mai multe state, de fiecare dată*

„Operaţiunea Cuba" s-a soldat cu unul dintre cele mai mari eşecuri ale lui Allen Dulles et comp. Mercenarii aflaţi în slujba C. I. A. care n-au mai reuşit să se îmbarce în grabă pe vasele care i-au adus au fost capturaţi de armata cubană. Depoziţiile prizonierilor, făcute la interogatoriul luat în grup în faţa primului ministru Fidel Castro, au constituit o puternică demascare a organizatorilor de acţiuni contrarevoluţionare din centrele spionajului american.

ÎN „OPERAȚIUNILE": GUATEMALA-CUBA-CONGO-ALGERIA

acționînd sub același steag: anticomunismul». Și ziaristul francez exemplifică: *„C.I.A. este aceea care a coordonat invazia împotriva lui Fidel Castro. În Laos... C.I.A. este cea care a condus jocul. În sfîrșit, în Congo, unde Mobutu a primit sprijinul serviciilor secrete americane pentru a-l elimina pe Patrice Lumumba, s-a observat același lucru...*"

Dar C.I.A. acționează și în țările „aliate" cu S.U.A. Cel mai semnificativ și recent caz îl constituie sprijinul acordat generalilor rebeli de la Alger. «*Peste cîteva zile Kennedy va sosi la Paris* — scria „France Observateur" în ajunul vizitei în Franța a președintelui S.U.A. *Este sigur că zvonurile* (delicat vorbind — n.n.) *despre ajutorul acordat de C.I.A. generalilor insurgenți vor apăsa greu asupra întrevederilor lui cu De Gaulle...*»

Berlin-vest, centru de spionaj în Europa

Berlinul occidental este principalul centru european al spionajului american, servind ca bază pentru activitatea subversivă îndreptată împotriva Republicii Democrate Germane, Uniunii Sovietice și a celorlalte țări socialiste din Europa.

În Berlinul occidental se află filialele a șapte servicii americane de spionaj: C.I.A., Serviciul de spionaj al armatei S.U.A., Serviciul de spionaj al aviației, Corpul de contraspionaj etc. Ele lucrează în strînsă legătură cu cele 60 de organizații de spionaj care își desfășoară activitatea în R.F.G. și care se află sub îndrumarea și controlul american. Ele pregătesc spioni și teroriști ce sînt trimiși în țările socialiste cu misiunea de a săvîrși acte de sabotaj și de a crea centre de activitate subversivă. După cum relata „Daily Mirror", C.I.A. acoperă 75% din totalul fondurilor organizației de subminare „Comitetul Europei Libere", care are filiale în Germania occidentală și Berlinul de vest.

Cum se termină toate acestea se știe prea bine...

Nu demult, la Karl-Marx-Stadt (Republica Democrată Germană) un grup de ofițeri superiori ai S.U.A., care acționau ca spioni sub conducerea maiorului Ramundo, au avut neplăcuta surpriză să se întîlnească cu organele securității de stat a R.D. Germane. Că faptul s-a întîmplat ziua sau noaptea, este mai puțin important. Cert este că spionii americani se îndeletniceau cu organizarea de bande contrarevoluționare și cu acțiuni directe de spionaj. Organele R.D.G. i-au „ușurat" de materialul lor cartografic compus din 79 hărți militare, dintre care 15 tipărite pe ambele părți. Spionii americani au căutat să găsească prin împrejurimile orașelor Magdeburg, Halle, Cottbus și în alte localități, locuri de aterizare pentru avioane. Asupra grupului s-au găsit aparate de fotografiat speciale, cu ajutorul cărora au fost fotografiate importante obiective militare...

Eșecuri întîmpină C.I.A. pretutindeni. Printre cele mai recente este lecția usturătoare primită în Cuba, lecție care a provocat o mare fierbere în rîndurile oficialităților americane. Semnificativă în această privință este audierea — cu ușile închise — de către Comisia pentru Afacerile Externe a Senatului S.U.A. a lui Allen Dulles, precum și a adjunctului său, Richard Bissell. «*Experiența amară pe care a constituit-o pentru noua administrație eșecul tentativei de invazie în Cuba* — sublinia agenția „France Presse" — *precum și criticile formulate atît în Statele Unite cît și în străinătate la adresa C.I.A., au determinat pe președintele Kennedy să procedeze la o revizuire imediată și aprofundată a infrastructurii ansamblului rețelelor de servicii specializate, însărcinate cu strîngerea informațiilor din străinătate*».

Între aceste perorări despre revizuirea, reorganizarea, întărirea C.I.A. și cramponarea politicienilor americani de pretențiile cu privire la „cerul deschis", instituirea unei „inspecții atotcuprinzătoare" pe teritoriul U.R.S.S. sau menținerea Berlinului de vest ca focar de provocări războinice este o strînsă legătură. C.I.A., centrala războiului rece, caută să-și desfășoare în voie activitatea criminală.

Zadarnice străduințe. Poporul sovietic, care a dat lovitura de moarte fiarei fasciste, și alături de el toate popoarele lagărului socialist pot cu atît mai mult astăzi, cînd dispun de o uriașă putere economică și militară, să dea o ripostă nimicitoare oricui va săvîrși un act de nebunie dezlănțuind un nou război.

Instalațiile de spionaj descoperite de autoritățile R. D. G. în tunelul săpat la Berlin de spionajul american în scopul interceptării convorbirilor telefonice ale guvernului R. D. Germane și ale comandamentului trupelor sovietice.

Hărți ale teritoriului sovietic găsite asupra spionilor americani.

Avionul „U-2" (foto 1) și ce-a rămas din el (foto 2) după ce a încălcat spațiul aerian al Uniunii Sovietice. O lecție care nu trebuie dată uitării.

MOSCOVA...

Evgheni Urbanski în „Cei șenin" (U.R.S.S.).

Emblema Festivalului.

Scenă din filmul „Două vieți" (U.R.S.S.).

De cîtăva vreme, în lumea cinematografică se vorbește intens despre evenimentul care, pentru două săptămîni, va transforma capitala Uniunii Sovietice într-o adevărată capitală mondială a celei de-a șaptea arte: al doilea Festival Internațional al Filmului.

La Moscova vor fluttura începînd de mîine 52 de drapele: ale celor 49 de țări participante și ale celor trei organizații internaționale ce prezintă cîte un film în competiție — Organizația Națiunilor Unite, Fondul Internațional al Copiilor și U.N.E.S.C.O.

Și-au dat întîlnire cei reprezentați de frunte ai cinematografiei mondiale. Ca invitați de onoare sau membri în juriu și-au anunțat participarea: regizorul olandez Joris Ivens, filmologul polonez prof. Jerzy Toeplitz, actrița italiană Sophia Loren și actorul maghiar Miklós Gábor, regizorii italieni Giuseppe de Santis și Luchino Visconti, regizorul american Joshua Logan, criticul și istoricul francez de film Léon Moussinac, regizorul indian Mehboob Khan și regizorul ceh Karel Zeman, actorul englez Peter Finch, regizorii Liviu Ciulei (R.P.R.) și Zoltán Várkony (R.P. Ungară), publicistul Francesco Pina din Mexic și documentaristul belgian Henri Storck și alții.

Moscova găzduiește așadar în aceste zile un larg forum internațional al cineaștilor, cu un caracter multilateral și popular nemaiatins pînă acum de alte manifestări de acest gen. Paralel cu competiția pentru cele mai bune filme din producția recentă, vor avea loc vizionări cu caracter informativ și întîlniri pe specialități, cu prilejul cărora se vor aduna laolaltă dramaturgi, operatori, tehnicieni de filme sau scenografi etc. O discuție la „masa rotundă" va dezbate tema atît de importantă: „Artistul și contemporaneitatea". Pentru pasionații de istoria cinematografiei se va desfășura, sub titlul „Filme pe care nu le-ați văzut", o interesantă retrospectivă cu cele mai de seamă opere din arhiva cinematografiei sovietice.

Mii de moscoviți se opresc cu interes în fața panourilor de afișaj prezentînd filmele în competiție, pe care vor avea de altfel ocazia de a le viziona în numeroase săli și cinematografe în aer liber (printre care și cele două noi cinematografe, construite recent și date în folosință cu prilejul Festivalului).

Deosebite ca gen și stil de realizare, filmele constituie o trecere în revistă a nivelului actual al artei cinematografice mondiale. Alături de țări cu o producție masivă și cu o îndelungată tradiție cinematografică, cum sînt Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii, Italia, Franța, Anglia sau Japonia, își vor face apariția pe ecranele Moscovei și școli cinematografice ale unor popoare recent eliberate, cum sînt Cuba, Mali, Dahomey, Nigeria etc. Alături de operele

Tatiana Samoilova și Miklós Gábor în filmul „Alba Regia" (R. P. Ungară).

„Profesorul Mamlock" (R. D. Germană).

Salut Moscovei! Sophia Loren, populara actriță italiană, și-a anunțat participarea la Festivalul filmului din capitala sovietică.

monitorul

-23 IULIE 1961

Un moment semnificativ din „Setea" (R.P. Română).

unor veterani ai filmului ca regizorul sovietic Leonid Lukov sau documentaristul olandez Joris Ivens, vor sta lucrările unor regizori din generația tînără ca sovieticul Grigori Ciuhrai, englezul Ken Hughes, germanul Konrad Wolf sau compatriotul nostru Mircea Drăgan.

Sub culorile țării noastre, pe lîngă filmul pentru ecran lat „Setea", concurează, la categoria scurt metraj, documentarul „Cîntecul Bîrzavei", realizat de regizorul Pavel Constantinescu după un scenariu de Toma George Maiorescu.

Cu un deosebit interes sînt așteptate cele două filme sovietice. Este vorba de „Două vieți" (regia Leonid Lukov), o confruntare între două lumi opuse, oglindite în biografia celor doi eroi principali — un ostaș roșu devenit în anii Puterii Sovietice general și un ofițer alb fugit din Uniune, pe care generalul îl reîntîlnește servind ca lacheu într-un restaurant din Franța. În competiție intră și „Cer senin", al treilea film al regizorului Grigori Ciuhrai, care povestește cu pasiune și expresivitate artistică drama pilotului Alexei Astahov, fost prizonier în lagărele fasciste.

Filmul „Profesorul Mamlock", care va reprezenta cinematografia Republicii Democrate Germane, este realizat de regizorul Konrad Wolf după cunoscuta piesă a tatălui său, poetul și dramaturgul Friedrich Wolf, și constituie un nou avertisment împotriva reînvierii primejdiei fascismului.

Franța aduce la Festival filmul de debut al scriitorului Armand Gatti, „Țarcul". Relatînd un episod petrecut într-un lagăr de concentrare hitlerist, filmul este un adevărat imn adus bărbăției și demnității umane în mijlocul tragicelor încercări ale războiului.

Filmul „Alba Regia", prezentat de Republica Populară Ungară, evocă o întîmplare din anii ultimului război, cînd, în casa unui medic maghiar (interpretat de Miklos Gabor) a găsit adăpost o fată sovietică, comsomolistă (Tatiana Samoilova), care avea misiunea de a comunica prin radio cu Comandamentul Armatei Sovietice.

Se vor mai vedea filmele „Procesele lui Oscar Wilde" (Anglia), „Cînd eram tineri" (R.P.Bulgaria), „Oaspetele nocturn" (R.S. Cehoslovacă), „Povestiri despre Revoluție" (Cuba), „Ultima iarnă" (Danemarca), „Scandal într-un liceu de fete" (Finlanda), „Marea olimpiadă" (Italia), „Insula pustie" (Japonia), „Cuculi" (Peru), „În noaptea aceasta piere un oraș" (R.P. Polonă), „Atomul internațional" (O.N.U.) etc.

A mai rămas doar o zi... Mîine, cînd uriașul ecran se va lumina în fața celor 15.000 de spectatori din Palatul Sporturilor Lujniki, cineaștii din lumea întreagă adunați la Moscova își vor porni activitatea sub nobila lozincă a Festivalului: „Pentru umanism în arta cinematografică! Pentru pace și prietenie între popoare!"

Ana ROMAN

VACA...AUTOMATĂ

Oricine știe că la o vacă suge, de obicei, un vițel. Și cu toate acestea de curînd am avut prilejul să vedem o „vacă" la care sug simultan 15 viței. Dacă nu ne credeți, faceți un drum la Gospodăria agricolă de stat Roșia, situată la marginea Bucureștiului, pentru ca să vă convingeți de acest adevăr.

„Vaca" aceasta e de un soi cu totul deosebit: n-are cap, n-are coarne, n-are coadă; în schimb are 15 mamele din... cauciuc, iar ugerul — foarte mare — e din... tablă. Ea a fost creată pentru un singur scop: alăptarea vițeilor.

Specialiștii în zootehnie afirmă că această... vacă automată are mari șanse de răspîndire în unitățile agricole cu un sector zootehnic dezvoltat. Aceasta, pentru că aparatul folosit la G.A.S. Roșia s-a dovedit a fi o mărinimoasă doică a vițeilor: în cel mult o oră alăptează 60 de viței. Dacă același număr de viței ar fi alăptați la găleată, operațiunea ar cere din partea unui îngrijitor 3 ore de muncă.

Laptele din ugerul acestei vaci neinsuflețite are o temperatură de 37 de grade, temperatură aidoma celei din ugerul natural. Vaca aceasta este foarte grijulie cînd își alăptează vițeii. Ca să nu le provoace indigestii, dă drumul laptelui în mod rațional, întocmai cum procedează glandele unei Joiane în carne și oase.

Și acum, cîteva cuvinte despre funcționarea acestei...vaci. Se toarnă laptele în cazanul colector, se stabilește contactul cu priza de curent electric, se încălzește laptele pînă ajunge la 37°, se întrerupe curentul, apoi se dă drumul grupei de viței (15 la număr), care sînt așteptați de această „mamă" cu ugerul doldora de lapte.

Cam aceasta-i povestea despre „vaca" cea cu 15 mamele de cauciuc și ugerul de metal.

Un șacal găsit la Tulcea

Șacalul este originar din India. A pătruns în Europa venind dinspre sud-est; în prezent el se mai află în Grecia și Albania.

Ca mărime, ocupă un loc între lup și vulpe: are o greutate medie de 10-13 kg, e lung de aproape 1 metru, de culoare galben-aurie, de unde și numele său științific (Canis aureus L). Face pagube asemănătoare celor cauzate de lup și vulpe. Trăiește la șes, atît în păduri cît și în tufărișuri.

În țara noastră a fost semnalat extrem de rar; se presupune că puținele exemplare descoperite au venit din sud, trecînd Dunărea în iernile grele, cînd aceasta îngheață. De curînd însă, în apropiere de Tulcea a fost găsit, la momelile otrăvite puse pentru vulpi, un șacal mort. Este un exemplar matur, lung de aproape un metru, în greutate de 14 kg.

CRANIUL DIN PEȘTERA HOȚILOR

Arheologii și paleoantropologii romîni au făcut o nouă incursiune în epoca pietrei șlefuite. Este vorba de cercetările de la Băile Herculane, unde, în „Peștera hoților", o dată cu mai multe urme din neolitic s-a descoperit și un craniu uman.

Cercetările oamenilor de știință întăresc convingerea că grota a fost, cu vreo cinci mii de ani în urmă, locuința unui trib. Mărturii ale acestei concluzii sînt urmele vetrelor de foc, cioburile de vase din perioada respectivă, precum și resturile de la ospețe — oseminte de animale și oase de pește de Dunăre — găsite în galeriile peșterii.

Deosebit de interesante sînt însă cercetările în legătură cu craniul. Piesa respectivă a fost descoperită într-o firidă, avînd alături un os sacrum și un vas de pămînt ars, toate așezate conform unui anumit ritual și închise în perete cu ajutorul a trei lespezi.

Oamenii de știință de la Centrul de cercetări antropologice al Academiei R.P.R. au stabilit că acest craniu aparținea unei femei în vîrstă de 30-35 de ani, primul craniu uman din cultura Tisa descoperit pînă azi la noi. Totodată, descoperirea din peretele de calcar al peșterei de la Herculane reprezintă cea dintîi dovadă de pe teritoriul țării noastre cu privire la cultul craniului de femeie împreună cu osul sacrum, în perioada de înflorire a matriarhatului — perioadă cînd femeia-mamă se bucura de un respect deosebit din partea întregului trib.

F. U.

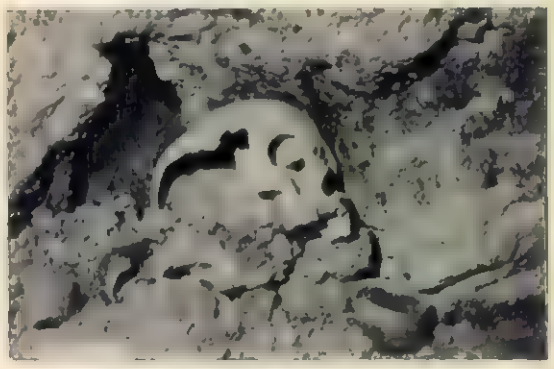

Așa a fost găsit după cinci mii de ani...

Cercetătorii paleoantropologi dr. C. Maximilian (stînga) și dr. Dardu Nicolaescu-Plopșor, lucrînd la refacerea craniului, asupra căruia mileniile au lăsat urme serioase.

DE-AR ȘTI PĂDUREA SĂ VORBEASCĂ

Mecanizarea exploatării lemnului începe cu ferăstrăul electric folosit la doborîrea arborilor.

Istoria ce urmează a început lîngă apele Oltului, undeva în ținutul cu munți blajini și codri bătrîni căruia din străbuni i se spune Loviștea... Este istoria unui fag și a unui brad.

Fagul crescuse pe malurile dinspre soare-apune, iar bradul — pe cele dinspre soare-răsare. Primul — scund și butucănos. Al doilea — înalt și zvelt, asemeni rudelor sale. În ciuda nepotrivirilor și a văii ce-i despărțea, erau buni vecini și mai ales prieteni vechi. Uneori, murmurînd greoi și legănîndu-și rămurișul bogat, cei doi tăifăsuiau între ei. Iar timpul curgea. Cînd veneau toamnele, fagul își lepăda frunțea; bradul, mereu verde, se frămînta înduioșat de soarta tovarășului de peste vale. În zilele de coborîre a iernilor amîndoi încărunțeau. Dar reîntinereau o dată cu ivirea primăverilor.

Și a venit ceas de mirare, de neliniște, de amărăciune... Într-o dimineață, de jos, dinspre sate, s-a ridicat vuiet. Nu era vîntul. Urcau oameni mulți îmbrăcați în straie flenduroase, oameni cu fețe bărboase și pămîntii, cu ochi triști, cu securi și topoare atîrnate de brațe.

S-au înșiruit oamenii aceia la poalele împărăției bradului, și-au frecat palmele aspre și și-au ridicat securile... Loviturile au prins a răsuna sec, ritmic, îngînate de ecouri tot așa de seci și de ritmice. Se înfiorau crengile sperioase, cădeau, ca ropotul grindinei, conurile aurii.

Această mobilă produsă de IPROFIL „Tehnica lemnului" - București reprezintă unul dintre nenumăratele aspecte ale metamorfozei arborilor.

Unul cîte unul, copacii au început a se prăvăli, trosnind dureros și răbufnind în țărînă. S-a prăbușit cu geamăt și vechiul prieten al fagului. Și-a zbătut vîrful ca un ciucure de safir și a rămas întins la pămînt. Apoi i-a fost tăiată podoaba ramurilor. Fagul nu l-a mai recunoscut printre zecile de trunchiuri goale și lungi, cu coaja roșcată.

Bradul a fost mînat pe calea unei lungi pribegii. Întîi l-au legat în lanțuri și l-au tîrît cu boii. A poposit apoi la un gater, care l-a sfîrtecat în felii subțiri și albe. Pe cele mai late și mai curate le-au ales de cele înguste. Apoi scîndurile au fost zidite în stivă și ferecate pe platformele unui tren de marfă. Cheresteaua inferioară a fost coborîtă undeva, într-o gară din Bărăgan. Scîndura cea bună a fost cărată pe cheiurile Constanței, de unde s-a încărcat pe un vas ce avea s-o poarte pe apele Mediteranei.

De aici, istoria bradului se pierde. Poate să se fi reîntors, în chip de mobilă, la patria de baștină, poate să fi rămas pe pămînturi străine. Nu se știe. Din cele 3-4 scînduri debarcate în gara din Bărăgan, un țăran pe nume Dumitru Mihalache, dintr-un sat din preajma Dunării, și-a cîrpit coșul căruței, iar după ce, din pricina unor datorii către stat, și-a vîndut calul, a făcut din rămășițele bradului din Loviștea bancă sub salcîmul care-i străjuia poarta.

Aceasta se petrecea prin anul 1936...

Dacă înainte de 1900 toporul s-a purtat totuși cu oarecare îngăduință față de lumea seculară a arborilor, în primele decenii ale veacului XX jaful a căpătat amploare. În goana lor după înavuțire cît mai grabnică, societățile cu capital străin Lomaș, Carpatina, OFA, Fertrinelli și altele doborau fără milă speciile cele mai valoroase, stejarul, gorunul, molidul; exploatau intens bradul, întrucît era ușor de prelucrat; tăiau cu pripa hoțului, ocolind bazinele forestiere greu accesibile așa-zise „înfundate". Tăiau neîngăduit de mult: 20-24.000.000 m c anual, adică mult peste capacitatea normală de creștere a copacilor în pădurile țării: cu 20-30% mai mult!

... De-ar fi știut pădurea să vorbească!...

Ce se întîmpla cu milioanele de bușteni doborîți? Jumătate din cheresteaua românească se exporta. Restul? O parte avea soarta băncii de la poarta lui Dumitru Mihalache. O altă parte se prefăcea în hîrtie, iar ce mai prisosea era prelucrat rudimentar în făbricuțe avînd fiecare o forță motrice instalată de 20 CP și 10-15 lucrători.

Importînd mobilă, instrumente muzicale și alte obiecte, Romînia importa de fapt lemnul propriilor săi codri.

Și așa, fagul a fost martorul pieirii nu numai a prietenului său, dar a întregului brădet de dincolo de vale. Pîrîiașul a dispărut. Nu mai plutea în aer mirosul tare de rășină și parcă verile deveniseră mai fierbinți, iar iernile mai geroase. Doi-trei ani mai tîrziu, pe locul pădurii de brad s-a arat și s-a semănat porumb. Pe urmă, spălîndu-se podzolul, n-a mai crescut nimic și locurile au rămas pustii. Căci în perioada dintre cele două războaie mondiale, prin defrișările nesățioase s-au degradat 3 milioane de hectare de teren, din care 700.000 au ieșit definitiv din circuit.

A mai trecut o vreme și s-a auzit urletul gurilor de tun; peste țara Loviștei au brăzdat cerul cîrduri amenințătoare de păsări cenușii...

Și iarăși s-a lăsat liniștea.

Din nou într-o dimineață, de jos, dinspre sate, s-a ridicat vuiet. Nu era vîntul. Urcau tineri mulți. Rămurișul fagului s-a înfiorat

Retezat și decojit, trunchiul de brad pornește spre întreprinderile prelucrătoare.

Aspect obișnuit dintr-o întreprindere pentru prelucrarea lemnului: sectorul de derulare al fabricii de placaj C.I.L.-Preajba.

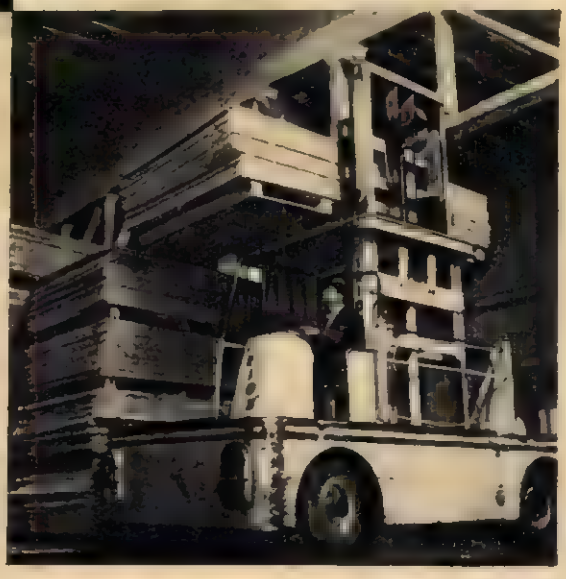

În magazia fabricii P. A. L. Brăila, un nou stoc de plăci aglomerate din lemn este gata de expediție.

tractor de mare tracțiune. Apoi l-au purtat pe căile de fier ale unui trenuleț forestier. A intrat într-o hală asurzitoare a gaterelor de la Brezoi. Prefăcut în scîndură, a fost îndreptat către București, la noua fabrică de mobilă de la Pipera.

Aici, cheresteaua, crudă încă, a trecut prin dogoarea uscătoriilor mecanice, unde în cîteva ore și-a părăsit toată umezeala. A intrat în dinții fierăstraielor de la croitorie, care taie lemnul în toate chipurile după cum cer feluritele desene. A trecut la secția mașinilor de șlefuit care fac să lucească fiecare bucată de scîndură. Astfel gătit și dichisit, fagul a fost împins într-o altă sală, unde a legat trainică frăție cu plopul și salcia transformați în plăci aglomerate. Copacul de pînă mai ieri, încărcat de ani, s-a transformat nimitor de repede în tăblii de pat, uși de garderob, brațe de fotolii. Dar sîntem încă departe de capăt. Urmează o nouă șlefuire. Apoi băițuirea, șprițuiala automată, lăcuirea și, în cele din urmă, asamblarea, după care faci cunoștință cu garnitura completă de mobilă „București-2". Anual iau naștere în felul acesta la Pipera 15.000 de garnituri. Dar cîți alți copaci nu suferă aceeași transformare în cadrul fabricilor de mobilă de la Tg. Mureș, de la Iași, Rm. Vîlcea, Gheorghieni, Cluj!... Cîte mii și mii de alte garnituri de mobilă!...

Fagul din țara Loviștei, prefăcut în mobilă, își continuă însă drumul. Iată-l într-un camion, în zadar. Oamenii aceia nu aveau securi — purtau pe umeri sape și cazmale. S-au înșiruit ca și alții cîndva la hotarele fostei păduri de brad. Ce-au făcut? Fagul nu și-a dat prea bine seama. Numai că, după un timp, acolo unde altădată stătea ca o oaste de uriași codrul întunecos de brazi, au crescut o puzderie de drăguți de un verde firav ca de buruiană crudă. Cum a răsărit codrul acela tînăr? De unde să știe bătrînul fag că între anii 1951-1959 pe întinsul țării s-au reîmpădurit peste 850.000 de hectare?...

De-ar ști pădurea să vorbească!...

Dar încetul cu încetul fagul s-a obișnuit cu surprizele. De aceea nu s-a mai tulburat de fel cînd de-a lungul văii de la picioarele sale s-a instalat un funicular; nu s-a tulburat nici atunci cînd lîngă el s-a oprit tăietorul de pădure modern, înarmat cu fierăstrăul electric.

S-a năruit din înălțimea sa la pămînt fără să priceapă din care pricină. Omul i-a pipăit scoarța cu un fel de „ei, te-a durut?". L-au despărțit de rămuret, l-au împins cu țapinele și, deodată, s-a trezit plutind în văzduh pe odgonul funicularului.

Așa și-a început fagul călătoria.

Aceasta se întîmpla pe la sfîrșitul verii anului 1960.

Schimbările de decor se petreceau repede. Din funicular a fost slobozit în remorca unui alergînd pe străzile Bucureștiului pînă într-un mare magazin de mobilă. S-ar părea că în sfîrșit aici și-a găsit odihnă pentru un timp. Dar nu. Zilnic încăperile magazinului sînt cercetate de sute de oameni...

Dumitru Mihalache, țăranul din Bărăgan, astăzi colectivist, umblă îndelung măsurînd din ochi toate tipurile de mobilă. E frumoasă și aceasta din material plastic și metal, e bună și cealaltă din plăci aglomerate, și cea din lemn masiv îl ispitește; dar după o vreme se oprește lîngă una din garniturile „București-2":

— Asta!

Și fagul a pornit iarăși la drum. Cu camionul, cu trenul și iar cu camionul pînă în satul din Bărăgan, pînă la poarta cu salcîm și cu bancă din trunchi de brad. Pînă în fața prietenului vechi... Greu de spus dacă arborii din pădure, metamorfozați, s-au recunoscut! Doar că un țînc ce țupăia bătînd din palme pe banca aceea o făcea să scoată un suspin surd, ca de tulpină zgîlțîită de vînturile iernii. Cine să priceapă ce zicea? Dar zicea ceva? Dumitru Mihalache își căra în casă, ajutat de vecini, mobila cea nouă cu linii elegante și față netedă ca oglinda. Și nimeni nu căsca gura a mirare. Nimeni nu se adunase, ca atunci cu ani în urmă cînd Dumitru Mihalache se tocmea de două ceasuri ca să-și vîndă calul...

Emil BURLACU

De la fotocorespondenții noștri

SĂRBĂTOARE

Fotografie de inginer GÜNTHER PHILIPPI de la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann" din Brașov.

CABANA „VOINA", situată la 25 km de Cîmpulung-Muscel, ne așteaptă.

Fotografie de ION CRUCEANĂ din comisia de presă a Consiliului sindical regional Argeș.

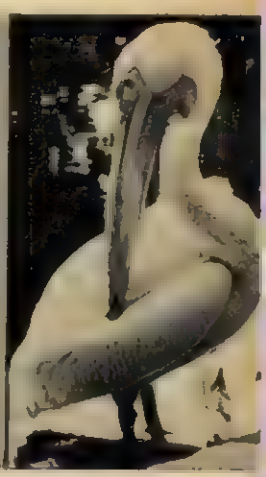

PELICAN DIN CIȘMIGIU

Fotografie de MIRCEA BĂCANU, salariat al Comitetului de stat al apelor, București.

Drăgaica

La Buzău, vara, către sfîrşitul lui iunie, se ţine tîrg mare, durînd din vechime: un hrisov domnesc care statorniceşte anume plăţi îl pomeneşte în anul 1793; tot din vechi timpuri îi este răspîndită şi faima pînă hăt departe, peste ape şi sate, către Brăila, către Ploieşti, în sus, spre Moldova, şi-nspre apus, în megieşiile ardeleneşti de peste munte. Tîrgului îi zice Drăgaica.

În urmă cu veacuri, cînd s-a împlinit în răscrucea drumurilor mult umblate, slujea oierilor urcaţi în munţii Buzăului cu stînele la văratic să-şi aducă cu folos lîna la vînzare. Cu timpul rosturile tîrgului s-au lărgit, negustoria a sporit şi Drăgaica a ajuns s-adune — cum şi-acuma face — în ziua temeiului, la 24 iunie, atîta omenire de-şi înzeceşte Buzăul populaţia. Vin aici bătrîni care-au apucat Drăgaica de pe cînd grosul tîrgului era iarmarocul, negustoria de vite şi mai cu seamă de cai. Vin fete şi flăcăi, ispitiţi de întîlnire, de veselie şi glume, încredinţaţi c-o fustă ori o basma, o pălărie ori o cămaşă cumpărată la Drăgaica are anume şart. Vine lume fără de nici o treabă, numai fiindcă aşa e rostul: să meargă la Drăgaică mai ales în ziua de temei.

Nespusă bucurie prilejuieşte Drăgaica copiilor; o aşteaptă cu toţii ca pe-un eveniment. Pentru dînşii făgăduiala încă în toiul iernii făcută: *„Te duc la Drăgaică"* e un stimulent straşnic, eficace luni de zile, aşa cum *„Pentru drăciile tale nu mai pupi tu Drăgaica"* e-o înfricoşătoare ameninţare în stare să potolească cea mai cumplită zurbă. Aşa-i de multă vreme; de aceea tot omul din satele vecine Buzăului şi buzoienii înşişi îşi amintesc Drăgaica copilăriei lor. Am vorbit cu mulţi, oameni în toată firea, şi toţi mi-au evocat-o ca pe-un miraj al anilor tineri. Drăgaica era hazul panorămilor, al scrînciobilor şi-al acadelelor; era locul unde cumpătul se pierdea şi chibzuinţa banului, mai slobodă, îngăduia petreceri peste an oprite de nevoi. La Drăgaică, cînd aldămaşul unei neguţări se prelungea, banul luneca mai iute, lăsînd celor vîrstnici plăcerea paharului, celor mici bucuria bîlciului.

Şi fiindcă tîrgul era mare şi renumele lui aşijderea, după temei Drăgaica se prelungea, ca un ecou, pînă la Mizil, unde din rămăşiţe se închega cu ultime puteri Drăgaica mică.

Cît preţ avea tîrgul îţi spun bătrînii şi-o spune toponimia, veche de cînd bunii şi străbunii. Către Cislău, sat pe valea Buzăului, un vîrf de munte poartă şi azi numele Drăgaica. Localnicii, se zice, coseau aici fînul cu care-şi hrăneau caii porniţi spre Drăgaica.

Cu ceea ce reprezintă azi tîrgul Drăgaica, anunţat prin afişe răspîndite în Buzău şi-n toate satele vecine, poţi confrunta legendele şi basmele şi amintirile, şi confruntarea nu zice nicicum că renumele tîrgului scade. Ba dimpotrivă. Şi-i firesc să fie aşa. Lumea satelor venită la Drăgaica dovedeşte cu prisosinţă un nivel de trai necunoscut altădată. La fiecare prăvălie înghebată aici e îmbulzeală mare: de se vînd jucării ori crătiţi, stămburi ori haine de gata, încălţări ori lucruri de parfumerie, tot una-i: lume e peste tot şi toată lumea alege ce-alege şi cumpără. Nu-i de mirare deci că-n acest an la Drăgaica au venit cu multă marfă şi-au prezentat-o în baraci frumos împodobite, cu firme scrise pe pînză colorată, organizaţii comerciale din centre destul de îndepărtate: de la Cîmpina, de la Tîrgovişte şi chiar din Bucureşti.

Un vast şi pitoresc magazin universal se rînduieşte pe laturile cîmpului Drăgaicii, cu mărfurile la vedere, înfăţişate ispititor, cu reclamă multă. Priveşti, alegi cu ochii şi cumperi ce pofteşti. *„Garantat, că-i la stat"* — îmi zice o femeie voinică de la Simileasca. Şi tot ea îmi povesteşte de negoţul de altădată, cu furtişaguri la măsurat stămburile, cu marfă lustruită *„numai aşa, să amăgească omul"*.

„Acuma nu mai merge; s-a isprăvit cu negustorii de altădată — intră în vorbă un bărbat înalt, spătos, cu o mustaţă cît un caier. *Ce ziceau ei? Las' că la ţară merge... Acuma nu-i aşa; marfă bună este şi la ţară. La noi, la Pătîrlagele, e magazin mare, ca la oraş. Găseşti ce pofteşti. Acuma altfel e rostul, nu mai aştepţi un an Drăgaica să-ţi iei pantaloni. Găseşti chiar acasă..."*

Între prăvăliile unde se cumpără într-ales, sînt cuprinse, mai într-o parte, umbrarele unde sfîrîie grătarele încinse pe care se frig mititei şi patricieni, fleici şi măduvioare.

Urcă fumul către cer ca din niște ruguri de jertfă pâine și peste tîrg năboiesc mirosuri tari, aţîţătoare. La mese rînduite afară în preajma grătarelor restaurantelor improvizate se cinstește vin și țuică, pe cei cu voie bună mîngîindu-i la ureche, din țîrîieli de scripcă, lăutarii. *„Drăgaica-i chita noastră"* — îmi explică unul, arătîndu-și dinții albi ca mărgelele. Cu asalt e luată „gogoșeria" cea plină de miresme și cărucioarele de înghețată și cele cu limonadă. Aici e desfătarea celor mărunței, care mușcă cu atîta poftă din gogoși de le rămîn mustăți albe din pulberea de zahăr vanilat.

Șfîrlie grătarele, mărfurile se strigă, cîntă de petrecere cei de-au întrecut măsura. Peste toată larma bubuie stăpînitoare tromboanele, sună trîmbiți și detună tobe. Dintr-o parte s-aude uruitul năprasnic al motocicletei cu care un om se învîrte într-o sferă de sîrmă la „globul curajului". Copiii se cheamă între ei, rîvnind o jucărie; cer bani să urce în bicicletele și-n automobilele ultramoderne care au luat locul lebedelor și căluților caruselului de altădată; unii vor să urce acolo unde-s valurile mării; cei mai mari se dau în „lanțuri"; se prind în zbor, în legănare, se sucesc, se avîntă speriind cu chiot fetele. Bărcile sînt asaltate; și ghereta unde se trage la semn „să fugă căprioara" și „să iasă mireasa". Și peste tot e rîs și voie bună, petrecere și veselie.

De departe, tocmai din centrul Buzăului, „Drăgaica" se aude. Cu cît te apropii o simți în nări, în forfota celor ce vin și pleacă. O vezi și-n gară, și-n trenurile încărcate de lume, și la autobuze (povestea fînului cosit și-a carelor pornite de sub munte spre tîrg e de demult!). O vezi și-n produsele aduse spre vînzare de colectiviști, și-n socotelile finale ale organizațiilor comerciale, care arată că an de an la Drăgaica oamenii cumpără mai mult. Semn de bunăstare. Ca și petrecerea, ca și voia bună care stăpînește tîrgul, renumitul tîrg Drăgaica din Buzău.

Virgil DĂNCIULESCU
Fotografii de Elena GHERA

„Lumea!... Lumea!... Ce-i afară zugrăvit, 'năuntru viu și natural!..."

În vîrtejul lanțurilor...

Bună mai e gogoașa asta „înfierbîntă"!...

MĂSURI ŞI GREUTĂŢI

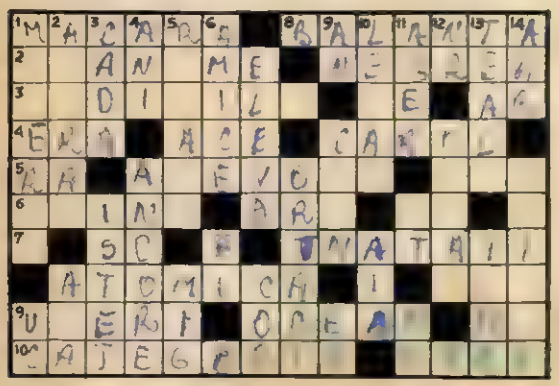

ORIZONTAL: 1) Campioană la ridicarea greutăţilor — Se înclină într-o parte şi în alta, dar măsoară greutăţile. 2) Uşor pentru uşor (pl.) — Boxer român de categorie semigrea. 3) Grea — Pronume — Măsură agrară. 4) A fost odată... — Aicea (mold.) — Numele mai multor regi ai Franţei. 5) Soare la vechii egipteni — Greu — Amalgamaţi în vechea chimie. 6) A uşura — Partea de sus a piciorului calului — Unealta casnică de cea mai mică greutate. 7) Casc! — Măsuri. 8) O energie uriaşă, pe care toţi oamenii cinstiţi doresc să o vadă folosită numai în scopuri paşnice — Obicei. 9) Poartă greutăţile — Mare foarte mare — Molibden. 10) Grea, semigrea sau uşoară — La fel de mare.

VERTICAL. 1) Un om măsurat — Udrea Constantin. 2) Mare pe mare — Interjecţie. 3) Vas pentru apă făcut din doage de brad — Înţelege uşor. 4) Perioade de timp — Piese metalice grele ce fixează vasul. 5) Ulei de ricin — Migălos... la început. 6) Prietene — 3,14. 7) Şcolăriţă — Formaţie vocală. 8) Tovarăşi de muncă (trans.). 9) Anton Negrea — Localitate în Norvegia — Vocală dublă. 10) Uşor — Acea. 11) Are cap uşor — Armăsar — Pronume. 12) Număr (abr.) — Din neamul iacuţilor. 13) Mic depozit de fasole — Mare şi tare. 14) Riu în Elveţia — Cu privire la albine.

Dezlegarea jocului „PE ÎNTINSUL HOLDELOR", apărut în numărul 2

ORIZONTAL: 1) Bărăgan — Mană. 2) Arie — Seceriş. 3) Tauri — Ceres. 4) Ot — Anot — T—Ac. 5) Z — Irigaţii — O. 6) Arse — Or — Ceam. 7) Op — Erele — Rb. 8) Sărăţi — R — Laa. 9) Adăpa—Felahi. 10) Levănţică — In. 11) C — Irsa — Umede. 12) Acte — Potecă.

NOUTĂŢI FILATELICE

Din ţările independente ale Africii

Republica Mali a emis o serie de patru mărci poştale cu un nominal total de 545 de franci. În desenele lor sînt reproduse portretul primului ministru Modibo Keita şi al preşedintelui republicii, Mamudu Konate. Tot poşta Republicii Mali va pune în curînd în circulaţie două valori pentru poşta aeriană, de 100 fr. şi 500 fr., ale căror desene reproduc moscheia Sankora din Tombuctu şi, respectiv, o vedere panoramică a capitalei Bamako.

Republica Senegal a emis o marcă poştală de 25 fr. prilejuită de „Sărbătoarea independenţei". Sînt în curs de pregătire o serie curentă cu imagini sportive şi o alta de poştă aeriană ale cărei imagini reproduc păsări exotice.

Dintre celelalte ţări independente africane care au mai emis noi mărci poştale, amintim: Congo, Republica Tunisiană, Coasta de Fildeş, Republica Malgaşă ş. a.

V. T.

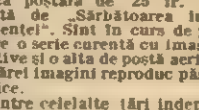

GALANTANIUL

Aceasta este denumirea unui alcaloid obţinut din „Galantus" — ghiocelul din Caucaz — de un grup de colaboratori ai Institutului de cercetări ştiinţifice chimico-farmaceutice din U.R.S.S. După cum a reieşit din experienţele făcute, această substanţă are proprietatea de a restabili transmisia neuro-musculară alterată de diverse boli, de a creşte tonusul musculaturii netede şi de a intensifica secreţia glandulară. Astfel, galantaniul s-a dovedit un preparat util în terapia unor maladii ca: miastheniile, miopatiile şi a unor tulburări funcţionale ale aparatului locomotor. Combinat cu gimnastica medicală, ameliorează funcţiile motorii şi starea generală a copiilor care au suferit de poliomielită. În prezent noul medicament a intrat în producţia întreprinderilor chimico-farmaceutice din Moscova şi Taşkent.

O NOUĂ MAŞINĂ PENTRU DIAGNOSTIC

În cadrul Institutului de cercetări în domeniul ştiinţelor matematice de pe lîngă Academia de Ştiinţe a R. P. Ungare a fost realizat un aparat pentru determinarea obiectivă a gradului de compensare la bolnavii de tuberculoză. Acest aparat stabileşte starea funcţională a organismului bolnavului, precum şi capacitatea de muncă — adică măsura în care organismul şi-a putut menţine sau dobîndi echilibrul.

Confruntarea datelor de diagnostic, a radiografiilor, analizelor, relatările bolnavului etc. iau mult timp, iar concluzia depinde în mare măsură de părerea subiectivă a medicului. Aparatul realizat de cercetătorii maghiari — numit electroclasificator — îndeplineşte toate aceste operaţii pe baza unui program ce cuprinde peste 800.000 de date iniţiale.

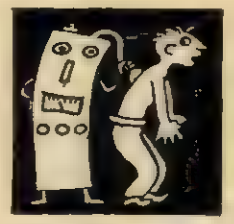

ÎMPOTRIVA VIROZELOR

În cele două decenii de cînd există, penicilina ca şi celelalte antibiotice descoperite ulterior au luptat cu succes împotriva a numeroase microorganisme. Ele s-au dovedit însă mai puţin eficiente în faţa virozelor.

Colectivul laboratorului de noi antibiotice de pe lîngă catedra de microbiologie a Institutului central de perfecţionare a medicilor din U.R.S.S. se preocupă în prezent de elaborarea unor preparate menite să lupte împotriva virozelor. Iată şi una din metodele de lucru ale acestui colectiv: virusurile sînt supuse radiaţiilor ultraviolete, sub influenţa cărora încetează de a acţiona ca agenţi patogeni; inactivate, ele sînt inoculate de pildă unui embrion de găină, ale cărui celule, apărîndu-se, fabrică o proteină; această substanţă — care a fost denumită „interferon" — este separată, purificată şi apoi experimentată asupra virusurilor.

În timpul experienţelor s-a văzut că interferonul este un mijloc profilactic eficient, activ

în ce priveşte diferitele specii de virusuri şi inofensiv pentru ţesuturile organismului. Dacă menţionăm că printre virose se numără maladii ca gripa, encefalita, poliomielita şi variola, este suficient pentru a înţelege larga scară de acţiune a interferonului.

Experienţele continuă în scopul perfecţionării acestui preparat, pentru folosirea lui în terapia virozelor.

CE CULOARE PREFERĂ LAPTELE?

Gustul bun al laptelui depinde în bună măsură de acidul ascorbic. Dar, după cum arată cercetările ştiinţifice, în bună măsură acest acid se descompune la lumină. Folosirea pentru lapte a unor sticle galbene, roşii şi cafenii (scrie revista „New Scientist") ar micşora acţiunea luminii şi ar preîntîmpina modificarea gustului laptelui.

În urma unor experienţe efectuate în Suedia, s-a ajuns la concluzia că în sticlele cafenii laptele s-ar păstra mai bine decît în cele transparente.

ANVELOPE FĂRĂ CAMERE

În S.U.A. — scrie ziarul „The Financial Times" — se experimentează anvelope de automobil, confecţionate din cauciuc sintetic, fără camere. Aceste anvelope sînt fabricate prin turnarea cauciucului sintetic lichid în matriţe, după care sînt uscate în cuptoare.

Anvelopele de cauciuc sintetic sînt translucide şi pot fi livrate în diferite culori.

Firma care le fabrică afirmă că anvelopele au fost încercate la viteze pînă la 100 km pe oră, dar că mai este nevoie de cel puţin zece ani pînă la fabricarea lor pe scară industrială.

POŞTA REDACŢIEI

DORIN DORINA — PITEŞTI. Trimiteţi adresa dv. exactă şi daţi-ne unele lămuriri în legătură cu neajunsul de care suferiţi. Veţi primi prin poştă îndrumările cerute.

ION LUPAŞCU — S.M.T. RĂDĂUŢI. În numerele viitoare ale revistei noastre veţi găsi la rubrica „Introducere în filatelie" răspunsuri la problemele care vă interesează.

Vom publica la rubrica respectivă dorinţa dv. de a face schimb de cărţi poştale ilustrate.

AVRAM SOARE — Rm. VÎLCEA. Nu toate informaţiile comunicate de dv. sînt destul de interesante, iar cele ce au această calitate au mai fost publicate.

VECHI ABONATE — LIPOVA. Luaţi legătură cu unităţile industriei locale.

TOV. EUGEN DONEA — HUŞI şi MIRCEA ŞTIRBU — CĂLĂRAŞI. Vă rugăm să ne comunicaţi adresele dv. pentru a vă putea răspunde la întrebările puse.

MORARU GHEORGHE — ABRUD. Pentru funcţia pe care o ocupaţi în prezent aveţi nevoie de studii medii. Cele 4 clase profesionale sînt, desigur, valabile pentru alte funcţii, dar aici se cer studii medii complete.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Paraschivescu Ştefan, elev anul III, Şcoala de meserii, Rîmnicul Sărat, str. Maiakovski nr. 4, doreşte să corespondeze pe teme de viaţă şcolară şi să facă schimb de cărţi poştale ilustrate.

Următorii cititori doresc să corespondeze pe diferite teme şi să facă schimb de cărţi poştale ilustrate:

Barbu Ion, elev anul II, Centrul şcolar agricol Mizil, str. Mihai Bravu nr. 136; Iaioba Rica şi Nan Marcia, învăţătoare, Şcoala de 7 ani din comuna Bordueşti, raionul Feteşti, regiunea Bucureşti; Volovel Eleonora, elevă cl. a XI-a, Braşov, str. Bernath Andrei nr. 34; Ştefan Viorica, studentă, Bucureşti, str. Matei Voevod nr. 75, raionul 23 August.

Următorii cititori doresc să facă schimb de cărţi poştale ilustrate: Iancu Rodica şi Ureche Eliza, studente, Timişoara, str. Politehnicii nr. 2; Bloanţă V. Ion, elev anul III, grupul şcolar „Electroputere", Craiova, str. Stalingrad nr. 220; Ghenceanu Maria, elevă, Satu-Mare, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 12; Ziman Otilia, elevă cl. a XI-a, Satu Mare, str. Pictor Grigorescu nr. 32; Micu Ricuţa, elev, Bucureşti, Şoseaua Ianculuî nr. 67, raionul 23 August; Burcea Virginica, elevă cl. a XI-a, Şcoala medie Costeşti, reg. Argeş.

COLȚUL COSMETICIENEI

Porii dilatați

Folosirea cremelor grase și hrănitoare — de altfel necesare în îngrijirea pielii — poate provoca adesea dilatarea porilor. Porțiunile care în mod obișnuit suferă acest neajuns sînt: fruntea, nasul, aripile nasului și bărbia, adică acele porțiuni ale feței unde pielea este mai grasă. Spre a evita asemenea neplăceri, se recomandă ca, paralel cu aplicarea cremei hrănitoare, să se aplice și un astringent.

Un bun astringent, care are efect sigur și este în același timp foarte puțin costisitor, e zeama de lămîie care are în plus și calitatea de a albi și întinerii pielea.

Întrebuințați lămîia dimineața, după ce crema de noapte și-a făcut efectul hrănitor asupra pielii. Tratarea tenului cu zeamă de lămîie se face înainte de a întinde crema de fond pentru fard. Acțiunea lămîii va fi și mai folositoare, dacă după aplicarea ei se vor folosi comprese cu apă rece, ținute pe obraz cel puțin 5-10 minute.

Pentru că am pomenit de calitățile cosmetice ale lămîii, să nu trecem cu vederea alte produse vegetale cu însușiri asemănătoare. Astfel, fragii — aceste minunate și parfumate fructe — sînt elementul de bază al unui excelent preparat cosmetic. Se obține din cîteva boabe mari de fragi zdrobite bine, la care se adaugă zeama unui sfert de lămîie (în cazul unui ten gras) sau o linguriță cu lanolină (dacă, dimpotrivă, epiderma ce urmează a fi tratată este uscată). Se răsfoarnă compoziția pe un tifon și se aplică pe față. Se menține 10-15 minute. Se ridică apoi compresa, se spală fața cu apă călduță și apoi rece, după care se trece la machiaj.

Georgeta MĂLIN

De vorbă cu medicul

Arterioscleroza *(II)*

(profilaxie și tratament)

Profilaxia arteriosclerozei trebuie instituită la persoanele care au depășit vîrsta de 50 de ani, la hipertensivi și la persoanele provenind din familii de hipertensivi sau arteriosclerotici. O bună profilaxie poate preveni apariția bolii. Prevenirea infecțiilor, și în special a celor provocate de reumatism, reducerea alimentelor bogate în colesterină, tratarea din timp a hipertensiunii arteriale pot apăra organismul de apariția bolii.

În tratamentul arteriosclerozei o importanță deosebită o au condițiile de viață și alimentația. Munca ordonată și alternarea acesteia cu odihna necesară, folosirea timpului liber pentru destinderea organismului prin plimbări, viață în aer liber, exerciții fizice (cultură fizică și sport), o igienă riguroasă a somnului sînt factori care tonifică organismul, mențin o funcție bună a inimii și o circulație normală a sîngelui în artere.

Consumul de alimente bogate în colesterină cum sînt: viscerele de animale, gălbenușul de ou, ciocolata, cacao, laptele și derivatele laptelui trebuie să se limiteze, iar în formele evolutive ale bolii se suprimă cu totul. În prepararea alimentelor se va înlocui untura cu uleiurile vegetale. Untul se permite în cantitate de maximum 30 gr pe zi, iar carnea slabă în cantitate de 150 gr pe zi, fiartă sau friptă la grătar după fierberea ei. Se va evita consumul exagerat de dulciuri. În caz de asociere a arteriosclerozei cu hipertensiunea arterială, se va reduce consumul de lichide la 1.200-1.400 ml pe zi. Sarea se va reduce la 4 gr pe zi (în care este cuprinsă și sarea conținută de alimente în mod natural). Este recomandabil ca din cînd în cînd să se facă zile de consum exclusiv de legume și sucuri de fructe. Aceasta pe perioade de 2-4 zile, cînd bolnavul va sta în repaus la pat. Se permite consumul în cantități mici de condimente, ceai, cafea sau vin alb.

Sînt interzise cu desăvîrșire conservele, afumăturile, vinatul și, în general, alimentele greu digerabile. Bolnavii trebuie să prefere un consum mic de alimente la intervale de timp mai mici, dar regulate. Constipația trebuie evitată.

Tratamentul medicamentos se aplică de la caz la caz de către medic. Se folosește iodul numai în perioadele calde ale anului, cu timp frumos și stabil. Recomandăm iodazin în soluție (10-20 picături de 2-3 ori pe zi în doze progresive sau injecțiile de iodazin, cîte o fiolă zilnic intramuscular). Astăzi se folosește pe o scară largă heparina. O acțiune favorabilă o are vitamina C 200 în doze de 3-5 tablete pe zi. Dar, încă o dată, tratamentele medicamentoase se fac sub strictă supraveghere medicală, cu controale de laborator la 2-3 zile.

Se recomandă tratamentul balneo-climatic cu ape iodate sau carbogazoase, în stațiuni cu o altitudine care să nu depășească 800 de metri.

Dr. Silviu GHEREA

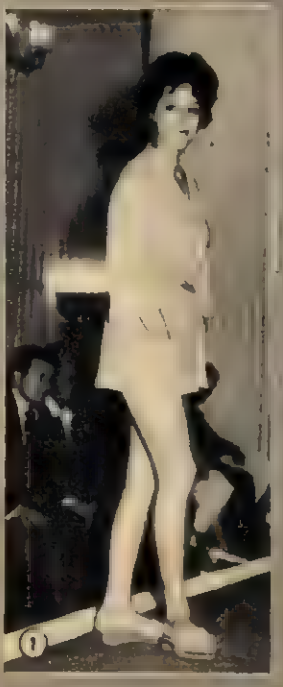

ȚINUTE PENTRU PLAJĂ

În vara aceasta, ținutele de plajă prezintă o mare diversitate de modele, răspunzînd gustului și siluetei fiecărei femei. Inspirată de linia modei pentru oraș, bluza de plajă va domina în mod net. Ea apără umerii de arsura soarelui, ferește de vînt în zilele mai răcoroase și constituie o ținută decentă pentru un scurt popas la bufetul străndului. Se confecționează cel mai adesea din materialul costumului de baie, alteori din material într-o culoare contrastantă.

Foarte interesante sînt și jachetele de plajă din țesătură de prosop.

La costumele de baie tendința principală este costumul întreg, de linie clasică, foarte indicat pentru înotătoare. Caracteristicile verii 1961 sînt: o croială foarte cambrată, decolteu adînc în spate și bretele late, croite dintr-o bucată cu costumul. Costumele se fac din tricot de lînă sau fibre sintetice ori din țesătură de bumbac. Pentru fetele tinere sau pentru siluetele suple, se menține moda costumului din două piese, cumul de preferință din țesătură imprimată.

Ilustrarea în imagini a tendințelor modei de plajă 1961 vă-o oferim prin mijlocirea unor fotografii luate la recenta prezentare a colecției Fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej".

Închisă cu cordon, această bluză cu guler lat și mînecă trei sferturi (foto 1) se poartă peste un costum de baie de culoare închisă, a cărui croială clasică avantajează orice siluetă (foto 2). Tot pe contraste de culoare se bazează și acest ansamblu de plajă (foto 3), format dintr-un costum de baie garnisit cu benzi verticale în tonul bluzei. Realizată dintr-un material de bumbac în dungi vii colorate, această bluză de plajă (foto 4) prezintă caracteristicile modei 1961: fără mîneci și fără guler, ea are linia dreaptă (cazacă) și cordonul înnodat mai jos de talie.

fotocronica FLACĂRII

LA BUCUREȘTI a avut loc recent consfătuirea dintre delegația de poeți sovietici și poeții romîni, pe tema „Poezia și contemporaneitatea".

UN NOU BLOC de locuințe și magazine a fost dat în folosință oamenilor muncii din orașul Bacău.

OPERA „ORFEU" de Gluck a fost prezentată în premieră la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., sub conducerea muzicală a dirijorului Mihai Brediceanu. În fotografie: Elena Cernei (Orfeu) și Maria Șindilaru (Euridice).

ÎN PRACTICĂ la întreprinderea „Klement Gottwald", studenții Dinu Manea și Vasile Rădoi de la Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic București cercetează o piesă executată de ei sub îndrumarea strungarului Barbu Petre.

INSTANTANEU de la consfătuirea apicultorilor, care are loc la București, cu tema „Valorificarea culesurilor timpurii". La consfătuire participă reprezentanți ai apiculturii din 9 țări și ai organizației internaționale „Apimondia".

Peisaj din Kuweit: nisip și petrol.

Micul comentar

GĂINA CU OUĂ DE AUR ȘI MONOPOLURILE ANGLO-AMERICANE

de Florica ȘELMARU

La 19 iunie, avea loc un schimb de scrisori între guvernul Marii Britanii și emirul Abdallah as-Salim as-Sabbah al Kuweitului. Documentele consemnau abrogarea tratatului din 1899, în baza căruia Marea Britanie exercita protectoratul său asupra micului principat arab. Urma ca la 1 iulie Kuweitul să-și proclame în mod festiv independența.

Festivitățile n-au mai avut loc. La 1 iulie, orele 7.05 ora Kuweitului (9.05 ora noastră), debarcau în Kuweit trupe britanice. Folosind cu promptitudine încordarea intervenită în relațiile dintre Kuweit și Irak, guvernul britanic lua cu o mînă (înarmată) ceea ce dăduse cu cealaltă (care semnase documentul solemn din 19 iunie). Sub pretextul, firește, de a „apăra" independența kuweitiană...

Explicația acestei bruște treceri a Kuweitului în prim plan al scenei internaționale: micul principat de la subsuoara răsăriteană a Peninsulei Arabice, mai mic decît o regiune de a noastră, este al patrulea producător de petrol de pe glob, al treilea în lumea capitalistă (după S.U.A. și Venezuela). Zăcămintele din Kuweit sînt de altfel nu numai bogate, dar și deosebit de rentabile: situate la mică adîncime, conteză printre cele mai ieftine din lume (s-a socotit că, forarea unei sonde costînd 250.000 dolari, această investiție se amortizează în Kuweit într-o săptămînă și aduce apoi în medie vreo 10 milioane dolari pe an...).

În profitul cui? Făcînd un calcul... original, trimisul ziarului parizian „Le Monde" împarte cele peste 150 milioane de lire sterline pe care „Kuweit Oil Co" le-a plătit ca redevențe în 1960, la numărul de cetățeni ai minusculului principat și conchide că aceasta „reprezintă teoretic venitul mediu pe cap de locuitor cel mai înalt din lume". Teoretic, într-adevăr. Pentru că atunci cînd se referă la aspectele concrete ale acestui „cel mai înalt venit mediu", media pare a se defini mai cu seamă pe cap de senior feudal: „palatele emirilor și șeicilor sînt pline vîrf de covoare persane, de blănuri și giuvaeruri venite direct din rue de la Paix*)", tot lor le sînt destinate „tonele de refrigeratoare, Cadillac-uri, instalații de aer condiționat" care „se debarcă zilnic" în Kuweit, al lor e „luxul insolit" pe care-l descrie corespondentul.

Această „frenezie de cheltuieli" nu izbutește de altfel să epuizeze veniturile pe care petrolul kuweitan le aduce feudalilor locali, deveniți și businessmeni. Conturile lor la băncile londoneze reprezintă, după mărturia aceluiași ziarist, „un procent apreciabil al rezervelor totale ale trezoreriei britanice". Or, în ciuda fastuoaselor lor venituri, emirii și șeicii sînt doar figuri de mînă a doua în ierarhia petrolieră. Se poate deduce de aci la ce nivel se situează profiturile adevăraților stăpîni, monopoluri membre ale puternicului cartel internațional al petrolului, care din 1928 grupează principalele opt companii petroliere ale lumii capitaliste, cu nenumăratele și variatele lor filiale și subfiliale.

Concret, în Kuweit domnește deja menționata „Kuweit Oil Co", al cărei capital aparține în proporție de cîte 50% companiei „British Petroleum", controlată de guvernul Marii Britanii împreună cu cele mai importante bănci și monopoluri britanice, și companiei americane „Gulf Oil Corporation", legată de foarte puternica „Standard Oil of New Jersey".

Trebuie adăugat că interesele monopolurilor britanice sînt sporite prin faptul că micul principat furnizează 38% din importul de petrol al Angliei și în general prin complexa rețea a legăturilor economice dezvoltate de-a lungul a peste 60 de ani de protectorat.

Așa încît de la Londra a pornit ordinul de debarcare în Kuweit, destinat să păstreze găina cu ouă de aur în ograda marilor monopoluri anglo-americane. Washingtonul, după o știre transmisă chiar în ziua debarcării de un corespondent al agenției France Presse (care se referea la o declarație a purtătorului de cuvînt al Departamentului de Stat), fusese însă „pus la curent cu hotărîrea britanică" — pe care o „aprobase tacit".

E limpede că „hotărîrea britanică" și „tacita aprobare" americană sînt departe de a făgădui o scădere a încordării din orientul apropiat și mijlociu.

*) Stradă pariziană, celebră prin magazinele ei de lux.

La cererea insistentă a populației, guvernul japonez a aprobat importul de vaccin antipoliomielitic sovietic, care s-a dovedit superior vaccinului american. În fotografie: mame japoneze aducîndu-și copiii la un centru de vaccinare antipoliomielitică cu vaccin din U.R.S.S.

A încetat din viață, în urma unui accident, marele scriitor american Ernest Hemingway. Autor a numeroase lucrări literare, Hemingway și-a cîștigat prețuirea a milioane de cititori din întreaga lume, datorită umanismului și înaltei măiestrii artistice a operelor sale.

Huliganilor rasiști din S.U.A., care se dedau nestingheriți la violențe împotriva populației de culoare, li s-au alăturat și membri ai gărzii naționale dintr-o serie de state americane. În fotografie: trupe ale gărzii naționale din statul Alabama întîmpină cu baionete la armă pe participanții la caravana „călătorilor libertății", organizată în semn de protest împotriva segregației rasiale.

Foto-cronica FLACĂRII

Grevă la uzinele de automobile „Ford" din Dagenham (Anglia). În fotografie: aspect de la un miting al greviștilor.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 27 (319)
8 IULIE 1961

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală: 3507, of. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

COPERTA și fotografiile de E. IAROVICI
Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Cu mijloace locale...

Desen de Emanoil MIHĂILESCU

Rămas bun.

(Din „Panorama" — R. P. Polonă)

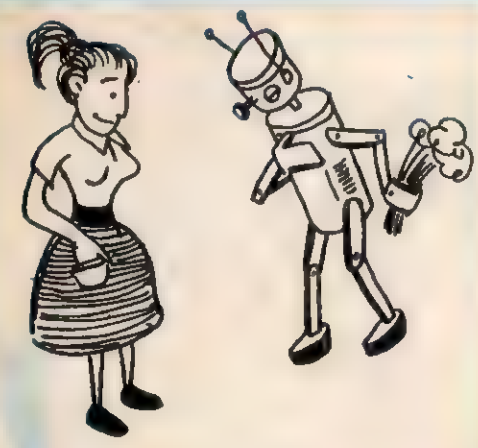

— Sînt dezolat, iubito, am întîrziat cu 0,007[10] minute!

(Din „Les nouvelles de Moscou")

UMOR

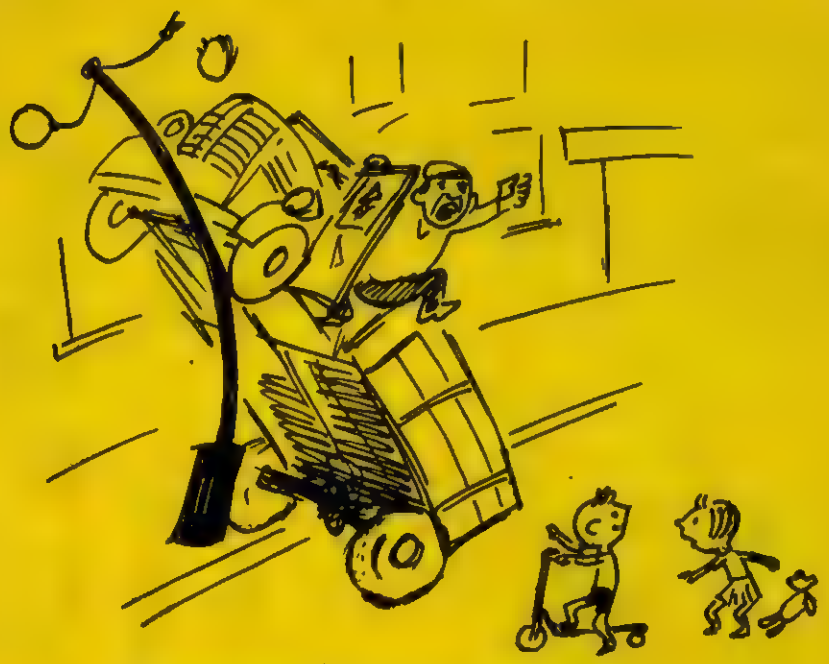

— E furios, fiindcă era cît p-aci să-l tamponez.

Desen de E. ARNO

— Cine te-a învățat să spui măgar, boule?!?

Desen de A. RIK

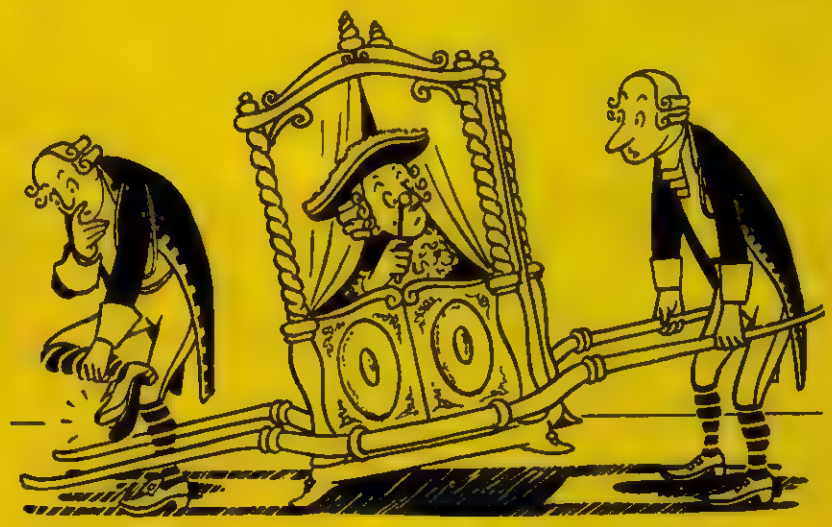

— Ce s-a întîmplat?
— A plesnit un cauciuc din față...

Desen de A. RIK

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 28 (320) — 15 iulie 1961

■ O EXCURSIE NEOBIȘNUITĂ

■ BUSINESSUL MORȚII

Din lumea filmului

PE „LIVADA POȘTEI"

SPANIA 1936-1961

ADMIRAȚIE UNANIMĂ

La Moscova

Un elicopter „macara zburătoare" transportă o casă.

Marea paradă aeriană de la Tușino, prilejuită de Ziua Flotei aeriene a U.R.S.S., a constituit o adevărată demonstrație a înaltei tehnici, a măiestriei și forței aviației sovietice, ce stă de strajă păcii. Aceasta reiese cu prisosință și din însesi impresiile corespondenților de presă occidentali, prezenți la paradă. *„La nici o paradă în America, Franța sau Anglia nu am văzut o astfel de măiestrie ca la Tușino"* — scrie Stevenson Pew, observatorul științific al ziarului englez „Daily Mail". Iar corespondentul din Moscova al ziarului „New York Times", relevînd noile tipuri de avioane de vînătoare prezentate, precum și avionul cu reacție cu accelerator, subliniază că *„experții occidentali au declarat că S.U.A. nu au nimic din ceea ce, din punctul de vedere al folosirii în luptă, s-ar putea compara cu acest avion sovietic"*.

În fotografie: unul dintre noile avioane cu reacție prezentate la paradă.

De o săptămînă se desfășoară la Moscova al doilea Festival internațional al filmului. Oaspeți și delegați, împreună cu spectatorii moscoviți urmăresc zilnic în sala noului cinematograf „Rossia", mesajul în imagini al popoarelor lumii. În fotografie: un aspect din sală; în prim-plan cunoscuta actriță italiană Gina Lollobrigida.

...la Londra

Expoziția comercială și industrială a U.R.S.S. deschisă recent la „Earl's Court" — una dintre cele mai mari săli de expoziție din capitala britanică — a stîrnit admirația londonezilor, fapt dovedit și de afluența permanentă a publicului. Vastitatea expoziției și interesantele exponate prezentate, înaltul nivel tehnic al produselor industriei sovietice i-au impresionat puternic pe vizitatori.

În fotografie: sala în care este înfățișată în mod sugestiv istoria cuceririi spațiului cosmic este arhiplină; în dreapta, sus: primul ministru britanic, MacMillan, privind macheta unui elicopter sovietic.

M I C U L C O M E N T A R

32 de variante...

de Florica ȘELMARU

Nu demult, Biroul Federal de Investigații al S.U.A. a primit sarcina delicată de a efectua o anchetă la Pentagon. Obiectul anchetei: cum s-a ajuns la publicarea de către un săptămînal a anumitor informații secrete privind planurile americane de „acțiune" în legătură cu Berlinul occidental. Se spune că săptămînalul cu pricina ar fi „Newsweek", care, într-unul din numerele sale, trecea în revistă 32 de variante elaborate în acest scop.

Or, cele 32 de variante sînt tot atîtea formule de provocări militare la adresa autorităților R. D. Germane, vizînd momentul preluării de către acestea a controlului asupra căilor de acces în Berlinul occidental. Iată de pildă una din aceste variante, relatată de „Newsweek" cu referiri exprese la Pentagon ca sursă a informațiilor: un convoi de autocamioane americane ar *„încerca* (termenul exact: ar provoca — n.n.) *pe inspectorii est-germani, refuzînd să le recunoască autoritatea"*; dacă inspectorii nu se vor clinti de la posturile lor, convoiul de camioane poate că va face cale întoarsă, dar poate că — *„dacă va fi primit ordine în acest sens"* — va încerca *„să-și croiască drum prin forță"*; dacă această tentativă va fi zădărnicită, varianta prevede eventualitatea trimiterii unui al doilea convoi, *„cu sprijin de tancuri"*. Și așa mai departe, într-un crescendo care culminează cu întrebarea: *„Dar dacă ambele părți rezistă la această încercare, se pune problema: aruncăm în joc armele noastre atomice?"*

„Newsweek" însă nu abordase astfel un domeniu inedit. La sfîrșitul lui mai, cu cîteva zile înaintea întîlnirii de la Viena, Don Cook, trimisul la Paris al lui „New York Herald Tribune", referindu-se la convorbirile Kennedy—De Gaulle, găsea prilejul să expună (e drept, la un mod mai puțin amănunțit) aceleași proiecte de „acțiune". Relatările lui Don Cook au fost atunci calificate într-o bună parte a presei occidentale drept „o indiscreție deliberată, săvîrșită de o sursă a N.A.T.O." pentru a „întări mîna lui Kennedy față de Hrușciov"...

Atunci nu s-a deschis nici o anchetă, acum s-a deschis una. Deosebirea nu este esențială. Esențial este că, mai întîi informațiile publicate, apoi comentariile stîrnite de însăși deschiderea anchetei întreține zarva în jurul proiectelor de provocări militare. Ceea ce face să se manifeste îngrijorări legitime în Apus, în primul rînd în țările pe care jocul alianțelor și atitudinea guvernelor le solidarizează cu poziția cele mai nejuste și mai nerealiste în această problemă. Ziarul englez „The Guardian" scria zilele trecute, sub semnătura lui Richard Scott: „Găsesc neliniștitoare dispoziția celor din Occident de a discuta evoluția situației sub aspectul forței militare. Presupun că aceasta este o reflectare a vulnerabilității extreme a poziției occidentale în Berlin".

Într-adevăr. 32 de variante pentru provocări militare și nici o variantă pentru rezolvare pașnică nu constituie o carte de vizită cu care se poate veni în fața opiniei publice.

↑ LA UZINELE CHIMICE „9 MAI" DIN CAPITALĂ — în zilele în care s-au ținut lucrările ultimei plenare a Comitetului Central al P.M.R. — a intrat în funcțiune o nouă secție de ierbicide. Așa cum subliniază raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, o largă răspândire trebuie să aibă pe viitor folosirea ierbicidelor — pivitul chimic — deoarece acesta constituie mijlocul cel mai puternic în combaterea buruienilor. În fotografie, comunistul Marin Kunțelman de la uzinele „9 Mai", pregătind încărcarea acidului monoclor-acetic, intermediar la fabricarea ierbicidului diclordon sodic, destinat culturilor cerealiere.

↑ CREȘTEREA PĂSĂRILOR ADUCE VENITURI ÎNSEMNATE fără cheltuieli mari, iată constatarea pe care au făcut-o colectiviștii din Cocargeaua, raionul Feteşti. În acest an numărul păsărilor a sporit considerabil. De reținut: la ora actuală, gospodăriei îi revin 645 păsări la 100 de hectare. Deși s-au străduit, nici fotoreporterul, nici crescătorul Vasile Ion — cu toate că era călare — n-au reușit să adune toate rațele gospodăriei.

ÎN URMĂTORII 3-4 ANI numărul de stupi va trebui să crească la minimum 1.100.000, ceea ce va însemna un spor de 8.000 tone miere. Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie-1 iulie arată că o ramură de producție ce urmează să fie mult încurajată și dezvoltată în toate gospodăriile de stat și colective, precum și în gospodăriile personale, este apicultura. Fotografia noastră înfățișează o parte din stupina gospodăriei colective din comuna Ștefan cel Mare, reg. București. Apicultorul Gheorghe Ernuțeanu urmărește felul în care albinele au colectat mierea în ultimele zile. →

MECANIZATORII DE LA S.M.T. FETEȘTI au început arăturile de vară după ce au terminat campania de strângere a recoltei. În proaspetele miriști ale gospodăriei colective din comuna Ștefan cel Mare, regiunea București, brigada lui Nicolae Drăgan execută arături pentru însămânțarea porumbului furajer. Foarte bine! Aceasta înseamnă că într-un an colectiviștii vor smulge de pe același pământ două recolte. ↓

CONCERNELE ŞI CURSA ÎNARMĂRILOR

CINE CIŞTIGĂ?

CINE PLĂTEŞTE?

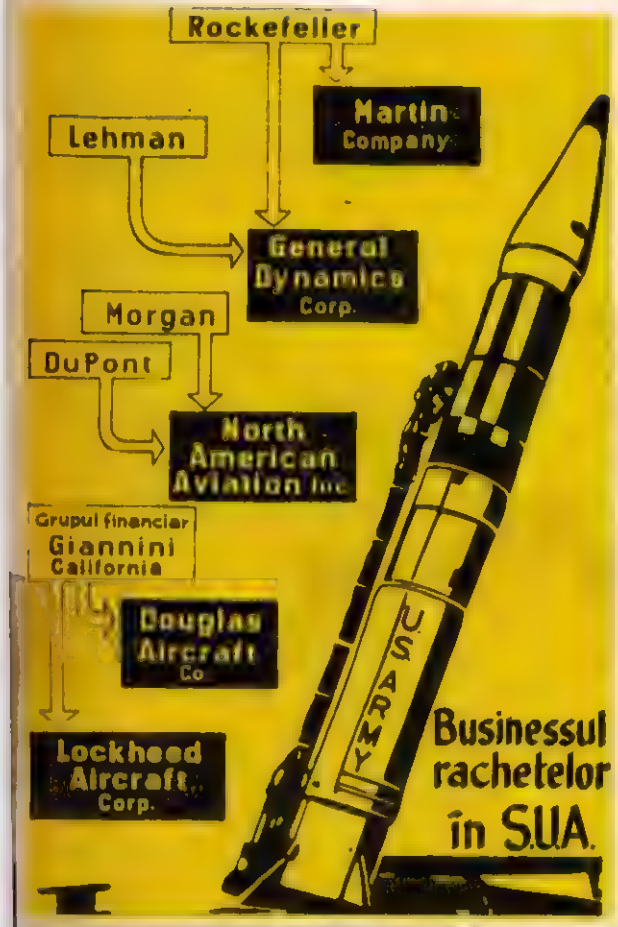

BUSINESSUL M

Graficul creşterii profiturilor monopolurilor americane, între anii 1938-1959 (în miliarde dolari). În perioada 1939-1945 — anii celui de-al doilea război mondial — monopolurile americane au realizat un profit global de 57 miliarde dolari, ceea ce înseamnă o medie anuală de 8,2 miliarde dolari.

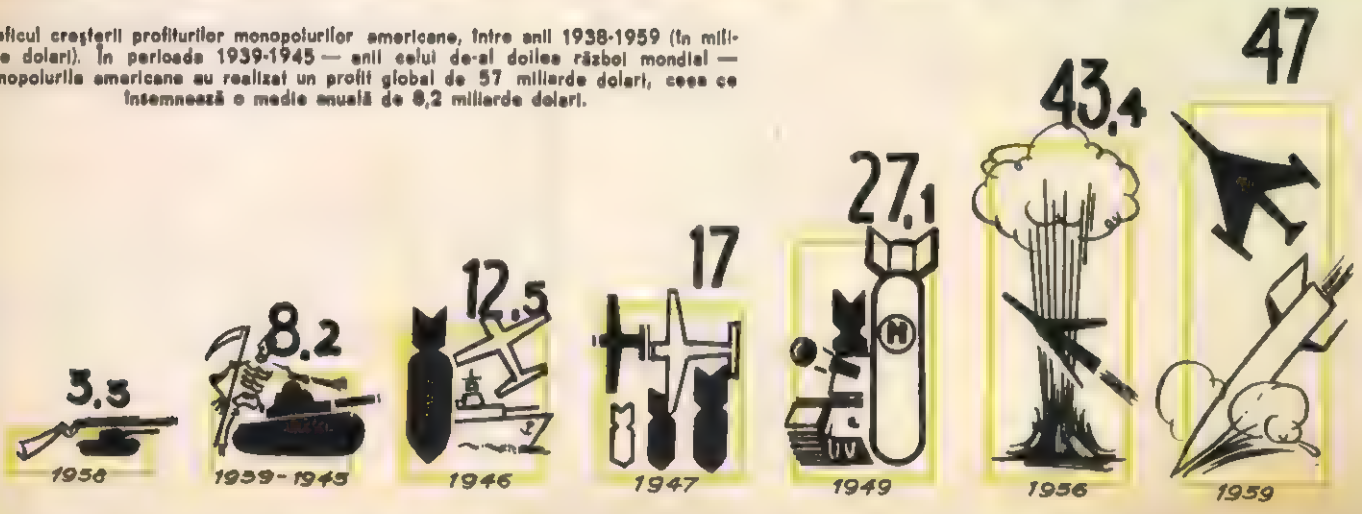

Marș pentru dezarmare al partizanilor păcii din S.U.A. ↓

ORȚII

Frank Pace, președintele companiei „General Dynamics", și vaca sa de muls.

Fotomontaj de A. JITOMIRSKI

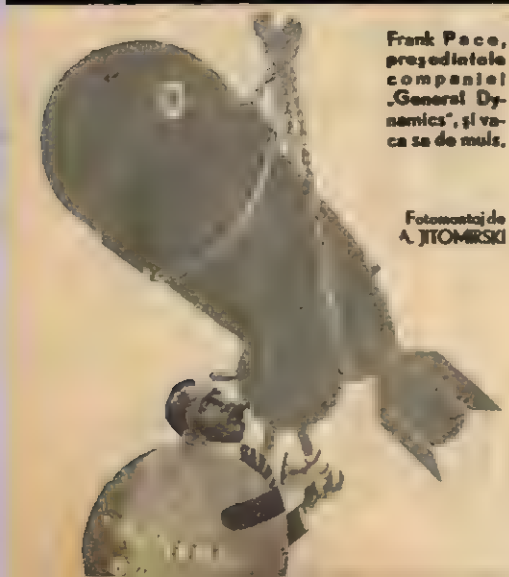

ind englezii înfruntă vremea rea, dar mai ales bastoanele polițiștilor, pentru a protesta împotriva prezenței în golful Holy Loch a bazei americane „Protheus" pentru submarine înzestrate cu arma rachetă, cînd orașele și șoselele S.U.A. sînt străbătute de coloanele partizanilor păcii, cînd popoarele africane protestează cu vehemență împotriva experiențelor cu arma nucleară franceză în Sahara, cînd țăranii japonezi se opun confiscării pămînturilor lor de către americani, care vor să le folosească pentru amplasarea de baze militare, cînd danezii, francezii, norvegienii se împotrivesc sosirii soldaților Bundeswehrului — toate acestea înseamnă că pretutindeni oamenii acționează pentru a stăvili pregătirile de declanșare a unui nou cataclism mondial.

Omenirea a trăit tragedia a două războaie distrugătoare numai în cursul primei jumătăți a acestui secol și nu mai vrea ca un măcel și mai cumplit să pustiască planeta noastră.

Totuși, astăzi, în arsenale se acumulează arme din cele mai distrugătoare. Au fost create bombe a căror putere de distrugere depășește pe cea a tuturor explozibilelor folosite în decursul celui de-al doilea război mondial. S-a calculat, de pildă, că o singură bombă cu hidrogen aruncată asupra unei regiuni industriale poate nimici dintr-o dată 1.500.000 de oameni și provoca pieirea — în urma radiațiilor ulterioare — a altor aproximativ 400.000 de oameni. Mereu apar mijloace tot mai perfecționate de purtare a războiului. Ieșind pe porțile uzinelor, multe avioane cu reacție, submarine atomice sau rachete sînt deja depășite; între timp au și apărut alte tipuri noi. Ceea ce confirmă cunoscuta butadă: „Numai tunicile de general și instrumentele de suflat trec în arsenalul anului următor, restul merge la fier vechi". Într-un referat intitulat „Foametea și dezarmarea" Ilya Ehrenburg arată că în fiecare an se cheltuiesc o sută miliarde de dolari pentru fier vechi. „Gîfîind din greu — scria Ehrenburg — Sisif ridică pietroiul în vîrful muntelui; de fiecare dată pietroiul se rostogolește în jos și Sisif își continuă munca fără rost".

Dar cursa înarmărilor are un anumit scop pentru cei care o promovează cu atîta zel: acela de a aduce profituri uriașe monopolurilor capitaliste, pentru care războiul rece și goana înarmărilor constituie cel mai rentabil business.

În apărarea superprofiturilor lor, cercurile monopoliste, care dictează politica guvernelor subordonate lor, folosesc orice mijloace, inclusiv cele de înșelare perfidă a opiniei publice. Pentru salvarea aparențelor ele acceptă tratative în problema dezarmării, pe care însă le tărăgănează sistematic, la nesfîrșit.

Între timp, cursa înarmărilor este întețită necontenit în vederea pregătirii și dezlănțuirii unor noi aventuri militariste. Însetați de profituri maxime și orbiți de ură împotriva țărilor socialiste și a celorlalte forțe ale păcii, campionii războiului rece împing lucrurile spre un nou cataclism mondial. Ei uită însă că în calea planurilor lor criminale se ridică în prezent forțe uriașe și în primul rînd forța de nebiruit a U.R.S.S. și a celorlalte state socialiste.

„Puterea Uniunii Sovietice și a întregului lagăr socialist — a declarat tovarășul Hrușciov în cuvîntarea rostită la Adunarea din Moscova consacrată împlinirii a 20 de ani de la începerea Marelui Război pentru Apărarea Patriei — a crescut atît de mult încît, chiar dacă puterile occidentale și-ar mobiliza toate forțele într-o încercare demență de a lichida cuceririle popoarelor țărilor socialiste, chiar și atunci ele ar suferi un eșec total".

Experiența istoriei arată de altfel ce s-a ales și pînă acum din visurile războinice ale acelora care mizau pe cursa înarmărilor și pe politica agresiunii.

În prezent aceleași cercuri imperialiste din Occident care au fost dintotdeauna susținătoarele înfocate ale tezei „necesității" fabricării și acumulării masive de armament și muniții în scopuri agresive dau pinteni pe scară și mai largă cursei înarmărilor.

Și din acest punct de vedere se știe că businessul înarmărilor se dezvoltă în primul rînd în S.U.A. Industria de război din Statele Unite și-a asigurat totdeauna „partea leului" din bugetul statului. Astfel, dacă în primii 135 de ani de existență a S.U.A. cheltuielile generale s-au cifrat la aproximativ 66 de miliarde de dolari, din acestea, 56 miliarde au fost alocate sub o formă sau alta în scopuri militare, iar astăzi bugetul militar pe un singur an al S.U.A. se ridică la aproximativ 53 de miliarde de dolari... S-a calculat că în fiecare oră industria de armament a S.U.A. înghite peste 5 milioane de dolari. S.U.A. și aliații lor din N.A.T.O. resping sistematic de ani de zile propunerile concrete — și perfect realizabile — făcute de țările socialiste pentru dezarmare generală. Mai mult, drept răspuns la repetatele reduceri unilaterale ale forțelor armate ale U.R.S.S. și ale altor țări socialiste, puterile occidentale intensifică necontenit înarmările. Dovadă — hotărîrea președintelui Kennedy de a majora alocațiile militare ale S.U.A. cu peste 3,5 miliarde dolari; dovadă — creșterea cheltuielilor militare în acest an ale R.F. Germane cu 18 la sută. Față de situația creată, guvernul sovietic a fost nevoit să ia măsuri corespunzătoare pentru sporirea cheltuielilor de apărare pe anul curent. Tovarășul Hrușciov a arătat, în cuvîntarea rostită la recepția de la Kremlin în cinstea absolvenților academiilor militare sovietice, că U.R.S.S. recurge de nevoie la aceste măsuri „din cauza împrejurărilor existente, întrucît nu putem să nu ținem seama de interesele securității poporului sovietic".

Profituri fabuloase

Marele business al înarmărilor n-a adus niciodată profituri atît de fabuloase ca astăzi concernelor din Occident. Dacă în 1945, la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, un avion greu de bombardament costa 623.000 de dolari, în martie 1951 prețul unui asemenea avion ajunsese la 3.500.000 de dolari. În 1945 o carabină automată costa 35,5 dolari, iar spre sfîrșitul lui 1950 prețul ei crescuse pînă la 64 dolari. În aceeași perioadă costul unei mitraliere a crescut de la 249 la 720 de dolari, al unui tanc de la 39.600 la 126.000 de dolari și așa mai departe. Iar de atunci prețurile acestor mijloace de distrugere au crescut și mai mult...

Bineînțeles că în cursa înarmărilor se cheltuiesc sume de-a dreptul fabuloase pentru rachetele nucleare. O singură rachetă balistică de tip „Atlas" costă 35.000.000 de dolari, o platformă pentru lansarea rachetelor — 50.000.000 de dolari. Pentru racheta „Bomarc" s-au cheltuit numai pînă în 1959 — 1,8 miliarde; pentru racheta „Nike-Ajax" — circa 6 miliarde. Suma cheltuită pentru crearea celei mai noi rachete, „Nike-Zeus", se va ridica, potrivit datelor Ministerului de Război al S.U.A., la 12 miliarde de dolari. În presa americană au apărut unele știri care pretind că anumite concerne ar fi chiar interesate ca experimentarea noilor tipuri de rachete să dea greș, pentru ca în felul acesta să poată cere suplimentări de credite pentru „perfecționarea" lor. Iată dar cum producția de armament a devenit pentru monopoluri o sursă de profituri fabuloase. Numai între 1938 și 1959 profiturile monopolurilor americane producătoare de armament au sporit de 14 ori, atingînd în 1959 cifra astronomică de 47 miliarde de dolari.

În 1945 întreprinderile firmei „Boeing Airplane" — cea mai mare companie americană constructoare de avioane — în urma anulării multor comenzi guvernamentale își reduseseră simțitor producția, ajungînd pînă în pragul falimentului. În perioada războiului din Coreea, „Boeing Airplane" nu numai că și-a redresat situația, dar chiar și-a mărit enorm beneficiile. Acestea au crescut în primul semestru al anului 1950, față de aceeași perioadă a anului 1949, de nouă ori. Iar astăzi, acest monopol se înfruptă din fondul suplimentar de 500 milioane de dolari, alocat de guvern pe anul financiar 1960-1961 pentru producția ansamblului de rachete al programului „Minuteman".

De asemenea în timpul războiului din Coreea compania „Douglas Aircraft Company" și-a sporit cifra de afaceri de aproximativ șapte ori. În deceniul al patrulea, avioanele de transport „DC-3" au început să fie folosite pe scară largă de companiile de transport din întreaga lume, dar acum „Douglas Company" se fălește nu cu astfel de mijloace de transport ci — după

ÎN GOANĂ DUPĂ PROFITURI URIAȘE CONCERNELE

cum se arată într-o reclamă apărută în revista „U.S. News and World Report" — cu *„Sisteme de rachete și sisteme cosmice. Avioane militare... Cercetări aeriene. Echipament terestru"*.

„Bucățica grasă..."

Cele mai mari profituri le realizează de pe urma cursei înarmărilor două „industrii": cea a armelor nucleare și cea a armei rachetă.

Întreaga producție de arme atomice din S.U.A. este concentrată în mîinile cîtorva monopoluri puternice, ca: „General Electric", „Union Carbid", grupurile Rockefeller, Dupont, Mellon ș.a. Aceste monopoluri sînt adevărații stăpîni ai producției de arme atomice. Amiralul Lewis Strauss, fostul președinte al Comisiei pentru energia atomică, a declarat pe șleau că întreaga producție atomică este „administrată" de industriașii americani.

Industria morții atomice reprezintă o îngemănare a activității regilor industriei chimice, regilor explozibilelor „clasice", ai gazelor ucigătoare etc. Încă în perioada ascensiunii lui Hitler, a fost pus la punct un plan de colaborare între trei giganți ai industriei chimice: „I.G. Farbenindustrie" din Germania, „Imperial Chemical Industries" din Anglia, „Dupont de Nemours" și „Allied Chemical and Dye Corporation" din S.U.A. Nici după izbucnirea celui de-al doilea război mondial colaborarea dintre companiile „I.G. Farbenindustrie" și „Mitsui" (din Japonia) pe de o parte, și „Dupont de Nemours", „I.C.I." și „Standard Oil", pe de altă parte, n-a încetat.

Jucînd un rol de frunte printre cartelurile chimice internaționale, concernul „Dupont" și-a asigurat — prin intermediul oamenilor săi din guvernul american — comenzi grase din partea administrației S.U.A. În 1950, de pildă, acest concern a obținut o comandă pentru proiectarea și construirea unei uzine de stat în Carolina de sud, care să producă bombe cu hidrogen. În ultimii ani, „Dupont" dezvoltă producția de combustibil pentru motoarele de rachete. La începutul anului 1960 a fost încheiată o convenție cu privire la furnizarea de astfel de combustibil companiei „North American Aviation". „Dupont de Nemours" produce de asemenea metale greu fuzibile pentru motoare cu reacție, proiectile teleghidate, rachete și reactori atomici.

Un mare business îl constituie și industria producătoare de rachete din S.U.A. În cartea *„Dezarmarea și economia americană"*, apărută la New York în 1960, sub redacția lui H. Aptheker, se arată că „bucățica grasă" a businessului producției de rachete a fost împărțită între marile corporații: General Dynamics (rachete „Atlas", „Tartar", „Terrier", submarine atomice); Boeing Airplane (rachete „Bomarc" și „Minuteman"); North American Aviation (motoare pentru rachete „Atlas", „Thor", „Jupiter" și „Redstone"); General Electric (focoase cu încărcătură atomică și cu hidrogen pentru rachete „Atlas", „Thor", reactori atomici pentru submarine etc.); Lockheed Aircraft (rachete „Polaris", bombardiere cu reacție „B-47", avioane de vînătoare „Starfighter", avioane de spionaj „U-2", sateliții-spioni „Samos" și „Midas") și alte cîteva mari companii.

Cei cîțiva... generali

Big businessul generat de cursa înarmărilor înflorește. Însuși George Mahon, președintele subcomisiei pentru alocări a Comitetului pentru problemele militare al Camerei Reprezentanților, nu s-a sfiit să afirme deschis că profiturile monopolurilor „urcă cu viteza avioanelor cu reacție".

În legătură cu businessul înarmărilor circula în timpul administrației Eisenhower o butadă plină de semnificații. Se spunea, spre pildă, că în S.U.A. puterea o dețin trei generali: General Dynamics Co., General Motors Co. și...generalul Eisenhower.

„General Dynamics Corporation" merită într-adevăr să fie prima citată, căci este cea mai mare companie americană producătoare de armament. Valoarea comenzilor militare executate de această companie în ultimii cinci ani au situat-o pe primul loc în producția de război a S.U.A. Istoria lui „General Dynamics" a început în 1899, cînd a luat ființă o modestă companie pentru construcția de submarine — „Electric Boat" — care după un deceniu și mai bine a izbutit să construiască primul submarin din istoria flotei navale militare americane. „Electric Boat" a început să prospere în timpul primului război mondial, cînd a construit 91 de submarine. Începînd din 1952 firma și-a schimbat denumirea în „General Dynamics". Afacerile au luat un și mai mare avînt după ce a înghițit în 1954 una din cele mai mari firme americane de construcții de avioane — „Consolidated Vultee Aircraft" (prescurtat, „Convair"). În anii următori a înghițit firma „Stromberg-Carlson Company", producătoare de aparataj electric, precum și „Liquid Carbonic Corporation" și „Industrial Air Products", producătoare de combustibil pentru motoare cu reacție și pentru motoare de rachete.

Din „terțetul" cuprins în butada mai sus-amintită lipsea un alt „general"...: „General Electric". Această companie construiește reactoare atomice pentru submarine, focoase cu încărcătură atomică și cu hidrogen pentru rachete de tip „Atlas", „Thor" și altele, motoare cu reacție pentru avioane militare și proiectile teleghidate, turbine pentru nave și avioane militare, sisteme electrice pentru dirijarea rachetelor și avioanelor, utilaj pentru lansarea de proiectile teleghidate, aparataj radio cu destinație militară. „General Electric Company" are strînse legături cu mari companii din multe țări capitaliste. După cum reiese dintr-un documentar apărut în revista sovietică „Timpuri noi", „General Electric Company" deține, printre altele, mari pachete de acțiuni ale companiei vest-germane A.E.G. și ale companiei engleze „British Thomson-Houston", ale firmei franceze „Compagnie française Thomson-Houston", ale companiei „Tokio Shibaura Electric" — al doilea trust electrotehnic din Japonia — și ale multor altora. În ianuarie 1960 a fost deschisă o filială a lui „General Electric" în Olanda — „Apparatenindustrie Defance Electronics N.V." — cu scopul de a livra utilaj țărilor vest-europene membre ale N.A.T.O.

Fotoliul ministerial și cel de... businessman

În ultimul deceniu și jumătate conducerea Pentagonului a fost deținută de următorii:

1947-1948: James Forrestal, asociat al băncii „Dillon Read and Co".

1949-1950: Louis Johnson, director al concernului „Consolidated Vultee" pentru fabricarea de avioane militare, care în prezent face parte din corporația „General Dynamics".

1950-1951: generalul George Marshall (nu se menționează să fi avut legături cu monopolurile de armament).

1951—1953: Robert Lovett, asociat al băncii Harriman, director al monopolului „North American Aviation" care se ocupă de fabricarea de avioane, bombe atomice și rachete.

1953-1957: Charles Wilson, președinte al companiei „General Motors".

1957-1960: Neil McElroy, director al monopolului „General Electric" și al trustului „Chrysler".

1960 - ianuarie 1961: Thomas Gates, asociat al băncii „Drexel and Co". din Filadelfia (din grupul Morgan).

1961: Robert MacNamara, fost președinte al lui „Ford Motor Co".

Azi — ministru, mîine — bancher

Prosperitatea monopolurilor producătoare de armament este înlesnită de „uniunile personale" dintre monopoliști și „administrație". Cuvintele lui Lenin: *„Astăzi — ministru, mîine — bancher; astăzi — bancher, mîine — ministru"* se potrivesc întocmai situației din Statele Unite și din alte țări capitaliste.

În conducerea a 88 din cele 100 de corporații care deservesc forțele armate ale S.U.A. se află foști ofițeri superiori care întrețin legături permanente cu departamentele militare în scopul obținerii de comenzi. Numărul total al acestor „intermediari" este de peste 720.

Printre acești intermediari ai industriei de război îmbrăcați în uniforme de generali, amirali și ofițeri superiori se numără o serie de persoane binecunoscute. Generalul Joseph McNarney, fost comandant-șef al forțelor armate americane din Europa și președinte al Comitetului organizatoric al Ministerului de Război, este astăzi vicepreședinte al lui „General Dynamics Co.". Generalul Douglas MacArthur este în prezent conducătorul concernului „Sperry Rand Corporation" care livrează rachete, aparataj pentru submarine, utilaj radar. Generalul Mathew Ridgway, fost comandant-șef al forțelor armate ale blocului nord-atlantic și fost șef al statului major al armatei americane, este conducător al Institutului industrial al miliardarilor Mellon, care controlează un grup de monopoluri de armament. Generalul Walter Bedell Smith, fost șef al serviciului de spionaj în timpul lui Truman, este în prezent vicepreședinte al consiliului de administrație al concernului electric „A.M.F. Atomics".

„Diagrama prostiei — sau cum au fost aruncate în vînt 313 milioane lire sterline". Acest grafic, apărut în ziarul englez reacționar „Daily Mail", înfățișează în partea stîngă sumele cheltuite pentru proiectele diferitelor avioane și rachete care n-au apucat să vadă lumina zilei. În dreapta sus, se arată că fiecare familie engleză formată din trei persoane este nevoită să dea săptămînal peste 12 șilingi pentru înarmare. În josul graficului se combate afirmația lui Duncan Sandys că proiectele nerealizate au costat 55 milioane, cînd numai unul singur, cel al avionului de vînătoare „Swift", a costat 34 milioane. În mijlocul graficului se indică ce s-ar fi putut construi cu milioanele cheltuite fără rost: 50 spitale cu 600 paturi fiecare, 200 școli pentru 600 elevi fiecare, 4 autostrăzi a 100 km fiecare.

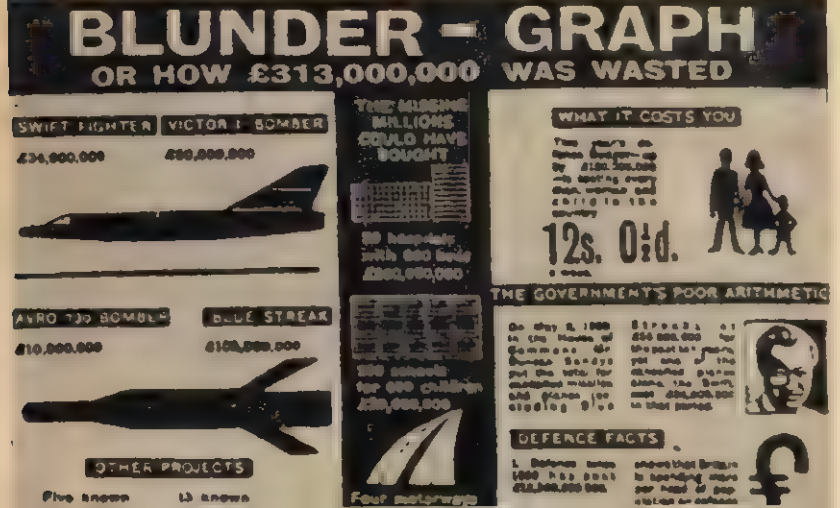

Imperativ:

MIZEAZĂ PE CURSA ÎNARMĂRILOR

De asemenea, o serie de foşti miniştri reprezintă interesele unor monopoluri producătoare de armament. Nu întîmplător Byrnes, fost secretar de stat, care ulterior a devenit director la „Newmont Mining Corporation" (grupul Morgan) a cerut: „Cît mai multe metode ale businessului în guvern şi cît mai puţin amestec inutil din partea guvernului în operaţiunile businessului".

„Uniuni personale"... etc.

Există „uniuni personale" ce depăşesc cadrul unei singure ţări. În actuala administraţie a partidului democrat din S.U.A. generalul John McCloy, care a fost înalt comisar american în Germania, deţine postul de şef al direcţiei pentru „planificarea" dezarmării. Dar McCloy, care este legat de diferite monopoluri americane, nu este altul decît cumnatul cancelarului vest-german Adenauer, generalul american şi cancelarul vest-german fiind căsătoriţi cu surorile Zinser. La rîndul ei, familia Adenauer este legată de concernul aeronautic „Messerschmitt". Fiul cancelarului, Max, este apropiat de firma „Heinkel", iar nepotul cancelarului, Kurt, este unul dintre directorii firmei „Iunkers", care a fost înghiţită de concernul „Messerschmitt".

Cum s-a dezvoltat concernul „Messerschmitt" ştie toată lumea: din 1926 pînă în 1937, firma a existat sub denumirea de „Bayerische Flugzeugwerke". În deceniul al patrulea „Messerschmitt" a fost unul dintre principalii furnizori ai forţelor militare aeriene ale Germaniei hitleriste. În 1939-1945 a fabricat aproximativ 40.000 de avioane. Mai puţin cunoscut este faptul că primul model experimental al unui avion de vînătoare cu reacţie creat de „Messerschmitt" a fost confiscat după război de americani şi dus în S.U.A. În 1946, guvernul englez, care nu voia să rămînă în urma concurenţilor americani, l-a invitat pe Willy Messerschmitt la Londra, dar imediat, în 1947, guvernul american l-a chemat să participe la crearea unui avion cu motor atomic.

Dezvoltarea concernului „Messerschmitt" în perioada postbelică, cu ajutorul monopoliştilor americani şi englezi, nu este un caz izolat în Germania occidentală. Compania vest-germană B.M.W. prosperă datorită licenţelor pentru producţia de avioane cu reacţie, cedate de „United Aircraft Corporation" (aceleaşi licenţe au fost date şi companiei japoneze Mitubisi, şi celei franceze SNECMA), iar firma vest-germană „Heinkel" a primit tot de la „United Aircraft Corporation" licenţe pentru fabricarea de elicoptere.

Cazul „regilor tunurilor" — Krupp — merită o atenţie specială. Moştenitorul dinastiei de fabricanţi ai morţii, Alfred Krupp, a fost, după cum se ştie, condamnat de tribunalul de la Nürnberg. Dar Adenauer l-a eliberat cu primul prilej, iar acum întreprinderile concernului Krupp produc din nou milioane de tone de oţel anual. Totodată a fost repusă în „drepturile" ei anterioare familia magnaţilor oţelului Thyssen. Au rămas neatinse de asemenea marile concerne monopoliste ca „Klöknerwerke", „Mannesmanwerke" şi altele. După expresia ziarului american „Washington Post", guvernul de la Bonn, în frunte cu Adenauer, nu reprezintă decît un paravan în dosul căruia se ascund magnaţii industriei de război, „adevăraţii stăpîni ai Germaniei occidentale", împreună cu cele mai apropiate ajutoare ale lor, foştii generali hitlerişti. La fel înfloresc grupul „Friedrich Flieck", grupul „Siemens" şi mai ales „I.G. Farbenindustrie" şi „moştenitorii" ei, a căror producţie nu este cu nimic mai prejos decît cea din timpul lui Hitler.

Cine plătaşte

Pe seama cui realizează monopolurile producătoare de armament profiturile lor fabuloase? Profitul monopolist are ca una din sursele sale importante tocmai militarizarea economiei şi declanşarea războaielor imperialiste. Iar această povară a înarmărilor este suportată de masele

Abia ieşite pe porţile uzinelor din S.U.A., zeci şi zeci de avioane depăşite de tehnica nouă sînt date la fier vechi... Miliarde aruncate în sacul fără fund al cursei înarmărilor.

largi ale populaţiei prin impozitele mereu crescînde la care sînt supuse. Economistul american Hyman Lumer a calculat că 80% din impozitele plătite de oamenii muncii americani au fost cheltuite sau se cheltuiesc pentru înarmare. Ideologii monopolurilor pretind că, în cazul renunţării la cursa înarmărilor, Occidentul ar fi ameninţat, chipurile, de pericolul unui faliment economic, de creşterea şomajului, de scăderea nivelului de trai. O replică pe cît de promptă pe atît de plastică a dat-o economistul german J. Kuczynski atunci cînd a declarat că *„a face pregătiri de război pentru a evita criza este tot una cu a te sinucide pentru a scăpa de frig"*. Milioanele de şomeri din S.U.A. şi din alte ţări occidentale confirmă faptul că economia capitalistă nu se „redresează" de pe urma cursei înarmărilor, ci dimpotrivă.

Acum cîţiva ani, scriitorul Louis Bromfield a publicat un articol în ziarul „Cleveland Plane Dealer", în care atrăgea atenţia asupra pericolelor pe care le reprezintă politica promovată de S.U.A. *„Primul pericol — scria Bromfield — constă în filozofia complet falsă care propovăduieşte că războiul aduce bunăstare, iar pacea este izvorul crizelor economice"*.

Filozoful englez Bertrand Russel atrăgea, de asemenea, atenţia că *„dacă nu se va pune capăt cursei înarmărilor...nivelul de viaţă al populaţiei se va reduce pînă la limită"*.

Soluţia care se impune este una singură: înfăptuirea dezarmării. Realizarea acesteia ar însănătoşi radical întreaga situaţie internaţională şi ar însemna nu numai eliberarea omenirii de coşmarul unor imense distrugeri în cazul declanşării unui război racheto-nuclear, dar şi îndreptarea unor imense resurse (care acum sînt irosite pentru înarmare) spre folosul oamenilor. Experţii O.N.U. au calculat de pildă, în 1960, că dacă ţările slab dezvoltate ar avea posibilitatea să investească în economia lor 14 miliarde dolari anual (în timp ce cheltuielile militare ale S.U.A. se ridică azi la aproape 53 miliarde!), aceasta ar da posibilitate ca să se poată realiza paşi importanţi pe drumul lichidării foametei, bolilor şi neştiinţei de carte.

Tocmai pentru a înlătura eventualitatea dezlănţuirii unui război racheto-nuclear, pentru a frîna atentatul la viaţa a milioane şi milioane de oameni, pentru a înlătura povara grea a cursei înarmărilor ce apasă pe umerii lor, oamenii simpli din întreaga lume luptă pentru înfăptuirea dezarmării generale şi complete sub un strict control internaţional. În cuvîntarea rostită deunăzi la recepţia în cinstea absolvenţilor academiilor militare sovietice, N.S. Hruşciov a reafirmat hotărîrea Uniunii Sovietice de a face „tot ce-i stă în putinţă pentru ca această problemă să fie soluţionată spre binele omenirii". Barierele ridicate în calea dezarmării de monopolurile ce nu vor să-şi piardă imensele profituri pot fi dărîmate. Biruinţele obţinute pînă acum în lupta pentru pace în condiţiile preponderenţei forţelor socialismului şi păcii asupra forţelor capitalismului şi războiului sînt o chezăşie că dezarmarea generală şi totală poate fi înfăptuită.

Z. FLOREA

dezarmarea generală şi totală!

Vitrina magazinului de textile nr. 22. La Brașov există ← o întrecere permanentă în decorarea vitrinelor.

O excursie NEOBIȘNUITĂ

Cît de frumoase sînt zilele acestea ale verii lui 1961! Sîntem convinși că ați accepta cu plăcere o invitație în excursie. Și v-o facem!

Excursia, dacă nu este îngăduit s-o numim așa, va fi oarecum deosebită. Vă propunem să vizitați împreună cu noi unitățile comerciale. Nu chiar toate, desigur (sînt doar peste 50.000!). Ne vom mulțumi cu cîteva, din cele care și-au pus o sugestivă carte de vizită pe frontispiciu: „Asigurăm deservirea exemplară a consumatorilor".

În fiecare zi vin în contact cu comerțul cîteva milioane de oameni. Ei cumpără tot felul de produse, începînd de la pîine, lapte, carne, legume, fructe, stofe, mătăsuri, pînzeturi, încălțăminte, confecții, tricotaje — care sînt cei mai frecvenți cumpărați — și pînă la ceasornice, mobilier, aragazuri, mașini de spălat, motociclete, frigidere, televizoare, care în zilele noastre au devenit obiecte nu numai accesibile, dar chiar de strictă necesitate pentru masele largi.

Toată gama aceasta, de mii de articole, este pusă la dispoziția populației în condiții din ce în ce mai bune, mai atrăgătoare. Iar numărul celor ce ne-o vînd, ai oamenilor care fac legătura între industria noastră socialistă și milioanele de consumatori — lucrătorii comerțului socialist — se ridică la aproape 250.000! Gîndiți-vă: un sfert de milion de cetățeni muncesc pentru a asigura un comerț cu adevărat socialist, pentru a satisface cerințele mereu crescînde ale oamenilor muncii.

Desigur că mulți au o părere bună despre acest sfert de milion de oameni luați în bloc sau despre o parte dintre ei. Unii dintre dv. sînteți sceptici. Aveți dreptate! Probabil că vă gîndiți la ospătarul care ieri v-a încărcat nota de plată. Sau la vînzătoarea îmbufnată de la unitatea cu mărunțișuri care, întrebată fiind despre nisetnița... nasturi, nu se învrednicește să vă răspundă civilizat. Sau la măcelarul ce vă pune pe cîntar tocmai bucata de carne care vă displace. Hm! Da! Se întîmplă! Însă din ce în ce mai rar. Dar după unul sau zece sau treizeci de măcelari arțăgoși, vînzătoare îmbufnate și ospătari incorecți nu trebuie să deprecieze munca unui efort de milioane de oameni. Numărul lucrătorilor din comerț care nemulțumesc consumatorii se reduce necontenit, pînă ce ultimele „vestigii" ale acestora vor fi eliminate din rîndurile lucrătorilor inimoși, harnici, atenți. Un rol modest, dar nu lipsit de importanță la formarea unei atitudini noi, socialiste, față de muncă, la crearea unei opinii de masă împotriva lipsurilor, îl are și introducerea „deservirii exemplare".

E vorba de o inițiativă a Ministerului Comerțului și a uniunii sindicatelor de ramură. În acest scop au fost alese peste 200 unități din sectorul alimentației publice și magazinelor alimentare din Capitală. S-au stabilit cîteva criterii — aprovizionarea cu tot ce se află în depozite, curățenie desăvîrșită, utilaj modern, perfecționat, cadre bine pregătite, obligativitatea acordării respectului cuvenit și a unei atenții deosebite fiecărui consumator.

Era ora 8

...cînd am pășit pragul unității 23 a O.C.L. Alimentara din raionul V.I. Lenin. Aici își fac în mod curent cumpărăturile locatarii blocurilor din Ferentari, blocuri în care locuiesc cîteva mii de familii ale muncitorilor de la uzinele „Mao Tze-dun", de la „Metalica" și din alte întreprinderi.

Acest magazin deține, din 1959 consecutiv, drapelul de unitate fruntașă pe raion, drapel care se acordă trimestrial.

— De ce vi se acordă mereu această distincție? — l-am întrebat pe șeful unității, Ioniță Radu.

— În primul rînd, pentru modul în care servim cumpărătorii — ne-a răspuns acesta. Am introdus metoda plății directe la vînzător la raionul cu băuturi și la raionul cu bucata, unde desfacem aproape tot ce este preambalat. Aș pomeni și de două raționalizări, simple dar foarte eficace. Cîte un dispozitiv ingenios face legătura între magazin și depozit, astfel că uleiul

În mod obișnuit, nu este ușor să-ți alegi o pălărie dintre zecile de modele ce ți se oferă. Autodeservirea într-un astfel de magazin este deci cît se poate de binevenită. Cumpărătoarea poate să probeze toată colecția de modele.

Comisia culinară este la datorie. Iar membrii sînt foarte exigenți. Iată de ce este explicabilă emoția viitorului director de întreprindere sau șef de unitate, care face acum practică pe postul de bucătar. ←

vine în spatele tejghelei printr-o conductă, iar făina, printr-un orificiu făcut în perete. Asta înseamnă deservire rapidă și, în același timp, curățenie și estetică — deoarece nu se mai văd în unitate butoaiele cu ulei și sacii cu făină.

Am mai aflat că aici au loc deseori discuții despre comportarea vînzătorilor, despre atitudinea acestora față de cumpărători. Cu asemenea prilejuri li cam trec nădușelile pe cei care încalcă principiile „deservirii exemplare".

— Dar cum se reflectă tot ce faceți, în rezultatele obținute de unitatea dv.? — l-am întrebat pe tov. Ioniță.

— Pe scurt și concret — ne-a răspuns acesta — facem circa 40.000 lei vînzare pe zi, cam cu 5-8 la sută mai mult decît avem prevăzut în plan.

Ne-am luat rămas bun de la „alimentariști" și, deoarece ceasul ne indica apropierea orei prînzului, următorul popas l-am făcut la...

Restaurantul-școală.

Se numește „Cișmigiu", se află la parterul unui bloc nou din apropierea grădinii cu același nume și i se spune „școală" deoarece...

Dar să pătrundem înăuntru. Înainte de a ne așeza la masă, să privim puțin în condica de sugestii. „Noi, grupul de turiști sovietici din orașul Lvov — citim aici — sîntem impresionați de căldura, dragostea și prietenia cu care am fost serviți în restaurantul acesta elegant din Romînia prietenă". Semnează inginer Ivan Berejovski și alți turiști. Bineînțeles, nu ne vom apuca acum să traducem din limba rusă, cehă și bulgară toate însemnările din condică și nici să redăm aprecierile notate aici de bucureșteni.

Am luat loc la o masă.

Atenția discretă a ospătarului, zîmbetul deschis, modul în care ne-a recomandat specialitățile ne-au impresionat plăcut.

Un lucru ne-a șocat cît a durat prînzul. Unul dintre comeseni, ori de cîte ori i se adresa ospă-

tarului, îi spunea: „tovarăşe director". L-a sfîrşitul mesei, l-am reproşat:

— Omul ne serveşte atît de frumos, şi dumneata îl ironizezi. Director în sus, director în jos!

— Dar nu-l ironizez de loc. Tovarăşul Dumitru Vîlcu, cel care ne-a servit, este în orele libere director al Universităţii populare din raionul Tudor Vladimirescu.

Am aflat apoi de ce restaurantul este „şcoală". Toţi cei care lucrează aici sînt viitori şefi de unităţi sau directori de întreprinderi de alimentaţie publică (I.A.P.L.-uri).

Prima serie de elevi ai şcolii este recrutată dintre oameni bine pregătiţi, capabili şi harnici. Domnica Gherghel şi Gheorghe Manea sînt distinşi cu „Medalia Muncii", Ion Manea şi Domnica Matei au insigna de „Fruntaş în comerţul de stat". Peste cîteva luni ei îşi vor termina stagiul şi se vor răspîndi în diverse unităţi, unde vor împărtăşi tot ce au învăţat aici cu privire la „deservirea exemplară". Alţii îi vor urma şi fără îndoială că, aici ca şi în alte locuri, metodele se vor perfecţiona, experienţa bună se va extinde, spre satisfacţia celui pentru care se fac toate eforturile: a consumatorului.

O deziluzie

...am încercat la cofetăria de la parterul blocurilor din Bucureştii Noi. Cînd am părăsit Restaurantul-şcoală, după ce am umblat prin numeroase cartiere, soarele puternic ne cam ucisese gîtlejul şi doream o băutură răcoritoare. Intrînd în cofetăria pomenită, am rugat-o pe tovarăşa Dorobanţu Ana să ne servească un suc de fructe rece. Sucul care ni s-a adus era cald şi ne-a stricat tot gustul prînzului luat la „Cişmigiu".

— Vă rugăm doar să ne serviţi un suc rece.

— N-avem gheaţă — fu răspunsul scurt al vînzătoarei, care în acelaşi moment, zîmbind (miracol), scoase din aceeaşi albie o altă sticlă, cu brumă pe ea (înghiţeam noduri privind-o) şi o oferi unui cetăţean care-i era probabil mai simpatic decît noi.

— Nu prea e potrivită această inscripţia asta — am spus, la plecare, şefei de unitate, Danu Ana, arătîndu-i inscripţia „asigurăm deservirea exemplară a consumatorilor". Şi am pornit către...

Bulevardul Muncii nr. 90.

Un cetăţean de vreo 60 de ani — cu părul ca neaua dar cu privirea, ca şi vorba, vioaie — ne-a primit cu multă amabilitate în unitatea nr. 18 a O.C.L.-Confecţia şi ne-a ţinut o adevărată lecţie despre „deservirea exemplară".

Dar să vă redăm cîteva din cugetările lui: „Legile comerţului le cunoaştem cu toţii, dar nu le respectăm decît unii. Şi sînt atît de simple! Dacă vorbeşti frumos, eşti atent faţă de cumpărători şi ştii să prezinţi marfa, faci planul, cîştigi mai mult (iei şi primă), îţi faci datoria. Dar mai e ceva. Ca o marfă să fie uşor vandabilă nu depinde numai de atitudinea vînzătorului. Marfa trebuie să fie şi de calitate — şi această condiţie e, fără îndoială, hotărîtoare".

Călăuzit de asemenea principii, cum să nu reuşească tovarăşul Alexandru Stanciu, şeful unităţii, să realizeze o desfacere mai mare decît cea realizată de predecesorul său din aceeaşi unitate? Cum să nu fie mulţumiţi de modul în care au fost serviţi aici muncitorul Tudor Savu de la turnătoria uzinelor „23 August", care în ziua vizitei noastre şi-a cumpărat confecţii de 1.518 lei, ajustorul Lungu Marin de la I.O.R., care a făcut cumpărături de 1.468 lei, muncitorul Petre Romelu de la I.I.S. Incuri şi vopsele „13 Septembrie", care şi-a cumpărat mărfuri de 1.982 lei, din moment ce şeful unităţii şi vînzătorii Ştefania Spirea şi Gheorghe Iliescu îi primesc cu prietenie şi amabilitate, le probau cu atenţie hainele, le executau retuşurile necesare, le dădeau sfaturi competente?

— Un rol de prim ordin îl are atitudinea vînzătorului — îmi spune, în încheierea discuţiei noastre, tov. Stanciu, după ce îmi arată condica de sugestii şi reclamaţii, albă.

Vizita noastră aici ne-a dat prilejul să vedem încă o aşa-zisă teorie spulberată. Sînt mulţi care afirmă că nu poate da rezultate un magazin de confecţii într-un cartier mărginaş. Cumpărăturile mărunte — se spune — şi le face omul în apropierea casei, dar cele mari (haine, pantofi, frigider), le face tot în centru, însoţit de unul sau mai mulţi membri ai familiei.

Iată însă că omul „sfinţeşte" locul.

Deservirea exemplară

...nu este doar o lozincă, ci o realitate. Începutul modest, pornit de la cele peste 200 unităţi din Capitală, a dat roade, acţiunea s-a lărgit, s-a adîncit. Nu dispunem încă de cifre statistice şi dacă le-am primi, ele ar fi valabile doar în ziua primirii lor. Aceasta, deoarece avem asemenea unităţi la Braşov şi Tg. Mureş, Iaşi şi Oradea, Galaţi şi Petroşani, deoarece zilnic apar altele noi. De la restaurante, bufete şi magazine alimentare sistemul s-a extins la unităţi care desfac stofe şi încălţăminte, articole de uz casnic şi electrotehnice, jucării şi mobilă.

Interesant este faptul că nu numai principiul deservirii exemplare ca atare s-a extins, ci şi formele prin care este ei exprimat s-au multiplicat.

Să încercăm, înainte de a se însera, să călătorim cu mijlocul cel mai rapid — imaginaţia reporterului — la Braşov. Ne va impresiona plăcut efortul depus aici pentru a adăuga la elementele cunoscute — politeţe, atenţie, curăţenie, aranjare cu gust a mărfurilor etc. — elemente noi, cît mai originale. Un magazin „Automat" pentru desfacerea unor mărfuri industriale, un magazin în care s-a introdus autodeservirea la încălţăminte, expoziţii culinare realizate artistic, vitrine întocmite pe anumite teme, toate şi totul în vederea deservirii exemplare.

Dacă poposim o clipă, înainte de a încheia excursia noastră, la Tg. Mureş, vom găsi grupuri de cetăţeni asistînd la demonstraţii practice făcute în unităţi cu maşini de spălat rufe, cu televizoare; cei mai mulţi dintre ei, fiind convinşi practic de avantajele acestor obiecte, devin şi cumpărători. Ulterior, cumpărătorii primesc acasă vizita vînzătorului-specialist, care-i întreabă dacă sînt mulţumiţi de obiectul cumpărat, dacă au vreo reclamaţie de făcut şi dacă nu au nevoie de încă o consultaţie tehnică. Este o formă a deservirii exemplare, desfăşurată şi după ce cumpărătorul a părăsit magazinul.

★

Un sfert de milion de oameni muncesc cu rîvnă, pentru a pune zilnic la dispoziţia poporului tot felul de bunuri necesare traiului. În fiecare an fondul de mărfuri pe care le minuiesc ei este tot mai mare. În 1965 acest fond va fi dublu faţă de 1959.

Pe drept cuvînt cetăţenii, constructori ai vieţii noi, cer lucrătorilor din comerţ să muncească pe măsura înfăptuirilor din toate domeniile, astfel ca în zecile de mii de unităţi comerciale să poată fi pus la loc de cinste anunţul „asigurăm deservirea exemplară a consumatorilor".

Sandu MANEA
Fotografii de Traian PROSAN

Magazinul „Elegant" din cartierul muncitoresc al uzinelor de tractoare din Braşov. Grija şi inventivitatea lucrătorilor din comerţ se pot observa şi aici. Stofele, pînzeturile, mătăsurile sînt expuse pe rafturi mobile cu rulouri de pe care materialul se poate desfăşura foarte uşor, tot atît de uşor rebobinîndu-se după aceea. La nevoie, în faţa fiecărui raft mobil se deplasează măsuţa mobilă care ţine loc de tejghea şi pe care se măsoară şi se taie materialul.

Atent, amabil, tov. Dumitru Vîlcu de la „Cişmigiu" — în orele libere director al unei universităţi populare — serveşte un grup de turişte din Sibiu.

O altă noutate în comerţul braşovean: magazinul „Automat". Aici articolele sînt expuse pe benzi verticale, fixate în pereţii magazinului. Cumpărătorul apasă pe buton şi prin faţa lui defilează întreaga gamă de modele a produsului solicitat. După ce şi-a ales un model (fotografia din dreapta), achită costul la casă şi casiera, de la pupitrul ei de comandă (fotografia de jos), deschide — printr-o apăsare de buton — uşiţa compartimentului în care se află modelul preferat.

Magazinul de încălțăminte „Select" din Brașov funcționează cu autodeservire. Toate modelele de pantofi sînt expuse în rafturi-vitrină și cumpărătorii își aleg modelul preferat, singuri, fără intermediul vînzătorului.

La secția de igiena muncii se măsoară, cu ajutorul „Adaptometrului", capacitatea de adaptare a ochiului la diferite grade de lumină

ESCULAP ȘI CIFRELE

Romînia anilor 1930 a deținut recordul european al mortalității infantile: 19%.

50.000 de oameni mureau anual, răpuși de tuberculoză (adică în medie 6 pe oră).

Alți 50.000 de oameni mureau în floarea vîrstei, de alte boli. Peste trei sute de mii de oameni erau chinuiți continuu de malarie. Tuberculoza, paludismul, sifilisul, pelagra și gușa erau însoțitoare permanente ale mizeriei și ignoranței în care se zbăteau masele de muncitori și țărani năpăstuiți. În Romînia anilor 1931-1932 durata medie a vieții era de 42 de ani. Situația s-a schimbat abia în anii regimului nostru.

Douăzeci și cinci de ani mai tîrziu, adică prin 1956, datorită condițiunilor noi de viață create de regimul nostru democrat-popular, durata medie a vîrstei atinsese 63 de ani. Republica Populară Romînă — spun ultimele date statistice — se îndreaptă cu pași repezi spre cel mai ridicat nivel al duratei medii de vîrstă. Mortalitatea a coborît de la 20 la mie în trecut, la 8,7 la mie în prezent. Mortalitatea infantilă a scăzut și ea de la 19 la sută, la 6,9 la sută. Astăzi Romînia este una din țările în care s-a realizat eradicarea malariei (în 1948 mai existau încă 210.000 cazuri de malarie). De asemenea au fost lichidate tifosul exantematic și febra recurentă. A scăzut radical mortalitatea prin tuberculoză, s-au redus considerabil bolile sociale.

Datele acestea statistice le-am aflat la Institutul de igienă și sănătate publică al R.P.R., care a adus și aduce o contribuție activă la îmbunătățirea stării sănătății populației. Aici sînt concentrate datele statistice privind starea de sănătate a populației. Mașini electrocontabile calculează și interpretează aceste date. Institutul cuprinde 12 secții tehnice, între care secțiile de igienă comunală, igiena muncii, igiena alimentară, educație sanitară, igiena școlară, organizare sanitară, prevederi sociale etc. Întreaga activitate a institutului este subordonată unui singur țel: să contribuie prin activitatea sa teoretică și practică la protejarea sănătății populației. Se fac studii asupra factorilor de mediu fizic extern, pentru a se sesiza influența lor asupra sănătății și capacității de muncă, precum și cercetări asupra alimentației și nutriției populației. Se studiază aspectele fiziologice și sociale ale patologiei profesionale prin cercetări clinice, de psihopatologie, profilaxie și tratament. Se elaborează metodele cele mai eficace pentru analiza stării de sănătate a populației.

Fondat în anul 1927, Institutul de igienă și sănătate publică a dus mulți ani o activitate modestă. Slab utilat cu aparatura necesară, institutul n-a putut să depășească primul stadiu de cercetare. Astăzi, în anii puterii populare, el posedă peste patruzeci de laboratoare de cercetări, în care lucrează peste 130 de cercetători științifici secundați de personal auxiliar (laboranți, statisticieni, felceri igieniști).

COPERTA NOASTRĂ:

Tehnicianul biolog Elena Groza, de la Institutul de igienă și sănătate publică al R.P.R., cercetînd citeva probe de laborator.

SPANIA

Sînt douăzeci şi cinci de ani de atunci... Şi totuşi evenimentele din frămîntata vară spaniolă a anului 1936 nu numai că nu s-au şters din memorie, dar îndeamnă la reflecţii cît se poate de actuale astăzi.

de Pavel CRISTESCU

Conspiraţia împotriva republicii

...După alegerile pentru Cortesuri din februarie 1936, care au marcat o victorie strălucită a forţelor democrate şi republicane unite în cadrul „Frontului popular antifascist", reacţiunea încearcă să treacă la ofensivă împotriva Republicii Spaniole. Sabotaj economic, provocări şi atentate împotriva organizaţiilor muncitoreşti şi a conducătorilor acestora — nimic nu este lăsat la o parte de marii latifundiari, fabricanţi şi bancheri.

Dar guvernul republican Casares Quiroga, nehotărît, nu ia măsurile necesare pentru apărarea republicii, ceea ce încurajează conspiraţia. Partidele reacţionare, reprezentante ale capitalului financiar şi marilor moşieri, se bazau pe vîrfurile bisericii catolice şi pe corpul ofiţeresc relativ numeros (un general revenea la 400 de ostaşi şi un ofiţer la 7 ostaşi), care constituiau o castă militară îmbibată de un aprig spirit reacţionar şi legată de clasele avute şi de organizaţiile fasciste şi reacţionare.

Sabotajul economic pus la cale de reacţiune înrăutăţeşte pe zi ce trece situaţia muncitorilor. Proletariatul agricol, atît de numeros în Spania, suferă de foame şi şomează la rîndu-i. Activitatea economică se reduce catastrofal. Liniştea nopţilor madrilene e sfîşiată din ce în ce mai des de explozii şi de împuşcături. Fasciştii asasinează conducători ai organizaţiilor muncitoreşti şi republicane. Pregătirea complotului e în toi.

Poporul înfruntă fascismul

În noaptea de 18 iulie 1936, postul de radio de la Ceuta (Marocul spaniol) transmite în eter următoarele cuvinte: „În întreaga Spanie cerul e fără nori". Era cosemnul rebelilor. Ofiţerii superiori fascişti din principalele garnizoane, în cap cu generalul Franco, declanşează lovitura. Valul tulbure al fascismului se revarsă, înseingerînd Spania.

Fasciştii spanioli fuseseră „inspiraţi" şi înarmaţi încă cu multă vreme înainte de către Hitler şi Mussolini. Iar acum rebeliunea lor urma să servească drept pretext pentru o agresiune făţişă a Germaniei hitleriste şi a Italiei fasciste împotriva Spaniei republicane.

Mobilizat de Frontul popular, în cadrul cărnia comuniştii spanioli, datorită patriotismului lor şi spiritului lor de abnegaţie şi-au dobîndit un rol de frunte, poporul spaniol s-a ridicat la masă împotriva loviturii de forţă fasciste. Din primele zile, guvernul legal, sprijinit de clasa muncitoare şi de masele populare, a lichidat rapid rebeliunea fascistă din Madrid, Valencia, Barcelona, Murcia şi alte oraşe mari. Dar în alte oraşe, ca Sevilla, Saragossa, Burgos, la comanda ofiţerilor reacţionari garnizoanele au ieşit din cazărmi, au instaurat legea marţială, au masacrat mii de muncitori republicani şi au pus, prin teroare, stăpînire pe regiuni întregi.

Masele populare luptau cu eroism, dar nu erau înarmate decît cu ura de moarte împotriva fascismului şi cu puţine arme de vînătoare. Cînd guvernul republican ceru Franţei să-i livreze armele comandate mai de mult, Léon Blum, preşedintele „socialist" al Consiliului de Miniştri francez, răspunse printr-un refuz. Guvernul francez, împreună cu guvernul din Londra, s-au angajat pe drumul ruşinos al aşa-zisei „neintervenţii". Acestei politici i s-a alăturat şi S.U.A.

În fapt însă aşa-zisa „neintervenţie" constituia nu numai una din cele mai grave concesii făcute fascismului, ci şi o blocadă menită să paralizeze Spania republicană — victimă a agresiunii hitleristo-fasciste. Hitler a putut astfel să trimită nestingherit în Spania legiunea „Condor", alcătuită din cele mai bune unităţi de aviaţie, precum şi cantităţi uriaşe de armament, iar Mussolini a pus la dispoziţia lui Franco divizii întregi înarmate cu materialul cel mai modern.

① Luptători antifascişti români în Spania.

② Masele populare spaniole s-au unit sirîns în jurul Frontului popular antifascist, în campania electorală de la începutul anului 1936, care s-a soldat cu victoria Frontului popular. În fotografie: participanţii la un miting electoral din ianuarie 1936 îşi manifestă solidaritatea cu Frontul popular.

Deși prost înarmat, poporul spaniol a reușit într-un timp scurt să recucerească peste două treimi din teritoriul țării. Eroismul miliților populare a cucerit admirația lumii întregi. Măreața apărare a Madridului, care nu a fost cucerit de fasciști decît după aproape trei ani de asediu — și aceasta în urma unei trădări — a rămas ca un simbol al dîrzeniei antifasciste a poporului spaniol.

Brigăzile solidarității internaționale

În decursul luptelor pentru libertatea Spaniei brigăzile internaționale au înscris minunate pagini de solidaritate internațională a muncitorilor contra fascismului.

Răspunzînd chemării partidelor comuniste, mii de voluntari din peste 50 de țări au pornit spre Spania republicană trecînd, cu prețul a nenumărate greutăți și sacrificii, granița spaniolă. Rapid organizați și instruiți, ei luptă apoi cot la cot cu unitățile populare spaniole, dînd dovadă de un eroism fără seamăn. Polonezii din batalionul Dombrowski și germanii din batalionul Thälmann au pus pe fugă tancurile fasciste în fața Madridului, italienii din batalionul „Garibaldi" au luat prizonieri mii de „cămăși negre" italiene la Jarama și Guadalajara. Eroic au luptat de asemenea batalioanele „Comuna din Paris", „Lincoln", antifasciștii sosiți din Olanda, Suedia, din țările balcanice, din Ungaria, Cehoslovacia, Elveția, Belgia, din țările Americii Latine etc.

La apelul Partidului Comunist din Romînia aproape 500 de antifasciști romîni au plecat în Spania republicană pentru a lupta cu arma în mînă împotriva fascismului, înscriind pe drapelul lor cuvintele: „Pentru libertatea voastră și a noastră". Organizați în unități de infanterie și artilerie, ca „Griviția", „Gheorghiu-Dej", „Tudor Vladimirescu", sau încadrați în unități cuprinzînd voluntari și din alte țări, antifasciștii romîni s-au comportat vitejește, cîștigîndu-și dragostea tovarășilor lor de luptă.

Mulți voluntari romîni și-au vărsat sîngele în tranșeele din Spania, iar actele lor de eroism sînt înscrise pe vecie în cartea de aur a luptei antifasciste. Printre aceștia se numără Constantin Burcă, ceferist din Pașcani, căzut eroic pe frontul Andaluziei, Mihai Cristof, metalurgist de la „Malaxa", căzut pe frontul de la Jarama, Emil Sneiberg, student din Iași, căzut la datorie în fruntea unei unități franceze, de asemenea pe frontul de la Jarama ș.a.

Roadele „neintervenției"

Însuflețiți de cuvintele Pasionariei (Dolores Ibarruri): „Mas vale morir de pie que vivir de rodillas" — „Mai bine să mori în picioare decît să trăiești în genunchi" — devenite lozincă scumpă tuturor antifasciștilor, apărătorii Republicii Spaniole luptau din răsputeri împotriva armatei fasciste, superioară numericește și dispunînd de armamentul cel mai modern.

Dar tancurile și avioanele lui Hitler și legiunile lui Mussolini soseau necontenit în ajutorul lui Franco. Pas cu pas, armata republicană spaniolă era obligată să cedeze teren. „Neintervenția" își dădea roadele. De altfel, în cancelariile de la Londra și Paris, Republica Spaniolă fusese de mult sortită pieirii.

În această situație o ultimă trădare puse capăt în primăvara anului 1939 Republicii Spaniole, după o rezistență eroică de 3 ani.

Peste Spania s-a așternut vălul negru...

După 20 de ani

Ce au adus cei peste 20 de ani de dictatură franchistă poporului spaniol? Ce priveliște oferă lumii această țară, de la instaurarea regimului

(Continuare în pag. 14)

Armata și clerul — sprijinul putredului edificiu franchist. Pînă cînd?...

În timp ce în centrul Madridului și al altor orașe mari se înalță blocuri moderne, muncitorii locuiesc la periferii, în cocioabe mizere.

O imagine tipică în Spania franchistă: copii în zdrențe, cerșind pe străzi.

(Urmare din pag. 13)

lui Franco și pînă azi? „Mizeria și declinul unei țări roase pe dinăuntru de cancerul cel mai necruțător" — cum se exprima concis și sugestiv ziaristul italian Rubens Tedeschi.

Într-adevăr Spania a devenit țara cu cel mai scăzut nivel de trai din Europa. Prețurile au crescut enorm — de 40 de ori numai în raport cu 1949! Capacitatea industriei este folosită în proporție de mai puțin de jumătate. Numărul muncitorilor șomeri se ridică la circa un milion, iar 4.000.000 de muncitori agricoli și 2.000.000 de țărani săraci nu-și pot asigura minimul de trai. În timp ce în Madrid sau alte orașe, mari blocuri ultramoderne stau goale din cauza chiriilor exorbitante, în cocioabele dărăpănate de la periferie cîte 8-10 oameni „locuiesc" într-o singură cameră. Cît privește roadele date de așa-zisul „plan de stabilizare" adoptat în urmă cu cîtăva vreme de guvernul franchist, este concludentă această relatare a corespondentului din Madrid al ziarului „New York Times": „... Ajunsă la jumătatea drumului în aplicarea programului său de reforme economice, Spania dă impresia unui om care se scoală ostenit din pat; fiecare mișcare i se pare tot mai dificilă și este înclinat să cedeze tentației de a se culca din nou... Tabloul economic este deosebit de sumbru".

La acest tablou sumbru se adaugă crunta teroare ce domnește în țară. Pentru „vina" de a avea convingeri democratice, mii și mii de oameni zac în dosul gratiilor de mai bine de douăzeci de ani. Și necontenit tribunale speciale împart ani grei de temniță.

Stăpînii vechi și noi ai lui Franco

Vîndut lui Hitler și Mussolini, Franco și-a căutat, după căderea acestora, alți stăpîni. În schimbul unor pomeni de milioane de dolari, Franco a transformat Spania într-o colonie a Statelor Unite. Prin pactul din 1953 întregul teritoriu al țării a fost pus la dispoziția S.U.A. „Pe baza acordului militar încheiat în toamna anului 1953 cu Spania — scrie ziarul vest-german „Deutsche Woche" — S.U.A. dispun astăzi de baze aeriene la Sevilla și în alte localități din apropierea orașelor Madrid și Saragossa. În aceste localități se află staționate unități ale comandamentului strategic al aviației americane. Marina S.U.A. are la dispoziția sa porturile strategice de la Cartagena și Rota..."

Franco a reluat și unele legături mai vechi. Și în primul rînd cele cu moștenitorul... foștilor criminali de război hitleriști, bătrînul cancelar revanșard al Germaniei occidentale. Dovadă, creditul cerșit de Caudillo lui Erhard în timpul recentei vizite a acestuia în Spania și promisiunea făcută de ministrul vest-german al Economiei de a i-l acorda. Totodată „generalisimul" primește cu plăcere curtea pe care i-o face cu destulă insistență guvernul britanic. Căci Franco jinduiește de multă vreme să intre pe poarta principală în N.A.T.O. Și jubilează atunci cînd îl aude pe un membru al guvernului englez, ca dl. Butler, spunînd: „Este o rușine că Spania a fost exclusă în decursul atîtor ani din viața internațională!"...

Sfîrșitul e aproape

În ciuda oxigenului diferitelor pomeni occidentale, dictatura franchistă continuă să se sufoce. „Este un adevăr incontestabil — scria ziarul vest-german „Die Welt" — că în cei 20 de ani de existență a regimului (lui Franco — n.a.) antagonismele nu numai că nu s-au micșorat, dar s-au accentuat chiar". Asasinarea unui milion de oameni, întemnițarea sutelor de mii de patrioți n-au întărit cîtuși de puțin șubredul edificiu franchist. În ciuda terorii, în țară au loc mitinguri, manifestații, greve. După cum relata revista spaniolă „Nuestra bandera", în 1960 s-au desfășurat în întreaga Spanie peste 100 de greve mari și mici. Un fost ministru în guvernul franchist, Joaquin Ruiz-Gimenez, a declarat la o conferință publică ținută la Madrid: „Revolta în rîndul maselor muncitoare spaniole — să nu ne amăgim singuri — este foarte mare, este foarte generalizată, iar tendințele de rebeliune sînt zăgăzuite doar de puternica forță represivă a statului".

Dar pînă și această forță represivă a încetat a mai fi un aliat sigur al lui Franco. „... După primele tulburări ale studenților — scria, în ziarul italian „Il Mondo", Paolo Pavolini — guvernul (franchist — n.a.) nici n-a mai amenințat cu folosirea trupelor împotriva greviștilor, preferind să păstreze această măsură pentru cazul în care el va fi apucat cu adevărat de beregată. Dar unii cetățeni,. și nu numai opoziționiștii fățiși, încep să creadă că în acea zi soldații pot întoarce armele".

Izolată tot mai mult de popor, înconjurată de ură și mînie, dictatura franchistă caută să-și prelungească existența recurgînd la teroare cumplită și la sprijinul reacțiunii internaționale.

Împotriva regimului antipopular al lui Caudillo se ridică însă forțe patriotice tot mai combative.

Ca și în urmă cu un sfert de veac, cei mai buni fii ai poporului spaniol, comuniștii, sînt aceia care pășesc în fruntea luptei antifasciste a poporului. În condițiile grele ale ilegalității, Partidul Comunist din Spania luptă cu eroism pentru interesele de viață ale poporului spaniol, pentru unirea tuturor patrioților într-un larg front național împotriva dictaturii fasciste, pentru independență, democrație și pace. Acțiunile de luptă inițiate de partid împotriva politicii economice de înfometare, pentru amnistierea deținuților și emigranților politici, pentru libertăți cetățenești au luat amploare bucurîndu-se de sprijinul tot mai larg al maselor populare. Un ecou deosebit au avut grevele din întreprinderi și acțiunile de luptă ale muncitorilor agricoli din mai 1958 și greva generală pașnică de la 18 iunie 1959, la care au fost atrase diferite forțe ale opoziției.

Ca și în zilele războiului antifascist de eliberare națională, lupta dîrză și curajoasă a poporului spaniol însetat de libertate se bucură de simpatia și solidaritatea întregii omeniri progresiste.

Viteazul cavaler polonez Jurand de Spychow (Andrzej Szalawski) a fost atras prin înșelăciune în castelul dușmanilor săi, cavalerii teutoni.

Hanka (Daniela Smutna) și Pavel (Ivan Mistrik), cei doi îndrăgostiți din filmul „Romeo, Julieta și întunericul", realizat de Jiri Weiss după nuvela lui Jan Otcenasek. →

Regele Poloniei, Jagiello, dă semnalul istoricei bătălii de la Grünwald. ↓

actualități CINEMATOGRAFICE

„CAVALERII

În liniștea unei dimineți din vara anului 1410 două tabere așteptau semnalul de luptă pe cîmpia de lîngă Grünwald. Înarmată pînă în dinți, oastea cavalerilor cruciați ai Ordinului teutonic se pregătea să-și croiască drum larg pe pămînturile Poloniei. Ca să-și apere pămîntul și viața pașnică împotriva cotropitorilor germani, se adunaseră aici, sub steagul regelui Jagiello, oștile popoarelor din răsărit: armate poloneze și lituaniene, regimente rusești din Smolensk, detașamente ceh și tătare... Bătălia care a urmat e înscrisă în istorie drept cea mai răsunătoare înfrîngere suferită pînă atunci de cavalerii germani, prefigurînd parcă eșecurile cu care aveau să se soldeze de-a lungul istoriei și alte încercări de cotropire a ținuturilor de la răsărit.

Amintirea acestui eveniment n-a rămas doar în cărțile de istorie. În romanul său „Cavalerii teutoni", scriitorul clasic polonez Henryk Sienkiewicz evoca, pe fundalul acestor momente istorice, faptele de vitejie ale cavalerilor poloni Jurand de Spychow și Zbyszko din Bogdaniec, ca și povestea dragostei frumoaselor Danusia și Jagienka pentru tînărul cavaler Zbyszko. Filmul realizat recent după acest roman celebru (care a cunoscut nenumărate ediții în multe limbi) vine să dea cunoscutei epopei haina nouă, cu o răspîndire infinit mai mare, a imaginii cinematografice.

TEUTONI“

„ROMEO, JULIETA ȘI ÎNTUNERICUL“

Evocarea istorică se împletește în filmul „Cavalerii teutoni“ cu rezonanța profund actuală a temei, un imn adus patriotismului și bărbăției de care au dat dovadă de-a lungul veacurilor eroicii apărători ai pămîntului polonez.

Maestru experimentat al artei filmului, regizorul Alexander Ford (cunoscut publicului nostru prin filmele „Tinerețea lui Chopin“ și „Cei cinci din strada Barska“) a știut — transpunînd pe ecran monumentala frescă istorică a lui Sienkiewicz — să evite ilustrarea servilă. În filmul său, eroii cărții au devenit protagoniștii unei drame cinematografice pline de dinamism care — de-a lungul celor aproape trei ore de proiecție — ne ține cu răsuflarea tăiată.

Pigmentat cu procedee verificate ale dramei istorico-romantice (răpiri, dueluri, condamnați la moarte salvați în ultima clipă, trădări, iertări spectaculoase etc.), filmul lui Ford oferă totuși orice concesie făcută spectaculosului în sine, gustului pentru senzațional. Decorul, culoarea, pitorescul peisajelor, uriașele desfășurări de mase stăpînite cu o mînă sigură au dat naștere unei opere cinematografice care rămîne mereu actuală atîta timp cît viața oamenilor pașnici va fi amenințată de lăcomia cotropitorilor.

Se împlinesc 20 de ani de atunci. Adolescenții din acei ani se apropie de maturitate. Cei care au supraviețuit, firește... Ceilalți, dispăruții, rămîn — se știe — „veșnic tineri“. Chipul lor păstrează în amintirea noastră nimbul romantic al tinereții, fie că poartă nume reale ca ale Zoiei sau Annei Frank ori imaginare ca al lui Alioșa Skvorțov, soldatul din „Balada“ lui Ciuhrai, sau al Hankăi, eroina filmului „Romeo, Julieta și întunericul“ realizat de Jiri Weiss, după nuvela scriitorului ceh J. Otcenasek.

Se întîlniseră în zorii unei zile mohorîte. Hanka, o tînără evreică fugită din trenul cu destinația Auschwitz sau Maidanek, și Pavel, elev în ultima clasă de liceu. În dimineața aceea, ultimele familii de evrei fuseseră alungate din căminele lor și porniseră, din ordinul ocupanților hitleriști, spre lagărele morții, iar pe zidurile orașelor cehe se întindea ca o pecingine un comunicat amenințător: „pedeapsa capitală pentru oricine adăpostește vreun suspect“.

În acele ore, sus, la mansarda unei clădiri cu multe apartamente, în micul „laborator“ de fotograf amator al lui Pavel, stătea ascunsă Hanka. Întocmai ca Anna Frank în mansarda casei de pe cheiurile Amsterdamului, ea a cunoscut aici lungile ore de tăcere și întuneric, de singurătate și groază pe care le-au trăit milioane de oameni prigoniți în Europa „noii ordini“ a lui Hitler.

Lungi ore de singurătate, întretăiate doar de clipele cînd se arăta Pavel, clipe de lirică visare, cînd cei doi adolescenți încercau să-și închipuie răcoarea unui rîu adevărat, să-și amintească împreună de mireslemele cîmpului și pădurilor. Și, timidă, se înfiripa și iubirea.

Frumuseții morale a tinerilor îndrăgostiți, filmul regizorului ceh Jiri Weiss îi opune însă oportunismul și ticăloșia colaboraționiștilor, meschinăria celor pe care teroarea i-a dezumanizat pînă la lașitate. În timp ce vocea crainicului de radio nu ostenește să debiteze, ca o obsedantă litanie, lungile liste de condamnați la moarte, mama lui Pavel află adevărul. Îngrozită de urmările pe care le-ar putea avea pentru fiul ei faptul că ascunde o evreică, ea declanșează drama. Jos, casa e înconjurată de naziști care trag asupra oricărui trecător suspect. Alungată de mama lui Pavel, Hanka își ia haina și coboară în stradă.

Zadarnic se aruncă Pavel asupra porților ferecate. De afară se aude o rafală de mitralieră...

Distins cu Marele premiu al Festivalului internațional al filmului de la San Sebastian, filmul „Romeo, Julieta și întunericul“ i-a interesat și emoționat pe spectatorii din toate țările unde a fost prezentat pînă acum. Fără îndoială că și publicul nostru va ști să citească printre rîndurile acestui admirabil poem liric strigătul de revoltă împotriva ororilor fascismului, apelul umanist lansat de autorii săi.

Ana ROMAN

După terminarea orelor de curs, un ← scurt divertisment.

Piciul „repetent"

Surorile s-au împăcat

Confesiunile lui Tripon

Elevii clasei de scenografie — o funcționară, un muncitor, o controloare de calitate, un statistician și o desenatoare — vă prezintă ultima lor creație — machete de costume și decoruri pentru producția de fine de an a secției de actorie. ↓

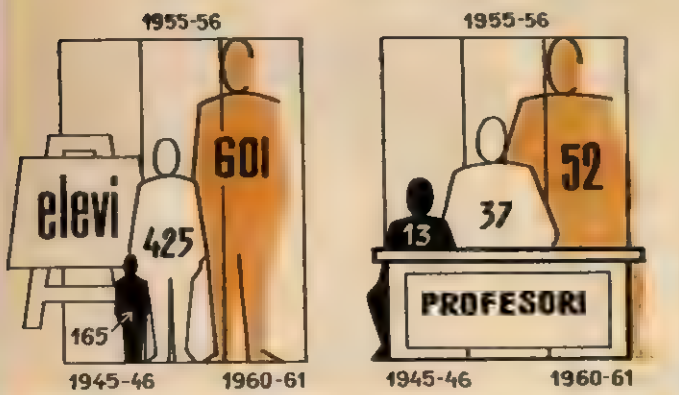

CREȘTEREA NUMĂRULUI DE ELEVI ȘI PROFESORI LA ȘCOALA POPULARĂ DE ARTĂ DIN BRAȘOV

MANIFESTĂRI PUBLICE DATE DE ȘCOALA POPULARĂ DE ARTĂ DIN BRAȘOV, DE LA ÎNFIINȚARE ȘI PÎNĂ AZI, CARE S-AU BUCURAT DE O APRECIERE UNANIMĂ.

pe „Livada poștei"

Cine vrea să cunoască bine Brașovul trebuie să facă o plimbare și pe pitoreasca străduță numită „Livada poștei". Dacă va veni dinspre „Strada lungă", vizitatorul va trece prin fața unui cinematograf lîngă care se află o veche clădire, datînd din secolul al XVIII-lea. În cursul zilei gangul clădirii cunoaște o animație neobișnuită, fiind frecventat de oameni de diferite vîrste și profesii...

Ioan Hera, acel care se înscrie mereu din nou la școală nu pentru că ar fi repetent, ci din pasiune. ↓

Ioan Hera e inginer mecanic (și încă un bun inginer) la uzinele „Steagul roșu". El e un vechi elev al Școlii populare de artă din Brașov — încă de la înființarea ei, adică din 1945. Judecînd lucrurile la suprafață, riști să-i atribui lui Hera calificativul de repetent perpetuu: l-ai văzut în școală și în '45, și-n '46, și-n '50, mă rog, și-n '60. Un repetent fără it!

Directoarea școlii însă îți vorbește despre el cu multă plăcere, cu multă bucurie:

— Acum 15 ani, cînd a venit la noi, era un pici de-o șchioapă.

Este aici o poveste care merită a fi depănată.

Hera a iubit vioara și a învățat-o. După ce a absolvit clasa de vioară, s-a apucat să urmeze cursul de teorie și solfegii. Între timp, devenind student al Institutului politehnic, a intrat în formația semisimfonică a institutului — formație de trei ori laureată pe țară cu prilejul trecerilor în revistă ale formațiilor artistice studențești — și într-un cvartet de muzică de cameră. După ce a absolvit Institutul politehnic și, la Școala

populară de artă, cursul de teorie și solfegii, Ioan Hera a început să lucreze la uzinele care construiesc camioane. Cum aici exista o formație de muzică ușoară, Hera, ca să-și poată ajuta tovarășii și potoli setea de muzică, a învățat... saxofonul! Fără să trădeze cu nimic genul simfonic, a început să cînte la saxofon în această formație. Dar inginerul-meloman este incorijibil! Fiind de părere că pentru a cunoaște armonia trebuie să înveți pianul, care te ajută să-ți lărgești și să-ți aprofundezi cunoștințele muzicale, Hera s-a apucat să învețe și pianul!

Deci „piciul repetent" nu mai e pici (are 23 de ani!) și nici repetent... n-a fost. Cei care iubiți arta urmați-i pilda. Și nu veți avea nimic de regretat. (Trebuie să știți că Hera mai cîntă la mandolină și pictează; după ce va absolvi cursul de pian, are de gînd să se înscrie la cel al secției de arte plastice. Dar ne-a rugat să nu-i divulgăm secretele tocmai pentru a nu știrbi cu nimic din seriozitatea cu care se dedică pasiunilor sale. Ceea ce am și făcut, scriind toate acestea numai în paranteză!...)

De fapt, Hera nu-i unicul caz în această școală. Nicolae Sebeșan e altul. Fostul electrician de la Depoul C.F.R. e acum profesor de educație fizică la Școala medie sportivă nr. 2. Iar la Școala populară de artă, în răstimp de 10 ani, a studiat pe rînd: clasa de teorie și solfegii, clasa de canto și dirijatul. Iar acum studiază, cu aceeași seriozitate, pianul. (Cînd l-am văzut era prea aprofundat în studiul „Sonatinei" lui Haydn, ca să-l mai deranjăm; așa că n-am discutat cu el).

★

— Cum vorbește păpușa?

— Cum să vorbească?! Ți-am spus de o mie de ori: *altcineva* vorbește în locul ei!

— Daa? Da' păpușa cum se mișcă?

— Ascultă Eva: mă scoți din sărite! De o mie de ori ți-am spus: altcineva o mișcă!

— Daaa? Și *altcineva* cine e?

Eva n-a mai primit răspuns. Sora ei mai mare a luat-o de mînă și a dus-o la Teatrul de păpuși. Aici a rugat pe cineva să-i arate acestui „neastîmpărat copil care pune întrebări insuportabile" cum vorbește păpușa, cum se mișcă păpușa și cine-i *altcineva*.

— Rămîi aici... să afli tot.

A lăsat-o acolo și a luat-o abia seara. Noaptea fetița n-a prea dormit sau poate a dormit visînd la mirajul descoperit la teatru. Iar acum... muncitoarea Eva Balaș de la fabrica „Nivea" urmează cursurile secției de artă păpușărească. Și-a confecționat singură „o maimuțică, o fetiță și o rățușcă", este o elevă silitoare, care promite; iar sora ei...

— Eva, spune-mi te rog cum se mișcă păpușa?

— Există o gimnastică, gimnastica păpușii. Uite, stai pe piciorul stîng, iar dreptul rămîne liber...

Acum rolurile s-au inversat...

Desigur, am mai putea vorbi despre mulți asemenea elevi ai școlii. Despre ajustorul de precizie Ioan Tripon de la „Uzina de rulmenți" sau despre desenatoarea Cornelia Marcu de la „Steagul roșu" — fiecare o „speranță" a secției de teatru. Am mai putea vorbi și despre frezorii Alexandru Nappa și Sergiu Dan de la uzinele de tractoare — fiecare o altă „speranță" a secției de chitară. Și despre încă mulți alții. Să ne mulțumim însă a ne apropia de încheierea acestor rînduri ascultînd confesiunea lui Ioan Tripon:

— Cine iubește viața cu pasiune și este cît de cît dotat nu văd de ce nu și-ar mărturisi dragostea și prin limbajul specific artei către care simte înclinație. Puterea populară a creat toate condițiile în acest sens.

★

...Gangul clădirii cunoaște o animație neobișnuită.

I-am văzut pe elevii Școlii populare de artă din Brașov, oameni de diferite profesii și vîrste, venind la școală cu dragoste, după ce și-au terminat lucrul la bancul de probă sau la strung, la freză sau la planșeta de desen. I-am văzut cum își cultivă într-un mod plăcut și instructiv înclinațiile artistice și cum își dezvoltă în mod armonios posibilitățile spre întregirea personalității lor, așa cum, de altfel, revoluția noastră culturală o prilejuiește tuturor.

Bazil DUNĂREANU
Fotografii de S. VIERU

Eva Balaș pozează pentru dumneavoastră.

Theodor Radlov, elev la școala elementară, e și el un pasionat cursant al Școlii populare de artă. Chiar dacă, pentru a fi mai aproape de lumină, deocamdată trebuie să se mai suie pe scaun... →

Studiu în cadrul clasei de sculptură. Elevi: un turnător de la uzinele „Steagul roșu" — Ilie Ionescu — și un electrician: N. Ochiu. ↓

NUMĂRUL ȘCOLILOR POPULARE DE ARTĂ ÎN ȚARĂ:

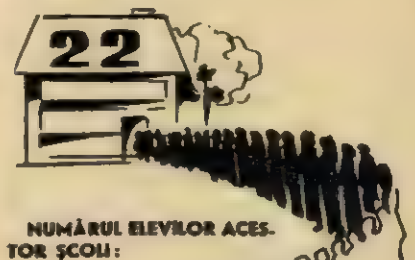

NUMĂRUL ELEVILOR ACESTOR ȘCOLI:

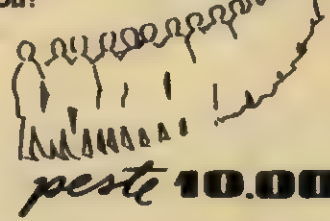

peste 10.000

NUMĂRUL ECHIPELOR ARTISTICE DE AMATORI PARTICIPANTE LA CONCURSURI:

„FLACĂRA" vă sfătuiește

PENTRU SERILE RĂCOROASE LA MUNTE SAU LA MARE

În serile răcoroase de vară, la munte sau la mare, jacheta tricotată din lînă, purtată peste pantaloni sau peste o rochie uşoară, e foarte nimerită.

Printre ultimele noutăți din acest domeniu am remarcat la sectorul de creație al fabricii „Tricotajul roșu" cîteva modele. Am reținut, în primul rînd, acest ansamblu (foto 1) format din pantaloni și scampolo de tricot negru și jachetă în dungi multicolore. Deosebit de confortabilă e și această jachetă din lînă groasă, bleu (foto 2), încheiată cu patru nasturi. Pe piept lucrătura e în relief, iar mînecile, banda din față și gulerul sînt din tricot patent. Tot în dungi e și acest tricot tineresc (foto 3), cu mîneci trei sferturi, chimono, și guler răsfrînt. Culori foarte nimerite pentru serile la mare are acest tricot din lînă groasă (foto 4), în dungi albe, verzi și bleu.

Colțul cosmeticienei

SOARELE, APA ȘI PIELEA

Excursiile pe munte, cura la mare, înotul sau chiar simpla plimbare pe timp însorit sînt aducătoare de sănătate dacă sînt practicate rațional. Neajunsurile, în afară de acelea ce țin de unele calități ale pielii, apar atunci cînd nu se ține seama de faptul că expunerea la soare trebuie să se facă progresiv, pentru adaptare.

În legătură cu însușirile pielii trebuie spus, pe scurt, că tenul gras rezistă mai bine la soare decît tenul uscat. Lumina solară are o dublă acțiune asupra epidermei: calorică și chimică, ambele concurînd la activarea circulației sîngelui și la buna funcționare a glandelor pielii, adică la ceea ce dă pielii un aspect frumos și sănătos.

Pentru tenurile grase și cu puncte negre, expunerile la soare constituie adevărate tratamente vindecătoare.

Persoanele cu tenul gras vor folosi pentru zilele de plajă loțiunea următoare: acid lactic 0,25 gr, acid boric 0,50 gr, sare de lămîie 5 gr, camfor 0,25 gr, alcool 30 gr, apă 70 gr.

Tenurile uscate, deshidratate, vor fi expuse razelor solare numai protejate de produse grase, aplicate din abundență*). Persoanele cu astfel de tenuri vor evita spălatul obrazului cu săpunuri, curățirea urmînd să se facă cu un demachiant gras, după care obrazul va fi uns, o dată sau de două ori pe zi, cu o cremă hrănitoare, bine hidratată. Dăm rețeta unei astfel de creme: lanolină 10 gr, ceară albă 5 gr, ol. helianti 20 gr, acv. lauro cerasi 15 gr. Din comerț se poate procura crema „Magnolia" pe bază de lanolină, o cremă excelentă, grasă, cu efecte foarte bune. Pe suprafața corpului expus la soare se va aplica un strat subțire dintr-o cremă antisolară; de asemenea sînt indicate și pudrele antisolare (bromhidrat de chinină 45 gr și pudră obișnuită 50 gr). Dar despre produsele antisolare vom reveni mai pe larg într-un articol viitor.

Dacă din imprudența unei expuneri prelungite la razele solare pielea se acoperă de acea roșeață dureroasă, numită *eritem solar*, se vor aplica comprese cu infuzie de mușețel sau naibă, iar dacă pielea capătă o uscăciune cuperoză se adaugă infuziei extract de hamamelis 1%.

Și, în legătură cu apa, atragem atenția că excesele trebuie de asemenea evitate. Pielea, deși în general impermeabilă, prezintă o oarecare porozitate care o face să se umfle în contact prelungit cu apa și să se dezumfle din nou la uscare. Acest proces, repetîndu-se, reduce tenția fibrelor pielii slăbește iar pielea se usucă, se zbrecește și se ofilește. Iată ce trebuie să ne amintim atunci cînd intrăm în mare, în lac sau în bazin. Orice exces se face... pe pielea noastră.

Georgeta MĂLIN

*) Tenurile foarte sensibile nu vor fi expuse de loc la soare.

de vorbă cu medicul

OBEZITATEA

Obezitatea este o stare patologică care se caracterizează prin depozitarea excesivă de grăsime în țesuturile organismului și se datorește — de cele mai multe ori — consumului alimentar exagerat. Aceasta este obezitatea numită exogenă, adică prin aport alimentar. Există însă și un alt tip de obezitate, obezitatea endogenă — mai rară — care e legată de un dezechilibru glandular.

Se consideră că un om devine obez atunci cînd greutatea corpului său începe a depăși cu 10-15 la sută greutatea medie normală. Se înțelege prin greutate medie normală următorul raport între greutate și înălțime: un kilogram pentru fiecare centimetru peste un metru. De exemplu: înălțimii de 1,67 m trebuie să-i corespundă o greutate de circa 67 kg. La persoanele peste 40 de ani se admite o toleranță pînă la zece la sută în plus.

Se disting trei grade de obezitate: obezitatea accentuată — atunci cînd greutatea corpului depășește cu peste 20 kg greutatea normală — obezitatea mijlocie, cînd depășirea este de 15-20 kg, și obezitatea mică, pentru o depășire de 10-15 kg.

Se poate ajunge la obezitate chiar prin adaosuri mici, dar zilnice, de alimente care în aparență nu sînt importante. Două ouă sau 250 gr lapte ori o prăjitură, mîncate peste necesarul energetic al omului în 24 de ore, pot avea drept rezultat o creștere în greutate de 10 kg într-un an. La această creștere în greutate se poate ajunge chiar fără un excedent alimentar, dacă organismul este supus unui mod de viață sedentar, ceea ce are ca efect neconsumarea în întregime a grăsimilor de către organism.

Unele persoane obeze își păstrează vioiciunea mișcărilor corporale și pot depune o activitate fizică normală; altele sînt însă somnolente, obosesc ușor, se plîng de lipsă de aer (datorată în general limitării mișcărilor respiratorii din cauza presiunii abdominale). Bolnavul suportă greu căldura și, din cauza transpirației abundente, pielea de la îndoiturile mai profunde se poate macera și chiar infecta. Unii bolnavi fac enfizem pulmonar cu dispnee (respirație grea) chiar la eforturi mici, alții suferă de palpitații și au un puls neregulat, iar tensiunea arterială poate s-o depășească pe cea normală.

Cele mai obișnuite complicații pe care le dă obezitatea sînt: insuficiența cardiacă, scleroza renală, diabetul și guta. De asemenea se observă adesea la obezi apariția varicelor și hemoroizilor și, din cauza greutății mari pe care articulațiile labei piciorului trebuie s-o suporte, acestea se modifică dînd naștere picioru lui plat.

Așadar obezitatea se datorește sau unui aport alimentar care depășește nevoile energetice, sau tulburărilor de metabolism caracterizate prin aceea că grăsimile nu sînt consumate în întregime și se depun în organism. Nu numai grăsimile neconsumate sînt acelea care îngrașă excesiv, ci și glucidele (dulciurile) și proteinele consumate în exces și care se transformă în grăsimi. O dată cu depunerea de grăsimi se produce și o reținere de apă în organism, care contribuie la o creștere și mai mare a greutății corpului.

În numărul viitor vom vorbi despre profilaxia și tratamentul obezității.

Dr. Silviu GHEREA

mozaic

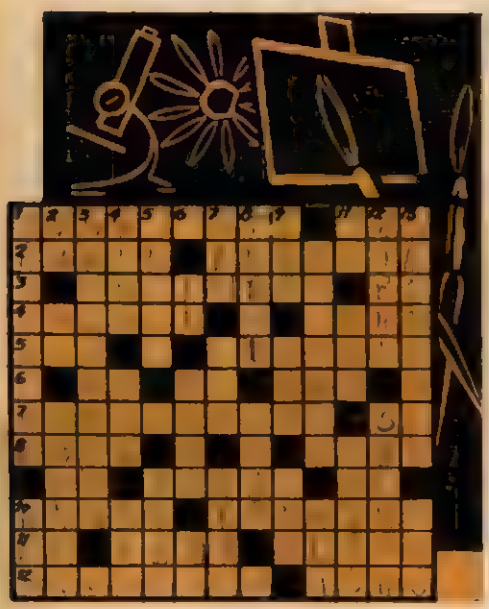

Din luna iulie

ORIZONTAL: 1) Mare savant sovietic de la a cărui moarte se împlinesc, la 19 iulie, 15 ani — Oraș și rîu în R.P. Ungară. 2) Culoarea spicelor de grîu în luna iulie — Înmiresmată ca o noapte de iulie. 3) A da anii înapoi — Rîu! 4) Butnari — Poveață. 5) Introducere la o convorbire telefonică — Deștepți nevoie mare! 6) Începe să răsară... un soare antic — A exista — Boită (poetic). 7) Poet clasic romîn, maestru al pastelului, de la a cărui naștere se împlinesc, la 21 iulie, 140 de ani — Cozi de cireși...8) Îmbujorat — Aici (reg.). 9) Nicolae Cosașu — A încinta — Dialect francez. 10) A strînge — Prinsoare. 11) Leri — Plantă aromată — Jignire. 12) Mare patriot democrat-revoluționar romîn, conducător al revoluției de la 1848 din Muntenia, de la a cărui naștere s-au împlinit la 11 iulie 142 de ani — Poet ardelean care, printre alte poezii, a scris și una intitulată „Secerișul".

VERTICAL: 1) Cunoscut om de știință romîn, de la a cărui moarte se împlinesc, la 15 iulie, 15 ani — Ca pufui bumbacului. 2) Produs galinaceu — Vas de lut — Orașul în care a avut loc, la 31 iulie 1920, Congresul de constituire a Partidului Comunist din Marea Britanie. 3) Mare pictor romîn, de la a cărui moarte se împlinesc, la 24 iulie, 54 de ani 4) Sport național romînesc — Acum (pop.) — Nicolae (abr.). 5) Unitate de măsură — Vase cu flori...6)...și cămăși cu flori — Bate fierul cît e cald — Mese! 7) În luna iulie cel de grîu a dat în pîrg și e recoltat — Localitate în R.P. Chineză — Sprijinul viței de vie. 8) Vînători de pui — Conducătorul răscoalei antifeudale a iobagilor romîni și maghiari din Transilvania, ucis în chinuri la Timișoara în iulie 1514. 9) A doua jumătate din luna lui Cuptor ...— Dromader — Mic fluviu de coastă în Nigeria. 10) Uncialâ a zidarului (pl.) — La fața locului. 11) Jumătate de vară — Îl revarsă soarele asupra pămîntului, în luna lui Cuptor — Muncitor agricol care în luna iulie are mult de lucru la strîngerea plantelor de nutreț și a cerealelor. 12) Tentat — Cereală ce se recoltează în iulie. 13) Vestită temniță pariziană, simbol al asupririi feudale, a cărei dărîmare de către poporul răsculat este aniversată, an de an, la 14 iulie — Gospodărie agricolă colectivă, formă de cooperare socialistă în producția agricolă; primele unități au fost inaugurate la noi în țară la 23 iulie 1949.

Dezlegarea jocului „MĂSURI ȘI GREUTĂȚI", apărut în numărul 27

ORIZONTAL: 1) Macara — Balanța. 2) Omonime — Negrea. 3) Dificilă — Se — Ar. 4) Era — Ice — Enric. 5) Ra — Anevoie — Asa. 6) Alina — Arn — Ac — P. 7) T — Sc — P — Tacturi. 8) Atomică — E — Tic. 9) Umeri — Ocean — Mo. 10) Categorie — Egal.

„Carne" din lapte

În Republica Populară Ungară a început fabricarea unui nou produs alimentar dietetic, bogat în calorii — așa-numita „carne din lapte". Această carne artificială, preparată din lapte, este asemănătoare ca aspect cu brînza topită, dar are gustul și conținutul de calorii ale cărnii naturale. Noul produs poate fi tăiat în felii, prăjit, tocat.

Într-o serie de spitale din R.P. Ungară „carnea din lapte" a și fost inclusă în alimentația dietetică a bolnavilor.

Țesălatul... mecanic

La o uzină din Iclava (R.S. Cehoslovacă) a fost construit un aparat care execută mecanic țesălarea vitelor. Aparatul acționează după principiul aspiratorului de praf. Este prevăzut cu un dispozitiv de absorbție și două tuburi de cauciuc fixate de o perie. Aparatul se deplasează pe roți, cu el pulind lucra simultan două [illegible].

Proteze dentare magnetice

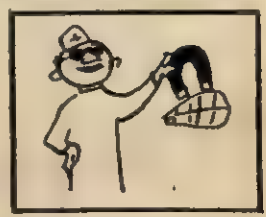

Un dentist din Stockholm — afirmă ziarul „Arbeiter Zeitung" — fixează pacienților săi proteze dentare magnetice. Printr-o operație simplă, se introduc în maxilare magneți care corespund cu cei din proteze.

Pacienții suportă bine aceste proteze, fabricate dintr-un aliaj de platină-cobalt, metale a căror forță de atracție magnetică străbate prin gingii.

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XII)

Îngrijirea unei colecții

Pentru ca o colecție de mărci să se prezinte în condițiuni optime ca aspect și ca valoare, filatelistul trebuie să țină seama de două lucruri, și anume: a) starea pieselor pe care și le procură și b) păstrarea lor în deplină siguranță față de factorii care le-ar putea deteriora ulterior.

Marca aleasă pentru colecție trebuie să fie bine centrată (adică să aibă marginile dintre desen și dințătură egale pe toate cele patru laturi), să fie curată și fără defecte: să aibă toți dinții perforației intacți, să posede în întregime guma de pe spate (dacă e neuzată) și să nu prezinte pliuri vizibile în hîrtie. Marca uzată trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cea neuzată — minus guma de pe spate — și în plus să aibă ștampila curată, clară și aplicată de preferință numai pe un colț. În cazul cînd aceasta prezintă unele pliuri în hîrtie, ele se pot netezi cu ajutorul fierului de călcat — așa cum am arătat într-un capitol precedent.

În ce privește îngrijirea colecției, pe lîngă atenția ce se cere atunci cînd se umblă la ea, pe lîngă recomandația de a nu se atinge niciodată mărcile cu mîna, ci numai cu pensета, trebuie să ia și anumite măsuri de conservare, de punere la adăpost față de influențele exterioare sau de intervenția directă a unor distrugători, cum ar fi șoarecii, gîndacii sau chiar unele microorganisme.

În primul rînd, clasorul — sau albumul — cu mărci va fi păstrat într-un loc ferit de umezeală și cu o temperatură pe cît posibil constantă. Sertarul în care se ține colecția să fie din cînd în cînd prășărat cu prafuri insecticide, care însă nu trebuie să vină în contact cu clasorul. Pentru o mai bună conservare e recomandabil să se pudreze ușor partea gumată a mărcilor cu talc și să se țină fiecare piesă în cîte o pușetă de celofan. Această pușetă apără mărcile de imperceptibila umectare ce s-ar putea produce atunci cînd cineva vorbește în timp ce răsfoiește colecția.

Pe de altă parte trebuie evitat transportul colecției dintr-un loc în altul pe timp de ploaie sau ninsoare, chiar într-o valiză sau într-o servietă bine închisă, așa cum trebuie evitată expunerea îndelungată a mărcilor la soare.

Starea pieselor dintr-o colecție trebuie controlată la lupă, cel puțin o dată pe an, spre a se constata dacă nu cumva — cu toate măsurile de protecție luate — nu s-au infiltrat mici insecte cărora în special guma mărcilor le poate oferi uneori un bun mediu de dezvoltare.

Iată cum arată o ștampilă specială; se poate vedea și cum e bine să fie aplicată o asemenea ștampilă. ↓

Cititori către cititori

Ateș Anișoara, elevă cl. a XI-a, Pecica nr. 1.255, raionul Arad, dorește să corespondeze pe teme de geografie, literatură, muzică ușoară și populară și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Popa Puica, elevă cl. a XI-a, Ploiești, str. Andrei Mureșanu nr. 55, dorește să corespondeze pe teme de știință, literatură, muzică și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Tercaru Vasile, elev la Școala profesională, Tuicea, str. Sabinelor nr. 98, dorește să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Doresc să fac schimb de cărți poștale ilustrate și fotografii ale actorilor de cinema următorii: Negacu Mariana, elevă cl. a XI-a, Pitești, str. Victoriei nr. 131; Diaconescu. Gabriela, elevă cl. a X-a, Pitești, str. Victoriei nr. 124; Zotta Ana, elevă cl. a X-a, Suceava, str. Mirăuți nr. 66.

Doresc să fac schimb de cărți poștale ilustrate următorii:

Stînea Anca, elevă cl. a X-a, Alba-Iulia, str. Bela Breiner nr. 23; Constantin Florica, elevă, București, str. Castorului nr. 38, raionul 23 August; Iordache Any, elevă cl. a XI-a, Pitești, str. Frații Golești nr. 16; Mihor Florica și Ruchwald Stella, eleve cl. a IX-a, Beiuș, Școala medie nr. 1, reg. Crișana; Dospinescu Elena, elevă cl. a XI-a, București, str. Cămilei nr. 37, raionul 23 August; Olteanu Dan, elev, Craiova, str. Ștefan cel Mare nr. 68; Constantinescu Florica, elevă cl. XI-a Pitești, str. Frații Golești nr. 128 A.

LA DRUM!....

La drum! — ne îmbie zilele lungi și fierbinți de vară.

La drum! — ne ispitesc frumusețile neasemuite ale patriei noastre.

La drum! — ne poftește Oficiul Național de Turism: cu autocarul, cu trenul, cu vaporul, cu telefericul; în hoteluri, vile, cabane, corturi; pentru o zi, două, șapte, pentru întreg concediul.

La drum! — ne cheamă C.F.R.-ul, oferindu-ne bilete în circuit, cu preț redus și care ne îngăduie să colindăm țara, să ne oprim unde vrem, să vedem ce ne place...

Dintre sutele și sutele de locuri pitorești ce merită să fie văzute, am ales astăzi două, pe care vi le prezentăm în pagina de față.

Gata rucsacul?

Dacă da, la drum!...

Borșa-Maramureș

Este situată în nordul țării, la poalele munților Rodnei, pe Valea Fintinii, la o altitudine de 841 m.

Numele Borșa îl întîlnim la mai multe sate și comune în Maramureș: Borșa, Borșa-Gura Fintinii, Borșa-Repede, Borșa-Poienii etc., toate așezate aproape una de alta. Cea pe care vă invităm s-o vizitați este Borșa-Gura Fintinii.

La centrul turistic Borșa se poate ajunge cu trenul, a cărui rută trece — printre altele — și prin frumosul defileu Salva-Vișeu. Stația de coborîre este Borșa. La o distanță de 16 km, care se parcurge cu autobuzele, se află Centrul turistic. Două construcții impozante: hotelul și cabana turistică, prevăzute cu lumină electrică, încălzire centrală, dușuri cu apă caldă și rece, săli de lectură, camere de 1-3 paturi (în total peste 200 de paturi) etc. satisfac cu prisosință și cele mai exigente cerințe.

Așezată în regiunea pădurilor dese de brad, la poalele Pietrosului, într-un cadru pitoresc, departe de zgomotul orașelor și avînd un climat minunat, Borșa te îmbie la odihnă și drumeție.

Din Borșa, urmînd drumul șoselei Borșa-Cîrlibaba-Iacobeni, ajungem la Pasul Prislop, cea mai înaltă trecătoare (1.414 m) din Carpați, pe unde se poate merge în nordul Moldovei, la Vatra Dornei și Cîmpulung Moldovenesc. De altfel există pe acest minunat parcurs o cursă regulată de autobuze: Borșa-Vatra Dornei.

Urcînd din fața complexului pe șaua Calului, se poate ajunge la cabana Puzdrele, excursie de o zi. Cei care își propun excursii mai îndepărtate, spre Vîrful Ineului, Pietrosul etc., pot înnopta la Puzdrele.

Stîna de Vale

Munții Apuseni sînt vestiți prin peșterile lor cu ghețari și, în general, prin fenomenele carstice (ponoare, doline, rîuri subterane) de o rară frumusețe. Alcătuiți din coline prelungi și domoale, întinse adeseori pe zeci de kilometri, Munții Apuseni poartă drumețul din culme în culme, la înălțimi ce depășesc uneori 1.600 de metri, ispitindu-l să meargă mai departe, țintindu-i treaz interesul prin priveliștile ce i le oferă. Denumirile locurilor, originale, sînt extrem de expresive, ilustrînd caracteristicile amintite. Astfel, la peste 1.650 m întîlnim denumiri ca: Șesul Cald, Șesul Lupșanilor, Masa, Neteda, Vîrful Poienii etc.

În mijlocul pajiștilor presărate cu stîne, într-un găvan natural înconjurat de păduri seculare de brazi, cocoțată la 1.120 metri altitudine, cu un climat excelent, se află Stîna de Vale. *Pe două căi se poate ajunge la Stîna de Vale:*

1) Din stația Beiuș (pe linia ferată Oradea-Vașcău), trecînd prin comuna Budureasa. Drumul, lung de 26 km, poate fi parcurs cu autobuzele.

2) Din stația C.F.R. Bratca de pe linia Cluj-Oradea — urcînd firul văii Iadului, cu mașina sau cu trenulețul C.F.I., trecînd prin satele Buiș, Remeți, Poiana.

Stațiunea are numeroase și confortabile posibilități de cazare: hotel cu încălzire centrală (camere cu două paturi), vile și cabane.

Pe culmile din apropiere ca și pe cele mai îndepărtate se pot face numeroase excursii. Cele mai interesante duc spre Vîrful Poienii, Măgura Calului, Padiș, Vlădeasa, Peștera Meziad etc.

ÎNȚELEPCIUNI...

de I. SĂRĂȚEANU

Scriitorul englez Elwin Wog a publicat în săptămînalul „Spectator" un reportaj în care a consemnat impresii dintr-o călătorie în Statele Unite ale Americii. Printre altele, autorul relatează că a întîlnit în „țara tuturor posibilităților" un cimitir pentru cîini care i-a reținut în mod deosebit atenția. Aceasta, desigur, nu pentru că unii americani, iubitori de animale, s-au gîndit să-și îngroape fideli prieteni patrupezi într-un loc anume într-u perpetuarea amintirii lor, ci pentru că în respectivul cimitir al cîinilor se practică... discriminarea rasială.

De fapt nici aceasta nu l-a surprins prea mult pe scriitorul englez care știa, încă înainte de a păși pe pămîntul străjuit de Statuia Libertății, că în Statele Unite segregația e o practică larg extinsă. Ceea ce l-a izbit pe dl. Elwin Wog și l-a determinat să consacre faptului un amplu pasaj din reportajul său este felul cum se practică segregația la cîini.

Într-adevăr, persoanele neavizate ar putea crede că, fiind vorba de „discriminare de rasă", în cimitirul cu pricina s-au creat parcele speciale pentru fiecare rasă în parte: „pudeli", „foxi" („sîrmoși" și „nesîrmoși"), „griffoni", „mopși", „setteri" etc. etc. Sau — dacă nu așa — s-ar mai putea crede că, în cimitirul canin, defuncții de culoare albă ar trebui să odihnească în cel mai strict neamestec cu morții care — cîți au fost în viață — au arborat blănuri negre.

Și totuși nici una din posibilitățile presupuse la prima vedere nu corespunde realității. Potrivit notelor de călătorie ale scriitorului britanic, cimitirul e împărțit pe sectoare: dar nu după culoarea cîinilor îngropați, ci după aceea a... stăpînilor. Într-adevăr, fie alb, fie negru, fie tărcat, fie roșcovan, bietul căței mort va fi îngropat „la albi" dacă proprietarul care îl plîmba în lesă e alb. Și invers, dacă stăpînul e negru, răposatul „Grivei" american, fie el de cea mai imaculată culoare albă, nu are alt drept la odihna de veci decît în sectorul, evident modest și lipsit de glorie, al „negrilor".

Povestind toate astea, scriitorul englez se minunează de acest mod „original" de a concepe și viața și odihna de după moarte a cîinilor. Dar faptele de mai sus invită și la alte concluzii. Pare semnificativ că — oricîte motive de sfadă și-ar fi găsit în viață — nici unul căței sau dulău nu i-a trecut pînă acum prin minte să se încaiere cu altul numai pentru diferența de culoare a blănii. Nimeni n-a înregistrat pînă acum vreo manifestare de protest a vreunui cîine alb atunci cînd acesta a fost pus alături de unul cu părul ca tăciunele. Indiferenți la diferențe neesențiale, cîinii și-au văzut întotdeauna de treabă, necăzînd în josnicia persecutării unor semeni pe motive de culoare. În înțelepciunea lor, ei au lăsat întotdeauna aceasta în exclusivitatea bipezilor rasiști care, autodecretîndu-se oameni, își spun totodată „de rasă superioară", care prelind că reprezintă ramura cea mai inteligentă a vietăților pămîntului, chiar și cînd introduc segregația pînă și în cimitirele canine și care, după toate devastările și linșajele, declară, cu convingere, că albul e — dintre culori — simbolul nevinovăției!

ÎN MEMORIA LUI LUMUMBA, la Bamako, capitala Republicii Mali, s-a inaugurat o piață care va purta numele eroului național al poporului congolez. În fotografie, garda de onoare în fața plăcii comemorative, cu prilejul inaugurării pieței.

PE INSULA BARS KELMES, din Marea Aral, trăiesc numeroase specii de animale rare, printre care și saigakul (Saiga tatarica), un „strănepot" al preistoricului mamut. Din cele aproximativ 2.000 de exemplare de saigaci, existente azi în rezervația naturală, numeroase iau drumul grădinilor zoologice din multe alte țări.

TABLOURI... COMESTIBILE. Cu prilejul inaugurării unei expoziții personale de artă, pictorul londonez Lionel Miskin s-a gîndit să-i îndulcească pe cei ce vor vizita expoziția — și mai ales pe criticii de artă. În acest scop el și-a confecționat un autoportret lucrat... din făină, zahăr și cacao. Originalul tort va fi împărțit participanților la vernisaj care — după cum a declarat pictorul — sînt oricum gata să-l mănînce oricînd pe autorul lucrărilor expuse.

O COLECTĂ ORIGINALĂ... În semn de protest împotriva politicii sanitare a guvernului de la Canberra, patru cetățeni australieni au întreprins o acțiune cu totul neobișnuită. Ei au parcurs pe jos, împingînd un cărucior sanitar, distanța dintre Adelaida și Port Pirie (320 mile) și au colectat în acest timp suma de 712 lire sterline pentru un fond de ocrotire a sănătății populației.

☆

URSUL ALB ARE MIGRENĂ... Obișnuit cu temperaturile foarte scăzute din ținuturile de unde a fost adus, ursul alb din fotografie, pensionar al Grădinii zoologice din Roma, se „resimte" mult din cauza căldurilor neobișnuite din vara acestui an...

„SÎMBĂTĂ, LA BUDAPESTA, DATĂ ISTORICĂ PENTRU ATLETISMUL FEMININ..." La ce se referă declarația aceasta, inserată în cotidianul „Parisien Libéré"? La compatrioata noastră Iolanda Balaș și la excepționalul ei nou record de pe „Nepstadion": 1,902 m.

Din nou, bravo Ioli și la mai... sus!

În fotografie: „Nepstadion", 8 iulie 1961; Iolanda Balaș sare peste stacheta ridicată la 1,902 m.

Telefoto AGERPRES

După aproape două ore de luptă încordată, rapidiștii au reușit să-și adjudece o meritată victorie în finala meciului de volei pentru Cupa campionilor europeni, cu redutabila echipă moscovită T.S.K.A. Dar acest succes nu e suficient. Pentru a aduce cupa acasă, rapidiștii trebuie să readucă azi la Moscova victoria de la București.

① Un atac rapidist. La fileu, Grigorovici.

② În tribună.

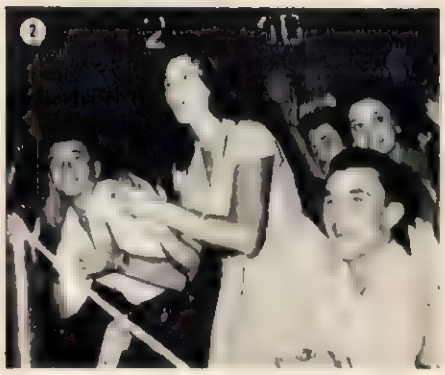

SPORT

Ieri și astăzi
LA BALCANIADĂ

1936... Vă amintiți? Pe stadionul ONEF, Sliviu Bindea — Binduț, cum i se spunea — ridica tribunele în picioare cu demarajele sale pe extrema dreaptă și cu „bombele" care zguduiau plasa porții... Vă amintiți de celebrul „duel" de pe ultima sută de metri din cei 42 kilometri ai maratonului, dintre grecul Kiriakidis și Gal pentru cununa din frunze de măslin?...

1961... București, Tirana, Atena, Belgrad, Sofia, Istambul... Mulți sportivi fruntași din sud-estul Europei s-au întîlnit, se întîlnesc și se vor întîlni în aceste orașe, se vor cunoaște mai bine, se vor împrieteni în cadrul pasionantelor dispute ale balcaniadelor. Fruntași ai sportului din țara noastră, ca Iolanda Balaș și soții Grecescu, Viziru și Țiriac, componenții echipei de fotbal „Steagul roșu", lotul de luptători (6 titluri de campioni la Skopije) au adus merituoasa lor contribuție la succesul întîlnirilor prietenești de pînă acum ale balcaniadelor.

Astăzi, iubitorii sportului cu mănuși vor saluta pe finaliștii Cupei orașelor balcanice, disputată în Capitala patriei noastre. Am dori, desigur, ca printre medaliați să fie cît mai mulți compatrioți de-ai noștri. Aceasta nu înseamnă însă că nu vom aplauda și succesele sportivilor oaspeți.

Balcaniadele constituie, în primul rînd, o puternică manifestare pentru pace, pentru prietenie, pentru înțelegere între popoare.

Unul dintre cele mai frumoase meciuri ale primei gale l-au furnizat la categoria cocoș Mîndreanu (R.P.R.) și Ismat (Turcia). Victoria la puncte a revenit reprezentantului nostru.

Un cicliști ai primei ediții a Turului Franței (1903).

Jacques Anquetil, vedeta nr. 1 a echipei Franței.

Anquetil, Gaul sau...

Inaugurat în epoca cînd bicicletele cîntăreau 15-20 kg iar schimbătorul de viteză nu era încă cunoscut, Turul Franței a devenit de-a lungul anilor cursa ciclistă profesionistă de cea mai mare popularitate. De aproape o jumătate de secol, mulțimile se entuziasmează pentru isprăvile celor care urcă pe două roți Alpii și Vosgii, pedalează sute de kilometri pe șoselele învăpăiate de soarele Sudului, își riscă viața pe pantele abrupte ale Pirineilor.

Numai doi cicliști au reușit să cîștige de trei ori această cursă: belgianul Thys în perioada romantică a cursei (1913) și francezul L. Bobet în zilele noastre. De cîte două ori au învins Petit Breton, Botecchia, Franz, S. Maes, G. Bartali și F. Coppi.

În ultimul deceniu, Turul profesionist al Franței a fost oarecum monopolizat de firmele comerciale, care au găsit în această cursă un mijloc eficace de reclamă și o posibilitate de a-și desface produsele chiar în timpul desfășurării competiției. La actuala ediție a Turului Franței, cîteva zeci de firme comerciale și agenții de publicitate își laudă marfa, înscrîndu-și numele pe tricourile, chiloții și cașchetele concurenților. Liderul cursei, francezul Anquetil, aleargă pentru patru firme: casa de biciclete Helyett, fabrica de băuturi Fynsec, fabrica de cauciucuri Hutchinson și fermoarele „Eclair".

Amestecul afaceriștilor în sportul ciclist a creat și moda ca astă unei firme să aibă mai mulți „gregarii" (alergători care se află la ordinele stăpînului în orice moment al cursei și cărora nu le este permis să cîștige fără aprobarea lui). Anquetil dispune de o echipă de 15 oameni avînd asemenea „ajutoare" chiar și în alte echipe naționale, cum este de pildă englezul Elliott.

Lipsind cîțiva ași ca Nencini, Baldini, Bahamontes, a 49-a ediție a Turului Franței are o desfășurare monotonă. Mult așteptatul duel dintre Anquetil și Gaul se pare că s-a rezolvat o dată cu trecerea Alpilor, cînd ciclistul din Luxemburg nu a izbutit să smulgă rivalului său decît 1'42". Unii vorbesc chiar de un pact secret între cele două vedete.

Chiar dacă în Pirinei, Gaul va reuși să-l distanțeze pe francez, acesta beneficiază de o etapă contra-cronometru cu două zile înainte de sosirea pe Parc des Princes, din Paris, etapă aranjată în mod special pentru ca victoria să nu-i fie periclitată.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 28 (320)
15 IULIE 1961

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală 3507, oficiul 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

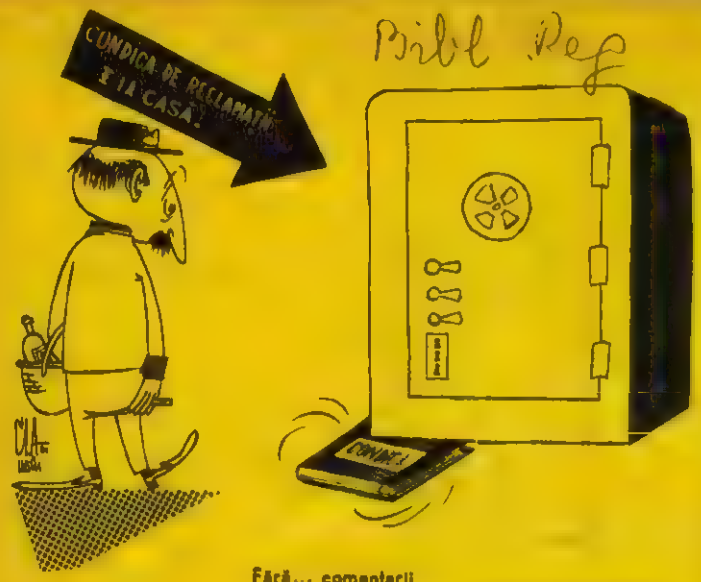

Fără... comentarii.

Desen de N. CLAUDIU

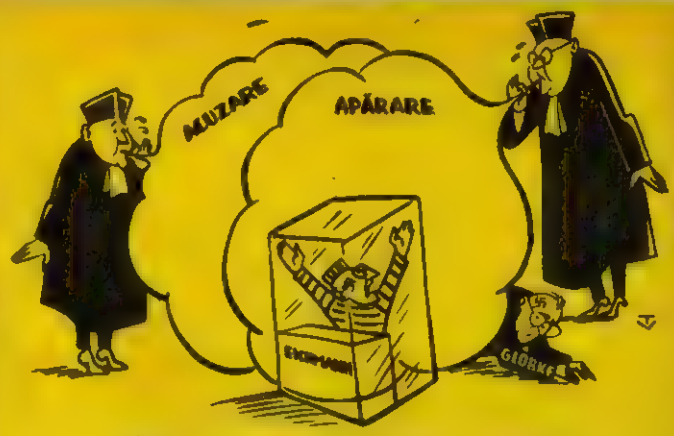

Globke: Mai multă cezită, domnilor, că mă vede lumea!

Desen de V. TIMOC

— Va să zică ești de părere că nu am nevoie de concediu medical!... M-ai examinat bine?

Desen de V. CRIVAȚ

— Să ne mai reproșeze vecinii că punem clocti în casă!

Desen de C. CRĂCIUN

Fără cuvinte.

Desen de E. ARNO

— N-ați văzut cumva trecînd pe aici un motociclist?

Desen de Rik AUERBACH

UMOR

Și sînteți de mult la mare?

Desen de Rik AUERBACH

Păuna Dobre, muncitoare fruntașă la „Țesătoriile reunite" din București

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 29 (321) — 22 iulie 1961

PLECĂM LA BĂI LA ...BUCUREȘTI

Pătratul negru

INVITAȚIE LA BELȘUG

Gospodăria „8 Mai“ din Cobadin, raionul Negru Vodă, are peste 3.000 hectare de pămînt și este astăzi una din cele mai puternice din Dobrogea.

Încă de la începutul existenței sale, colectiviștii munceau cu rîvnă împreună și se bucurau văzînd că munca le e spornică. Dar, după o viață trăită în sărăcie cu veșnica nesiguranță a zilei de mîine, oamenilor tot le mai era teamă de viitor. Fapt pentru care vara, după treieriș, și toamna, după culesul porumbului, nu puțini erau cei care cereau să se împartă la zile-muncă întreaga cantitate de cereale rămasă după achitarea plăților către S.M.T. și asigurarea fondurilor obștești. Recoltele bune obținute an de an, creșterea continuă a puterii economice a gospodăriei le-a spulberat curînd această temere. Treptat, au început să contracteze cantități din ce în ce mai mari cu statul, iar veniturile bănești ale gospodăriei creșteau an de an. Îndeplinindu-și cu conștiinciozitate contractele, G. A. C. din Cobadin a realizat în 1960 suma de 3.828.894 lei numai din valorificarea produselor agricole.

Cînd, în adunarea generală, s-a ridicat problema cumpărării de scroafe și vaci de rasă, cîțiva nici n-au vrut să audă de așa ceva.

Printre cei care nu înțelegeau rostul creșterii de animale-proprietate obștească, se afla și Vasile Gh. Lazăr.

Faptele care au urmat acestei ședințe i-au convins pe Vasile Gh. Lazăr și pe ceilalți care se întrebau „ce ne trebuie atîtea animale?“, că președintele și cei ce l-au susținut atunci aveau dreptate. An de an numărul animalelor a crescut, au crescut și veniturile. Din creșterea de animale gospodăria a realizat numai anul trecut un venit de 1.270.498 lei.

În 1951, cînd a luat ființă gospodăria, colectiviștii au primit în dar trei familii de albine. Astăzi gospodăria are 140 stupi. Numai anul trecut — cînd aveau 110 stupi — s-au valorificat prin cooperativă 2.000 kg de miere.

Creșterea an de an a recoltelor la hectar, dezvoltarea multilaterală a gospodăriei, sporirea averii obștești au făcut ca veniturile gospodăriei colective din Cobadin să ajungă anul trecut la aproape șase milioane de lei.

★

Înainte de eliberare trăia în Cobadin un negustor. Avea în centrul satului o prăvălie, pe firma căreia stătea scris: „Lumina Cobadinului — depozit de gaz, sare și coloniale“. Firma era menită să sublinieze rolul de „binefăcător“ care „dă lumină satului“, rol pe care negustorul, lipsit de simțul ridicolului, și-l atribuia de fiecare dată cu prilejul alegerilor de primar. Cînd negustorul a comandat la Constanța, pentru fiică-sa, mobilă lustruită și tapisată, faptul a stîrnit senzație în sat. Altcineva nu-și putea permite în această comună să aibă asemenea mobilă. Astăzi însă, garniturile de mobilă lustruită și tapisată sînt lucruri obișnuite în casele colectiviștilor din Cobadin.

Prisaca gospodăriei numără în prezent 140 de stupi. După studierea raportului tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, prezentat la plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie-1 iulie, colectiviștii au hotărît să dezvolte și mai mult apicultura. În fotografie: stuparul Marin Bulumaci controlează mersul culesului de miere.

Constantin Zamfir are trei feciori. Cînd l-a însurat pe cel mai mare, pe Ion, era gata o casă nouă, cu toate cele trebuincioase unei tinere perechi. Peste doi ani s-a însurat și mijlociul, Gheorghe. A doua zi după nuntă, s-au mutat și Gheorghe cu nevastă-sa în casă nouă. Acum s-a însurat și mezinul și s-a mutat tot în casă nouă. Cît privește lumina Cobadinului, ea este electrică, vine de la termocentrala Ovidiu și nu numai că a pătruns în toate casele satului, dar „a intrat și în producție“, cum spune mîndru președintele Sabri Emurla cînd vorbește despre electromotoarele care acționează moara cu ciocănele, despre cele ce acționează mașinile de la tîmplărie și incubatoarele de la ferma de păsări.

Începînd de anul trecut gospodăria împarte, lunar, avansuri în bani. O dată cu împărțirea avansurilor lunare s-a obținut și un spor substanțial al creșterii producției agricole la hectar. Iată cîteva cifre. În anul 1959 producția de grîu a fost de 1.429 kg la ha, producția de porumb de 2.800 kg la ha, iar cea de floarea-soarelui de 1.329 kg la ha. În 1960 producția la hectar a crescut: 1.800 kg la grîu, 3.176 kg la porumb și 1.936 kg la floarea-soarelui. Anul acesta se prevăd noi creșteri. Evident că împărțirea avansurilor cu regularitate a avut un rol stimulator în obținerea acestui spor de producție. Mai ales că, față de 1959, în 1960 s-a repartizat, în numerar, cu 5 lei mai mult de fiecare zi-muncă!

Pe suprafețele de pe care s-a strîns recolta de grîu au și început arăturile în vederea obținerii unei recolte suplimentare de porumb verde, pentru furaje. Unul din frunтașii arăturilor este tractoristul Ion Ilie.

Porumbul a crescut, pădure, pe ogoarele gospodăriei, întrecînd cu mult acum statura președintelui Sabri Emurla și pe cea a brigadierului de cîmp Adi Izedin.

Anul acesta avansurile lunare, datorită creşterii valorii zilei-muncă, vor fi şi mai mari. Punctul de vedere de azi al colectiviştilor din Cobadin în problema avansurilor a fost exprimat astfel de Constantin Zamfir:

— La ultima plenară a Comitetului Central al partidului, tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a vorbit de importanţa contractelor de vînzare a produselor agricole către stat. Noi am hotărît să împărţim la zile-muncă numai atîtea produse cîte ne fac trebuinţă pentru hrană, iar diferenţa să o primim în bani, pe care îi obţinem din valorificarea produselor prin contractări cu statul. Astfel contribuim şi noi la aprovizionarea oraşelor cu alimente, iar cu veniturile băneşti pe care le vom obţine ne vom cumpăra cele de trebuinţă.

Plimbîndu-te pe uliţele largi şi drepte ale Cobadinului, observi că, pe porţiuni de sute de metri, gardurile dinspre uliţă sînt toate de piatră, iar în faţa gardurilor, trotuare de asemenea din piatră. Cei ce nu le-au făcut încă le fac acum; piatra e gata pregătită în grămezi. Fiecare gospodar şi-a zidit gardul pe gustul lui, dar trotuarul din dreptul casei sale este aliniat cu cel al vecinului. Porţiune cu porţiune, aceste trotuare se unesc într-unul singur, pe toată lungimea uliţei, ca un simbol de piatră şi beton ce marchează scoaterea ţăranului din universul strîmt al bătăturii sale, un simbol al prosperării satului într-un tot unitar şi armonios.

Silviu PODINĂ

Fotografii de Elena GHERA

Gospodăria colectivă din Cobadin obţine an de an recolte bune de grîu şi pentru că a introdus în cultură soiuri productive. În fotografie: se descarcă la magazie grîu selecţionat de soiul „Triumf".

Şi oile trebuie să facă „baie". Scăldîndu-se într-o soluţie chimică, ele sînt apărate împotriva bolilor.

Florica Popescu are în grija ei 1.700 de găini. Creşterea păsărilor aduce colectiviştilor din Cobadin importante venituri. Anul trecut ei au valorificat 5.700 de păsări.

FORUMUL TINERETII

În Italia (fotografia de jos), ca și în Belgia (fotografia din dreapta) sau în alte țări capitaliste, studenții își manifestă solidaritatea cu lupta clasei muncitoare pentru satisfacerea revendicărilor economice și politice.

Ce îi preocupă oare pe cei aproape un miliard de tineri de pe toate cinci continentele? Care sînt problemele lor, în a doua jumătate a secolului XX? În legătură cu aceasta, tineretul sovietic a propus o amplă și profundă dezbatere pe scară internațională: *Forumul Mondial al Tineretului*. Au trecut doar cîteva luni și nu există țară pe glob în care să nu se vorbească despre Forum. Interesul acesta unanim nu este întîmplător. La Moscova, la marea reuniune a reprezentanților organizațiilor de tineret, se vor lua în discuție cele mai importante probleme ale contemporaneității: dezarmarea, coexistența pașnică, lupta împotriva colonialismului și imperialismului, pentru apărarea păcii.

În capitala Uniunii Sovietice sosesc tineri din Răsărit și din Apus, tineri albi, negri, galbeni, budiști, catolici, protestanți, mahomedani și atei, conservatori, liberali, radicali, socialiști și comuniști. Toți acești tineri se vor întîlni nu pentru a constata deosebiri de vederi, ci pentru a reliefa ceea ce îi unește: dorința lor de pace. Ei vor discuta despre modul în care tineretul trebuie să acționeze spre a răspunde rolului său în societate. 60 de rapoarte și corapoarte vor încerca să dea răspuns acestei probleme.

Drumul spre Forum nu-i lesnicios pentru toți. Unii au trebuit să învingă ideile preconcepute cultivate de adversarii colaborării internaționale și acțiunile provocatoare ale acestora. Și le-au învins. Dovadă, faptul că peste 100 din cele mai mari organizații de tineret din America Latină vor fi prezente la Forum, ca și reprezentanții a 60 de uniuni naționale ale studenților, ai celor mai mari organizații de tineret din Asia — printre care secția de tineret a Partidului Congresului Național din India, Tineretul musulman din Ceylon, Consiliul tineretului din Pakistan, Uniunea Tineretului din Japonia, Tineretul democrat din Indonezia și altele. I. Eisenberg, reprezentant al Uniunii americane pentru apărarea drepturilor

Culoarea pielii nu poate împiedica prietenia tinerei generații. Fotografia înfățișează un grup de tineri cehoslovaci și din unele țări africane, reuniți la Praga cu prilejul Zilei prieteniei cehoslovaco-africane.

La unul din cluburile școlare din R.P. Ungară. Tineretul țărilor socialiste se bucură din plin de o viață liberă și fericită.

cetăţeneşti de la Universitatea din Washington, a declarat: „Forumul poate fi foarte folositor pentru întărirea înţelegerii şi încrederii reciproce, pentru menţinerea păcii şi pentru un viitor mai bun al tineretului întregii lumi".

Personalităţi remarcabile de pretutindeni au salutat Forumul ca pe o manifestare de natură să contribuie la îmbunătăţirea climatului internaţional. Ele au relevat rolul important al generaţiei tinere — generaţie care mîine va trebui să conducă societatea — în apărarea păcii.

Din Moscova vor porni, în ultimele zile ale lui iulie, către toate colţurile lumii, fotografii şi imagini cinematografice: tineri de pretutindeni, discutînd. Discutînd despre marile probleme ale prezentului, despre viitorul lor, despre pace. Privindu-le, oamenii de bună credinţă vor gîndi, fără îndoială, că în loc să se înfrunte pe cîmpurile de luptă este incomparabil mai bine ca tinerii să discute, să facă schimb de păreri, să se întîlnească spre a se cunoaşte şi împrieteni.

La Floreasca, în zilele de caniculă, unii preferă umbrarele, alţii înotul, iar alţii o plimbare cu bicicleta de apă.

PLECĂM LA BĂI LA... BUCUREŞTI

E cald! Şi o dată cu cele 30 de grade Celsius, au început vacanţele, concediile de odihnă ale oamenilor muncii, exodul în afara oraşului... Aşadar, încotro? La munte sau la mare? Unde vreţi. Dar bucureşteanul mai are — ca să zicem aşa — şi a... treia alternativă: posibilitatea să-şi petreacă — dacă doreşte — vacanţa, sau o parte din vacanţă, la el acasă, adică în Capitală. Chiar dacă, uneori, mai are nevoie de o cură de apă de Hebe sau de Căciulata, ştie c-o poate face şi în inima Cişmigiului; dacă simte nevoia să se lecuiască cu miraculosul nămol de Techirghiol, îl poate găsi, proaspăt, şi pe malul lacului Băneasa, iar dacă simte necesitatea de a se răsfăţa în mijlocul naturii, la iarbă verde, pe malul unor ape răcoroase sau pe nisipul cald al ştrandurilor, el poate să-şi îndeplinească toate aceste dorinţe chiar în Bucureşti. Cincizeci de parcuri, sute de hectare de pădure, un colier format din nouă lacuri naturale — iată ce i se oferă bucureşteanului în aceste zile de vară.

★

Observaţi: un cvartal nou atrage după el un scuar nou, iar un cartier nou — un parc. Aceasta este deviza constructorilor Capitalei noastre. Bucureştiul îşi întinde astăzi spaţiul verde pe o suprafaţă de aproape 900 de hectare. Revin deci acum cîte şapte metri pătraţi de spaţiu verde de fiecare bucureştean — aproape de trei ori mai mult decît avea în perioada antebelică. Aşa s-a născut în Bucureştii Noi parcul „N. Bălcescu", admirabil loc de odihnă şi recreaţie pentru locuitorii din acest cartier. Pe vremuri parcul acesta era doar grădina personală a latifundiarului. Bazilescu, în care, timp de jumătate de veac, n-a reuşit să se plimbe nici un singur muncitor. În schimb, acelaşi Bazilescu admitea „plebea" într-o „rezervaţie" — acolo unde îşi desfăcea butoaiele cu bere produsă de fabrica sa. În partea cealaltă a Capitalei, în bulevardul Muncii de astăzi — acolo unde au fost cîndva nişte imense gropi — s-a născut parcul „23 August". În inima Bucureştiului, în faţa Sălii Palatului R.P.R., un scuar frumos te cheamă să-l admiri. Lîngă Teatrul de Operă şi Balet, cartierul Cotrocenilor s-a îmbogăţit cu încă un parc. E bine ca cititorul să ştie că parcul Cotroceni (cel vechi) prezintă resturi ale celebrului codru al Vlăsiei, că aici, în martie 1821, Domnul Tudor şi-a adunat tabăra panduriior săi. Să mergem mai departe şi să poposim în fosta groapă Tonola. În mai puţin de un an groapa aceasta a fost transformată în unul din cele mai atrăgătoare parcuri ale Capitalei. Parcul Tonola a constituit şi un examen pe care l-au dat arhitecţii de la „Proiect-Bucureşti", împreună cu specialiştii în amenajarea grădinilor şi cu florarii. Bucureşteanul nu uită de bătrînul Cişmigiu, pe care-l vizitează din martie, cînd răsare primul ghiocel, pînă în iarnă, cînd zăpada acoperă covorul gros de frunze arămii. După cum acelaşi bucureştean ştie că sub dealul Filaretului, parcul Libertăţii, cu aleile sale largi, cu o perspectivă impunătoare, devine prin prefacerile ce i se aduc un admirabil loc de odihnă. Fiindcă veni vorba despre parcul Libertăţii, vă amintim că aici a avut loc o adunare a revoluţionarilor de la 1848, iar mai tîrziu, în 1890, circa 5.000 de muncitori bucureşteni l-au sărbătorit aci pe primul 1 Mai.

Iată-ne şi în Parcul de cultură şi odihnă „I.V. Stalin" — 120 de hectare de verdeaţă, de flori, cu mii de trandafiri, 60 de hectare de lac, cu teatru în aer liber, săli de expoziţii, biblioteci, cu admirabile locuri de joacă pentru copii, de plimbări cu barca, cu vaporaşele... Aleile amenajate în ultimii ani, covoarele imense de flori, gazonul, fîntînile arteziene, totul îndeamnă la bună dispoziţie şi recreaţie.

★

Şi acum, dincolo de barierele Capitalei. Primul popas: Mogoşoaia. Veche reşedinţă de vară a lui Constantin Brîncoveanu, parcul cu păuni, lacul cu nuferi, ştrandul,

Nu! Nu sîntem la Techirghiol, ci la ambulatoriul balnear de fizioterapie şi cultură fizică medicală de la Băneasa.

Peste cîteva secunde, „temerarul" scufundător va începe explorarea adîncurilor... lacului Mogoşoaia.

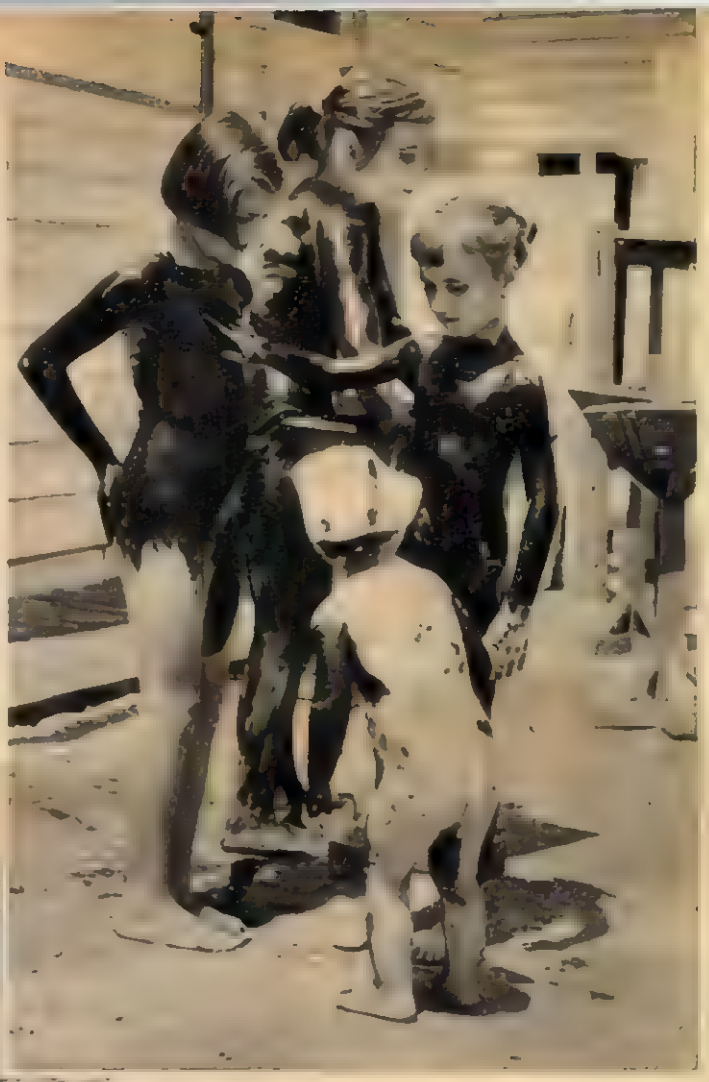

Croaziera pe Herăstrău. Divertisment plăcut, la îndemîna tuturor.

Snagovul își are farmecul său specific, pe care îl oferă cu generozitate vizitatorilor.

pădurea umbroasă, tot acest colț încîntător situat la un sfert de ceas cu autobuzul este azi la dispoziția dv. Pe vremea cînd același parc, același palat și același lac erau încă proprietatea ultimilor prinți Bibescu (și epoca respectivă nu-i prea îndepărtată), nici bucureștenii propriu-zis și nici localnicii nu puteau pătrunde dincolo de zidurile înalte ale palatului. Astăzi însă, porțile sînt deschise pentru toată lumea și la Mogoșoaia! Tot aici se află și Muzeul de artă feudală. Într-un singur an — în 1960 — prin sălile muzeului au trecut peste 30.000 de vizitatori. Sînt aci de văzut multe din cele mai reprezentative creații artistice realizate în Țara Românească în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, exponate din care se pot deduce meșteșugul, priceperea și bunul gust al sculptorilor în lemn, al țesătorilor în fir scump. Alături de toate acestea, diferite documente vechi. Interesant a rezolvat muzeul prezentarea felului în care erau realizate veniturile financiare ale statului feudal. Un grafic, întocmit de muzeografi după documentele vistieriei Munteniei

Un pictor amator a descoperit un colț „de efect" pe malurile Herăstrăului.

Un aspect din Deltă? Sau poate un colț necunoscut cu vegetație luxuriantă? Nici una, nici alta! Priviți mai atent fotografia și veți identifica, desigur, locul. Este chiar în inima Capitalei: în Cișmigiu...

Uff, este o zi într-adevăr călduroasă! Dovadă: plină și unul din marile ștranduri ale Bucureștiului — Floreasca I — a devenit neîncăpător.

din anul 1698, ilustrează încasarea veniturilor: 64 la sută erau smulse de la țărănime, 33 la sută de la negustători, meseriași și slujbași, în timp ce contribuția boierilor nu era mai mare de 3 la sută...

*

Nuferii de la Mogoșoaia au rubedenii apropiate pe apa lacului Snagov: superbele flori „sfinte" de pe malul Gangelui, exoticii lotuși — monumente ale naturii la noi — îmbogățesc și ei înfățișarea unuia din cele mai atractive locuri de odihnă și recreare ale bucureșteanului. Parcul de la Snagov — inima marii păduri seculare — lacul, lung de 16 km, cu vaporașele care-l străbat de la un cap la altul, ștrandul, toate acestea sînt azi un admirabil loc de excursie, situat la 30 km de București. Vă amintiți? Odobescu, scriitor de talent, arheolog și om de gust, a vorbit despre frumusețea acestor locuri în povestirea „Cîteva ore la Snagov". Cîteva ore la Snagov — ca să folosim titlul scriitorului — mai pot însemna pentru dv., cei care vizitați locul, o incursiune în istoria culturii din Muntenia: o plimbare în insula de pe lacul Snagov duce acolo unde încă în secolul al XVIII-lea Antim Ivireanul, mitropolit și tipograf, și-a instalat tiparnița de sub ale cărei teascuri a scos atîtea și atîtea frumoase tipărituri. Vizitatorul va întîlni la Snagov și mănăstirea care, după toate probabilitățile, a fost ctitorită de Mircea cel Bătrîn și a fost refăcută în secolul al XV-lea de către Vlad Țepeș ca fortăreață de apărare împotriva turcilor. În 1840 chiliile acestei mănăstiri au fost transformate în închisoare politică. Aici a fost întemnițat Dumitru Filipescu, conducătorul mișcării republicane și antifeudale de la 1840, mișcare în care se afla și marele revoluționar democrat Nicolae Bălcescu.

În zile de caniculă, bucureșteanul merge la Argeș (foto 1); deși din centrul Capitalei pînă la pitoreasca pădure de la Mihăilești, prin care trece apa răcoroasă a rîului, e cale destul de lungă, accesul publicului se face destul de ușor: cu tramvaiul 15 pînă la capăt și încă 20 de minute cu autobuzul.

După osteneala călătoriei pînă la malul Argeșului, această invitație spre cabana cu bufet-băuturi-cazare (foto 2) este binevenită. Dar... realitatea e alta. Unul din fotoreporterii noștri a surprins momentul cînd cabaniera — ridicînd din umeri — nu a putut oferi oaspeților nici gustări la bufetul făgăduit, nici băuturi răcoritoare.

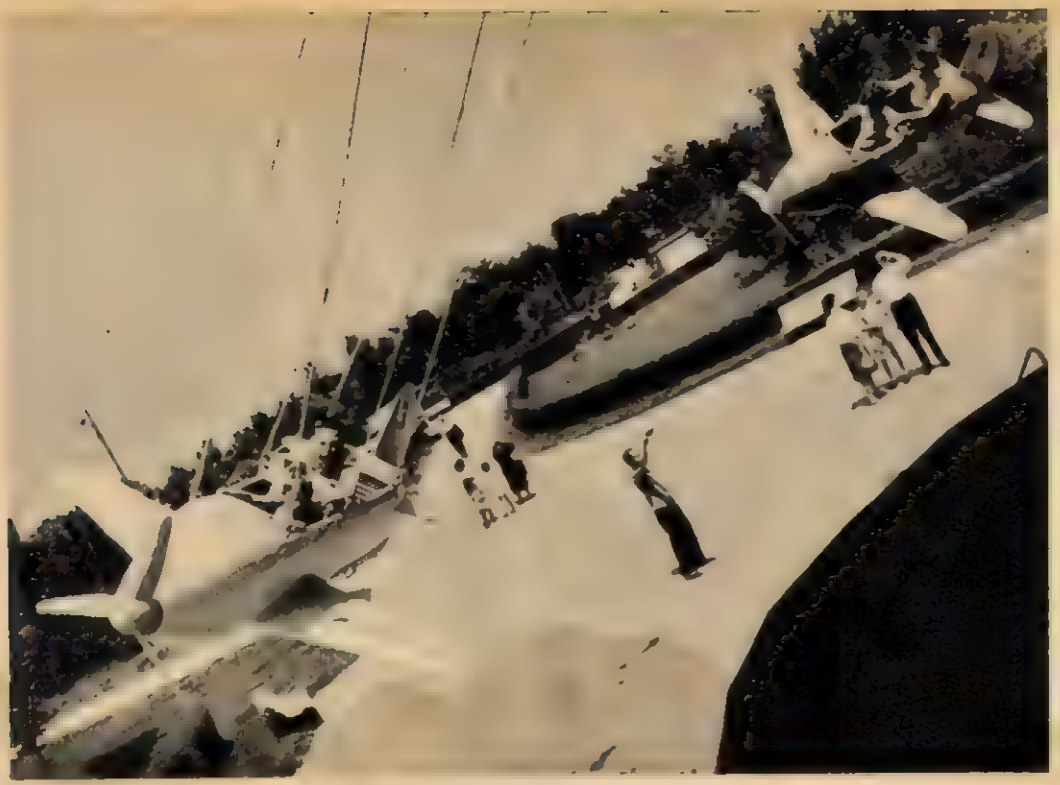

turistul sovietic — un oraș admirabil, mare, modern, dar și odihnitor ca o imensă stațiune climaterică..."

★

Și acum, încotro? Alegeți dv. locul cel mai atrăgător pentru odihnă și recreare: aveți la dispoziție 50 de parcuri și sute de scuaruri și grădini. Și dacă inima vă dă ghes, găsiți locuri odihnitoare și interesante și în pădurea Băneasa, cu colțul ei zoologic în plină dezvoltare, cu rezervația de cervidee, cu un poligon de tir sportiv; după cum găsiți locuri răcoroase și în pădurea Pustnicul sau la Mihăilești, pe malul Argeșului.

Așadar, alegeți. Aveți de unde...

F. URSEANU

Fotografii de S. STEINER, A. MIHAILOPOL, E. IAROVICI și E. GHERA

„Escadrila" a decolat: cinci minute de zbor pentru micii bucureșteni! Iată una din numeroasele distracții pentru copii, la Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin".

Cele nouă lacuri din jurul Capitalei dau posibilitate pescarilor amatori să infirme glumele tradiționale ce se fac pe seama lor.

Dacă mai sînt bucureșteni care nu s-au depărtat prea mult de Cișmigiu, e bine să afle că Snagovul e tot un loc de recreare al orașului lor — deși pînă acolo sînt 30 km — și, în același timp, că drumul de la București pînă pe țărmul lacului respectiv nu durează azi mai mult de 55 de minute. În timpul verii, autobuzele îi așteaptă la capătul șoselei Kisselef... De bună seamă că mulți dintre dv. mergeți la plimbare, mai cu seamă în zilele de caniculă, pe șoseaua Kisselef. Poate vă amintiți că șoseaua aceasta a fost tăiată din inițiativa generalului rus Kisselef. Vă reamintim că populația Bucureștiului a intenționat, inițial, să-i ridice lui Kisselef un monument. Generalul rus n-a fost de acord cu acest lucru și a avut o altă propunere: să se facă niște fîntîni sau o șosea. Ceea ce s-a și întîmplat.

★

Peste 18 milioane de bujori, de lalele, petunii, begonii, trandafiri... Florile, parcurile și scuarurile, bulevardele împodobite cu verdeață, toate acestea constituie o admirabilă haină de vară a frumoasei noastre Capitale. Că lucrurile stau așa, ne-o arată, printre altele, și mărturia unui oaspete străin, făcută recent pe calea undelor: „Începînd de la aeroport — declara la posturile noastre de radio lordul Boyd Orr — am văzut peste tot flori, roze mari, perdele de flori; pe străzi principale — flori, în piețe — flori, iar la periferii — păduri naturale, lacuri frumoase. Dumneavoastră — adăuga oaspetele — sînteți foarte norocoși: aveți un oraș minunat!" Cîteva zile mai tîrziu, douăzeci de turiști sovietici — oaspeți din Tbilisi — după tradiționalul tur cu autocarul prin Capitală, au făcut o apreciere asemănătoare. Inginerul N. Kurtadze, conducătorul grupului, împărtășindu-ne părerea oaspeților, spunea: „Știam că Bucureștiul este un oraș frumos, dar că este chiar atît de frumos nu ne-am închipuit. Aveți — sublinia

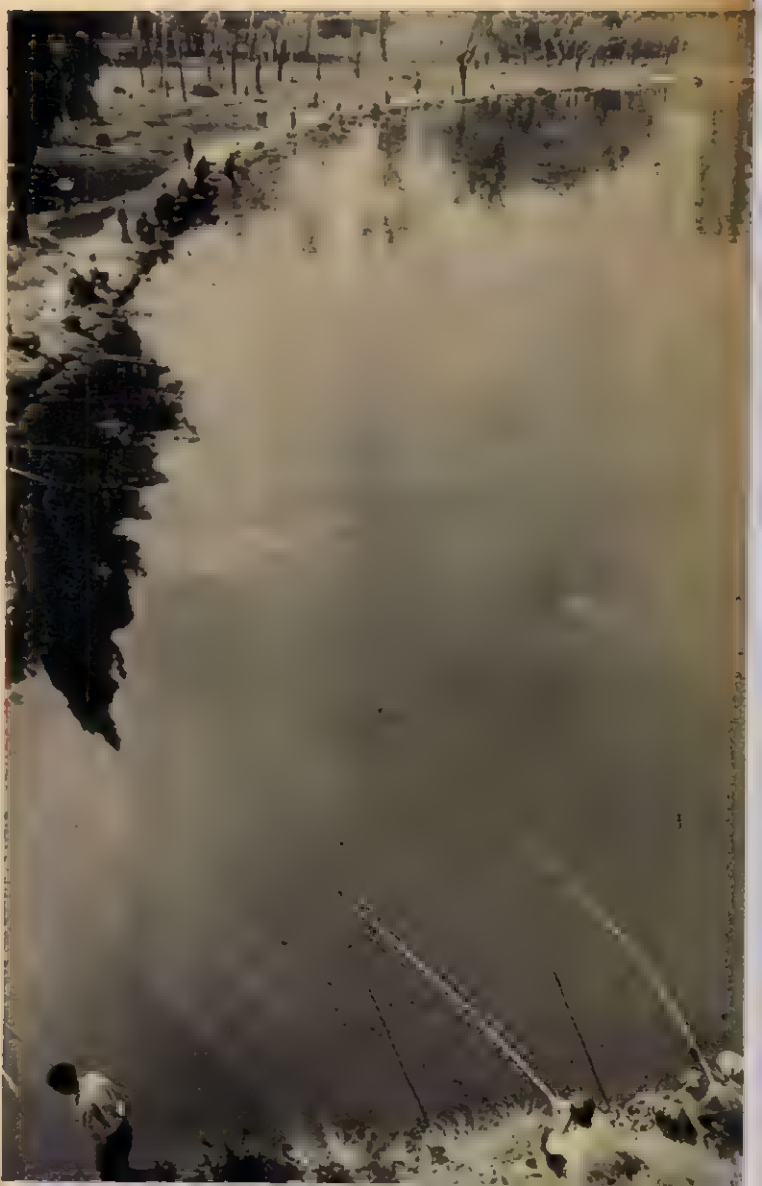

nici gînduire (foto 3). Faptul se petrecea într-o zi călduroasă de vară, în a doua jumătate a lunii iunie. Cabana era închisă de cîteva săptămîni — după ce funcționase din plin toată iarna... În schimb, la bufetul din șosea, bine aprovizionat, nu mai găseai nici o masă liberă (foto 4).

Cotropitorii fasciști voiau să șteargă Varșovia de pe fața pămîntului. Iată o imagine a „operei" lor.

DOUĂ VARȘOVII

de Ioan GRIGORESCU

Văzînd pentru prima dată Varşovia m-am întrebat cum a arătat acest oraş înainte de război.

— A fost un oraş splendid! L-a pictat şi Canaletto — mi-a spus însoţitorul meu.

— Va fi un oraş splendid! — l-am auzit mai tîrziu pe arhitectul principal al oraşului, Ciborowski. Să veniţi la noi peste zece ani.

Am revenit după numai doi ani. Trecînd din nou pe străzile Varşoviei, aproape că uitasem imaginile din trecut şi eram gata să cred că exagerasem proporţiile distrugerilor pricinuite de război. În realitate oraşul renăştea în fiecare zi, reîntrupîndu-se din propria sa cenuşă. Din cărămida veche, după planurile vechi, din molozul ruinelor care generaseră o uriaşă industrie: aceea a fabricării materialelor de construcţie din trupul unui oraş fărîmiţat, prăbuşit, tocat de bombe şi de canonade, pîrjolit de aruncătoare de foc fasciste. Acolo unde nu se mai găseau planurile vechi, constructorilor le venea în ajutor Canaletto. Unde nici Canaletto nu mai putea ajuta, venea memoria nemuritoare a poporului, care n-a uitat nimic din ceea ce fusese frumos şi trebuia preluat. Oraşul număra un milion de urbanişti. Fiecare varşovian îşi avea părerile lui despre cum şi cît se construieşte, planurile lui de reconstrucţie şi de înfrumuseţare a oraşului condamnat la dispariţie de către căpeteniile fasciste care, pe locul lui, proiectaseră plantarea unui uriaş cîmp de cartofi.

La 17 ianuarie 1945 ziarele poloneze din Lublin şi din celelalte oraşe eliberate cu aproape jumătate de an în urmă (la 22 iulie 1944) au publicat relatarea primului corespondent de presă intrat în Varşovia eliberată: „Toate podurile peste Vistula sînt aruncate în aer. Trecerea fluviului se face cu mult risc, numai peste stratul de gheaţă. Centrul Varşoviei prezintă imaginea unei îngrozitoare distrugeri. Aproape că nu mai există nici o casă întreagă. Se înalţă doar scheletele vechilor construcţii şi mormane uriaşe de ruine. Mai bine arată doar cartierul în care au locuit nemţii, adică împrejurimile aleilor Szucha. În centrul Varşoviei, populaţie civilă nu se vede de fel. Conform unor informaţii încă necontrolate, ar mai exista ceva populaţie civilă în cartierele Ochota şi Mokotow..."

Şi iată relatarea unui corespondent de presă transmisă 15 ani mai tîrziu: „Astăzi dimineaţă au asaltat oraşul 690 tramvaie, 70 troleibuze, 280 autobuze şi cîteva sute de taxiuri. Vistula este traversată de cinci poduri care leagă între ele cele două jumătăţi ale oraşului. 1.160.000 cetăţeni ai Varşoviei, care locuiesc în peste 530.000 locuinţe, se pregătesc pentru activitatea lor zilnică. Aproape o jumătate din ei, adică 525.000 oameni, muncesc în întreprinderile de stat: în cele 50 de mari uzine varşoviene (din care 30 construite în ultimii cincisprezece ani, iar celelalte 20 reconstruite după devastarea lor de către ocupanţi), în întreprinderile de construcţii, în transporturi şi comunicaţii, în comerţ şi în administraţie. În Varşovia există 204 şcoli elementare, 54 licee şi 13 institute de învăţămînt superior, 18 teatre şi 40 de cinematografe. Ca în fiecare zi, şi în această dimineaţă la Varşovia sînt deschise peste 3.500 magazine de stat şi cooperatiste, iar cafenelele de stat, express-urile, barurile şi restaurantele varşoviene dispun de aproape 30.000 locuri, care, fără îndoială, vor fi ocupate pînă la ultimul, deoarece varşovienilor le place să schimbe o vorbă la o cafea şi nu numai... la o cafea... Din gările Varşoviei pornesc trenuri spre toate capitalele Europei. De pe aeroportul ei, avioanele îşi iau zborul spre Moscova, spre Praga, Budapesta, Bucureşti şi Sofia, spre lumea întreagă".

Văzînd oraşul renăscut, pe care urbaniştii burghezi îl credeau mort pentru totdeauna, socotindu-l definitiv îngropat sub nesfîrşitul morman de ruine, nu-ţi poţi stăvili uimirea: ce muncă titanică a trebuit să depună poporul polonez, ce uriaşă cheltuială de energie umană şi materială, ce dragoste fierbinte din partea celor peste un milion de locuitori ai oraşului pentru Varşovia lor!

Străbătînd marile magistrale ale oraşului, Est-Vest şi Nord-Sud, construite în anii planului şesenal, uriaşele cartiere de locuinţe nu mai păstrează decît ici-colo zidurile vreunei case arse ori urme ale ruinelor necurăţate la o margine de şantier, semnele cumplitei lor tragedii. Pe malul drept al Vistulei, care desparte oraşul în două, se văd uzinele de automobile „Jerani", iar în dreptul lor, dincolo de fluviu, marea oţelărie „Warszawska Huta", înălţată pe un loc unde cu cîţiva ani în urmă se revărsa marea dezolantă a ruinelor. Lîngă uzinele de automobile se profilează o gigantică termocentrală, nucleul termoficării viitoare a întregului oraş, iar alături de ea, pe malul Vistulei, îşi ridică ciocurile metalice spre cer portul fluvial al Varşoviei. Capitala Poloniei a depăşit de mult faza reconstrucţiei. Acum, la ordinea zilei se află problemele întăririi forţei industriale a oraşului, crearea celor mai bune condiţii de viaţă pentru locuitorii lui.

În ultimii ani pe harta oraşului au apărut nenumărate obiective industriale noi: o uzină de motociclete, o fabrică de televizoare şi aparate de radio, o uzină de macarale-turn, o fabrică de tricotaje, alta de lămpi electrice... Producţia industrială a Varşoviei de azi este de peste şase ori mai mare decît cea dinaintea războiului. Efortul constructiv al poporului e uriaş, dar şi greutăţile sînt încă însemnate.

Varşovia a crescut dincolo de graniţele cunoscute, numărul locuitorilor l-a depăşit pe cel dinaintea războiului, iar proporţia celor ocupaţi în fabricile şi uzinele oraşului e cu 200 la sută peste cea din 1939.

Cotropitorii fascişti care ţineau să şteargă Varşovia de pe faţa pămîntului, pentru cutezanţa pe care varşovienii au avut-o răsculîndu-se împotriva hoardelor ocupante, nu puteau „planifica" pentru 15 ani ai oraşului condamnat decît 15 recolte de cartofi. Poporul eliberat i-a făurit însă Varşoviei un alt viitor. El a făcut din oraşul pe care l-a reclădit stradă cu stradă, casă cu casă, inima unei ţări puternice al cărei puls e înainte de toate semnul izbînzii vieţii asupra morţii.

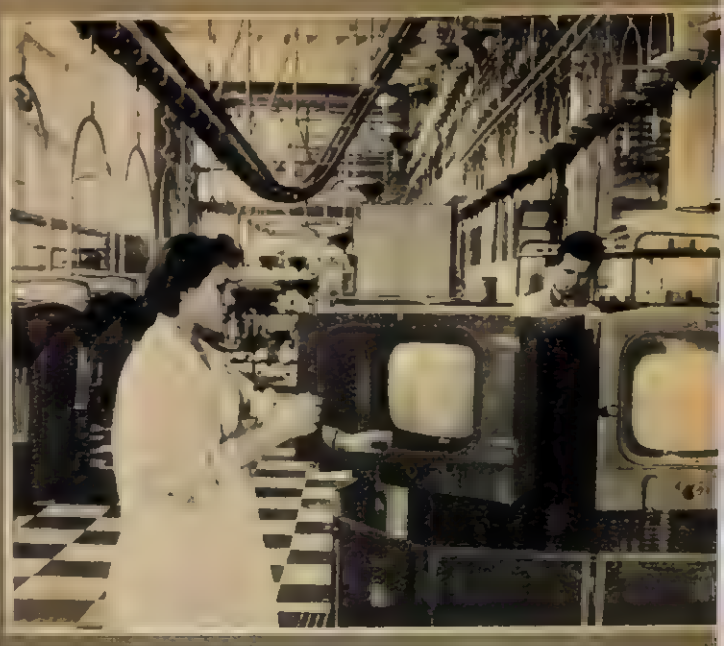

La fabrica de tuburi catodice pentru televizoare de la Iwiczna.

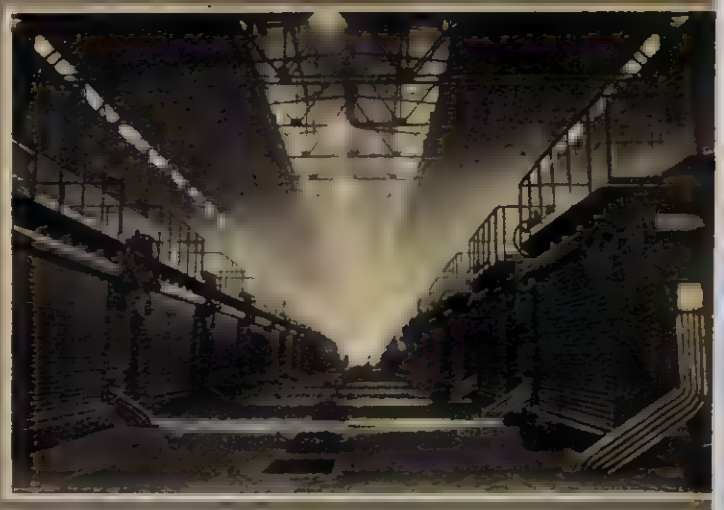

Uzina de aluminiu de la Skawina.

Portul Gdansk a luat o mare dezvoltare în anii puterii populare.

„Colosul siberian". Sub această denumire este cunoscut șantierul hidrocentralei Bratsk de pe Angara, a cărei putere instalată va fi de 4.750.000 kW, de două ori mai mult decît a celei mai mari hidrocentrale din lumea capitalistă — Grand Coulee de pe fluviul Columbia (S.U.A.), cu o putere de 2.314.000 kW.

Șantier U.R.S.S.

Pentru prima oară în lume au fost create în U.R.S.S. linii de înaltă tensiune (500 kV) cu o lungime de peste 1.000 km. În prezent este în curs de construire linia dintre Stalingrad și Donbass, a cărei putere (750.000 kW) și voltaj (800 kV) nu vor avea egal.

„Sovetskaia Rossia", vas amiral al flotilei de baleniere sovietice (cel mai mare de acest fel din lume — 217,8 m lungime, 45.000 tone deplasament), va părăsi șantierul naval din Nikolaev înainte de termen, în chiar ziua deschiderii Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.

„Atomul să fie muncitor, nu ostaș!" — este deviza constructorilor noii centrale atomoelectrice din Novo-Voronej, cu o putere de 420.000 kW. Placa pe care sînt scrise aceste cuvinte este prinsă pe frontispiciul construcției.

Acest furnal-gigant, intrat în funcțiune la sfîrșitul anului trecut la Krivoi Rog (R.S.S. Ucraineană), nu are egal în lume ca putere, ca nivel de mecanizare și automatizare. Totuși va fi depășit curînd de furnalul ce se construiește la Tula, în cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.

Pădure de... porumb. Acest „rege al ogoarelor" cucerește în U.R.S.S. teritorii tot mai vaste.

Septenalul înarmează agricultura cu mașini și mecanisme moderne. Pe întinsele plantații de ceai din R.S.S. Gruzină, muncile agricole, inclusiv recoltarea, au fost mecanizate.

CARTI

ȚARA VINURILOR

Recenta carte „Țara vinurilor" de Constantin Prisnea oferă cu generozitate recenzentului posibilitatea unor variații și multiple marginalii. Și aceasta chiar de la definirea structurii cărții. Astfel, prin evocarea documentată a locurilor și oamenilor din podgoriile țării, am fi îmbiați să considerăm „Țara vinurilor" un amplu reportaj. Ceea ce au și făcut unii cronicari. Dar prin speculațiile nuanțate asupra diferitelor soiuri de vinuri, prin referirile istorice — expuse fără rigiditate, ci doar așa „în treacăt" — asupra dezvoltării viței de vie în țara noastră, prin invocarea unor nume celebre din care nici aici nu lipsește diversitatea informației (autorul aduce ca martori în sprijinul argumentației sale pe Ovidiu, Dimitrie Cantemir, pe François Villon, Rabelais, Mihail Sadoveanu, Baudelaire și alții alții), deci prin caracterul acesta de „livresc" de loc grecoi, pentru că este însoțit de notațiile atente ale unui bun observator al vieții, „Țara vinurilor" poate fi catalogată și ca un eseu; după cum discreta sfătoșenie de povestitor moldav a autorului acordă multor pagini ale cărții o notă epică ce răfuiește „Țara vinurilor" în afera beletristicii.

Reportaj, eseu sau povestire, cartea are totuși un ton unitar, nu numai pentru faptul că toate acestea se îmbină organic, dar și pentru că întreaga carte e străbătută de suflul unei confesiuni directe, autentice. Ceea ce în cazul de față îi sporește interesul și puterea de atracție. De aici și accentele lirice care punctează filele „Țării vinurilor". Bucuria descoperirii savoarei irezistibile emanate de buchetul cutărui sau cutărui vin e mărturisită de autor fără ocol și contagios. Se mai adaugă la aceasta și expresia concisă, definitorie, care închide în ea ca într-o foiță esența licorii respective. Dar bucuria e mai din plin mărturisită cînd în peregrinările sale autorul întîlnește oamenii din gospodăriile de stat și colective care îngrijesc via, strugurele și vinul cu pasiune și, înarmați cu luciditatea metodelor științifice, asigură dezvoltarea viticulturii în țara noastră. Autorul e mîndru de succesele vinului nostru peste hotare și nu uită să aducă elogiu acelora care au creat și creează condițiile progresului acestei ramuri importante din economia țării. Și mai aflăm accente de lirică confesiune și în dragostea pe care Constantin Prisnea și-o declară atunci cînd descrie dealurile molcome și văile catifelate — pitoreștile lăcașuri ale viței de vie; vinul devine acum doar un pretext pentru scrierea unor pagini de cîntare a „Romîniei noi, socialiste".

Traian STOICA

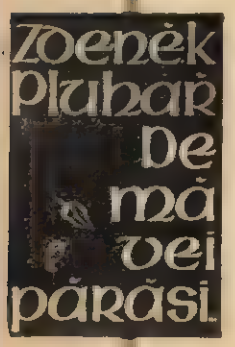

MUZICA

Al doilea Concurs și festival internațional „George Enescu"

● La comitetul de organizare a Concursului și festivalului internațional „George Enescu" sosesc mereu înștiințări de participare. La concurs s-au înscris pînă acum peste 120 de muzicieni din 21 de țări: 45 de concurenți la secția pian, 30 concurenți la secția vioară și 45 concurenți la secția canto.

● În cadrul manifestărilor prilejuite de festivalul internațional „George Enescu" își va da concursul și orchestra simfonică a Radioteleviziunii sovietice, sub conducerea dirijorului A.V. Gauk. Printre altele, orchestra va interpreta la festival Simfonia I-a de George Enescu.

● Studioul de filme documentare „Alexandru Sahia" pregătește turnarea, în timpul festivalului, a două filme care vor fi difuzate în țară și peste hotare.

● Cu prilejul Concursului și festivalului internațional „George Enescu", și-a anunțat sosirea în țara noastră și Hardie Ratcliffe, președintele Federației internaționale a muzicienilor, care și-a exprimat dorința de a discuta cu reprezentanții vieții noastre muzicale o serie de probleme cu caracter profesional, în vederea stabilirii unui larg schimb de experiență pe plan muzical.

● Printre personalitățile de seamă care vor asista la cel de-al doilea Concurs și festival internațional „George Enescu" ce se va desfășura la București între 5 și 20 septembrie 1961, se numără și cunoscuții compozitori Dmitri Kabalevski (U.R.S.S.), Sophia Lissa (R.P. Polonă) și Eugen Suchon (R.S. Cehoslovacă).

TEATRU PE DISC

Semnalăm inițiativa lăudabilă a casei de discuri „Electrecord" de a face imprimări de spectacole teatrale. Debutul în această direcție s-a făcut cu unele lucrări ale marelui nostru dramaturg Ion Luca Caragiale („Conu Leonida față cu reacțiunea" și „C.F.R."). Din păcate, ne aflăm încă doi în fața... debutului. Sîntem informați că sînt programate și alte spectacole. Printre acestea se numără „Steaua fără nume" de Mihail Sebastian și „Cîtadela sfărîmată" de Horia Lovinescu. Mai multă operativitate în această direcție desigur că n-ar strica... Dimpotrivă.

NU NUMAI INTERPREȚI...

În ultimul timp se întîmplă tot mai des ca, asistînd la spectacolele artiștilor amatori, să-i afli pe interpreți și în altă postură: în aceea de creatori. Astfel, muncitorul Costin Păun din brigada artistică a Întreprinderii poligrafice nr. 4 interpretează un cuplet în care este vorba chiar de activitatea întreprinderii sale; interpretul este el însuși autorul cupletului. În brigada artistică a arhitecților, cîțiva dintre interpreți semnează muzica și textele spectacolelor realizate de această formație. De asemenea, compun texte muncitorul Mircea Pontea de la întreprinderea metalurgică „Precizia", proiectantul Ionescu Radu Galați, inginerul George Popovici și alții din brigada artistică a Institutului de proiectări-transporturi și telecomunicații.

TEATRU

VOIA BUNĂ ÎN DEPLASARE

În fiecare zi (în afară de luni) trei autobuze albastre, mici și cochete, părăsesc Bucureștiul de fiecare dată pe cîte o altă barieră. Unul o apucă într-o direcție, celelalte două — în alta. Toate trei se reîntorc noaptea, tîrziu. Sînt mașinile Teatrului de estradă al regiunii București, care cutreieră — și cuprinde într-o stagiune, cu cele două ansambluri ale sale — satele, comunele și orașele regiunii.

„Rîzi, că viața e frumoasă" — ultima premieră a teatrului — am văzut-o pe scena Căminului cultural din Fundeni-Frunzănești. Interpretat de un colectiv în care marea majoritate a actorilor sînt tineri, spectacolul are — și nu numai din această cauză — o alură tinerească și degajă multă voie bună. Înfățișînd în cîntec, dans și text aspecte din viața nouă, spectacolul satirizează și unele practici înapoiate.

Hazoase — și nu lipsite de învățăminte — sînt scenetele caricatură „Cuiul", „Cînd e una, nu e alta" și „Adeverință de cai", care biciuiesc atitudinile birocratice. În plus, aceste scenete au prilejuit elevei orașii actoricești meritorii, precum acelea ale lui Mișu Popescu, Andrei Armancu și Theodor Jelenskov. Faptul merită să fie subliniat, deoarece actorii au estompat printr-o interpretare corespunzătoare unele exagerări ale textului, mai ales în „Cînd e una, nu e alta"

Și în aranjamentele coregrafice ale spectacolului satira are ceva de spus. Ne referim la tripticul-balet „America", „Cuba" și „Congo", care demască și înfierează — în „America" — fărădelegile rasiste comise sub obîrșia „Statuii Libertății" și — în „Cuba" și „Congo" — uneltirile criminale ale colonialiștilor împotriva libertății popoarelor. E cît se poate de sugestivă și plastică harta Africii de pe care negrul eliberat rupe lanțurile. La toate acestea (și la scenete și, bineînțeles, la dansuri) se mai adaugă muzica, care a subliniat ideile satirice printr-o corespunzătoare partitură.

Dacă textul ar fi fost mai legat de viață și mai concentrat, dacă s-ar fi aplecat mai mult asupra unor aspecte mai specifice regiunii, spectacolul ar fi sporit în eficiență. Cu toate acestea, impresia generală pe care o lasă „Rîzi, că viața e frumoasă" e bună.

Bazil DUNĂREANU

Scenă din spectacolul „Rîzi, că viața e frumoasă".

• DECORAREA INTERIORULUI – O PROBLEMĂ DE „MODĂ"? • UN MIC

FRUMOSUL la noi

Îi dăm dreptate Mariei Voiculescu...

Ne-a trimis din Vălenii de Munte o scrisoare de patru pagini. Foarte interesantă, scrisă cu vervă, plină de sugestii, aprecieri și — s-o spunem — chiar cu unele reproșuri. Se refereau toate la articolul „Frumosul la noi acasă": „Am văzut că vă adresați celor ce au locuințe în noile blocuri. Dar v-aș ruga să vă gîndiți că unii dintre noi mai stau în clădiri vechi. Pe aceștia i-ați uitat?"

De bună seamă că nu. E de la sine înțeles însă că un singur articol nu putea epuiza toate aspectele problemei și sugestia tovarășei Voiculescu venea în întîmpinarea intenției noastre de a mai reveni asupra esteticii interiorului. Poate că rîndurile de față o vor ajuta și pe o altă cititoare a noastră, Melania Ionescu din Huși, care și-a exprimat în scrisoarea ei îngrijorarea cu privire la caracterul prea schimbător al modei în materie de decorație a interioarelor. Anul trecut — ne mărturisește ea — a ascultat îndemnul unei reviste care recomanda tot felul de modele pentru pernuțe fantezi. „Flacăra" vine acum și pledează împotriva excesului de bibelouri, pernuțe și tablouri, cerînd în primul rînd simplitate. Ce să facă ea cu pernuțele brodate, ale cui sfaturi să le asculte?

Să stabilim un lucru. Amenajarea cît mai agreabilă și practică a interiorului nostru nu e o chestiune *de modă*, în sensul strict al cuvîntului. Poți să-ți scurtezi azi rochia cu o palmă și, eventual, s-o lungești la anul pentru că așa dictează capriciile modei vestimentare. Poți să preferi rozul sau bleumarinul, apreciate în mod special în acest sezon, și să-ți faci o bluză într-una din aceste culori. Dar nu e nici logic (și, firește, nici convenabil) să crezi că e necesar — pentru a fi în pas cu vremea — să-ți modifici de la un an la altul interiorul, în funcție de desenele și indicațiile pe care le vezi cine știe unde, și nici să iei drept rețetă obligatorie orice îndrumare primită în acest sens. Articolul publicat în numărul din 20 mai al revistei noastre nu a vrut în nici un caz să prescrie rețete, să formuleze legi în virtutea cărora anumite elemente ale decorului casnic să fie impuse sau altele definitiv eliminate — ci să ofere cîteva sugestii pentru simplificarea și modernizarea interiorului, sugestii pe care oricine le poate aplica conform cerințelor locuinței sale și gustului propriu. Am susținut linia simplă și sobră pentru că ea corespunde epocii și necesităților vieții noastre. O mobilă greoaie și încărcată nu-și găsește locul potrivit într-un apartament de bloc (și orașul modern cere în primul rînd clădirea bloc), este greu de întreținut (și munca socială a femeii impune simplificarea treburilor casnice) și, în general, această mobilă corespunde gustului vetust al unei epoci apuse. Să ne înțelegem deci: linia modernă e o linie *a epocii*, nu *a anului* — și un interior modernizat azi nu se va „demoda" foarte mulți ani.

Și pentru că tovarășa Voiculescu amintea de locatarii clădirilor mai vechi, iată că ne-am adresat tovarășului arhitect Vasile Rado pentru a putea oferi în pagina de față cîteva sfaturi celor ce ar vrea să-și întinerească o încăpere dintr-un apartament vechi, amenajată cu mobilă îmbătrînită.

★

Priviți aceste două desene. Ele reprezintă aceeași cameră, avînd exact aceeași mobilă, cu mica diferență că desenul doi presupune unele intervenții care s-au făcut în încăpere. O vorbă din popor spune că nu se pot face jumări fără ouă sparte. E clar că nici aceste modernizări nu pot fi realizate fără unele investiții materiale și, mai ales, fără sacrificiile sentimentale pe care le impune renunțarea la o piesă sau alta de decor. Dar sfaturile pe care le dăm mai jos nu implică prea mari renunțări nici de o parte, nici de alta. Așa că...

Pereții unei case mai vechi nu au — de cele mai multe ori — tencuiala netedă, dar a o acoperi cu tot felul de flori, păsărele sau motive geometrice nu este cea mai fericită soluție. În locul acesteia, o zugrăveală stropită cu pastă de ipsos și clei va da o suprafață puțin zgrunțuroasă (cu bobițe din stropitură de maximum 3 mm), într-o culoare deschisă (ivoar, bleu pal, galben pai) de un mare efect decorativ. Se mai poate rezolva tapetul camerei și printr-o zugrăveală de fond (aceleași culori indicate), peste care se stropesc cu bidineaua bobițe de culoare albă și maron deschis. Tavanul alb, o perdea unică, mare, peste cele două mici

Așa nu!

SACRIFICIU SENTIMENTAL SE IMPUNE

acasă (II)

ferestre vor da luminozitate și lărgime camerei.

Peste pardoseala care, de bătrînețe, scîrțîie uneori din încheieturi, se poate așterne — după o sumară reparație — un linoleum sau un strat de ulei bun, care nu e de loc obligatoriu să aibă clasica culoare de roșu închis. Iar dacă vrem să modernizăm ușa cea grecoaie cu tăblii sau geamuri, o putem îmbrăca cu un placaj vopsit cu grijă și aplicat peste rama existentă. Dacă soluția aceasta pare prea complicată, se poate întinde o țesătură frumos colorată — dar nu cu un desen încărcat — peste un carton fixat la rîndul său pe rama ușii.

Iată că am creat deci cadrul mai estetic, modern, pe care îl dorim. Dar mobila? Ce ne facem cu piesele de mobilier care, deși de o vîrstă venerabilă, sînt încă bune și nu ne putem despărți de ele?

Nu e nici aceasta o treabă prea complicată. Să privim împreună desenele și ne vom lămuri ce e de făcut. Începem prin a elimina partea superioară a bufetului, îi scoatem multele minere de fier și îi înlocuim picioarele sculptate sau strunjite, cu altele mai simple. Dacă pe placa bufetului punem un cristal colorat în verde sau albastru deschis (de fapt un simplu geam mai gros, vopsit pe spate cu ulei) și un obiect sau două de bun gust, iată că avem o piesă de mobilier nouă care dă o linie elegantă interiorului. Ca să căpătăm și un pat nou, trebuie să renunțăm la tăbliile de vîrsta bunicii și — adăugînd somierei niște picioare noi și solide — iată-l metamorfozat într-o canapea, peste care așternem o husă în dungi și aruncăm două perne îmbrăcate în același material. Putem de asemeni să-i facem canapelei și o ramă tapisată — aceasta rămîne la aprecierea noastră. Iar pentru așternut — o lădiță plată, pe rotile, care se bagă sub canapea, se manevrează ușor și este bine ascunsă de faldurile husei, rezolvă perfect problema. Să nu ne fie frică să intrăm cu ferăstrăul în picioarele mesei și ale scaunelor: cu mobilă mai joasă, întreaga încăpere pare mai aerisită. Avînd picioarele înalte de 65-70 cm (și nu de 80 cm), masa pierde caracterul ei de piesă de sufragerie și devine și mai elegantă dacă îi aplicăm un cristal colorat ca cel de pe bufet. Iar scaunele își schimbă și ele complet aspectul dacă au picioarele doar de 44-45 cm înălțime și dacă le-am îmbrăcat în huse colorate (armonizate cu culorile celorlalte textile din încăpere).

Și iată că ne-am „mutat" într-o încăpere nouă...

Atmosfera proaspătă din casă, impresia de înnoire, de întinerire pe care o degajă acum interiorul sînt cît se poate de plăcute și e foarte posibil ca locatarul să se contamineze, la rîndu-i, de această tinerețe. Ce credeți, nu v-ar tenta să încercați și dv.?

Ionela FAUR-DIMA

Așa da!

PĂTRATUL NEGRU

— povestire științifico-fantastică —
de F. BELKOV

Durerea deveni de prea chinuitoare; mîinile nu mai puteau suporta încordarea. „E sfîrșitul" — își spuse Nikitin, degetele i se descleștară și se prăbuși în prăpastie.

★

După o oră fusese găsit, fără cunoștință. La spital, cînd își reveni, murmură:

— Pătratul negru...strîngeți pătratul negru...numerotați-l... strîngeți-l...

★

Trei oameni lucrau la stațiune: directorul — Ivan Alexandrovici Nikitin, cercetătoarea Lidia Nikolaevna Volkova și Grișa Smirnov — pilotul elicopterului.

Stațiunea pentru studierea radiațiilor cosmice se afla în munți, la mare altitudine. Pentru legătura cu lumea din afară se folosea elicopterul. De două ori pe săptămînă Grișa făcea un zbor la astrobază; ducea acolo rezultatele observațiilor și aducea alimente, corespondență, material fotografic.

În ziua aceea Grișa ar fi trebuit să plece la 9 dimineața. Cînd a văzut că Nikitin întîrzie la micul dejun — pe care-l luau totdeauna la ora 8 fix — s-a dus să-l caute.

Nu l-a găsit nici în camera lui, nici în laborator, nici la aparate. Ce se întîmplase? Cercetătorii nu depășeau niciodată limitele stațiunii — marcate cu jaloane — căci podișul pe care se afla era înconjurat de prăpăstii și de stînci acoperite cu gheață și zăpadă. O singură mișcare greșită, și prafurul se alegea din tine.

După căutări zadarnice, cu inima grea, Lidia Nikolaevna și Grișa au urcat în elicopter. Primul lucru pe care l-au zărit a fost un uriaș pătrat negru pe un mic platou învecinat. Pătratul negru apărea clar pe zăpadă, de parc-ar fi fost desenat cu tuș pe hîrtie albă. Dar podișul era pustiu. După toate probabilitățile, pătratul fusese făcut de Nikitin, dar aceștia dispăruse.

Lidia Nikolaevna și Grișa începură să examineze cu atenție împrejurimile. Cercetară cu binoclurile fiecare movilită, fiecare crăpătură și, în sfîrșit, mult mai jos, pe fundul unei prăpastii, Grișa zări un om întins pe zăpadă...

Era Nikitin.

Podișul inaccesibil

Radiograma pe care o primiră la ora 12 îi liniști. Viața lui Nikitin era în afară de orice primejdie. Mai aflară că, înainte de operație, el spusese din nou ceva despre un pătrat negru. Desigur că era vorba de ceva foarte important. Dar cum să ajungi în păcătosul acela de loc, unde nici elicopterul nu putea ateriza?

Atunci Lidia Nikolaevna avu o idee: să coboare din elicopter pe o scară de frînghie. Zis și făcut. O dată „aterizată" pe platou, ea constată că presupunerile ei cu privire la natura pătratului fuseseră întemeiate: era format din mari plăci fotografice de tipul celor folosite de stațiune pentru studierea radiațiilor cosmice.

Dar ce îi făcuse pe Nikitin să așeze plăcile tocmai acolo? Ce-l îndemnase să escaladeze stîncile în bezna nopții?

O explicație a evenimentelor deosebite din noaptea aceea ar fi putut-o furniza jurnalul stațiunii, în care cercetătorul de serviciu nota tot ce se întîmpla mai deosebit. Dar Lidia Nikolaevna nu avusese timp să se uite în jurnal. Nu cumva făcuse Nikitin vreo însemnare în timpul serviciului său de noapte? Sau — poate — aminase treaba asta pînă la înapoierea la stațiune...

Dar nu era timp de meditație. Grișa trebuia să se întoarcă într-o jumătate de oră, ca o-o la cu el. Cu o bucățică de cretă, Lidia Nikolaevna numerotă primul rînd de clișee, le puse unul peste altul și procedă la fel și cu restul.

Erau în total opt sute douăzeci de plăci, înșirate pe o suprafață de 36 metri pătrați. Din aceste plăci, Lidia alcătui două pachete mari.

Imediat ce se înapoie la stațiune cercetă jurnalul. Dar, din păcate, ultima însemnare fusese făcută chiar de ea, cu o zi înainte.

„Abstracționism" din Cosmos

O săptămînă mai tîrziu, Grișa aduse o scrisoare de la Nikitin.

„Mă îndrăvenesc — scria el necliet. Sînt foarte slăbit. N-am voie să vorbesc. Scriu pe ascuns. Developați plăcile după procedeele obișnuite (aveți însă grijă de numerotație). Anunțați-mi rezultatul. Studiați intensitatea radiațiilor cosmice. Ce mai e nou la stațiune? Salutări. Nikitin".

Developatul plăcilor îi luă Lidiei o săptămînă întreagă. După ce termină, îi scrise lui Nikitin:

„Dragă Ivan Alexandrovici,

Sîntem foarte bucuroși că vă merge mai bine. Despre stațiune v-am vorbit pe larg în scrisoarea precedentă. Nu pot adăuga nimic nou în legătură cu cerce-

tările. Totul merge ca înainte. Am terminat de developat toate plăcile, dar au fost expuse într-un fel ciudat. Unele sînt complet întunecate, altele acoperite cu un ton gri de intensități diferite. Majoritatea însă au pete sau treceri de la o tonalitate luminoasă la una întunecoasă. Din păcate, am spart două plăci... Una era complet neagră, iar cealaltă gri deschis. Am să fac niște negative asemănătoare, căci am păstrat cîte un ciob din fiecare placă spartă. În afară de pete, n-am mai descoperit nimic. Unele dintre ele seamănă cu niște picturi abstracționiste: de exemplu, pe un fond negru o pată albă. Altele par niște lame mărite la microscopul electronic.

Mi-e teamă, Ivan Alexandrovici, că o să fiți tare dezamăgit. Înștiințați-vă mai repede. Grija vă trimite salutări și așteaptă cu nerăbdare ziua cînd va veni să vă ia cu elicopterul.

Cu calde salutări,
Lidia"

A doua zi după trimiterea acestei scrisori, la stațiune se primi o radiogramă surprinzătoare.

„Entuziasmat stop presupunerile se confirmă stop acum mă înștiințez repede stop urmează scrisoare stop Nikitin".

Convorbire despre viață

Cum am aflat că Nikitin s-a însănătoșit și a rosit la Moscova, m-am dus să-l văd. Își terminase tratamentul și se pregătea să se întoarcă în munți.

Avea cîțiva musafiri; pe unii dintre ei îi cunoșteam și eu.

Nikitin mă puse la curent cu subiectul discuției pe care venirea mea o întrerupese.

— Vorbeam tocmai despre probleme de un mare interes: despre viața pe alte planete. Unii spun că, în afară de Pămînt, este puțin probabil să mai existe în Univers ființe raționale asemenea nouă, oamenilor. Alții, deși consideră posibilă și existența altor ființe raționale, le atribuie o înfățișare atît de ridicolă încît pe mine, de pildă, nu m-ar încînta de loc să le semăn. Dar era tocmai rîndul meu să vorbesc.

Nu sînt de loc de acord cu tine, Zoia, și nici cu tine, Nikolai — continuă Nikitin — și nu sînt de acord nici cu autorii de povestiri științifico-fantastice care, ca și dumneata, își închipuie că ființele raționale ale altor planete sînt în mod obligatoriu niște monștri.

Natura este un constructor care nu admite nici un fel de extravaganțe, nu crează nimic de prisos. Sînt de acord că condițiile de viață joacă un mare rol. Chiar și la noi, pe Pămînt, oamenii se deosebesc între ei prin culoarea pielii, prin forma corpului, dar diferențele sînt neînsemnate. Sînt sigur că oriunde apare viața, ea se dezvoltă după aceleași legi.

— Vorbești cu atîta convingere, ai un aer atît de sentențios, încît s-ar putea crede că dispui de probe elocvente — nu se putu abține să remarce Zoia.

Nikitin tăcu o vreme, dădu din umeri și răspunse parcă fără să vrea

— Probe? Da, există...

Și intră în camera vecină. Ne uitarăm unii la alții. Ce o fi vrut să spună? Sau avea de gînd să ne joace o festă?

— În genere vorbind — spuse unul dintre musafiri — nu e de loc surprinzător faptul că, în condiții asemănătoare, dezvoltarea să urmeze un drum asemănător. Cît privește natura anorganică, în nici un meteorit căzut pe Pămînt nu s-a descoperit pînă în prezent ceva nou, necunoscut pe planeta noastră...

În momentul acela intră Nikitin, ținînd în mînă un tablou mare, înfășurat într-un cearșaf. Îl puse cu grijă pe o măsuță, îl sprijini de perete și ne rugă să ne așezăm la o distanță cît mai mare.

După ce ne instalarăm, el ridică mîna și — trăgînd cu un gest teatral cearșaful — spuse

— Atenție!

Surpriza mă făcu — și probabil nu numai pe mine — să tresar.

„Ființa cerească"

Era un chip. Un chip de femeie. Ochii priveau atenți, pătrunzător. În expresia feței se împleteau forța și gingășia, tristețea și ironia.

Portretul era încadrat greșit. Înaintrul ramei nu intrase decît o parte din față. Părea un fragment dintr-o pictură executată într-o manieră liberă. Sprîncenele, ochii, nasul, buzele erau desenate foarte ușor, fără precizie.

Mi-am amintit de cuvintele pictorului englez Lawrence: „Chiar și un zugrav poate desena bine ochii, dar numai un pictor poate reda privirea". Aici, privirea exista, ea constituia chiar elementul principal al portretului. Era imposibil să te desprinzi de ochii expresivi, care parcă te fixau.

Și, pe măsură ce priveam chipul acela, mi se dezvăluia imaginea unei femei neobișnuite, descopeream în ei mereu alte elemente.

Am rămas așa o vreme, fascinați. Fumătorii n-au observat că li se stinseseră țigările; cei care erau răciți n-au tușit o singură dată. Chiar și neastîmpărata Zoia se potolise și stătea nemișcată. Într-un tîrziu liniștea ce se așternuse fu întreruptă de Nikitin, care băiu încet din palme și spuse în șoaptă

— Ei, poate că e de ajuns. Da? Am să-l acoper din nou. Văd că ați fi în stare să stați așa pînă mîine dimineață și nu mi-ar conveni de loc...

Și acoperi portretul. Ne revenirăm treptat. Începurăm să ne mișcăm, să vorbim. Fumătorii se porniră să tragă din țigări, iar Zoia încercă să dezlege misterul, adresîndu-i-se lui Nikitin:

— Acum lasă modestia și spune-ne: cine e femeia asta?

— Cine? Nu știu, iar adresa ei îmi este deocamdată necunoscută. Deși mi-a făcut cadou portretul acesta minunat, nu mi-a spus nimic despre ea. Poate că este foarte departe...Căci ați privit acum imaginea unei „ființe cerești" perfect reale — nu a unui personaj de teatru sau de roman. Nu e o femeie de pe Pămînt și, foarte posibil, nici din galaxia noastră...

Taina pătratului negru

Ce zarvă s-a mai stîrnit! Li se părea tuturor că Nikitin ne jucase o festă. Eu însă nu gîndeam așa. Prea fuseseră serioși ochii lui în timp ce vorbise, mult mai serioși decît este nevoie pentru o farsă.

— Mai încet, că altfel dezvelesc portretul și o să amuțiți pe dată. Dacă vreți să știți totul, ascultați-mă; dacă nu, tot voi veți rămîne în pagubă.

Se făcu liniște și Nikitin continuă:

— În primul rînd, scoateți-vă din cap că vă mint. M-a costat prea mult portretul ăsta; din cauza lui mi-am riscat viața. Așa că nu-mi arde de glume. Ascultați totul de la început.

...La 12 ianuarie eram de serviciu noaptea, la stațiune. Pînă la cinci dimineața, nimic deosebit. Contoarele telescopice de particule elementare, dispuse rînduri-rînduri, intrau în funcțiune din cînd în cînd. Dar la ora cinci dimineața s-a întîmplat ceva neobișnuit: au început să funcționeze concomitent toate contoarele din rîndul unu. Iar după treizeci de minute și douăzeci de secunde au intrat în funcțiune toate cele cinci rînduri. N-a fost o halucinație — aparatele înregistratoare au consemnat totul. Mi-am dat seama că aceste radiații vin în impulsuri de undeva dintr-un punct al cerului, dar că din cauza rotației Pămîntului și ele se mișcă în direcția est-vest. Suprafața care primea impulsurile urma să se deplaseze foarte rapid mai la vest de terenul nostru cu aparate, dar acolo se înălța o stîncă abruptă și abia după ea se afla o suprafață plană. N-aveam timp de gîndit. Am luat din laborator o ladă de plăci fotografice, am dus-o pînă la stîncă, am legat-o cu o frînghie, mi-am legat celălalt capăt de centură și am urcat. Cum de nu m-am prăvălit, nu știu nici azi. Mi-am rănit mîinile, fața, totuși am ajuns. După urcușul acela infernal, a fost un fleac să trag după mine și lada cu plăci. La lumina stelelor am așezat pe zăpadă toate plăcile, căutînd să nu las spații între ele. După ce am terminat, ar fi trebuit să cobor ca să supraveghez contoarele. Am început să caut un loc de care să pot lega frînghia. Făcînd înconjurul micului platou, m-am împiedicat... Am rămas suspendat deasupra prăpastiei...Restul îl știți și voi.

La cererea mea, colaboratorii au adunat și au developat plăcile. Lipite una lîngă alta, ele au format un cearșaf uriaș pe care l-au așternut pe pămînt. Apoi au urcat cu elicopterul și li s-a înfățișat atunci chipul pe care l-ați văzut și voi acum. V-am arătat doar o reproducere micșorată a acestui portret uriaș. Era mai șters decît acum, pe alocuri încețoșat, iar imaginea semăna cu petele de îngrășe de pe pereți, din care se inspira cîteodată pentru desenele sale marele Leonardo da Vinci care, în tratatul său despre pictură, spune:

„Nu voi ezita să cuprind printre aceste povețe un nou mijloc de studiu care, deși poate părea neînsemnat și chiar ridicol, este totuși foarte folositor pentru tot felul de invenții. Acest mijloc constă în studierea pereților acoperiți de felurite pete, a cenușii sau a pietrelor formate din diverse amestecuri...

Să nu șovăi a te opri uneori ca să privești un perete pătat de umezeală, sau niște nori, sau altele asemenea lor, în care...ai să găsești idei uimitoare, care nasc în mintea pictorului noi născociri, fie ele compoziții din viața animalelor și a oamenilor sau felurite peisaje și obiecte ciudate"...

Dar să ne întoarcem la povestirea noastră...Cred că radiațiile au fost trimise în impulsuri, iar fasciculul energetic a întîlnit Pămîntul nostru. Întîlnirea a fost foarte scurtă, fasciculul deplasîndu-se, după calculele mele, într-o direcție opusă celei pe care o are mișcarea Pămîntului. De aceea, în drumul său pe orbită planeta noastră s-a aflat un timp în raza acestuia, iar eu am reușit să folosesc timpul de rotație pentru pregătirile în vederea fotografierii. Suprafața cuprinsă de fascicul a fost, neîndoielnic, uriașă și ceea ce am reușit eu să cuprind nu constituie decît o particică infimă a imaginii transmise. Este posibil ca fasciculul să ne fi parvenit dintr-o galaxie vecină și, dacă inițial grosimea sa a fost cea a unei andrele de croșetat, ca o consecință a dispersiunii pe suprafața Pămîntului a ajuns un flux acoperind zeci de kilometri pătrați.

Urmează să stabilesc natura acestui fascicul și direcția din care a venit. Sînt însă convins că ceea ce ați văzut nu este jocul întîmplător de pete despre care vorbea și Leonardo da Vinci, ci o încercare a unor ființe raționale din alte lumi de a ne vesti existența lor.

Nikitin își terminase povestirea. Profund impresionați, l-am rugat să ne mai arate portretul.

Am văzut din nou ochii aceia ușor ironici, dar neobișnuit de calzi și omenești și, în același timp, nepămînteni. Cine era? Fiica unor lumi îndepărtate? Sau totul fusese un joc de pete născute din vreo „cascadă" de raze cosmice? Sau, pur și simplu, iluzia se datora unor plăci fotografice alterate? Aș vrea totuși să cred că Nikitin are dreptate. Aș vrea să cred că am privit într-adevăr fiica unor lumi foarte îndepărtate, unde, ca și la noi pe Pămînt, trăiesc oameni care cercetează, caută și învinge ca și noi.

DE VORBĂ CU MEDICUL

Profilaxia și tratamentul obezității

PROFILACTIC, recomandăm persoanelor care fac parte din familii de obezi sau diabetici reglementarea modului de alimentație, evitarea sedentarismului, activitate fizică și o cultură fizică sistematică. Aceste persoane vor trebui să-și mențină o greutate ușor sub normală, în raport cu înălțimea corpului (vezi „Flacăra" nr. 28 din 15 iulie a.c.).

TRATAMENTUL în obezitatea datorită tulburărilor în funcțiunea unor glande endocrine (hipofiza, tiroida, glandele genitale și suprarenale) este în funcție de glanda afectată; ca atare, el trebuie să fie stabilit de către medic și aplicat de la caz la caz.

În obezitatea datorită excesului alimentar, tratamentul are ca bază reducerea aportului alimentar. Slăbirea trebuie obținută prin mijloace igienico-dietetice îndelungate, fără ca bolnavul să-și micșoreze vigoarea, capacitatea de muncă și buna dispoziție.

Singurul medicament care poate fi indicat la începutul tratamentului acestei obezități este preparatul tiroidian, care se ia însă numai sub strictă supraveghere medicală.

Se recomandă obezilor să înceapă tratamentul adoptînd un regim alimentar compus mai ales din crudități, consumînd foarte puțină sare, iar lichide în cantitate de maximum 800 ml pe zi. În trei zile, acest regim provoacă în genere o scădere de două-trei kilograme. Se trece apoi la o reducere progresivă a consumului de grăsimi și dulciuri, ajungîndu-se la un total de 1.000 calorii pe zi. Trecerea la regimul acesta se face treptat și sub supraveghere medicală.

Regimul alimentar va trebui să fie variat și plăcut, conținînd toate elementele necesare organismului. Scăderea aportului alimentar trebuie să fie proporțională cu depășirea în greutate. De exemplu, la o depășire de 30 la sută a greutății normale a corpului, aportul alimentar va fi redus cu 30 la sută.

SÎNT INDICATE: cărnurile slabe — fierte sau triple la grătar — un ou pe zi, brînza de vaci, laptele dulce sau bătut — după ce a fost smîntînit — cantități mici de unt proaspăt sau smîntînă, zarzavaturi și fructe nu prea dulci.

SÎNT CONTRAINDICATE: cărnurile și brînzeturile grase, excesul de grăsimi animale sau vegetale, de făinoase și pîine. Dulciurile sînt permise în cantități mici.

Se recomandă fixarea unor zile în care se vor consuma exclusiv crudități. Acestea dau senzație de saturare, deși au o valoare calorică mică; ele sînt utile și pentru acțiunea lor diuretică, ca și pentru vitaminele și mineralele pe care le conțin în cantitate mare. La acest regim dietetic se recomandă — în funcție de starea inimii — și activitate fizică: plimbări, gimnastică.

Pentru eliminarea lichidelor excesiv acumulate în organism, se recomandă la începutul tratamentului purgativele drastice (sulfatul de magneziu sau de sodiu) și băile de lumină.

Un regim alimentar și de viață bine organizat trebuie să ducă în prima lună la o slăbire de patru kg, iar în lunile următoare — de cîte două-trei kg, pînă la atingerea greutății normale.

Dacă după cinci luni de tratament nu se ajunge la greutatea normală, înainte de reluarea tratamentului se face o pauză de cîteva săptămîni cu un regim mai larg, dar care să nu provoace totuși o nouă creștere a greutății.

Dr. Silviu GHEREA

moda

TRICOURI PENTRU VACANȚĂ

— În vacanță nu-mi place să iau bagaje multe...

— Atunci adoptă formula verificată a garderobei din tricot. Comodă și practică în călătorie, se împăturește fără grijă în valiză pentru a ieși apoi proaspătă și nesifonată, se spală ușor și nu cere aproape niciodată fier de călcat.

— Sălut avantajele îmbrăcăminții de tricot. Dar nu riscă oare să devină monotonă o garderobă formată exclusiv din tricot?

— Coloritul viu și formele variate ale noilor modele de tricot create de industria noastră elimină un asemenea risc. Iată, de pildă, cîteva modele oferite de sectorul de creație al fabricii „Tricotajul roșu".

Pentru călătorie, se poartă — cu pantalon sau o fustă unii — această originală bluză (foto 1) de tricot pliuat din fire sintetice. Un procedeu inedit de imprimare îi dă nota aparte. Chiar și clasica jiletă scampoi și cardigan (jachetă încheiată cu nasturi) din tricot electropluș unit capătă farmec prin coloritul viu, în cazul nostru (foto 3) un galben ca al puilor de o zi. Pentru vacanța la țară, o fustă neagră sau bleumarin, încrețită în talie, e deosebit de practică. Modelul prezentat de fabrica „Tricotajul roșu" are drept garnitură la poale benzi cu motive de inspirație folclorică în alb și roșu. Se poate purta cu diferite bluze albe, cum este aceasta (foto 3), încheiată în față, fără mîneci și cu decolteu rotund. Drept garnitură, o bordură din tricot bleumarin. Foarte văratic este acest scampoi (foto 4) din lînă fină, în dungi, cu decolteu răscroit pe umeri și cu mîneci scurte, chimono.

Cuvinte încrucișate

FIR-FIRE

ORIZONTAL: 1) Taie firu-n patru — Uneori, în fotbal, e tras la „firul ierbii". 2) A scoate din fire — Fire (pl.). 3) Fir de iarbă încolțit — Are firea lui Harpagon. 4) Localitate în U.R.S.S. — Pe urma ei trece firul ațel croitorului. 5) Localitate în Elveția — Firicel de bumbăcel. 6) Jean Ionescu — Constructii din scânduri. 7) Poem de Virgiliu — Impresionat (fig.). 8) Poftim — Poartă firul... cu urechea (pl.) — Producătoare de fire de lină. 9) Fire între fire — Rece! 10) Prefix pentru ureche — Firicel de bumbăcel — George Cosbuc, autorul „Firelor de tort", sau Walt Whitman, autorul volumului „Fire de iarbă". 11) Șir — Vestită pentru firul călăuzitor care l-a ajutat pe Tezeu să iasă din labirint. 12) Fire scurte, destrămate dintr-o țesătură — Din nou (arh.) — Tudor Petrescu.

VERTICAL: 1) Fir călăuzitor pe drumuri de munte (pl.) — Firul ieșit din mașina de filat. 2) Un fir de urzeală — Fir de reion sau fir de caprom. 3) Rocă formată din firicele — Firul drumului de fier. 4) Poet romîn contemporan — Firele de aur căutate de argonauți — Dumitru Marin. 5) Coșuleț cu bonbe de dulceață — Un fir pe răbojul vremii. 6) Fir vegetal — Produce fire la Arad. 7) Oficiul național de turism — Poftim — Un fir ici, altul colo. 8) Stă pe cal — Discipoli (peiorativ) — Capătul firului de iarbă. 9) Țesături cu dungi din fire de culori diferite — Fire pieptănate. 10) Transportă firul de bătătură (pl.) — Para pentru păr. 11) Felicitat — O fire naivă (masc.) 12) ... și altă fire, despotică — Nota firului de nisip! — Are barba formată din cîteva fire.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA IULIE" apărut în numărul 28

ORIZONTAL: 1) Bogomolet — Rab. 2) Aurie — Aromată. 3) G — Întineri — Ra. 4) Dogari — T — Sfat. 5) Aio — U — Mințoși. 6) S — Ra — Pi — Arc — L. 7) Alecsandri — Si. 8) Roșu — U — O — Icea. 9) Nc — Vrăji — Oo. 10) Aduna — Rămășag. 11) Lr — Izmă — Ocară. 12) Bălcescu — Isac.

DEBUTUL ...FRAȚILOR FERNANDEL

Acum patruzeci de ani, pe scena unuia din teatrele de varieteu ale capitalei Franței își făceau debutul doi tineri — doi frați. Îmbrăcați la fel — același frac, aceleași joben, aceeași floare la butonieră, aceleași gesturi, același zîmbet — cei doi debutanți păseau cu emoție pe scenă, nădăjduind să cucerească publicul parizian.

Iată însă că numai unul dintre frați — cel mai mic — a izbîndit. Jucînd în teatru și film timp de patru decenii, el și-a cîștigat, pas cu pas, simpatia și admirația spectatorilor din toată lumea, devenind popularul comic Fernandel.

Fratele său mai mare, Auguste-Contandin, a încercat și el să se ridice la nivelul artei interpretative a lui Fernandel. Eclipsat însă de talentul fratelui său mai mic, Auguste-Contandin a abandonat teatrul, devenind funcționar de bancă.

De curînd el a încetat din viață la Marsilia, în vîrstă de 62 de ani.

În 1921, doi frați, actori de music-hall, încercau să cucerească de pe scenă Parisul. Cel din stînga, binecunoscutul Fernandel, a reușit cu prisosință...

Cititorii către cititori

Gemil Tahsin, student, Iași, str. Roza Luxemburg nr. 7, dorește să corespondeze pe teme de muzică, film, sport, teatru și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Dumitrescu Rodica, elevă, Craiova, str. A.A. Jdanov nr. 78, dorește să facă schimb de fotografii de artiști și de cărți poștale ilustrate.

Manta Veronica, învățătoare, Școala de 7 ani Hoceni, reg. Iași, dorește să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

Doresc să facă schimb de cărți poștale ilustrate următorii:

Sterîu Elena, elevă cl. a XI-a, Roman, str. Renașterii nr. 26; Diaconescu Tanța, Borchina Nuți, Brănescu Tanța, eleve cl. a XI-a, Școala medie „Vasile Roaită", Rm. Vîlcea; Opriș Lucia, Jurca Smaranda, Jurca Terezia, Demian Lucia și Pop Voichița, eleve cl. a XI-a, Școala medie „Avram Iancu", Brad, regiunea Hunedoara; Luca Lucia, elevă, Iași, str. Cuza Vodă nr. 29; Borza Zenobie, elev cl. a XI-a, com. Lancrăm nr. 315, reg. Hunedoara; Mosota Maria, elevă, satul Ciocănești, com. Vălenii-Podgoria, reg. Argeș; Ghiniță Elena, elevă, Brăila, str. Karl Marx nr. 9; Larch Julieta, elevă cl. a X-a, Brad, str. Splaiul Luncoiului nr. 1; Păunescu Veronica, Școala medie mixtă Bălcești, raionul Oltenița; Davis Irina, elevă cl. a XI-a, Brăila, str. Rosetti nr. 3.

Balaș Adrian, laminator, Hunedoara, St.O.M., bloc 74, ap. 19, dorește să corespondeze pe teme de prietenie, tehnică (mai ales în legătură cu laminoarele) și să facă schimb de ilustrate.

Corlat Georgeta, elevă cl. a X-a, Hîrlău, str. 30 Decembrie nr. 7, dorește să corespondeze pe teme culturale, de știință, tehnică și să facă schimb de ilustrate, timbre, etichete și fotografii de artiști.

MATERIALE PLASTICE EMIȚĂTOARE DE RADIAȚII

Folosirea tot mai largă a izotopilor radioactivi în medicină pune din ce în ce mai mult problema găsirii unor soluții pentru manipularea cît mai comodă a acestora. Una dintre cele mai ingenioase metode constă în introducerea izotopilor într-un material plastic. Astfel se pot obține emițători de radiații de cele mai diferite dimensiuni și forme, constituind mijloace terapeutice extrem de eficiente.

Experiențe interesante în acest sens au fost făcute de către colaboratorii științifici ai catedrei de biochimie a Institutului de medicină din Kazan (U.R.S.S.). Ei au introdus în materiale plastice săruri de uraniu, izotopi de cobalt etc. Dintr-o peliculă de polietilenă în care au fost introduși izotopi radioactivi de fosfor și stronțiu s-a obținut un preparat subțire și flexibil, folosit cu succes în tratarea sarcomului pleoapei și a altor tumori maligne.

RADIOEMISIUNE... DENTARĂ

Dr. Barrie R.D. Gillingtraf (Sidney, Australia) și dr. Jacques T. Kohl (Liège, Belgia) au prezentat Asociației internaționale pentru cercetări stomatologice un radioemițător în miniatură, folosit pentru cercetări stomatologice — anunță agenția Associated Press.

De dimensiunile unui dinte și putînd fi purtat în gură de o persoană căreia îi lipsește un dinte natural, aparatul transmite sunete a căror interpretare îi dă medicului posibilitatea să stabilească defecțiunile ivite în închiderea maxilarelor.

ESTE POSIBILĂ PREDETERMINAREA SEXULUI?

Mulți părinți ar dori să poată hotărî dinainte sexul viitorului lor copil. Din păcate, medicina nu poate interveni deocamdată în această direcție, mecanismul natural al determinării sexului fiind încă foarte puțin cunoscut.

Care sînt datele de care dispunem pînă în prezent și în ce măsură justifică ele speranța că în viitor se va putea influența procesul de determinare a sexului?

Factorii care condiționează determinarea sexului pot fi împărțiți, în linii mari, în două categorii. O primă categorie o reprezintă caracteristicile ereditare ale fiecărcia dintre cele două celule sexuale din a căror unire va rezulta viitorul organism. O a doua categorie de factori o constituie totalitatea influențelor exercitate asupra acestei „zestre" ereditare, fie în cursul dezvoltării celulelor sexuale în organismul fiecărula dintre părinți, fie asupra ouiui fecundat, în primele fase ale dezvoltării lui în organismul matern.

S-au făcut numeroase experiențe prin care s-a demonstrat că administrarea diferiților hormoni sau chiar numai unele modificări de temperatură pot influența în asemenea măsură acest proces, încît determinarea sexului să evolueze într-un sens sau într-altul pînă la un procentaj de 100%. De pildă, influența modificărilor de temperatură a mediului ambiant s-a dovedit foarte eficace în dirijarea sexului la broaște. Experiențele au demonstrat astfel că la o temperatură care oscilează în jurul a 10°C. se nasc mai mulți femele, la 20°C. cele două sexe sînt aproximativ la egalitate, pentru ca la 25°C. să predomine în mod evident masculii. Deși aceste experiențe reușesc cu deosebire la speciile mai puțin dezvoltate, cum sînt batracienii și peștii, s-au obținut oarecari realizări și la păsări și chiar la unele mamifere.

Deși rezultatele sînt cu atît mai greu de obținut cu cît speciile de animale sînt mai dezvoltate, există dovezi că asemenea influențe intervin și în cazul speciei umane.

Datele sînt furnizate în special de cercetarea statisticii medicale.

S-a observat, de exemplu, că în cursul războaielor și în perioadele postbelice există o creștere a numărului nașterilor copiilor de sex masculin.

În legătură cu această observație s-au născut discuții și ipoteze; se consideră, de pildă, că în condiții de război principalele influențe s-ar exercita asupra celulelor sexuale masculine.

Se efectuează și verificări ale altor ipoteze, tot prin metode statistice. În orice caz, o concluzie s-a impus: determinarea sexului nu este legată obligatoriu numai de aspectele ereditare, ci și de un complex de influențe variabile ce se răsfrîng asupra organismului părinților. Deci, din moment ce aceste influențe există, mai devreme sau mai tîrziu ele vor putea fi cunoscute și dirijate.

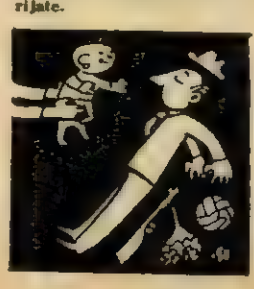

„Cuba libre"

„Ajutorul țărilor socialiste ne permite să lichidăm multe greutăți. În afară de aceasta, țările socialiste ne trimit specialiști și tehnicieni" — a declarat recent Ernesto Guevara, ministrul Industriei Cubei. Cu ajutorul U.R.S.S. și al altor țări socialiste se vor construi în Cuba 100 de uzine și fabrici. De asemenea, achiziționarea în 1961, de către țările socialiste, a 4.000.000 tone de zahăr din Cuba reprezintă o contribuție de seamă la asigurarea independenței economice a Cubei. În fotografie: unul dintre tractoarele livrate de U.R.S.S., folosit la recoltarea trestiei de zahăr.

De la victoria revoluției au fost construite aproape 10.000 săli de clasă. Față de 632.000 elevi în anul 1958, cursurile școlilor primare au fost frecventate în 1960 de peste un milion de copii. Bugetul pe 1961 prevede alocarea unei sume de peste 100 de milioane pesos pentru nevoile învățământului. În fotografie: tineretul studios din Havana manifestează în fața palatului prezidențial. Pe pancartele purtate de manifestanți scrie: „Nu poate fi sclav cel ce a jurat să trăiască liber. Și vom ști să luptăm pînă la victorie sau moarte!", „Cuba da, yankeii nu!".

La exploatările petrolifere ale fostei societăți americane „Texaco" — astăzi proprietate a poporului cuban — muncitorii încrează cu dîrzenie pentru sporirea producției.

În cuvîntarea rostită de la tribuna celei de-a 15-a sesiuni a Adunării Generale a O. N. U., primul ministru al Cubei, Fidel Castro, arăta că una dintre moștenirile regimului lui Batista o constituie faptul că 3.500.000 de cubani locuiau în cocioabe din cele mai mizere (fotografia din dreapta). După revoluție, în mai puțin de doi ani, s-au construit 25.000 de locuințe noi, sănătoase și moderne (fotografia de jos), destinate oamenilor muncii.

După revoluție au fost create condiții pentru o asistență sanitară eficientă. În fotografie: noul Spital Național din Havana, care este totodată și un centru de perfecționare a medicilor.

Micul comentar

UN GIUVAER DE BOMBĂ!

de Florica ȘELMARU

Campania publicitară lansată în S.U.A. în favoarea reluării experiențelor cu arme nucleare continuă. Un val de articole, de declarații oficiale și oficioase caută să familiarizeze pe americanul de rînd cu această puțin atrăgătoare perspectivă. Amenințîndu-l pe de o parte că prelungirea actualei suspendări a experiențelor poate fi „fatală securității Statelor Unite". Făgăduindu-l pe de altă parte că, dacă experiențele vor fi reluate, se va putea pune la punct o nouă armă nucleară, modernă, practică și ieftină (americanul de rînd e doar contribuabil!) — pe scurt, un adevărat chilipir de armă pentru exterminări masive: bomba cu flux de neutroni.

Spre deosebire de reclama pentru aspiratoare (sau pentru frigidere sau pentru mașini de spălat rufe) — care nu urmărește decît dorința legitimă a omului de a-și îmbogăți utilajul domestic și nu primejduiește decît bugetul familial — publicitatea pentru promisa nouă armă face apel la instinctul cel mai odios pe care proprietatea privată l-a generat în om: acela de a ucide pentru a prăda. Iată o mostră a acestei publicități, un articol publicat nu de mult în New York Herald Tribune de colaboratorul acestui ziar, Joseph Alsop, cunoscut susținător de-a lungul anilor al tuturor variantelor și modalităților războiului rece: „Această reluare (a experiențelor) ar deschide calea pentru dezvoltarea de către americani a bombelor cu flux de neutroni, care reprezintă armele cele mai bune ale viitorului, arme care vor omorî numai tot ce este viu în raza lor de acțiune, în timp ce ar lăsa intacte toate obiectele neînsuflețite, valoroase, cum ar fi armele, fabricile și casele de locuit". Admirați frumusețea gîndirii și elevația sentimentului: ar omorî „numai" ceea ce este viu, în primul rînd deci oameni (cantitate neglijabilă!), iar „obiectele valoroase" — industrie, armament, construcții — ar rămîne „intacte", ploconi agresorului! Și unde mai pui că, potrivit aceluiași autor „principala caracteristică a acestei arme o va constitui prețul său ieftin"! Vă spuneam deci: un adevărat chilipir!...

Spre marea părere de rău a entuziaștilor războiului atomic, această nouă modalitate — promptă, practică și de două ori rentabilă (prin preț și prin pradă) — de tratare a problemelor internaționale, acest giuvaer de bombă, nu le va sta la dispoziție nici săptămîna viitoare, nici luna viitoare. Un editorial recent din New York Times precizează că în S.U.A., „bomba cu neutroni se află încă în stadiile preliminare ale studiilor de laborator" și că, „în orice caz, vor fi necesari ani îndelungați înainte ca o bombă cu neutroni să poată fi experimentată".

New York Times își exprima regretul că această „armă a viitorului" nu este deja pentru S.U.A. o armă a prezentului — sau, oricum, o armă a unui viitor mai apropiat.

Ziarul newyorkez consideră că aceasta este o „nenorocire".

Depinde pentru cine. Pentru omenire (inclusiv cei 180.000.000 americani), în nici un caz. Pentru că în intervalul necesar realizării giuvaerului de bombă care cruță bogățiile și suprimă (numai!) oameni, opinia publică poate impune punctul de vedere al rațiunii. Astfel încît armele atomice, vechi și noi, să fie interzise în cadrul unui acord general de dezarmare.

Stînga: drept omagiu adus celui dintîi cosmonaut al lumii, oficialitățile britanice au pus la dispoziția lui Gagarin un Rolls Royce purtînd, în loc de obișnuitul număr de circulație, literele YG1 (Iuri Gagarin 1). Dreapta: la Admiralty House, Gagarin este întîmpinat de premierul britanic Harold Macmillan.

Prințesa Margaret, sora reginei Angliei, a așteptat timp de 30 de minute în grădina palatului Kensington trecerea convoiului de mașini...

Din balconul primăriei Londrei, alături de lordul-primar, Gagarin salută mulțimea adunată.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL

Cu promisiunea de a reveni în numerele viitoare cu noi fotografii și informații, vă oferim în pagina de față cîteva imagini din timpul Festivalului filmului de la Moscova.

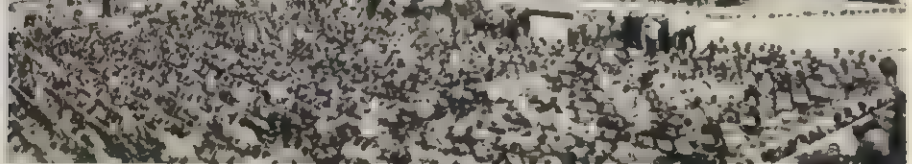

Tatiana Samoilova întreținîndu-se cu artista Annekatrin Bürger din R. D. Germană.

Palatul Sporturilor Lujniki. Aspect de la deschiderea festivă a marii întîlniri a cineaștilor din lumea întreagă.

GAGARIN în ANGLIA

Bătrîna Londră a trăit un eveniment de o neobișnuită tinerețe: vizita în Anglia a lui Iuri Gagarin, primul cosmonaut din lume.

Ca și în Cehoslovacia, Bulgaria și Finlanda, vizita în Anglia a eroului Cosmosului s-a transformat într-un adevărat triumf. Entuziasmul spontan cu care londonezii l-au întîmpinat pe Gagarin și interesul uriaș pe care întreaga Anglie l-a manifestat față de epocala performanță a cosmonautului sovietic au depășit toate așteptările, dezmințind totodată proverbiala „răceală" engleză. Uraiele și aclamațiile de simpatie pentru gloriosul fiu al Uniunii Sovietice l-au însoțit pe acesta în tot timpul călătoriei sale prin Anglia — în vizitele sale oficiale, la Expoziția sovietică de la Earl's Court, la Manchester etc.

Primul ministru al Marii Britanii, Macmillan, l-a primit la reședința sa pe Gagarin, cu care s-a întreținut cordial. După întrevedere, premierul englez a declarat ziariștilor că Iuri Gagarin este „o persoană foarte simpatică" și că această întîlnire i-a făcut o impresie excelentă.

Vineri 14 iulie, cosmonautul sovietic a participat la un dejun oferit la palatul Buckingham de către regina Angliei.

Desfășurată în zilele cînd în capitala Marii Britanii era deschisă Expoziția comercială și industrială sovietică — mărturie a înaltului potențial economic al țării constructorilor comunismului — primirea ce i s-a făcut în Anglia lui Gagarin a fost expresia înaltei aprecieri de care se bucură în rîndurile poporului englez grandioasele succese ale științei și tehnicii sovietice.

„Poporul englez — a spus, adresîndu-se lui Gagarin, Francise Turnbull, reprezentantul Ministerului englez pentru problemele științei — este entuziasmat de curajul și bărbăția de care ați dat dovadă, zburînd primul în Cosmos". Răspunzîndu-i, Iuri Gagarin a arătat că oamenii sovietici consideră realizarea sa drept „o performanță a întregii omeniri, înfăptuită în numele progresului, fericirii și bunăstării popoarelor, în numele păcii în lumea întreagă".

În Anglia ca și pretutindeni, cetățeanul sovietic Iuri Gagarin a fost purtătorul unui fierbinte mesaj de pace și prietenie cu toate popoarele.

Cu greu își face loc șirul de mașini pe străzile Londrei. Un entuziasm de nestăvilit, pe măsura inegalabilei performanțe a lui Iuri Gagarin, eroul Cosmosului.

Copleșitor a fost entuziasmul cu care Iuri Alexeevici a fost întîmpinat de locuitorii capitalei britanice. Atît de copleșitor (în sens propriu), încît chipul emoționat al oaspetelui abia de se zărește în mulțime...

AL FILMULUI DE LA MOSCOVA

Actorul englez Peter Finch, interpretul rolului principal din „Procesele lui Oscar Wilde", într-un cadru din film.

Printre oaspeții de seamă ai festivalului se află și cunoscuta actriță americană Elizabeth Taylor, împreună cu soțul ei, cîntărețul Eddie Fisher.

După vizionarea unui film, o convorbire amicală între cineaștii sovietici (de la stînga la dreapta) Fr. Ermler, Elina Bistrițkaia, Grigori Ciuhrai, Valentin Ejov, Leila Abașidze și tînăra actriță cubaneză Viviane Gude (în mijloc).

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 350 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

Prezentarea grafică: I. VULPESCU. Coperta I: fotografie de S. STEINER

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

Dialog vest-german

— Știi, Otto, fiind prea bătrîn pentru slujbă, am cerut să fiu „sancționat" pentru activitatea mea din Gestapo: iată sentința!...

Desen de V. TIMOC

La taifas...

(Din „Ogoniok"—Moscova)

La vizita medicală

— Ascultați, tovarășe doctor, cum am tușit astă noapte...

(Din „Dicobraz" — Praga)

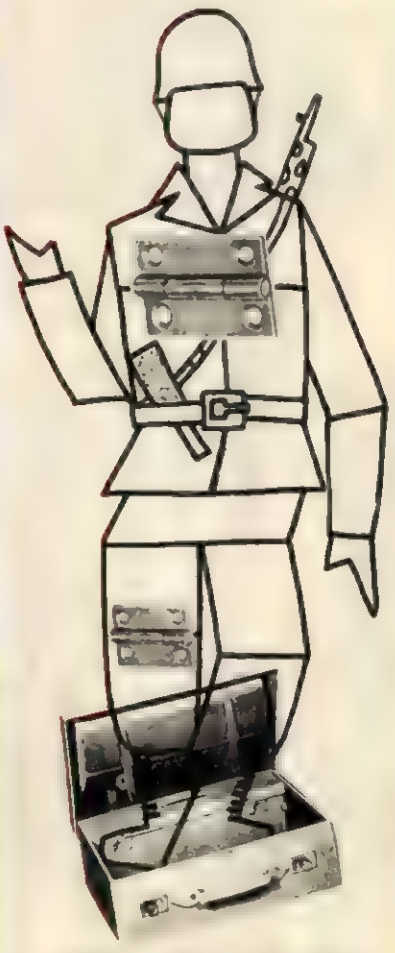

Valiză diplomatică... made in U.S.A.

Desen de Sergiu SINGER

— Nu știu ce am, doctore, dar cînd stau în poziția aceasta nu mă simt de foc bine!...

Desen de V. CRIVĂȚ

Soluția...

— Așaaa! Acum n-o să mai zgîriem șifonierul...

(Din „Smena" - Moscova)

Nu te uita după picioarele altuia...

...dacă ți-e milă de ale tale!

Desen de N. CLAUDIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 30 (322) — 29 iulie 1961

Cotropiți de colonialiștii francezi în 1881, portul tunisian Bizerta a fost transformat de aceștia într-o puternică bază militară. Din „complexul Bizertei" fac parte baza maritimă militară împreună cu arsenalul, orașul și portul comercial, antrepozitele și baza militară aeriană. Deși, după proclamarea independenței Tunisiei, poporul tunisian a cerut în nenumărate rînduri plecarea colonialiștilor francezi, aceștia au refuzat cu încăpățînare să părăsească Bizerta. Iar acum, cînd poporul tunisian și-a manifestat din nou cerința îndreptățită de a se lichida această rămășiță a colonialismului, Franța a dezlănțuit o agresiune sîngeroasă.

Dar, în ciuda suferințelor și jertfelor, poporul tunisian este hotărît să lupte pentru cauza sa dreaptă. În cadrul unui discurs rostit la Tunis, în fața a 100.000 de persoane, președintele Burghiba a precizat că, dacă Franța nu va aplica cu loialitate hotărîrile Consiliului de Securitate (cu privire la încetarea focului), Tunisia va fi obligată să acționeze. Totodată el a subliniat că luptele de la Bizerta nu vor fi ultimele, dacă trupele franceze vor mai rămîne pe teritoriul tunisian.

1958. Agresiunea colonialistă a Franței împotriva Tunisiei prin bombardarea localității Sakiet Sidi Yussef s-a soldat atunci, ca și acum, cu uciderea a nenumărați locuitori pașnici, printre care și copii (fotografia din stînga, jos).

1961. Poporul tunisian, din nou victimă agresiunii colonialiste franceze. Imaginea e mai grăitoare decît cuvintele: locuitori ai Bizertei, alungați din căminele lor, trec pe lîngă resturile carbonizate ale vehiculelor (fotografia de sus).

Detașamente de „parași" aduse în grabă la Bizerta „să facă ordine". Aceleași detașamente care au săvîrșit vărsări de sînge în Vietnam și se dedau la orori în Algeria însîngerată; aceleași „parași" care deunăzi au dezlănțuit la Montigny (Franța) o adevărată vînătoare de cetățeni de naționalitate algeriană (fotografia din dreapta, jos).

fotocronica FLACĂRII

În preajma sărbătorii de la 26 iulie — aniversarea a opt ani de la eroicul asalt împotriva fortăreței Moncada — tineri cubani au organizat o adunare la statuia eroului luptei pentru independența Cubei, José Martí, din Parcul central din Havana.

2.400 de muncitori și tehnicieni de la uzina de accesorii de motoare Smith din Cricklewood (Anglia) au participat la o grevă împotriva nivelului scăzut al salariilor. Printre greviști s-au numărat peste 1.100 femei. În fotografie: aspect de la o adunare a grevistelor.

Micul comentar

Dejun pe Rin

de Florica ȘELMARU

Nu demult, conducători ai celor șase țări membre ale „pieței comune" — R.F.G., Franța, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburg — au făcut o frumoasă plimbare de două ore pe Rin, cu un elegant vapor, la bordul căruia au luat și dejunul. Agențiile care transmiteau știrea nu precizau dacă, în momentul în care vasul a trecut maiestuos prin fața hotelului Dreesen (hotelul unde a avut loc, în 1938, puțin înainte de capitularea de la München — și pregătitul-o — întrevederea dintre Neville Chamberlain și Hitler), distinșii comeseni ajunseseră sau nu la desert, la șampanie și la toasturi. Agențiile precizau cu atît mai puțin dacă nu cumva în acel moment desertul a trecut cu oarecare greutate prin gîtlejuri, dacă nu cumva cupele cu șampanie au tremurat puțin în mîini, dacă nu cumva oratorii au întîmpinat unele dificultăți în alegerea cuvintelor pentru cuvenitele curtenitoare toasturi...

Plimbarea pe Rin și dejunul inclus în plimbare constituiau o binemeritată recreație acordată de gazde — guvernul de la Bonn — șefilor de guverne care se întruniseră la Bad Godesberg pentru a discuta despre treburile „pieței comune". Recreație binemeritată, spuneam, deoarece von Brentano, ministrul vest-german al Afacerilor Externe, a apreciat rezultatele acestor convorbiri drept „evenimentul european cel mai important de pînă acum".

Vocabularul ministrului federal este, după cum se vede, superlativ și exultant. În ce constă deci acest „cel mai important eveniment european"?

Declarația comună dată publicității la sfîrșitul convorbirilor de la Bad Godesberg prevede: 1) intensificarea cooperării dintre țările respective, astfel încît să fie „create progresiv condițiile unei politici comune" (în optica Bonnului, aceasta înseamnă „alinierea" aliaților la altitudinile cele mai rigide, cele mai refractare tratativelor, în toate problemele și, în primul rînd, în problema Berlinului" de vest); 2) extinderea cooperării și în alte domenii decît cel „politic propriu-zis", adică în învățămînt, cultură, cercetări științifice etc.; 3) căutarea „mijloacelor care ar permite să se dea cît mai curînd posibil un caracter statutar uniunii popoarelor" din țările respective. „Acest caracter statutar — a precizat von Eckhardt, șef al serviciilor de presă guvernamentale de la Bonn — va fi codificat într-un document de tip constituțional".

Nici pe vremea cînd își propuneau să impună Europei pentru 1.000 de ani „noua ordine" nazistă, militariștii vest-germani nu cutezau a visa să-i dea consacrarea unor — cum spunea von Eckhardt? — „documente de tip constituțional". Acum, datorită locului pe care politica războiului rece li l-a asigurat în coaliția atlantică și în organismele derivate de felul „pieței comune", cutează. Încercînd, de data asta, să-și învestmînteze enormele apetituri în jocul mai nuanțat al relațiilor diplomatice și al subtilităților juridice.

Firește, autoritățile de la Bonn se vor deosebi de preveniloare față de șefii de guverne care se fac în acest joc partenerii lor. Dar, ce vreți, tactul nu a fost niciodată o calitate prusacă! Am pomenit mai sus despre nefericita alegere a itinerariului — prin fața locului unde Hitler l-a primit în 1938 pe Chamberlain... A mai fost o inadvertență organizatorică: vaporul pus la dispoziția distinșilor oaspeți se cheamă „Deutschland".

E adevărat, nu chiar „Deutschland über alles", ca imnul R.F.G., pe care oaspeții au avut plăcerea să-l asculte de cîteva ori de-a lungul vizitei. Ci doar, modest, „Deutschland".

Ceea ce însă, pentru o croazieră „mic-europeană" e mai mult decît un simbol. E un program.

Pentru pîinea de cea mai bună calitate

Concursul pe țară „pentru pîinea de cea mai bună calitate" s-a încheiat. La consfătuirea organizată de C.C. al P.M.R. și Consiliul de Miniștri cu prilejul încheierii concursului, cei prezenți au primit cu entuziasm scrisoarea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn către participanții la concurs, către toți muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționarii din industria de panificație și morărit.

În fotografii:
Aspect din sală, în timpul consfătuirii (dreapta).
Expoziția de produse de panificație, realizate de participanții la concurs (sus).

Răspunzînd sarcinilor trasate de Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn din 30 iunie - 1 iulie a.c. asupra mersului îndeplinirii Directivelor Congresului al III-lea al partidului privind construirea socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii, oamenii muncii de pe ogoare muncesc cu elan pentru terminarea la timp a treierișului. Ei depozitează cu grijă pe arii grînele recoltate, de unde urmează a fi transportate la centrele de contractare și în magaziile gospodăriilor.

La gospodăria agricolă colectivă din Lehliu-Sat (foto 1) președintele, Gh. Mogoș, și inginerul agronom Viorica Țicovan examinează situația porumbului care, datorită însămînțării cu sămînță hibridă și lucrărilor de întreținere din cursul verii, făgăduiește o recoltă bogată.

Toți la aceeași gospodărie, pe una din arii (foto 2), colectiviștii stivuiesc saci cu grîu.

Fotocronica FLACĂRII

La G.A.S. Hîrşova, după terminarea la vreme a secerişului, s-a pornit din olin la arătura în vederea însămînţărilor de toamnă.

① Combinatul metalurgic Reşiţa, în continuă dezvoltare, se îmbogăţeşte cu noi construcţii. Fotografia reprezintă un aspect de la lucrările de finisare ale unei noi hale destinate uzinării utilajului greu.

② Parcul de cultură şi odihnă „I.V.Stalin" din Bucureşti a găzduit în ziua de 23 iulie manifestările „Duminicii culturii R.P.Polone", organizată de Sfatul Popular al Capitalei cu prilejul sărbătorii naţionale a poporului polonez. Cu această ocazie, s-a deschis o expoziţie de grafică, cuprinzînd lucrări care înfăţişează imagini din ţara noastră şi din R.P.Polonă.

③ La clubul întreprinderii „Filatura românească de bumbac" din Bucureşti a fost deschisă o expoziţie a şcolilor profesionale de ucenici, a şcolilor tehnice şi şcolilor tehnice de maiştri pentru industria uşoară. Au fost expuse peste 1.000 de articole (textile, confecţii, tricotaje, încălţăminte, sticlă, ceramică) lucrate de elevii şcolilor respective.

④ 80 de activişti culturali, învăţători şi profesori din raionul Gura Humorului au luat parte la excursia organizată de Casa de cultură raională „Ciprian Porumbescu", cu itinerarul: Gura Humorului-Bîrlad-Tulcea-Sulina-Galaţi-Oneşti. Excursia a fost organizată prin O.N.T. „Carpaţi". Iată-i pe excursionişti, pe punţea vasului de pasageri „Anghel Saligny", la întoarcerea de la Sulina, spre Galaţi.

În gospodăria agricolă colectivă „Nicolae Bălcescu" din comuna Adunaţii-Copăceni, raionul Giurgiu, unde există şi un important sector legumicol, colectivistele Constantina Mihai şi Floarea Donca aşază în lădiţe roşiile. Numai pînă la sfîrşitul săptămînii trecute colectiviştii de aici au obţinut o recoltă de peste 20.000 kg de roşii

Elevii fruntaşi la învăţătură din provincie vizitează Capitala. Iată un grup la sosirea în Bucureşti (stînga) şi un altul, vizitînd noile construcţii ale Capitalei (dreapta).

fotocronica FLACĂRII

CĂLDURĂ ...în inima frigului

TEHNOFRIG

■ COLECTIVUL UZINEI „TEHNOFRIG" PUNE PASIUNE ÎN MUNCA SA ■ ȘTIAȚI CĂ TEHNICA FRIGULUI VINE ȘI ÎN AJUTORUL MINERILOR ? ■ ULTIMELE TIPURI DE AGREGATE FRIGORIFICE ROMÎNEȘTI ■ O DISCUȚIE CU „FĂURITORII FRIGULUI" DESPRE SCRIMA, UNDE ULTRASONICE ȘI PLANURI DE VIITOR

În unele regiuni din țara noastră extracția cărbunelui nu se poate realiza prin metodele obișnuite, din pricina marii cantități de apă conținute în rocă. Apa care s-ar prelinge prin peretele de cărbune ar presa, sau mai bine zis ar „înmuia" schelăria, făcînd imposibilă exploatarea. Și totuși cărbunele trebuie smuls pămîntului. Pe ce cale?

În prezent, pentru prima dată la noi, se folosește în terenurile carbonifere apoase metoda congelării. Puternice compresoare capabile să înghețe pămîntul pînă la o adîncime de 200 m creează un perete artificial de gheață cu un diametru de 20 m și o grosime pînă la 3 m, la adăpostul căruia mineritul decurge în condițiuni normale. Apoi întreaga instalație se mută, compresoarele „construiesc" un nou inel de gheață și minerii se pun iarăși pe lucru.

Iată doar unul — poate mai puțin obișnuit — din numeroasele domenii în care acționează agregatele frigorifice produse de întreprinderea „Tehnofrig" din Cluj.

„Pinguinii" în țară și peste hotare

O gamă largă de produse poartă astăzi marca uzinei — Pinguinul — începînd cu instalațiile de răcire pentru vitrinele alimentare și sfîrșind cu utilajele complexe folosite în abatoare și depozite de congelare. Elementul central al tuturor acestor agregate îl constituie compresoarele — de 850, 6.000, 10.000, 20.000, 40.000, 100.000, 150.000 și 200.000 kilocalorii/oră.

Ce reprezintă aceste cifre ne-o arată un simplu exemplu. Cele două compresoare „Tehnofrig" cu o capacitate de cîte 150.000 kilocalorii/oră care funcționează la abatorul Sofronia de lîngă Arad produc zilnic circa cinci vagoane de gheață. Într-un an, cu această cantitate s-ar putea umple aproximativ 35 trenuri de marfă a cîte 50 vagoane!

Produsele uzinei „Tehnofrig" au trecut și granițele țării; ele se exportă în Republica Populară Chineză, Grecia, Cuba, Republica Populară Ungară și au fost expuse la tîrgurile internaționale din Izmir, New Delhi, Leipzig, Damasc, Salonic, Pekin, Zagreb, Bagdad, Alep, Casablanca, unde s-au bucurat de o bună apreciere.

Prezentarea în revista noastră a cîtorva din „făuritorii frigului" de la uzina clujeană se explică desigur nu printr-o reacție oarecum naturală la canicula acestui miez de vară, ci prin dorința de a face cunoscut cîte ceva din activitatea mai recentă a unui colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri, cu ale căror frumoase și importante realizări ne întîlnim aproape la tot pasul în viața noastră de zi cu zi.

Aceste realizări au apărut într-o formă „concentrată" la Expoziția industrială a regiunii Cluj, în cadrul căreia produsele fabricii „Tehnofrig" au ocupat un loc însemnat. Iată, bunăoară, o instalație de congelare a alimentelor, cu o capacitate de 5 tone în 24 de ore. Este un fel de dulap imens, instalat în fața intrării expoziției, în plin soare. Cînd se deschide ușa, năvălesc afară aburi. Înăuntru, temperatura coboară la —10°, iar afară... judecați și dv. după canicula acestor zile.

Alături de acest imens frigider, la o anumită distanță, se află diferite utilaje complicate: un compresor, un condensator de răcire și multe alte aparate, fără legătură aparentă cu dulapul frigorifer. Și totuși ele constituie un singur agregat.

În adevăr, toate agregatele frigorifice obișnuite, începînd cu frigiderul dv. și sfîrșind cu uriașele instalații folosite în industrie, se compun practic din aceleași elemente și acționează pe baza acelorași principii. Compresorul poate fi asemuit cu o pompă care aspiră din evaporator vaporii agentului frigorific (amoniac, freon sau altă substanță) și îi refulează în condensator, unde, datorită răcirii (realizate cu un ventilator sau cu jet de apă) ei se lichefiază. Agentul frigorific în stare lichefiată trece din nou în evaporator, unde lichidul se evaporă, absorbind căldura de la mediul înconjurător și realizînd astfel răcirea propriu-zisă. Vaporii sînt apoi

Afară soarele dogorește, dar agregatele în funcțiune, ca cel pe care-l vedeți în fotografie, par ninse...

Inginerul Paul Nagy cercetează o piesă cu ajutorul defectoscopului ultrasonic.

Cu ajutorul acestui aparat cu cobalt radioactiv, realizat de Institutul de fizică atomică, măsurarea nivelului de amoniac în recipiente nu este mai complicată decît o simplă cîntărire.

Maistrul șef Francisc Hagan își ajută fiica la învățătură.

La Expoziția industrială a regiunii Cluj produsele „Tehnofrigului" au ocupat un loc important. Acest compresor nu depășește înălțimea unui copil.

aspiraţi de compresor şi ciclul se repetă. Compresoarele funcţionează la —15° temperatură de evaporare şi 25° temperatură de condensare.

Aceste explicaţii le dă unul dintre muncitorii care deservesc agregatele de la expoziţie.

Avem impresia că l-am mai cunoscut undeva. Cu un mic efort de memorie, ne amintim. Un panou mare, cu zeci de fotografii, pe care l-am văzut la uzină. Ultima fotografie, ultimul rînd din dreapta: Ioan Andone. Pe panou sta scris: „Şcoala profesională de frigotehnie-Cluj. Primii absolvenţi — 1953". Astăzi, el este un specialist cu înaltă calificare: „montor pe teren".

Toate greutăţile şi toate bucuriile

Despre profesiunea de montor ne vorbeşte cu însufleţire, în uzină, şi Gheorghe Paraipan, un tînăr înalt, blond, vioi. El a lucrat în mai multe secţii, însă a îndrăgit cel mai mult montajul. Aici — după cum spune, cu un anumit „patriotism local" potenţat de avînt tineresc — se concentrează toate greutăţile şi toate bucuriile muncii frigotehniştilor clujeni:

— Sub mîinile tale, agregatul prinde viaţă şi, ceea ce este mai pasionant, îl însoţeşti apoi dincolo de porţile uzinei, pentru a da indicaţii personalului de întreţinere. Eu însumi am fost la Huşi şi la Iaşi, la Piatra-Neamţ şi la Cîmpulung-Muscel, la Tîrgu-Jiu şi la Braşov, şi pe unde n-am colindat!... Adesea recunoşteam cu emoţie chiar piese lucrate de mine, pe care le identificam după anumite semne şi după seria aparatului. Ventilul acesta, filtrul acesta eu le-am făcut, îmi spuneam.

În cursul discuţiei este atinsă o problemă deosebit de interesantă şi de actuală. Aflăm că interlocutorul nostru a absolvit şcoala medie de cultură generală. Cum a ajuns în uzină?

— Părinţii voiau să urmez facultatea, să devin profesor — ne spune el — însă pe mine mă pasiona tehnica. Am dat totuşi examen de intrare la Filologie şi... am căzut. N-aveam aptitudini... Poate că nici n-am învăţat îndeajuns. Apoi am aflat că uzina „Tehnofrig" a deschis o şcoală de calificare de şase luni, destinată absolvenţilor şcolilor medii de cultură generală care doresc să intre în producţie. Înscriindu-mă aci, am simţit că mi-am găsit drumul. Practica o făceam chiar în uzină şi, după cîtăva vreme, cînd am început să desluşim tainele meseriei, ni s-au încredinţat instrumente şi maşini complicate. Cu cîtă mîndrie lucram, alături de vîrstnici, la aceste maşini!...

Alături de Paraipan, încă mulţi alţi absolvenţi ai şcolilor medii au intrat în uzină.

Pe Iosif Kapitan l-am găsit migălind la o maşină de alezat cilindri: pe el îl atrage îndeosebi munca de precizie. După absolvirea şcolii medii, a devenit funcţionar la o fabrică de bere, însă „cariera" sa de acolo s-a încheiat foarte repede, mai precis în cîteva zile. Nu-l mulţumeau de fel registrele şi şi-a dat demisia. S-a angajat la „Tehnofrig", unde a urmat un curs în producţie şi a devenit muncitor calificat. Astfel fabrica de bere a pierdut un funcţionar mediocru, în schimb rîndurile frigotehniştilor s-au îmbogăţit cu un muncitor priceput.

Şi Attila Varga, Eremia Doboş, Zoltan Molnar, Aurel Toderici, Iosif Fizeş, Laurenţiu Boca şi alţi tineri, după ce au terminat şcoala medie, au urmat şcoala de muncitori cu înaltă calificare a „Tehnofrigului", devenind strungari iscusiţi, montori, controlori de calitate, cunoscuţi şi apreciaţi de întregul colectiv.

Desluşim la aceşti tineri o energie clocotitoare, dorinţa de a progresa continuu, de a deveni tot mai folositori colectivului, societăţii.

— Desigur, după lucru te şi distrezi, citeşti, faci sport — spune Paraipan. Mie-mi place scrima, alţii preferă fotbalul. Dar totdeauna vrei să realizezi mai mult. La toamnă, intenţionez să mă înscriu la Politehnică, la cursul

seral. Practica în producție îmi va ușura asimilarea cunoștințelor teoretice.

Panoului de fotografii „Primii absolvenți — 1953" i se vor alătura, așadar, în anii viitori, încă multe altele, în care vom întîlni chipurile lui Paraipan și ale tovarășilor săi de muncă și de învățătură.

Anul 1961, anul calității

Pretutindeni în uzină lozinca luptei pentru calitate însuflețește pe muncitori și pe tehnicieni, în frunte cu comuniștii, în activitatea lor creatoare.

Determinantă pentru îmbunătățirea continuă a calității este, fără îndoială, introducerea tehnicii noi, îmbinată cu ridicarea calificării întregului colectiv. Această idee o exprimă cel mai pregnant șeful laboratorului, candidatul în științe tehnice Paul Nagy.

El ne demonstrează calitățile defectoscopului ultrasonic, primit doar de cîteva săptămîni. Aparatul, de dimensiunile unui geamantănaș de voiaj, descoperă într-o clipită orice defect din interiorul pieselor, determinat de neomogenitatea materialului. Principiul de funcționare este extrem de simplu: undele ultrasonice, asemănătoare celor sonore însă avînd o frecvență mai mare, sînt reflectate spre emițător de cea mai mică fisură din interiorul piesei, iar rezultatul se înregistrează pe un ecran luminos. Înainte, cu ajutorul defectoscopului electromagnetic, puteau fi detectate numai crăpăturile care ajungeau pînă la suprafață; în prezent întreaga piesă este „pipăită" de degetele nevăzute ale undelor ultrasonice.

— Interpretarea datelor furnizate de defectoscop — explică inginerul Nagy — este însă dificilă, ea cere o calificare superioară. Nu orice fisură condamnă piesa la rebut. Așa că, în ultimă instanță, tot omul hotărăște, nu aparatul.

Dar, desigur, chiar cele mai moderne aparate de control ar fi lipsite de eficacitate, dacă proiectanții nu s-ar strădui să vină cu soluții noi, originale, să simplifice, să perfecționeze permanent agregatele care se fabrică în uzină.

Inginerul Iosif Kovacs duce, la planșeta lui de lucru, „bătălia milimetrilor". Cu cît compresoarele au capacități mai mari și greutate mai mică pe fiecare 1.000 kilocalorii/oră, cu atît prețul de cost se reduce și întreținerea aparatului devine mai lesnicioasă. Fiecare milimetru cîștigat, fiecare micșorare aparent neînsemnată a dimensiunilor compresorului atrag după ele o scădere importantă a volumului și a greutății sale. Trei milimetri, de pildă, nu sînt numai... trei milimetri; în calculul final ei apar, ca să spunem așa, înzecit. Baza înmulțită cu lățimea, înmulțită cu înălțimea: $3 \times 3 \times 3 = 27$ mm³. Așadar 3 = 27!

Cum să reducem greutatea carcasei ermetice? Dar a sistemului de amortizare și a motorașului electric? Rezolvarea unor asemenea probleme, simple la prima vedere, reclamă nenumărate calcule, căutări și poate nopți nedormite. Proiectanții se țin la curent cu ce apare nou în tehnica mondială în acest domeniu și nu precupețesc eforturile pentru a atinge obiectivul numărul 1: îmbunătățirea calității produselor care poartă marca fabricii: Pinguinul.

Fereastră spre viitor

Munca stăruitoare a colectivului uzinei a dat de pe acum roade bogate și se va face, fără îndoială, din plin simțită și în calitatea noilor produse care urmează a fi fabricate în viitorul apropiat de „Tehnofrig": instalații frigorifice complete pentru nave, compresoare puternice pentru combinate chimice și alte aparate și agregate perfecționate.

Bineînțeles viitorul va pune și probleme cu totul noi. Este probabil că și industria frigului va fi revoluționată de lărgirea necontenită a cîmpului de utilizare a semiconductorilor. Funcționînd pe baza unor principii fundamental diferite de cele folosite la construirea compresoarelor, aparatele frigorifice cu semiconductori vor fi mai ușor de manipulat, ele nu vor cuprinde pistoane sau arbori cotiți, nici un fel de piese în turație... Dar aceasta rămîne deocamdată o problemă a viitorului ceva mai îndepărtat — problemă care în prezent se apropie de soluționare numai la capacități frigorifice reduse (frigidere casnice).

Ce va aduce viitorul apropiat? Despre el, tehnologul Dominic Budai vorbește cu ceea ce am putea numi înflăcărare... reținută. Dominic indică locul unde se va clădi o nouă și încăpătoare hală și dă explicații, nu lipsite de o ascunsă poezie, despre planurile de dezvoltare a „Tehnofrigului" în anii care vor urma.

Pe cînd era muncitor la Hunedoara, tovarășul Budai a urmat, în producție fiind, școala medie. Apoi a făcut Politehnica. Este bucuros că poate spune despre uzina în care lucrează: „La noi totul este nou".

Planul de dezvoltare a „Tehnofrigului" nu se rezumă desigur la construirea unei hale — oricît de spațioasă ar fi ea — sau la proiectata utilizare de noi mașini moderne.

Oamenii trebuie și ei să se dezvolte, să-și lărgească cunoștințele, orizontul. De aceea, peste 1.200 de muncitori urmează diferite școli: școala profesională a uzinei, școli de maiștri, de muncitori cu înaltă calificare, de proiectanți, cursuri serale.

Și maistrul șef Francisc Hagan învață. Locuința sa, aflată peste drum de calea ferată, în apropierea uzinei, este micuță dar cochet aranjată, mobila nou-nouță. Pe masă se află vrafuri de caiete în învelitoare verzi, aparținînd lui Hagan și fiicei sale, elevă în clasa a V-a. Tatăl frecventează școala medie serală. Greul s-a isprăvit pentru anul acesta: ultima teză de clasa a VIII-a maistrul Hagan a dat-o de curînd.

Anul trecut tatăl și fiica, avînd amîndoi cursuri după-amiaza, mergeau împreună la școală. Și anul acesta ei merg tot împreună. Lui Hagan îi place mult să o ajute pe fiica lui la învățătură.

Și familia Hagan are un „plan de dezvoltare": fata va deveni inginer mecanic, tatăl va termina liceul, „ca să poată munci mai bine", și apoi... vom vedea. „Sînt destul de bătrîn" — spune zîmbind Francisc Hagan — însă energia care i se citește în ochi îi dezmint vorbele.

Fără îndoială că din înfăptuirea micilor „planuri de dezvoltare" ale fiecărui muncitor din uzină va beneficia întregul colectiv. Francisc Hagan va lucra mereu mai spornic, Gheorghe Paraipan, devenit inginer, va construi agregate de înaltă tehnicitate și, cine știe, Iosif Kovacs sau poate Dominic Budai vor crea primul frigorifer românesc cu semiconductori...

L. NIȚESCU

Fotografii de Traian PROSAN

Alte instalații au înălțimea unei case

LA MOSCOVA, ARTĂ ȘI PRIETENIE

— corespondență telefonică de la Moscova —
de D. COSTIN

Cifrele sînt cunoscute: 54 de steaguri, circa 140 de kilometri de peliculă, peste 500 de oaspeți, delegați și gazetari de pe toate meridianele, sute de mii de bilete de cinema și... milioane de porții de înghețată.

Dar amploarea și semnificația celei de-a doua ediții a Festivalului internațional al filmului de la Moscova nu pot fi cuprinse în cifre, oricît ar fi ele de impresionante.

Fiece clipă a avut aici potențialul ei de satisfacție, care a făcut-o de neuitat.

Participanții la festival au trăit clipe de emoție recunoscîndu-l pe Nikita Sergheevici Hrușciov la tribuna din Palatul sporturilor — era prima dată cînd conducătorul unui stat onora cu prezența sa solemnitatea inaugurală a unui festival cinematografic.

Mai tîrziu, cu respirația tăiată de emoție, aproape 15 mii de spectatori au urmărit marea aventură a „Primului zbor spre stele" și au ascultat glasul din Cosmos al lui Gagarin, exclamînd: „Pămîntul e minunat!"

De atunci încoace, fiece nou film a adus alte imagini ale luptei „pămîntenilor" pentru frumusețe, fericire și demnitate omenească.

Și momentele de emoție s-au succedat, fără a se asemăna.

... Într-o seară, tîrziu după miezul nopții, publicul mai zăbovea în holul cinematografului „Rossia", pe treptele de la intrare, printre florile și fîntînile din piața Pușkin: oamenii nu se puteau încă desprinde din vraja sub care-i ținuse filmul japonez „Insula stearpă", căruia i s-a conferit marele premiu. Cînd au apărut în capul scării delegații japonezi, în frunte cu regizorul Kaneto Shindo, emoția s-a revărsat în ovații. Cu mijloacele simple ale adevăratei arte, povestea familiei de țărani de pe insula din Marea Japoniei continua — pe altă gamă — imnul închinat „pămîntenilor".

Clipe de entuziasm am trăit și cu ocazia succesului repurtat de filmul „Cer senin", al regizorului Grigori Ciuhrai, care pentru strălucita lui realizare artistică a fost dotat cu marele premiu al festivalului.

Un deosebit prilej de satisfacție și bucurie ne-a oferit prețuirea de care s-a bucurat filmul romînesc „Setea", care a fost premiat în cadrul concursului.

— Aș fi vrut să fiu poet ca Maiakovski — mărturisea conducătorul delegației cubane, Alfredo Guevara — să pot cînta și eu mîndria de a veni la festival cu un pașaport cuban. Nu pot uita prima mea călătorie la Moscova — în urmă cu zece ani — cînd am fost silit să iau un pașaport fals. Acum reprezint cinematografia Cubei libere la această sărbătoare a filmului.

— Toți colegii mei din Tokio mă invidiază că mă aflu aici — declara tînăra actriță japoneză Misako Vatanabe. Unii ar fi fost gata să călătorească și în geamantanul meu, numai să vină la Moscova.

Și mărturisirile au continuat...

— Sînt fericită că mă aflu la Moscova. Publicul mă strigă pe nume: „Gina!" — a exclamat cu încîntare Gina Lollobrigida.

— Festivalul de la Moscova e un lucru bun! Arta cinematografică poate contribui în modul cel mai eficient la apropierea între popoare — a opinat Irving Levin, directorul Festivalului cinematografic din San Francisco (S.U.A.).

— Moscova e minunată! Deviza festivalului — „Pentru umanism în arta cinematografică, pentru pace și prietenie între popoare" — capătă imediat viață într-un asemenea oraș — a declarat actrița americană Elizabeth Taylor.

... Manifestări spontane de prietenie, excursii în care voia bună și simpatia dădeau tonul, întîlnirea dintre cosmonautul Gagarin și stelele ecranului, felurite întîmplări cu haz au dat culoare, pitoresc, neprevăzut zilelor festivalului, completînd în mod fericit partea oficială a marii întîlniri.

Iar rezultatele comunicate la încheierea festivalului, concretizate în premierea unor creații de profund umanism, vor contribui, fără îndoială, la stimularea și mai intensă a artei cinematografice puse în slujba progresului omenirii.

Nina Drobîșeva, interpreta Sașei din excepționala realizare a regizorului Grigori Ciuhrai „Cer senin". →

↑
Beata Tyszkiewicz în filmul polonez „În noaptea asta va pieri orașul" al regizorului Jan Rybkovski. (Boguslaw Lembach, operatorul filmului, a primit medalia de argint).

(1) Ekaterina Furțeva, ministrul Culturii al U.R.S.S. (dreapta), a primit pe actorii americani Elizabeth Taylor și Eddie Fisher.

(2) Actrița japoneză Misako Watanabe (stînga) și actrița indoneziană Farida Ariani s-au împrietenit la Moscova.

[3] Vizita la studioul „Mosfilm" a prilejuit actriței noastre Flavia Buref întîlnirea cu apreciata actriță sovietică Marina Strijenova.

Trei participante la festival: Gina Lollobrigida, Tatiana Samoilova și Marisa Merlini. →

↑ Pe locul fostei gări, la cîţiva metri sub pămînt, a stat îngropată, secole de-a rîndul, această mare bazilică bizantină.

SUB PERONUL VECHII GĂRI

Chiar dacă prima preocupare, în clipa cînd ai ajuns la Constanţa, o reprezintă marea cu nesfîrşitele ei miraje, nu poţi să nu simţi şi aci frenezia construcţiei, a înnoirii, a înfrumuseţării bătrînului Tomis. Noaptea, străzile oraşului se scaldă în lumină fluorescentă; într-un colţ marea e tot mai mult ferecată în cingile digurilor noului port „Tomis", în plină edificare. Plaja „Modern", cu somptuoasele ei trepte care o leagă de oraş, devine într-adevăr modernă. Moscheea cea mare, devenită monument istoric, asupra căreia se-ndreaptă sutele de obiective fotografice ale turiştilor străini, a îmbrăcat haină nouă; un far uriaş nou, ridicat printr-o ingenioasă formulă arhitectonică, priveşte spre cele mai îndepărtate talazuri din larg; clădirea sfatului popular din piaţa Ovidiu — flancată de două blocuri noi — pare ieşită dintr-o baie de întinerire; larga esplanadă din faţa gării, terminată anul trecut, te salută cu noi spaţii verzi şi blocuri scînteietoare, strălucind a prospeţime. Spaţiul ocupat de vechea gară nu se mai aseamănă de loc cu ce a fost acum cîteva luni: s-au ridicat clădiri cu cîte 5-6 nivele, care se grăbesc să fie încheiate cît mai repede, fiindcă oamenii aşteaptă nerăbdători să se mute în case noi.

Şi, în timp ce se scriu filele de azi şi de mîine ale oraşului, fiecare lovitură de cazma necesară pentru o fundaţie face să vorbească din nou veacurile care au îngropat vechea cetate elenistico-romană, Tomis, întinsă, în epoca ei de înflorire, pe întreaga regiune peninsulară a urbei de astăzi.

Într-o groapă de fundaţie, unde ochiul profanului nu vede altceva decît săpătura pentru piedestalul blocului de mîine, ochiul arheologului începe să scînteieze cînd observă o bucată de marmură lucrată ca o bijuterie, rămăşiţele unui vas din lut ars, sfărîmăturile vreunei statuete. Se bănuia, de multă vreme, că de sub incinta fostei gări s-ar putea scoate la iveală vestigii noi care să ajute la completarea cunoştinţelor despre vechea cetate. Şi într-adevăr, în ultimele luni lumina soarelui a strălucit asupra altor

straturi de civilizaţie aşezate unele peste altele

Cîndva, cu peste două mii de ani în urmă, în epoca elenistică, Tomisul se-ntindea numai pînă pe aci, unde a fost gara veche; dar partea aceasta constituia o vale a plîngerii şi a tăcerii: necropola de înhumare a cetăţii. „În cursul lucrărilor noastre aproape că nu era zi — ne spunea tînărul arheolog Vasile Barbu — în care să nu descoperim cîte un mormînt. Iar într-o seară, spre marea noastră mirare, cazmalele s-au lovit de piatră.

După toate aparențele aveam de-a face cu altceva decît tipurile de morminte descoperite pînă acum. Am lucrat cu precauție și după scurtă vreme a fost scos la iveală capacul unui sarcofag voluminos. De-a lungul veacurilor nu dăduse nimeni peste el. Legăturile de fier erau intacte. O inscripție pe una din laturi ne dezvălui identitatea defunctului: o femeie. Am păzit eu însumi, toată noaptea, sarcofagul. A doua zi l-am deschis. Prea multe n-am găsit în el: o amforă, un opaiț, boabe de grîu carbonizate, nuci, „hrana pentru dincolo". Este totuși una dintre cele mai interesante piese de acest gen din cele aproape 30 de morminte elenistice descoperite numai aici".

Mergînd pe urma acestei descoperiri au fost dezgropate alte vestigii care completează datele cunoscute despre viața socială și economică a cetății. Din ele se reconfirmă faptul cunoscut de mult că peste vechea civilizație elenistică se așezase una romană. Pe locul vechii necropole — la cîteva veacuri distanță — s-a întemeiat un cartier de mici meșteșugari și artizani. Numeroase chiupuri, amfore de formă specială, fabricate numai la Tomis, un cuptor de ars ceramică, magazii cu gropi de cereale, resturi de ateliere de tîmplărie, cizmărie, sticlărie, urme de străzi și locuințe — toate vorbesc despre felul de viață al băștinașilor care, învățînd de la greci și romani, ajunseseră să creeze obiecte ce concurau în arta execuției și în frumusețe chiar cu ceea ce se făcea la Atena sau la Roma. „Iată această statuetă de femeie — ne spune interlocutorul nostru. Cu cîtă grație și migală a fost confecționată!"

Pe aci, prin această parte a cetății, va fi locuit cîndva — e drept, într-o epocă mai tîrzie — și un om cu preocupări cărturărești. Cine va fi fost el, cum îi va fi fost locuința, ce va fi scris rămîne pentru totdeauna un mister. Doar ustensilele sale pentru scris — așa cum se văd — denotă un om cu gusturi rafinate. Nici după moarte nu a vrut să se despartă de ele, cerînd, probabil, să-i fie așezate în mormînt, unde au și fost găsite. Și avea de ce să țină la ele: sînt obiecte încrustate în argint și aur, care constituie piese unice atît în ceea ce privește eleganța, cît și arta cu care au fost confecționate. Veacuri de-a rîndul, ele au rămas necunoscute și tăinuite ochiului: de cîteva luni însă, figurează printre obiectele de mare valoare ale Muzeului arheologic al Dobrogei.

Tot mormintele au mai confirmat — pentru prima oară în Dobrogea — unele vagi indicații despre felul cum se apărau romanii de asperitățile climei Sciției Minor. Că ei umblau în sandale acolo unde nu există iarnă aspră e un adevăr de mult cunoscut. Dar pe aci, în iernile — care, dacă nu vor fi fost chiar atît de aspre cum le descrie Ovidiu, totuși nu erau de loc blînde — cum se vor fi încălțat sutașii romani cînd aveau de străbătut Dobrogea de la un capăt la altul?

Că în regiunile muntoase, bunăoară în ale țării Helveților sau în alte părți, ei purtau un fel de bocanci e un lucru necontestat. Desigur că asemenea încălțăminte purtau și la noi, dar în acest sens nu exista pînă acum nici o dovadă, nici un indiciu. Și iată că pe locul fostei gări constănțene s-a confirmat ceea ce se bănuia: în primăvara aceasta s-a descoperit un mormînt în care scheletul defunctului îngropat mai păstra o pereche de bocanci țintuiți, exact de tipul celor reconstituiți de arheologi după descrierile vremii. Este, cum am spus, încă o confirmare, unică pentru Dobrogea, a unei vechi presupuneri a oamenilor de specialitate.

★

Și din nou alte veacuri dramatice s-au abătut asupra Tomisului. Puterea romană se clătina sub tropotele copitelor de cai care aduceau popoare tinere din depărtările Extremului Orient. Cetățile Pontului Euxin abia mai țineau piept iureșului năvalnicelor migrațiuni. Cu timpul, aceste așezări au început să decadă. Pînă ce puterea bizantină reuși să le reorganizeze și să le imprime, pentru scurtă vreme, o nouă epocă de strălucire.

În această primăvară, tot pe locul fostei gări, s-au descoperit două bazilici bizantine, cele mai mari din această parte a lumii. Prima — lungă de vreo 42 de metri, lată de 24, cu 7 încăperi, o criptă în formă de cruce, cu o scară cu trepte de marmură și un interesant fragment de boltă — era, încă la începutul verii, aproape în întregime dezgropată. Cea de-a doua, avînd o lățime de 18 m, e în curs de dezgropare. Ele sînt, sub un alt aspect, și o confirmare a ceea ce vorbesc documentele despre centrul de creștinare pe care-l reprezenta Tomisul în perioada bizantină a dezvoltării orașului, care-și permitea să construiască bazilici atît de vaste. Deocamdată, pentru precizarea exactă a veacului din care datează cele două bazilici, sînt necesare cercetări și săpături suplimentare. Originea lor bizantină nu poate fi însă contestată.

Privind noile vestigii scoase la iveală, îl întrebăm pe directorul Muzeului de arheologie, Vasile Canarache.

— Dar ce se va întîmpla cu blocurile de locuințe care urmau să fie construite pe acest teren?

— În această privință n-avem nici o grijă; conducerea de partid și de stat ne dă un neprecupețit sprijin: se face o modificare în planul edilitar pentru a se servi cauza științei, lucru care nu s-a făcut niciodată în trecut. Pe locul acesta trebuia să se ridice un bloc; ei bine, el va fi amplasat ceva mai departe. Nu trebuie să uităm că, în anii ce vin, Constanța, înnoindu-se, va deveni treptat și un oraș-muzeu. Aci — așa cum arată și afluxul oamenilor de știință din străinătate de cînd s-a dezgropat palatul cu mozaic cu cele 10 camere-antrepozit — o civilizație multiseculară va putea fi studiată în aer liber.

L. VOICU

Fotografii de V. SAVIN

Treptele scării de marmură s-au păstrat aproape intacte.

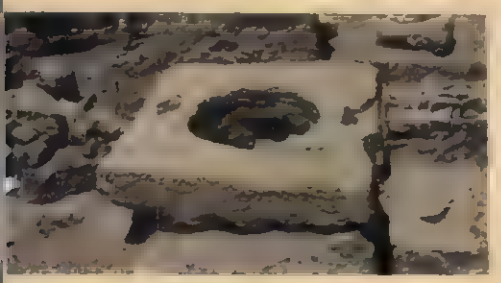

Cristelnița bazilicii și resturi de coloane din marmură — sugestive mărturii ale artei ← arhitecturale bizantine.

Numeroase resturi de ceramică și de sticlă (stînga jos) și un „document" în limba elină, săpat în piatră (dreapta jos), din care arheologii vor reconstitui straturile de cultură care s-au suprapus în vechea cetate a Tomisului.

O INDUSTRIE DE HIMERE SÎNT SIMULTAN „CELE MAI

Cuvîntul american „gulch" înseamnă în romînește „trecătoare strîmtă și adîncă". Ar fi însă de prisos să căutăm pe harta Statelor Unite o „trecătoare strîmtă și adîncă" cu numele de „Ulcerul". Totuși aici se află sediul principal al uneia dintre cele mai puternice industrii americane. Conform datelor publicate, ea rulează un capital de zece miliarde dolari. Această sumă depășește considerabil cheltuielile anuale ale guvernului de la Washington pentru învățămînt, cultură și sănătate, luate la un loc. Industria la care ne referim nu produce avioane, rachete, automobile, tractoare sau bunuri de larg consum. Ea fabrică în masă himere. Drept moto al activității sale ar putea servi cuvintele născute în „Strîmtoarea Ulcerul": „determină-l pe om să cumpere ceea ce nu-i trebuie, cu bani pe care nu-i are". Desigur, ați înțeles la ce „industrie" ne referim: la cea producătoare de publicitate, de reclamă și a cărei definiție americană am reprodus-o în fraza anterioară. Denumirea populară „Strîmtoarea Ulcerul" a fost a-

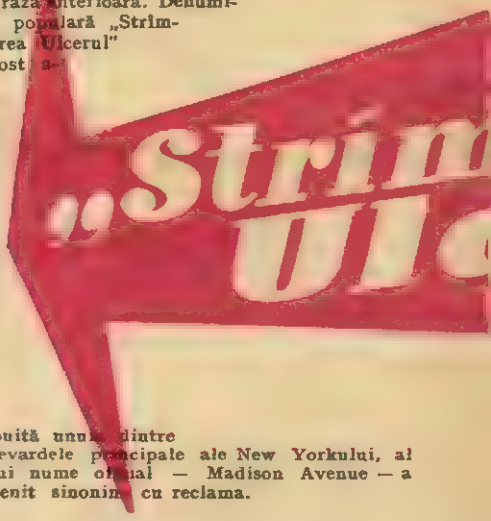

tribuită unuia dintre bulevardele principale ale New Yorkului, al cărui nume oficial — Madison Avenue — a devenit sinonim cu reclama.

Pe Madison Avenue

Singura stradă importantă din New York, botezată după numele unui președinte al Statelor Unite, James Madison, se desfășoară pe o lungime de peste șase mile, în partea de est a Manhattanului. Partea centrală se încadrează într-unul din cartierele cele mai elegante, în timp ce partea superioară a bulevardului este străjuită de mizerele locuințe din Harlemul spaniol. Porțiunea care a făcut faimos bulevardul are ceva mai mult de o milă lungime, distanță pe care se aliniază, unul lîngă altul, blocurile înalte, construite special pentru a adăposti birouri. Ferestrele mari, luminate în cursul serii și al nopții chiar, indicînd o activitate fără repaus, contrastează cu liniștea străzii, aglomerate doar în cursul zilei.

Pe Madison Avenue și în imediata apropiere se află cartierele generale ale celor două societăți principale de radio și televiziune, birourile de publicitate ale majorității revistelor de mare tiraj, sediile a circa șaizeci de oficii care speculează rubricile rezervate reclamei în sute și sute de ziare. Aici își desfășoară activitatea cele mai importante agenții de publicitate care pregătesc, plasează și vînd clienților lor reclamă. Publicitatea a devenit o caracatiță gigantică, ale

① Emisiuni speciale la televiziune, afișe etc. etc., numai dolari să iasă... În cazul de față, reclama emisiunii televizate ca... reclamă pentru Pepsi-Cola.

② Reclamă pentru businessul morții. Pagini întregi din publicațiile americane sînt cumpărate de monopolurile producătoare de bombardiere, nave de război și alte mijloace de distrugere. În pagina — pe care o reproducem din revista „*Newsweek*" — trustul „General Dynamics" prezintă „calitățile" bombardierelor pe care le produce „pentru Comandamentul aviației strategice și pentru dv." — cum se adresează reclama, cititorilor americani. Dar care dintre americanii de rînd cumpără asemenea „marfă"? Trusturile de armament folosesc însă publicitatea din ziare și reviste doar ca un mijloc de a finanța publicațiile ce fac reclamă războiului rece, care la rîndu-i aduce superprofituri monopolurilor.

③ Reclame pe Broadway.

④ Fiecare metru pătrat de fațadă, din centrul New Yorkului și al altor mari orașe americane, este speculat și folosit pentru reclamă.

⑤ Pe First Street din San Francisco. Două magazine de efecte militare, în concurență acerbă. Precum se vede, nu numai prin reclamele deșănțate care le garnisesc vitrinele, ci și cu ajutorul unor oameni special angajați pentru a-i acosta pe trecători și a-i aduce, mai mult cu forța, în magazin.

● SPECIALIȘTII DE PE MADISON AVENUE ● CÎND MAI MULTE ANTINEVRALGICE BUNE ● ARSENALUL PUBLICITAR ȘI POLITICA ● CONFESIUNEA UNUI EXPERT ÎN RECLAMĂ

cărei tentacule îmbrățișează toate sectoarele societății americane. Ea este pretutindeni prezentă. Formulele ei lapidare, uneori ingenioase dar de cele mai multe ori frizînd cel mai cras prost gust, și-au pus pecetea asupra modului de a gîndi și acționa al oamenilor. Specialiștii de pe Madison Avenue vînd reclame pentru pastă de dinți și rachete, poleială spirituală pentru „modul de viață american", calmante „psihologice" pentru cei îngrijorați de situația economică a țării. Marile monopoluri cheltuiesc sume fabuloase pentru publicitate. Conform publicației „Advertising Age", General Motors a cheltuit

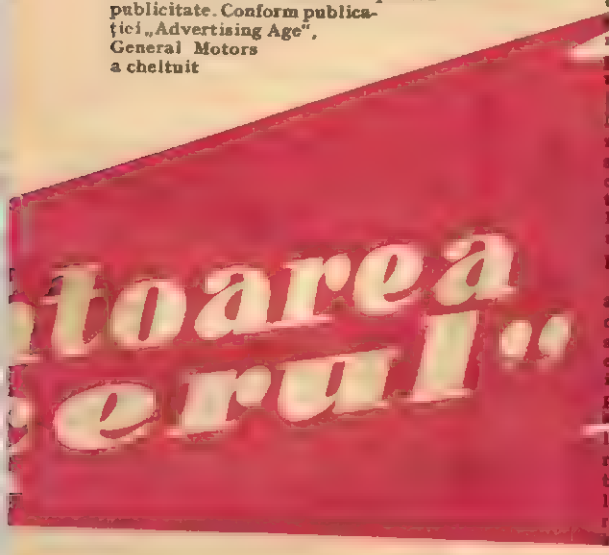

într-un singur an pentru publicitate 162.499.248 dolari. Cheltuielile pentru reclamă se fac nu numai în vederea vînzării unei anumite producții, dar și pentru a schimba opinia oamenilor despre activitatea unuia sau altuia dintre monopoluri. Martin Mayer, specialist în materie de publicitate, povestea că dinastia Dupontilor, legată de industria de război, a acționat prin reclamă pentru a se descotorosi de eticheta de „negustori de moarte" ce-i fusese dată de public. Deși reclama e considerată drept un leac universal și chiar un „mijloc de luptă" împotriva „depresiunii", legile economice obiective ale capitalismului s-au dovedit mai puternice decît capacitatea specialiștilor de pe Madison Avenue de a lupta împotriva lor. E suficient să indicăm că General Motors, care se situează în fruntea monopolurilor ce cheltuiesc dolari pentru publicitate, a avut în ianuarie anul curent o producție de automobile mai mică cu 115.860 bucăți, în comparație cu aceeași lună a anului trecut.

Desfacerea reclamei

...Pe ecranul televizorului apare un revolver. Se mișcă încet de la dreapta la stînga, pentru a stîrni groază. O voce pronunță sacadat: superman (supraomul). Secvența următoare e însă amuzantă. Pe ecran se prezintă o brută în chiloți și cu o manta pe umeri, care-i ajută să zboare. Apoi, nu se știe în ce ordine logică, lîngă superman apare steagul american. Din nou se aude: superman. Dar supraomul dispare de pe ecran și, în locul lui, o blondină atrăgătoare începe să laude calitățile plînii „Silvercup" — bineînțeles „cea mai bună din lume". (În reclamă toate produsele sînt „cele mai bune din lume", chiar dacă la un interval scurt se succed două mărci de bere sau două antinevralgice produse de fabrici diferite). În sfîrșit, blondina se retrage și supermanul reintră în drepturile sale. Dar numai pentru patru minute, deoarece în al cincilea intervine din nou blondina, care te îmbie cu produsele Silvercup. După treizeci de minute în care blondina apare la fiecare patru minute, supermanul te anunță că va reveni săptămîna viitoare la aceeași oră și pe același program, pentru a-și continua aventurile, și nu uită la despărțire să recomande... plînea „Silvercup".

Televiziunea a devenit unul din instrumentele principale ale publicității. Ca și posturile de radio, ea a introdus reclama la domiciliul americanilor. În general programele de televiziune difuzează filme de cîte 30 de minute. Fiecare film are cinci acte. Fiecare act, patru minute. Al cincilea minut e consacrat reclamei, apoi acțiunea continuă. Bineînțeles că există și o ierarhie în funcție de banii pe care-i poate cheltui pe reclamă cel care o finanțează. „General Motors", „Ford", „Westinghouse" oferă pentru reclama produselor lor spectacole duminicale de estradă, care reunesc celebrități ale scenei și ecranului, în timp ce țigările „Philipp Morris", pasta de dinți „Colgate" sau antinevralgicul „Anacin" își fac reclamă în colectiv sau separat, în cursul programelor în serie de cîte 30 de minute. Să nu ne închipuim că la televiziune nu există și programe pentru copii. Doar există fabrici de dulciuri, de jucării și magazine de îmbrăcăminte care fac reclamă produselor lor.

Nici emisiunile politice informative nu se alcătuiesc după alte rețete. De obicei emisiunea de informații din cursul serii de la principala societate de televiziune americană (C.B.S.) este finanțată de către First National City Bank, iar la NBC de către Texaco (desface produse petroliere). După ce comentatorul își face apariția și anunță sumarul știrilor, locul lui e luat de un actor sau de un scurt film care face reclama băncii sus amintite, iar apoi continuă transmiterea telejurnalului. Bineînțeles, la mijlocul lui survine o nouă întrerupere pentru reclamă. Cuvintele cele mai repetate în cursul fiecăruia dintre ele de reclamă sînt „știința dovedește". „Știința dovedește" că „Anacin" e mai bun decît orice aspirină, că berea „Piels" e mai savuroasă decît orice altă bere, că sutienul X are calități unice. Pentru a fi sociabil e și mai simplu: „Ia o Pepsi Cola — vei fi sociabil".

Cu toată larga răspîndire a televiziunii și radiodifuziunii, dimensiunile reclamei prin presă n-au scăzut. Majoritatea ziarelor de mare tiraj rezervă între 40 și 60 la sută din spațiu publicității, iar în unele zile chiar mai mult. O pagină de reclamă la „New York Times" costă 4.920 dolari. Pentru a evalua această sumă e suficient să amintim că bugetul familiei unui muncitor calificat, familie formată din patru persoane, este stabilit oficial la 4.162 dolari pe an, iar 2.000.000 de muncitori agricoli sezonieri cîștigă mai puțin de 800 dolari pe an.

Publicitate și politică

Îndeosebi în timpul campaniilor electorale arsenalul folosit pe Madison Avenue e împrumutat de cele două partide politice simbolizate de elefant și măgar. În 1952, în timpul campaniei electorale, republicanii, care propuseseră candidatura lui Dwight Eisenhower, au introdus la recomandarea a doi specialiști de pe Madison Avenue filme de televiziune și anunțuri de radio înregistrate pe bandă de magnetofon cu o durată de 20 de secunde. Unul dintre acești specialiști, R. Reeves, povestește: „Am luat cuvîntările lui Eisenhower și le-am citit pe toate. El vorbea despre 3.000 de lucruri și cu aceasta nu se poate face nimic în publicitate. Pierzi capacitatea de penetrație". Atunci Reeves a cerut conducătorului instituțului de sondare a opiniei publice, George Gallup, să „afle" care erau problemele ce preocupau cel mai mult pe americani. Acesta i-a indicat următoarele teme, în ordinea importanței: războiul din Coreea, corupția în organele guvernamentale de la Washington, impozitele și costul ridicat al vieții. Reeves s-a apucat să facă pe aceste teme scurte anunțuri pe care Eisenhower urma să le imprime pe bandă de magnetofon sau să le „interpreteze" în filme pentru televiziune. Aceste anunțuri erau precedate de un titlu: „Eisenhower răspunde națiunii". Apoi se auzea vocea unui „cetățean de rînd": „Domnule Eisenhower, ce părere aveți despre creșterea costului vieții?" Iar Eisenhower răspundea: „Soția mea, Mamie, e îngrijorată de același lucru. I-am spus că e treaba noastră să schimbăm aceasta la 4 noiembrie" (data alegerilor). Pentru a judeca cum a schimbat Eisenhower situația și din punctul de vedere al costului vieții, e suficient să ne reamintim mesajul președintelui Kennedy despre „Starea Uniunii".

În cursul ultimei campanii electorale din toamna trecută au fost bătute toate recordurile în materie de publicitate. Sumele cheltuite de ambele partide în acest scop au atins cifre fabuloase. Partidul democrat care, ca și cel republican, a fost finanțat de marile monopoluri, a încheiat această campanie cîștigînd alegerile. El a rămas dator însă cu 2.000.000 de dolari. Pentru a recupera această sumă, democrații au organizat în ziua preluării funcției de către noul președinte un bal la Washington. Impresarul balului a fost cunoscutul cîntăreț și artist de film Frank Sinatra. Prețul unei loji s-a ridicat la 10.000 dolari. În total s-au strîns 1.400.000 dolari. E limpede cine a putut participa la această gală. Dar însăși prezența la acest bal, onorat de altfel chiar de președinte, era un prilej de *PUBLICITATE*.

„Strategii" cei mai de frunte ai industriei de publicitate sînt în prezent mobilizați pentru a lua parte la lupta pentru atingerea obiectivelor politice internaționale ale monopolurilor americane. Ei își storc creierii pentru a executa comanda primită. Nu știm dacă firma de pe Madison Avenue, care a organizat propaganda contrarevoluționarilor cubani, a dat faliment după zdrobirea agresiunii mercenarilor, dar este cert că „marfa" pe care a distribuit-o n-a avut desfacere. O expresie a crizei care a cuprins sectorul de publicitate internațională de pe Madison Avenue sînt propunerile pe care specialistul newyorkez E. Dichter le făcea Departamentului de Stat, și anume de a se face reclamă Statelor Unite cu ajutorul metodelor folosite pentru „băuturi alcoolice, loțiuni de păr, automobile, săpunuri și orice alte obiecte". Cu un asemenea arsenal nu e de mirare că acești specialiști au ajuns de căruță. Iar împrumutarea de către propaganda oficială a Statelor Unite a metodelor de pe Madison Avenue nu face decît să releve o dată în plus sărăcia și sterilitatea ideologică a capitalismului. Cît privește configurația morală a celor care lucrează în industria de publicitate, ni se par semnificative cuvintele expertului, în materie de reclamă, Richard Weiner, adresate confraților săi în cursul unui simpozion: *„Nu sîntem altceva decît niște prostituate. Sîntem niște mincinoși, sîntem gata de orice, numai să n-o pățim..."*

Eugen PREDA

PENTRU RECLAMA UNEI PASTE DE DINȚI

Ziarul american „New York Herald Tribune" a publicat, sub semnătura lui David Lawrence, un articol intitulat „Spectacol Kennedy", din care reproducem mai jos unele pasaje.

„...În cadrul unei emisiuni de televiziune, președintele Kennedy a făcut ceea ce n-a făcut niciodată vreun alt președinte al Statelor Unite: el a participat la un program al cărui organizator comercial a cerut ca poporul american să cumpere produse americane. Costul emisiunii nu a fost suportat de societatea de televiziune, ci a fost plătit de un fabricant de pastă de dinți.

Mulți observatori sînt de părere că demnitatea președintelui a fost atinsă atunci cînd el a apărut în rolul unui actor de televiziune, în cadrul unui program dinainte înregistrat și repetat.

Spectacolul, care a durat o oră, a fost întrerupt de cinci ori pentru reclama comercială a unei paste de dinți... Figura președintelui a fost folosită în repetate rînduri cu fond pentru prezentarea numelor acelora care au compus și realizat spectacolul — personalul programului de televiziune trupei".

Patinatori fără... patine

Compresoarele patinoarului artificial „23 August" au intrat în vacanță de mult. Patinele, nemaigăsindu-și întrebuințare, se odihnesc și ele. Patinatorii însă...

Teoriile moderne referitoare la pregătirea științifică a patinatorilor proclamă: ***PATINAJUL SE ÎNVAȚĂ PE USCAT. PE GHEAȚĂ TREBUIE SĂ SE FACĂ DOAR RETUȘĂRILE ÎN EXECUȚIA FIGURILOR ÎNSUȘITE.*** *O concepție la care, de îndată ce au aflat-o, au subscris cu entuziasm și sportivii noștri. Iată în ilustrațiile alăturate câțiva tineri patinatori ai clubului sportiv „Dinamo", antrenîndu-se în zilele toride ale verii cu gîndul la performanțele pe care le vor realiza abia atunci cînd va da înghețul.*

Începutul orelor de antrenament este dedicat unui studiu atent al chinogramelor cu figurile pe care sportivii își propun să le exerseze. În lipsa lamei patinelor, mișcările grațioase ale brațelor și ale picioarelor în situația de echilibru sînt perfecționate pe bîrnă (foto 1). Pentru a se putea realiza un număr maxim de rotări în timpul zborului, săriturile moderne trebuie făcute la o înălțime cît mai mare. În foto 2, Elena Moiș efectuează săritura alpricarei cu ajutorul trambulinei, iar în foto 3, Marcel Comanici execută săritura depărtată.

Fotoreportaj de Gh. ȘTEFĂNESCU

Cu ascensorul dincolo de nori

La Moscova a început construcția noului centru de televiziune, cu turnul de 520 metri. Va fi cea mai înaltă construcție de acest fel din lume.

Există și alte turnuri de televiziune înalte. Astfel în S.U.A. un turn măsoară 480 metri, în Japonia — 380 metri. Ele sînt construite însă din metal și ancorate cu tiranți de oțel. La Moscova, în parcul Ostankino, își va proiecta vîrful spre cer un „ac" de peste o jumătate de kilometru, din beton armat monolit. Va fi o minune a tehnicii, în adevăratul sens al cuvîntului. Nimeni n-a reușit pînă în prezent să ridice materialele de construcție la o asemenea înălțime; în nici o țară din lume nu există mecanisme capabile să execute o astfel de operație. Pentru construirea acestui turn a fost creat un agregat special, autopropulsat.

Nu întîmplător am folosit termenul de „ac". Turnul va fi într-adevăr aidoma unui gigantic ac cu un diametru de 63 metri la bază, care apoi, subțiindu-se treptat, va ajunge în partea superioară la un diametru de aproape o sută de ori mai mic — abia de 70 centimetri.

Prin corpul monolitului de beton vor trece vergele de oțel, ceea ce va permite că pereții lui să fie relativ subțiri: de 40 centimetri. Și, ca și turnul, pe măsură ce se vor avînta în înălțime, pereții se vor subția, ajungînd la 20 centimetri. Turnul va cîntări în total nu mai puțin de 26 mii de tone.

În interiorul ei, construcția va fi formată din peste o sută de etaje și în fiecare din ele se va desfășura o vie activitate. Vor lucra aici nu numai cei a căror muncă este legată de televiziune sau de radio, ci și colaboratorii științifici ai serviciului de meteorologie. Laboratoarele acestui serviciu vor fi instalate pe trei terase dispuse la nivele diferite: astfel, prima terasă se va afla la înălțimea de 150 metri, a doua la 250 metri, iar a treia cu încă 100 metri mai sus.

Să facem acum împreună o călătorie imaginară prin clădirea viitorului turn de televiziune.

Totul este aici nou și interesant. Intrăm în vestibul. Îți atrag atenția ușile unor ascensoare neobișnuite. Ascensoarele cunoscute pînă acum, chiar cele de mare viteză, nu pot fi folosite pentru o ascensiune la peste 500 de metri. Ele merg „ca melcul". În timp ce ascensoarele Universității „Lomonosov" urcă circa doi metri pe secundă, cabinele ascensoarelor noii construcții vor avea o viteză ce va ajunge la cinci metri pe secundă. Așadar, luăm liftul. În șase-șapte secunde parcurgem cele unsprezece etaje ale primei părți a turnului. Aici se află studiourile de televiziune prevăzute pentru a transmite nouă programe, dintre care două în culori.

Continuăm călătoria. Prin fața ochilor noștri se perindă în zbor zeci de etaje „tehnice". Pe aici trec cablurile electrice, în aceste etaje sînt instalate diversele aparate electrice și radiofonice, instalații de radiorelee. Iată-ne, în sfîrșit, la o înălțime de 350 metri. Ieșim pe terasă. De aici, din înaltul cerului, se deschide minunata panoramă a Moscovei. Iar cînd norii ți-o ascund privirilor, te simți suspendat în văzduh.

O asemenea excursie va putea face oricine. Amatorii vor găsi la primul etaj un birou special ce se va ocupa cu organizarea excursiilor și deservirea vizitatorilor.

Plimbarea prin neobișnuitul turn se încheie cu un popas plăcut la restaurant. În ciuda altitudinii foarte mari, restaurantul este bine amenajat, putînd deservi 240 de persoane. La o asemenea înălțime soarele dogorește fără milă. Dacă nu s-ar lua măsuri, temperatura în aceste încăperi ar ajunge la + 60°. Ca atare, în turn va funcționa un sistem perfecționat de condiționare a aerului, iar geamurile și pereții teraselor vor fi din cristal special, avînd proprietatea de a reține razele ultraviolete.

Dar numai pentru o parte dintre vizitatori plimbarea se va termina aici. Se vor găsi, de bună seamă, și curioși care vor dori să viziteze și... antena de televiziune. Curiozitatea lor va putea fi ușor satisfăcută. Căci antena nu va fi altceva decît un tub, gol pe dinăuntru, lung cam de 138 metri, cu un diametru de aproape patru metri — ceea ce e perfect suficient ca în el să încapă nu numai un om, ci chiar un lift. În interiorul antenei de televiziune va funcționa un mic ascensor.

Construcția turnului-gigant va lărgi raza de acțiune a centrului de televiziune, va îmbunătăți în mod simțitor calitatea imaginii pe ecran și va permite ca pe tot cuprinsul Moscovei să se renunțe la folosirea antenelor exterioare.

Noul centru de televiziune este una dintre mărețele construcții ale septenalului. Vorbind despre el, nu se poate să nu amintim și de autorii îndrăznețului proiect: N.N. Nikitin, membru corespondent al Academiei de Construcții și Arhitectură a U.R.S.S., și arhitecții L.I. Batalov și D.I. Burdin.

B. VANIN

Așa va arăta noul turn de televiziune din Moscova. „Picioarele" turnului vor avea de susținut cele 26 mii de tone ale construcției.

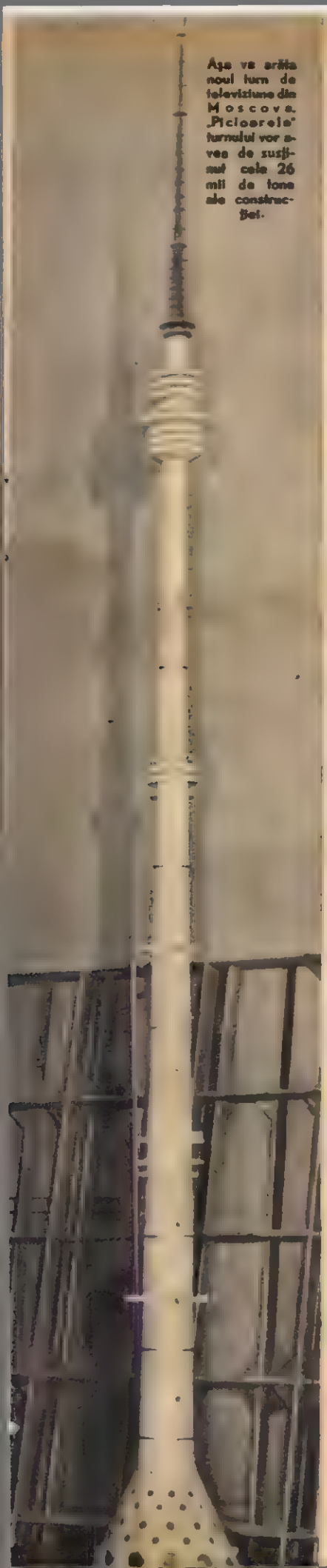

Pe șantierul viitorului centru de televiziune. Turnul începe să prindă contururi deocamdată sub forma unei ajurate armături de oțel.

Etajele de jos vor adăposti diverse birouri, între care și biroul special „de turism", ce se va ocupa cu organizarea vizitării turnului. 4 ascensoare ultrarapide vor transporta cîte 14 persoane fiecare.

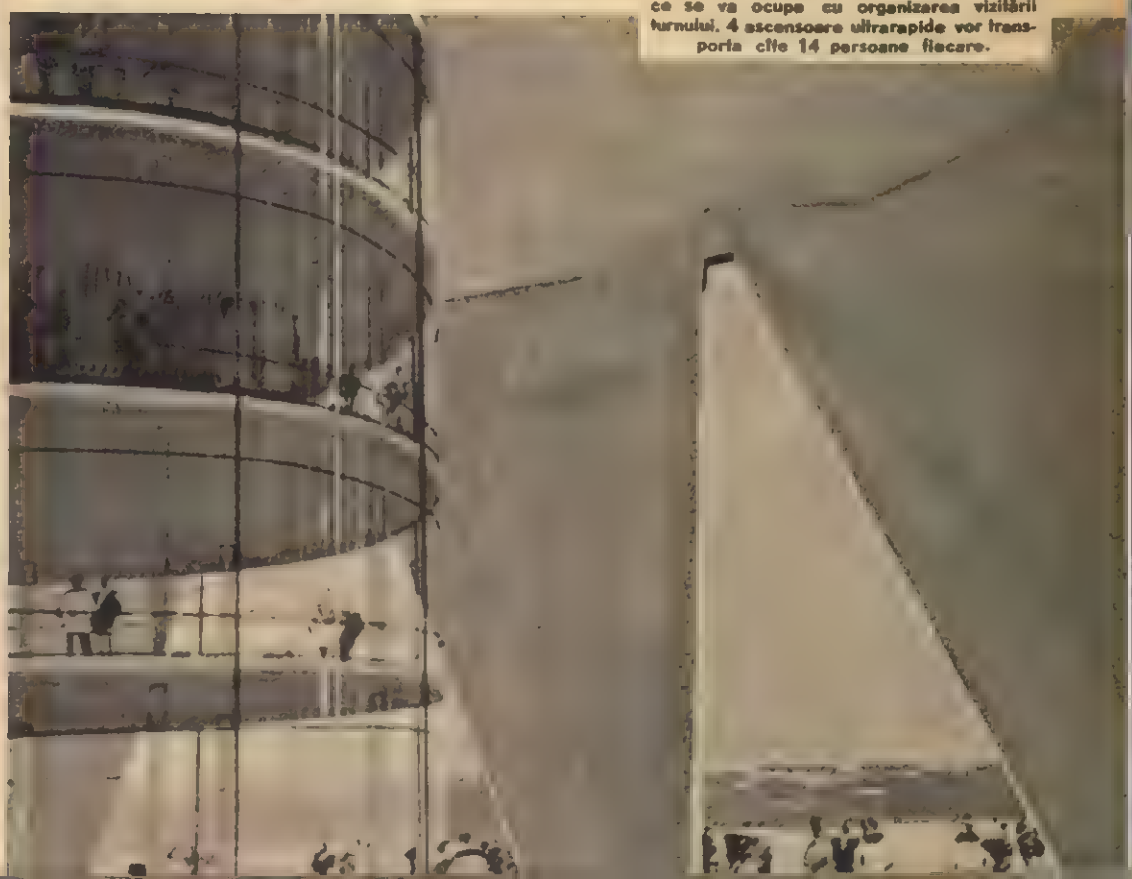

„ACEST SOȚ EXEM

Numele: VERWOERD HENDRIK-FENSCH
Starea civilă: căsătorit (tată și bunic „exemplar")
Pasiunile de ore libere: lectura bibliei și pescuitul
Opera întregii vieți: „APARTHEID"-ul

„omul"

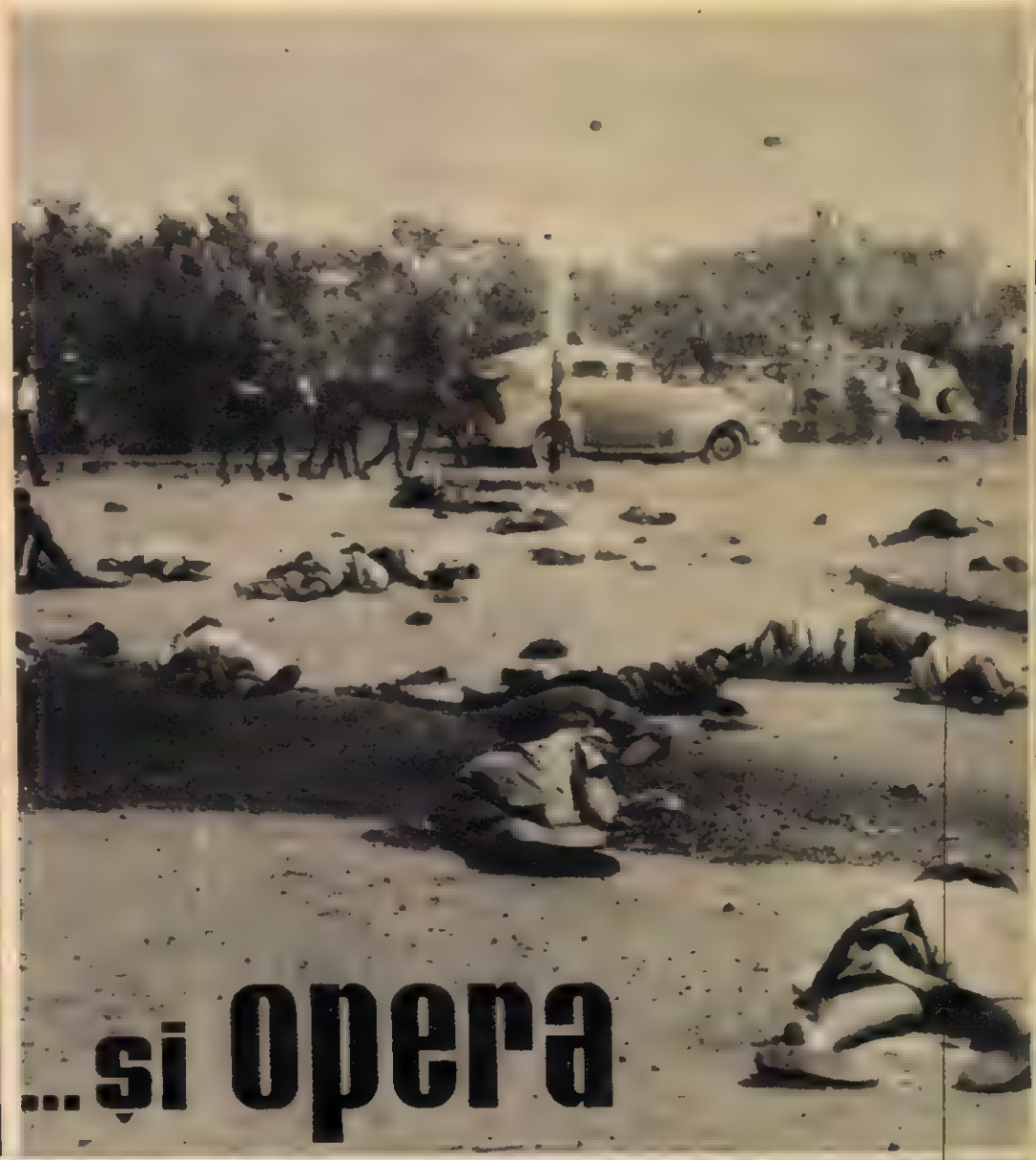

...și opera

La Pretoria, sub soarele torid al Africii, un bărbat înalt, cu părul nins, se plimbă alene pe aleile fastuoasei grădini care înconjoară cea mai luxoasă vilă a elegantului cartier rezidențial.

Îmbrăcat simplu, într-un pantalon-salopetă, cu brațele descoperite de mînecile suflecate ale cămășii, cu pielea de un alb imaculat, în ciuda razelor fierbinți care încing orașul ca într-un cuptor, bărbatul pare un vînjos bunic olandez, ca atîția alți bătrîni din satele pescărești ale îndepărtatelor „Țări de jos". Și este chiar olandez — cel puțin ca loc de naștere — acest „africander", cum își spun în limba lor locuitorii albi ai Republicii Sud-Africane, descendenți ai olandezilor și francezilor protestanți, exilați după revocarea Edictului din Nantes și veniți să-și afle refugiu pe tărîmurile primitoare ale Africii australe.

„Africander" prin adopție (încă din prima tinerețe s-a stabilit în Transvaal), bătrînul și-a întemeiat aici o familie devenită cu timpul foarte numeroasă. Pe aleile liniștite ale parcului răsună ca niște zurgălăi voci copilărești. Chipul aspru al solitarului se transfigurează brusc. Un zîmbet larg îl străbate. Mai mulți prichindei blonzi și cu pielea albă-imaculată l-au înconjurat într-o veselă revărsare de tinerețe și prospețime. Bunicul începe să scoată din largile buzunare ale pantalonului-salopetă, pe care nu l-a dezbrăcat, cînd a venit de la pescuit, tot felul de bunătăți anume pregătite. Și gălăgia nu e întreruptă decît o clipă de clopotul care anunță ora mesei.

Puțin mai tîrziu, schimbat într-un costum negru, același bătrîn, venerabil „pater familias" — așezat la capul mesei din sufrageria de gală — împreunează mîinile în rugăciunea pe care bunica Betsie, cei cinci fii, cele două fiice, soțiile și soții acestora ca și cei șase nepoți o ascultă într-o pioasă reculegere. Bătrînul nu uită niciodată să amintească interlocutorilor că este un calvinist convins. Și — ca el — întreaga familie observă cu cea mai mare strictețe austerele norme religioase impuse de reformatorul din vechea republică genoveză...

„Viața trebuie să fie simplă, fără prea multe plăceri" — proclama, cu sute de ani în urmă, Calvin de la amvonul catedralei „sfîntul Petru" de pe malul Lemanului. Și, oricît de depărtat în timp și spațiu, bătrînul nu iese din litera preceptului. Duminica, după ce se întoarce de la biserică, se apucă și acum să ajute la bucătărie la curățatul cartofilor sau la spălarea veselei. Nu fumează, nu pune în gură o lacrimă de băutură alcoolică. Nu are altă preocupare în toată viața particulară decît aceea de a-și păstra sufletul *pur*, așa cum stă bine oricărui dreptcredincios calvinist.

Cine este acest om, despre care, creionîndu-i în cîteva linii portretul, revista franceză „Paris Match" se pronunță admirativ: *„Acest soț exemplar, blînd și pașnic"...?*

Acest „soț exemplar, blînd și pașnic", bunic plin de duioșie și om cu frica lui dumnezeu, se numește Hendrik-Fensch Verwoerd și este

PLAR, BLÎND ȘI PAȘNIC"...

de I. SĂRĂȚEANU

liderul Republicii Sud-Africane. E un personaj faimos. Numele său este legat de ceea ce el însuși numește „*Doctrina Apartheid*"-ului, adică varianta sud-africană a segregației rasiale. Că negrii alcătuiesc majoritatea populației, că ei sînt de milenii și milenii băștinașii țării — toate astea nu par să fi fost vreodată reținute de piosul domn Verwoerd care, încredințat că toți îngerii sînt albi și că el însuși va fi odată un fericit locuitor al paradisului, s-a consacrat și se consacră idealului de a nu îngădui, pînă una alta, celor de culoare să ducă o viață omenească pe pămînt. Zece ani din viață i-a petrecut „simpaticul bunicuț" ca să redacteze legile „Apartheid"-ului, a căror proclamare și aplicare i-au atras pînă și în presa de dreapta calificativul de „*omul cel mai detestat din lume*".

Potrivit acestor legi ale *sofului exemplar și totalului plin de bonomie*, circa zece milioane de negri-Bantu (printre care desigur nenumărați bunici și bunicuțe, părinți și copilași) sînt condamnați să trăiască în vaste țarcuri stabilite pe pămînturile cele mai sterpe ale Africii de sud.

Noblețea sufletească a dlui Verwoerd nu se vădește însă numai din activitatea desfășurată în perioada de cînd inima lui generoasă bate pentru „desăvîrșirea" Apartheid-ului. Dimpotrivă: această altitudine a sentimentelor pare a fi o trăsătură constantă a sufletului său. Cei care i-au studiat activitatea nu pregetă să-l numească un vechi hitlerist. Mărturie rămîne, între altele, colecția ziarului „*Die Transvaler*" în ale cărui coloane — pe toată perioada războiului — redactorul șef Verwoerd se ridica împotriva

Doi prieteni: Hendrik-Fensch Verwoerd și Dag Hammarskjoeld. Îl unește — între altele — comunitatea de idei cu privire la rolul „civilizator" al trusturilor în Africa.

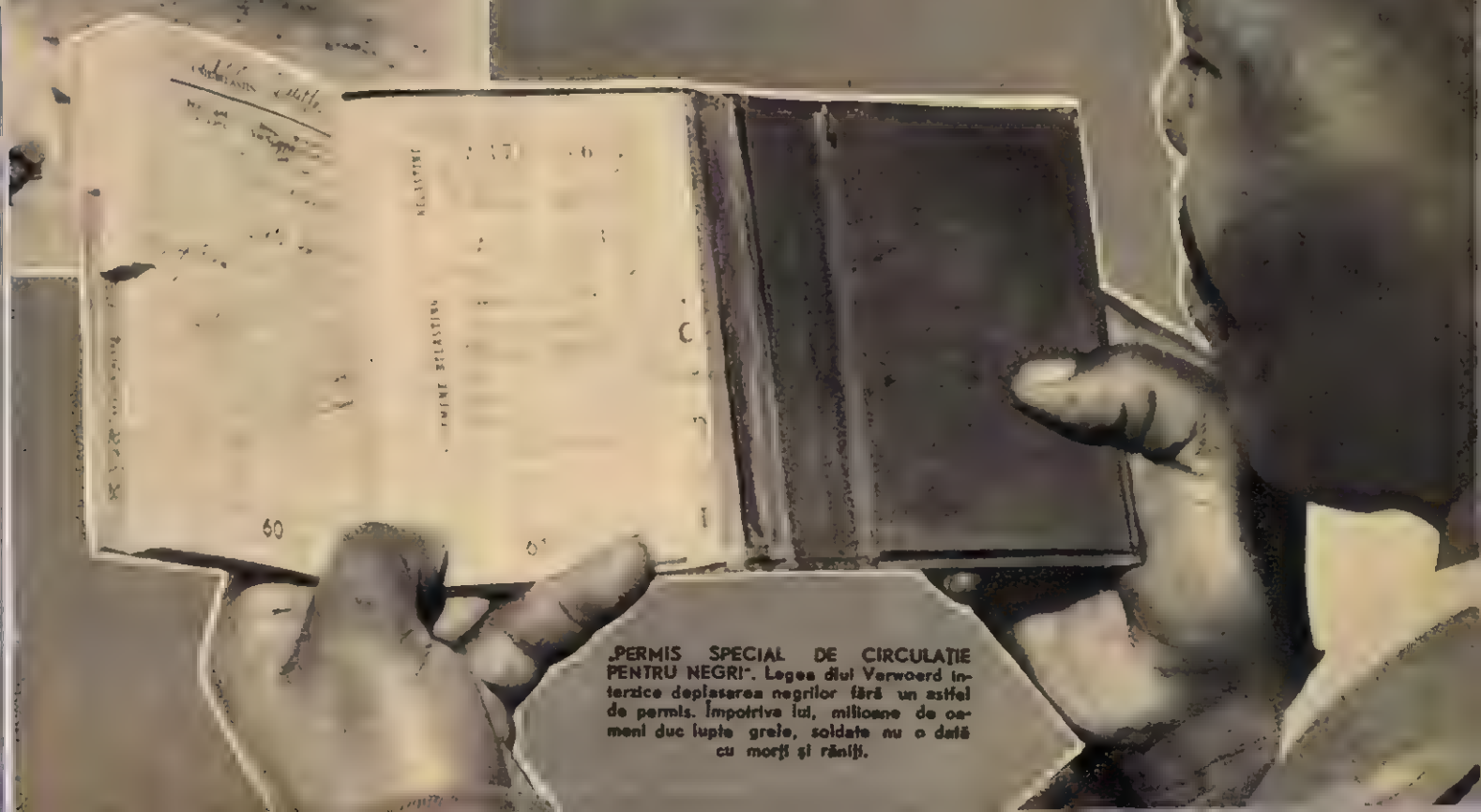

„PERMIS SPECIAL DE CIRCULAȚIE PENTRU NEGRI". Legea dlui Verwoerd interzice deplasarea negrilor fără un astfel de permis. Împotriva lui, milioane de oameni duc lupte grele, soldate nu o dată cu morți și răniți.

Sîrma ghimpată — leit-motivul vieții pentru milioane de oameni ai Africii de sud. Sîrma ghimpată — expresia „civilizației" dlui Verwoerd.

„Îngerii" dlui Verwoerd apără cu „blîndețe creștină" unicul drept al negrilor: acela de a muri de foame.

„Numai pentru europeni" — *inscripție clasică a rasismului.*

Caricaturistul unui ziar englez a prins în desenul de mai sus pe dl Verwoerd (mic și cu biciul în mînă) lovind în giganții negri care reprezintă voința de luptă și forța poporului din continentul african. Titlul desenului: „Their reply to Verwoerd" („Răspunsul dat de ei lui Verwoerd"). Peste întregul desen, cuvintele: „Noi, poporul, sîntem granit".

O „chestiune internă"

Așa cum relatează telegramele de presă, după proclamarea Republicii Sud-Africane, guvernul Verwoerd continuă cu și mai multă violență politica de arestări și represiuni în rîndul populației de culoare. Corespondentul agenției „Associated Press" anunță că în Johannesburg, Pretoria și în împrejurimile acestor orașe s-au desfășurat cele mai mari operațiuni polițienești care au avut loc pînă acum în Republica Sud-Africană. La aceste operațiuni au luat parte toate forțele polițienești, agenți ai siguranței, precum și toți funcționarii direcției poliției. Mii de africani au fost aruncați în închisori.

Guvernul Verwoerd promovează politica de crîncenă asuprire rasială și de exploatare, nu numai împotriva populației de culoare din Republica Sud-Africană, dar și împotriva populației băștinașe din Africa de sud-vest, teritoriu aflat sub mandatul Republicii Sud-Africane.

Sfidînd protestele opiniei publice, sfidînd Organizația Națiunilor Unite, guvernul sud-african nu numai că nu a luat nici o măsură pentru îmbunătățirea situației populației din acest teritoriu, dar a și interzis Comisiei O.N.U. pentru cercetarea situației din Africa de sud-vest să pătrundă în Republica Sud-Africană, declarînd că „politica de segregație rasială a guvernului este o chestiune internă".

După cum anunță agenția Reuter, Eric Louw, ministrul de Externe al Republicii Sud-Africane, a declarat într-un discurs radiodifuzat că „membrii Comisiei O.N.U. vor fi arestați imediat ce vor intra pe teritoriul sud-african și trimiși în protectoratul Bechuanaland". În acest scop, a declarat ministrul de Externe sud-african, „în regiunea de frontieră au fost trimise unități speciale de poliție și elicoptere".

O „fereastră" deschisă asupra realităților din țara „bunului soț și părinte" Verwoerd. Într-un singur an — potrivit datelor guvernului — 65 de persoane de culoare (bărbați și femei) au fost condamnate la spînzurătoare, iar alte peste o sută de mii au primit pedepse cu închisoarea...

(Continuare din pagina 17)

participării anglo-americane la coaliția antihitleristă și nu prididea să-l elogieze pe Führerul Adolf Hitler care — chiar dacă nu era tot atît de alb la piele — îl cucerise totuși pe rasistul african prin reputata lui dragoste pentru genocid. Tandra amintire păstrată vechiului său „maestru" defunct, care i-a lăsat exemplul Auschwitz-ului, al Buchenwald-ului și al celorlalte lagăre de exterminare, se vede și din recentele măsuri adoptate de dl Verwoerd în țara unde, între două lecturi din biblie, taie și spînzură.

Încercînd — de altfel zadarnic — să stăvilească lupta pentru libertate și drepturi a negrilor, dl Verwoerd se întrece zilnic pe sine însuși în cruzime. De curînd — anunța o publicație din Occident — zece mii de negri au fost arestați și torturați înfiorător, în timp ce alte cîteva mii au fost aruncați de vii în fundul unei mine de aur scoase din funcțiune.

Toate aceste detalii completează portretul *„sofului exemplar, blînd și pașnic"*, punîndu-l în lumina cea adevărată. Incurabil în patima sa pentru segregație, amețit de visul hecatombelor de negri, „purul" Verwoerd menține pe continentul african, în plină transformare și clocotitor de elanurile libertății, una dintre acele petice de oroare sclavagist-rasiale care atrag indignarea și dezgustul întregii umanități.

Iar în fața oprobriului, a adversității a sute și sute de milioane de oameni de toate culorile și din toate continentele, domnul Verwoerd, *„omul cel mai detestat din lume"*, personajul anacronic care vrea să permanentizeze sclavajul negrilor, stă surprins, și — în plin veac XX — își manifestă neînțelegerea: *„Nu pricep de ce se supără atîta oamenii pe mine?!"*

Iar cine îi citește biografia nu poate să nu se oprească o clipă asupra unui amănunt: Hendrik-Fensch Verwoerd e fost profesor de... psihologie aplicată.

Ce înseamnă: APARTHEID

APARTHEID — **66 ani vîrsta medie pentru omul alb. 36 ani vîrsta medie pentru omul negru.**

APARTHEID — **De șase ori mai puține șanse de a trăi la nou-născutul negru față de nou-născutul alb.**

APARTHEID — **Interdicția pentru negri de a călători fără autorizație, de a locui în afara unor zone speciale, de a schimba locul de muncă, de a fi proprietari de pămînt, de a folosi autobuzele, tramvaiele, trenurile, bisericile, băncile de odihnă, sălile de așteptare, oficiile poștale, teatrele și cinematografele, toaletele destinate albilor.**

APARTHEID — **Imposibilitatea pentru negri de a deveni ingineri, arhitecți etc.**

APARTHEID — **Interdicția pentru negri de a iubi o persoană albă, de a se căsători cu o persoană albă.**

APARTHEID — **Spînzurătoare, închisoare, țarcuri de sîrmă ghimpată.**

APARTHEID — **93.775 lovituri de bici aplicate într-un singur an pe spinarea a 18.542 de negri de ambele sexe (inclusiv minori).**

„FLACĂRA" vă sfătuiește

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XIII)

Vocabular filatelic

Colecționarii de mărci folosesc în vocabularul lor numeroși termeni proprii filateliei, care se pot traduce aproape în toate limbile de pe glob. O parte din aceștii termeni (colița, șarnieră, uzuale, uzate) au fost explicați în capitolele precedente. Astăzi ne vom opri asupra cîtorva termeni pe care socotim că e bine ca un filatelist să-i cunoască de la primii pași.

Să-i luăm în ordine alfabetică:

BANDĂ (sau ȘTRAIF): ansamblu de mai multe mărci, decupat din coală, pe orizontal sau pe vertical, și păstrat astfel în colecție. O bandă nu poate avea mai puțin de trei mărci. În afară de aceasta există și straifuri special tipărite cu mărci de valori diferite și, uneori, cu vignete intercalate.

BLOC: ansamblu de cel puțin patru mărci neseparate între ele și dispuse unele sub altele.

CADRU VARIAT: mărcile unei emisiuni care, deși sînt de același tip — cu același subiect — au totuși ornamente diferite în cadrul în care sînt prezentate.

COMEMORATIVE: emisiunile consacrate amintirii unor persoane sau evenimente importante.

DANTELATE (sau DINȚATE): mărci ale căror margini au fost perforate pentru o mai ușoară decupare din coală (spre deosebire de cele care sînt nedantelate și care se decupează cu foarfeca).

DESCENTRATE: mărci al căror cadru alb nu este egal pe toate cele patru laturi exterioare.

EROARE: marcă imprimată într-o altă culoare decît cea pe care trebuia s-o aibă în mod normal sau care prezintă alte greșeli, de desen, legendă, tipar etc.

FILIGRAN: semnul vizibil în corpul hîrtiei pe care s-au tipărit mărcile. Se poate observa fie privindu-i transparența la o sursă de lumină, fie umezind-o cu benzină și privind-o, umedă, deasupra unui fond negru.

MANCO-LISTA: lista pe care și-o întocmește un filatelist cu piesele care îi lipsesc din colecție și pe care dorește să și le procure.

ODONTOMETRU: mic instrument din metal, din celuloid sau din carton, care servește la măsurarea dantelurii unei mărci (numărul dinților constituind una din caracteristicile fiecărei emisiuni). Odontometrul este făcut să servească de obicei și de filigranscop (adică de fond negru pentru observarea filigranului cu ajutorul benzinei).

PERECHI: mărcile care se colecționează două cîte două decupate fie pe orizontal, fie pe vertical, dar neseparate între ele.

ȘTAMPILA SPECIALĂ: ștampilă ce consemnează, în aranjamentul ei grafic, evenimentul pentru care a fost emisă o marcă.

SUPRAȘARJ (SUPRATIPAR): inscripție aplicată pe deasupra tiparului obișnuit al mărcii cu scopul de a modifica valoarea acesteia sau de a consemna un eveniment.

UNICATE: mărci colecționate într-un singur exemplar din fiecare valoare (spre deosebire de colecționarea „în perechi", „în bandă", „în bloc" sau chiar „în coală întreagă").

↑ Straif reprezentînd prima noastră emisiune poștală consacrată spațiului.

De vorbă cu medicul

PÎINEA ÎN DIETETICĂ

Consumul normal zilnic de pîine furnizează omului peste 50 la sută din totalul caloriilor necesare. Totodată, prin conținutul în glucide (zaharuri), protide și lipide, făina de grîu — ca de altfel și a altor cereale — are un rol important în stabilirea echilibrului energetic necesar desfășurării activității zilnice. La valoarea nutritivă a grîului contribuie și conținutul său bogat în săruri minerale, în vitaminele B_1, B_2, PP, E și în acid folic.

Prin măcinarea boabelor de grîu se obține făina, formată din amidon, și tărîțele, cu o compoziție bogată în elemente importante nutritive. De aceea făina neagră (care conține și tărîțe) are o valoare nutritivă mai mare decît cea albă.

Ca orice alt aliment, pîinea trebuie să fie bine mestecată, deoarece digestia ei începe în gură, prin acțiunea ptialinei din salivă.

Pîinea neagră și pîinea albă proaspătă se digeră în timp mai îndelungat, deoarece formează în stomac cocoloașe, mai greu pătrunse de sucurile digestive. De aceea, suferinzilor de diferite afecțiuni ale aparatului digestiv li se recomandă să consume:

— *pîine rece* (veche de 2-3 zile) cu miezul întărit;

— *pesmeți* din pîine albă tăiată în felii subțiri (care pierd 30 la sută din apa de compoziție);

— *pîine prăjită* (pierde aproape întreaga cantitate de apă de compoziție, rămînîndu-i doar 5 la sută). Un kg de pîine proaspătă are o valoare de 2.500 calorii, pe cînd un kilogram de pîine prăjită, 3.830 calorii.

Varietățile de pîine recomandate mai sus sînt ușor digerabile și pentru faptul că obligă la o masticație prelungită și deci la un amestec mai intim cu ptialina din salivă.

Bolnavilor care suferă de constipație cronică le recomandăm *pîinea cu tărîțe*, iar celor cu afecțiuni cardiovasculare și renale, *pîinea fără sare*. Pentru ameliorarea gustului fad al acestei pîini, i se adaugă, de obicei, chimion sau anason.

Diabeticii vor consuma o pîine specială cu adaosuri de gluten sau cazeină de lapte, care diminuează cantitatea de glucide, contraindicată în această boală.

Dr. Silviu GHEREA

MODA
Vara în oraș

Cu linia ei suplă, dreaptă sau ușor evazată, prin simplitatea redusă la ultima expresie, moda verii 1961 pare să fi fost în mod special concepută pentru zilele de canicula. O modă practică și confortabilă, colorată, tinerească și... văratică. În ebloșita de modele pentru vară prezentată de fabrica de confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej", aceste caracteristici apar împletite cu fantezia și originalitatea, în valorificarea materialelor textile oferite de industria noastră. În fotografiile alăturate întîlnim, e dată cu creațiile fabricii, și un model prezentat la Congresul modei de la Berlin de Republica Populară Bulgaria și reprodus de atelierul de creație al fabricii „Gheorghe Gheorghiu-Dej".

O fesătură ușoară de bumbac imprimat și fost folosită pentru rochia de vară realizată după un model din Republica Populară Bulgaria (foto 1). Are o linie dreaptă și cordonul e înnodat lejer, pe șold.

Din material de bumbac cu dungi în țesătură, această rochie de vară (foto 2) are corsajul lejer, cu decolteul în V, fusta ușor evazată și buzunarele garnisite cu o clapă din materialul pus în sens invers, ca și cordonul.

Deosebit de tinerească este și această rochie de poplin imprimat (foto 3), cu fusta largă, astrul pense necălcate. Cordonul e din poplin unt, în culoarea [illegible] a imprimeului.

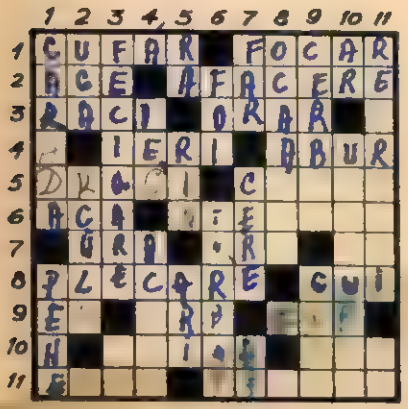

C. F. R.

Variațiuni pe trei consoane

ORIZONTAL: 1) În piasa din compartiment... — ...și la cazanul locomotivei. 2) Macazuri — Treabă. 3) Au mersul... invers — Mersul trenurilor. 4) Ziua care a trecut — În cazanul cu aburi! 5) Uneori te fă cu „frig", alteori cu „cald", dar niciodată cu „moderat"! — Discipol (peiorativ). 6) Acar fără sfîrșit... — Dare, cu alte cuvinte. 7) Trăiască... — ...mulți ani! — Cufere! 8) Se produce la osii și roți — Ține-loc de cuier. 9) Tot cuier! — Un ceas întors! — Ață. 10) Într-o zicală se poartă-n sîn — Șoricar. 11) Se servește dimineața, la vagon-restaurant — Gară pe litoral.

VERTICAL: 1) Mic... rezervor de apă — Costum de... rîndunică. 2) Mărioara, în familie — Pene. 3) Ca cea din Orleans, de pildă (pl.) — Subsol! 4) Literă slavonă — Muncitori feroviari. 5) Soare egiptean... — ...și riu mexican — Măsuri ograre. 6) File — Crud. 7) Nu-i nici soare, nici lună, dar luminează pe mare — A solicita — Cap de afiș! 8) Dojană aspră. 9) Văzduhuri — Sită. 10) Acari! — Veselă... la vagonul restaurant (pl.). 11) Lucrări de reparații la linie — E dublu!

Dezlegarea jocului „FIR-FIRE", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Minuțios — Sut. 2) Attia — Naturi. 3) Răsărit — Avar. 4) C — Inta — Creta. 5) Asp — Arnici — N. 6) J4 — L — Barăci. 7) Eneida — Atina. 8) T — Na — Ace — Oi. 9) Tesături — Rc. 10) Oti — Afa — Post. 11) Rînd — Ariadna. 12) Somn — Ear — Tp.

HELIX POMATIA CĂLĂTOREȘTE...

După cartea de bucate, melcii se prepară în două feluri: fierți și prăjiți în ulei. De fapt nu știu cîți dintre concetățenii noștri se încumetă să folosească aceste rețete culinare. În schimb, sute de colectori de pe tot întinsul țării culeg melci și îi depozitează în lăzi mari și bine aerisite, pentru a fi trimiși mai departe peste granițe. Puțină lume știe că în Europa, după Republica Federală Germană, țara noastră este cea mai mare exportatoare de melci.

Pentru francezi („de gustibus non disputandum") molusca aceasta gasteropodă constituie nu numai un aliment „delicios", ci chiar o mîncare națională. În Franța se mănîncă anual aproximativ 2.500 tone de melci și, interesant de reținut, întreaga cantitate este procurată numai din import. Dar ce s-a întîmplat cu melcii autohtoni? Francezii nu numai că îi consumă de sute de ani ci, conform cerințelor gastronomice, îi culeg și îi prepară tocmai în lunile de primăvară, în perioada depunerii ouălor. De aceea numărul lor s-a împuținat, s-a stins aproape cu totul.

Pe teritoriul țării noastre, în schimb, melcul (culbec sau bourel, cum i se mai spune) crește și se dezvoltă după bunul său plac. Lucrătorii din cooperație — însărcinați cu achiziționarea de melci — știu că el poate fi găsit în zăvoaie, lunci, vii, livezi, pe marginea rîurilor, în păduri tinere, în lăstărișuri, grădini publice — în locuri liniștite, unde frunzișul și iarba se mențin din primăvară pînă în toamnă. Practic vorbind însă, munca pentru depistarea locurilor populate cu melci, achizitorul o face stînd în prealabil de vorbă cu muncitorii agricoli, cu ciobanii, paznicii, vînătorii, pădurarii etc. Trebuie știut că, din toate soiurile de melci, unul singur este comestibil: melcul așa-zis alergător, cu cochilia de culoarea cafelei cu lapte, denumit științific: *Helix Pomatia.*

Spre centrul de exportare a melcilor din Oradea au volajat și în primăvara lui 1961 sute de mii de asemenea *Helix Pomatia*... Uniunea regională a cooperativelor de consum din regiunea Brașov a trimis singură, de pildă, 10 vagoane; Regiunea Mureș Autonomă Maghiară 4 vagoane, regiunea Suceava 4 vagoane, regiunea Cluj 3 vagoane și jumătate etc.

La Prodexport am văzut nenumărate scrisori de mulțumire sosite din partea a 22 de firme străine, care nu numai că laudă marfa trimisă, ci solicită, în continuare, mărirea cantităților contractate. Există de asemenea comenzi pentru așa-numiții melci de Bourgogne (care pot fi culeși și toamna) și propuneri de a se trimite carne de melci congelată.

←ARTERE ARTIFICIALE. La Moscova, inginerul L. Piotkin (stînga) și candidatul în științe medicale L. Lebedev au reușit să confecționeze dintr-un material sintetic — lavsan — vase sanguine artificiale. Acestea pot înlocui cu bune rezultate porțiunile de artere distruse.

Doctorul Arendt n-a fost vinovat!

100 de ani după moartea tragică a marelui poet rus A.S. Pușkin, chirurgul sovietic academicianul N.N. Burdenko a încercat să clarifice o problemă care suscitase multe discuții: rana lui Pușkin a fost într-adevăr mortală, diagnosticul a fost just, tratamentul aplicat — corect?

Se știe că mulți dintre contemporanii poetului, precum și unii biografi ai lui, și-au exprimat neîncrederea în doctorul Arendt — medicul curții imperiale — care a îngrijit rana gravă a marelui poet. S-a spus chiar că „un străin l-a rănit pe Pușkin, iar îngrijirea lui a fost încredințată unui alt străin".

În prezent grupul de oameni de știință sovietici care au efectuat analiza științifico-medicală a rănii lui Pușkin și a tratamentului ce i-a fost făcut au dovedit că învinuirile aduse doctorului Arendt au fost nefondate. Ei au studiat cu migală toate documentele timpului, au analizat istoricul bolii poetului. Printre materialele cercetate s-a numărat și raportul academicianului N.N. Burdenko, prezentat în cadrul sesiunii din 4 februarie 1937 a comisiei „Pușkin" a Academiei de Științe a U.R.S.S. Marele chirurg sovietic afirma că doctorul Arendt a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a-l salva pe rănit. Totuși, la nivelul cunoștințelor deceniului al patrulea al secolului trecut, rana era neîndoielnic mortală. Chiar și după 100 de ani, în 1937, asemenea răni erau mortale în proporție de 60-70 la sută. Nici unul dintre medicii timpului nu l-ar fi putut salva pe Pușkin.

★

Nu demult, cunoscutul neurochirurg sovietic, profesorul Andrei Andreevici Arendt — strănepotul doctorului N.F. Arendt, cel care îl tratase pe Pușkin — a făcut Muzeului „A.S. Pușkin" din Moscova o donație: trusa din lemn roșu în care Arendt își ținea instrumentele chirurgicale, trusă care s-a aflat timp de două zile în locuința poetului.

O nouă teorie asupra anesteziei

Dr. Linus Pauling de la Institutul de tehnologie din California, laureat al Premiului Nobel, cunoscut luptător împotriva înarmării atomice, a expus în fața Societății americane de chimie o teorie asupra naturii anesteziei.

Anesteziceie — a declarat el — acționează prin formarea unor cristale minuscule, mai mici decît celula cerebrală, care blochează activitatea electrică a creierului. Cristalele se formează prin combinarea anesteziceior cu apa din celula cerebrală.

Această teorie — scrie revista „Newsweek" — are și o aplicație practică: pe baza mărimii cristalelor formate în aparatele de laborator, oamenii de știință pot spune dacă un amestec format din mai multe anestezice este mai eficace decît un singur agent anestezic.

DIN CIUDATA FAUNĂ A AMAZONIEI

Furnicile de foc

În desișul întunecos al pădurilor ecuatoriale de pe valea fluviului Amazon, printre puzderia de viețuitoare mărunte care mișună prin frunziș, furnicile ocupă un loc de frunte. Cele mai cunoscute sînt furnicile roșii

(numite în Brazilia formiga de fogo — „furnica de foc") care, în șiruri nesfîrșite, alcătuiesc cu înverșunare tot ce întîlnesc în cale.

La gurile Amazonului, nedurătoarele furnici de foc au devenit o adevărată plagă, punînd deseori pe fugă însăși populația unor întregi așezări umane. Așa, de pildă, micul orășel Aveiro, așezat pe rîul Tapajos (afluent al Amazonului), înfloritor pe vremuri, și-a încetat existența pe la mijlocul secolului al XIX-lea din cauza unei invazii a acestor furnici.

Peștii cîntători

De multe ori, cînd peste fluviul Amazon domnește liniștea, dintre valuri se aude un fel de dangăt de clopot care se repetă, se întețește, pînă cînd cuprinde o vastă întindere. Sunetele acestea, de diverse tonalități și intensități, sînt scoase de niște... pești, denumiți corvini.

Peștii cîntători fac parte din genul Umbrinal. *Se deosebesc de peștii obișnuiți prin structura bășicii de aer, care este alcătuită din cîteva compartimente. Trecînd dintr-un compartiment într-altul, aerul provoacă vibrații în pereții bășicii și astfel se produc sunete.*

Fluturii pocnitori

Tot în bazinul Amazonului, printre numeroase alte viețuitoare curioase, poate fi întîlnită și specia de fluturi pocnitori din familia Ageronia.

Sunetele pe care le scot sînt asemănătoare celor ce se produc pocnind cu putere din degete. Mecanismul pocnitor din trupul acestui fluture, care nu este mai mare decît trei bețe de chibrit așezate unul lîngă altul, a rămas o enigmă pînă astăzi. Pe toată întinderea dintre Mexic și Argentina, ageroniile scot „trac-trac"-ul lor caracteristic, stîrnind curiozitatea omului.

CARTI

„MATERIA ŞI VISELE"

„Materia şi Visele" — cum e denumit ultimul volum de versuri al lui Mihai Beniuc — e mai mult decît titlul unei cărţi. Sînt implicate aici şi semnificaţiile unei autodefiniri. Poetul n-a ignorat niciodată realitatea, contingenţa, materia; dar aceasta nu l-a împiedicat să-şi înalţe cît mai sus aripile visului. În lirica sa, infinitele forme ale materiei — de la firul ierbii şi licuricI pînă la stea — nu numai că şi-au găsit cîntăreţul, dar au intrat organic în imaginea şi metafora poemului. Prospeţimea versului lui Beniuc, spontaneitatea şi directa lui sugestivitate îşi pot afla aici una din cauze. Folosind însă universul material ca bază de decolare pentru zborul fanteziei, visul poetului nu se zbate steril în spaţii, ci are consistenţă şi tinde spre un ţel (*„Ai fost bolnavei inimi medic./ Eşti punctul meu de sprijin, arhimedic,/ Vei fi aripa ce mă duce-n zbor/ Şi peste acuria-mi viaţă-n viitor./... Partid al muncii, sînt alît cît sînt/ Părîmă de lumină pe pămînt, / Căci vieţii mele ţel tu i-ai adaos"*). Şi în poemul ce dă titlul volumului, relaţia materie-vis e clar tăimăcită. Recunoscînd „legile de fier" ale materiei, poetul nu uită însă forţa omului care prin procesul cunoaşterii pătrunde tot mai adînc tainele ei (*„Dar eu mai ştiu ce tu nu bănuieşti:/ De ce-s în stare fiii pămînteşti./ Punţi arcuind, ei trec, gonind Abisul!/ Ei au cumplitul har într-înşii: Visul./ Nu divagăm/ Pe supla lui aripă/ Te cercetăm clipă de clipa,/ Şi din visări, erori, îndemn, unelte,/ Am chibzuit acele păsări zvelte/ Ce-adună ghem distanţa dintre astre —/ Curînd vor fi şi astrele-ale noastre!"*)

E de remarcat că acest optimism afirmat în lirica lui Beniuc nu sună strident şi convenţional; pornit din încrederea, totodată pasionată şi lucidă, în progresul omenirii, în biruinţa luminii asupra întunericului, el convinge şi emoţionează. Credem o dată cu poetul că mult visata *Comună* (invocată de atîtea ori în versurile lui) va tutela cu luminile ei întreaga noastră planetă. Parcă mai mult ca oricînd, în „Materia şi Visele" poetul se adresează viitorimii. Discută cu ea, transmiţîndu-i mesajul avîntat al încrederii în viaţă, bucurîndu-se de existenţa urmaşilor în cadrul înscrit al *Comunei*.

La sfîrşitul acestor sumare aprecieri, ne mărturisim satisfacţia de a fi găsit în *„Materia şi Visele"* puţine, foarte puţine, impurităţi. Sînt în această carte multe poeme care pot figura cu cinste nu numai într-o antologie a poetului, ci şi în oricare alta a liricei noastre. Se găsesc multe poeme citabile, printre altele şi unele de dragoste, care se încadrează pe deplin prin substanţa lor poetică în ansamblul tematicii atît de actuale a creaţiei lui Beniuc.

Traian STOICA

TEATRU

„CÎNTĂ PRIVIGHETORILE"

Lucia Demetrius ne invită — în aceste seri de vară — să ascultăm pe scena grădinii Teatrului „C. Nottara" cum „Cîntă privighetorile", avertizîndu-ne fără ocol în subtitlu că a făcut de astă dată o „glumă scenică". Invitaţia este ispititoare: în afara bunei dispoziţii pe care o făgăduieşte, ea ne oferă posibilitatea de a o vedea pe autoarea atîtor drame cu adînci implicaţii sociale şi psihologice abordînd genul comediei uşoare.

În această intenţie de a destinde spectatorii, Lucia Demetrius a cerut colaborarea compozitorului Aurel Giroveanu, care a presărat în desfăşurarea acţiunii cîteva reuşite melodii de muzică uşoară. Şi iată-ne în micul orăşel de provincie, înmiresmat de parfumul trandafirilor şi legănat pe seară de trilurile privighetorilor, în mijlocul a patru perechi de îndrăgostiţi. O undă de lirism, de delicată poezie — specifice scrisului autoarei — străbate întreaga piesă, în care pînă şi încurcăturile, şi hazul păstrează o notă discretă şi duioasă. Toţi iubesc aici, numai că fiecare iubeşte pe altul decît ar trebui, de unde suspine, ofuri şi comice decepţii sentimentale. Noroc de bătrînii piesei, tatăl văduv al lui Matei şi mătuşa, de asemeni văduvă, a Vioricăi, care, deşi nu au curajul mărturisirilor, se iubesc constant şi sigur. Pînă la urmă, datorită unei neprevăzute întîmplări, tinerii au prilejul să constate că de fapt ei nu iubeau pe cine credeau, ci exact pe cei cărora le fuseseră de la început destinaţi de autoare, aşa că rîsuflăm cu toţii uşuraţi: nostimul cadril s-a terminat cu bine şi „dansatorii" şi-au ocupat, în sfîrşit, locurile cuvenite. I s-a reproşat autoarei — şi noi subscriem acestei judicioase critici — că rapida schimbare a sentimentelor şi a perechilor nu ţine de configuraţia morală a tineretului nostru, că o „glumă scenică" nu presupune a renunţa la justificări psihologice, la afirmarea unei poziţii etice înaintate. De bună seamă, autoarea va medita asupra acestei observaţii. În ce priveşte spectacolul, el rămîne la faza bunelor intenţii: o distribuţie chibzuit aleătuită (şi care numără actori de talent ca Sandina Stan, Sandu Sticlaru, Tony Zaharian, Dorin Moga, Napoleon Creţu) nu a reuşit să salveze pe deplin o concepţie regizorală (regizor Gh. Cheţa) „cuminte", lipsită de personalitate. Iar decorurile din carton şi pînză, pictate stîngaci cu flori, pomi şi case, supără prin artificialitatea lor, mai ales în ambianţa proaspătă a unei grădini de vară.

S. F.

DISC

CANTONETE

Tenorul Valentin Teodorian, solist al Teatrului de Operă şi Balet, a înregistrat pentru „Electrecord", pe un disc de 25 cm, 33 de turaţii, cele mai populare cançonete italiene. Interpretarea plină de temperament şi deosebit simţ al lirismului fierbinte, specifice acestor cîntece devenite folclorice, se remarcă mai ales în „Santa Lucia", „Oi, Marie" de Di Capua şi mai ales în „Vorrei morire" de Tosti. Pe acelaşi disc se mai află: „La danza" de Rossini, „Mattinata" de Leoncavallo şi „Occhi di fata" de Gastaldon.

NEMURITOAREA BALADĂ

Cea mai iubită şi cunoscută lucrare a compozitorului Ciprian Porumbescu, „Balada pentru vioară", în interpretarea violonistului Ion Voicu acompaniat de Orchestra Radio sub conducerea dirijorului Iosif Conta a fost înregistrată de către casa de discuri „Electrecord", pe un disc micro de 33 de turaţii. Vioara lui Ion Voicu, eminent elev al lui David Oistrah, ţi comunică o deosebită căldură.

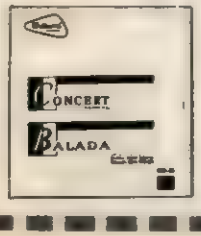

UN CONCERT ROMANTIC

Pe cealaltă faţă a discului de mai sus şi în aceeaşi interpretare, putem asculta renumitul „Concert nr. 2 pentru vioară şi orchestră" de Henrick Wieniawski. Compus acum 92 de ani, concertul a fost dedicat de către compozitor, el însuşi excepţional violonist, marelui vrăjitor al arcuşului, Pablo Sarasate. Partea finală este inspirată de intonaţiile şi ritmurile dansurilor ţigăneşti, după cum ne arată şi titlul (Allegro alla zingarese). Concertul nr. 2 este considerat drept una dintre cele mai frumoase lucrări ale şcolii romantice de vioară.

VOCI DE NEUITAT

Casa de discuri din R.D. Germană „Eterna" ne-a trimis de curînd cîteva discuri (pe 45 de turaţii) din interesanta sa colecţie de „înregistrări istorice", realizate cu mulţi ani în urmă în interpretarea unor cîntăreţi de valoare mondială. Selecţiunile din „Traviata" de Giuseppe Verdi (un mic disc de 18 cm) sînt cîntate de soprana Maria Cebotari, tenorul Helge Rosvaenge şi celebrul bariton Heinrich Schlusnus.

CENTENARUL NAŞTERII LUI ALEX. DAVILLA

Cu prilejul sărbătoririi centenarului naşterii marelui nostru autor dramatic Alexandru Davilla, Teatrul Naţional „I.L. Caragiale" va reprezenta în prima parte a noii stagiuni piesa „Vlaicu Vodă", în direcţia de scenă a regizorului Miron Niculescu. Rolul titular va fi susţinut, alternativ, de artistul poporului George Calboreanu şi de artiştii emeriţi Nicolae Brancomir şi Nicu Dimitriu. Rolul Doamnei Clara a fost încredinţat artistei poporului Aura Buzescu.

„BOLNAVUL ÎNCHIPUIT" LA TEATRUL NAŢIONAL

Una din premierele viitoarei stagiuni la Teatrul Naţional „I.L. Caragiale", va fi spectacolul cu piesa „Bolnavul închipuit" de Molière, în direcţia de scenă a artistului poporului, regizorul Sică Alexandrescu.

CONFERINŢELE EXPERIMENTALE

Iniţiativa luată de unele din teatrele dramatice şi muzicale de a organiza cicluri de conferinţe experimentale a fost primită cu un deosebit interes de publicul nostru. Din păcate, în stagiunea care s-a încheiat asemenea manifestări nu au avut loc cu regularitate, ele fiind programate în special de teatrele muzicale (Teatrul de Operă şi Balet, Teatrul de Operetă, Teatrul satiric-muzical „C. Tănase").

Credem că, în general, atît teatrele dramatice, cît şi cele muzicale din ţară şi din Capitală ar fi bine să-şi întocmească din timp, pentru noua stagiune, un plan de activitate privind organizarea, în cît mai bune condiţiuni, a conferinţelor experimentale. E de dorit ca secretariatele literare ale teatrelor să se consulte între ele pentru a preîntîmpina eventualitatea tratării aceloraşi subiecte şi, în acelaşi timp, pentru a se evita programări simultane. Sugerăm teatrelor să nu organizeze conferinţe experimentale care să trateze numai probleme din trecutul teatrului — aşa cum au făcut pînă acum cele mai multe dintre ele — ci să iniţieze deopotrivă cicluri de conferinţe experimentale cu teme ale teatrului contemporan.

N. SANDU

în jurul globului

DE ICI, DE COLO...

● Nașterile cvadruple se bucură de o frumoasă „tradiție" în R.S.S.A. Kabardină (U.R.S.S.). În 1936 s-au născut aici 4 gemeni (azi toți în viață). Și iată că, exact după 25 de ani, tot în R.S.S.A. Kabardină, soția muncitorului Talustan Abitov din Zaiukove a născut trei fete și un băiat.

● A murit un „recordman". E vorba de marinarul american Jerry O'Brien, care a încetat recent din viață într-un spital. Cu cele 319 kilograme pe care le avea în greutate înaintea decesului, deținea un record mondial — neoficial — de... obezitate.

● Știți cum sînt pedepsiți de către poliție contravenienții la regulile de circulație în Beirut, capitala Libanului? Li se sparg cauciucurile autovehiculelor...

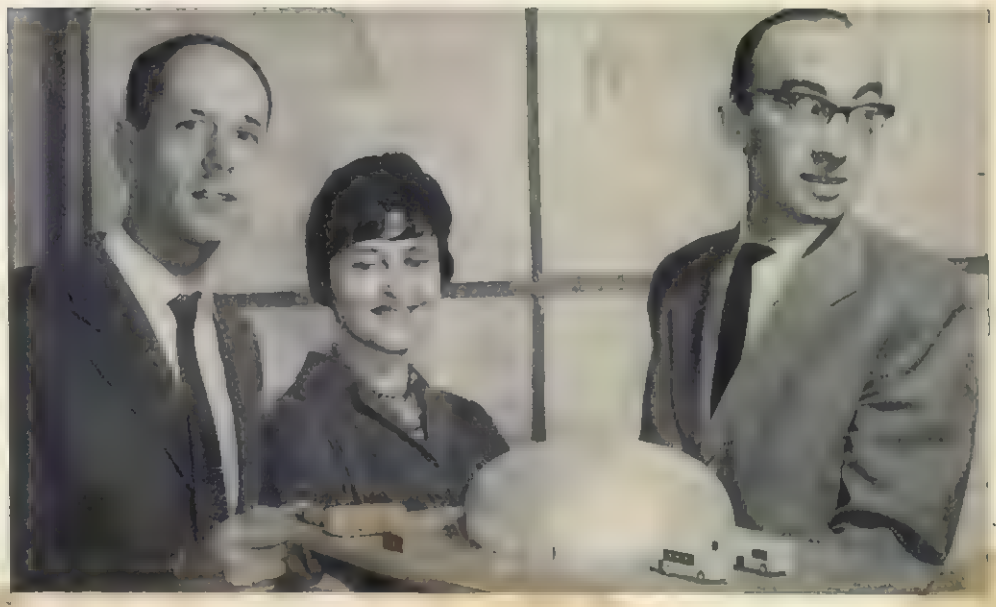

DOAR ÎN 8 AUTOCAMIOANE poate fi transportat teatrul mobil a cărui machetă este înfățișată în fotografia de față. Arhitecții polonezi Jerzy Brejowski, Irena Brygiewicz și Tadeusz Brygiewicz, realizatorii proiectului acestui teatru mobil, au obținut premiul I în cadrul concursului special organizat în acest scop de Uniunea arhitecților din R.P. Polonă. Teatrul, construit din aluminiu și pînză cauciucată, are 400 de locuri.

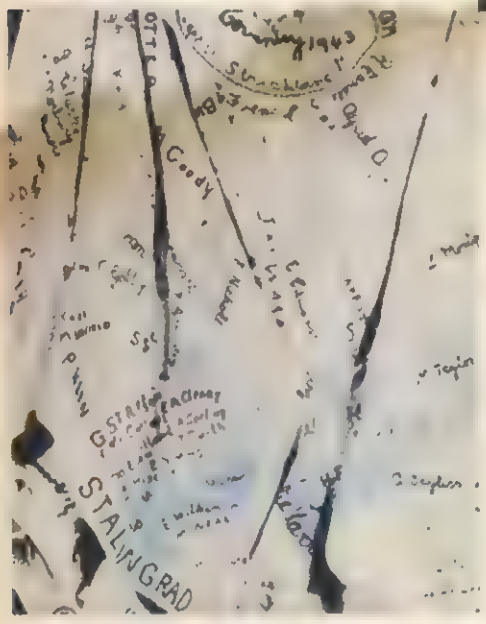

UN DAR EMOȚIONANT a primit recent orașul erou Stalingrad din partea unui grup de 830 de muncitoare textiliste din Coventry (Anglia), oraș bombardat cumplit în timpul ultimului război. E vorba de o față de masă pe care cele 830 de femei și-au brodat numele — în semn de omagiu față de eroismul legendar al stalingrădenilor.

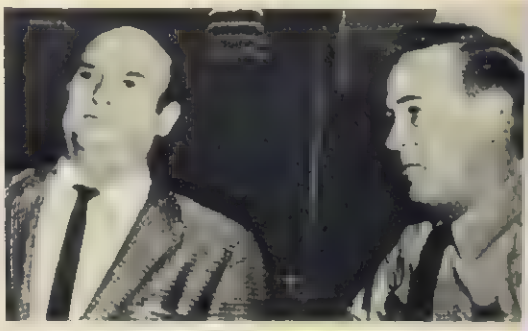

SFÎRȘITUL UNEI CARIERE... Prin anul 1920 făcea senzație în lumea filmului american un copil minune, pe nume Jackie Coogan. Astăzi, ziarele consemnează arestarea fostului copil-minune, care se ocupa cu traficul de țigări cu marijuana (hașiș). Setea de înavuțire a pus capăt unei cariere care, în urmă cu 40 de ani, începuse promițător...

21 ORE. Atît a durat traversarea înot a Canalului Mînecii de către tînăra englezoaică Dorothy Perkins. Pentru a se proteja împotriva răcelii apei, temerara sportivă și-a uns corpul cu o cantitate apreciabilă de grăsime de focă. În fotografie: Dorothy Perkins, înainte de cursă.

I-A PUS PE FUGĂ. Trei îngrijitori ai grădinii zoologice „Whipsnade" din Londra s-au apropiat de un pui de girafă nou născut. „Ignorînd" intențiile pașnice ale acestora, Maggie, girafa mamă, s-a repezit la îngrijitori, care, speriați, au luat-o la sănătoasa.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 30 (322)
29 IULIE 1961

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală 3507, of. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Pe coperta noastră: artista amatoare MARINA VOICA. Fotografie de S. STEINER

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

LA DRUM!

MUNTELE MIC

Muntele Mic este situat în apropiere de Caransebeș, dominînd zarea răsăriteană a cîmpiei ce se întinde spre Lugoj. Privit din Caransebeș, pare o uriașă căldare răsturnată. Înălțimile masivului nu depășesc 1.800 m. Bogat în izvoare și vegetație, Muntele Mic este împădurit pînă la altitudinea de aproape 1.450 m. Peste această înălțime se prezintă ca un șes cu coline domoale.

Cabanele și vilele dispunînd de tot confortul (apă caldă și rece, lumină electrică) sînt așezate pe versantul apusean, în imediata apropiere a liziere pădurii, la o altitudine de circa 1.500 m. Toate clădirile, alcătuind un complex unitar, sînt grupate în jurul vilei *Bela Vista* și au o capacitate de cazare de aproximativ 200 de locuri, majoritatea în camere de 2-3 paturi.

Din locul unde sînt așezate cabanele, se deschid perspective minunate spre Valea Timișului, spre munțele Semenic, munțele Țarcul și Godeanu.

De la acest punct se pot face plimbări de scurtă durată spre comuna Poiana Mărului, trecînd peste Pietrele Scorilă, sau excursii mai lungi spre Țarcul și Godeanu, pe potecile turistice marcate.

Căi de acces: la Muntele Mic se poate ajunge pornind din Balta Sărată, stație pe linia C.F.R. București-Timișoara. De aici, cu un tren industrial, ajungem în comuna Borlova. De la Borlova pînă la prima cabană distanța este relativ mică: circa 12 km pe potecă și drum de căruțe. Dacă plecăm din București cu un tren care nu are oprire la Balta Sărată, coborîm la Caransebeș (5 km de Balta Sărată).

Indicații C.F.R.: trenul accelerat nr. 101 (cu locuri rezervate și vagon de dormit) pleacă din București-Nord la ora 22,47 și ajunge la Caransebeș la ora 6,40.

Costul biletului clasa I, lei 131; clasa a II-a, lei 86. Suplimenti de pat la vagonul de dormit, lei 62 (valabil cu bilet cl. I).

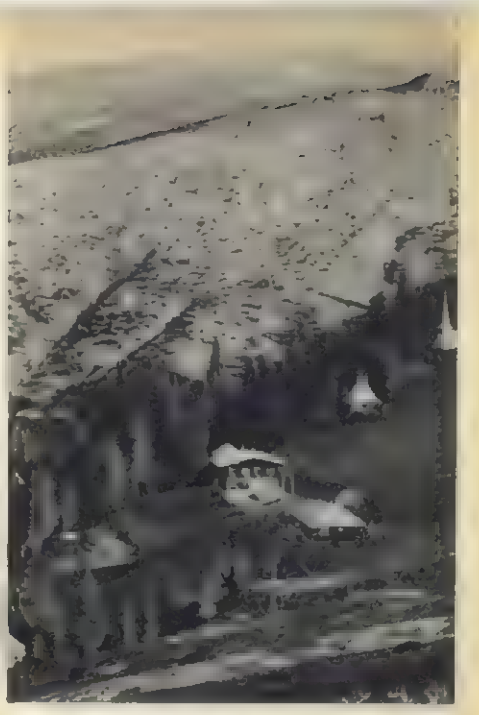

ILGANI

Iubitorii Deltei, ai vînătorii și pescuitului sportiv găsesc la Ilgani un confortabil loc (cabană cu camere avînd 1-2 paturi, bufet etc.) pentru recreare, plimbări în Deltă și sportul cu undița.

Ilgani se află pe malul sting al canalului Sulina, la cîteva mile în aval de Tulcea. Vasele de pasageri de pe ruta Galați-Tulcea-Sulina opresc la punctul numit Partizanul, de unde în circa jumătate de oră se poate ajunge la cabana Ilgani.

Indicații C.F.R. și NAVROM:

Varianta I. Plecăm din București la ora 0,15 cu acceleratul 703 (locuri rezervate). La ora 2,43 sosim la Brăila. La ora 6,30 plecăm cu vaporul și ajungem la Partizanul la ora 16,35.

Costul biletului C.F.R. cl. I, lei 73; cl. a II-a, lei 49. Costul biletului NAVROM cl. I, lei 31; cl. a II-a, lei 23.

Varianta a II-a. Plecăm din București cu acceleratul 801 (locuri rezervate, vagon restaurant) la ora 6,12; la ora 9,26 sosim la Medgidia, unde schimbăm trenul care pleacă la ora 9,42 și sosește la Tulcea la 13,55. La ora 14,45 plecăm cu vaporul care sosește la Partizanul la 15,35.

Costul biletului C.F.R. București-Tulcea cl. I, lei 98; cl. a II-a, lei 66.

Cabana Ilgani

Piatra Craiului — prăpăstiile Zărneștilor.

PLAIUL FOII

Pe Valea Bîrsei, la poalele vestitului perete vestic al masivului Piatra Craiului, două cabane primitoare alcătuiesc obiectivul turistic de o rară frumusețe denumit Plaiul Foii (cota 849 m).

Loc de recreare, întrunind admirabile condiții climatice, peisaj și confort (camere cu 1-2 și mai multe paturi, restaurant, bufet). Plaiul Foii este însă, în primul rînd, un punct de plecare în excursii de neuitat, de la plimbările de agrement pe Valea Bîrsei sau spre Rudăriță pînă la pretențioasele ascensiuni ale Zaplazului și peretelui vestic al Pietrii Craiului.

La Plaiul Foii se poate ajunge de la Zărnești (circa 12 kilometri) fie pe jos, pe firul Văii Bîrsa, fie cu trenulețul forestier.

Indicații C.F.R.: cu trenul personal 3.003 plecăm din București-Nord la ora 1,15 (noaptea); ajungem la Brașov la ora 6,12 și la 8,27 avem legătură pentru Zărnești, unde sosim la ora 9,30.

Prețul biletului întreg: clasa I, lei 62; cl. a II-a, lei 41.

Cîteva sfaturi practice

...PENTRU TURIST

● În excursia pe munte, apa (și în general orice lichid) se bea cu chibzuință. În timpul

mersului, ne vom amăgi setea, clătindu-ne gura cu puțină apă sau folosind bomboane acrișoare. La popasurile mari, vom putea bea „pe săturate" numai la un interval de jumătate oră de la oprire. Evitați consumarea apei din izvoare situate în avalul unor așezări omenești oricît de reduse (stîne, de pildă). Aprovizionarea cu apă la bidon sau termos se face doar la sursele din jurul cabanelor, care sînt controlate. Preferați apa fiartă și răcită, ceaiul, limonada sau apa minerală.

● Cortul se montează orientat spre sud, pe un teren plan, acoperit cu

vegetație. Nu plasați cortul sub copaci; e primejdios în vreme de furtună. Dacă a plouat în timpul nopții, nu strîngeți cortul înainte de a se fi zvînt.

● Bocancii cu talpa [illegible] din coarda cînepii s-a dovedit cei mai indicați pentru turiști. Cînd cumpărați bocanci, probați-i peste două perechi de ciorapi: unul de lînă, altul de bumbac. Cu cîteva zile înainte de a-i folosi, ungeți bocancii cu grăsime animală sau vegetală care să nu conțină de loc sare, iar înainte de plecare, dați-i cu cremă și ceară. Foarte important: nu înnoiți bocancii în excursie.

...PENTRU PESCARUL AMATOR

● Puteți transporta cîrligele de undiță în buzunar fără riscul de a se agăța în căptușeala lui. Pentru aceasta, veți folosi un dop de plută ceva mai

gros sau mai bine un flotor de plută de la năvod. Așa cum indică desenul de mai sus, coada cîrligului se introduce într-o scobitură făcută în mijlocul dopului, iar vîrful se înfige în plută. Simplu, nu?

● Scoaterea peștelui din cîrligul undiței în care a fost prins este adesea o problemă (mai ales pentru începători). Peștele se zbate, stratul protector ce acoperă solzii este foarte alunecos; riscul de a-i scăpa din nou în apă, după ce ne-am trudit atîta să-i prindem, ne dă emoții

Cum să le evităm? Apucînd peștele cu mîna udă (cu o bucată de pînză din țesătură uscă — șervet, de pildă — pe care îl umezim în prealabil

Vizitatorii cabanelor — individual sau în grup — se bucură de o reducere de 50 la sută la călătoria pe C.F.R. pînă la stația ce deservește cabana respectivă, dacă întreprind excursia prin O.N.T. Carpați. Tot aci se pot reține, cu plata anticipată, locuri de dormit și masa la cabană. Pentru grupuri, O.N.T. organizează programe speciale de excursii, cu ghizi calificați.

Informații, la toate agențiile O.N.T. din țară. În București: Calea Victoriei nr. 112 și Bd. Republicii nr. 68.

ÎN CÎTEVA LUNI

Speranțele lui Franco au prins aripi...

Adenauer: Declarația noastră exprimă dorința arzătoare pentru reglementarea pașnică a problemei germane!

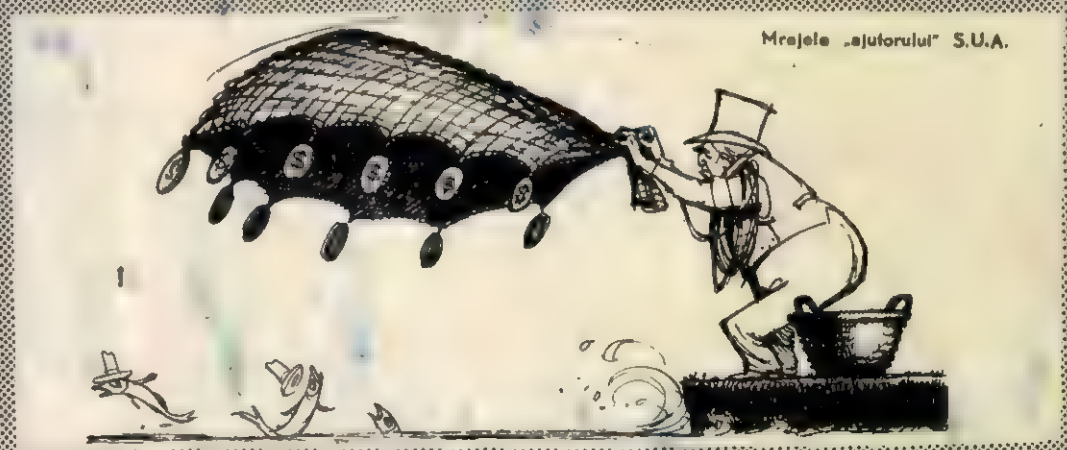

Mrejele „ajutorului" S.U.A.

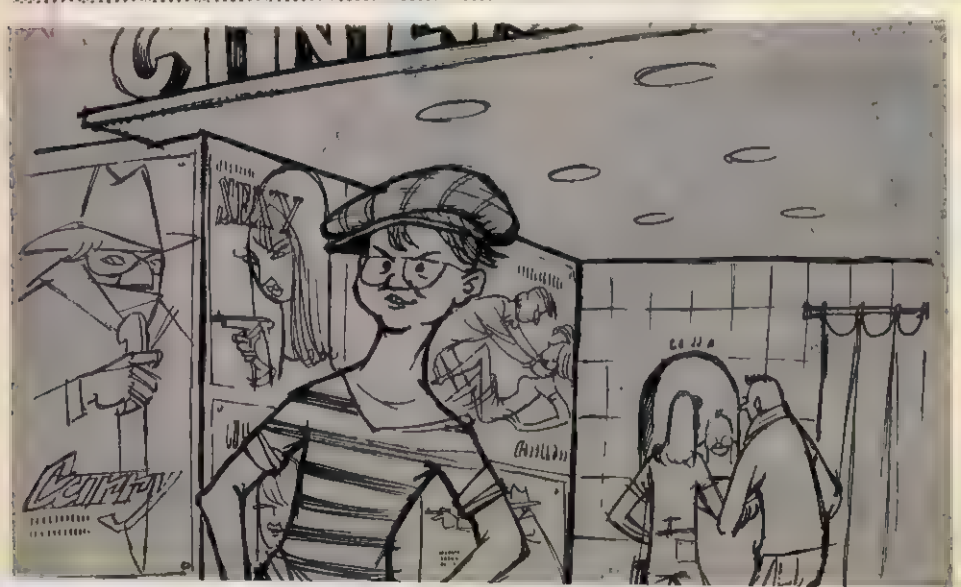

Crește delicvența minorilor în S.U.A.

— Eu la cinema nu mă duc să mă distrez!... Mă duc să învăț!...

Desene de Eugen TARU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 31 (323) — 5 august 1961

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE

SUB SEMNUL

1 La sosirea în gara Kiev.

2 La Kremlin, cu prilejul vizitei făcute tovarășului N. S. Hrușciov.

3 Aspect din timpul convorbirilor dintre delegația de partid și guvernamentală a R. P. Romîne și conducători ai P.C.U.S. și ai guvernului sovietic.

4 Moscoviții au întîmpinat cu multă căldură pe înalții oaspeți romîni.

A R. P. ROMÎNE ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

MARII PRIETENII

RÎNDURI DESPRE PRIETENIE

— corespondență specială pentru „Flacăra" —

Dacă prietenia dintre doi oameni este un sentiment înălțător, prietenia între milioane de oameni, între popoarele țărilor socialiste este — așa cum spunea Nikita Sergheevici Hrușciov în cuvîntul rostit în piața din fața gării Kiev, cu prilejul sosirii la Moscova a delegației de partid și guvernamentale a R.P. Române — *„o forță atît de invincibilă, o avuție atît de mare, cum n-a mai avut nimeni și niciodată în lume"*.

În zilele vizitei delegației noastre în capitala Uniunii Sovietice avem dese prilejuri să ne încredințăm că prietenia româno-sovietică este o astfel de forță, o astfel de bogăție de neprețuit. Că așa este, au dovedit-o miile de moscoviți care au venit în piața din fața gării Kiev. La apariția tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, din mii de piepturi a țîșnit spontan cuvîntul *drujba* și zeci de mîini s-au întins să-i ofere flori. Erau flori simple, florile prieteniei sincere și profunde care leagă pe veci popoarele noastre. Că așa este, au dovedit-o și muncitorii Uzinei de rulmenți nr. 1, pe care delegația noastră a vizitat-o în cursul după-amiezii zilei de 1 august. Ei au întîmpinat cu dragoste pe reprezentanții poporului român.

— Noi — ne-a spus Anatoli Alexandrovici Gromov, directorul uzinei — ne exprimăm sentimentele de prietenie față de poporul român în primul rînd dînd rulmenți de cea mai înaltă calitate, căci rulmenții noștri ajung și în România și ei trebuie să corespundă întocmai cerințelor tehnicii moderne. În al doilea rînd, uzina noastră este membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-române și în această calitate desfășurăm o bogată activitate de cunoaștere a realizărilor dobîndite de poporul român în construcția socialistă. Colectivul nostru numără peste 18.000 de muncitori; pot să vă asigur că aveți aici, în uzina noastră, tot atîția prieteni.

★

Prieteni sinceri.

Asemenea prieteni am întîlnit peste tot, în toate colectivele de muncă ale fabricilor și uzinelor, ale colhozurilor și sovhozurilor, ale așezămintelor culturale și sociale pe care am avut prilejul să le vizităm în aceste minunate zile.

Silviu PODINĂ

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în fața unei vitrine cu fotografii din R. P. Română, la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova.

În timpul vizitei la Uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova.

O problemă de conținut: AMBALAJUL

Ați intrat, de bună seamă, într-un magazin cu autodeservire: consumatorul se plimbă cu un coșuleț pe braț și alege cumpărătura dorită. Vînzătorul a devenit doar o călăuză cu povețe bune. Dar cine prezintă marfa, cine-i face reclama? Ambalajul! Iată cum noul sistem de desfacere cu mare productivitate — autodeservirea — atribuie ambalajului o parte din vechiul rol al vînzătorului. Ambalajul garantează integritatea produsului, tot el înlătură cîntărirea și împachetarea în magazin. Ba mai mult: el devine și „agentul comercial" care, într-un limbaj plastic, colorat, atrăgător, prezintă marfa și recomandă marca fabricii. Limbajul acesta se numește grafica de ambalaj, care trebuie să fie înzestrată cu forță de atracție, accesibilitate imediată și să recomande produsul conținut.

Grafica de ambalaj are o situație privilegiată: nu poți s-o ocolești. E destul să cumperi o cutie de chibrituri sau o sticlă de untdelemn, și ai și devenit un consumator al acestei arte. Fiindcă nu există produs destinat consumului popular care să nu aibă o formă, un înveliș, o marcă de fabricație și astfel să nu fie el însuși o expresie a graficii de ambalaj. Dacă-i așa, înțelegem că a găsi un stil contemporan, expresiv, în grafica de ambalaj înseamnă a ne înconjura de obiecte frumoase, a împleti utilul cu plăcutul.

Cum stăm în această direcție? Foarte bine în ambalajul alimentar, și e pozitiv că progresul a pornit de aici. Va să zică s-au făcut primele eforturi acolo unde ambalajul trebuia să asigure și condițiile de igienă. N-a trecut prea mult de cînd zahărul, făina, orezul ni se serveau într-un cornet care șiroia ca o clepsidră. Astăzi, în rafturile și gondolele magazinelor noastre, cutiile și recipientele alimentare răspund, din punctul de vedere al calculului de volum și rezistenței, unei rigori inginerești... În ultimii ani s-au pus în practică soluții înainte necunoscute la noi: pahărelele parafinate pentru produsele lactate cu gramaj mic, care te învață să cumperi numai atît cît poți să consumi dintr-o dată; hîrtiile metalizate care apără biscuiții de rîncezire și untul de topire; pungile bine capsate, din hîrtie, pentru zahăr sau orez; săculețele din material plastic sau celofan pentru ca bomboanele să nu se aglomereze și să nu se lipească; borcanele cu deschidere „omnia"; cutiile de carton cu închidere specială și „ochi" de celofan la spaghete și macaroane; coșulețele din fibre plastice în toate culorile pentru a proteja și a menține răcoarea anumitor băuturi spirtoase...

Desigur că toate aceste noi forme de ambalaj sînt pasibile de perfec-

Etichetele pentru conservele de legume și garniturile de fructe se numără printre cele mai izbutite exemplare ale graficii noastre de ambalaj.

Sînt ispititoare, ce ziceți?

ționare. Bunăoară, cutia de carton pentru tăiței cu ouă se închide prost și se răstoarnă în sacoșă; sticlele cu spirt medicinal ar trebui să aibă sub capsula metalică, în afară de felioara de plută, și un dop, ca să nu se evaporeze spirtul după prima deschidere; căpăcelul borcanului de laurt se umezește înainte de a ajunge acasă etc., etc. Dar Institutul de documentare tehnică și serviciile de creație ale ministerelor caută mereu soluții mai economice, mai practice, care să răspundă după caz cerințelor de etanșeitate, de porozitate, de menținere a uscăciunii sau a umezelii, de apărare împotriva dăunătorilor animali și vegetali și, întotdeauna, de obținere a acelei forme care să poată adăposti cel mai mare volum. Și să nu uităm că fiecare ambalaj (fiecare nou colorant sau masă plastică folosită în industria alimentară) a trebuit să-și treacă examenele de nenocivitate toxică și, ca să se așeze în rafturile magazinelor, a căpătat viza Ministerului Sănătății, a Institutului de igienă, a Ministerului Industriei Alimentare, a fabricii producătoare, a Ministerului Comerțului, a Institutului de cercetări alimentare...

Progresele noastre în ceea ce privește ambalajul alimentar au fost recunoscute și peste hotare. La tîrgul de la München, produsele românești au căpătat premiul I și pentru calitate, și pentru prezentare. Noi ne-am putut face o idee de ansamblu asupra acestui capitol cu prilejul Pavilionului de mostre din toamna trecută — unde ambalajul alimentar s-a dovedit a fi la un nivel grafic și poligrafic remarcabil. Într-adevăr, grafica etichetelor pentru conservele de pește „I.I.D.P-Tulcea", aproape toate etichetele pentru conservele de legume, carne și fructe, ambalajele bomboanelor „Dezrobirea"-Brașov, forma elegantă, eticheta și bușonul vinurilor Fernet-Carpați, Murfatlar, Cotești-Pinot, Șliboviță R.P.R. etc. fac plăcerea unei raite prin oraș și bucuria cumpărătorului. Salutînd asemenea progrese, vom semnala și anumite slăbiciuni. Astfel, am dori ca grafica celor mai modeste obiecte de consum, acelea pe care le mînuim în fiecare zi — chibriturile, cutia de „Sodil" sau de „Albol", sticla de untdelemn de floarea-soarelui — să fie la fel de reușită ca aceea destinată specialităților... Cu cît un obiect e de uz mai comun, cu atît forma lui trebuie să fie mai îmbucurătoare. Și lucrul nu implică un surplus de cheltuieli, ci un surplus de grijă.

Se ridică și problema folosirii fotografiei în grafica de ambalaj. În principiu, compoziția grafică și fotografia au aici drepturi la fel de legitime. Cînd însă fotografia de ambalaj pune în prim-plan chipul omenesc, acesta, prin fotogenia lui, trebuie să capete cea mai mare forță de generalizare. Poza cu cei doi copilași de pe ambalajul pentru

Unele cutii de țigări, care acum cîțiva ani ne păreau deosebite, au rămas în urmă. Iată însă o țigară nou-venită pe piață: „Snagov". Așa da!

În fotografia de față: un exemplu de ambalaj corespunzător, frumos ilustrat fotografic.

lapte praf „Rarăul" — de pildă — nu slujește destul de bine produsul. Compoziția fotografică e neîndemnatică și nu poți conchide, privind copiii, că starea lor înfloritoare se datorește și virtuților nutritive ale laptelui praf. Dimpotrivă, fotografia de pe eticheta conservelor de mazăre fină produse la „Valea Roșie" e o reușită. Am voi să semnalăm o rămînere în urmă și la ambalajele pentru țigări. Cutiile „Select", „Golf", „Snagov" vădesc soluții mai moderne; dar cînd se va împrospăta grafica și se va îmbunătăți ambalajul pachetelor de „Mărășești" sau de „Naționale"? Iată un alt decalaj: pe cînd plicurile pentru zaharoase și ciocolaterie folosesc materiale noi, noi sisteme de închidere și dovedesc o preocupare pentru grafica de literă — în vitrinele celor mai luxoase cofetării, cutiile cu bomboane fondante au rămas la pozele cu fetițe, trandafiri roz și pisicuțe (vezi „Kandia"-Timișoara), la un prost gust de mult depășit, la un colorit trist și spălăcit...

Ca să trecem de la ambalajul alimentar la cel industrial, trebuie să coborîm o treaptă. Deși și aici avem unele reușite. Cel mai semnificativ exemplu ni-l oferă în acest sens fabricile de tricotaje. E vorba de pungile de nylon în care sînt prezentate confecțiile de tricot — ambalaj ușor, rezistent, frumos ornat cu cîteva siluete feminine în tuș roșu, asigurînd buna conservare a produsului. Pe aceeași linie de confort și eleganță e ambalajul cămășilor bărbătești din relon: punga se deschide printr-un fermoar de masă plastică. Dacă pînă mai ieri aduceam acasă cele mai elegante modele de încălțăminte într-o hîrtie de nimereală, ne sînt făgăduite, chiar pentru acest an, ambalaje speciale.

Dar ambalajele jocurilor pentru copii? Acestea sînt aproape fără excepție lipsite de strălucire, de preocupări compoziționale, uneori chiar de acuratețea desenului. Astăzi, cînd publicațiile, teatrul și cinematografia pentru copii pun atîta preț pe bogăția coloristică și pe educația plastică, se cuvine ca fabricile de jucării să facă grabnice eforturi de depășire a stadiului actual de ambalaje.

Iată și o altă industrie — parfumeria și cosmetica — care nu se poate lipsi de agrementul formei. Dacă pînă mai ieri nu se putea deosebi prea bine o sticlă de apă de colonie de una de „Sidol", astăzi flacoanele și cutiile de ambalaj „Maria Farina", „Santal", „București 500", pudra compactă „Carmen" sînt mai aproape de cerințele genului. Se caută materiale noi, noi sisteme de închidere, forme surprinzătoare dar, ca și în cazul bomboneriei pentru copii, se merge pe o linie prea complicată. Nu e nevoie să povestești toată „Albă ca zăpada" ca să vinzi un sfert de kg de bomboane fine; și numai simplitatea, stilizarea ingenioasă a volumelor pot pleda — prin ambalaj — cauza parfumurilor în fața cumpărătorului.

De la ambalajul industrial la ambalajul realizat în magazin coborîm iarăși o treaptă. Cumpărăm o stambă, un pichet, o mătase fără să ne fie clar care fabrică le-a produs. În această direcție, fabricile de postavuri și stofe au adus îmbunătățiri recente: „Libertatea"-Sibiu, „Partizanul roșu"-Brașov „Dorobanțul"-Ploiești, Fabrica de postav-Buhuși au creat pe marginea metrajelor liziere cu marca fabricii, care să ne aducă aminte a cui muncă ne ține de cald. Dar nu-i așa că e lucru formal, ba chiar nițeluș rizibil, să botezi stambele, poplinurile, mătăsurile: „Răduca", Iulia", „Călin", „Junona" dacă nu faci toate eforturile pentru a fixa și a da o semnificație unei asemenea nomenclaturi? Cîteva magazine mari, ca „Romarta", „Librăria noastră" etc., au reușit de asemenea să-și impună o hîrtie de ambalaj specifică. Un pachet „Romarta" inspiră de departe respect și sugerează calitatea. Din păcate, cazurile sînt încă izolate și hîrtia de ambalaj — desenată sau nu — e deficitară pe piața noastră. E adevărat că s-a atenuat mult lipsa pungilor și a ambalajelor pentru produse vărsate, vîndute în alimentare. Și, desigur, în ritmul progreselor pe care le facem, se apropie și ziua în care fructele nu se vor mai servi la piață în pungi făcute din ziare și maculatură și nici plinea nu va mai trece, goală-goluță, din mînă în mînă în fiecare dimineață, cînd se descarcă din camioane spre a se așeza în rafturi.

Se pun în funcțiune la noi în țară din ce în ce mai multe mașini automate de preambalare. Pentru ca acestea să atingă productivitatea scontată, ele trebuie să producă ambalaj în serii mari. Vom avea așadar serii mari de pungi, cutii pliante, cartonașe standard. Ce rezultă de aici? Rezultă că sarcina graficianului devine și mai importantă: el va trebui să diferențieze net desenele ambalajelor prin compoziție, culoare, literă. Aproape tot ce vedem astăzi pe piață în materie de ambalaj a fost proiectat de un colectiv restrîns de tineri artiști formînd serviciul de creație al Ministerului Industriei Alimentare. Cum însă volumul graficii de ambalaj crește pe zi ce trece, această disciplină va trebui să preocupe mai multe forțe artistice de înaltă calificare. Uniunea artiștilor plastici numără o seamă de artiști care ar putea aduce o contribuție efectivă în îmbunătățirea graficii de ambalaj. Este necesar ca respectivii graficieni să fie mobilizați pentru a putea spune un cuvînt nou în această artă.

În încheiere, o veste bună: începînd din anul viitor, în programul Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu" din București va fi inclus și studiul problemelor de grafică publicitară.

Viorica FILIPOIU
Fotografii de Elena GHERA

Un magazin alimentar cu autodeservire e cea mai concludentă expoziție de ambalaje.

Ambalajele bomboanelor și ale ciocolaterlei sînt și ele — în mare majoritate — reușite.

E o plăcere să-ți cumperi un tricou într-un asemenea ambalaj.

Pe cînd un pas înainte și în ceea ce privește ambalajele jocurilor pentru copii?

1 Din toate colțurile țării vin zilnic noi drumeți, dornici să vadă lacul de unde răsar luceferii patriei.

2 Răsună un cîntec peste ape. Program de estradă pe vapor.

3 Privit din apropierea barajului, lacul de la Bicaz pare (și este) o punte uriașă ce desparte și unește munții Moldovei.

4 Nici în cele mai îndrăznețe vise, călătorul de ieri nu și-ar fi închipuit că ecourile munților noștri ar putea amplifica vreodată comenzile căpitanilor de vase.

5 Îi recunoașteți? Sînt cîțiva din cei care anul acesta ne-au adus bucuria unui titlu mondial, la handbal în 7. Excursia la Bicaz face parte din programul de recreație al handbaliștilor noștri.

Croazieră la CEAHLĂU

Duminica aceasta de vară toridă a chemat aici, în inima Moldovei, cîteva mii de oameni. Strungari și turnători din Brașov și Banat, dascăli și dascălițe din Cluj și din Rușii de Vede, studenți din București — toți, absolut toți — vor să ajungă la Ceahlău, nu ca Hogaș, pe picioare sau călare, ci cu vaporul. Nouă vase — „Reșița", „Ceahlăul", „Lostrița" etc. — așteaptă lîngă căpitănia portului Bicaz să poarte toată această lume de oameni în călătorie de agrement pe lacul de acumulare al hidrocentralei „V. I. Lenin".

Așadar, cu voia domniilor voastre, pornim în larg.

Hogaș, Vitoria Lipan și Baba Dochia

Acum 68 de ani — ne amintește Hogaș — Ceahlăul, cu nenumăratele sale turnuri de stînci săpate pe adîncul cerului, se înălța în aer ca un fantastic castel de aur zidit de mîna fermecată a unui vrăjitor din povești. La minunea aceasta naturală, 10.000 de muncitori au adus un spor de frumusețe. Apele și munții s-au prins aici într-o îmbrățișare de fier și beton. Ceea ce a făcut ca Bicazul — devenind centru de răspîndire a luceferilor peste țară și mijloc de ploaie artificială pentru holde — să ajungă și un centru turistic cu mari perspective.

Alături de cei 3.000 de oameni, am venit și noi aici pentru două zile. Urcăm pe vasul „Reșița" și salutăm cu sute de mîini pe cei rămași pe mal. Deocamdată nu există nici un ghid care să dea explicații în legătură cu această uriașă realizare a zilelor noastre și cu diversele legende și întîmplări petrecute pe aceste locuri în vremile de mult trecute. Cărțile lui Sadoveanu și Hogaș, rămase în inimile noastre, ne aduc însă mărturii veridice în acest sens.

Iată-ne ajunși în larg. Plutim pe o apă adîncă de circa 100 de metri; plutim peste palatele prinților Sturza; plutim peste drumurile pe care a umblat încrîncenată de durere și ură Vitoria Lipan, în căutarea omului ei scump, Nichifor, prădat și omorît de mișei. Poate că baltagul ei o fi fiind aici, undeva, îngropat în amintire și veșnicie.

Facem un scurt popas la fiecare stație de debarcare: Secu, Izvorul Alb, Buhalnița, Hangu, Ceahlăul, Bistricioara, Poiana Teiului. Străbatem 32 de kilometri de apă și ne reîntoarcem la Secu pentru a fi martori la ceea ce nu putea fi Calistrat Hogaș : oglindirea Ceahlăului în apele strălimpezi și potolite ale Bistriței metamorfozate în lac.

Vîrfuită pe munte, Baba Dochia s-a oprit pentru o clipă din scuturarea cojoacelor și privește mirată și zîmbitoare la lumea aceasta nouă, veselă, adunată din patru zări de țară.

Continuîndu-ne drumul sîntem spectatorii unui program prezentat pe vapor de formația artistică a sindicatului sanitar din Piatra-Neamț.

Lîngă cabina de comandă a vasului, trei fete deschid programul. Prezentatorul anunță:

— Un cîntec pentru căpitanul vasului care ne conduce în larg.

Din motive de... bere

În sfîrșit, soarele în dărnicia sa ne-a prăjit strașnic, iar aerul ne-a produs o foame de lup. Toți cei care sîntem pe vapor ne cunoaștem doar de cîteva ceasuri. Cu toate acestea ne-am împrietenit și ne-am hotărît să prînzim împreună, la marginea lacului, în apropierea portului Bicaz. Poate că am fi ales un loc de prînz mai în inima codrului; n-am făcut acest lucru din motive de... bere, care, deocamdată, se găsește numai lîngă portul Bicaz. Dar va veni și ziua cînd, asemeni călugărului lui Hogaș, turistul care va poposi în munții ce înconjoară lacul Bicaz va găsi berea la îndemînă, își va potoli setea și, destupînd a doua sticlă, va spune: „Bis repetita deo placent" (Cele ce se repetă sînt plăcute domnului).

Dar pînă atunci ne mulțumim cu berea și mititeii de la bufetul din apropierea portului, cu slană de la Cluj, cu brînză adusă de niște suceveni și cu alte merinde îmbietoare. Facem cunoștințe și schimb de adrese: Gheorghe Tepuc, mecanic de locomotivă la fabrica de ciment din Bicaz; Constantin Maximiu, colectivist din Vlăsinești, raionul Săveni; Ana Buzilă, învățătoare într-un sat din Năsăud; Stefan Erszeny, turnător la întreprinderea metalurgică „Republica" din Reghin etc., etc.

După prînz ne împrăștiem în grupuri, urcăm în șalupe și pornim din nou în larg.

Cînd soarele coboară spre amurg, un contabil din Piatra-Neamț, fire romantică deși e om de cifre, ne face atenți:

— Priviți soarele! Nu cel de pe cer! Cel de pe apă! Dacă nu era lacul, n-avea unde să se oglindească și apunea... șablon, așa cum îl știm de două mii de ani.

GH. MINIȘAN

Fotografii de S. STEINER

2

4

5

La mai...mulți!

Așadar, au apărut chipuri și nume noi la estradă. Și mai ales în compartimentul comic, unde, fără a înceta să guste hazul personal al fiecăruia din „veteranii" îndrăgiți ai revistei, publicul simțea nevoia și reclama o înnoire.

Au sosit în teatru aceste noi tinere talente, venind din cele două surse care s-ar fi cuvenit să alimenteze mai de mult și cu mai puțină zgîrcenie revista: Institutul de artă teatrală și cinematografică „I.L. Caragiale" (care s-a hotărît în cele din urmă să repartizeze doi din absolvenții săi „ușuraticului" gen al estradei) și mișcarea de amatori, nesecată comoară de talente.

Cine sînt ei?

Telespectatorii care au urmărit emisiunea din 27 iunie 1960, emisiune realizată cu concursul artiștilor amatori dintr-un raion al Capitalei, l-au văzut atunci pentru prima oară: un tinerel cam deșirat, cu ochelari groși ce nu voiau de loc să ascundă o privire puțin sașie, cu papion și pălărie turtită. Timid, naiv, îndrăgostit lulea dar neîndrăznind să-și mărturisească iubitei simțămintele, el o întreba mereu doar „Ce mai faci, Maria?", bîlbîindu-se de emoție. Iar cînd, în sfîrșit, a avut într-o zi curajul să-i spună „Te iubesc, Maria", era cît p-aci să-și „înghită pălăria" (și pentru nevoile rimei, probabil). Telespectatorii i-au aflat atunci numele pentru prima oară: Nicu Constantin. Dar obișnuiții Casei de cultură a raionului „Grivița Roșie" îl cunoșteau mai demult pe tînărul ce jucase acolo în „Ziariștii" (Romeo) și în „Doamna ministru", care interpretase atîtea scheciuri și cuplete în spectacolele de estradă ale ansamblului casei și care fusese laureat al celui de-al 4-lea concurs al amatorilor. Nicu Constantin făcea teatru, deși...

...Deși tatăl lui, muncitor constructor din Vasile Roaită, voise neapărat ca cel de-al șaselea din cei șapte copii ai săi să devină marinar. L-a dat la școala medie de navigație și motoare din Constanța... Dar aici a preferat să cînte la trompetă și să prezinte numere comice.

...Deși, venind apoi la București, a învățat meseria de electrician și a lucrat la I.R.E.B. Dar în Capitală s-a apucat să studieze teatrul la Școala populară de artă.

...Deși, însoțindu-și într-o zi un prieten la Teatrul „C. Tănase" (unde se dădea un concurs), prietenul a căzut la „examen", iar el — văzut în sală de conducerea teatrului — a fost poftit să urce pe scenă și pe urmă... angajat. Faptul se petrecea în luna ianuarie a acestui an.

L-ați văzut în „Concertul tinereții" și în „Revista '62"? Își spune bine cupletele, cu o notă personală, cu haz. Aici, în „Concertul tinereții", l-a cunoscut pe Al. Lulescu și — cu ajutorul regizorului debutant Cezar Grigoriu — au format un cuplu ce se anunță interesant.

Nici drumurile care l-au adus pe Al. Lulescu la estradă nu au fost prea directe. Copil fiind, a interpretat pe Emil în „Emil și detectivii" și pe lupul în „Circul barbă-cot" la un teatru de copii, pentru ca apoi să ajungă... dansator, prim-solist al Ansamblului armatei. După două stagiuni a renunțat totuși la coregrafie, pentru a intra la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I.L. Caragiale", studiind un an în clasa regretatului maestru Bălțățeanu, apoi în cea a lui Al. Șahighian.

De un an joacă pe scena Teatrului satiric-muzical și a avut cîteva bune apariții în „Concertul tinereții" și în „Revista '62". Nu merge pe comicul burlesc, pe șarjă, ci caută să creeze, împreună cu Nicu Constantin, un cuplu scenic modern, muzical, plin de tinerețe și voie bună. Foarte tînăr încă, acest cuplu n-a căpătat o personalitate precisă, nu s-a definit, și aceasta ține poate și de faptul că textierii nu l-au ajutat în suficientă măsură. În orice caz însă — indiferent de aceasta — cei doi au pășit pe scena revistei cu dreptul.

În sfîrșit, pe cel de-al treilea tînăr actor de la „C. Tănase" l-ați aflat pentru prima dată în „Concertul tinereții", spunînd, în dulce grai ardelenesc, cupletul „Unde-i țentru-n București?", l-ați văzut dansînd și cîntînd împreună cu Lulescu în numărul „Studenții" din „Revista '62" și i-ați reținut desigur statura masivă și numele scurt: Ciucă. Mihai Ciucă. Cel de-al treilea fiu al unui oficiant sanitar, n-a vrut să se facă nici doctor, ca fratele cel vîrstnic, nici inginer — ca mijlociul — ci, cu tot dinadinsul, actor de teatru. Drept care a început prin a fi... dansator (în Ansamblul U.T.M.) și a făcut apoi institutul la clasa Beatei Fredanov, ca să descindă imediat după absolvire pe scena Teatrului satiric-muzical „C. Tănase".

E plin de visuri mari: vrea să aducă în revistă un personaj de factură nouă, plin de optimism, un tip de comic pozitiv, care să converseze familiar cu publicul, să-l facă pe acesta participant activ al celor ce se petrec pe scenă, să rîdă împreună cu el de năravurile învechite.

După pasiunea cu care studiază și muncește, după realizările pe care le-a avut pînă acum se poate crede că aceste visuri nu vor rămîne numai visuri. Noi i-o dorim.

Sanda FAUR-DIMA

Mihai Ciucă își spune cupletul..

Un promițător cuplu de comici: Nicu Constantin și Al. Lulescu

Samson și Dalila

Povestire de ILLÉS Béla

Am servit timp de cinci zile în armata filistenilor. De vreo cîteva ori pe zi dădeam lupte crîncene cu detașamentele inamice. Cînd aveam cîte o jumătate de oră liberă între bătălii, micul nostru grup alcătuit din soldați ai antichității se aduna la picioarele sfinxului egiptean. Citeam din „Estetica" lui Hegel.

Salariul războinicilor filisteni era de 3.000 coroane austriece pe zi. Soldații iudei primeau tot atît, deși, după părerea lor, li se cuvenea mai mult. Și pe bună dreptate: seara, în timp ce noi ne îndreptam spre stația de tramvai, ei se chinuian să-și spele de pe obraz cleiul cu care erau lipite bărbile.

După vreo patru zile de șovăieli, ei trimiseră o delegație la regizorul principal, cerîndu-i un supliment pentru barbă. Acesta îi ascultă calm și le răspunse sec:

— Figurantul de film e figurant de film și atîta tot! Nu văd nici o deosebire între unii și alții. Eu sînt democrat.

— La studioul cinematografic „Sascha-film" vikingii care sar în apă primesc cu 200 coroane mai mult decît vikingii ce-i urmăresc fără să sară în apă!

— Asta-i treaba celor de la „Sascha"! Și dacă vreți să știți părerea mea, sînt convins că „Sascha" face o mare prostie. Ca rezultat al diferenței de salariu vor sări în apă cu mult mai mulți oameni decît este necesar pentru succesul filmului...

Așa a dat greș acțiunea separată a „inamicilor". Iar valoarea celor 3.000 de coroane scădea din zi în zi, ba chiar din oră în oră. Pe atunci, în Austria bîntuia inflația și o pîine care costa într-o zi 1.800 coroane nu mai putea fi cumpărată a doua zi decît cu 2.700 coroane. Prețul unui bilet de tramvai se ridicase de la 370 la 480 coroane.

Detașamentul de filisteni în care fusesem repartizat alcătuia corpul de gardă al Dalilei. Nu aveam prea mult de lucru, așa că ne rămînea destul timp ca să ne ocupăm de organizarea și pregătirea unei mișcări unite a tuturor figuranților pentru mărirea salariilor. La drept vorbind, figuranții de film nu sînt prea potriviți pentru asemenea acțiuni, mai ales că pe vremea aceea (trecuseră doar trei ani de la sfîrșitul războiului*)) Viena devenise locul de întîlnire al tuturor aventurierilor ghinioniști din întreaga Europă, categorie socială din care se recrutau războinicii din filmul ce se turna atunci.

Dar — lucru surprinzător — tovarășii noștri de arme au consimțit să ia parte la lupta pentru sporirea salariilor. Neînțelegeri au fost numai în legătură cu reprezentarea naționalităților în comitetul de grevă: dacă să fie mai mulți austrieci decît unguri, sau italieni decît polonezi. Pînă la urmă ne-am înțeles și în privința aceasta. De altfel dezbaterile au fost scurte, deoarece fiecare membru al comitetului nu-și cunoștea decît limba maternă. Înțelegerea a fost încheiată în spatele sfinxului egiptean, după o bătălie sîngeroasă. Ca șef al acțiunii a fost ales un mare preot, secondat de un comandant militar și de ministrul Dalilei.

Totul a mers ca pe roate. A doua zi se turna o scenă de mase, așa-numita „scenă a monstrului". Regizorul principal plasase în așa fel pe cei opt sute de figuranți, încît spectatorilor să li se pară că sînt 20.000. Noi, filistenii, îl luarăm prizonier pe Samson care — slavă Dalilei! — era chel ca o bilă de biliard. Pe inamicii care veneau în ajutorul prizonierului îi nimiceam. Samson, ferecat în lanțuri, stătea între noi. De jur împrejur, mii de cadavre. Și iată, dindărătul sfinxului apare Dalila însoțită de corpul de gardă filistean. Dalila flutura o pană de păun. Fața-i strălucea de mîndrie și bucurie.

Am repetat de vreo cinci-șase ori această „scenă a monstrului", pînă cînd regizorul, mulțumit, strigă în pîlnie:

— Atenție! Se turnează! Haide! Începeți!

În secunda următoare am năvălit cu toții, luîndu-l prizonier pe Samson. Cadavrele dușmanilor se rostogoleau la picioarele noastre. Operatorii lucrau febril. Dindărătul sfinxului apăru Dalila.

— Mai maiestuos! Mai încet! — îi strigă regizorul. Iar Dalila zîmbi cu mîndrie și demnitate.

În clipa aceea noi, filistenii învingători, ridicînd spre cer lăncile de lemn și scuturile de carton presat împodobite cu hîrtie de staniol, izbucnirăm într-un urlet cumplit:

— Nu mai jucăm decît pentru 5.600 de coroane!

Auzind urletul nostru, toți morții săriră în picioare și începură să zbiere:

— Nu mai jucăm decît pentru 5.600 de coroane!

Regizorul înjură furios. Dalila căzu leșinată. Operatorii se opriră din lucru, străduindu-se să nu arate că scena le place.

— Netrebnicilor! Nespălaților! Ați stricat filmarea! — răcnea regizorul.

— Nu mai jucăm decît pentru 5.600 de coroane! — zbieram noi.

— Grosolănia voastră o s-o ucidă pe Dalila! — urla el.

— Nu mai jucăm decît pentru 5.600 de coroane!

După ce regizorul, răgușind, a încetat să mai zbiere, am început tratativele. Într-o jumătate de oră am căzut la înțelegere. Revendicările noastre au fost acceptate.

★

A doua zi n-au circulat tramvaiele. În oraș se răspîndise zvonul că muncitorii din Wiener Neustadt intraseră în grevă.

Împreună cu alți cîțiva luptători am străbătut pe jos într-o oră și jumătate distanța pînă la platoul de filmare. Pe drum am discutat printre altele despre suplimentul pe care ar trebui să-l cerem pentru acest lung marș forțat.

Ajunși la studio, ne dezbrăcarăm la repezeală travestindu-ne în minunatele mantale argintii și ne grăbirăm spre locul de filmare. Cînd să intrăm, porțile zăvorîte! Un anunț lipit pe gard ne lămurea: noi, vreo treizeci de inși, eram concediați.

Am început să izbim cu lăncile în porți. Sus, pe meterezele cetății, apăru regizorul. Strigînd în pîlnie, ne ținu un discurs, adresat de fapt figuranților ce nu fuseseră concediați:

— Conducerea întreprinderii a aflat cu indignare cum ați stricat filmarea de ieri, provocînd pagube însemnate. La rugămintea mea, direcțiunea a renunțat la intenția de a vă imputa acoperirea daunelor. Însă, în același timp, a respins cererea de majorare a gajului peste 3.000 de coroane pe zi. Cine vrea să lucreze așa, poate să rămînă. Cine nu, n-are decît să plece. Iar pe capii scandalului îi concediem.

Am arătat mai sus din ce fel de pleavă era alcătuită armata figuranților de film pe vremea aceea. Deci, e de prisos să mai comentez faptul că o bună parte dintre ei acceptară condițiile impuse de patroni. Noi, cei concediați, mai făcurăm un timp gălăgie și apoi ne-am dus la vestiar să ne îmbrăcăm în prozaicele noastre haine contemporane. Dar magazia era închisă și cheia se afla la regizorul secund. Canalia nu voia să ne elibereze hainele pînă nu se termină filmarea, deci pînă seara.

Ce puteam face? Ne-am îndreptat spre o pădurice din apropiere, unde, întinzîndu-ne pe iarbă, am început să citim din „Estetica" lui Hegel. Dar nu pentru mult timp. Căci la liziera pădurii, dinspre cîmp, apăru un grup de tineri muncitori. Ca și noi, se îndeletniceau cu cititul; erau și ei șomeri care, în lipsa altei hrane, se îndestulau din cea sufletească. Cînd și cînd vîntul aducea pînă la noi cîte o frază în care distingeam și numele lui Marx.

Apoi am încetat să mai privim spre tinerii muncitori și poate că am fi uitat de ei dacă atenția nu ne-ar fi fost atrasă de un cîntec. Cum e posibil oare? Să cînte muncitorii un asemenea cîntec?

Cuvintele se distingeau din ce în ce mai clar:

„Prințul Eugen, cavaler ne-nfricat,
A vrut să-l aducă-napoi pe-mpărat..."

Dinspre cîmp apărură vreo optzeci de studenți cu zvastici la butonieră. După o luptă scurtă, tinerii muncitori fură nevoiți să bată în retragere în fața covîrșitoarei superiorități numerice a fasciștilor. Unul dintre flăcăi căzu în mîinile studenților, care-l bătură pînă la sînge.

Cînd ne revenirăm din uimire, întreg cîmpul era în mîinile celor cu zvastici.

— N-o să răbdăm una ca asta! — strigă unul dintre noi. Să-i izgonim!

— Cu ce? — întrebă marele preot.

— Cu lăncile! Cu scuturile!

— Cu scuturile de carton? Cu lăncile de lemn?

— N-are importanță! Să mergem! — strigarăm toți într-un singur glas.

Și într-o clipă sărirăm în picioare, constituindu-ne într-un detașament de soldați ai antichității avînd în frunte cîțiva ofițeri și mari preoți.

— Detașament! Fii gata! Înainte marș!

Coifurile de carton și lăncile de lemn sclipeau în razele soarelui văratic. Mantiile fluturau ca niște drapele de luptă. Pămîntul se cutremura sub sandalele noastre de lemn.

— Ura! Înainte! Ura!

Cînd ieșirăm dintre copaci și apărurăm pe cîmp în fața studenților cu zvastici, aceștia rămaseră cu gura căscată: nu se puteau dumiri dacă visează, dacă au înnebunit ori dacă au năvălit peste ei niște evadați din balamuc.

După un minut eram stăpîni pe cîmpul de bătaie. Cei cu zvastici o luaseră la sănătoasa mîncînd pămîntul.

— Ura! Am învins! — strigau filistenii.

— Da! Am învins! — strigă înveselit marele preot. Știți, acolo, pe platou, tovarășii noștri de arme primesc trei mii de coroane pe zi ca să se joace de-a războiul. Iar noi, aici, cu toate că pe gratis, am dat o bătălie adevărată!

*) E vorba de primul război mondial — N. R.

Spirite RĂMĂȘITE

de Valentin SILVESTRU

Ilustrație de Val MUNTEANU

Numeroși oameni de pe glob se întreabă — atunci cînd nu au altceva mai bun de făcut — cu ce se ocupă în timpul lor liber politicienii țărilor capitaliste, magnații, regii și alte persoane fără utilitate contemporană, care sînt preocupările anturajului lor, ce anume repauzează creierul lor sleit de combinații. Unele informații parvin, desigur, publicului laic prin ziarele de scandal, prin filme îndrăznețe, prin memorii postume sau chiar prin canalele, atît de numeroase, de reclamă personală a diferite personalități.

Se știe, de pildă, că fostul președinte al Statelor Unite, Truman, după ce a dat ordin să se arunce bomba atomică asupra Hiroșimei, și-a luat o după-amiază liberă ca să-și pună în ordine bogata colecție de bretele. El și-a început cariera ca băiat de piață al unui mic producător de bretele și a rămas cu această pasiune gumilastică pentru tot restul vieții. Este cunoscut, de asemenea, că înainte, în timpul și după actele capitale de guvernămînt, fostul președinte Eisenhower practica golful. Perioada ultimă a funcționării sale la Casa Albă a demonstrat însă că era un jucător mediocru: a pierdut mai toate partidele angajate. Fostul vicepreședinte Nixon se ocupa intens cu grădinăritul — patimă pe care i-o cunoștea întreg continentul american. În timpul răsunătorului său turneu prin America de Sud, locuitorii țărilor vizitate i-au aruncat omagial nu flori — cum obligă tradiția — ci legume; faptul că zarzavaturile erau putrede se datora, firește, anotimpului neprielnic în care fusese organizată călătoria. Amănunte interesante despre preocupările particulare ale oamenilor importanți din lumea căreia ei îi spun cu duioșie „liberă" au mai fost relatate de filmul italian „Dolce vita", de filmul vest-german „Rosemarie", de procurorul Tribunalului de Sena care a anchetat procesul „baletelor roz", de procurorul tribunalului din Roma care a instructat cazul Montesi, precum și de alții.

De la o vreme, presa occidentală și-a intensificat investigațiile în viața particulară a somităților, oferind un material de lectură nou și foarte pitoresc.

Școala de recreație

Se pare că printre miniștrii și oamenii de afaceri vest-germani e răspîndit surmenajul cronic. Relațiile încîlcite din cadrul diferitelor comunități mai mult sau mai puțin europene (relații pe care, conform expresiei piosului cancelar doctor Adenauer, „nici dracul nu le mai poate descurca"), precum și manevrele menite să concureze mărfurile engleze pe piața iberică, cele americane pe piețele asiatice, cele engleze în Statele Unite, cele americane în Franța, cele franceze în Italia, cele italiene în Libia etc., etc., — i-au dus pe unii din înalții consilieri la opacitate mintală. Ziarul „Frankfurter Neue Presse" relatează că medici germani de oarecare renume au răspîndit ideea că cel mai bun mijloc de a lupta împotriva surmenajului oamenilor de afaceri este de a li se oferi acestora o preocupare secundară de natură distractivă.

Un comerciant münchenez, Heinrich von Gruben, a avut la rîndu-i ideea de a deschide o școală de preocupări recreative pentru oamenii de afaceri. Aici ei se ocupă cu fabricarea pătuțurilor de copii, a jucăriilor din miez de pîine, a caselor din capace de sticle de bere. Una din secții — căci școala e împărțită în secții — are ca obiect confecționarea imitațiilor de bijuterii din tinichea. Elevii mai avansați pot trece la fabricarea jucăriilor mecanice: trenuri electrice, avioane, tancuri.

Conducerea școlii ține strict secret numele școlarilor. Indiscrețiile din jurul ei îngăduie însă să se presupună că printre cei ce-și caută în acest fel recreația se află și înalte personali-

ATEA UNOR ELITE OCCIDENTALE

tăți. Se pare că ministrul de Război Strauss este unul din favoriții domnului Gruben. El se joacă liniștit cu un tramvai electric și construiește, deocamdată aici, miniaturale rachete teleghidate. S-a aflat, de asemenea, că după cîteva discursuri antisovietice, anticomuniste și unul chiar antigerman, rostit în engleză în Berlinul occidental, W. Brandt, primarul orașului, s-a internat pentru o lună în școală. Preferințele sale s-au îndreptat spre atelierul de panglici și dantele. O știre, neconfirmată încă, susține că dl. Allen Dulles, extenuat din punct de vedere cuban, va fi, de asemenea, pensionarul școlii pentru un timp. I s-a rezervat un loc la secția vaporașe.

Ziarul informează că dl. von Gruben a luat hotărîrea de a-și transforma școala într-un sanatoriu modern, în care joaca nevinovată cu trenușurile electrice să fie supravegheată discret de neurologi.

Melancolia tratată cu conopidă

O dată cu preocuparea pentru persoanele din înalta societate suferinde de spleen astenic, se dezvoltă și grija față de anturajul lor. Revista „Stern" relatează pe larg felul cum funcționează la Stockholm prima școală de gimnastică pentru clinii de apartament deveniți obezi din lipsă de exercițiu. În afară de orele de gimnastică — evident, suedeză — aici li se aplică masaje electrice și li se fac raze ultraviolete. De asemenea, se exercită asupra lor o constrîngere blîndă în favoarea vegetarianismului. Conducătoarea instituției a demonstrat că un buldog de mai multe zeci de kilograme a pierdut în trei săptămîni douăzeci și trei la sută din greutate, în urma unui regim intens de morcovi și conopidă. Un prepelicar adus într-o stare deprimantă de melancolie și astm bronșic a redevenit într-o lună extrem de voios și a izbutit să prindă, printr-un singur salt, o rață trecută — din materialul didactic al școlii.

Deși numai înscrierea la cursuri costă o sumă echivalentă cu salariul pe opt luni al unui învățător suedez din învățămîntul elementar, școala e, de doi ani încoace, supraaglomerată. Pentru a obține admiterea, coteiul îngrășat pînă aproape de plesnire al soției unui înalt demnitar a trebuit să facă uz de o influență atît de suspusă, încît ziarul nici nu îndrăznește s-o numească. Se crede că această nouă preocupare vine în Europa de peste ocean, ca odinioară porumbul și tutunul. Cel puțin așa lăsa să se bănuiască — cu cîtăva vreme în urmă — ziarul londonez „Daily Sketch", care s-a ocupat îndeaproape, într-o serie de articole, de ultimele cercetări americane asupra psihologiei canine. Acestei noi îndeletniciri i s-au consacrat o serie de psihiatri din Hollywood.

Specialiștii în psihanaliza canină realizează cîștiguri fabuloase. Ei cer onorariu pe ședință — și sînt necesare cel puțin 15 ședințe pentru a afla ce-l supără pe un cîine cu mintea confuză, care sînt cauzele acceselor sale isterice și de unde provine sila de lume pe care o manifestă față cîte unul dintre patrupezi.

De la Hollywood, această preocupare se lățește și în alte orașe americane. La New York, Societatea pentru protecția animalelor a construit o clădire specială (cu un deviz de 100 milioane franci — relatează ziarul francez „Paris-Presse l'Intransigeant"), amenajată cu un confort suprarafinat. În săli anume destinate se transmite prin difuzoare muzică aleasă pentru calmarea cîinilor diagnosticați ca „nervoși". O cunoscută actriță de cinema, entuziasmată de această realizare, a și hotărît să încredințeze pudelul ei, care suferă, se pare, de accese colerice, psihanaliștilor din New York. Ea a încălcat regulamentul societății de avioane, nepermițînd ca psihanalizatul să fie dus în compartimentul bagajelor: „Cățelul se află sub îngrijire psihiatrică — a declarat ea — și nu are voie să fie lăsat singur pînă la determinarea precisă a diagnosticului". Care va fi diagnosticul? Cine știe! S-ar putea să se constate că vietatea s-a găsit o vreme sub influența unei secte religioase necunoscute.

Păpușile călătoare

Oamenii de afaceri americani întrunindu-se mereu într-un alt loc din țara lor — sau în alte țări pe care le administrează — au sugerat indirect Nellei Bogart, o brunetă seducătoare cu ochi verzi, cum o descrie ziarul „France Soir", o idee ingenioasă și extrem de rentabilă. Ea a creat un harem ambulant compus din o sută de „păpuși ale viciului", cu care se deplasa, feroviar sau aviatic, după urgență, în localitățile unde aveau loc reuniuni de afaceri la cel mai înalt nivel. Sarcina întreprinderii era de „a laveseli", după muncă, pe stimații trustmeni.

Bruneta seducătoare a fost zgîrcită cu amănuntele asupra acțiunilor ei înveselitoare, dar judecătorul Dimock din New York caută s-o convingă că ea organizase de fapt „un serviciu național de prostituție".

Martorii procesului sînt extrem de reținuți. Ei oferă justiției americane detalii de acest fel: „Mi-a închiriat tot hotelul pe șase luni înainte, dar *habar n-am* cine era în camere" (un hotelier din Chicago). „I-am închiriat, cu o sumă mare, trei linii telefonice particulare, dar *habar n-am* cine și cu cine vorbea" (d-na H. Deutschel, proprietara unui serviciu telefonic pentru abonații absenți de la domiciliu). „Am fost una din «păpușile» Nellei, am lucrat trei ani pentru ea, dar *habar n-am* cine erau «clienții»" (Simone Chenet, de 18 ani, origine elvețiană, blondă). Totuși, din naivitate originară sau din șiretenie bine dirijată de patroană, micuța elvețiană a mai mărturisit că în toiul chefurilor aprige „clienții" rosteau propoziții — pentru ea cîndate: „Nu trebuia să ne băgăm în peninsula aia mlăștinoasă", „Cu generalul Challe am mizat pe un cal mort", „Ăla de la Saigon se duce oricum de ripă, mai bine l-am împinge noi" — ceea ce presupune că erau persoane care aveau și preocupări politice, nu numai economice, și că distracția cu păpușile viciului îi predispunea la meditații și asupra altor preocupări vicioase.

Judecătorul Dimock a încercat să cheme și martori din înalta societate. Din nefericire, aceștia erau foarte ocupați. Un membru al familiei Morgan era plecat în Laos, în calitate de consilier tehnic pentru elicoptere defecte. Un înalt funcționar al unei bănci, ținînd de proprietățile casei Dupont de Nemours, era programat cu o serie de conferințe la Miami „pentru pregătirea unei importante acțiuni".

Procesul trenează în mod plictisitor. Se crede că Nella Bogart e pasibilă de o pedeapsă pînă la un an detențiune condiționată și o destul de grea amendă...

Enibaharul antihidrogenic

Firește, cele de mai sus sînt distracții pentru domni. S-au creat însă și modalități agreabil-instructive de ucidere a timpului mult prea liber al doamnelor de familie bună. Mai notorii sînt: contactul cu științele oculte, vrăjitoria, astrologia și prorocirile laico-profesioniste. Altele, mai obscene, nu e cazul să fie pomenite.

Cîteva date nude:

Dl. Joe K., fabricant de mătăsuri imprimate, proprietar de imobile, introduce o reclamație împotriva unui grup de șarlatani. Motivul: soția, fiica și cumnata, suferind — sau năzărindu-li-se că suferă — de afecțiuni reumatice, au fost îndemnate de șarlatani să petreacă patru ore zilnic într-o mină de uraniu părăsită (statul Texas). S-a plătit patrusprezece dolari ora de ședere în mină. După „absorbirea" timp de optsprezece zile a „radiațiilor lecuitoare", cele trei femei au fost internate în spital cu diagnosticul de artrită acută. Șarlatanii n-au fost prinși. La descinderea făcută în mină, au fost găsite alte treizeci de doamne din buna societate a orașului, care „absorbeau" radiații. În cursul anchetei, una a mărturisit că a cumpărat pentru 1.100 dolari un „atomotron" în care fierbea „apă iradiată"; i se recomandase să ia opt linguriță pe zi. S-a constatat că aparatul era de fapt o mașină de spălat rufe scoasă din uz, care se încălzea la priză cu o rezistență de fier de călcat.

În strada 43 din New York se află biroul lui Roy Horn de profesiune declarată „filantrop" și sediul firmei al cărei proprietar e: „Institutul apelurilor emoționale". Roy Horn încasează 100 de dolari pentru o vizită. În timpul vizitei el solicită clienților „fluidul emoțional". Cînd „fluidul" nu răspunde la apel sau vine sărac, atunci chemătorul rostește „fraze magice". După un număr de fraze magice, vizite, ședințe și dolari, fluidele cresc, devin uneori chiar năvalnice, clientele capătă o stare vecină cu isteria și în clipa aceea Roy Horn le asigură că și-au însușit secretul fericirii. Printre cliente se găsesc persoane ilustre; după cum relatează ziarul italian „Il Giorno", chiar și soții ale unor diplomați care s-au întors nefericiți din anumite țări (Cuba, de pildă) și care acum nu mai emit probabil nici un fel de fluide.

La Chicago a funcționat pînă spre jumătatea anului 1960 o fabrică de „leacuri antivrăjitorești", subintitulată „Întreprindere chimică". În registrul „fabricii", la capitolul „materie primă" erau trecute printre altele: „piele de șopîrlă verde, inimă de cuc celibatar, gheară de corb în vîrstă, cenușă de os de sobol, greieri măcinați, vîrf de coadă de ornitorinc, firimituri de pene de barză lehuză[4]... „Leacurile" aveau prețuri foarte mari și indicații terapeutice surprinzătoare, de genul: împotriva deochiului, a descîntecelor rău intenționate, a geloziei bazate pe dragoste, a geloziei bazate pe ură, a geloziei iscate de o cauză necunoscută. Fiertura de coada calului în care s-a aruncat un gălbenuș de ou de porumbel călător, amestecat bine cu o bucată de sticlă afumată, era recomandată contra „vrăjilor de dragoste". Iar infuzia de șapte boabe de enibahar în care au fost lăsați să plutească, șapte nopți, șapte nasturi de sidef japonez era dată ca leac sigur împotriva uriașilor exploziei unei bombe cu hidrogen — numai în cazul cînd infuzia e băută simultan cu explozia...

Un număr de persoane total imbecilizate au protestat la poliție cînd fabrica a refuzat să le mai vîndă un leac dovedit drept toxic. Judecătorul care i-a arestat pe „fabricanți" a fost pus cu uluire în fața unei adevărate biblioteci de scrisori de mulțumire către fabrică. Printre ele erau și epistole provenite de la funcționari cu răspundere în aparatul guvernamental, vedete de cinema, soții de bancheri și industriași. Ancheta e în curs de un an și jumătate.

Ar fi comic, evident...

...Dacă nebunia și șarlatania astrologico-chiromantico-vrăjitorească s-ar restrînge numai la sfera problemelor sentimentale. Dar în ultima vreme își fac loc aici și implicații politico-militare. Iar isteria cultivată pe acest teren nu poate avea efecte comice...

★

Ce sînt toate acestea?

Trăsături caracteristice ale vieții spirituale a elitelor occidentale, momente din agonia tragicomică a unei lumi, distracții morbide de sfîrșit de itinerar...

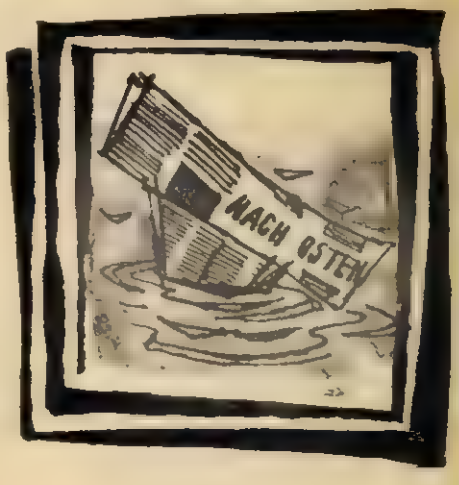

FECIORUL BĂRĂGAN

Nu ne jucăm cu vorbele cînd afirmăm: un nou soi de grîu de calitate superioară este sinonim cu o nouă victorie în agricultură. Acest lucru a fost arătat cît se poate de limpede la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie - 1 iulie a.c.

De altminteri, unui holde care adună în brațele sale ogoare întinse nici nu i-ar sta bine în straie de spice sărăcuțe. Deci la holda mare spice mari, bogate în calități de panificație, spice de mare productivitate. Pentru împlinirea acestui deziderat doctorii pămîntului — oamenii de știință din agricultură — dau o bătălie grea, ale cărei succese au început deja să se arate.

Însemnările noastre de mai jos, culese pe cea mai întinsă și mai măcoasă cîmpie a țării — Bărăganul — încearcă să comunice cititorilor cîte ceva din experiența oamenilor care verifică știința din cărți în laboratoarele ogorului.

Ce nu știe toată lumea

Grîul, cum știe oricine, se naște de la plecarea cocorilor pînă la coacerea merelor dulci, la sfîrșitul lui iunie. Aproximativ deci, nașterea unui bob de grîu durează cît nașterea unui copil. Splendidă coincidență. Numai că nașterea unui nou soi de grîu durează — nu de puține ori — decenii întregi. Numeroși savanți au stat ani de-a rîndul cu nasul în cărți, au făcut mii de experiențe și, cînd au încărunțit, au avut bucuria unei trude îndelungate. Bobul de grîu mai productiv. Ca să vă convingeți de acest adevăr, întrebați-l pe savantul nostru, pe academicianul Gh. Ionescu-Sișești.

Socialismul a creat însă condiții de mîna întîi pentru ca bobul de grîu mai productiv și de o calitate superioară să se ivească în spic, pe lotul de experiență și în cultură mare într-un timp cu mult mai scurt. Și aici, ca și în alte sectoare, se petrece un fenomen specific socialismului: mutarea viitorului către prezent.

O glorie care apune

În urmă cu peste zece ani, Stațiunea agricolă experimentală de la Mărculești — tipică pentru condițiile agroclimatice din Bărăgan — a primit Premiul de stat clasa întîi pentru crearea soiului de grîu Bărăgan-77. La ora aceea, Bărăgan-77 era o glorie a grîului românesc. În condițiile agrotehnice de atunci soiul acesta dădea producții mari. Iată însă că astăzi nu mai sîntem pe deplin mulțumiți nici de comportarea lui Bărăgan-77. Acum nu mai dăm la hectar 200 kilograme îngrășăminte minerale ca în 1950, ci 500 kg; acum nu mai facem arături de 18 cm, ca în 1950, ci de 30 cm; acum nu mai avem nevoie de un grîu cu paiul înalt, pentru simplul fapt că-l culcă vînturile și face greutăți combinei la recoltare. Deci la agrotehnica superioară pe care se bazează agricultura socialistă Bărăgan-77 nu răspunde tocmai cum se cuvine. Fapt pentru care gloria lui e pe ducă. Nu-i nimic. Știința nu va lăsa pe schemă un loc liber al gloriei.

Aici e esența

Știți din văzute, din trăite, din manualele de geografie că Bărăganul are un climat extrem continental; știți că aici cad cele mai puține precipitații (400 milimetri și chiar sub 400 mm); știți că primăvara e rece și uscată, că iarna mușcă aici cu dinți de ger și că în mulți ani e văduvită de zăpadă. Ei, la aceste condiții care influențează cea mai întinsă cîmpie a țării, știința caută soiul de grîu corespunzător. Adică soiul care să reziste și la secetă, și la ger, și la cădere, și la boli și, pe deasupra, să fie de mare productivitate și să aibă certe calități de panificație.

În momentul de față cercetările oamenilor de știință de la Stațiunea agricolă experimentală de la Mărculești atacă aceste probleme. Rezultatele parțiale obținute atestă un lucru: cercetătorii aceștia tineri își

ULUI

vor îndeplini sarcinile cu mult înainte ca iarna să-şi arate semnele la tîmplele lor.

Cine a căzut la examenul de maturitate

La Mărculeşti se experimentează în culturi comparative peste 300 de soiuri de plante (grîu, porumb etc.) create în ţară şi peste hotare. În ultimii ani s-au introdus cîteva soiuri străine dintre care: Bezostkaia, Skorospelka, Triumph, San Pastore etc. Toate aceste soiuri au fost încercate în culturi comparative, timp de 2-4 ani, alături de o serie de soiuri nou create la alte staţiuni experimentale din ţară şi de soiurile vechi A-15 şi Bărăgan-77. În vara aceasta, la recoltă, cînd grîul a dat examenul de maturitate, unele soiuri de grîu de import — destul de vestite — au obţinut notă mică şi ca atare n-au trecut examenul. Fără îndoială că aceste soiuri (de altfel cu bună productivitate) dau rezultate bune în condiţii agroclimatice deosebite de cele din Bărăgan. Aici însă ele nu au luat examenul datorită faptului că în Bărăgan se petrece destul de des, mai cu seamă cînd seceta din sol e combinată cu seceta din aer, fenomenul şiştăvirii (zbîrcirii), fenomen care a acţionat din plin asupra lor.

Iată unele calificative:

San Pastore: foarte bun. Însuşiri: productivitate mare, precocitate, rezistenţă la cădere. În condiţii de producţie mare, la G.A.S. Pietroiul, soiul s-a dovedit a fi deosebit de productiv. Se pretează la irigat, însă este mai puţin rezistent la ger decît celelalte soiuri.

Triumph: foarte bun. Însuşiri: precocitate, productivitate, pretabil la mecanizare.

Perspectivele unui flăcău fără mustăţi

E voinic, deşi are trupul mai scund. Cercetătorii de la Mărculeşti spun că în Bărăgan flăcăul ăsta blond şi fără mustăţi are mare viitor. E plin de sănătate şi nu-i prea pasă de boli, îndeosebi de rugina galbenă. Nici de vînt nu-i pasă, că nu-l pune la pămînt. Trebuie avut în vedere ceea ce-i mai important: flăcăul acesta s-a dovedit a fi foarte bogat. El a dat cu 1.500 kg la ha mai mult decît soiul San Pastore.

Numele flăcăului, adică al soiului acesta de grîu: Bezostkaia. Patria unde s-a născut: Uniunea Sovietică.

Creaţii autohtone

Am vorbit mai întîi despre soiurile de grîu care au fost importate, pentru că aşa cere protocolul: să te porţi frumos cu oaspeţii străini.

Cercetătorii de la Mărculeşti sînt preocupaţi de crearea a noi soiuri de porumb de mare productivitate. Inginera Anela Miller (stînga) urmăreşte felul în care se face polenizarea forţată la porumb, pentru obţinerea liniilor care participă la crearea hibrizilor simpli şi a celor dubli.

Nu vrem un pai de grîu înalt cît plopul, ci un pai scund, cu un spic voinic! În laboratorul de ameliorare a grîului se măsoară lungimea paielor şi cantitatea de boabe din diferite spice.

Inginerul Ion Ştefan, cercetător la secţia de ameliorare a grîului.

Însuşi Bărăganul a devenit un laborator. Pe cîmpul experimental s-au cultivat diverse soiuri de grîu care sînt supuse cercetărilor.

Dar trebuie să spunem un cuvînt de laudă şi despre creaţiile autohtone, despre soiurile de grîu create de cercetătorii noştri. În sensul acesta se numără: linia Bărăgan-12 care, în condiţii de producţie, s-a clasat deasupra soiului american Triumph (amintim cititorilor că această linie Bărăgan-12 a ajuns în medie pe patru ani la o producţie deosebit de ridicată); liniile I.C.A.R.-497, I.C.A.R.-520 par de asemenea de perspectivă deoarece asigură producţii mari şi au evidente calităţi de panificaţie. Chiar în anii cu ştiţăviri puternice la grîu, aceste două soiuri au dat la Mărculeşti o producţie remarcabilă.

Aşadar, în Bărăgan se dă o luptă necontenită pentru crearea soiurilor de cereale de mare productivitate. Inginerul Gheorghe Tuşa, directorul staţiunii de la Mărculeşti, a ţinut să ne spună:

— În Bărăgan trebuie să se nască foarte curînd un flăcău foarte bogat. Adică un soi de grîu de mare productivitate. Sarcina aceasta nu-i de loc uşoară. Din zece mii de spice, dacă alegi o sută care să întrunească toate condiţiile ideale, strigi „ura!" şi începi experienţa. Noi depunem toate eforturile pentru ca într-un timp scurt să creăm — aşa cum arăta tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la Plenara C.C. al P.M.R. din 30 iunie-1 iulie a.c. — soiuri de cereale de mare productivitate. Avem toate condiţiile pentru ca să îndeplinim această sarcină de covîrşitoare importanţă pentru agricultura socialistă şi pentru economia noastră naţională aflată în plin progres. Deci într-un viitor apropiat vom avea un Bărăgan irigat pe care vor creşte soiuri de cereale de mare productivitate.

Ştiinţa e verificată de practică

Staţiunea experimentală agricolă Mărculeşti nu se mulţumeşte numai cu rezultatele pe care le obţine pe teren propriu. Încă înainte de a lua calea producţiei, rezultatele experimentale se verifică în condiţii de cultură mare pe terenurile gospodăriilor agricole colective şi de stat din Bărăgan.

În 1961, staţiunea a făcut o serie de experienţe cu soiuri de grîu şi hibrizi dubli de porumb romînesc şi străin, puse la concurs pe suprafeţe mari la G.A.S. Dragalina, G.A.S. Jegălia, G.A.S. Roseţi, G.A.S. Pietroiul, G.A.C. Reviga, G.A.C. Ogoarele şi altele. Aici, împreună cu gospodăriile respective, s-a urmărit felul în care se comportă soiurile la aceeaşi agrotehnică aplicată şi se apreciază la sfîrşitul experienţei care soiuri dau cele mai bune rezultate pentru a fi extinse pe toate suprafeţele. La G.A.S. Dragalina soiurile sovietice (Bezostkaia şi Skorospelka) au dat cele mai mari producţii faţă de celelalte soiuri din import. Producţii mari a dat şi linia Bărăgan-12.

În cadrul G.A.S. Pietroiul, în condiţii de irigare, a dat rezultate foarte bune soiul de grîu San Pastore şi soiurile romîneşti. În felul acesta, în bătălia pentru obţinerea soiurilor de mare productivitate sînt chemate să-şi dea contribuţia nu numai staţiunile experimentale, ci şi unităţile agricole din agricultura noastră socialistă.

G. CIUDAN
Fotografii de Tr. PROSAN

DINCOLO DE SÎRMA GHIMPATĂ DE LA FORT BRAGG

La Fort Bragg, în statul Carolina de Nord, se află așa-numitul „centru special al armatei S.U.A. de purtare a războiului" (foto 1). Aici sînt pregătiți diversioniști și provocatori (foto 2 și 3) pentru a fi trimiși în diferite țări.

CAVALERII RĂZBOAIELOR MICI

de Gh. IOSUB

Printre mlaștinile din Carolina de Nord (S.U.A.) 50 de oameni și-au ridicat corturi și au trecut la „acțiune". Misiunea lor era de a intercepta și dezorganiza manevrele trupelor regulate ale armatei americane. Tot astfel în Filipine un detașament asemănător s-a strecurat prin junglă în spatele grupului de luptă al regimentului 503 de infanterie american, a simulat că aruncă otravă în apa potabilă, a „capturat" camioane și a înfrînt „înaintarea" acestui regiment.

Cum asemenea acțiuni au loc tot mai frecvent și după anumite planuri precise, presa americană nu face un secret din faptul că ele constituie pregătiri pentru a se pune în practică teoria „războaielor mici" emisă de Pentagon (Ministerul de Război al S.U.A.). Să vedem mai întîi cum a apărut această nouă teorie a „războielor mici"?

„Salvați războiul!"

Cu numai zece ani în urmă, conducătorii politici și militari ai Statelor Unite mai păreau convinși de superioritatea militară a țării lor față de Uniunea Sovietică. În cercurile oficiale din S.U.A. predomina concepția „războiului total" atomic. Dar pierderea oricăror iluzii cu privire la deținerea monopolului atomic de către Statele Unite, urmată de constatarea, dureroasă pentru militariștii din S.U.A., a inferiorității în ceea ce privește armele rachetă, a impus o schimbare a întregii strategii americane. Trebuia găsită o soluție pentru depășirea situației „impasului nuclear". Potrivit concluziilor la care au ajuns experții Pentagonului, acest „impas" constă în faptul că potențialul celor două puteri (S.U.A. și Uniunea Sovietică) ar fi ajuns, chipurile, la un... echilibru, ceea ce ar însemna că în cazul unui război ambele părți ar fi capabile să-și dea reciproc lovituri nimicitoare cu arme nucleare. În aceste condiții începerea unui război total de către Statele Unite ar fi egală cu o sinucidere. Și totuși războiul trebuia...salvat.

„Salvați războiul!" a fost strigătul de alarmă al monopoliștilor care storseseră profituri uriașe de pe urma cursei înarmărilor. „Salvați războiul!" a fost strigătul de panică al monopoliștilor care-și vedeau periclitate interesele din colonii și din țările semidependente.

Războaie mici — afaceri mari

Așa a apărut noua doctrină a războaielor „mici", „locale", „limitate". Fabricanții de armament au răsuflat ușurați: războaiele mici cer armament clasic; deci, fără a înceta cursa atomică, se va acorda din nou atenție și acestui gen de armament. Astfel profiturile nu numai că nu vor scădea, ci vor crește, deoarece armamentul clasic înghite mult oțel și alte materii prime ce constituie actualmente surplusuri pe piața americană. Nu degeaba în fruntea Ministerului de Război al S.U.A. a fost numit Mc. Namara, președintele Consiliului de administrație al trustului „Ford", trust interesat în fabricarea de armament clasic...

Monopoliștii care investiseră milioane de dolari în străinătate și-au făcut și ei socoteala: „De acum încolo ne vom putea răfui cu cei ce se vor așeza în calea profiturilor noastre în Asia, Africa sau America Latină". În fond, războaiele locale nu sînt altceva decît încercarea de a înăbuși mișcările de eliberare națională și sociale, cu alte cuvinte „export de contrarevoluție".

Dar „războaiele mici", de tipul celor puse în practică — în ultimul timp — în Cuba și Laos, n-au putut salva de la înfrîngere trupele mercenare, în ciuda ajutorului masiv și a intervenției directe a Statelor Unite.

Ar fi fost cazul ca cercurile conducătoare din Statele Unite să tragă concluziile necesare din aceste înfrîngeri și să renunțe la teoria „războaielor mici". Dimpotrivă însă, pregătirile pentru asemenea războaie se întețesc. „Sînt numit—

AȘA CONSILIERI... AȘA PERSPECTIVE

Autoritățile militare americane recurg la „specialiști" străini pentru organizarea detașamentelor speciale menite să înăbușe mișcarea pentru libertate și independență națională din colonii și țările dependente. În acest scop — arată revista „Newsweek" — au fost invitați în Statele Unite un grup de ofițeri și subofițeri britanici care au participat la operațiunile de represiune împotriva patrioților din Malaya.

Paralel, în R. F. Germană, în cadrul trupelor de ocupație americane se organizează de asemeni detașamente de „partizani". După cum susține o revistă militară americană, acolo se recurge la sprijinul consilierilor naziști, specialiști în „a omorî și jefui dincolo de liniile inamice".

Oare acești „consilieri" nu le amintesc conducătorilor militari americani de faptul că, în ciuda crimelor făptuite de naziști în întreaga Europă și de colonialiștii britanici în Malaya și în alte colonii, acțiunile lor nu le-au adus nici un cîștig?

ÎN GOANĂ DUPĂ SALVAREA... RĂZBOIULUI

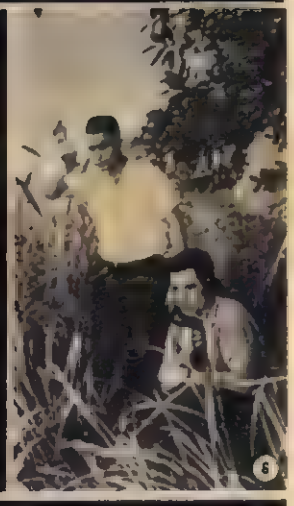

Pentru invazia împotriva Cubei, în Florida (S.U.A.) au fost recrutați și instruiți aventurieri și contrarevoluționari, care s-au specializat (la Fort Bragg și în alte „centre speciale") în lupta corp la corp (foto 4), în aruncarea cuțitului (foto 5), în transmisiuni (foto 6).

scrie cunoscutul ziarist american Lippmann — de numărul mare al oamenilor cu răspundere care doresc să folosească infanteria marină și parașutiștii americani în întreaga lume. Ei doresc să-i folosească în Laos, în Vietnam și în Cuba. Oamenii noștri trebuie să-și bage în cap că răscoala mondială care a ajuns în Laos, Vietnam și Cuba, care va ajunge probabil și în Iran și în anumite țări din America de Sud, că această revoluție mondială nu poate fi oprită și reglementată de infanteria marină a Statelor Unite, oricît de bine ar lupta ea".

De asemeni, în ziarul „New York Times" a apărut o scrisoare a unui cititor în care se spune: „Este un fapt istoric, și desigur Kennedy trebuie să știe acest lucru, deoarece este cunoscător în materie de istorie, că puține grupuri de refugiați — chiar cînd sînt sprijiniți de un masiv ajutor străin și de puternice forțe contrarevoluționare care operează în țara lor — au reușit să răstoarne vreodată o adevărată revoluție socială care a lichidat o clasă conducătoare tiranică dînd pămînt țăranilor și eliberînd muncitorii din sărăcie și exploatare economică. Unul din cele mai dureroase eșecuri ale contrarevoluției din cursul istoriei este cel înregistrat de expediția noastră americană trimisă în Rusia de nord să sprijine contrarevoluția din 1918-1919. Aici, în 1918, se afla unul din acele guverne marionetă corupte și grotești, de felul celor pe care Statele Unite le-au sprijinit atît de des, în atît de multe crize internaționale, fapt care însă întotdeauna s-a soldat cu o dezamăgire".

În presa americană au apărut numeroase comentarii de acest gen, dar, după cum anunță agențiile de presă, senatorul Fullbright, după o întrevedere avută cu președintele Kennedy, a declarat că președintele va trimite totuși trupe americane în Vietnamul de Sud, „să lupte împotriva comuniștilor".

De altfel în mesajul său din 25 mai a.c. chiar președintele Kennedy a anunțat schimbări importante în cadrul forțelor terestre, accentul punîndu-se pe războaiele purtate în junglă, pe cele neconvenționale sau de guerilă.

„Partizani" de export

În neputința lor de a înțelege sensul evenimentelor, strategii Pentagonului au găsit că eșecurile înregistrate în Cuba și Laos s-ar datora faptului că Statele Unite nu sînt... pregătite îndeajuns pentru războiul de partizani. Iată de ce în momentul de față se „antrenează" cu febrilitate în Statele Unite diferite detașamente de „partizani". Raționamentul acestor strategi este următorul: dacă 50 de mii de partizani algerieni pot ține în șah 800 de mii de soldați și polițiști francezi; dacă 10-12 mii de partizani vietnamezi pot obține succese în Vietnamul de Sud, în pofida faptului că Ngo Dinh Diem are 200 de mii de soldați, de ce nu am avea și noi, americanii, succese dacă am organiza armate instruite pentru lupta de partizani? Revista americană „Time" scrie următoarele în legătură cu felul cum sînt pregătiți așa-ziși partizani americani:

„Partizanii pot mînui o armă învechită, de fabricație străină, pot arunca în aer un pod, pot mînui un arc cu săgeți, pot obține cu cuvinte mieroase pline de la un băștinaș, vorbindu-i în limba acestuia...Scopul cel mai important este să se obțină sprijinul populației locale, prin promisiuni, amenințări, mită sau alte mijloace".

Asemenea raționamente dovedesc cît de departe de realitate se situează cei care elaborează strategia americană. Dacă un număr relativ mic de partizani fac față unei armate mari, aceasta se datorează faptului că lupta lor este de fapt lupta întregului popor pentru o cauză justă și se bucură de sprijin deplin din partea întregului popor. Dar pe ce sprijin ar putea conta așazișii partizani pregătiți în S.U.A. și strecurați pe teritoriile altor țări? Și în Cuba invadatorii au sperat într-un sprijin din partea populației, luînd drept realități propriile lor dorințe. Într-un articol apărut în revista franceză „L'Express", cunoscutul scriitor Jean Paul Sartre, care a vizitat Cuba, scria cu sarcasm referindu-se la aceste speranțe deșarte:

„Invadatorii, mi se spune, sperau să fie ajutați din interior. Ajutați de țărani? De muncitori? Aceasta-i un nonsens. Cînd Castro a început lupta, țăranii au înțeles că el acționează în interesul lor. În prezent ei știu ce au dobîndit și reprezintă sprijinul cel mai puternic al regimului. Dacă veți cobori din munții Sierra și vă veți adresa acestor țărani în felul următor: «mergem să-l ucidem pe Castro; fiți atît de buni și dați-ne ceva de mîncare», aveți prea puține șanse să fiți bine primiți..."

Dacă regimul de cruntă tiranie din Vietnamul de Sud, regim sprijinit de S.U.A., este dat ca un exemplu de libertate, se mai poate întreba cineva de ce imperialismul american este urît de popoare?

În ciuda repetatelor eșecuri, cercurile imperialiste continuă nu numai să susțină teoria „războaielor mici, locale", dar intensifică pregătirile pentru punerea ei în aplicare. În felul acesta ei se joacă cu focul, căci un „război mic" se poate transforma oricînd într-unul mare.

Cît privește țelul „micilor" războaie, el constituie doar o iluzie. La o recentă conferință de presă, Dean Rusk, secretarul Departamentului de Stat al S.U.A., arăta că „problema este dacă ne vom supune istoriei"...

Oare își închipuie cineva că „războaiele mici" vor putea opri cursul implacabil al istoriei?

ROLURILE S-AU SCHIMBAT

Ziarul „New York Times" scrie:

„Președintele Kennedy a cerut fonduri speciale pentru extinderea «unităților destinate războiului de guerilă»... În teorie, Statele Unite ar trebui să fie admirabil pregătite pentru lupta de partizani. Revoluția noastră a fost în mare măsură un război de partizani îndreptat împotriva jugului colonial englez. Dar ea a biruit tocmai datorită caracterului ei popular, în timp ce „partizanii" americani de astăzi sînt dinainte sortiți să fie înfrînți pretutindeni, deoarece lor li s-a destinat rolul pe care-l aveau în trecut armatele colonialiste britanice, și anume acela de a înăbuși revoluțiile de eliberare națională.

Ce-l așteaptă pe „luptătorii de guerilă" pe care se bazează atît de mult Pentagonul? Această fotografie din zilele invaziei contrarevoluționare împotriva Cubei este deosebit de grăitoare.

CĂRȚI

Nina Cassian: „SĂRBĂTORILE ZILNICE"

Trăind pasionat, dar comunicîndu-și emoțiile cu luciditate, Nina Cassian demonstrează și în acest volum (ca și în recentul „Spectacol în aer liber") același binecunoscut lirism, spontan și direct, ce-i este propriu. Imaginile sale, chiar cînd împrumută severitatea liniilor și unghiurilor geometrice („Hala"), atestă prezența temperamentului sensibil, care găsește oriunde un motiv de vibrație.

Nina Cassian este, cum s-a spus, o poetă a faptului cotidian al vieții socialiste, o poetă a dragostei și tinereții omului nostru nou. Ciclul de „Reportaje", de „Omagii", ca și acela intitulat exclamativ și patetic „Amatevi sempre", ne poartă în lumea realității imediate, a sentimentelor celor mai obișnuite și de aceea, fără îndoială, atît de profund semnificative. Atunci cînd compune „Scrisoarea de dragoste" (dintr-o gospodărie colectivă) sau cînd meditează noaptea în sala de ședințe („Noaptea în sala de ședințe"), Nina Cassian reprezintă un ecou al masei, o voce-exponent care transmite cu mijloace sintetice fiorul poetic. „Pe o plajă japoneză" sau „Hilton-Hotel", „Copacul negru" sau „Inventar" corespund întru totul vederilor omului socialist, care urăște războiul și exploatarea, care se eliberează din ce în ce mai mult de tristețe și de poverile morale ale trecutului. De asemeni, poezia de dragoste a Ninei Cassian, cu impulsurile ei optimiste și cu binefăcătoarea lipsă de romantism dulceag („În goana trenului"), atestă sensurile morale noi, superioare, ale sentimentului.

Cultivînd „ideea", „luciditatea" („Odă luciditații") și expresia directă, Nina Cassian și-a compus o formulă poetică originală, în genere concordantă cu efuziunea ei lirică. Se observă totuși pe alocuri anume ușoare tendințe abstractisante, care fac să pălească unele imagini („Industrie") și să-și micșoreze forța emoțională unele poezii, în ansamblu realizate. În asemenea cazuri, se ivește pericolul prozaizării, pe care Nina Cassian poate și trebuie să-l evite. Cititorul „Sărbătorilor zilnice" rămîne însă încîntat că se regăsește în cele mai multe pe sine: colectivist în „Scrisoare de dragoste", pescar în „Tablou", miner în „Adînc", om al erei cosmice în „Astronautica", ca și în altfel de alte ipostaze ale prezentului.

AL. SĂNDULESCU

MUZICA

AL DOILEA CONCURS ȘI FESTIVAL INTERNAȚIONAL „GEORGE ENESCU" DE LA BUCUREȘTI

La sediul Comitetului de organizare a celui de-al doilea Concurs și festival internațional „George Enescu" se pot întîlni zilnic muzicieni virtuoși și tineri, preocupați de această manifestare de renume mondial pe care o va găzdui Capitala noastră între 5 și 20 septembrie.

Discuțiile se poartă în legătură cu participarea unor personalități remarcabile din diferite colțuri ale lumii în cadrul festivalului și, deopotrivă, în jurul prezenței tinerilor muzicieni de mare nădejde, care se vor întrece, în cadrul concursului, la cele trei secții: canto, pian și vioară. Se cercetează cu interes fișele personale ale acestor tineri și se află, în același timp, care sînt lucrările cu care se vor prezenta la concurs.

— Cu ce bucăți v-ați înscris la Concursul internațional „George Enescu"? — am întrebat-o pe Dorothea Palade (foto 1) de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R., una din concurentele țării noastre la secția canto.

Tînăra mezzosoprană ne-a răspuns cu promptitudine:

— Arie din „Orfeu" de Gluck, „Serenada zadarnică" de Brahms, „Dar către Ana" de George Enescu.

Tînăra cîntăreață, studentă în anul V la Conservatorul „Ciprian Porumbescu", a reținut cu plăcere faptul că printre concurenții de peste hotare cu care se va întrece la concurs se găsește, de pildă, Roman Santana Cárdenas din Cuba, și el tot student la Conservatorul municipal de muzică din Havana, sau că la secția canto concurează de asemenea basul-baritonul James Standard (foto 2) din S.U.A., posesor al diplomei „Bacalaureat al artelor". Tînărul cîntăreț se prezintă cu un valoros palmares: în 1957 a apărut ca solist pe scena Teatrului „Metropolitan Opera", iar în 1960 a cîntat la Opera din San Francisco, fiind interpret de lieduri, oratorii și opere.

... Dar pentru secția pian? Aici, alți tineri muzicieni, preocupați de repertoriul lor, așteaptă cu emoție zilele concursului. Printre aceștia se află și Maria Cristian (foto 3). Tînăra pianistă, absolventă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu" în 1959, a fost premiată la Concursul național „George Enescu" din anul acesta. Ea s-a manifestat în recitaluri, în concertele comemorative Mozart și Haydn, în emisiuni radiofonice și la televiziune, în concerte cu filarmonicile de stat din București, Timișoara, Iași, Sibiu, Tg. Mureș și Craiova. Și acum studiază cu aceeași pasiune ca și atunci cînd se afla pe băncile conservatorului. Astfel, după cum ne-a mărturisit, e convinsă că numai prin muncă perseverentă va putea să-și împlinească cele mai îndrăznețe visuri.

Cu cine se va întrece reprezentanta țării noastre și, o dată cu ea, alți tineri romîni? Printre alții cu Luis Gonsales Rojas (foto 4) din Cuba, absolvent al conservatorului în anul 1954 cu calificative maxime, după ce obținuse mai înainte la cîteva concursuri premiul I și Medalia de aur. Continuîndu-și studiile la „Julliar School of Music" din New York, primește apoi bursa „Beca Honorari", ca fiind unul din cei mai buni elevi.

— Cine mai este înscris la secția vioară?

... Întîlnirea aceasta a pus-o tînărul nostru reprezentant Mihai Radu-Paraschivescu (foto 5), absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" la clasa prof. Gh. Manoliu. El a putut afla că la secția vioară concurează printre alții și Jolanta Wilson (foto 6) din Polonia, care în anul acesta a obținut premiul I la Concursul național de muzică veche.

★

Tineri muzicieni din toate colțurile lumii se vor întrece la București, în luna septembrie, în cadrul Concursului internațional „George Enescu". Competiția aceasta de renume mondial va constitui, cu siguranță, înainte de toate, un minunat prilej de cunoaștere și prețuire reciprocă, de realizare a unor trainice prietenii.

S. N.

DISC

„SIMFONIA SPANIOLĂ

...pentru vioară și orchestră" se intitulează unul din cele mai frumoase și strălucitoare concerte pentru vioară, compus în veacul trecut de excepționalul violonist Eduard Lalo (în același timp unul din marii compozitori francezi, care a promovat cu o deosebită perseverență muzica de inspirație folclorică). Ritmica dezlănțuită a pitorescilor dansuri spaniole a fost admirabil redată de violonistul Ion Voicu, acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu" sub încercata bagheta a artistului poporului George Georgescu (înregistrare „Electrecord").

ULTIMUL CONCERT PENTRU PIAN

...compus de Wolfgang Amadeus Mozart, în ultimul an al scurtei sale vieți, este o operă plină de un puternic optimism, de o nestăvilită sete de viață. „Concertul pentru pian și orchestră în si major", KV 595 reprezintă o măiestrită construcție simfonică, a cărei arhitectură reiese cu limpezime din interpretarea fin nuanțată a pianistului Dieter Zechlin însoțit de Orchestra simfonică a postului de radio din Leipzig, condusă de renumitul dirijor german Franz Konwitschny, care ne-a vizitat acum cîtva timp țara. Înregistrarea este o remarcabilă reușită tehnică a casei de discuri germane „Eterna".

„MIREASA VÎNDUTĂ"

...celebra operă a lui Bedřich Smetana a prilejuit editarea unui mic disc microsillon (18 cm, 45 turații), pe care se află înregistrate două din cele mai cunoscute coruri, sub conducerea dirijorului Fritz Lehman în fruntea Corului și Orchestrei simfonice a radioului din Bavaria.

ARAM HACIATURIAN

...compozitorul „Concertului pentru violoncel și orchestră" înregistrat de „Electrecord" pe un disc mediu (25 cm, 33 turații), este unul din cei mai de seamă muzicieni contemporani, o proeminentă personalitate a muzicii sovietice. Violoncelistul Vladimir Orlov reușește să ne transmită cu multă sensibilitate ideile acestei lucrări simfonice concertante, de mare amploare. Dirijorul Eugene Goossens, la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu", conduce cu prestigiozitate.

ISTORIA CULTURALĂ A OMENIRII

O „Istorie a evoluției științifice și culturale a omenirii" se află în curs de elaborare, sub auspiciile UNESCO. La această mare operă lucrează un număr de 500 de savanți dintre cei mai remarcabili din lumea întreagă. Coordonarea lucrării a fost încredințată savantului brazilian prof. Carneiro, care este totodată și președintele comisiilor naționale constituite în diferite țări ale lumii. Țara noastră participă și ea la această operă, prin „Comisia națională pentru UNESCO".

ARTA POLONEZĂ ÎN FRANȚA

La Bordeaux va avea loc anul acesta cel de-al XI-lea Festival al artei plastice poloneze. Cu acest prilej au fost transportate în Franța numeroase exponate valoroase provenind din muzeele și colecțiile din Cracovia, Poznan și Varșovia. Un ciclu de conferințe asupra artei și culturii artistice în Polonia va avea loc cu același prilej. La dezbateri și-au anunțat participarea un număr de 40 de specialiști din diferite țări.

O EXPOZIȚIE INTERESANTĂ LA MOSCOVA

La Biblioteca publică de istorie din Moscova s-a deschis o expoziție purtînd denumirea „Istoria societății sovietice văzută prin amintirile contemporanilor". Se pot vedea aci numeroase fotografii datînd din primele timpuri ale revoluției, reproduceri după tablouri celebre, precum și numeroase cărți — memorii, jurnale intime și note — cuprinzînd aproape o jumătate de secol de istorie a statului sovietic.

Printre altele sînt expuse cărțile de amintiri ale marilor militanți și eroi ai războiului civil: „Itinerar" de Budionnîi, „Trecutul" de Pavel Postîșev, „Marșuri și lupte" de Oka Gorodovikov etc.

O secție specială expune note și memorii ale soldaților și ofițerilor care au luat parte, în timpul celui de-al doilea război mondial, la apărarea Moscovei, Leningradului, Odesei, Sevastopolului și Stalingradului.

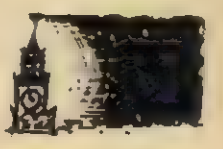

CE-I NOU ÎN TEHNICĂ

Omul gospodar se pregăteşte de cu vară

Zilele acestea la Moscova pot fi văzute echipe de muncitori care aşază nişte ţevi sub asfaltul trotuarelor. Nu este vorba nici de cabluri telefonice, nici de conductori electrici, şi de cu totul altceva... Moscoviţilor li se pregăteşte... trotuare încălzite!

Tuburile, prin care vor circula vapori fierbinţi de apă, au rolul să încălzească trotuarele şi să topească zăpada şi gheaţa ce se depun în timpul lunilor de iarnă.

Ne putem închipui cu cîtă bucurie vor primi moscoviţii această nouă dovadă a grijii gospodarilor capitalei sovietice.

Videotelefonul în R. S. Cehoslovacă

R.S. Cehoslovacă se va număra printre primele ţări ale lumii care vor folosi videotelefonul. De construirea lui se ocupă lucrătorii Institutului de cercetări ştiinţifice pentru telecomunicaţii.

Cercetările efectuate pînă în prezent au creat baza folosirii telefonului cu ecran atît în cadrul reţelelor telefonice oraşeneşti cît şi în al celor interurbane. Deşi va putea fi folosit orice tip de amplificator telefonic, pentru stabilirea legăturii va fi nevoie, concomitent, de două linii.

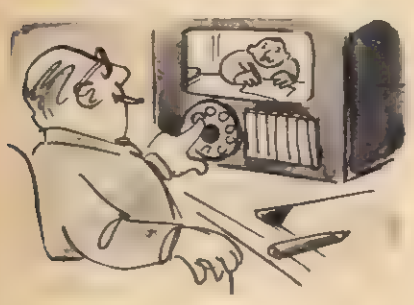

Şi o noutate... ceva mai veche

Ştiaţi că troleibuzele, vehiculele atît de comode ale zilelor noastre, au de fapt o vîrstă apreciabilă? Iată un strămoş al troleibuzului de la mijlocul secolului trecut. Textul la desen, extras dintr-un ziar al timpului, ne lămureşte că „a fost patentat un sistem de locomoţie (într-un oraş din S.U.A.—n.n.) a unor trăsuri pe şosele, cu ajutorul curentului electric. De-a lungul străzii se află o conductă dublă pe care rulează contacte mobile, puse în legătură cu trăsura printr-o furcă elastică.

Deocamdată trăsura electrică figurează numai pe hîrtie, dar ea pare să aibă un mare viitor mai ales acolo unde drumul este drept şi energia de locomoţie ieftină".

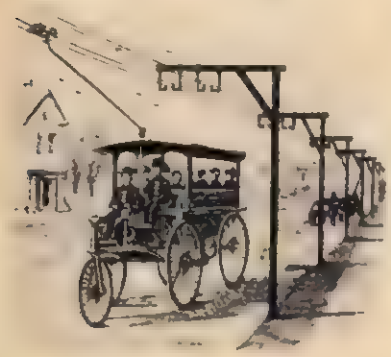

mozaic

DE PRIN LUME ADUNATE

SE POVESTEŞTE DESPRE... CAROL DAVILLA

— Domnule general, vă sfătuiesc şi vă rog să nu vă duceţi azi la curs. Inima domneavoastră are nevoie de un repaus.

Cuvintele acestea au fost adresate într-o zi de iunie a anului 1884 doctorului Carol Davilla de către tînărul medic Buiciliu, proaspăt întors de la studii din străinătate. El venise să-şi vadă maestrul şi, cu această ocazie, îl şi examinase ca specialist în boli de inimă.

După plecarea lui Buiciliu, Davilla se întoarse către maiorul Perticari, ce se găsea de faţă:

— Ia o foaie de hîrtie şi scrie o cerere de concediu de 6 luni pentru doctorul Buiciliu!

— Dar, domnule general, el n-a cerut nimic, n-a pomenit de nici un concediu...

— Da, aşa e, n-a cerut. Dar în timp ce el mă examina, eu îi ascultam respiraţia. Are absolută nevoie de repaus, de linişte, de aer de munte şi de supraalimentaţie. Înregistrează-i cererea, iar eu o voi rezolva. Va pleca la Sinaia la odihnă.

Celebrul nostru savant avusese dreptate: în cîteva clipe constatase că doctorul Buiciliu era într-adevăr surmenat şi suferea de modificări respiratorii.

VISURI DE MĂRIME

„Visul de mărime, iată ce i-a caracterizat viaţa", scria ziarul italian „Tri-

buna" într-un necrolog închinat celebrului dresor Batistelli.

„El şi-a început cariera la un circ de purici, ca să şi-o încheie în mod strălucit ca... dresor de elefanţi".

VĂ PLACE MODELUL?

Acest *deux-pièces* de vară, dintr-un material uşor, este destinat să satisfacă gusturile cele mai pretenţioase. Bluza din bumbac poartă cercuri roşii şi galbene şi dungi orizontale verzi, galbene şi albastre. Fusta are dungi diagonale albastre şi buline roşii. Coafura, formată din două cozi în jurul capului, este înconjurată de o bandă multicoloră.

Un amănunt, creatorul modelului a trăit în Mexic în secolul al XV-lea, iar desenul este reprodus dintr-o colecţie de documente istorice.

Imaginea de faţă, o propunere a creatorului nostru de modele, inspirată din desenul mexican.

PUTEŢI SĂ GHICIŢI?

Desenul de mai jos vă prezintă trei obiecte ciudate. Ce să fie? Meteoriţi, cochiliile unor animale antediluviene sau podoabe de sticlă dintr-un mormînt egiptean?

Se pare că nici una din toate acestea. Poate ne ajutaţi dv. punîndu-vă la contribuţie perspicacitatea. Dacă totuşi nu izbutiţi, întoarceţi revista..

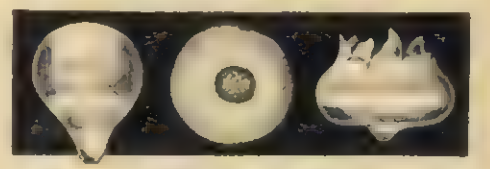

(Trei boabe de gutuială, de formă neobişnuită, cărora le Auxerre, în Franţa).

Să nu vă pese!

ORIZONTAL: 1) Îngheţată asortată — Terminaţie latină. 2) Comportare, ţinută. 3) Partenerul lui Bran — Aceea. 4) Alifie (mold.) — Ziua trecută. 5) El-celera (abr.) — Campion — Tie. 6) Şcolăriţă. 7) Actualitatea în îmbrăcăminte (pl.) — Transportă! 8) Ramură a Alpilor Centrali, dintre Mont Blanc şi Simplon — Înşă. 9) Oi negre sau tărcate — Plăcuţă folosită la asamblarea pieselor metalice. 10) În acest loc —Articulaţia braţului cu trunchiul. 11) Dumitale —Animale sălbatice.

VERTICAL: 1) Clădiri de locuit — Întins, iuţit. 2) A asmuţi — Susţine spicul. 3) Siea în engleză — Graminee pentru canari. 4) Textila — În formă de con (fem. pl.). 5) Auxiliar al perfectului compus — Eduard, acasă. 6) Dumneata — Încet, încet. 7) Deseori — Aici. 8) Din nou — Cinci roman — Luteţiu (chim.). 9) Aliată, legată — Prenumele cîntăreţei peruviene Sumak. 10) Dinţii — Mapă cu acte. 11) Delir.

NOTĂ. Dacă în cursul înscrierii cuvintelor în careu întîlniţi căsuţe ocupate de litere să nu vă pese! Săriţi peste ele şi înscrieţi dezlegarea corespunzătoare definiţiei în căsuţele libere. Veţi reuşi alte cuvinte corecte.

Dezlegarea jocului „C.F.R.", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Cuţar — Focar. 2) Ace — A face. 3) Raci — Orar — P. 4) A — Ieri — Ru fă. 5) Fiori — Circ. 6) Aca — Oferire. 7) Urs — Ere — Fr 8) Frecare — Cui. 9). Ri — Aro — Fir. 10) A — Frică — Ule. 11) Ceai — Eforie.

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

moda

ÎN SERILE DE VARĂ

Moda acestui an acordă egală importanță atît clasicei siluete cu fusta amplă, înfoiată, cît și celei mai noi, cu corsajul tubular, talia coborîtă și cu fusta lejeră pe șolduri.

Modelele pentru serile de vară pe care le-am ales din colecția prezentată de fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" ilustrează cu mult gust și ingeniozitate ambele tendințe, oferind sugestii variate, potrivite pentru orice siluetă.

Ca o spumă apare această vaporoasă rochie de dans pentru fete tinere (foto 1). Confecționată din tul alb de nylon, ea are corsajul suplu, foarte discret pensat, iar fusta amplă, rotundă, e formată din trei volane suprapuse. Drept garnitură, cîțiva trandafiraș trez nesunși în volanele fustei.

La ocazii festive e desebit de elegantă finuta rochie și pardesiu din material imprimat. Modelul de față (foto 2) e foarte nimerit pentru siluetele mai pline. Din relon înflorat, rochia are o linie dreaptă, cu un mic drapaj asimetric. Mantoul, dublat cu relon unt, într-una din culorile imprimeului, are o linie amplă și mînecile trei sferturi, chimono.

Amplu și vaporos e și ansamblul (foto 3) din două nuanțe de voal de nylon (monofil). Prin drapaj, cele două nuanțe dau un efect de degrade. Rochia are corsajul ajustat și fusta largă. Pardesiul, din același material, are linia evazată și mînecile chimono, pînă la cot.

Colțul cosmeticienei

PRODUSE ANTISOLARE

Pentru apărarea pielii de neajunsurile băii de soare se folosesc produse antisolare, sub formă de uleiuri, creme și pudre. Ele au calitatea de a absorbi razele care provoacă insolația, lăsînd să treacă numai razele care bronzează pielea. Cremele pe bază de lanolină au, datorită acesteia, o acțiune de filtrare a razelor solare. Orice colderemă poate fi transformată în cremă antisolară dacă vom cere farmacistului nostru acest lucru. Aceste creme nu trebuie parfumate, deoarece parfumurile folosite pot păta pielea. Înainte de expunerea la soare, tenul trebuie să fie curățat prin spălare sau demachiat cu un lapte. În cazul unui ten uscat, crema antisolară va fi întinsă pe toată fața. În cazul unui ten gras, spre a evita formarea ridurilor, vom întinde crema numai în jurul ochilor.

Un foarte bun ulei antisolar este produsul „Bronzol". Cremele pe bază de stearat, în care s-au încorporat substanțe cu acțiune filtrantă, sînt indicate pentru tenurile grase. Tot atît de indicate sînt și pudrele antisolare ca, spre exemplu, cele pe bază de talc, pe care de asemenea ni le poate prepara, la cerere, orice farmacist. Preparatele antisolare — uleiuri sau creme — sînt aplicate pe piele foarte ușor, fără a se freca, deoarece prin pătrunderea în piele își pierd eficacitatea. După baia de soare, obrazul va fi spălat cu apă călduță și uns cu o cremă hrănitoare (dacă este uscat) sau cu o cremă pe bază de stearat (dacă este gras). În caz de insolație se vor aplica comprese cu ceai de mușcețel, care este un bun decongestionant, și se va pudra locul suferind cu oxid de zinc și amidon în părți egale, iar ca unguent se recomandă „Jecolan".

Georgeta MĂLIN

— De vorbă cu medicul —

SAREA ÎN DIETETICĂ

În mod normal, cantitatea de sare necesară organismului omenesc este de 8 gr în 24 de ore. Această cantitate poate varia în funcție de climat, umiditate, anotimp și condiții de muncă (pînă la 30 gr în muncile la temperaturi înalte în uzine termice, furnale, cuptoare etc.), precum și în funcție de proporția dintre sărurile minerale aflate în diferite alimente.

Clorura de sodiu (sarea) îndeplinește roluri importante în organism, printre care reglarea metabolismului apei și influența asupra funcției rinichilor. În practica medicală, în anumite afecțiuni cum sînt bolile de inimă, hipertensiunea arterială, bolile de rinichi, medicul recomandă bolnavilor regimul fără sare. Practic însă un regim lipsit total de sare nu există, deoarece toate alimentele conțin în mod natural o cantitate mai mare sau mai mică de clorură de sodiu. Așa încît prin regim „fără sare" trebuie să înțelegem acel regim în care cantitatea de sare se reduce pînă la 2-3 gr în 24 de ore.

Dat fiind că regimul fără sare se administrează într-o serie de boli cronice și are deci un caracter de lungă durată, este bine să știm care sînt alimentele bogate în clorură de sodiu, pentru a le putea evita. Acestea sînt: carnea sărată și afumată, marinatele, peștele de mare, conservele de carne și pește, mezelurile, măslinele, brînzeturile sărate, varza acră, castraveții murați, spanacul, țelina. În alimentația cu ouă se va consuma doar gălbenușul, care este mult mai sărac în sare decît albușul. Un litru de lapte conține 1,6 gr sare. Se va consuma numai pîine fără sare, pusă în comerț de întreprinderile de panificație.

Baza regimului fără sare îl constituie vegetalele crude, fructele (cruditățile sînt sărace în sare și bogate în proteine), făinoasele, orezul, grișul, compoturile. Pentru remedierea gustului fad al regimului fără sare, recomandăm întrebuințarea în cantități moderate a substanțelor aromate și a condimentelor. Printre acestea ardeiul, lămîia, oțetul, muștarul fără sare, hreanul, tarhonul, pătrunjelul, foile de dafin, vanilia și altele. Adaosul acestor condimente în cantitate moderată nu are nici o acțiune dăunătoare asupra organismului bolnavilor de inimă sau rinichi. Pentru a combate eventuala scădere a poftei de mîncare se recomandă consumarea de supe cu adaos de bulion de roșii sau usturoi, țelină, pătrunjel.

Se recomandă ca analizele pentru dozarea clorurilor să se facă periodic și, în funcție de rezultatul acestora, medicul va putea recomanda regimul alimentar.

Cantitatea de sare recomandată nu trebuie folosită la prepararea alimentelor, ci bolnavul o va doza după cum va crede el de cuviință, la mesele principale.

Dr. Silviu GHEREA

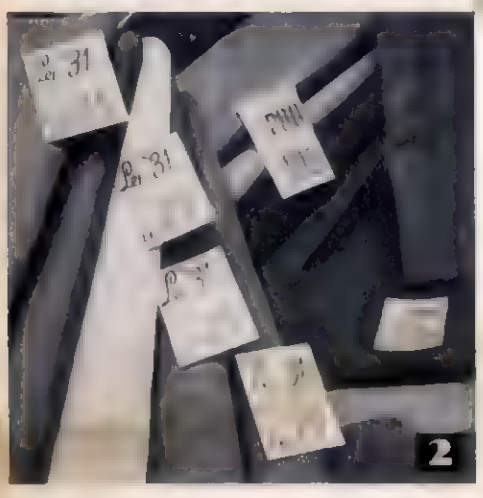

În vitrinele magazinelor s-au afișat noile prețuri reduse la mărfurile prevăzute în recenta Hotărîre a C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R. P. Romîne.

La un magazin specializat în țesături de lîn ale căror prețuri au fost reduse în medie cu 16 la sută (foto 1).

Substanțiale reduceri de prețuri (între 15 și 20 la sută) la stofele pentru costume și rochii din fire artificiale tip lînă (foto 2).

Rechizitele școlare și de birou pot fi cumpărate acum cu prețuri reduse în medie cu 39 la sută (foto 3).

Fotocronica FLACĂRII

Diferența dintre vechiul și noul preț al unei mașini de cusut „Ileana" este de lei 505 (foto 4); cu acești bani pot fi cumpărate: un radiator de 96 lei, o mașină de călcat de 84 lei, o veioză de 80 lei, un grătar și reșou electric de 93 lei, o oală de fiert cu 30 lei, un ceainic de 65 lei și o cratiță-minune de 50 lei (foto 5).

O convorbire la locul de muncă într-una din secțiile întreprinderii de panificație „Steagul roșu" din Capitală despre Hotărîrea C.C. al P.M.R. și a Consiliului de Miniștri al R.P. Romîne cu privire la creșterea salariilor muncitorilor și a altor categorii de oameni ai muncii și reducerea prețurilor de vînzare la unele mărfuri și a unor tarife. După cum se știe, sporirea salariilor muncitorilor din ramura panificației — sub formă de primă de calitate — se aplică de la 1 august a.c. Muncitorii brutari, luînd cunoștință de aceste noi măsuri, s-au angajat să dea permanent pîine de bună calitate.

Micul comentar

Surîsul lui Alan Shepard

de Florica ȘELMARU

Cît a trecut de la scandalul concursurilor trucate din studiourile americane de televiziune? Nu destul pentru ca amintirea să se fi șters — și un nou scandal a concentrat privirile indignate ale opiniei publice din S.U.A. asupra moravurilor și năravurilor societăților de televiziune.

Este vorba — iar! — despre trucaje. De data asta, în legătură cu așa-numitele transmisii „pe viu". Scandalul a izbucnit cu prilejul zborului celui de-al doilea cosmonaut american, căpitanul Grissom.

La data respectivă, două din cele mai importante companii de radio și televiziune din S.U.A., „National Broadcasting" și „Columbia Broadcasting", au anunțat că transmit „pe viu" desfășurarea zborului lui Grissom. Contau pe succesul sigur al unei asemenea transmisii și pe faptul că publicul nu avea de unde să cunoască un anumit..., să-i spunem, amănunt organizatoric: reprezentanților televiziunii nu le fusese acordat accesul la punctul de control de unde zborul putea fi urmărit. Așa încît în fața ochilor unei mulțimi de spectatori convinși că urmăresc „pe viu" etapele unei călătorii în Cosmos, se perinda în realitate un... telereportaj trucat. În care — scria a doua zi cronicarul pentru televiziune al lui „New York Times" — „... singurele cadre putînd fi prezentate de la fața locului erau cadrele înfățișînd lansarea rachetei și scene răzlețe care arătau personalul centrului de la Cape Canaveral și corespondenți așteptînd desfășurarea evenimentelor". Restul — adică principalul — telereportajului fusese... împrumutat: cu cîteva zile înainte, NASA organizase, pentru uzul presei, un fel de repetiție intitulată „zborul ideal" — care, firește, fusese cu fidelitate înregistrată pe bandă de magnetofon și peliculă.

Dacă realitatea nu s-ar fi abătut de la canoanele „zborului ideal", escrocheria ar fi rămas necunoscută opiniei publice, iar cele două companii de televiziune ar fi recoltat nestingherite banii succesului lor de „operativitate". Dar, tocmai pentru că elaboraseră scenariul unui zbor „ideal", specialiștii de la NASA nu reținuseră posibilitatea ca, la sfîrșitul itinerariului, cabina cosmică să se scufunde în ocean, iar pilotul să se salveze înotînd. Este totuși ceea ce s-a întîmplat cu Grissom.

În timpul acestui dramatic episod final al zborului însă, spectatorii telereportajelor „pe viu" ale companiilor „National" și „Columbia" vedeau cu totul altceva: micul ecran le oferea chipul lui Alan Shepard... luminat de un zîmbet jovial (și în cadrul repetiției „zborului ideal", și în cadrul zborului real al lui Grissom, primul cosmonaut american fusese însărcinat să țină, de la punctul de control, legătura cu omul din spațiu). Mai mult — nu numai telespectatorii au fost induși în eroare: știrile de seară, luînd relatarea trucată drept desfășurarea autentică a faptelor, au inserat, sub titluri mari, știrea despre deplinul succes al zborului. Ceea ce le-a obligat apoi să-și refacă, în mare grabă, paginile inițiale...

Așa s-a descoperit escrocheria și a izbucnit scandalul. Deja citatul cronicar al lui „New York Times", recunoscînd că imaginea lui Shepard în prim-plan a fost luată luna trecută, în timpul scenarizării „zborului ideal", adăuga, ca o scuză jenată: „Din punct de vedere tehnic, imaginile luate la 17 iulie („zborul ideal" — n.n.) nu se deosebesc de o transmisie pe viu»...

Din punct de vedere tehnic, poate că nu — dacă luăm noțiunea de tehnic în sensul cel mai limitat: date, cifre, utilaj, operații pregătitoare (nu și desfășurarea tuturor etapelor experienței). Din punct de vedere al adevărului însă, deosebirea este fără de tăgadă. Și așa s-ar fi întîmplat chiar dacă zborul cu pricina ar fi fost încununat de cel mai desăvîrșit succes: o escrocherie nedescoperită rămîne o escrocherie. E drept că societățile de televiziune (și nu numai de televiziune) americane nu se încurcă în asemenea scrupule. Legea nescrisă a businessului calcă în picioare toate legile, scrise și nescrise, ale probității profesionale, ale respectului pentru adevăr.

Dar adevărul e o... victimă indocilă. Care se răzbună — punînd, de pildă, pe cei ce l-au tratat cu dezinvoltură în situații compromițătoare, de felul celei pe care o sintetiza, laconic și expresiv, un titlu din „Izvestia": „Cabina în ocean — zîmbete pe ecran".

Publicarea proiectului de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — document de uriaşă importanţă istorică, ce îmbogăţeşte tezaurul ideologic al mişcării comuniste mondiale — a stîrnit un larg răsunet în întreaga lume. Pretutindeni este recunoscută deosebita sa însemnătate, realismul cifrelor pe care le conţine, uriaşa sa forţă mobilizatoare. Poporul sovietic a primit proiectul de Program al P.C.U.S. cu un avînt sporit în muncă pentru îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor septenalului. Iată în fotografia de sus un grup de muncitori de la uzinele „Kirov" din Leningrad citind cu mult interes proiectul de Program, imediat după apariţia lui în „Pravda". În fotografia din dreapta: un aspect de pe şantierul uriaşei hidrocentrale Bratsk de pe Angara, a cărei putere instalată va fi de 4.750.000 kW.

fotocronica FLACĂRII

Pe tarlalele C.A.C. „Flacăra" din Andrăşeşti, regiunea Bucureşti preşedintele colectivei, tov. Stan Moise, împreună cu preşedintele Comitetului Executiv al Sfatului popular comunal, tov. Petre Hobeanu, controlează calitatea arăturilor adînci (37-39 cm) executate de S.M.T. Andrăşeşti.

Baza de recepţie a cerealelor din Slobozia, regiunea Bucureşti, cunoaşte în aceste zile o activitate febrilă. Se recepţionează zilnic importante cantităţi de cereale predate din achiziţiile şi contractările încheiate cu gospodăriile agricole colective din Ghimbăşan, Brîncoveni, Slobozia Nouă, Bărăgan etc. Lucrătorii bazei depun eforturi pentru a asigura o bună înmagazinare a cerealelor.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII — Căsuţa Poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Coperta I: fotografie de A. MIHAILOPOL. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

LEUL BRITANIC:

— Numai de nu mi-aș arde coada...

Desen de Rik AUERBACH

— Și acuma, vă rog, spuneți cu toții o dată: 33!

Desen de V. CRIVA

— Motocicletă să-mi iau și nici n-o să mă mai recunoaște!!

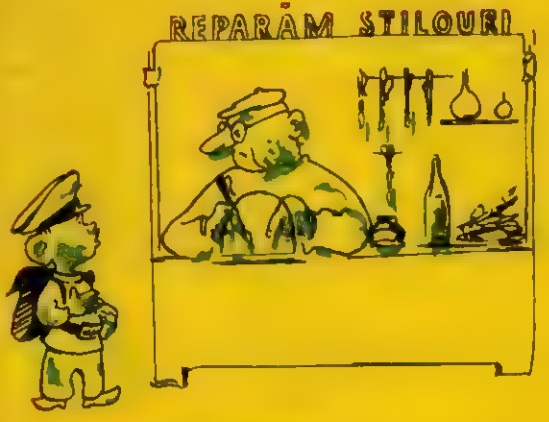

— Și dv. aveți 2 la caligrafie?

(Din „Ogoniok")

..Și nu l-au mai recunoscut.

Desen de N. C. AUDI.

— Ce spui de stilul blocului nostru?

— ... L-ați cam modificat la etajul al doilea...!

Desen de Șt. MUNTEANU

ANOTIMPURI...

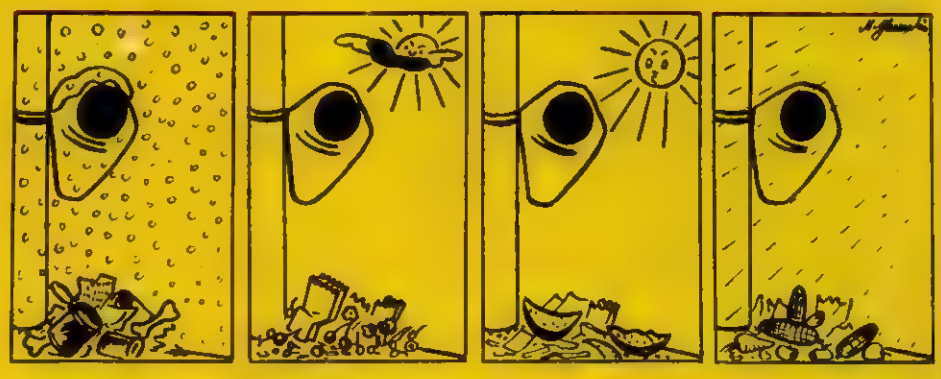

Iarna — Primăvara — Vara — Toamna

... de N. GHENADE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 32 (324) — 12 august 1961

Nava cosmică „Vostok-2" pilotată de maiorul Gherman Stepanovici Titov, după un zbor de 25 de ore și 18 minute, în care a efectuat 17 revoluții în jurul Pămîntului și a parcurs mai bine de 700.000 km, și-a îndeplinit cu succes programul științific și a aterizat cu bine în regiunea stabilită din Uniunea Sovietică, aproape de locul istoric unde a aterizat nava satelit „Vostok-1".

Această strălucitoare izbîndă a Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pusă în slujba păcii, este salutată cu entuziasm de întreaga omenire progresistă.

(Continuare în pag. 6)

SOLIE A PRIETENIEI

Vizita delegației de partid și guvernamentale a R. P. Romîne în Uniunea Sovietică

1 La depoul de locomotive „Moscova-Triaj" — acolo de unde a pornit în 1919 acea mișcare entuziastă a subotnicilor comuniste pe care Lenin a numit-o „Marea inițiativă".

2 Într-unul din pavilioanele Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.

3 Zeci de mii de leningrădeni i-au întîmpinat pe înaltii oaspeți romîni cu entuziaste manifestații de prietenie.

4 La sosirea în oraşul-erou Leningrad.

5 Aspect de la marele miting al oamenilor muncii din Tbilisi, consacrat prieteniei dintre popoarele U.R.S.S. şi R. P. Romîne, ce a avut loc la Palatul sporturilor din capitala Gruziei sovietice.

FLORILE PRIETENIEI

— corespondenţă specială pentru „Flacăra" —

Ne apropiem de sfîrşitul vizitei delegaţiei de partid şi guvernamentale. Carnetele s-au umplut de note, inima de impresii. Despre programul vizitei ziarele au scris pe larg. Cîte fapte semnificative nu s-au petrecut însă peste program!...

La Uzina de rulmenţi nr. 1 din Moscova, delegaţia noastră a ajuns după terminarea schimbului de dimineaţă, dar în curtea interioară a uzinei se aflau cîteva mii de muncitori care hotărîseră să nu plece acasă, ci să rămînă în aşteptarea oaspeţilor dragi. La Uzina de rulmenţi nr. 1 a avut loc un miting al prieteniei romîno-sovietice...

Ne aflăm la depoul „Moscova-Triaj", la istoricul izvor al „Marii iniţiative" — cum a denumit Lenin primul subotnic comunist organizat în mai 1919, în cursul căruia 13 comunişti şi doi simpatizanţi din acest depou au reparat voluntar, după încheierea schimbului, plină a doua zi dimineaţă, trei locomotive ce au fost trimise apoi în sprijinul unităţilor Armatei Roşii care luptau împotriva lui Kolceak. În secţia de preparare, maistrul L.G. Mamulov îl roagă pe tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej să transmită feroviarilor „Griviţei roşii" un salut comunist din partea lui şi a tovarăşilor săi de muncă, apoi îi oferă un dar: o rachetă în miniatură prinsă în corpul unui suport de material plastic. Postamentul are o plăcuţă cu inscripţia: „Primului feroviar al R.P. Romîne, tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej, din partea depoului „Moscova-Triaj" — întreprindere a muncii comuniste".

La Leningrad, delegaţia noastră a vizitat crucişătorul „Aurora". În răstimpul cît delegaţia s-a aflat pe vas, pe cheiul larg al Nevei s-au adunat sute de leningrădeni. Tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Frol Kozlov, coborînd de pe vas, au fost înconjuraţi imediat de mulţime. A început spontan o caldă manifestaţie de prietenie.

Sosirea delegaţiei la Petrodvoreţ, pentru a vizita palatul şi grădina cu celebrele sale jocuri de apă create de Petru I pe malul golfului Finic, s-a transformat de asemenea într-o mare şi însufleţită întîlnire — şi aceasta neprevăzută în program — între oamenii muncii din Leningrad, veniţi să-şi petreacă aici duminica, şi solii poporului romîn.

Programul vizitării Leningradului se încheiase. Veneam de la uzinele „Kirov" spre aeroport. Pe Moskovski Prospekt, lung de mai mulţi kilometri, convoiul de maşini a fost întîmpinat de zeci de mii de leningrădeni veniţi să-şi ia rămas bun de la oaspeţii lor iubiţi. A fost o despărţire emoţionantă, pe care n-o vom uita niciodată.

... Şi apoi vizita în Gruzia.

În timp ce intram în Tbilisi, pe bulevardul Şota Rustaveli, o femeie veni în întîmpinarea oaspeţilor romîni ţinînd într-o mînă o cupă, iar în cealaltă o sabie. Este un obicei străvechi, în acelaşi timp simbolic, al poporului gruzin de a-şi întîmpina în acest fel oaspeţii: cupă plină de vin pentru prieteni şi tăiş de sabie pentru acei care ar încerca să lovească în prieteni. Reprezentanţilor poporului romîn le era destinată cupa plină a prieteniei. A prieteniei fierbinţi pe care am întîlnit-o la tot pasul pe pămîntul sovietic.

Tbilisi, 8 august.

Silviu PODINĂ

5

Spre culmile comunismului

Grandiosul plan al construirii comunismului cuprins în proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice umple de legitimă bucurie inimile tuturor oamenilor muncii sovietici. Muncitorul metalurgist Tihon Şcerbakov de la uzinele „Secera şi ciocanul" din Moscova citeşte cu emoţie şi mîndrie totodată: „PARTIDUL PROCLAMĂ SOLEMN: ACTUALA GENERAŢIE A OAMENILOR SOVIETICI VA TRĂI ÎN COMUNISM!"

„CU MIINILE GENERAŢIEI MELE"

de Florica ŞELMARU

„Toate acestea sînt grele şi măreţe — şi se realizează cu mîinile generaţiei mele". La data cînd A. Pavlenko, tînăr dulgher de pe şantierul hidrocentralei de la Bratsk, exprima astfel sentimentul a milioane de oameni sovietici, Iuri Gagarin mai era un necunoscut, iar proiectul de Program al P.C.U.S. se afla probabil în curs de elaborare. Dar conştiinţa oamenilor sovietici — şi, aş spune, deprinderea lor istorică — de a fi responsabili de „lucruri grele şi măreţe", care intră deopotrivă în patrimoniul lor şi în acela al omenirii întregi, a făcut ca ei să deschidă succesiv zăvoarele care fereau pămînteniilor apatiile cereşti şi face ca în finalul grandiosului proiect de Program publicat zilele trecute, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice să poată, cu deplină certitudine, proclame solemn:

„ACTUALA GENERAŢIE A OAMENILOR SOVIETICI VA TRĂI ÎN COMUNISM".

Cuvintele tînărului dulgher nu ar fi distonat într-un poem de Maiakovski, pentru a spune apartenenţa lucidă şi pasionată a omului sovietic la timpul său — laolaltă operă şi făuritor al acestui timp. *„Cu mîinile generaţiei mele"*...

Dar rîndurile lui A. Pavlenko nu fac parte — cel puţin din punct de vedere al categorisirilor academice — dintr-o operă poetică. Autorul le-a adresat ziarului „Komsomolskaia Pravda" în cadrul unui răspuns la o anchetă deschisă de această gazetă la începutul acestui an. Publicat nu demult, bilanţul întreg al anchetei are proporţii, respiraţie şi rezonanţă de epopee.

În esenţă, cele 12 puncte ale anchetei întrebau: Ce credeţi despre generaţia din care faceţi parte — sînteţi satisfăcut de a-i aparţine? Ce consideraţi a fi trăsăturile caracteristice ale tineretului sovietic? Găsiţi la tinerii sovietici trăsături negative — şi, dacă da, care anume? Aveţi un ţel în viaţă, în ce constă; credeţi că-l veţi realiza, ce aţi făcut pînă acum pentru aceasta? Cei întrebaţi — tineri între 15-30 de ani — reprezintă un larg sector al opiniei publice sovietice.

Şi reprezintă o lume de gînduri, de sentimente, de probleme, diversificate la nesfîrşit nu numai prin temperamente şi prin vîrste, printr-o mai bogată sau mai sumară experienţă de viaţă — dar, într-o ţară de proporţiile şi varietatea Uniunii Sovietice, prin deosebirile de condiţii naturale, de tradiţii istorice şi culturale...

Au răspuns 17.446 tineri de toate vîrstele, dintre limitele indicate (de la elevi la membri ai corpului didactic avînd deja experienţă pedagogică), din toate colţurile ţării (un tînăr genet — la începutul veacului, neneţii nu aveau încă limbă scrisă — visează să zboare în Lună şi foloseşte prilejul pentru a ruga să fie înscris printre cei ce vor efectua acest itinerar), de toate profesiunile. Au răspuns cu sinceritate chiar şi cei care nu doresc decît un moicuţ confort personal. Dar aceştia nu sînt decît 342 din 17.446...

17.104 din 17.446 aspiră să realizeze şi să se realizeze pe marile planuri ale creaţiei omeneşti. „Servind poporul şi patria", scriu simplu 5.589 de tineri şi tinere; 1.445 visează să devină scriitori sau artişti sau sportivi de frunte; 5.533 să cucerească calificări în actualul lor domeniu de activitate... Iar 2.595 îşi propun în viaţă înaltul ţel de a fi „un comunist adevărat".

În Uniunea Sovietică, oameni de 40-50 de ani, azi specialişti valoroşi, conducători de mari şantiere sau de uzine importante sau de cercetări ştiinţifice deschizătoare de drumuri, mi-au povestit amuzaţi cum, pe la 16-17 ani, invidiaseră generaţia care-i precedase şi care făcuse Revoluţia, cu sentimentul că lor nu le-a rămas nimic „mare" de îndeplinit. Apoi construirea socialismului...

Bilanţul anchetei din „Komsomolskaia Pravda" face de asemeni aluzie la acest fenomen periodic în viaţa societăţii sovietice: faţă de realizările uriaşe ale generaţiei precedente, apar temerile fiecărei generaţii noi de a nu trăi romantismul marii creaţii eroice. Dar fiecare generaţie a trăit acest romantism — puternica, marea creaţie eroică este însăşi esenţa vieţii în societatea făurită de Revoluţia socialistă.

Tinerilor care azi intră în viaţă, noul Program al P.C.U.S. — cel de-al treilea în istoria sa glorioasă — le va oferi perspectiva literalmente infinită de a realiza şi de a se realiza.

„Cu mîinile generaţiei mele", scria A. Pavlenko de la Bratsk.

Este de înţeles că mîndria tînărului dulgher nu are nimic exclusivist: ecoul pe care proiectul de Program îl are în toată Uniunea Sovietică arată că, peste generaţii, întregul popor sovietic vibrează de acelaşi cald, dinamic şi mereu tînăr entuziasm — al comunismului.

Productivitatea muncii în industrie — arată proiectul de Program al P.C.U.S. — va trebui să sporească în decurs de 20 de ani de 4 ori şi jumătate, depăşind nivelul actual al productivităţii muncii din S.U.A. de circa două ori. De pe acum, însă, ritmul dezvoltării industriale a Uniunii Sovietice l-a depăşit cu mult pe cel al ţărilor capitaliste. Şi iată: constructorii de tractoare din Minsk au lansat cel de-al 200.000-lea tractor — cîştigînd astfel încă o victorie.

Genialа formulă a lui Lenin: „COMUNISMUL ESTE PUTEREA SOVIETICĂ PLUS ELECTRIFICAREA ÎNTREGII ŢĂRI" a călăuzit şi călăuzeşte partidul în construirea societăţii comuniste. În proiectul de Program al P.C.U.S. se prevede că la sfîrşitul anului 1980 producţia anuală de energie electrică va trebui să fie de 2.700-3.000 de miliarde kilowaţi-oră, iar electrificarea întregii ţări să fie în linii mari terminată. Constructorii termocentralei „Baltika" au primit cu entuziasm proiectul de Program şi au hotărît să grăbească şi să termine lucrările de punere în funcţiune a termocentralei în cinstea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. În fotografie: montarea celei de-a patra turbine.

ZBORURILE COSMICE ALE OAMENILOR SOVIETICI ÎNTRU NECLINTITĂ A ÎNTREGULUI POPOR SOVIETIC DE PACE TRAINI ZĂRILE NOASTRE ÎN CERCETAREA COSMOSULUI ÎN SLUJBA TUTUROR OAMENILOR DE PE PLANETA NOASTRĂ.

Cosmonautul G.S. Titov, la 30 minute după aterizare.

În timpul unuia din antrenamentele pregătitoare ale recentei performanțe cosmice.

„Gherman Stepanovici, tensiunea dv. arterială e excelentă!".

CHIPEAZĂ VOINŢA NECLINTITĂ, DORINŢA CĂ PE ÎNTREGUL PĂMÎNT. PUNEM REALI- PĂCII, PROGRESULUI ŞTIINŢEI, SPRE BINELE

(Din Chemarea C.C. al P.C.U.S., Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. şi guvernului U.R.S.S.)

La celălalt capăt al firului se află maiorul cosmonaut Gherman Stepanovici Titov. Nikita Sergheevici Hruşciov îi felicită pentru succesul zborului cosmic de lungă durată, spunîndu-i, între altele : „Pînă nu demult visul despre zborurile cosmice ale omului era considerat drept un vis irealizabil. Ne mîndrim cu faptul că dv., om sovietic, comunist, l-aţi înfăptuit. Nu mai sînteţi candidat de partid. Consideraţi că stagiul dv. de candidat a şi expirat. Deoarece fiecare minut cît v-aţi aflat în Cosmos poate fi considerat drept ani întregi. Aţi trecut deja stagiul de candidat de partid şi aţi arătat că sînteţi un comunist adevărat şi sînteţi în stare să ţineţi sus steagul lui Lenin !"

Gherman Stepanovici Titov şi soţia sa, Tamara Vasilievna, într-un moment de odihnă.

„Au dreptul să fie mîndri"

Moscova e din nou în sărbătoare. Titov îi urmează lui Gagarin ca erou cosmonaut, alcătuind un cuplu care a adus glorie constructorilor comunismului. Calmului cu care au fost urmărite cele peste 25 de ore de zbor fantastic în jurul Pămîntului i-a luat locul entuziasmul. Ceea ce impresiona duminică pe corespondenţii străini în capitala sovietică a fost desăvîrşita încredere în succesul lui „Vostok-2". „Pentru a sărbători evenimentul — transmitea corespondentul agenţiei UPI, Aline Mosby — moscoviţii aşteaptă în linişte şi cu răbdare pînă cînd Titov va ateriza cu bine". Aceeaşi încredere străbătea şi în glasul din Cosmos, atunci cînd Titov spunea pămîntenilor: „Faceţi ce doriţi, eu mă culc".

Cită deosebire între calmul, răbdarea, liniştea şi încrederea oamenilor sovietici şi iritarea, zbuciumul, enervarea şi nesiguranţa americanilor atunci cînd este vorba de avîntul în univers! Doar pînă şi experienţa — pe care realizările sovietice au depăşit-o de sute de ori — a „Clopotului libertăţii-7", care nu urmărea decît o înălţare pe verticală, era să-i coste viaţa pe nefericitul aspirant american la titlul de astronaut: cobortrea s-a soldat cu o baie în ocean, Grissom fiind cît pe aci să se înece. Nu este nevoie decît să comparăm ce scria presa americană despre zborurile lui Titov şi Grissom pentru a discerne avansul Uniunii Sovietice în cucerirea Cosmosului. „New York Times' notă: „Maiorul Titov s-a rotit în jurul globului, devenit acum mic. A fost o demonstraţie spectaculoasă a capacităţii tehnicii sovietice în spaţiu şi a bravurii şi competenţei personale a maiorului Titov. Ambele merită laude şi le obţin". Aceste cuvinte contrastează cu „povestea de triumf şi semidezastru acvatic", cum denumea cu amară ironie revista „Newsweek" aventura „Clopotului libertăţii-7", adăugînd: „Zborul lui Grissom a servit ca o severă aducere aminte că cucerirea spaţiului de către astronauţii americani se poate solda mai devreme sau mai tîrziu cu moartea oamenilor cutezători".

Cînd cabina „Clopotului libertăţii-7" s-a scufundat, ea n-a dus cu sine la fundul oceanului numai instrumentele ştiinţifice cu care era înzestrată, dar şi — după cum scria acelaşi „Newsweek" — „multe din speranţele mari ale S.U.A. de a ajunge sau depăşi în viitorul apropiat zborurile orbitale ale ruşilor".

S-a spulberat chiar ireparabil visul acelui bogătaş american care — încrezător încă în posibilitatea S.U.A. de a ajunge din urmă Uniunea Sovietică — a cerut în testamentul său, scris după lansarea primului sputnik, să fie înmormîntat pe o altă planetă...

Oricît de amară este acum pilula pentru cei din Occident care voiau să aibă supremaţia în Cosmos sperînd să o folosească exclusiv în scopuri agresive, ei sînt nevoiţi să o înghită. Este exact ceea ce recunoştea ziarul francez de dreapta „L'Aurore", atunci cînd scria: „Orice alt sentiment decît admiraţia ar fi prost plasat... Sovieticii au dreptul să fie mîndri".

Gata pentru zborul senzaţional.

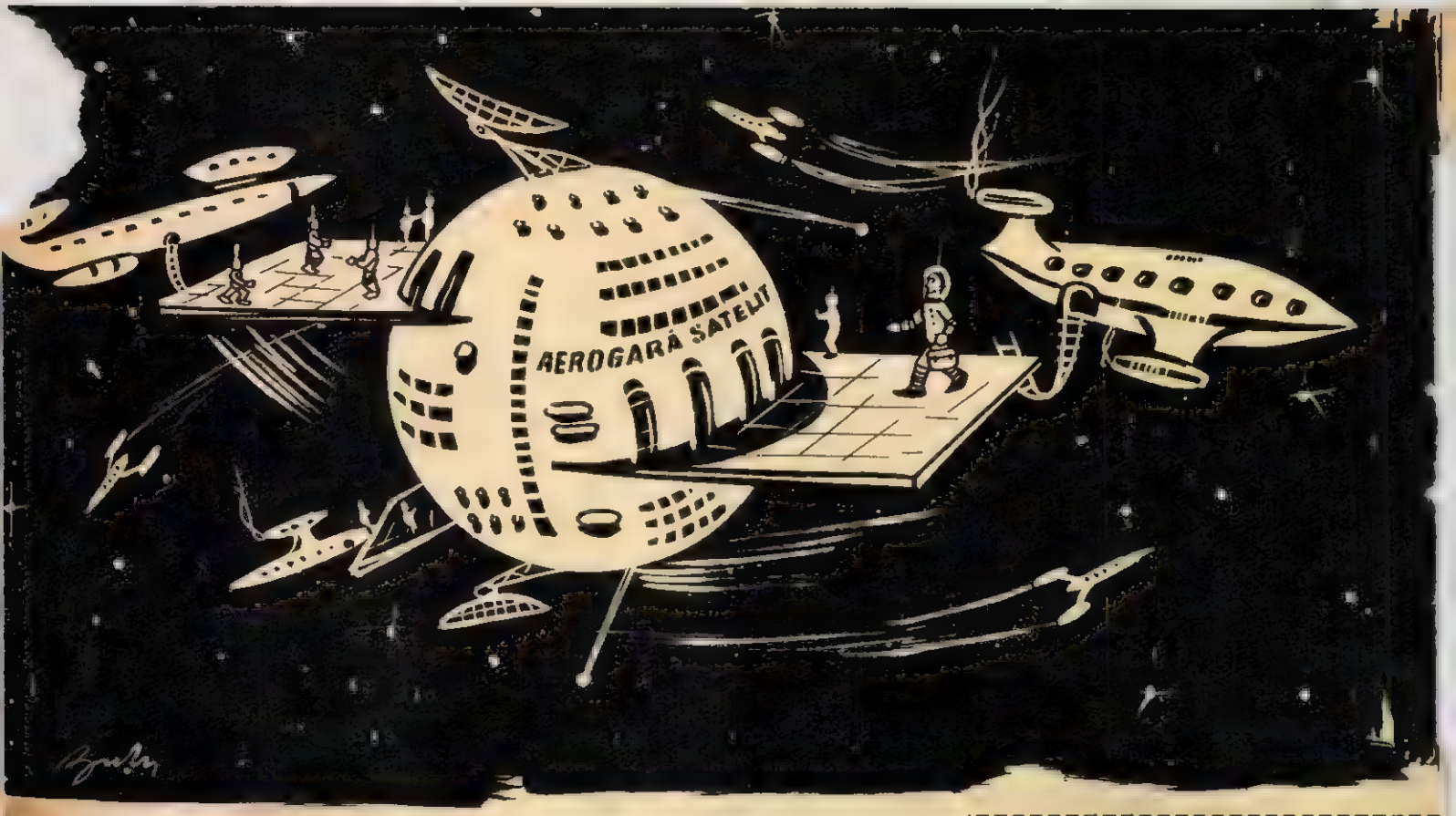

CUCERIREA COSMOSULUI
și...economia

Se apropie ziua cînd omul va stăpîni planetele sistemului solar, de pe care va pregăti noi salturi în universul nemărginit. Se naşte însă întrebarea dacă, chiar înainte că pe Lună sau pe Venus să fi debarcat primii cosmonauţi, astronautica va putea aduce foloase practice activităţii umane, în special în domeniul economic?

Răspunzînd cererilor primite de la mai mulţi cititori, vom încerca să lămurim în cele ce urmează această problemă căreia zborul navei cosmice „Vostok-2" îi conferă o arzătoare actualitate.

Un interesant articol apărut recent în publicaţia sovietică „Ekonomiceskaia Gazeta" furnizează date deosebit de interesante în această privinţă.

Ştim cu toţii că activitatea omului este strîns legată de condiţiile meteorologice care, acţionînd spontan, se comportă faţă de noi fie ca „prieteni", fie ca „duşmani". Informaţiile asupra stării vremii sînt necesare pentru numeroase ramuri ale economiei. Ele capătă însă o importanţă deosebită pentru producţia agricolă.

Astăzi, pentru agronomi este nebuloasă chiar şi ziua următoare. Nu mai vorbim de prognoza vremii pe timp de o săptămînă sau o lună.

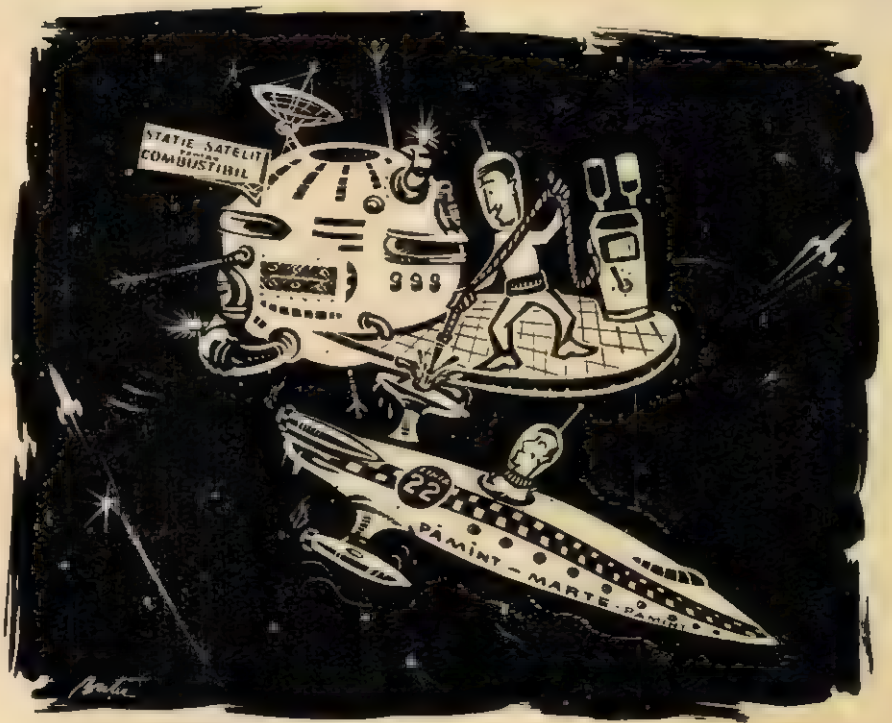

Dacă oamenii ar cunoaşte cu precizie „mersul vremii" pe cîteva luni

... ei ar planifica cu eficienţă semănăturile, termenele însămînţărilor etc. Cunoaşterea exactă a mersului vremii ar face posibilă, după calcule

aproximative, sporirea recoltei de 1,5-2 ori.

Pentru observarea stării timpului este folosită în prezent o numeroasă armată de meteorologi. Numai în Uniunea Sovietică acest serviciu îl efectuează mii de staţii situate pe pămînt şi de puncte mobile de observare de pe vase maritime, din avioane şi elicoptere, precum şi de la rampele de lansare a rachetelor meteorologice. Cu toate acestea, problema prognozei mersului timpului pe o perioadă mai îndelungată nu a fost încă rezolvată.

Pentru ce? Pe două treimi din suprafaţa planetei noastre nu se fac observaţii meteorologice regulate. Afară de aceasta, meteorologii din întreaga lume nu dispun în prezent de date cu privire la procesele care au loc în straturile superioare ale atmosferei. Se presupune însă că aceste procese, determinate de acţiunea Soarelui, exercită o foarte mare influenţă asupra mersului timpului în straturile inferioare ale atmosferei.

Sondarea permanentă a straturilor superioare cu ajutorul avioanelor, radiosondelor şi rachetelor impune nu numai uriaşe cheltuieli materiale, dar constituie şi o problemă extrem de complicată, în special în ce priveşte sondajele deasupra oceanelor şi în alte regiuni greu accesibile. În plus, cheltuielile pentru aceste cercetări fiind extrem de mari, trebuie să presupunem că nu va fi posibilă studierea permanentă a straturilor superioare ale atmosferei pe întreaga noastră planetă prin asemenea sondaje.

Sateliţii artificiali ai Pămîntului constituie un mijloc mai eficace şi relativ mai ieftin pentru observaţiile geofizice asupra proceselor care au loc în atmosfera planetei noastre.

Închipuiţi-vă că la diferite înălţimi şi pe diferite direcţii se rotesc în jurul Pămîntului sateliţi artificiali echipaţi cu aparatura necesară de fototelevizinne, de raze infraroşii, de radiolocaţie etc. Aceasta va permite observarea continuă a caracterului stratului de nori al Pămîntului, a cantităţii de energie solară care ajunge la limita atmosferei şi la suprafaţa Pămîntului, a mişcării maselor de aer cald şi rece, a temperaturii suprafeţei apelor, uscatului şi aerului, precum şi observarea altor fenomene meteorologice. De pe sateliţi aceste date se transmit pe Pămînt. De aceea, meteorologii vor putea nu numai să observe, pe o perioadă îndelungată, datele meteorologice şi să determine principalele lor tendinţe pe scara întregii planete, ci să şi prevadă, cu ajutorul maşinilor de calcul, caracterul evoluţiei acestora în timp şi spaţiu.

Fireşte că asemenea sateliţi nu vor constitui mijlocul universal care să înlocuiască vasta reţea de staţii meteorologice şi să excludă cercetarea atmosferei cu ajutorul rachetelor meteorologice, însă datele obţinute prin ei vor juca un rol principal în prognoza vremii.

Astronautica dezvăluie tainele Pămîntului

În altă ordine de idei trebuie să arătăm că noi cunoaştem foarte puţin problema resurselor de materii prime şi a rezervelor energetice de care dispunem, şi aceasta pentru simplul motiv că deocamdată ştim foarte puţin despre planeta noastră. Deşi a pătruns milioane de km în adîncul Universului, totuşi în subsolul leagănului său, Pămîntul, omul s-a afundat doar la cîteva mii de metri. Minele noastre şi sondele de foraj apar ca nişte înţepături de ac pe scoarţa terestră. Chiar cele mai adînci dintre ele nu ating nici măcar o miime din raza Pămîntului.

De aici, o singură concluzie: pentru a putea inventaria resursele materiale ale planetei noastre, e necesar s-o studiem în profunzime.

În această problemă ne vin din nou în ajutor sateliţii artificiali ai Pămîntului.

După cum se ştie, forţa principală care determină mişcarea satelitului Pămîntului, după ce acesta este plasat pe orbită, o constituie forţa gravitaţiei terestre. Mişcîndu-se în cîmpul de atracţie al Pămîntului, satelitul reacţionează foarte fin la toate schimbările acestui cîmp, determinate de variaţiile scoarţei terestre. Satelitul se comportă ca şi cum ar simţi ce se află sub el: zăcăminte grele de minereu de fier, lanţuri muntoase sau ape oceanice relativ uşoare. Şi întrucît aceste mase care au o densitate diferită sînt răspîndite în scoarţa terestră în mod neuniform, sateliţii artificiali suferă anumite perturbaţii, mişcîndu-se pe o traiectorie neregulată.

Efectuîndu-se observaţii permanente asupra sateliţilor artificiali, măsurîndu-se schimbările traiectoriei lor, se va putea studia structura Pămîntului şi repartiţia neuniformităţilor de proporţii mari în scoarţa terestră, ceea ce va permite să se descopere noi regiuni cu diferite minereuri utile. Acest lucru este deosebit de important pentru regiunile cu suprafeţe acvatice mari, aproape de loc cercetate din acest punct de vedere.

Să trecem acum la o altă problemă de mare interes în care, de asemenea, îşi va spune cuvîntul astronautica:

Televiziunea universală

Se ştie că pe măsura îndepărtării de centrul de televiziune, antenele trebuie ridicate tot mai sus. Oricît de înalte ar fi însă ele, undele electromagnetice ultrascurte, propagîndu-se asemenea razelor unui proiector, nu pot depăşi orizontul.

Cum am putea împăca distanţele uriaşe cu dorinţa firească a oamenilor care vor să vadă din locuinţa lor ce se petrece în diferite colţuri ale ţării, în toate regiunile lumii? Să difuzăm undele electromagnetice cu ajutorul unor telestaţii prevăzute cu piloni mai înalţi? Cu ajutorul turnului înalt de 150 de metri, centrul de televiziune din Moscova asigură stabilitatea recepţiei imaginilor de televiziune pe o rază de 60 de km. Noul turn de 520 metri care se construieşte în prezent va mări raza recepţiei de aproximativ două ori. Construcţia unor asemenea turnuri, fiind foarte costisitoare, nu constituie însă o rezolvare a problemei. Ce se mai poate face?

Se pot efectua (şi acest lucru se realizează) transmisiuni de televiziune prin cabluri speciale. Dar cîte mii de kilometri de asemenea cablu trebuie întinse (construindu-se de asemenea la fiecare 8-12 km staţii de amplificare) pentru a lega între ele, de pildă, toate localităţile Uniunii Sovietice!

Se mai pot construi (şi acest lucru se face de asemenea) linii de radioreleu — lanţuri alcătuite din staţii-piloni care, asemenea ştafetelor, îşi transmit una alteia undele electromagnetice care duc imaginea televizată. Închipuiţi-vă însă sarcina de a acoperi în forma unei table de şah suprafeţe de milioane de kilometri pătraţi! Ce fonduri ar fi în acest caz necesare pentru a asigura schimbul de transmisii televizate cu toate statele de pe întregul glob pămîntesc?!

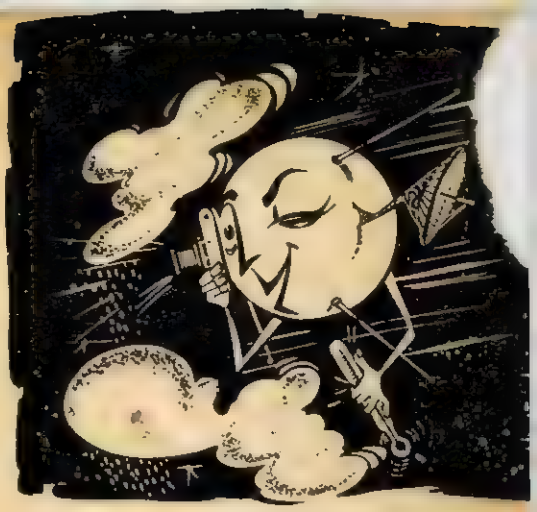

Or, trei sateliţi artificiali echipaţi cu aparatură de televiziune pot face ca televiziunea universală să devină o realitate. Priviţi globul pămîntesc: el se roteşte încet în jurul axei sale. Iar acum imaginaţi-vă că în jurul lui, exact deasupra Ecuatorului, la înălţimea de 36.000 de km, la distanţă egală unul de altul, „plutesc" trei sateliţi artificiali. Da, nu vă miraţi, „plutesc", deoarece la această înălţime ei au o viteză egală cu viteza de rotaţie a Pămîntului. Se obţine astfel un fel de triunghi echilateral în centrul căruia se află globul pămîntesc, iar de pe fiecare satelit artificial este vizibilă aproape jumătate din suprafaţa Pămîntului.

Acum imaginaţi-vă că de pe planeta noastră se transmite spre unul dintre aceşti sateliţi, din oraşele aflate în „cîmpul lui vizual", un program de televiziune. Aparatura de pe satelit îl recepţionează, îl amplifică şi-l retransmite pe Pămînt. Această retransmisie o pot recepţiona simultan televizoarele situate pe aproape jumătate din suprafaţa globului. Pentru ca această emisiune să poată fi recepţionată pe întreg Pămîntul, ea trebuie transmisă de pe acest satelit artificial la ceilalţi doi învecinaţi.

Iată ce minunate posibilităţi în rezolvarea acestei probleme ne oferă sateliţii artificiali ai Pămîntului. Ei deschid perspective mari şi în rezolvarea comunicaţiilor radio şi telefonotelegrafice la distanţe foarte mari, permiţînd înlocuirea numeroasei aparaturi folosite în prezent în aceste scopuri.

Cînd va deveni oare posibilă utilizarea unor asemenea sateliţi? Ziua în care ei vor brăzda întinderile albastre ale cerului este foarte aproape. O demonstrează cu prisosinţă lansarea aparatelor cosmice grele sovietice cu pilot la bord.

ZBORUL DE LUNGĂ DURATĂ ÎN JURUL PĂMÎNTULUI EFECTUAT DE NAVA COSMICĂ „VOSTOK-2" A CONSTITUIT O NOUĂ VICTORIE A UNIUNII SOVIETICE, A OMENIRII ÎNTREGI, ÎN CUCERIREA COSMOSULUI, APROPIIND TOTODATĂ ŞI MAI MULT ZIUA CÎND PRIMII COSMONAUŢI ÎŞI VOR CONDUCE NAVELE SPRE VECINA NOASTRĂ CEA MAI APROPIATĂ, LUNA, SPRE PLANETELE SISTEMULUI SOLAR. ZBORUL MAIORULUI TITOV, SUCCESELE MĂREŢE OBŢINUTE DE UNIUNEA SOVIETICĂ ÎN TOATE DOMENIILE CONSTRUCŢIEI COMUNISTE CONSTITUIE O STRĂLUCITĂ CONFIRMARE A JUSTEŢEI CELOR ARĂTATE ÎN PROIECTUL DE PROGRAM AL PARTIDULUI COMUNIST AL UNIUNII SOVIETICE: „ÎN CONDIŢIILE SISTEMULUI ECONOMIC SOCIALIST, PROGRESUL ŞTIINŢEI ŞI TEHNICII OFERĂ POSIBILITATEA DE A FOLOSI ÎN MODUL CEL MAI EFICACE BOGĂŢIILE ŞI FORŢELE NATURII ÎN INTERESUL POPORULUI, DE A DESCOPERI NOI FORME DE ENERGIE ŞI DE A CREA MATERIALE NOI, DE A ELABORA METODE DE INFLUENŢARE A CONDIŢIILOR CLIMATICE, DE A CUCERI SPAŢIUL COSMIC".

suvenir din Berlinul occidental

de Nicolae MINEI

„Gedachtniskirche": biserica amintirii... O ruină cu zidurile înnegrite și cu clopotnița retezată de obuze, în care numai un vechi orologiu a mai rămas intact și marchează cu fidelitate scurgerea timpului.

Biserica amintirii... A cărei amintiri? A lui Wilhelm I, în cinstea căruia a fost înălțată? Sau a celui de-al doilea război mondial care, nimicind-o, a dat parcă un simbolic avertisment militarismului german, fie el wilhelmian, hitlerist sau „creștin-democrat"?

Biserica amintirii... Ca o imensă măsea găunoasă și inutilă, ea se înalță la capătul de răsărit al bulevardului Kurfürstendamm, principala arteră comercială și mondenă a Berlinului occidental. În jurul rămășiței acestui monument închinat „gloriei divine și pămîntești a primului dintre Kaiseri", magherniță mărunte, cu pereții din placaj, oferă trecătorilor cîrnați cu muștar, halbe de bere și sticle de coca-cola.

Acolo, lîngă trista biserică a unor și mai triste amintiri, mi-a dat întîlnire într-o seară cunoștința mea vest-berlineză (să-i spunem dl Schmidt...). Mai aveam de discutat unele lucruri pentru care ziua nu ne-a fost destul de lungă. Dar, în afară de aceasta, bănuiam că dl Schmidt voia să-mi arate Berlinul occidental noaptea.

...Am avut dreptate: în loc să ne înfundăm împreună într-o cafenea cu banchete plușate și prăfoase, unde am fi putut discuta în tihnă, dl Schmidt mă ia de braț și pornim amîndoi, agale, de-a lungul Kurfürstendamm-ului. În urma noastră rămîne, întunecată, biserica amintirii. Din cauza ei mi s-or fi părînd oare atît de luminoase reclamele cu neon care inundă uriașul bulevard?

Trotuarele sînt largi, atît de largi încît permit fiecărui magazin să dispună de două vitrine: cea obișnuită și cealaltă, care în mod impropriu se numește „auxiliară". Spre deosebire de prima, ca are trei dimensiuni, fiind o adevărată căsuță paralelipipedică, cu postament de cărămidă aparentă și pereți din sticlă. În interiorul lor: coliere de perle (veritabile!), poșete din piele de crocodil, mătăsuri pariziene, poplinuri londoneze, stilouri „made în U.S.A.", evantaie japoneze..

— S-a calculat — îmi spune cu mîndrie dl Schmidt — că valoarea medie a unei vitrine de pe Kurfürstendamm este de 15.000 de mărci... Îți dai seama ce reprezintă asta?

Îmi dau seama: între pereții transparenți ai fiecărei vitrine se adăpostește echivalentul a cincizeci de salarii lunare ale unor muncitori de înaltă calificare. Așa se explică și faptul că magazinele — la fel de pline de mărfuri ca și vitrinele lor — sînt la fel de goale de clienți.

Foarte frecvent întîlnim pe Kurfürstendamm agenții de vînzare a automobilelor de ocazie. De toate mărcile, de toate modelele, vechi și hodorogite sau aproape noi și strălucitoare, mașinile se înghesuie în turme compacte și mute, în mari locuri virane — adevărate țarcuri de sîrmă ghimpată.

— Cum se poate — întreb eu — ca pe o stradă principală să se găsească spații goale de asemenea dimensiuni?

— Pe aici a trecut războiul, mein Herr — îmi răspunde dl Schmidt.

— Dar a trecut acum 16 ani! De atunci, era destul timp să se clădească...

— De ce să se clădească? — se mîră dl Schmidt.

— Ca să se folosească terenul în scopuri utile... Nu-i păcat să existe atîtea maidane în plin centrul orașului?

— Terenul e folosit în scopuri cît se poate de utile! Afacerea cu automobilele e foarte rentabilă: le vînd americanii din trupele de ocupație, care, după cum știi, nu plătesc nici un fel de vamă. Pe ei, o rablă oarecare îi costă, să zicem, 300 de dolari. O dau cu 600, iar negustorul o revinde cu 1.000 ... Toată lumea cîștigă în combinația asta!

Dl Schmidt vorbește cu atîta convingere, încît renunț să-i mai spun că în combinația asta există și lume care pierde. De exemplu, miile de vest-berlinezi care locuiesc în fostele cazemate sau într-un fel de șoproane de scînduri, la cinci minute distanță de Kurfürstendamm. Dacă pe terenurile virane s-ar clădi locuințe... Da, dar atunci unde ar mai fi expuse mașinile aduse fără vamă de militarii americani și revîndute cu beneficii atît de frumușele de negustorii de pe Kurfürstendamm?

În fața noastră, în spatele nostru, la dreapta și la stînga noastră, deasupra noastră (mai ales deasupra!), neonul muncește neobosit. Luminile lui ne invită să folosim ața de cusut „Güttermann", să bem aperitivul „Deinhard Imperial", să călătorim cu „Panamerican", să locuim la hotel „Kempinski" sau la „Hilton", să luăm o cafea la „Quartier bohème", să citim ziarul „Telegraph". Reclamele sînt verticale, orizontale, oblice sau circulare, se înalță spre cer sau se prăvălesc în cascadă, vrînd parcă să strivească trecătorii sub masa lor strălucitoare. „Luați!", „Cumpărați!", „Consumați!". Văzduhul e plin de imperative publicitare, dar mulțimea se scurge indiferentă sub ele, fără să ia, fără să cumpere, fără să consume: în țara făgăduinței pe care o descrie neonul multicolor, nu se intră fără pașaportul banului.

Dl Schmidt dezbate cu mine „miracolul economic" al Germaniei occidentale. Amîndoi avem argumentele noastre. El îmi arată elegantele veșminte ale manechinelor de ceară din vitrină, eu îi arăt hainele ponosite ale celor cu care ne încrucișăm pe stradă. El mă obligă să admir silueta distinsă a ultimului tip de limuzină „Mercedes", eu îi îndrept atenția spre gloata cenușie și istovită care iese din gurile metroului. El se extaziază în fața magazinului cu cîini de rasă, eu mă opresc, tăcut, în dreptul unei corcituri banale, care ține în bot o capelă militară, cu fundul în jos; alături, o umbră de om, fără un braț și cu orbitele goale în dosul unor ochelari negri, poartă pe piept o tăbliță pe care scrie, cu litere fosforescente: „Mare mutilat de război! Trăiesc din mila dv.!"

Dl Schmidt se decide să-mi dea lovitura de grație și mă invită la un cabaret. Acolo voi avea prilejul să văd cum petrec berlinezii — berlinezii adevărați, nu „indivizii aceia, insuportabil de serioși, din partea răsăriteană a orașului". Să părăsim, așadar, Kurfürstendamm-ul și să o luăm spre „Zoologische Garten".

Iată-ne în cartierul localurilor de noapte. Sînt unul lîngă altul, mai mult, unul *peste altul*: „Tahiti", „Boogie-Woogie", „Saint-Germain des-prés", „Mon plaisir", „Hong-Kong"... Dedesubtul firmelor, panouri de fotografii cu femei goale sau pe cale de a se dezgoli. În dreptul panourilor, băieți de 12-13 ani contemplează, cu ochi exorbitați, nuditățile „artistelor".

— Asta numai pe puști îi mai amuză — spune dl Schmidt cu un zîmbet indulgent. Noi mergem la ceva cu adevărat senzațional.

Pe dinafară, ceva-ul senzațional arată ca orice bar și se numește „Sailor of Hamburg". Iar pentru ca și germanii care nu știu englezește să înțeleagă că, traducere, asta înseamnă „Marinarul din Hamburg", portarul nu poartă fireturi, ci un tricou vărgat de matelot.

Interiorul localului se trudește să imite o tavernă afumată, de tipul celor frecventate, în romanele de duzină, de către lupii de mare. Mesele sînt croite din scînduri de brad nedate la rindea, scaunele sînt înlocuite cu butoiașe, pe pereți sînt țintuiți din loc în loc colaci de salvare. Un singur detaliu nu amintește întinderile nemărginite ale oceanului: un ring, asemenea celor de box, instalat în mijlocul sălii.

Ne așezăm la o masă în apropierea ringului și dl Schmidt comandă ceva de băut. Începem să discutăm despre lucrurile care au servit drept

...Nu întotdeauna strada aparține americanilor sau revanșarzilor! Iată-o acum ocupată de tineretul democrat vest-berlinez. Demonstrația lui se desfășoară sub lozinca: „Luptați împotriva morții atomice!"

1

pretext întîlnirii noastre, dar nu apucăm să vorbim mult. Se aude un gong, sala se cufundă în întuneric și numai ringul rămîne luminat de două proiectoare puternice, fixate deasupra lui.

— Să vezi ce interesant e! — îmi spune dl Schmidt și ochii lui lucesc în obscuritate.

Pe ring se urcă două fete, una blondă ca paiul, cealaltă șatenă. Nu par să aibă la un loc nici patruzeci de ani. Poartă costume de baie, foarte strînse pe corp. Ajunsă sus, cea blondă alunecă și e gata-gata să cadă. Abia acum îmi dau seama că podeaua ringului este acoperită de un strat gros de noroi. Un noroi negru și vîscos, ca atunci cînd se amestecă țițeiul cu pămîntul.

Din nou răsună gongul și cele două fete încep să se lupte. E un meci de *catch-as-catch-can* — „sport" care nu numai în traducere literală înseamnă: „apucă-l de unde poți". Fetele se lovesc și ele pe unde pot și cum pot, cu palma, cu pumnul, cu noroiul pe care-l adună de pe jos și și-l vîră reciproc în ochi, în gură, în urechi... După cîteva minute, par amîndouă niște grotești statui mișcătoare de mîzgă neagră, care se bat absurd, patetic și obscen. Maiourile sînt sfîșiate, dezgolind mereu noi porțiuni de piele, care se acoperă însă imediat cu noroi. Din loc în loc, crusta neagră capătă o culoare mai spălăcită, din cauza sîngelui care țîșnește prin nenumăratele zgîrieturi.

Dl Schmidt urmărește cu aviditate lupta. Surprinzîndu-mi privirea îndreptată asupra lui, se întoarce o clipă spre mine și mă întreabă:

— Așa-i că e mai tare decît *strip-tease-ul*?

Aprob fără rezerve. E mai tare decît *strip-tease-ul*, mai bestial, mai degradant și, la urma urmei, mai reprezentativ pentru etica acestui mod de viață.

Încerc să mă uit în altă parte și ochii îmi cad pe o pancartă, agățată într-un cui, deasupra colacilor de salvare. Cu litere gotice, îngrijit desenate, pancarta proclamă o veche deviză cavalerească la adresa sexului slab:

„Pe femeie să n-o atingi nici cu o floare!"

Cred că mai ales din cauza pancartei mi se face greață, mă scol și îmi iau un grăbit rămas bun de la dl Schmidt și de la „Marinarul din Hamburg".

...Biserica amintirii... În ora tîrzie de noapte, pare mai mult ca oricînd un monument al pustiirii. Trec pe lîngă ea, ducînd cu mine amintirile vest-berlineze. Mulțimea tristă și indiferentă... Cumpărați, cumpărați, cumpărați!... Trăiesc din mila dv.!... Fetele încăierate în noroi... Pe femeie să n-o atingi nici cu o floare!...

2

3

1 **Halt! — Stai! Avertismentul de a nu încălca spațiul rezervat demonstrațiilor belicoase ale ocupanților americani are o semnificație deosebită pentru invalidul din ultimul război mondial.**

2 **„Miracol economic"! Depinde pentru cine. Debitantul Richard Hiller, din Mariannenplatz 21, a fost silit să-și închidă definitiv prăvălia. Motivul l-a afișat pe ușa de la intrare: mărirea legală a chiriilor cu 150%, începînd de la 1 martie 1961.**

3 **Mai tare decît strip-tease-ul! Catch-as-catch-can feminin în noroi!... Distracții americane în Berlinul occidental.**

SALUTĂRI de pe LITO

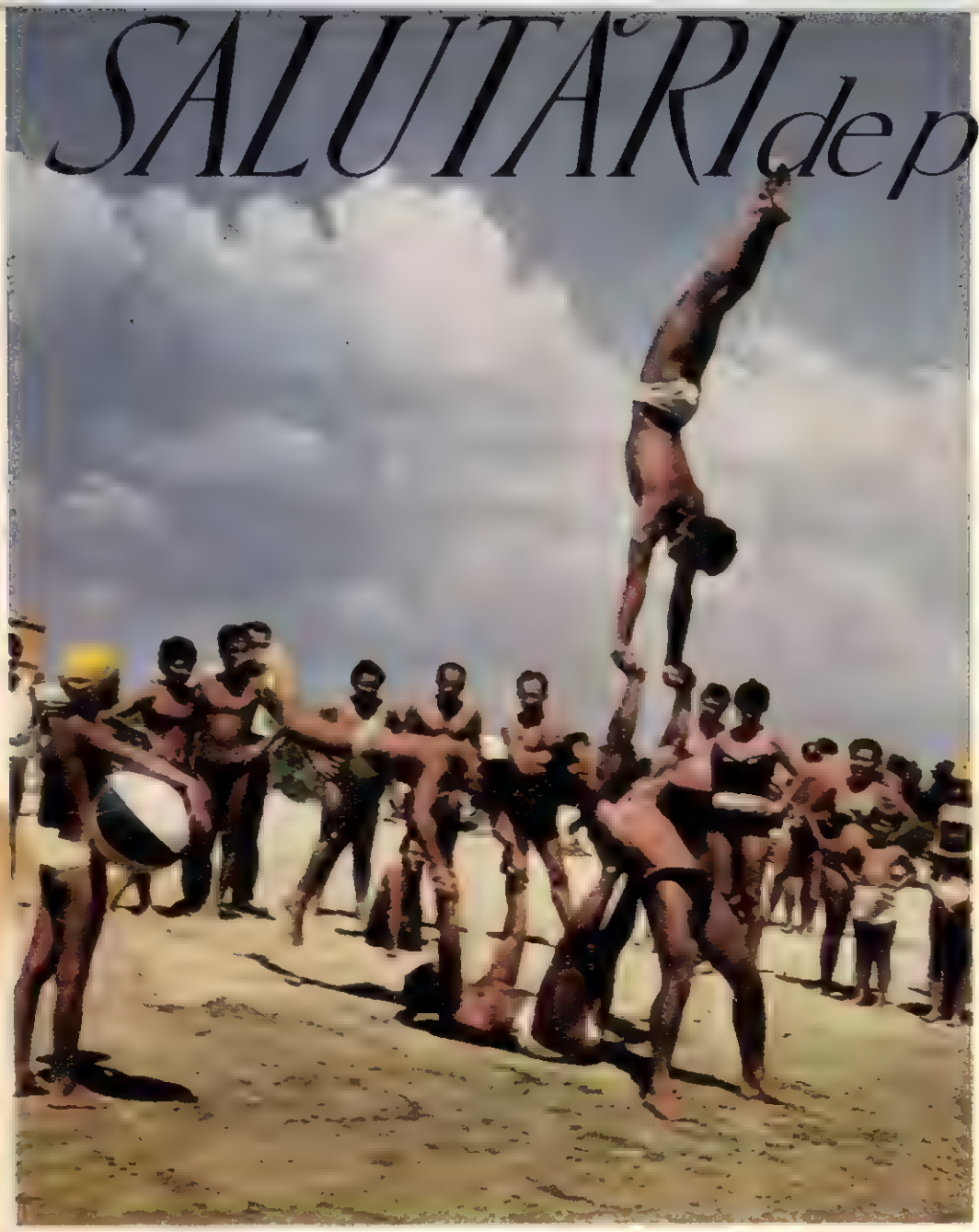

RAL

DRAGII NOŞTRI,

Ca în fiecare an, şi acum vă trimitem multe salutări de pe litoral. Numai că, faţă de ceilalţi ani, litoralul nostru e din nou schimbat! Desigur că şi acum ne bronzăm la soare, ne zbenguim în valuri, înălţăm piramide vii pe ţărm, iar micuţa noastră Rodica, nudistă convinsă, plînge neputîndu-se hotărî pentru colacul de cauciuc sau mingea de masă plastică... Şi — la fel, desigur, ca şi anul trecut — mai sînt destui care improvizează jocuri cu mingea pe plajă .. Dar sînt şi multe lucruri diferite faţă de anul trecut. Lucruri noi. Cum noi sînt şi hotelurile acestea cu cîte 9 etaje din Mamaia. Cum nou este şi restaurantul unde luăm masa. Cum noi sînt şi alte numeroase hoteluri, vile, restaurante, magazine, puncte de distracţie... Facem şi excursii, am visitat tot litoralul, de la Mamaia la Mangalia, am mers cu hidrobusul pe mare, pescuim, cîntăm, rîdem, dansăm. Într-un cuvînt: trăim zile pline de lumină şi bucurie. Şi vă aşteptăm cu drag şi pe voi, să veniţi să completaţi rîndurile zecilor de mii de oameni ai muncii care-şi petrec concediul pe litoral.

La revedere pe curînd,

ai voştri...

ÎN LUMINA SOARELUI, PE NISIPUL

AURIU, ÎN VALURILE AZURII ALE MĂRII...

Fotografii de V. SAVIN, Dan GRIGORESCU, I. IOSIF, Nicu VASILE, Dan BÎRLĂDEANU

Aceasta este fața de azi a Phenianului mult încercat, în care, după agresiunea imperialistă, nu mai rămăsese — literalmente — piatră peste piatră. În cei 8 ani care s-au scurs de la încheierea armistițiului, în capitala țării au fost ridicate peste 70.000 de apartamente, 120 școli tehnice și 70 mari întreprinderi.

Imagini din COREEA POPULARĂ

LA 16 ANI DE LA ELIBERAREA ȚĂRII

Combinatul textil din Phenian este cea mai mare și mai modernă întreprindere de acest gen din R.P.D. Coreeană. Colectivul lui produce zilnic peste 60 tone de fire toarse și 250.000 metri de diferite țesături. În fotografie: țesătoarea Kil Hvak Sil, Erou al Muncii Socialiste a R.P.D. Coreene (dreapta), alături de una dintre tovarășele ei de muncă.

agricultura R.P.D. Coreene au lucrat anul trecut 12.500 tractoare, 839 autocamioane 49.000 alte diferite unelte agricole remorcate. Pînă la sfîrșitul acestui an agricul-a țării prietene se va îmbogăți cu alte cîteva mii de tractoare. În fotografie: pe lanurile de porumb ale cooperativei agricole Hadan, din provincia Sinuiju.

CORESPONDENȚII

Cînd l-am întîlnit pentru prima dată, maistrul Alexandru Codescu trecea printr-o încercare neobișnuită: era „subiectul" principal al unui fotoreportaj ce se executa în acel moment. Fotoreporterul, deși ostenise în căutarea unghiului fotografic, era totuși mulțumit de bunăvoință.

— Ce să-i faci — spuse la un moment dat Alexandru Codescu — nici munca asta, de fotoreporter, nu-i de loc ușoară.

S-ar fi putut crede că vorbise din politețe sau din curtoazie pentru cel ce-l fotografia, dar nu era așa. Cînd spune ceva, Alexandru Codescu se exprimă cu toată convingerea și, mai mult, cu competența rezultată dintr-o atentă observare a lucrurilor. De aceea cuvîntul său are multă greutate în bunul mers al secției cazangerie de la „Griviția roșie". Nici nu-i de mirare. Alexandru Codescu este Erou al Muncii Socialiste.

■

„Munca aci nu-i ușoară și nici de mică răspundere. Tocmai de aceea în ultimii ani au fost luate măsuri menite să reducă efortul fizic, să contribuie la sporirea productivității muncii, la îmbunătățirea lucrărilor. S-au construit aici o instalație de sudare automată a cazanelor de locomotivă, o instalație de găurit, s-au montat două poduri rulante de mare tonaj. Un lucru de mare însemnătate este și prelungirea halei... Oare investițiile făcute pentru prelungirea halei și pentru construirea instalațiilor enumerate mai sus au dat toate roadele așteptate? Credem că încă nu. Și iată de ce: partea nou construită a halei este folosită în mică măsură în interesul producției... Instalația de sudură automată

Dumitru Gheorghe preferă să aducă personal corespondențele la redacție. De aceea el poate fi întîlnit deseori în preajma Casei Scînteii.

① Corespondenții de presă Dumitru Purice, Vasile Bizgă, Artemie Cercel, Dumitru Gheorghe, Ioan Iov și Jean Vasile. Din cînd în cînd acești membri ai postului de corespondenți voluntari se întîlnesc pentru a discuta care sînt cele mai actuale probleme despre care ar trebui să scrie.

② Tovarășul Dumitru Purice a aflat că primtopitorul Ioan Savu pregătește o „surpriză" și se grăbește să-i ia din vreme un interviu.

③ La cabinetul tehnic, inginerul Ioan Iov înregistrează o nouă propunere a inovatorului Jean Vasile. Care din ei va scrie despre inovație? Amîndoi sînt corespondenți voluntari...

④ Vasile Bizgă (dreapta) și prietenul său, montatorul Mircea Pană, citesc un articol al postului de corespondenți voluntari, apărut în ziar.

ocupă un loc destul de redus... Noile poduri rulante nu funcționează... O bună parte din spațiul noii hale e folosit pentru depozitare..."

Ce s-a întîmplat de cînd au fost arătate aceste lipsuri într-un articol apărut în „Scînteia"?

Loviturile ciocanelor pneumatice, amplificate și reflectate de pereții halei, răsună puternic. Într-un astfel de loc poți striga oricît de tare, nu te aude nimeni. Pînă și huruitul greu al macaralelor se pierde în bubuitul de tunet al ciocanelor. Dar oricît de mare e zgomotul, oricît de impresionante sînt înălțimile halei și oricît de maiestuos marșul podurilor rulante — omul le domină. El este stăpînul. O simplă apăsare pe un buton și zgomotul ciocanului pneumatic se întrerupe. Pe ecranul uriaș al peretelui de sticlă se profilează silueta unui om cu mîna ridicată. El indică drumul pe care trebuie să-l urmeze uriașa placă de fier. Cu docilitate, la comanda omului, motoarele macaralei pornesc și așază placa de metal pe masa sudorilor. Aci flacăra instalației automate de sudură mușcă din carnea metalică, dîndu-i forma dorită de om. Întreaga activitate a secției, cu vuietul ei ritmat, merge ca un ceasornic uriaș, condus de priceperea oamenilor.

★

Nu se știe cine a citit mai întîi articolul. În orice caz, printre primii au fost inginerii Eugenia Pascu, M. Filipescu și Ion Fotache, laborantul Olteanu, maistrul Ion Stoian și strungarul Ionel Aramă. Ce s-a întîmplat ime-

diat e greu de redat exact. Ce se știe însă cu certitudine este că oțelarii de la uzinele „Wilhelm Pieck" din Brăila au aplicat cu succes experiența descrisă în articol și au trimis ziarului „Scînteia" o scrisoare care începea astfel: «Am citit cu interes articolul „Un procedeu economic în turnătoriile de oțel", publicat în nr. 4987 al „Scînteii". Experiența turnătorilor din secția oțelărie a „Grivița roșie" în reducerea consumului de metal la maselote ne folosește și nouă. Rezultatele dobîndite dovedesc că, într-adevăr, metoda folosirii maselotelor cu înveliș exotermic la turnarea pieselor din oțel are o mare eficacitate economică. Avem convingerea că experiența relatată în articol a constituit un îndemn pentru aplicarea acestui procedeu și în alte turnătorii de oțel».

Deci, autorii articolului, ca și oțelarii de la atelierele ceferiste bucureștene, pot fi mulțumiți că experiența „Griviței roșii" a fost apreciată și folosită de alți oțelari.

★

Ce-i de făcut? Întrebarea aceasta și-au pus-o întîi vopsitorii. Apoi au reclamat cazul serviciului de aprovizionare, continuînd să lucreze cu vopsea proastă. Întrebarea și-au pus-o și cei de la revizia de vagoane. Au reclamat și ei, continuînd să primească vagoane de pe care vopseaua, de proastă calitate, crăpa și se decojea.

Întrebarea s-a pus apoi la Comitetul de partid al atelierelor „Grivița roșie".

— Am trimis nenumărate scrisori fabricii de lacuri și vopsele „13 Decembrie", dar fără rezultat. Vopseaua care ne vine continuă să fie de calitate slabă — spuse cineva.

— Vopsitorii sînt nemulțumiți, și pe bună dreptate. Vopseaua asta proastă le compromite pur și simplu munca — se auzi altă voce.

— Revizia de vagoane critică mereu calitatea vopselei.

— Ce-i de făcut?

— Cînd este vorba de roadele muncii noastre, cum a fost cazul cu experiența pozitivă a oțelarilor noștri, avem cine să o popularizeze? — întrebă un tovarăș din comitetul de partid.

— Avem.

— Cînd este vorba de propriile noastre lipsuri, cum s-a întîmplat cu deficiențele de la secția cazangerie, se găsește cine să ni le arate, nu?

— ...Desigur.

— Dar acum, cînd avem greutăți, nu există oare și cine să ne ajute?

Întrebarea a primit același răspuns. Și astfel, la îndemnul comitetului de partid, Dumitru E. Gheorghe, tehnician, responsabil al postului de corespondenți voluntari, a scris o scrisoare pe care s-a grăbit s-o ducă el însuși la redacția ziarului „Scînteia".

Ziarul cunoștea situația și de la corespondentul Grigore Moholea de la revizia de vagoane București-Grivița. În urma acestor sesizări a întreprins o anchetă. Ancheta s-a soldat cu publicarea articolului „Pe marginea a două scrisori", articol care a avut ca rezultat îmbunătățirea calității vopselei cu pricina.

★

Alexandru Codescu, maistru cazangiu, Erou al Muncii Socialiste; Dumitru E. Gheorghe, tehnician; Dumitru Purice, turnător; Ioan Iov, inginer; Artemie Cercel, ajustor; Vasile Bîzgă, montator; Jean Vasile, maistru principal — iată numai cîțiva dintre membrii postului de corespondenți voluntari ai ziarului „Scînteia" de la Atelierele C.F.R. „Grivița roșie". Ca ei mai sînt mulți și la „Grivița roșie", și la „Wilhelm Pieck", și la uzina de tractoare, și în gospodăriile colective, și în instituții și institute. Sînt mii.

Din toată țara sosesc la „Scînteia", organul Comitetului Central al partidului nostru, mii de scrisori. Experiența pozitivă, realizările în muncă, lipsurile, greutățile și atîtea altele sînt arătate ziarului. În folosul colectivului lor și al societății, prietenii de nădejde ai presei comuniste duc o muncă de răspundere, o muncă frumoasă: munca de corespondent voluntar.

Mihai MÎRZA
Fotografii de Eugen IAROVICI

„Pe ecranul uriaș al peretelui de sticlă se profilează silueta unui om cu mîna ridicată". În urma articolului scris de postul de corespondenți voluntari, o serie de lipsuri tehnico-organizatorice de la secția cazangerie a atelierelor „Grivița roșie" au fost lichidate.

Aici, pe terasa noii sale locuințe, ajustorul mecanic Artemie Cercel scrie o scrisoare „Scînteii".

Tot mai numeroase și mai variate sînt acțiunile de protest ale populației vest-germane împotriva febrei războinice a militariștilor de la Bonn. În fotografie: pentru a protesta împotriva intenției autorităților de a amplasa un poligon în apropierea orașului lor, locuitorii din Dinslaken au organizat un cortegiu de mașini care au străbătut străzile purtînd lipite afișe pe care scrie: *„Rechiziționarea pămîntului în scopuri militare servește pregătirilor de război"*.

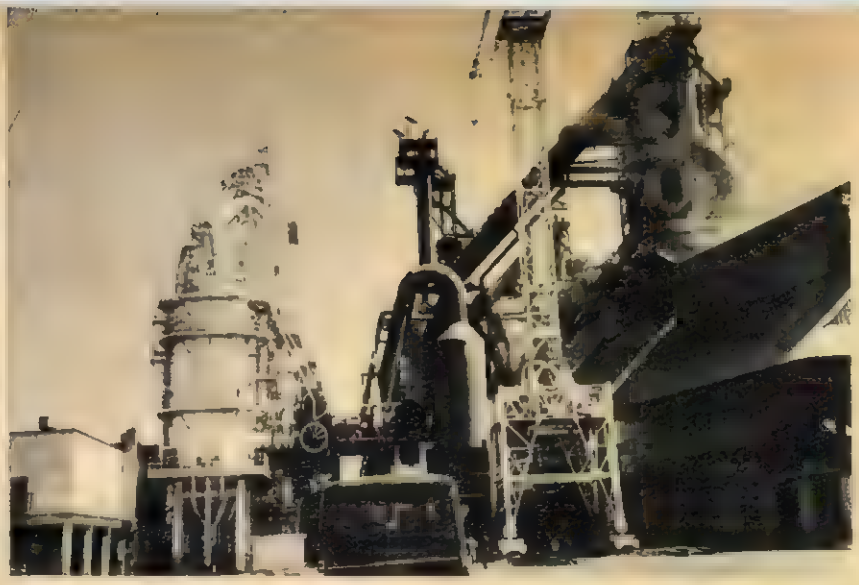

La 15 august, poporul indian sărbătorește cea de-a 14-a aniversare a scuturării jugului colonialist englez. În anii care au trecut de la proclamarea independenței, India a obținut o serie de importante realizări pe drumul lichidării înapoierii economice, cauzată de cele aproape două veacuri de robie colonială. Un aport important la dezvoltarea economică a Indiei îl constituie ajutorul dezinteresat al țărilor socialiste acordat Indiei și, în primul rînd, cel al Uniunii Sovietice. În fotografie: aspect de la Uzinele metalurgice din Bhilai, construite cu ajutorul Uniunii Sovietice. Fonta produsă aci este folosită de 900 întreprinderi din întreaga Indie.

Mary Hemingway, văduva marelui romancier decedat de curînd, a sosit la Havana pentru a discuta cu personalități oficiale din Cuba proiectul monumentului care, din dispoziția primului ministru Fidel Castro, se va ridica în capitala Cubei, în memoria lui Ernest Hemingway.

fotocronica FLACĂRII

Din cauza atitudinii puterilor occidentale și a unor țări care le mai fac jocul la O.N.U., dezbaterile din Consiliul de Securitate, reluate în urma plîngerii Tunisiei împotriva acțiunilor agresive ale Franței, s-au încheiat fără a se fi adoptat vreo hotărîre. După cum se arată în comunicatul cu privire la convorbirile dintre A. A. Gromîko, ministrul Afacerilor Externe al U.R.S.S., și S. Mokaddem, ministrul Afacerilor Externe al Republicii Tunisia, care au avut loc la Moscova între 3 și 5 august, poziția guvernului francez creează o situație extrem de încordată și periculoasă în regiunea Bizertei, ceea ce impune convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U. în legătură cu continuarea agresiunii împotriva Bizertei.

Strauss, Ministrul de Război al R.F.G., a semnat în S.U.A. un contract pentru achiziționarea de rachete destinate armatei revanșarzilor vest-germani.

(Ziarele)

Valiza diplomatică a lui Herr Strauss...

Desen de Cik DAMADIAN

Brigada de frontaliști de la sectorul 2, condusă de Alexandru Musta, una din cele mai bune brigăzi de la mina Lupeni. Musta și brigada lui realizează lună de lună planul în proporții de 105 pînă la 108 la sută. Anul acesta, în trimestrul I a deținut drapelul de brigadă fruntașă pe întreg bazinul carbonifer Valea Jiului: cea mai mare producție, nici un absent nemotivat, cel mai curat și armat loc de muncă, mari economii de exploziv și material lemnos.

Prima șarjă. Studenții anului III de la Facultatea de instalații și utilaj a Institutului de construcții, în practică la uzinele „23 August", dau o șarjă de oțel.

fotocronica FLACĂRII

Autocamioanele G.A.C. din comuna Baba Ana, regiunea Ploiești, transportă la baza de recepție ultimii saci de grîu din cele 28 vagoane predate în total statului.

Cele 6.000 de găini și cei 17.000 de pui ai G.A.S. Albești din raionul Mizil sînt ținuți, în perioada de vară, în tabără la cîmp, folosindu-se în acest scop cotețe mobile.

Printre numeroasele obiective industriale importante, care au intrat recent în funcțiune, este și Complexul pentru industrializarea lemnului de la Pipera. Alături de celelalte întreprinderi similare, complexul respectiv cu instalațiile sale moderne va contribui în mare măsură la realizarea prevederilor planului economic pe 6 ani în ceea ce privește creșterea pe țară a producției de mobilă, care în 1965 va fi de 3,1 ori mai mare ca în 1959, ea crescînd în raport direct cu ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Azi, mobila constituie un articol permanent solicitat în magazinele respective. Fotografia reprezintă una din halele Complexului de la Pipera — sectorul în care se pregătesc semifabricatele necesare garniturilor de mobilă.

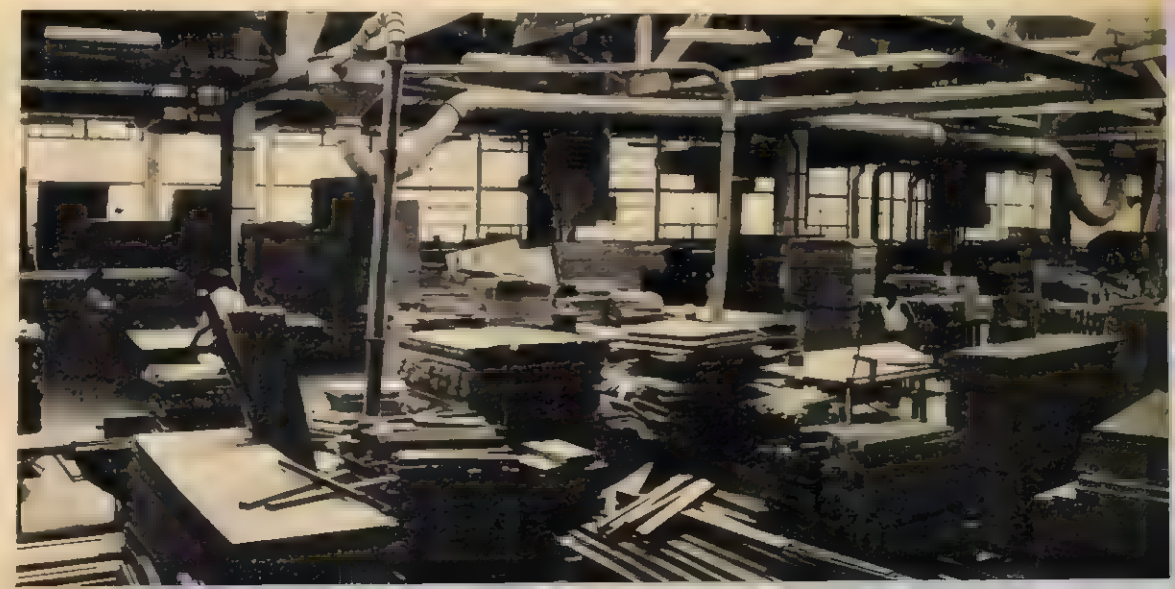

COAFURI

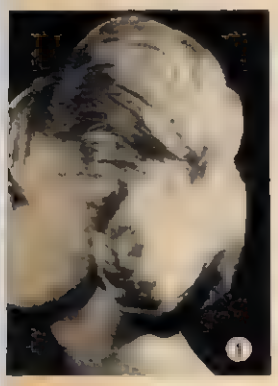

Piepteănătura capătă o deosebită importanţă vara, cînd răcoarea singura podoabă a capului. Necesitatea de a se armoniza cu linia generală vestimentară supune şi coafura fluctuaţiilor modei. Evoluţia ei este, fireşte, mai lentă şi modificările mai puţin radicale decît cele ale îmbrăcăminţii.

O caracteristică principală a noii coafuri este ondulaţia largă, fără cute sau bucle. Cîrlionţii şi melcii strînşi sînt pe cale de dispariţie. Sînt de asemenea în retragere culorile stridente, artificiale. Preferinţa merge spre tonuri naturale.

În ceea ce priveşte tunsoarea, actualul sezon marchează un regres vădit al liniei „băieţeşti". Capetele cu păr scurt rămîn feminine datorită unor coafuri simple dar graţioase, puţin înălţate pe creştet şi cu unul sau două franjuri supte pe frunte.

Moda verii 1961 recomandă însă părul de o lungime mijlocie, dispus în unde largi împrejurul capului. Aceste coafuri sugerează, prin supleţea liniei şi structura lor vaporoasă, caracteristicile modei vestimentare din anul acesta, care pune accentul pe graţie şi feminitate.

Cu prilejul prezentării la patinoarul artificial „23 August" din Capitală a celor mai interesante coafuri realizate la concursul pe ţară al coaforilor, am ales cîteva modele pe care le considerăm tipice pentru noile tendinţe ale modei.

Tendinţele de bază ale coafurii 1961 sînt reprezentate de acest model realizat din păr de lungime mijlocie şi cu o structură vaporoasă (foto 1 şi 2). Creştetul e uşor balonat, pe ceafă are o mişcare de unde laterale, iar la urechi părul e răsfrînt spre interior. Pe frunte, un franj oblic.

Tinerească şi comodă, această coafură (foto 3) este realizată din păr scurt. Are linia rotundă, amintind de o cască. Supleţea ondulaţiilor largi, obţinute din bigudiuri mari, o fereşte însă de orice rigiditate. Creştetul e înălţat, iar pe frunte are două franjuri simple.

Coafurile de seară pentru ocazii festive sînt ceva mai apretate, cu ajutorul unor soluţii fixative (foto 4). Nota elegantă le este accentuată prin bijuterii (foto 5) sau podoabe de flori (foto 6).

COLŢUL COSMETICIENEI

Măştile cosmetice

Măştile cosmetice constau dintr-o combinaţie de substanţe diferite, care se aplică pe obraz, pentru a putea fi absorbite de piele. Aceste aplicaţiuni, folosite raţional şi cu perseverenţă, au efecte foarte bune. După compoziţia lor, măştile curăţă, calmează, albesc, cojesc, au acţiune descongestivă, tonifiantă şi stimulatorie în ce priveşte funcţiunile epidermei. Măştile pot fi aplicate calde sau reci, sub formă lichidă sau sub formă de pastă. Şi pentru ca cititoarele noastre să-şi poată aplica singure aceste tratamente, dăm cîteva formule de măşti cosmetice:

— pentru tenul uscat şi normal: 1 gălbenuş de ou, 1 linguriţă cu miere de albine, 5 picături zeamă de lămîie, 5 picături ulei comestibil;

— pentru tenul ridat şi foarte obosit: 1 gălbenuş, 1 linguriţă cu ulei camforat, 1 linguriţă cu miere de albine;

— pentru tenul gras: 1 albuş de ou bătut spumă cu 4-5 picături zeamă de lămîie şi 4-5 picături miere;

— pentru tenul gras cu pori dilataţi este foarte bună o mască avînd următoarea compoziţie: 40 gr drojdie de bere, 10 picături zeamă de lămîie, 4-5 picături miere.

— pentru un ten ridat, o mască calmantă şi emolientă: 10 gr tarîţe de grîu, 5 gr caolin, 5 gr praf de lapte, 5 picături miere de albine, apă distilată sau de roze atît cît este necesar pentru a se obţine o pastă bună de aplicat.

Masca se întinde pe obraz cu ajutorul unei pensule sau spatule după 20-30 minute se spală cu apă călduţă, apoi rece sau se trece pe obraz o bucată de gheaţă înmuiată în zeamă de lămîie. În cazul unui ten uscat, după terminarea acestor operaţiuni se aplică, pe obrazul uşor umezit, un strat subţire de cremă grasă, hrănitoare — „Lanolina" sau „Magnolia".

O mască cu acţiune stimulatorie se prepară din caolin cu suc de fructe (piersici, lămîie, căpşuni) sau cu suc de roşii. Asemenea mască e bună pentru un ten gras ca şi pentru un ten normal, cu diferenţa că, în acest din urmă caz, după scoaterea măştii obrazul trebuie uns cu o cremă hrănitoare.

Georgeta MĂLIN

DE VORBĂ CU MEDICUL

Somnul şi sănătatea

Marele fiziolog sovietic I.P. Pavlov a demonstrat că somnul este în primul rînd o funcţie a creierului. Somnul reprezintă principala modalitate de refacere periodică a energiei consumate în cursul activităţii; lipsit de această posibilitate, organismul se epuizează foarte repede. Experienţele au arătat că un cîine împiedicat să doarmă prezintă, după 10-12 zile, grave tulburări şi moare după maximum 15 zile de nesomn.

Necesităţile de somn scad cu vîrsta — de la 18-20 ore la nou născut, pînă la 5-7 ore la bătrîni; un adult normal doarme între 7-9 ore. Dar, contrar părerii generale, durata somnului nu este nici pe departe indicatorul principal al calităţii sale. Cercetările moderne au demonstrat că acesta nu este uniform pe toată durata sa: profunzimea maximă este atinsă în cursul primei ore, se menţine astfel încă aproximativ o oră, pentru ca apoi să scadă progresiv — cu oscilaţii variabile de la caz la caz — pînă în momentul trezirii.

Cu cît stabilitatea somnului este mai mare, cu atît efectul său pozitiv pentru organism este mai pronunţat. S-a ajuns la concluzia că dacă somnul ar fi uniform şi suficient de profund, durata sa ar putea fi redusă pînă la 30-40%, fără vreun inconvenient deosebit pentru organism. Pe de altă parte, cele mai mari oscilaţii există în perioadele de adormire şi trezire. Pavlov a arătat că acestor perioade de tranziţie le corespund o serie de perturbări care diminuează eficacitatea somnului; dacă ele se prelungesc excesiv, pot deveni chiar dăunătoare. Pentru a reduce cît mai mult posibil dificultăţile perioadei de adormire, sînt necesare: detaşarea de preocupările din cursul zilei (eventual lecturi uşoare, muzică, scurte plimbări etc.), respectarea unui orar de culcare, alimentaţie uşoară şi distanţată cît mai mult de ora culcării etc.

Somnul de noapte poate realiza condiţii optime necesare obţinerii efectului odihnitor maxim pentru un adult sănătos; dimpotrivă, somnul de după-masă, contrar unor păreri destul de răspîndite, nu este de regulă util pentru un adult normal. Durata sa redusă, programul neregulat, ambianţa de obicei mult mai puţin favorabilă, activitatea digestivă etc. fac de obicei ca somnul să nu poată atinge profunzimea utilă. Adeseori acest aşa-zis somn de după-amiază nu este decît o stare intermediară între somn şi veghe — avînd toate inconvenientele perioadelor de tranziţie.

În sfîrşit, este necesar să se atragă atenţia că scurtarea perioadei de tranziţie la trezire este tot atît de importantă ca şi a celei iniţiale — de adormire. De aceea este indicat să ne obişnuim să ne sculăm din pat imediat ce ne trezim şi să nu cedăm tentaţiei, adeseori plăcute, dar înşelătoare, de a prelungi cîtva timp starea de somnolenţă inutilă şi uneori chiar dăunătoare. Folosirea unor mijloace uşoare de înviorare (gimnastică, duş, masaj etc.) este foarte indicată pentru a scurta perioada de tranziţie de la trezire şi, prin aceasta, pentru conservarea maximă a efectului odihnitor realizat în cursul somnului propriu-zis.

Dr. A. FABIAN

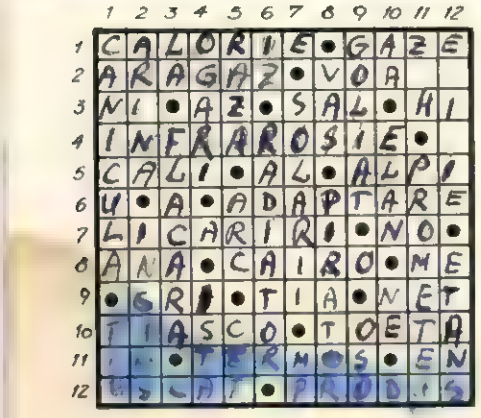

CU CĂLDURĂ...

ORIZONTAL: 1) Unitate de măsură pentru evaluarea cantităților de căldură, egală cu cantitatea de căldură necesară pentru a ridica temperatura unui gram de apă cu un grad — Fluide combustibile, o importantă bogăție a subsolului nostru. 2) Sursă de căldură în butelie — Excesiv de cald. 3) Nichel — În gaze! Ține cald la gît și pe umeri — Mină caii. 4) Radiație calorică invizibilă. 5) A trece un metal prin foc pentru a-i mări duritatea — Aluminiu — Munți europeni de mare altitudine, pe culmile cărora nici căldura verilor nu reușește să topească ghețarii. 6) Acomodare a organismelor la un mediu mai cald decît cel obișnuit. 7) Scînteieri — Interjecție. 8) Lac vulcanic în munții noștri — Oraș scăldat în soarele rebusiștilor - Mihail Eminescu. 9) Cîntecul greierului — Interjecție pentru alungarea animalelor — Clar. 10) Eșec — Energie folosită pentru punerea în mișcare a corpurilor, a cărei sursă poate fi și căldura. 11) Plantă textilă — Ține și cald, și rece — Antene! 12) Deshidratat prin căldură — Rezultat al activității industriale.

VERTICAL: 1) Căldură dogoritoare — Fecior. 2) Nisip (înv.) — Înflerbîntat. 3) Notă — Para focului. 4) Cîini de vînătoare — Acesta. 5) Emanație din căldura soarelui — Cînd e voltaic constituie o formă a transportului de sarcină electrică în medii fluide — Cete nesfîrșite...6) Miros particular — Sistem tehnic care răspîndește căldură în mediul înconjurător. 7) Locuri speciale unde poți face băi de soare — În timp! 8) Crăscă — Corp care se aprinde prin frecare sau prin contact cu aerul. 9) Uriașul doborît de prașlia lui David — Între capetele unui mosor! 10) Postare! — Avînt — Perne! 11) Poate fi construit și din elemente refractare — Eroul mitologic care a adus focul pe pămînt. 12) Competiție sportivă care se repetă periodic — Care nu permite pătrunderea sau ieșirea gazelor ori a lichidelor

PIETRE-CAMELEON

Cine n-a admirat culoarea și strălucirea pietrelor prețioase? Din păcate însă aceste însușiri nu sînt durabile. Adesea, sub influența luminii, nestematele pălesc; culoarea smaraldelor și a topazelor se deschide iar fenacitul de culoarea vinului devine, uneori după o singură lună, incolor și limpede ca apa. Oamenii însă au găsit de mult metode care previn deteriorarea pietrelor prețioase și semiprețioase și chiar metode de reîmprospătare ori schimbare a culorilor acestora. Astfel, încă acum două mii de ani grecii și romanii tratau carneolul și agatele. Agatele, de pildă, erau fierte timp de cîteva ore în miere, spălate apoi cu apă și din nou fierte alte cîteva ore în acid sulfuric. După aceste operații, se obțineau niște pietre frumoase, negre, cu dungi albe: onixul.

În prezent, cu metode asemănătoare se realizează agate dungate verzi, roșii, albastre și galbene.

Și locuitorii Uralilor schimbau culoarea nestematelor. Ei coceau topazele fumurii în pîine. Pietrele căpătau o nuanță aurie. Același lucru îl făceau și cu ametistele.

Azi oamenii de știință schimbă culoarea pietrelor folosind mijloace mai perfecționate, ca radiațiile radiului sau ale becurilor de cuarț. Supus unui asemenea tratament, safirul albastru devine galben, iar topazul roz — oranj-auriu.

În prezent se studiază problema schimbării complete a culorii pietrelor prețioase, în cantități importante.

LABORATOR MARIN PENTRU STUDII ONCOLOGICE

Pe insula Bimini, în apropiere de Miami, există un laborator a cărui activitate are drept obiectiv principal găsirea, în unele forme ale vieții marine, a unei explicații posibile a cancerului. Howard Rush, unul dintre conducătorii laboratorului, expune astfel motivele principale care au determinat alegerea locului acestui centru de cercetări: 1) Oceanul a fost leagănul primelor forme ale vieții: în el s-au dezvoltat diversele modele biologice de la care au derivat toate speciile animale și vegetale. Oceanul constituie un cîmp de operații foarte adecvat pentru studierea unor forme vii deosebit de interesante pentru știință. 2) Întrucît organismele marine se înmulțesc cu rapiditate, ele pot da răspunsuri în termen scurt la problemele dezvoltării (normale și anormale) a celulelor vii, adică la problemele evoluției cancerului. Pentru efectuarea unor observații asemănătoare pe om ar fi nevoie de mai multe secole. 3) În sfîrșit, un număr foarte mare de animale și vegetale marine produc substanțe toxice extrem de active, dintre care multe ar putea deveni remedii în serviciul medicinei.

FRIPTURĂ DE FLUTURE...

În cuprinsul pădurilor tropicale din Noua Guinee, printre alte vietăți ciudate se întîlnesc cei mai mari fluturi din lume. Cunoscuți în știință sub denumirea de Titanolabis colossus, ei ajung pînă la 26 de centimetri lungime.

Băștinașii din Noua Guinee vînează acești fluturi pentru carnea lor comestibilă.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Cîteva date despre mărimea, longevitatea și obiceiurile lupului

Cititorul Marius Gheorghe din Moroieni ne solicită ajutorul într-o controversă privind lupul și greutatea sa maximă la noi în țară.

După cercetări recente, se crede că la noi în țară există circa 3.000 de lupi. Date fiind marile pagube pe care le produc, sînt sistematic supuși exterminării prin împușcare, otrăvire, capcane etc. Se fac uneori deosebiri între așa-zisul „lup de munte" și „lupul de stuf", dar din punct de vedere științific, problema nu este încă lămurită.

Iată cîteva date sumare despre acest animal.

Trăiește 12-16 ani; un lup consumă într-un an peste 1.000 kg carne; atacată de om, lupoaica nu-și apără puii; lupii nu fac pagube în jurul culcușului lor pe o rază de 6-12 km (probabil pentru a nu-și semnala prezența); nu există nici o dovadă că lupul ar ataca omul viu, „întîmplările" povestite în diferite împrejurări fiind născocite.

Mărimea și greutatea corporală a lupului variază. De obicei un lup cîntărește 40-50 kg. În literatura de specialitate se citează și lupi de 71 kg. Cîteva cazuri mai recente arată că nici această greutate nu este o limită. Astfel, nu demult, la ocolul silvic Prundul Bîrgăului a fost împușcat un lup lung de 2,20 m și cu o greutate de 80 kg.

În cursul anului trecut, pe terenul Araci (Brașov) au fost observați trei lupi imenși. Distanța prea mare a făcut imposibilă împușcarea lor. Ulterior unul dintre cei trei lupi a fost vînat și s-a constatat că avea o greutate de 82 kg.

S-ar putea însă ca viitoarele vînători să aducă în raza puștilor lupi cu greutate și mai mare.

FILATELIE

Emise de curînd în Franța, mai multe serii de timbre comemorative sînt închinate memoriei unor mari actori francezi. Astfel au apărut pe timbre chipurile unor actori celebri ca: Champmeslé, Rachel, Talma, Raimu și Gérard Philipe, pe care timbrul reprodus în această fotografie îl înfățișează în rolul principal din [illegible] de Corneille.

CITITORI CĂTRE CITITORI

Tvetan Iliev Tvetov — învățător — comuna Ostrov, reg. Vrața, R.P. Bulgaria, dorește să corespondeze în limba română, să facă schimb de cărți poștale ilustrate și fotografii ale artiștilor de cinema

Petrescu Ștefan, elev anul II, Școala tehnică de maiștri, Ocna Mureș, dorește să corespondeze pe teme culturale, cinematografice, și să facă schimb de ilustrate și mărci poștale.

Laiu Rodica, dactilografă, localitatea Cacova, nr. 122, raionul Oravița, dorește să corespondeze pe teme de sport, muzică și să facă schimb de ilustrate și fotografii artistice.

Munteanu Marius, medic veterinar, G.A.S. Netuș, raionul Agnita, reg. Brașov, dorește să facă schimb de ilustrate și fotografii de monumente istorice.

Chiriță Ionel, elev cl. a X-a, Craiova, str. Stalingrad nr. 220, dorește să facă schimb de cărți poștale ilustrate.

FLACĂRA REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL X, nr. 32 (324)
12 AUGUST 1961

Redacția: BUCUREȘTI
Piața Scînteii 1
Căsuța poștală 3507, cf. 33.
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

Coperta noastră: Fotografia de I. HANANEL

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

„INSOLAȚIE"

– Tragi perdelele în plină zi?
– Ce vrei, îi face rău „răsăritul".

Una din sarcinile zborului navei cosmice „Vostok-2" a fost
— Studierea capacității de muncă a omului aflat timp îndelungat în condițiile imponderabilității.

(Ziarele)

ÎN S.U.A.

— D-aia nu-i înghit bossii noștri pe ruși! Ei demonstrează că până și în Cosmos se poate munci.

Desene de N. CLAUDIU

Fără cuvinte...
(Din revista „Stern" — R.F.G.)

Iar au făcut-o de oaie cu buletinul lor meteorologic...

Desen de Ștefan MUNTEANU

UMOR

Fără cuvinte...
(Din revista „Neue Berliner Illustrierte" — R.D.G.)

Desene de Rik XURRUCA

— Iartă-mă, dragă, c-am întîrziat, dar Pufi ăsta se mișcă atît de greu...

ÎNTÎLNIRI... ÎNTÎLNIRI... ÎNTÎLNIRI...

— Pe Jupiter!! Dacă mai întîrzie, o împușc!!!
— Fii serios, Caius, revolverul nici nu s-a inventat încă.
— A, n-o cunoșți, dragă Tullus... Pînă vine ea, se inventează...

— Mai dă-mi, te rog, un coș de margarete!

— Să știi că iar a încurcat planeta!...

Peste platuri
romînești
Chiote și horă:
August
douăzeci și trei,
Roșe auroră.

Spune glas,
cîntați cavale,
Dragostea
cea mare
Pentru cei
ce ne-au deschis
Drumul larg
spre soare.

Maria BANUȘ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 33 (325) — 19 august 1961

TRĂIASCĂ ÎN VECI PRIET

Moment emoționant la încheierea marelui miting ce a avut loc la Kremlin: o îmbrățișare călduroasă între tovarășii N. S. Hrușciov și Gheorghe Gheorghiu-Dej — simbol al prieteniei de nezdruncinat dintre popoarele romîn și sovietic.

La recepția oferită de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej cu prilejul vizitei în Uniunea Sovietică a delegației de partid și guvernamentale a R. P. Romîne: convorbire cordială între tovarășii Nikita Sergheevici Hrușciov, Gheorghe Gheorghiu-Dej și eroul cosmonaut Gherman Stepanovici Titov.

Aspect din sala de ședințe a Sovietului Suprem din Palatul Mare al Kremlinului, în timpul mitingului prieteniei romîno-sovietice.

☆

Pe aeroportul Băneasa, la înapoierea în Capitală a membrilor delegației de partid și guvernamentale a R.P. Romîne, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C. C. al P. M. R., președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne.

ENIA ROMÎNO-SOVIETICĂ!

„Vizita delegației de partid și guvernamentale a R. P. Romîne în Uniunea Sovietică, care a decurs într-o atmosferă deosebit de caldă și de cordială, a constituit o nouă și vie demonstrație a alianței strînse și de nezdruncinat dintre ambele țări în marea comunitate a statelor și popoarelor lagărului socialist. Republica Populară Romînă și Uniunea Sovietică, Partidul Muncitoresc Romîn și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice vor întări și pe viitor prietenia frățească spre binele oamenilor muncii din ambele țări, spre folosul tuturor statelor socialiste și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, în interesul menținerii și întăririi păcii în lumea întreagă, pentru triumful socialismului și al comunismului" — se spune în Comunicatul cu privire la vizita de prietenie făcută în Uniunea Sovietică de delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Romîne.
În fotografie: semnarea Comunicatului.

ACUM 17 ANI

23 August 1944. Sub conducerea Partidului Comunist din Romînia, începînd de la 23 August 1944, formaţiunile patriotice şi soldaţii au luptat pentru curăţirea oraşului Bucureşti de trupele hitleriste.

Nu vom uita niciodată marea bucurie pe care ne-a adus-o Armata sovietică eliberatoare. Moment emoţionant de la intrarea trupelor sovietice în Capitala patriei noastre.

Întorcînd armele împotriva cotropitorilor fascişti, Armata română s-a alăturat Armatei sovietice eliberatoare şi a luptat împreună cu ea pînă la zdrobirea completă a fiarei fasciste.

Calea Griviţei în anul 1944. Ruine, pretutindeni ruine. Pe locul miilor de ruine rămase în întreaga ţară de pe urma războiului, se înalţă azi minunatele construcţii ale epocii socialismului.

ROADELE

TOT MAI SUS!

de Mihai BENIUC

N-a fost în ţara noastră vreodată eveniment istoric care, asemenea Eliberării, să fi devenit o permanenţă simţită an de an în forme noi de viaţă socială, pe toate planurile de realizări omeneşti, tot mai bogat pentru întregul popor. Anii de-atunci pînă astăzi n-au bătut pasul pe loc, n-au trecut în zădărnicie. Fiecare din cei 17 a venit cu braţele încărcate de fapte, care ne-au făcut să trecem pragul socialismului şi dau azi posibilitate, tuturor celor ce muncesc în ţara noastră, să-i desăvîrşească. Astfel, cu fiecare aniversare, la 23 August, am avut nu numai prilejul de a evoca ziua prin care poporul romîn începea urcuşul spre culmea societăţii omeneşti fără exploatarea omului de către om şi fără clase, ci ni se ofereau privirii înfăptuirile înnoitoare ale oamenilor muncii, cu un ritm în realizare necrezut de rapid şi de-o măreţie uimitoare. Şi tot astfel cu fiecare 23 August recunoştinţa noastră faţă de Uniunea Sovietică creşte; niciînd nu vom uita jertfa de sînge dată de neînfricaţii ostaşi sovietici pentru eliberarea noastră.

Astăzi, după 17 ani, oriunde ne-am îndrepta ochii, vedem noul ce a crescut puternic peste sărăcia trecutului şi-a îngropat-o, şi la sat, şi la oraş. Înfăptuirile ne salută la fiecare pas sau mai bine zis noi ne ridicăm pălăria în faţa a ceea ce un popor condus de comunişti a putut realiza în infimul număr de 17 ani — căci ce sînt 17 ani în istoria unei ţări? Desigur, ar fi mai în spiritul zilelor noastre de a vorbi despre kilowaţi, despre tone de petrol şi cărbune, de a înşira hidrocentralele, fabricile de tot felul sau de a arăta procentul ce-l reprezintă gospodăriile colective în sectorul agricol. Totuşi nu poţi face un drum, pe litoralul Mării Negre bunăoară, fără să uiţi de cifre şi statistici şi să simţi ca un flux invadîndu-te încîntarea faţă de frumosul, confortabilul, folositorul ce s-a făcut pentru bucuria oamenilor, acolo unde nu de mult buruiana spinoasă se ţinea cu greu de duna de nisip mutată mereu de vînturi. Aceleaşi locuri, văzute pe timpul lui Ovidiu, erau, foarte probabil, mult mai apropiate, ca imagine, faţă de cele din anul 1944 al erei noastre — decît, să zicem, Mamaia din 1944 faţă de Mamaia din 1961. Dacă n-am şti cine a înălţat toate aceste minunate clădiri moderne, am putea crede că ele s-au ridicat peste noapte ca împărăţia lui Faust. Cenuşiul a dispărut, culoarea şi lumina i-au luat locul, iar civilizaţia şi belşugul, asigurate de o excelentă aprovizionare, sînt parcă la ele acasă de cînd lumea.

Căci cifrele de control, planurile inginerilor, angajamentele Dobrogei colectivizate, cu un cuvînt concepţia socialistă despre lume care însufleţeşte întregul popor şi întreaga ţară, sînt traduse în fapte de viaţă. Şi aceasta-i o părticică dintr-o parte. Uzina chimică de la Năvodari, fabricile metalurgică şi de ciment de la Medgidia, Termocentrala Ovidiu II, fabrica de conserve din Tulcea, marile lucrări pentru valorificarea stufului din Deltă — toate acestea vorbesc de construcţia socialismului în adîncime şi în suprafaţă, la înaltă tensiune creatoare, şi fac din Dobrogea, în trecut pămînt al lipsei şi dezolării, o strălucitoare nestemată din salba construcţiilor şi realizărilor ultimilor 17 ani.

Construcţiile şi realizările! Sînt prea multe ca să poată fi înşirate. Şi, dintre ele, una este cea mai izbitoare: transformarea socialistă a conştiinţei oamenilor, transformare ce a generat oameni noi, un splendid tineret de factură nouă, entuziast, inventiv, harnic, cu dragoste pătimaşă pentru muncă şi ştiinţă, pentru tot ce a fost în trecut şi trebuie cunoscut, pentru tot ce trebuie să fie în viitor şi se cere realizat.

Ceea ce se poate vedea în Dobrogea este la fel în Banat şi în Suceava, la Braşov şi la Baia-Mare, la Cluj sau la Bacău, oriunde în ţara noastră.

Poporul nostru harnic, din rîndurile căruia fiecare cetăţean tinde şi poate să devină o personalitate conştientă în ceea ce priveşte rostul şi calităţile sale înăuntrul colectivităţii, priveşte viitorul cu încredere — viitorul pe care pentru oamenii sovietici atît de neînchipuit de frumos şi de veridic îl schiţează Programul în proiect al P.C.U.S., ce va fi prezentat la cel de-al XXII-lea Congres — societatea comunistă. Spre un astfel de viitor tindem şi noi.

Cu asemenea gînduri de justificat istoriceşte optimism întîmpină cea de a 17-a aniversare a Eliberării poporul patriei noastre. Cu asemenea gînduri şi nestrămutată încredere în partidul nostru, care prin înţeleapta lui politică ne conduce spre culmile istoriei noastre.

LIBERTĂȚII

Se desăvîrșesc în prezent lucrările unei noi și importante unități ale industriei noastre chimice: uzina de anvelope Popești-Leordeni. Trebuie ținut seama că în perioada antebelică Romînia a fost tributară străinătății și în această direcție. Numai crearea unei industrii chimice puternice, producătoare de cauciuc sintetic, a făcut posibilă fabricarea în proporții masive a anvelopelor. În fotografie: un aspect exterior al uzinei de anvelope Popești-Leordeni, a cărei construcție este aproape terminată.

Astăzi Calea Griviței își schimbă radical înfățișarea. De-a lungul ei se înalță blocuri cu 8-10 și 12 etaje — mii de apartamente pentru oamenii muncii. Multe dintre ele au fost de pe acum date în folosință, altele vor deveni locuibile pînă la sfîrșitul acestui an. Magazine moderne, săli de spectacole, piețe largi, scuaruri vor face ca vechea Cale a Griviței, de care este legată amintirea uneia din eroicele lupte ale clasei muncitoare, să constituie o frumoasă magistrală a Capitalei.

Dezvoltarea din ultimii ani a industriei noastre chimice a făcut progrese importante și în ramura industriei maselor plastice. Creație a regimului democrat-popular, fabrica de mase plastice „București" este azi în dezvoltare, colectivul ei luptînd pentru o calitate superioară a produselor și pentru mărirea numărului de sortimente. Unul din muncitorii acestei fabrici, Ion Hindichi, lucrează la producerea de tăvi gravate, fabricate din polistiren — un produs frumos, ușor, ieftin.

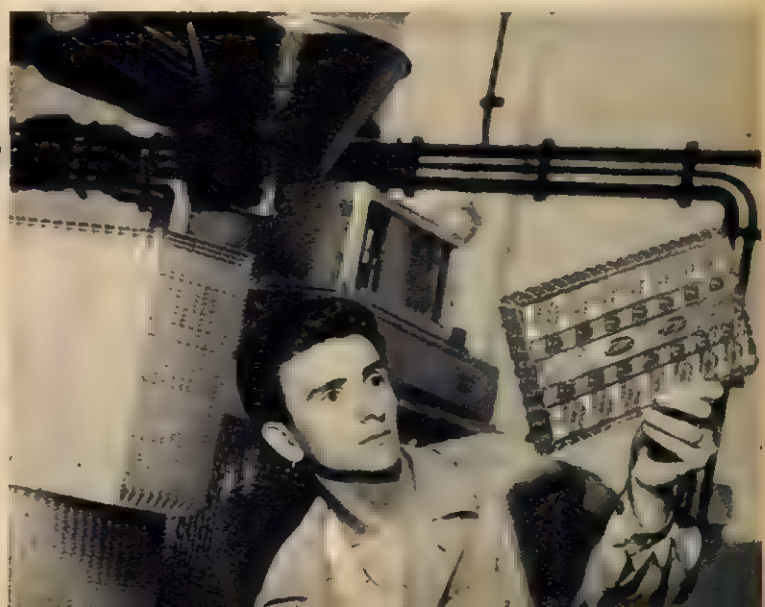

COPERTA NOASTRĂ

În ziua de 23 August 1944, în casa familiei Stoian, țărani muncitori din comuna Alexandru Vlahuță din fostul județ Bîrlad, s-a născut o fetiță. A venit pe lume o dată cu ziua ce trezea atîtea nădejdi în sufletul poporului nostru. Cu aceste nădejdi în inimă, părinții i-au dat copilului numele de Pacea.

Pacea, fetița bălaie, a crescut și este astăzi — laolaltă cu părinții ei, laolaltă cu tot satul — membră în gospodăria agricolă colectivă „Partizanii Păcii", înființată în anul 1953.

Scăderea mortalității generale și infantile, creșterea sporului anual al populației, creșterea medie a vieții — toate acestea dovedesc că ocrotirea sănătății a devenit în Republica Populară Romînă o problemă centrală a politicii de partid și de stat. Printre spitalele moderne construite în anii noștri se află și spitalul clinic Fundeni, așezămînt de ocrotire a sănătății, înzestrat cu cel mai nou utilaj sanitar și avînd la dispoziție personal medical cu înaltă calificare profesională. În imaginea noastră, un aspect din sala de operații

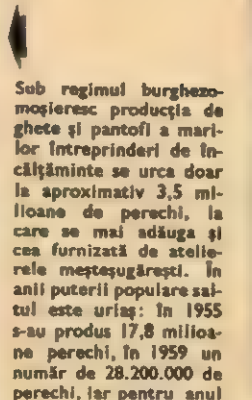

Sub regimul burghezo-moșieresc producția de ghete și pantofi a marilor întreprinderi de încălțăminte se urca doar la aproximativ 3,5 milioane de perechi, la care se mai adăuga și cea furnizată de atelierele meșteșugărești. În anii puterii populare saltul este uriaș: în 1955 s-au produs 17,8 milioane perechi, în 1959 un număr de 28.200.000 de perechi, iar pentru anul 1965 sînt prevăzute 45 de milioane. Fabricile mari au astăzi tăbăcării bine utilate și cu productivitate mărită. De asemenea, în curînd va intra în probe tehnologice Tăbăcăria minerală Jilava — întreprindere înzestrată cu utilaj modern, în care o bună parte a procesului de producție va fi automatizat. Iată un aspect din această tăbăcărie: linia automată pentru vopsirea pieilor.

În Republica Populară Romînă există peste o sută de institute și centre de cercetări ale Academiei și departamentelor, în care lucrează 10.000 de cercetători și alte cadre tehnice. Sarcini deosebit de importante în realizarea planului economic, în introducerea cuceririlor științei și tehnicii moderne în economie revin îndeosebi cercetătorilor în domeniul științelor tehnice, al fizicii și chimiei, care își concentrează eforturile asupra rezolvării unor probleme centrale ale economiei naționale: valorificarea superioară a resurselor energetice și de materii prime, automatizarea și perfecționarea mașinilor fabricate în R.P.Romînă, îmbunătățirea tehnologiei în toate ramurile de producție. Fotografia de mai sus reprezintă un aspect din activitatea Institutului de cercetări chimice al Academiei R.P.Romîne.

„Lupta perseverentă pentru ridicarea capacității de producție a pămîntului, pentru folosirea rațională a fondului funciar, pentru creșterea suprafețel arabile constituie o sarcină de cea mai mare însemnătate" — arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în Raportul asupra mersului îndeplinirii Directivelor Congresului al III-lea al partidului, privind construirea socialismului la sate și dezvoltarea agriculturii.

În anii puterii populare s-a lucrat, și se lucrează în continuare, la punerea în valoare a terenurilor inundabile, mlăștinoase, secetoase etc. Un aspect actual al acestei bătălii este și șantierul de îmbunătățiri funciare de pe teritoriul comunelor Ciobanu, Girliciu, Dăieni din Dobrogea — cu o suprafață de 3.660 de hectare.

În ultimii ani construcția de locuințe în mediul sătesc a luat o mare amploare. În numai zece ani, de pildă, în satele din țara noastră s-au construit circa 700.000 case noi. Această cifră este echivalentă cu 1.400 sate noi, dacă socotim în medie 500 case pentru fiecare sat. În fotografie se poate vedea casa nouă a colectivistului Drăghici Dumitru din comuna Nazna, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. Numărul caselor construite de colectiviștii din această comună este de peste 180.

La 540-550 milioane m p se va ridica în 1965 producția anuală de țesături. La această dezvoltare se va ajunge prin înființarea de noi țesătorii și prin reutilarea unora mai vechi. Una din noile fabrici de textile este și țesătoria de in și cînepă de la Păulești, regiunea Ploiești — țesătorie modernă, în care aproape 80% din procesul de producție este automatizat. Pînă înainte de cel de-al doilea război mondial, industria românească de textile din fire de in era foarte slab dezvoltată, deși inul constituie o materie primă de cea mai bună calitate pentru fabricarea pînzeturilor fine și rezistente. În anii puterii populare au luat ființă numeroase țesătorii înzestrate cu utilaj modern. Redăm alăturat un aspect de muncă la una din modernele mașini de urzit, pentru țesăturile de in în culori ale fabricii „Olga Bancic" din Păulești.

Revoluția culturală este în plină desfășurare. Datorită atenției deosebite pe care partidul și guvernul nostru au acordat-o acestei probleme, cultura a devenit un bun al întregului popor. Analfabetismul în țara noastră a rămas doar o amintire a trecutului. Învățămîntul elementar a devenit general, gratuit și obligatoriu; cărți școlare sînt puse gratuit la dispoziția elevilor de la școlile elementare. Peste șaptezeci de mii de studenți, cărora li s-au creat condiții favorabile de studii, urmează cursurile la cele 131 de facultăți de învățămînt superior. La sate sînt azi aproape 13.000 de cămine culturale în care se desfășoară o largă activitate culturală. Peste 40.000 de biblioteci de toate genurile împînzesc țara. În fotografie: un aspect de la Biblioteca centrală de stat.

Nu există azi oraș sau comună din țară, în care să nu găsim magazine ale organizațiilor comerciale de stat și cooperatiste și peste tot întîlnești același efort închinat ridicării nivelului de prezentare și de vînzare a mărfurilor: magazine elegante, spațioase, vitrine atrăgătoare, autodeservire etc. În Capitală și în multe centre de provincie, arhitecții au imprimat multor construcții destinate magazinelor, o linie arhitectonică modernă și elegantă. O nouă realizare în această direcție este și complexul comercial de la Eforie. Peste 70 la sută sticlă; restul, material plastic, oțel, beton. Acestea sînt elementele cu care a fost construit complexul despre care vorbim, pus recent la dispoziția oamenilor muncii aflați la odihnă la Eforie. Fotografia de față vi-l prezintă de la sine.

aproape de soare

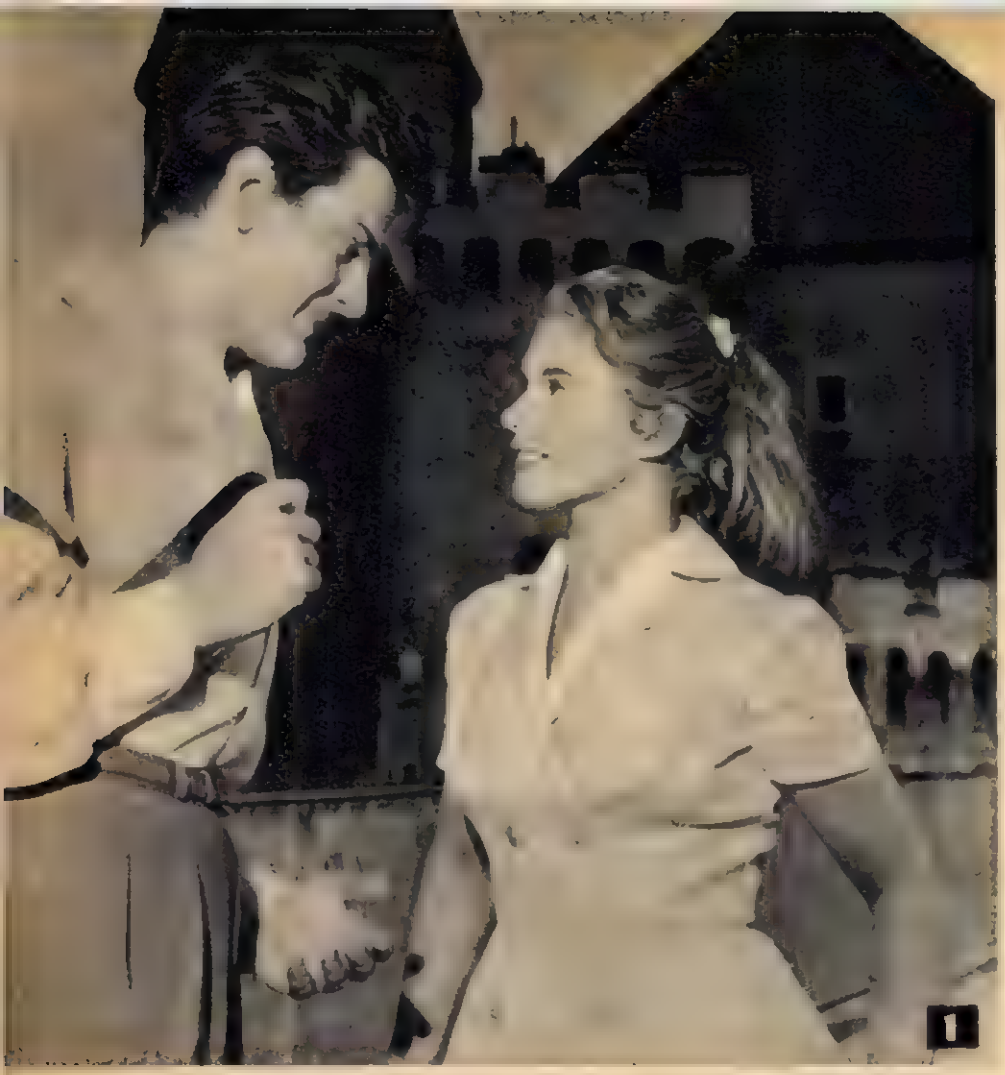

Un flăcău de la țară poposește într-o zi în fața porții principale a Combinatului siderurgic din Hunedoara. E voinic cît ursul, poartă o pălărioară moțească pe creștet și în mînă o lădiță de recrut. Vor să-l angajeze la început la lopată — e doar necalificat — dar tînărul refuză cu încăpățînare: vrea să facă oțel, să lucreze numai în echipa vestitului oțelar Solca.

Așa încep povestea lui Petre Orșa și drumul lui spre cucerirea unei noi calități umane și profesionale. Istorisindu-i evoluția, filmul „Aproape de soare" intenționa să realizeze portretul cinematografic al unui tînăr din zilele noastre; iată însă că echipa de cineaști a adăugat acestuia imaginea unui grandios peisaj: cel al Hunedoarei socialiste, peisaj făurit și stăpînit de om. Echipa de filmare condusă de tînărul regizor Savel Știopul (cosemnatar al scenariului, alături de Paul Anghel) a stat în toamna trecută aproape trei luni la Hunedoara, prinzîndu-i imaginea pe pelicula color cu rigurozitatea științifică a documentarului. De altfel S. Știopul e, prin specialitatea sa, documentarist (lucrează în cadrul studioului „Al. Sahia") și a pornit cu gîndul de a aduce primei sale producții artistice autenticitatea faptului filmat pe viu. Paginile de reportaj cinematografic sînt desigur cele mai în măsură să redea poezia aspră — dar de o inegalabilă frumusețe — a muncii oțelarilor și să explice de ce pasiunea pentru această muncă este atît de puternică; iar reliefarea acestei pasiuni era o altă intenție a creatorilor filmului. Și iată cum s-a făcut că în noua producție a studioului „București" mai bine de jumătate din interpreți sînt înșiși muncitorii Hunedoarei, că platourile de la Buftea au fost folosite doar pentru turnarea cîtorva interioare (marea majoritate a scenelor fiind realizate în „decorul" oțelăriei noi și, în general, al combinatului hunedorean) și că, la capătul filmărilor, protagonistul filmului, Florin Piersic, cunoștea suficient de bine munca la cuptoare pentru a primi dovada de calificare ca oțelar III. Adică știa aproape tot ce trebuise să învețe eroul interpretat de el, Petre Orșa, în cele cîteva luni petrecute în echipa lui Todor-baci.

Flăcăul acesta de la țară, aprig la treabă și dornic de fapte mari, e în aceeași măsură ambițios, încăpățînat și orgolios. Iată deci în însăși firea și mentalitatea lui sursa unor conflicte cu cei din jur. Petre Orșa suferă că Solca nu are locuri în echipa lui și luptă apoi din răsputeri pentru a putea intra la cuptorul lui Todor-baci, un alt oțelar cu faimă. Vrea să fie printre cei mai buni, să se califice cît mai repede, și pentru asta muncește și învață cu sete, fără să se cruțe. Există însă în această gînditoare tendință de a se realiza și ceva anarhic, lipsit de modestie și măsură, țîșnind din orgoliul său. Orșa nu a cunoscut pînă acum spiritul de echipă și disciplina de fier pe care o cere o muncă de felul celei de la cuptoare. El crede că poate acționa de unul singur și încearcă chiar — cu cunoștințele-i tehnice încă reduse — să aplice o metodă complicată, pe care știa că o folosește Solca. Firește că șarja ajunge să fie primejduită și Orșa va fi apoi supus unei aspre critici a colectivului. El nu o suportă și iată-l gata să dezerteze, hotărît să părăsească pentru totdeauna Hunedoara.

Pe firul acestei acțiuni, sumar expuse, caracterul eroului se modifică și se precizează în funcție de diverse întîmplări (al căror dramatism e dictat uneori de însăși tensiunea muncii la cuptoare), care dau nerv epic povestirii.

La filmul acesta despre tineri — pe care realizatorii săi l-au creat în special pentru tineret — a lucrat o echipă alcătuită în majoritate din oameni tineri: alături de Florin Piersic (Orșa), să-i menționăm pe actorii Aurel Cioranu (Gică Pisică), Vasilica Tastaman (Livia), Nicolae Praida (Dinuț), Ion Prisăcaru (Uzum) și pe operatorii Ion Anton și Gh. Fischer. O contribuție valoroasă o aduc actorii Gr. Vasiliu-Birlic (tatăl lui Orșa) și Titus Lapteș (Todor-baci), precum și compozitorul Gh. Dumitrescu, autor al muzicii filmului.

În momentul de față, creatorii și-au încheiat misiunea și în studiourile de la Buftea tehnicienii își spun cuvîntul, multiplicînd filmul după copia standard. Spectatorii se pot aștepta pe curînd în sălile de cinematograf la o întîlnire cu eroii noului film românesc „Aproape de soare".

Sanda FAUR-DIMA

1 Livia (Vasilica Tastaman) îl întîlnește pe Petre Orșa (Florin Piersic).

2 Petre Orșa își ia rămas bun de la tatăl său (Gr. Vasiliu-Birlic).

3 Primul contact cu munca la cuptoare nu este tocmai atît de ușor.

4 Alături de Dinuț (Nicolae Praida), Petre caută să cunoască Hunedoara. Oțelul îl interesează, bineînțeles, în primul rînd; dar nici armurile medievale din străvechiul castel al Huniazilor nu-l lasă indiferent.

5 În ziar a apărut un articol în care fapta vrednică a lui Petre Orșa este lăudată.

6 Va părăsi oare Petre Orșa, Hunedoara?

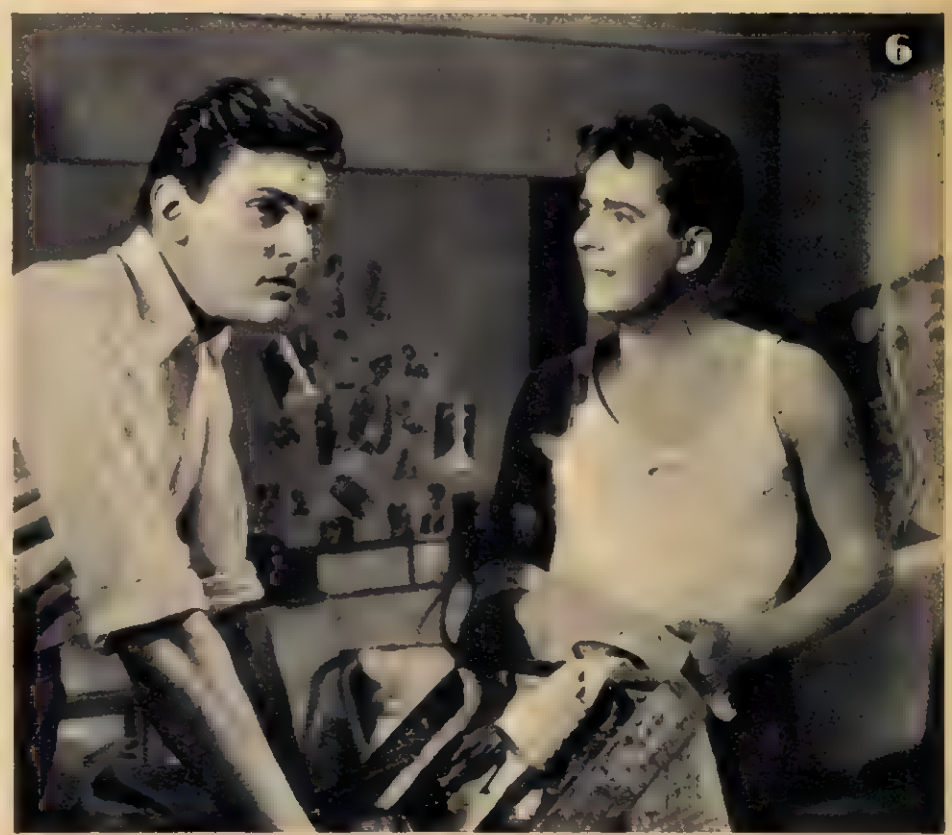

La Teatrul Armatei din Praga, Jirina Svorcová se pregăteşte pentru rolul Natașei din „Război şi pace".

Jirina Svorcová — într-un moment de destindere, lîngă prietenele ei dragi, cărțile.

FILM

O EROINĂ MODERNĂ

CARTEA

— corespondență specială de la Praga —

Cu vreo zece ani în urmă, o tînără actriță își făcea debutul în cinematografia cehoslovacă. Atît înfățișarea, cît și felul ei de a fi îi îndemnau pe regizori să-i încredințeze roluri de fete tinere, naive și îndrăgostite. Se părea că asemenea roluri i se potrivesc de minune dar, în ciuda convingătoarei interpretări, remarcate deopotrivă de spectatori și critici, pe Jirina Svorcová — fiindcă despre ea e vorba — astfel de roluri nu o mulțumeau pe deplin. Serios preocupată de profesiunea ei, dorea să întruchipeze personaje cu o bogată viață sufletească, personaje care, puse în fața unor grave probleme ale realității, să-i dea posibilitatea desăvîrșirii întregii game a interpretării artistice. De aceea, părăsește pentru cîtăva vreme filmul și se dedică exclusiv teatrului.

Acum doi ani însă, a fost redescoperită pentru film. Regizorul Karel Kachyna era în căutarea unei interprete pentru filmul său „Regele Sumavei". Se gîndi atunci la fosta lui colegă de studii, Svorcová, și-i propuse să o întruchipeze pe Maria Rysová, singurul personaj feminin din film. La început se părea că rolul nu oferă prea mari posibilități. Dar, în colaborare cu regizorul, Jirina a izbutit în mod excepțional să dea viață responsabilei unei cooperative dintr-un sat îndepărtat din munții Sumavei, de la granița de vest a Cehoslovaciei.

— Personajul acesta — îmi spune Svorcová — mi-a fost foarte apropiat. Sub îndrumarea lui Kachyna am izbutit să mă transpun pe deplin în viața și sentimentele eroinei mele. Aș putea spune că acest rol mi-a redeschis interesul pentru film. Am lucrat de atunci cu multă dragoste la filmul lui Milan Vosmik „Intrarea oprită" și cel al lui Zdeneck Brynch, „Derapajul", care a obținut anul trecut un premiu la Festivalul de la Karlovy Vary. Recent, din nou sub îndrumarea lui Kachyna, am terminat filmul „Căluțe", asupra căruia publicul și-a spus cuvîntul cu prilejul „Festivalului cinematografic al oamenilor muncii", desfășurat în luna iulie.

— Ce proiecte aveți pentru viitor? — am întrebat-o pe Jirina. Zîmbește.

— Proiectele mele sînt în curs de a deveni realitate. Lucrez la un nou film al regizorului Pavel Blumenfeld, intitulat „Tereza", unde interpretez rolul unei membre a securității publice care, cercetînd un caz grav, trebuie să învingă mai întîi prejudecățile unor bărbați față de femeile care lucrează în acest sector și să-și ducă la bun sfîrșit misiunea.

Concomitent cu munca în studio, Jirina Svorcová studiază rolurile pentru stagiunea de toamnă a Teatrului Armatei, unde este aceeași apreciată actriță, îndrăgită de public pentru însușirile ei artistice și pentru simțul său de răspundere în rezolvarea problemelor de artă pe care le ridică multiplia sa activitate actoricească.

Tana MACHOVA

„ANII TINERI"

Eroii, mediul și timpul noului roman al lui Nicolae Țic ne sînt cunoscute încă din volumul său de schițe și reportaje „Profiluri", apărut anul trecut. Sînt aceiași muncitori petroliști cărora morala socialistă le luminează din plin existența, stimulîndu-le avîntul cu care ei întîmpină ziua de mîine.

Ca și în romanul său de debut, „Ora șase", Nicolae Țic proiectează conflictele majore ale eroilor pe fondul activității lor specifice. În „Anii tineri" această activitate este întruchipată de munca în schelă, de îmbunătățirea procesului de exploatare la fiecare sondă în parte. De bună seamă această străduință constructivă nu se desfășoară liniar, oamenii au de depășit inerția unora, rutina altora și mai cu seamă propriile lor rămășițe de individualism, de neîncredere — pe alocuri — în forțele lor și ale altora.

Iată-l de pildă pe Pavel Oniga, sondor într-o brigadă condusă de meșterul Strihan. Necazurile familiare (consecința unei căsnicii nefericite) nu le împărtășește nimănui. Se închide în sine, uită ce forță este colectivul muncitoresc și ajunge pe punctul de a părăsi schela. Comunistul Strihan se apropie cu tact și principială înțelegere de frămîntările tînărului, îl ajută să iasă din situația grea în care se află și îl schimbă radical: dintr-un ursuz și un însingurat, Oniga devine atașat și comunicativ, preocupat de producție în cel mai înalt grad, pînă la urmă un inovator de mari resurse. Viața lui familiară intră și ea pe un alt făgaș datorită noului său fel de a gîndi și acționa.

O influență la fel de pozitivă exercită maistrul Strihan, ca secretar al organizației de bază, și asupra directorului Dima. Inginer priceput și bun organizator, acesta este însă lipsit de căldura necesară mobilizării — într-un moment dificil — a colectivului pe care îl conduce. Irascibil, vanitos, influențabil, Dima face greșeli pe care Strihan i le arată în adevărata lor lumină. Numeroasele discuții dintre ei au drept rezultat transformarea salutară a directorului Dima.

Fapte de viață semnificative se întîmplă zi cu zi în existența colectivului din schelă. Ele poartă amprenta noilor relații ce se încetățenesc în acest colectiv.

Fără a trece cu vederea unele stîngăcii în construcția romanului și unele — puține totuși — episoade care stinghereșc ritmul epic al cărții, putem declara că „Anii tineri" este un reușit roman despre petroliștii zilelor noastre.

H. ZALIS

MUZICA

ÎN SALA PALATULUI R.P.R.

În această construcție impunătoare, dotată cu un aparataj corespunzător celor mai înalte exigențe tehnice și artistice, se vor desfășura majoritatea manifestărilor Festivalului internațional „George Enescu".

În ziua de 5 septembrie va avea loc aici deschiderea festivă a celui de-al doilea Concurs și Festival internațional „George Enescu".

La 9 septembrie, tot sala Palatului R.P.R. va găzdui prima manifestare din cadrul festivalului: un concert simfonic al Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijat de artistul poporului George Georgescu.

UN COMPOZITOR BRITANIC ȘI SUCCESELE SOVIETICE ÎN CUCERIREA COSMOSULUI

Zborul primului om în Cosmos, maiorul sovietic Iuri Gagarin, l-a inspirat pe compozitorul britanic Alan Bush, care și-a închinat recenta sa operă primului zburător cosmonaut. Compozitorul și-a trimis opera la Moscova și postul de radio a transmis-o într-una din emisiunile sale.

REPOATA LUI IORDACHE LUCA MUSCALAGIUL

— Urmează Marica Luca... Și pe scenă apare o fată de 17-18 ani, care cîntă din naf... Tînăra aceasta este fiica artistului emerit Fănică Luca, cunoscutul interpret de muzică populară românească. La casa de cultură a raionului Tudor Vladimirescu, Marica vine cu regularitate și cîntă, ca solistă, împreună cu orchestra condusă de dirijorul Zisu Georgescu. Așa cum Fănică Luca a studiat încă de copil naiul, cu tatăl său, Iordache Luca Muscalagiul, cel care a cutreierat satele și orașele țării ani și ani de zile cîntînd hore și sîrbe, la fel și Marica a învățat să cînte de la tatăl ei, artistul emerit Fănică Luca, la acest instrument popular. Ea participă la concursurile artistice de amatori și se impune ca un element de nădejde.

— Visul meu este să pot cînta din naf tot atît de frumos ca și tatăl meu — ne-a mărturisit Marica Luca. De aceea studies, zi de zi, cu stăruință.

S. N.

Spectacol de estradă pentru pionieri

În prima parte a stagiunii viitoare, Teatrul pentru copii și tineret va rezerva o surpriză micilor spectatori, pionierii, prezentînd un spectacol de estradă de Eduard Jurist și Ion Mustață. Din distribuție vor face parte artiști cunoscuți, buni prieteni ai copiilor, printre care artista emerită Silvia Chicoș.

DISC

„BOLERO"

...se intitulează cea mai populară lucrare a marelui compozitor francez Maurice Ravel. Orchestra simfonică radio, condusă de Carlo Felice Cillario, renumit dirijor italian, fost nu demult pe pămîntul țării noastre, a înregistrat pentru „Electrecord" această creație inspirată din folclorul spaniol și devenită în cursul anilor una din cele mai cerute piese ale sălilor de concert (un disc de 25 cm, 33 turații).

OTTORINO RESPIGHI

...este unul dintre cei mai remarcabili simfoniști italieni. Suita „Păsările", compoziție de dată mai recentă a ilustrului muzician (scrisă în 1927) putînd fi considerată la prima vedere o lucrare „imitînd natura", constituie un gingaș omagiu adus înaintașilor muzicii cu program. Cele cinci părți ale compoziției (utilizînd motive aparținînd unor precursori din veacurile trecute) se intitulează: Preludiu, Turtureaua, Găina, Privighetoarea și Cucul. Discul a fost realizat de „Electrecord" cu concursul dirijorului Mircea Cristescu în fruntea Orchestrei de cameră-București.

SVIATOSLAV RICHTER

...ne dăruiește o interpretare excepțională a „Concertului nr. 5 pentru pian și orchestră" op. 55, de Serghei Prokofiev (pe un disc scos de curînd din R.P. Polonă; 30 cm, 33 turații). Această viguroasă compoziție care încununează seria concertelor pentru pian și orchestră a marelui compozitor sovietic își găsește interpretul ideal și unic în persoana recentului laureat al Premiului Lenin. Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat polone, dirijată de Witold Rowicki, este o devotată însoțitoare a solistului.

Serghei Prokofiev

...preludiile lui Rahmaninov (în număr de douăsprezece și patru) sînt o grea piatră de încercare pentru pianiștii contemporani. Nu și pentru Sviatoslav Richter, care a înregistrat șase din ele (Op. 32, nr. 1 și 2, Op. 23, nr. 2, 4, 5, 7) pe cealaltă față a discului de mai sus (realizat de «Polskie Nagrania „Muza"»).

OMUL ȘI COSMOSUL

de prof. dr. Emil REPCIUC
Institutul medico-farmaceutic-București

Ziua de 6 august 1961 va rămîne printre datele memorabile ale istoriei omenirii. Într-adevăr, zborul eroului cosmonaut Gherman Stepanovici Titov deschide un nou capitol în era zborurilor interplanetare. El constituie o nouă și strălucită realizare a științei și tehnicii sovietice în cercetarea spațiului cosmic.

Întregul program care se desfășoară în Uniunea Sovietică pentru explorarea Cosmosului are o uriașă importanță teoretică și practică. Fiecare etapă nouă programată în Uniunea Sovietică rezolvă probleme de primă importanță pentru cosmonautică. Și etapa actuală — zborul cosmonautului Gherman Titov — reprezintă o verigă necesară în pregătirile care se fac pentru parcurgerea unor trasee pe distanțe mai mari, cum ar fi traseele Pămînt-Lună, Pămînt-Venus sau Pămînt-Marte. Sarcinile puse cu ocazia recentului zbor și rezolvarea lor strălucită deschid prin urmare larg perspectiva zborurilor spre obiectivele cosmice cele mai apropiate.

Zborul cosmic are unele particularități care pun corpul omenesc în condiții mai grele, nu numai sub raportul funcționării aparatului circulator, respirator și digestiv, dar mai ales sub raportul funcționării sistemului nervos. Aceste condiții sînt cunoscute astăzi sub numele de *bariere biologice ale zborului cosmic*.

Prima dintre ele constă din suprasarcina care se datorește accelerărilor și decelerărilor de care este nevoie pentru lansarea, respectiv aterizarea cosmonavelor. Măsura accelerărilor este dată de accelerația pămîntească (9,81 m/sec²). Această cifră înseamnă că în apropiere de suprafața Pămîntului orice corp în cădere își mărește în fiecare secundă viteza cu 9,81 m/sec. Omul nu rezistă la accelerări mai mari decît 10 accelerații pămîntești. De această limită țin totdeauna seama constructorii rachetelor cosmice. De altfel, chiar această limită cere un efort deosebit cosmonautului, atît la lansare, cît mai ales la aterizare. Limita este însă destul de largă pentru a permite explorarea Cosmosului de către om. În cadrul ei, se poate atinge atît prima cît și a doua viteză cosmică.

Zborul cosmonautului Gherman Titov a avut de întîmpinat desigur obișnuitele dificultăți ale decolării și aterizării, pe care cosmonautul le-a suportat foarte bine. La desprinderea rachetei, încă în timpul fazei de accelerare, cosmonautul a trimis mesaje radiodifuzate pe Pămînt, iar în timpul aterizării a condus personal această operație, manevrînd manetele respective de la tabloul de comandă.

Și în timpul zborului apare o oarecare solicitare a organismului, mai ales dacă ea este de mai lungă durată, cum a fost cazul acestui al doilea zbor cosmic efectuat de Titov. Semne obiective ale solicitării sînt accelerarea pulsului și a respirației.

A doua barieră biologică o constituie imponderabilitatea. Starea de imponderabilitate se datorează anulării efectului cîmpului gravitațional al Pămîntului nu numai prin înălțimea mare la care se ridică cosmonava, dar și prin viteza cu care zboară. Într-adevăr, în 25 de ore și 18 minute cosmonava „Vostok-2" a parcurs peste 700.000 km, cu o viteză medie de circa 29.000 km/h! Starea de imponderabilitate lipsește organismul nostru de unele informații care-i sînt necesare pentru finețea și precizia mișcărilor pe care le execută. Se știa totuși de la experiențele efectuate cu animale și de la primul zbor cosmic al maiorului Iuri Gagarin că ființele vii, în general, și omul, în particular, se adaptează repede la situația creată prin imponderabilitate. Dar în toate experiențele anterioare starea de imponderabilitate a fost suportată doar un timp relativ scurt, iar în cazul primului cosmonaut, Iuri Gagarin, a durat aproximativ 20 de minute.

Acum, Gherman Titov a înfruntat această stare timp de aproape 24 de ore din cele 25 ale zborului. Și pe o durată atît de lungă starea de imponderabilitate a fost bine suportată. Despre acest lucru stau mărturie mesajele dese trimise de cosmonaut pe Pămînt, în care anunța mereu că se simte bine. Asemenea mesaje au fost recepționate în multe puncte ale globului, pe toată durata parcursului. Imponderabilitatea n-a constituit o piedică nici pentru îndeplinirea corectă a activității de bord și nici pentru îndeplinirea unor nevoi de alimentare sau de somn, care s-au satisfăcut normal la bordul cosmonavei „Vostok-2".

Starea cosmonautului era tot timpul supravegheată pe de o parte prin televiziune, care trimitea imaginea pilotului cosmonaut pe Pămînt, pe de alta prin diverse aparate, extrem de perfecționate și sensibile, care fuseseră introduse în costumul cosmonautului și înregistrau necontenit cele mai însemnate date biologice, transmițîndu-le apoi prin radio pe Pămînt (înregistrare telemetrică). Astfel s-a putut constata că somnul cosmonautului a avut toate caracterele somnului normal: funcțiile vitale erau micșorate, pulsul a scăzut de la 80-100, cît era în stare de veghe, la 50-70 în stare de somn, și paralel s-au rărit respirațiile.

Este adevărat că acest lucru era de așteptat potrivit datelor culese anterior de medicii sovietici care se ocupă de cosmonautică. Într-adevăr, trimițînd în Cosmos animale adormite cu narcotice, ei au putut constata că toate semnele suprasolicitării pe care le prezentau animalele în stare de veghe lipseau la aceleași animale adormite. Zborul lui Titov a confirmat pe deplin constatările experimentale.

Un factor de oarecare importanță pentru echilibrul nervos al cosmonautului, mai ales în zborurile de mai lungă durată, îl constituie izolarea în cabina sa ermetic închisă din cosmonavă, ceea ce ar putea avea unele repercusiuni negative asupra acestui echilibru. Constructorii sovietici au redus simțitor efectele izolării, dînd pilotului putința de a menține tot timpul legătura cu stațiile terestre. Pe de altă parte, cosmonautul primea necontenit mesaje de la sol. Cu o lunetă, care mărea de cinci ori, el putea face observații mai amănunțite atît asupra regiunilor terestre deasupra cărora zbura, cît și asupra cerului, pe care astrele se văd limpezi și fără scînteiere, datorită lipsei atmosferei.

Desigur, zborul efectuat cu deplin succes de cosmonava „Vostok-2" a permis și verificarea unor dispozitive de igienă sanitară aflate la bord și fără de care este imposibil un zbor de mai lungă durată.

Cea de-a treia barieră biologică, pe care am lăsat-o dinadins la urmă, este de fapt și cea mai dificilă de înlăturat. Este vorba de un brîu de radiații ionizante, extrem de pătrunzătoare și de puternice, care înconjoară Pămîntul la distanță de vreo 500-1000 km și care este deosebit de gros în dreptul Ecuatorului, dar se subțiază spre polii Pămîntului. Împotriva lor nu există apărare. O călătorie, chiar scurtă, prin asemenea regiuni cu radiații ar s-ar solda negreșit cu teribila boală a iradierii, binecunoscută acum ca simptome, dar împotriva căreia nu posedăm deocamdată arme eficace. Soluția nu poate consta decît în evitarea norului de radiații, de exemplu prin alegerea potrivită a traiectoriei de-a lungul căreia zboară racheta.

Deocamdată toate zborurile efectuate, atît cel al lui Iuri Gagarin cît și cel al lui Gherman Titov, s-au menținut în interiorul acestei zone, unde nu erau de temut accidente. Pentru zboruri cosmice spre ținte mai îndepărtate, cum ar fi Luna, traiectoria de zbor trebuie abătută pe la poli, unde radiațiile sînt mai puțin intense. Străduința constructorilor și savanților sovietici va aduce în curînd și dezlegarea acestei probleme, care este — după cum vedem — mai mult de ordin ingineresc.

Cînd toate observațiile de la bordul cosmonavei „Vostok-2" vor fi prelucrate și toate învățămintele trase, un salt mai lung în Cosmos va deveni posibil. Poporul sovietic, condus de gloriosul Partid Comunist al Uniunii Sovietice, stă mereu în fruntea progresului științific tehnic, deschizînd omenirii perspectivele apropiate ale zborurilor spre planetele sistemului nostru solar.

Una din etapele pregătitoare ale zborului cosmic: Gherman Titov în „camera de presiune". Aci se studiază posibilitatea de adaptare a cosmonautului la diferite condiții de presiune.

Cosmonautul TITOV

Gherman Stepanovici Titov s-a născut în anul 1935 în familia unui învățător din ținutul Altai. Fotografia aceasta, extrasă din albumul familiei, îl înfățișează pe Gherman la o vîrstă fragedă. Pe atunci, preferințele lui se îndreptau spre muzică...

Gherman în mijlocul familiei, alături de părinți — Stepan Pavlovici și Alexandra Mihailovna — și de sora sa, Zamfira.

Cetățenia: SOVIETICĂ
Profesiunea: COSMONAUT
Vîrsta: 26 DE ANI
Apartenența politică: MEMBRU AL P.C.U.S. DIN 7 AUGUST 1961

În 1957 Gherman a absolvit școala de aviație pentru piloți militari de la Stalingrad, trecînd examenele în domeniul tehnicii pilotajului cu calificativul „excelent". Iată-l pe pilot în carlinga avionului său de la școala de aviație.

Lui Gherman îi plac mult plimbările pe cîmp.

Unul erou, primire de erou. N. S. Hruşciov şi alţi conducători sovietici întîmpină pe cosmonautul G. S. Titov la sosirea acestuia la Moscova. Cosmonautul Iuri Gagarin a participat şi el la primirea triumfală pe care poporul sovietic a făcut-o prietenului şi colegului său, eroul celui de-al doilea zbor cosmic.

Cosmonautul este căsătorit cu Tamara Vasilievna, studentă în medicină, în vîrstă de 23 de ani. Soţii Titov sînt cititori asidui ai revistei „Vokrug Sveta" (În jurul lumii). După cum se vede, un citiu predestinat...

Soţii Titov pe cheiul portului fluvial Himkino, de lîngă Moscova.

UN OM SOVIETIC

— articol scris pentru „Flacăra" de V. GAVRILOV —

Cunoașteți sculptura lui G. Postnikov intitulată „Spre stele"? O siluetă avîntată, de atlet, ținînd în mînă o rachetă. Cosmonautul care a zburat mai ieri spre stele pare a fi cel din sculptură: aceeași siluetă de constituție atletică, aceeași privire dîrză, același păr ondulat. Cred că nu este întîmplătoare această coincidență a trăsăturilor. Imaginația sculptorului își avea izvorul în viață. Pesemne că în fața ochilor minții lui se aflau tinerii din satele și orașele sovietice.

Din rîndul lor face parte și Gherman Titov, născut și el pe pămînt sovietic. Cititorul să nu se mire de faptul că numele pe care-l poartă cosmonautul e departe de a fi un nume răspîndit la ruși. Numele nu este întîmplător, el a fost dat fiului său de un învățător; un om de litere, pasionat admirator al marelui poet rus, Pușkin. Și fiicei sale el i-a dat numele unei eroine a lui Pușkin — Zamfira.

Tot neamul Titovilor este alcătuit din ruși, băștinași siberieni. Ei se trag din îndepărtatul ținut Altai și au locuit în micile așezări între orașele Bîisk și Barnaul. La început au stat în Verhnee Jilino, unde s-a și născut actualul cosmonaut; mai tîrziu ei s-au mutat în Polkovnikovo, unde Gherman a crescut și a învățat.

În Altai iernile sînt friguroase și viforoase. Nu toți școlarii porneau la drum pe o asemenea vreme primejdioasă. Totuși Gherman și alți cîțiva băieți din sat nu lipseau niciodată de la cursuri. Într-o zi, surprinși de un viscol puternic, ei au purtat literalmente pe brațe două colege care nu mai puteau continua drumul.

Gherman învăța bine. Îi plăceau matematica, fizica, astronomia și literatura. Profesorul său de matematică, Ivan Vasilievici Kaleșci, prețuia mult la elevul său capacitatea de a rezolva creator, într-o manieră personală, probleme complicate. În școală exista și un cerc literar, la ale cărui dezbateri Gherman participa activ. Membrii cercului citeau cu înflăcărare pe Pușkin, Maiakovski, Esenin, Isakovski...

Încă din anii de școală, Gherman a îndrăgit mașinile. În timpul verii el lucra ca șofer pe autocamionul colhozului și se îndeletnicea și cu mecanica. Dragostea pentru tehnică, ca de altfel și pasiunea pentru literatură, i le-a insuflat tatăl său. Stepan Pavlovici a fost în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei șofer, iar în colhoz a lucrat uneori ca tractorist.

De cîteva ori Gherman a încercat să se înroleze ca voluntar în aviație, dar la comisariatul militar era veșnic refuzat. Abia după majorat a fost primit în școala de aviație.

Titov își reamintește cu emoție de primii săi instructori. De la unul a învățat să atace impetuos, de la altul să-și păstreze calmul, de la al treilea să fie disciplinat. A absolvit școala la categoria întîi, gradul de ofițer căpătîndu-l chiar în ziua cînd împlinea 22 de ani, la 11 septembrie 1957.

Talentul său de aviator s-a dezvăluit pe deplin atunci cînd a început să zboare pe un avion de vînătoare de mare viteză. Cînd intră în picaj, pilotul este supus unei suprasarcini considerabile, dar Titov, sportiv călit, o suporta foarte bine.

Într-o zi tînărul ofițer a cunoscut în orașul său de garnizoană pe o tînără fată venită în vizită la sora sa. Zglobia ucraineancă Tamara l-a îndrăgit pe Gherman. Acum îi este soție și cei doi formează o pereche unită. Cînd Gherman i-a împărtășit soției sale dorința de a deveni pilot cosmonaut, Tamara s-a întristat: prea era primejdioasă și necunoscută această profesie. Totuși, în cele din urmă, ea și-a dat consimțămîntul.

În grupul de cosmonauți Titov a devenit în curînd preferatul tuturor. La orele de pregătire teoretică și la antrenamente, ceilalți luau adeseori exemplu de la el. Gherman era primul la săritura cu parașuta. El știa „să se simtă bine" în zbor, să-și dirijeze meșteșugit corpul, să-și coordoneze perfect mișcările. Cît de necesare sînt aceste calități pentru un cosmonaut!

Acei care au văzut filmul sovietic „Primul drum spre stele" își aduc aminte de secvența în care un cosmonaut, cu barba crescută mare, părăsește așa-numita „cameră de izolare". Era Titov. Mult timp și-a petrecut el în această încăpere, dînd dovadă de o rezistență extraordinară, de o voință de fier și de un profund optimism. Acolo, în totală izolare, el îndeplinea programul fixat; nu se simțea singur, ci trăia o viață „terestră": scria, asculta muzică, recita versuri.

Gherman a terminat în mod strălucit toate antrenamentele în vederea zborului cosmic și, într-o memorabilă zi de aprilie, împreună cu Gagarin, a plecat pe cosmodrom. La fel ca și Iuri, el a îmbrăcat costumul de zbor, gata să se avînte în spațiul cosmic. Dar lui Iuri i-a fost dat să plece primul. Gherman era dublura lui, „cosmonautul nr. 2", după cum a fost poreclit atunci.

Firește că tînărul a încercat o suferință. Totuși, pe fața lui bărbătească n-a apărut nici o umbră de invidie. Din toată inima, el i-a urat tovarășului său drum bun.

În acele zile și el, Titov, a trăit un eveniment de care-și va aminti toată viața: a fost primit candidat în Partidul Comunist al Uniunii Sovietice.

Și iată că acum cosmonautul nr. 2 a devenit cosmonaut pur și simplu. Cînd Titov se afla deasupra Americii, Iuri a transmis o felicitare prietenului său care purta steagul Țării Sovietice mai departe, în adîncul Cosmosului.

Ofensiva pentru smulgerea tainelor universului continuă.

Familiile Gagarin și Titov sînt unite de o caldă prietenie. Deoarece soțiile (încă) nu-și pot urma soții în călătoriile în Cosmos, ele trebuie să se mulțumească cu liniștite plimbări în parc (de la stînga la dreapta: Tamara Titova, Valentina Gagarina și fiica ei, micuța Galea).

Tamara ascultă cu emoție la aparatul de radio veștile din Cosmos despre soțul ei.

Educație pentru toate vîrstele

DRUMURI ÎN VIAȚĂ

Răspuns la întrebarea pusă de I.M. din Cluj și de alți cititori

Fiul tău a absolvit școala elementară. Acum stă în pragul unei etape noi. De la acest prag duc spre viață numeroase drumuri și toate ți se înfățișează pline de frumusețe și de măreție. Sînt drumuri de creație.

Deși privești calm înainte, știu că ești emoționat. Un băiat — nici copil, nici tînăr — o ființă care ți-e nespus de scumpă, așteaptă cuvîntul tău. Trebuie s-o ajuți să-și răspundă la prima întrebare esențială pe care i-o pune viața. Înțeleg emoția ta. Înțeleg că dreptul firesc de a schița primele linii ale profilului de muncitor, de constructor, de creator este cu adevărat o sarcină de o nesfîrșită răspundere. Și asta mai ales atunci cînd cel căruia îi începi astfel biografia este fiul tău, în care-ți vezi realizate cele mai scumpe vise.

Ne scrii: drumurile sînt multe și atrăgătoare, dar nimeni nu poate păși pe toate în același timp. Fiecăruia îi este mai potrivit un anumit drum, după înclinațiile și interesele lui psihice. Cum să descopăr drumul cel mai potrivit fiului meu? Acel drum în viață pe care, pășind, să-i poată da patriei tot ce-i datorează? Drumul ce-l va duce spre fericirea fără seamăn a muncii creatoare, înlesnindu-i totodată dezvoltarea multilaterală?

De vrei să găsești un răspuns drept, întreabă întîi viitorul. Nu „viitorul" în general, o noțiune abstractă, ci ziua de mîine în Romînia socialistă. Înfățișează-ți viitorul patriei în următoarele patru-cinci decenii și înseamnă pe această hartă pasionantă locul fiului tău. Numai dacă vei gîndi viitorul fiului tău în strînsă interdependență cu realitatea imediată a construcției socialismului, vei putea lua o hotărîre întemeiată.

Învață-l încă de pe acum că a alege un drum în viață nu înseamnă satisfacerea unui capriciu de moment, ci un act de maturitate cetățenească. Căci avem nevoie de mineri și de metalurgiști, de electricieni și de radiofoniști. Avem nevoie de maiștri ai oțelului și chimiei, dar și de fruntași ai recoltei bogate, de crescători de animale, de silvicultori și de grădinari. Ne trebuie mecanici de precizie, opticieni, dar și constructori, textiliști, muncitori în industria alimentară, piscicultori, muncitori în comerțul socialist, mecanici de locomotive, șoferi. Prețuim cum se cuvine reactorul atomic, dar ne preocupă și plinea care va ieși rumenă din cuptoare, căutările geologilor sau creațiile textiliștilor. În fiecare din aceste domenii oamenii fac lucruri frumoase și trainice, împlinindu-și și datoria, împlinindu-se și pe ei înșiși.

În toate domeniile economiei naționale, munca și-a schimbat fizionomia. Cronometrul, microscopul, balanța, aparatele de prelucrare și control care se exprimă într-un limbaj subtil, aduc pretutindeni cuvîntul tehnicii înaintate. Porcarul de ieri este astăzi un specialist în zootehnie, cu halat alb și cu carnet de însemnări, un om care cercetează, măsoară și dozează, dirijînd cu voința gîndirii lui procesele biologice lăsate altădată la voia întîmplării. Crescătoarea de păsări face „puericultură", luptînd pentru fiecare gram de carne. Iar brutarul a devenit un chimist practic, care ține seama de cuceririle științei.

Pe zi ce trece, relațiile omului cu mașina devin din ce în ce mai complexe. Omul perfecționează mașina, iar aceasta nu se lasă stăpînită decît de muncitori cu un înalt nivel tehnico-științific. De aceea muncitorul viitorului apropiat va fi, pe toate treptele producției, un specialist în adevăratul înțeles al cuvîntului, dezmințind prejudecățile ruginite ale unora care împart meseriile în „superioare" și „inferioare", în „intelectuale" și „manuale", în „creatoare" și „noncreatoare" sau mai știu eu cum. Absolventul școlii profesionale care-și impune voința unui agregat înalt cît o casă este infinit mai intelectual și mai creator decît mulți „titrați" ai burgheziei, care, cu brațele în mînecuțe de satin, chinuiau stiloul pe felurite hîrtoage, încredințați că în acest fel domniile lor au profesiuni „intelectuale".

La răspunsul pe care ți-l vor da reflexiile tale asupra viitorului adaugă propriile-ți reflexii despre fiul tău. Dacă în cursul anilor te-ai străduit să-l cunoști, acum vei primi răsplata străduințelor tale. Căutînd meseria ce i se potrivește, strînge într-o singură imagine tot ce știi despre el: ce domeniu de activitate îl pasionează, ce cărți citește cu mai multă plăcere, la care din convorbirile voastre a fost mai activă și mai documentată participarea lui, ce fel de întrebări îți pune și ce preferințe ți-a mărturisit.

Apoi, mai amintește-ți cum se comportă în viața de toate zilele: la ce fel de îndeletniciri se pricepe mai bine, care este conținutul jocurilor preferate; dacă se orientează repede sau îi trebuie un timp mai lung de adaptare la o situație nouă; dacă-și poate concentra atenția sau, dimpotrivă, este împrăștiat; dacă are o memorie bună în general sau numai pentru anumite cunoștințe; dacă are spirit de inițiativă; dacă știe să se descurce în împrejurări dificile; dacă este stăpîn pe voința lui și are obișnuința eforturilor fizice; dacă simte atracție pentru activitățile care cer multă migală...

Hotărîrea pe care o vei lua trebuie să se sprijine pe sfatul profesorului care l-a cunoscut cel mai bine. Pe de o parte, activitatea elevului în clasă oferă cele mai multe prilejuri pentru cunoașterea înclinațiilor și aptitudinilor lui. Pe de altă parte, activitatea extrașcolară și pionierească în cercurile pe materii, în cercurile de la Palatul pionierilor, precum și munca în atelierele școlii înlesnesc pedagogilor să cunoască temeinic personalitatea elevilor în însuși procesul ei de formare, în activitate, și să deosebească ceea ce este trecător de ceea ce este statornic în orientarea intereselor lor. Cunoscînd cerințele diferitelor meserii și particularitățile individuale ale elevilor lor, profesorii pot da îndrumările cele mai competente.

La sfaturile profesorilor adaugă sfatul medicului. Uneori, calea pe care l-a împins avîntul romantic nu corespunde dezvoltării fizice a copilului, dar el poate păși pe alte multe căi. Alteori, el poate alege orice meserie, dar în anumite condiții. Medicul școlar care-l cunoaște îți va da acest sfat.

Și acum, urmează etapa cea mai importantă. Să nu uiți că sarcina ta nu este aceea de a gîndi în locul fiului tău, ci de a-l ajuta să ia el însuși o hotărîre cu acea „autoritate a erudiției și a sprijinului" pe care o recomandă Makarenko. Discută cu fiul tău despre viitoarea lui profesie, fă-l să cunoască locurile în care va munci. Ajută-l să înțeleagă acest mare adevăr al zilelor noastre că, fără deosebire, orice tînăr muncitor de azi poate fi inginerul, cercetătorul, savantul de mîine, și că în țara noastră toate drumurile duc spre realizarea integrală a personalității omenești, adică spre fericire.

Ion ALEXANDRU

Ilustrație de Tia PELTZ

BARMANUL

— schiță —

de Nicolae MINEI

Localul era strîmt — abia încăpeau în el două-trei măsuțe scunde și cîteva scaune mici și incomode. Singurii clienți erau un băiat și o fată, care stăteau la o masă, vorbind în șoaptă. M-am așezat la bar și am cerut o bere. Barmanului îi fugeau mereu ochii afară, pe ușa lăsată dinadins deschisă.

— O bere! — am repetat eu.

Barmanul tresări:

— Iertați-mă, sir... Ce marcă? Rheingold, Steen, Whoopers, Schnitz...?

— Mi-e tot una... O bere rece.

Cu mîini îndeminatice, ca de scamator, el destupă o sticlă, îmi umplu pe jumătate paharul și puse sticla alături.

— Șaptezeci de cenți, sir.

Am pus pe tejghea un dolar și am făcut semn să-și păstreze restul. Berea era rece, dar avea un gust fad. Barmanul privea din nou afară. Avea o piele neagră, de o nuanță deosebit de închisă. Sau poate mi se părea numai așa, din pricina albului scrobit al jachetei pe care o purta...

Cei doi tineri se ridicară de la masă. Băiatul aruncă cîteva monede pe tejghea și barmanul le luă cu un aer absent, fără să le mai numere. Se uită într-una afară, spre colțul cu Lexington Avenue. I-am urmărit direcția privirii, dar la început mi-a fost greu să văd ce anume îi atrăgea atenția. Trotuarele erau invadate de un puhoi de trecători, așa cum se întîmplă totdeauna la New York în orele de seară. Pe urmă, am distins un grup care alcătuia un fel de monom circular, în dreptul unui mare magazin. Nu cred să fi fost mai mult de douăzeci cu toții. Numai

bărbați, majoritatea albi, și patru-cinci negri. Se învîrteau încet, unul în urma celuilalt și fiecare purta în mînă o pancartă.

— Cine-s oamenii ăia? — am întrebat eu.

Barmanul se întoarse spre mine:

— Mai doriți o bere?

— Nu, am întrebat cine-s oamenii ăia?

El nu răspunse imediat. Buza de sus i se subție în chip ciudat, dezgolindu-i gingiile. Într-un tîrziu, spuse încet:

— Un pichet, sir.

Se apucă să șteargă repede niște pahare. Era evident că nu avea chef de vorbă.

— Ce fel de pichet? — am insistat eu.

Barmanul mă privi atent. O clipă numai, apoi lăsă ochii în jos.

— Un pichet de grevă... Fac grevă vînzătorii de la „Sand's".

— Și de ce se tot învîrtesc în cerc?

Din nou mă privi drept în față:

— Sînteți străin, nu-i așa, sir? European?

— Da.

— De aceea... La noi așa e legea. Pichetele de grevă n-au dreptul să staționeze... Trebuie să circule tot timpul.

— Și pe pancarte ce scrie?

— Explică de ce fac grevă... Și cer vînzătorilor să boicoteze magazinul.

Se întoarse cu spatele spre mine și începu să aranjeze niște sticle pe etajere. Mi-am golit paharul. Afară, oamenii cu pancarte mergeau mereu, unul în urma celuilalt. În apropierea lor un agent de poliție, cu cămașa albastră bine întinsă pe umerii lui lați, își răsucea meditativ măciuca.

În local intră un omuleț asudat, cu pălăria dată pe ceafă. Se cățără pe un scaun alături de mine și comandă un *bourbon*. Părea cam cherchelit și foarte vesel.

— Iese cu bucluc acolo — îmi spuse el și împunse cu degetul gros spre colțul străzii.

— Ce iese?

— Ăștia din pichet... Or să mănînce mardeală! „Sand's" a chemat în ajutor niște băieți... Specialiști clasa-ntîi!

Dădu pe gît băutura, plăti și sări jos de pe scaun. Se clătină ușeluș pe picioare. Din prag, se mai întoarse o dată:

— O să fie nostim... Să nu pierzi spectacolul!

Rămăsesem din nou singur cu barmanul. El își proptise coatele de tejghea și privea spre colțul străzii. Buza i se subțiase iar, într-un fel de rictus dureros.

Am comandat încă o bere. În timp ce mi-o turna, am remarcat că negrului îi tremura mîna.

— Despre ce băieți e vorba?

El înghiți în sec:

— Bătăuși, sir... Bătăuși plătiți ca să atace pichetele... Șaptezeci de cenți, sir.

Se întuneca repede. Barmanul aprinse luminile, mai întîi în vitrină, apoi în local. După aceea se apucă să șteargă paharele pe care le mai șterse o dată. La un moment dat, unul îi scăpă din mînă și se sfărîmă de tejghea, cu un zgomot sec.

Vuietul orașului creștea. Cei din pichet continuau să meargă în cerc, cu pasul rar, ca niște vilegiaturiști care se plimbă în timp ce-și beau apa minerală.

Deodată se iscă o busculadă confuză, cercul se sparse, se auziră voci care strigau ceva. Eram prea departe ca să-mi dau seama ce se întîmplă. Niște femei fugeau, țipînd ascuțit. Agentul de poliție se rezemase de un stîlp și-și răsucea mai departe măciuca, fără să intervină.

Barmanul privea fascinat. Ochii i se dilataseră și fața îi devenise violetă. Cîrpa cu care ștergea paharele dispăruse toată în mîna lui mare, cu degetele lungi.

Totul a durat puțin, cîteva minute numai. Pe urmă, am zărit un om care venea în goană spre local. Abia cînd a intrat înăuntru am văzut că era un negru. Avea o față prelungă și pe unul din obraji o zgîrietură adîncă, din care se prelingea sînge. Gîfîia.

Se uită întîi la barman, apoi la mine. Celălalt îi făcu un semn și el se strecură printre mese și ieși pe ușa din fundul localului. În urma lui, barmanul încuie ușa și puse cheia în buzunarul jachetei. Toate astea se desfășurară foarte repede, în cea mai deplină tăcere.

Am renunțat să mai beau restul de bere, era prea sălcie. Am plătit și m-am dat jos de pe scaun. În clipa aceea, în prag se iviră doi oameni. Unul era mai în vîrstă, înalt și masiv, cu o figură buhăită. Celălalt, mult mai subțire, nu părea să depășească treizeci și doi, treizeci și trei de ani. Era palid, cu cearcăne sub ochi și cu o gură mică, deasupra unei bărbii ascuțite. Își rotiră privirile în jur și și le opriră asupra mea măsurîndu-mă din cap pînă în picioare.

— N-ați văzut un „nigger"? — mă întrebă cel tînăr.

Vorbea tărăgănat, cu o voce puțin voalată. În mînă ținea un fel de măciucă scurtă, învelită toată în piele.

M-am uitat la barman. Se lipise cu spinarea de peretele căptușit cu sticle și nu-și lua ochii de la mine. Din buza de sus îi rămăsese o dungă subțire, abia vizibilă.

— Un nigger? — am repetat eu. Ba da... Pe el.

Și am arătat cu capul spre barman.

Tînărul cu măciuca făcu un gest de nerăbdare:

— Nu ăsta... Un altul... Un puturos de grevist... Mi s-a părut că a intrat aici...

Simțeam o poftă nebună să zdrobesc cu un pumn gura aceea

Cel care a intrat pentru o bucată de pîine

de Cornelia LEU

1 Membri ai gărzii naționale din statul Alabama, împreună cu mitiari, pregătiți ca pentru o adevărată bătălie, întîmpină pe „călătorii libertății".

2 Participanți la demonstrațiile pașnice pentru desființarea segregației rasiale aruncați în închisoarea din Jackson, sub acuzația de „tulburare a ordinei publice". În același timp, stimulați de pasivitatea încurajatoare a autorităților, huliganii rasiști linșează oameni nevinovați.

3 Fotografia de față este grăitoare în ceea ce privește totala lipsă de omenie a măsurilor luate de rasiști. Unei copile negre îi este interzis să intre într-un șiraod în care se scaldă copiii albi...

4 O formă de împotrivire a tinerilor de culoare față de sălbăticia rasiștilor este și boicotarea mărfurilor provenite de la adepții segregației. Prin pancarta pe care o poartă, tînăra negresă din fotografie îndeamnă populația de culoare ca mai bine să poarte hainele vechi cu demnitate, decît să cumpere de la comercianții rasiști.

Cînd vine seara acasă cu mersul său legănat, Mihai Bădiță se oprește o clipă în fața porții, cercetează cu atenție gardul de scînduri geluite, cercetează fațada casei cu lemnăria proaspăt vopsită, cercetează acoperișul de tablă, burlanele, ulucul, antena de radio, cercetează curtea printre acaretu-rile căreia se găsește întotdeauna cîte o construcție nouă sau înnoită, cercetează grădinița din față, trandafirii galbeni și trandafirii agățători care s-au prins de minune. Cercetează totul cu un ochi atent de om care caută să descopere ceva sau să se lămurească de ceva.

Dacă nu-l cunoști, poți să-l bănuiești un străin care vrea să se dumirească dacă aceea este casa care i-a fost descrisă sau un amator care ar dori s-o cumpere, și-o studiază cu atenție. Dar dacă, pe lîngă încruntarea cercetării și a atenției, vei descoperi în privirile lui lumina unei satisfacții și lacrima unei emoții, atunci îți vei da seama clar că, în fiecare seară, Mihai Bădiță nu face altceva decît să admire ce-a putut să facă prin mînca mîinilor lui cele două; nu face altceva decît să stea și să savureze condițiile în care trăiește, ca și cum ar savura satisfacțiile pe care i le-ar da un obiect de artă dorit cine știe cît.

În fiecare seară, cînd vine de la lucru, Mihai Bădiță se oprește în fața casei și admiră, de fapt, întreaga atmosferă primenitoare în care trăiește astăzi.

Apoi, cu mersul lui legănat, purtîndu-și burta-nainte, Mihai Bădiță intră în casă, aprinde pe rînd toate luminile, dă drumul la radio și spune nu fără un pic de urmă de vanitate-n glas: „Nevastă, pune te rog pe aragaz niște apă ca să mă spăl; mîncarea las-o mai tîrziu, pentru că pînă atunci vreau să mai studiez niște broșuri" — cu toată conștiința importanței pe care o au spusele sale parcă tocmai pentru a putea savura mai bine viața pe care o trăiește, lucrurile de care se află înconjurat.

Așa se poartă Mihai Bădiță, cînd e singur cu el însuși și-și poate da peste nas pentru faptul că n-a visat să ducă o asemenea viață. Cînd se va afla cu altcineva însă, îl va privi cinstit, cu ochii săi cinstiți de om modest și cumsecade, și-i va spune cu un glas oarecum vinovat:

— Să știi, dragă tovarășe, că eu nu pentru asta am intrat în gospodărie. Eu am intrat ca să pot mînca o bucată de pîine, atîta pretenție și dorință am avut; nimic mai mult!

Da, poate din pricina aceasta Mihai Bădiță e atît de mîndru și de încîntat de tot ce are; din pricina asta, ca toți consătenii lui, atunci cînd te invită să iei loc la masa lui, nu are o mai mare bucurie decît să-ți arate că dispune de bucate și de băutură din belșug atît pentru ai lui, cît și pentru oaspeți. Încolo, e un om modest care recunoaște cinstit că ar fi fost foarte mulțumit dacă gospodăria i-ar fi asigurat o bucată de pîine în fiecare zi, și nimic mai mult.

Și cum să nu fi fost mulțumit cu atîta, de vreme ce toată viața lui a fost un mare vis de copil flămînd după această bucată de pîine? Un vis care acoperea totul, înnegura totul prin tristă realitate din care izvora. Un vis atît de puternic, încît îl făcea să uite toate celelalte visuri pe care le poate avea omul la un moment dat: să învețe și el să descifreze literele cu care sînt scrise cărțile, să poată ajunge și el un om la casa lui, și așa mai departe.

Mihai Bădiță a fost copil orfan. Tatăl său a murit în război, în 1916, mama, cam prin aceiași ani, răpusă de tifos. El a intrat slugă. A fost paisprezece ani slugă. A avut o singură rugăminte la chiaburul unde a slugărit de mic copil: s-o țină și pe nevastă-sa slugă cît vreme el trebuia să facă armata. Cînd s-a întors, a găsit-o zvîrlită pe drumuri. Dar parcă asta era singura făgăduială pe care nu și-o ținuse stăpînul? I Lui îi promisese, cînd îl luase de copil, că-l va da la școală. Și anii au trecut, iar mintea lui Mihai Bădiță a rămas tot oarbă față de cele scrise.

Din pricina asta, amintindu-și de asemenea ani și de un asemenea mod de răsplată, Mihai Bădiță a crezut de la început în cuvintele celor care spuneau că viața trebuie schimbată pentru ca lucrurile să meargă bine. Și a luptat pentru schimbarea acestei vieți. Iar cînd Plenara C. C. al P. M. R. din 3-5 martie 1949 a chemat țărănimea să meargă pe calea gospodăriilor colective, el a fost printre primii din satul Ceacu care a început să lupte pentru aceasta. Purta în mîna asudată broșura cu coperte roșii și se ducea unde vedea grupuri de oameni, spunîndu-le: „mai fraților, știți voi ce scrie aici? Aici scrie că să ne unim pămînturile noastre mărunte într-unul singur, mare și dătător de belșug..."

Și vorba-i era înflăcărată, și cuvintele lui veneau cu pasiune unele după altele. Oamenii îi dădeau ascultare, pentru că era multă dreptate în ceea ce spunea. Iar dușmanul turba și căuta noi ace de cojocul celor care începuseră să facă propagandă pentru unirea pămînturilor.

În cazul lui Mihai Bădiță a găsit:

— Nu mai căscați gura la el, măi proștilor — strigă într-o zi unul. Nu vedeți? El vă spune ce scrie în broșura aia, dar el însuși habar n-are să deslușească două litere.

Mihai Bădiță a pălit; oamenii l-au luat în rîs, nu i-au mai dat ascultare.

— Măi fraților, asta n-o fac din interesul meu, asta o fac ca să putem ajunge și noi, cu toții, s-avem în fiecare zi o bucată de pîine, zău, fraților, pentru nimic altceva...

Dar nimeni nu-i mai dădea crezare; vorba dușmanului fusese dibaci aruncată. A doua zi Mihai Bădiță a ieșit din nou în uliță. S-a apropiat de primul grup, s-a dus la cel pe care-l știa mai îndîrjit și mai potrivnic, l-a privit drept cu ochii săi deschiși și sinceri, și i-a spus:

— Zici că nu știu ce scrie aici? Poftim, citește!

I-a pus în mînă broșura roasă de cît o purtase cu el, s-a dat un pas înapoi, și-a ridicat ca-ntr-un zbor sprîncenele arcuite și-a început:

„Trecerea la gospodăria agricolă colectivă va face posibilă folosirea largă a tractoarelor și a celor mai perfecționate mașini agricole, introducerea energiei electrice în agricultură, aplicarea intensă a îngrășămintelor naturale și chimice, introducerea asolamentelor și a metodelor de cultivare după datele cele mai avansate ale științei agrotehnice..."

... Mihai Bădiță se dusese la tovarășul său Gheorghe Peicu, îl rugase să-i citească, iar el învățase pe dinafară tot ce vorbea despre gospodăria colectivă.

Nu exista pentru el nici o piedică, nici măcar neagra neștiință în care îl lăsase să crească stăpînul său. Atît de mult dorea să se îndeplinească ceea ce le spunea el oamenilor, „să avem bucata noastră de pîine în fiecare zi".

★

Există o veche poveste cu exploratori: Serendipia. Ea vorbește despre o insulă minunată, pe nume Serendip, unde oamenii au auzit că se găsește argint. Și au venit să sape după argint, dar au dat de aur. Atunci și mai mulți oameni au venit să sape după aur, dar au dat de platină. Iar mulțimea care a venit să sape după platină, a dat de nestemate.

Este frumoasă povestea și înfățișează o năzuință atît de veche a omenirii: aceea de a trăi din ce în ce mai bine. Dar simbolurile ei sînt diverse. Ea poate fi un îndemn pentru a merge cît mai perseverent pe calea desăvîrșirii unui lucru, poate simboliza și mersul înainte al omenirii, poate exprima și ideea că rezultatele sînt cu atît mai mari cu cît mai mulți oameni își strîng la un loc forța de muncă, în virtutea aceluiași scop.

Mihai Bădiță își are și el serendipia lui:

A intrat în gospodărie ca să scape de sărăcie. Nu-a dorit decît să-și asigure, lui și familiei sale, hrana zilnică. Mai tîrziu, și-a dat seama că munca în gospodărie îi asigura mai mult decît hrana zilnică și s-a gîndit că ar putea să-și construiască și o casă în locul singurei încăperi de pămînt bătut unde locuia. Și-a făcut casa și și-a dat seama că între timp căpătase toate condițiile ca să-și poată cumpăra mobilă nouă, aparataj electric, radio. Trăind în condiții omenești l-a cuprins pofta de a citi, de a studia, de a afla lucruri noi, de a-și cizela gîndirea. Citind, studiind, și-a descoperit calități de bun mînuitor al condeiului, de om cu idei, de propagandist...

... Și astăzi, Mihai Bădiță, analfabetul, omul care a învățat carte după ce împlinise patruzeci de ani, este redactorul responsabil al gazetei centrale a gospodăriei și corespondentul mai multor ziare din Capitală.

Și aceasta nu este o poveste cu o imaginară insulă de cine știe unde!

Din pricina asta, seara, cînd deasupra Bărăganului dăinuie, palide și duioase, culorile din declinul luminii, Mihai Bădiță se oprește în fața casei lui ca în fața celui mai încîntător peisaj. Se oprește în fața casei pe care o cunoaște bîrnă cu bîrnă, cui cu cui, și o admiră, o savurează, respiră cu nesaț splendide satisfacții, asemenea călătorului ajuns în fața celei mai deschise și mai largi panorame spre care a urcat, și s-a chinuit, și a obosit, și este cu atît mai încîntătoare cu cît a dorit-o mai mult, a căutat-o mai mult.

Și, de fapt, nu este acesta cel mai încîntător și mai mult căutat peisaj? Peisajul bunăstării, al tihnei, al lipsei grijii de mîine, peisajul posibilităților largi de dezvoltare și educare a celor mai frumoase calități umane, peisajul luminii, al convingerii că orice vis se poate realiza!

Cînd își roagă nevasta să-i încălzească apă la aragaz ca să se spele, cînd lungește intenționat discuția despre rețou sau despre butelie, Mihai Bădiță nu o face nici din îngîmfare, nici din suficiență. O face din dorința de a pipăi încă o dată tot ce-l înconjoară, de a-și da seama încă o dată de tot ce-l înconjoară, de a constata că ceea ce a fost, a fost o realitate crudă care azi îi apare ca un vis urît și nimic mai mult. Un vis poate cam prea lung, un vis care a durat de cînd există neamul său de țărani din Bărăgan. Iar realitatea — ah cum îi mai plăcea să se desfete în această realitate! Să vorbească cu nevasta despre „butelie"... Ce frumos sună acest „butelie"! Cînd spune „butelie" Mihai Bădiță parcă înțelege totul așa cum este el astăzi, parcă simte căldura curățeniei și moleșeala binefăcătoare a băii pe care o face în fiecare seară, în casa lui, în acordurile muzicii de la radio, în lumina strălucitoare a becurilor electrice. Cînd spune „butelie" sau alt cuvînt de felul acestuia cu accepție atît de banală și simbol atît de răsunător pentru el, lui Mihai Bădiță parcă nu-i vine a crede că au existat zeci de ani în care pornea lunea de dimineață spre inima arsă de vînturi a Bărăganului și trudea acolo pînă sîmbătă seara, dormind pe-un capăt de răzor, înfofolit cu țoale de cînepă, cu gura plină de praf, cu conștiința clară că sub acea lună mirifică și scînteietoare, sub acele stele greoaie care se clătinau ca niște pui de aur în înaltul tăcut al nopții de stepă, soarta lui așa era scrisă de multă vreme, ba, mai mult, cineva pecetluise deasupra ei cuvintele cu care domnul judecător de pace din Călărași pecetluia actele prin care chiaburii le smulgeau lor, sărăcanilor, pămîntul: SPRE NESCHIMBARE.

Și uite că lucrurile totuși s-au schimbat. Și tocmai această schimbare vrea Mihai Bădiță să o simtă; să o simtă la fiecare pas, să o simtă la fiecare vorbă — și nu se mai satură de ea.

Din pricina asta, despre orice ar vorbi, cuvintele lui Mihai Bădiță sînt pline de sensuri. De sensuri exacte, așa cum le-a deprins și le-a înțeles el pe propria lui piele, prin propria lui experiență, prin propriile lui năzuințe.

Cînd vorbește de știința de carte, apoi el nu se rezumă niciodată la a ști cititul și scrisul. Ci-ți va vorbi despre tot ce a simțit el nevoie să învețe ca șef de echipă la grădinărie: și matematică, și noțiuni de agrotehnică, și istoria despre care îi place atît de mult să discute cu vecinii de muncă în clipele de odihnă, și tot ce îl poate ajuta pe om „să gîndească și să judece cu propria lui minte".

Asta este cea mai mare mulțumire pe care o trăiește astăzi Mihai Bădiță: că a ajuns să poată gîndi, și nu gîndi așa, oricum, ci să poată judeca cu mintea lui tot ce-l înconjoară, să poată trece prin mintea lui tot ceea ce face și tot ceea ce se întîmplă, să aibă siguranța că dacă are vreun cuvînt de spus pentru schimbarea sau îndreptarea unei anumite situații, îl poate spune și poate vedea și urmările faptului că a spus. Obișnuința i-a intrat și-n limbaj; vorba lui preferată este „dragi tovarăși, să judecăm". Iar convingerea lui este clară: „omul, dacă judecă, nu poate să nu ajungă la calea cea mai bună".

— Eh, măi Bădiță — îi răspund unii — tu vorbești așa ca și cum omul a-nceput să judece de ieri, de-alaltăieri, iar pînă atunci n-a avut minte.

Mihai Bădiță îl privește cu ochii lui liniștiți, albaștri, cu expresia feței care dovedește că e obișnuit să ia în serios atît omul, cît și ceea ce spune el, chibzuiește, ridică sprîncenele scurte și mobile ca niște rîndunele și dă replica:

— Ai dreptate — spune el — dar ia să judecăm: cum judecai? Vorbeai, pălăvrăgeai, îți făceai gînduri, că țăranul nostru nu-i obișnuit nici să tacă, nici să nu dea el la tot ce se-ntîmplă înțelesul pe care-l crede; dar asta la ce-ți folosea? Schimbai cu ceva voința chiaburului, situația ta? Nu le schimbai. Și atunci? Atunci nu ți-era de folos să gîndești; te prosteai, te îndobitoceai, deveneai animal. Acum? Acuma judeci tocmai pentru că de judecata ta și de a fiecăruia e nevoie!

Da, cînd privești statura măruntă a lui Mihai Bădiță, fața lui plină, încrezătoare, spălată în apele limpezi ale ochilor albaștri, cu tîmplele albe mărginindu-i fruntea înaltă, cu expresia mobilă, atentă și serioasă cînd ascultă, inteligentă, vioaie și pătimașă cînd răspunde, îți dai seama că de aici vine întreaga lui încredere, tot simțul lui de răspundere, toată convingerea cu care judecă și te îndeamnă să judeci: Are conștiința clară că e nevoie de judecata lui, că e nevoie ca și mintea lui să chibzuiască. Și simte cum această chibzuială prinde viață în pașii înainte pe care îi face gospodăria.

Și atunci, la acest țăran descătușat de grijile foamei și ale mizeriei, la acest țăran care de veacuri a fost obișnuit să spună lucruri cu glas încet, mormăit, doar pentru sine însuși, deoarece nimeni altcineva nu-l lua în seamă, simți cum înfloresc toate calitățile unui întreg popor, toate talentele și toată energia lui creatoare. E nevoie de ele! Milioane de-alde Mihai Bădiță simt asta.

— Nene Mihai, nene Mihai, de ce nu ne-ai bătut atunci cînd ne îndemnai să intrăm în gospodărie și noi încă nu voiam?

Îi spun acest lucru acum colectiviști cu renume, fruntași în numărul de zile-muncă și în exemplul de bunăstare.

Mihai Bădiță îi privește surîzînd șoltic, în timp ce întoarce spre ei profilul său desenat cu umor. Dar cînd începe să vorbească, redevine el, cel care îi serios:

— Ei vezi, uite de ce: pentru că omul dacă judecă ajunge singur la calea cea bună.

Finala celor 11.000

Au venit din toată țara cei mai buni. Au venit siderurgiștii din Hunedoara cu dansuri, orchestră și cor; au venit petroliștii din Săvinești cu brigada artistică de agitație; au venit colectiviștii din Ghimbav cu schipa lor de jocuri; au venit sucevenii, ieșenii, sibienii, argeșenii, orădenii, dâmbovițenii; au venit 11.000 de artiști amatori să participe la finala celui de-al VI-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate. Consacrat celei de-a 40-a aniversări a partidului și celei de-a 17-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist, pînă în faza finală, concursul a antrenat 24.000 de formații de artiști amatori, care au prezentat peste 95.000 de spectacole la care au asistat aproape 21.000.000 de spectatori.

Iată-i acum pe cei mai buni artiști amatori sosiți la București să-și arate măiestria. Cu acest prilej prezentăm cititorilor câteva imagini surprinse în primele zile ale finalei pe țară a marii întreceri a artiștilor amatori, ce se desfășoară în Capitală între 12 și 20 august.

Formația de dans a Combinatului „1 Mai"-Satu Mare a cucerit aplauzele asistenței pentru „Joc codrenesc".

A apărut încă un număr al ziarului special al concursului...

Manifestările artistice au fost înregistrate pe bandă de magnetofon pentru Radiodifuziune și pentru Casa de creație populară a Capitalei.

Brigada artistică de agitație a Întreprinderii miniere „Petre Gheorghe" din Săsar-Baia Mare s-a bucurat de succes în „Colocviu cu viață nouă la Săsar".

LA DEMONSTRAȚIE

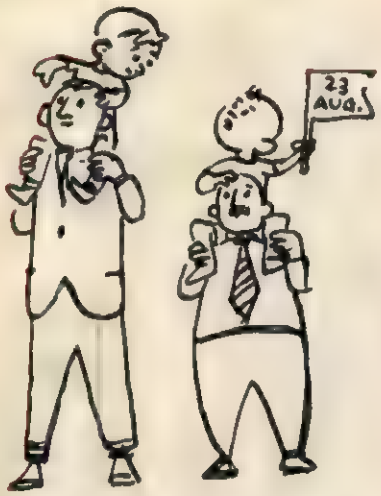

— Dacă îmi dai stegulețul, îți ofer locul.

Desen de E. ARNO

Un program cu conținut bogat, frumos prezentat, a fost și cel al brigăzii artistice de agitație a sindicatului Întreprinderii regionale de construcție nr. 1-Iași.

Fotografii de S. STEINER

...SE ÎNTÎMPLĂ ÎN

Micul comentar

Dialog televizat

de Florica ȘELMARU

În dialogul televizat pe care cancelarul Adenauer și ministrul său de Externe l-au oferit lumi opiniei publice vest-germane, von Brentano s-a declarat „convins că Occidentul va merge pînă la capăt în această confruntare, făcînd dovadă de unire și solidaritate".

Oficialitățile de la Bonn încearcă să prezinte întărirea măsurilor de control luate de guvernul R.D.G. în Berlin (și care de altminteri nu împiedică intrarea locuitorilor pașnici din partea occidentală a orașului sau a cetățenilor cinstiți din alte țări în partea lui răsăriteană, ci pun doar stavilă subversiunii și provocărilor) drept încălcare a unor înțelegeri, a unor drepturi, a unor principii — toate fictive. Pe această inconsistentă bază teoretică politicienii vest-germani desfășoară practic o activitate de ațițare a isteriei războinice. La fel, chemărilor repetate ale Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste la încheierea unui tratat de pace cu ambele state germane, Republica Federală le răspunde printr-un refuz furios, invocînd patetic înalte norme etice... și cramponîndu-se fără nici o etică de situația nesănătoasă pe care o întreține în centrul Europei rămășițele celui de-al doilea război mondial.

Este fără îndoială o ciudățenie a istoriei ca un stat învins să lupte din răsputeri pentru a nu semna tratatul de pace care i-ar normaliza situația în viața internațională. Este o ciudățenie — dar aceasta este atitudinea guvernului R.F.G. Ba pentru a menține lucrurile în starea lor de acum, Bonnul face apel la principalii săi aliați — cheminău-i imperios să „dea dovadă de unire și solidaritate" și „să meargă pînă la capăt".

Pînă la care „capăt"?

În dialogul lor televizat cei doi demnitari vest-germani nu au socotit oportun să precizeze. Dar o analiză, fie și sumară, a principalelor activități și preocupări ale autorităților federale este edificatoare. Se pregătește de pildă în momentul de față sporirea efectivelor diviziilor deja existente ale Bundeswehrului, se accelerează crearea de noi divizii (în discursul său recent de la Kiel, Adenauer a declarat că această operație va fi terminată la 1 aprilie 1962), este în curs de elaborare un proiect de lege pentru prelungirea serviciului militar... În apele Baltice apusene și ale strîmtorii Kattegat au început manevre ale flotei militare vest-germane — care vor dura trei săptămîni și pe care cercurile informate de la Bonn le pun în legătură cu proiectul statului major al R.F.G. ca N.A.T.O. să amenințe cu „blocadă economică" în cazul semnării tratatului de pace cu R.D.G. În aceeași ordine de idei se cuvine să amintim și brusca hotărîre a lui Speidel de a inspecta săptămîna trecută unitățile atlantice din regiunea Hanovra, Braunschweig, Helmstädt — adică din imediata apropiere a frontierei cu R.D. Germană, și anume în punctele cele mai apropiate de Berlin.

Toate aceste ostentative pregătiri militare se fac cu consimțămîntul puterilor occidentale — în primul rînd cu acela al Statelor Unite. Dar nu cu acela al opiniei publice din aceste țări. „Germania — îi scria nu demult ziarului american „Capital Times" un cititor — ne-a costat două războaie mondiale. Oare vom îndura încă un război din pricina ei?" În același timp de altfel milioane de semeni vest-germani ai acestui american de rînd, cetățeni de rînd ai Republicii Federale, se întreabă cu identică îngrijorare: militarismul ne-a costat două războaie mondiale și două înfrîngeri catastrofale — oare vom îndura încă un război și încă o înfrîngere din pricina militarismului? Reflectînd aceste neliniști, un ziar ca „Westphälische Rundschau" scrie fără echivoc: „Orice încercare de a rezolva probleme politice prin mijloace militare poate declanșa o catastrofă de imense proporții. În ceea ce privește Germania, pentru ea aceasta ar însemna fără îndoială pierzania".

Vor înțelege care conducătorii R.F. Germane acest limbaj care este acela al rațiunii și al dreptului internațional, al experienței istorice și al raportului de forțe în arena internațională?

Ar fi de dorit. Din punct de vedere al intereselor tuturor popoarelor — inclusiv ale poporului german.

Nu, nu este, cum ați putea crede, o întrunire a partidului nazist prin anii 1930, ci o fotografie mai recentă: ministrul Seebohm, vorbind în cadrul întîlnirilor pe care le-au avut recent revanșarzii din așa-numitele „Landsmannschaften". La aceste adunări s-a cerut „eliberarea Răsăritului" și instaurarea unei „noi ordini în Europa". Tot ca pe vremea nazismului...

Prin diferite tipărituri, filme și spectacole de teatru militariste, care proslăvesc războiul, tineretul vest-german este pregătit pentru agresiuni revanșarde.

Manevrele cu caracter provocator ale trupelor occidentale și unităților vest-germane sînt tot mai numeroase în vremea din urmă. Opinia publică vest-germană condamnă însă aceste izbucniri belicoase, cerînd ca rațiunea să învingă asupra zăngănitului de arme.

GERMANIA OCCIDENTALĂ

Altă „întîlnire" semnificativă: de la Karlstadt pe Main a foștilor membri ai unităților de artilerie. Asistența e selectă: în rîndul de sus, de la stînga la dreapta, Josef Brandner, fost căpitan al brigăzii de artilerie de atac 914, decorat cu frunze de stejar; generalul major Oskar Münzel, actual inspector al trupelor blindate ale Bonnului, fost colonel fascist și conducător al celei de-a 14-a divizii de blindate; criminalul de război Erich von Lewinski, denumit von Manstein, purtătorul crucii de cavaler cu frunze de stejar și spade, condamnat de un tribunal britanic la 18 ani închisoare (grațiat și eliberat înainte de termen) etc.

Dar tineretul german nu vrea să moară, ci să trăiască pentru pace. În timp ce ministrul Strauss, devenit un fel de comis-voiajor al înarmării atomice, tratează la Washington „modernizarea" armamentului de care dispune Bundeswehrul, tinerii cer interzicerea armelor atomice, dezarmarea totală. Poporul german se pronunță cu hotărîre împotriva tuturor provocărilor revanșarzilor de la Bonn, pentru reglementarea pașnică a problemei germane.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII — Căsuța poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

ÎN S.U.A.

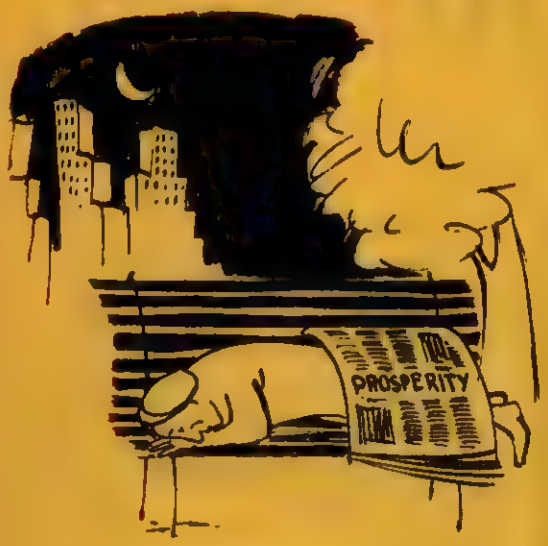

Fără comentarii

Desen de A. LUCACI

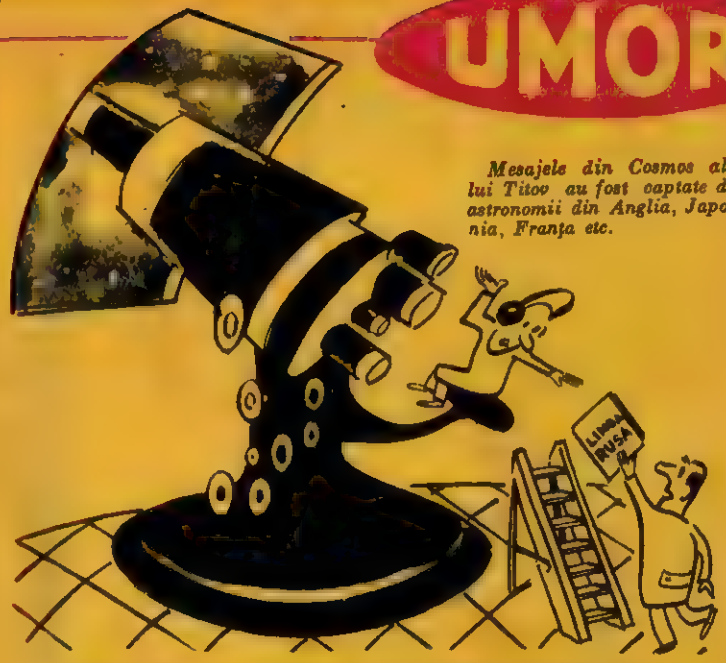

Mesajele din Cosmos ale lui Titov au fost captate de astronomii din Anglia, Japonia, Franța etc.

Astronomii: E limpede, ca să afli ultimele știri din Cosmos, trebuie să înveți limba rusă!...

Desen de Neli COBAR

La C.I.A. — centrala oficinelor americane de spionaj.

— Așa mic cum îl vedeți, este un mare specialist în problema „războaielor mici".

Desen de A. LUCACI

Numeroase familii franceze au avut o surpriză neplăcută prin intrarea în vigoare a decretului guvernamental cu privire la noile condiții de stabilire a chiriilor.

(Ziarele)

— Cheia mea rămîne tot mai mică!...

Desen de V. TIMOC

— Vino repede, doctore! Am suportat greu zborul, iar la aterizare am căzut și m-am lovit cu capul de parchet...

Desen de V. CRIVĂȚ

— Mister, am făcut și eu rost de un om care ar putea să zboare în Cosmos...
— Da' rachetă are?!!!

Desen de Adrian ANDRONIC

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 34 (326) — 20 august 1961

LA MAREA NOASTRĂ

SĂRBĂTOARE

Imagini de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală

② Cu flori în obraji, cu flori în mîini, trec pionierii cîntînd: „Mulțumim din inimă partidului!" ③ Trec platformele purtătoare de rachete antiaeriene. ④ Tribuna centrală în timpul paradei militare și demonstrației oamenilor muncii din Capitală. ⑤ Numeroase colective de muncă au venit la demonstrație cu care alegorice prin care au slăvit istoricele zboruri cosmice ale cosmonauților sovietici Gagarin și Titov. ⑥ Oamenii muncii manifestă unitatea de nezdruncinat dintre partid, guvern și popor. ⑦ Demonstrează sportivii. ⑧ Colectiviștii din regiune au manifestat pentru viața lor nouă, îmbelșugată. ⑨ Oamenii muncii raportează partidului și guvernului asupra felului în care dau viață hotărîrilor celui de-al III-lea Congres al P.M.R. ⑩ Cîntec, joc, voie bună... ⑪ Pînă-n tîrziul nopții s-a cîntat și s-a dansat pe estradele ridicate în piețele și în parcurile bucureștene.

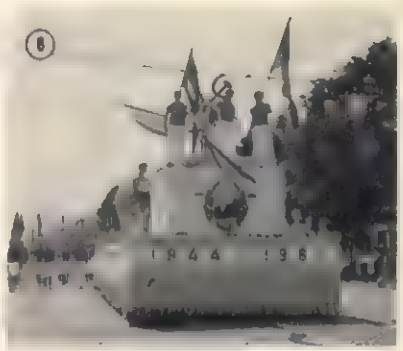

Scrisoare din Londra

COMPARAȚII...

de Gordon SCHAFFER

Vestea publicării proiectului de Program al P.C.U.S., sosită la Londra în timp ce aci era deschisă Expoziția industrială sovietică, a stîrnit un interes mai viu ca oricînd. Declarația reprezentantului uneia din firmele care difuzează literatură despre Uniunea Sovietică precum că cererile de cărți și reviste sovietice au crescut în ultima vreme de peste 20 de ori este semnificativă în această privință.

La fel de semnificative sînt și discuțiile duminicale din Hyde Park, inițiate de diferite organizații și consacrate acum, în marea lor majoritate, politicii Uniunii Sovietice, felului în care în această țară se va ajunge la desființarea chiriilor, la gratuitatea transporturilor etc., și alte discuții în legătură cu obiectivele Programului construirii comunismului.

Pentru englezi, în special pentru cei care locuiesc în marile orașe, chiriile au ajuns un subiect foarte delicat, căci guvernul conservator a înlăturat toate stavilele din calea majorării necontenite a chiriilor. Multe familii sînt acum nevoite să aloce peste 25% din veniturile lor numai pentru a achita costul chiriilor. Așa se explică de ce unul din oratorii din Hyde Park care sublinia: „vedeți, acolo la ei nu sînt proprietari și nici speculanți de case și pămînturi..." a fost salutat cu ropote de aplauze.

Conținutul proiectului de Program al P.C.U.S. a fost cunoscut la Londra tocmai în momentul în care guvernul britanic sporea impozitele indirecte asupra aproape tuturor articolelor de consum, anunțîndu-se totodată că autoritățile guvernamentale britanice — și după ele cercurile patronale — vor refuza să acorde sporirea salariilor, chiar dacă costul vieții va crește. Iată de ce acest important document sovietic a oferit o dată în plus englezului de rînd prilejul să-și dea seama de deosebirile dintre o societate care controlează economia și poate planifica progresele sociale și o societate a cărei politică duce la scăderea nivelului de trai al populației, așa cum e situația în Marea Britanie.

Comentatorii presei burgheze, ai radioului și televiziunii, angajați în războiul rece, s-au străduit să minimalizeze uriașele obiective cuprinse în proiectul de Program. Este interesant de remarcat însă că nu s-a făcut totuși nici o încercare de a se sugera că aceste obiective nu vor fi atinse. Dacă ne amintim de „profețiile" din urmă cu 30 - 40 de ani, ne putem da seama că, în orice caz, capitaliștii au învățat că poporul sovietic, sub conducerea Partidului Comunist, obține totdeauna ceea ce își propune.

În momentul de față sînt deschise în centrul Londrei două expoziții. Una dintre acestea este expoziția „Lumea fără război", pentru care Comitetul britanic pentru apărarea păcii a cîștigat Medalia de aur a Consiliului Mondial al Păcii și care înfățișează progresele nelimitate pe care le-ar putea realiza omenirea dacă cheltuielile pentru înarmare ar fi îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor. Cealaltă — închinată luptei împotriva sărăciei — arată cum sute de milioane de oameni din Asia, Africa și America Latină sînt sortiți pieirii din cauza foametei și a bolilor.

Învățămintele care se desprind din cele două expoziții sînt bine înțelese aici. Mulți englezi își dau seama mai mult ca oricînd de mesajul profund uman al noului plan pe care-l cuprinde proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Londra, august 1961

Englezilor li se impun chirii mari și în continuă creștere, iar ori de cîte ori oamenii muncii nu pot să le plătească, proprietarii îi aruncă pur și simplu în stradă. Fotografia înfățișează o demonstrație a locatarilor din Royal Mint Square (în cartierul londonez Stepney), prilejuită de vizita făcută aci de ministrul englez al locuințelor. El a fost întîmpinat cu pancarte pe care scria: „Opriți evacuările în Royal Mint Sq". „Legea dv. a chiriilor provoacă evacuări și mizerie".

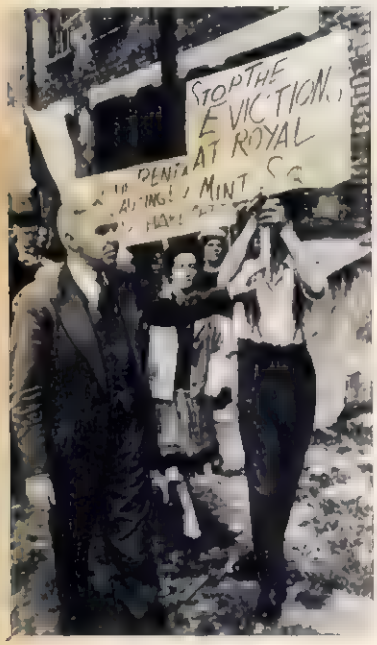

fotocronica FLĂCĂRII

La București s-au desfășurat timp de 5 zile lucrările Seminarului internațional al redactorilor presei studențești, la care au luat parte reprezentanți a peste 60 de organizații și publicații ale tineretului universitar din mai mult de 50 de țări din Europa, Africa, America și Asia. În fotografie: un aspect din sală în timpul lucrărilor.

După opt ani de detențiune și alți cîțiva ani de deportare, Jomo Kenyatta conducătorul luptei poporului Kenyei pentru libertate și independență, s-a întors la Nairobi — capitala țării — unde i s-a făcut o primire entuziastă de către populație.

În urma recentelor catastrofe miniere, la Merlebach (Franța) au avut loc o serie de greve și mari demonstrații ale minerilor prin care aceștia au cerut luarea de măsuri de protecție a muncii și mărirea salariilor.

MICUL COMENTAR

ACADELE PENTRU AFRICA

de Florica ȘELMARU

Nu de mult, „Associated Press" transmitea pe tonul solemnității înduioșate următoarea știre: autoritățile competente au luat hotărîrea ca o navă a flotei militare a S.U.A., contratorpilorul „Forrest Sherman", avînd la bord... 10.000 acadele, să efectueze o călătorie al cărei itinerar se compune din vizitarea a douăzeci de porturi africane. „În fiecare port — se emoționa cu anticipație agenția — băștinașii vor fi invitați pe bordul navei și fiecărui copil i se va da cîte o acadea, pînă la terminarea acestora. Această vizită a unei nave de război este o parte a programului american «de la popor la popor» menit să învingă comunismul fără o singură împușcătură".

Reținem atenția cîteva amănunte:

Mai întîi, faptul că, în concepția organizatorilor croazierei cu cofeturi a lui „Forrest Sherman", relațiile „de la popor la popor" se întreține cu ajutorul navelor de război. Dar aceasta nu e chiar o noutate. Încă din veacul trecut, bastimentele militare ale S.U.A. au desfășurat o susținută activitate, mai întîi pentru ca să staționeaască, apoi ca să consolideze relațiile (de la ocupant la ocupat) dintre marea republică federală din nordul continentului și, de pildă, popoarele din regiunea Mării Caraibilor. În timpul nostru, după cum se știe, această activitate continuă — în plus, flotele a 6-a și a 7-a americane, de pildă, veghează atent asupra relațiilor dintre monopolurile din S.U.A., de o parte, și bogățiile țărilor situate în zonele în care aceste flote „operează".

Noutatea constă în încărcătura de acadele. E o dovadă incontestabilă a superiorității neo-colonialismului asupra colonialismului clasic. Acesta, în împrejurări înrudite, recurgea la alcool — or, știut este că alcoolul îmbată, degradează pe om și dăunează sănătății. Pe cînd acadelele — ce poate fi mai nevinovat decît acadelele?! În cel mai rău caz, consumatorii se pot alege cu un ușor deranjament stomacal... Iar strategii ofensivei cu zaharicale speră probabil că, adaptînd astfel la nevoile lor metodele dresorilor de animale, vor reuși să creeze la populațiile africane un fel de reflex condiționat datorită căruia, ori de cîte ori vor vedea apropiindu-se de coastele lor un vas de război cu tunuri în bătaie, să-și spună vesele: a venit automatul de distribuit cofeturi!

După cum declară sursele autorizate, efortul de gîndire și ingeniozitate al forurilor competente care au elaborat programul „de la popor la popor" își propune „să învingă comunismul fără nici o împușcătură". Întrecere pașnică, deci... Operația „acadea" păcătuiește însă grav prin megalomanie și prin considerabilul dispreț pe care-l exprimă pentru popoarele pe care „Forrest Sherman" urmează să le viziteze. Țările socialiste acordă tinerelor state africane un sprijin masiv și multilateral — de la construcția de mari unități energetice și industriale, la amenajarea de spitale-model și organizarea luptei anti-epidemice; de la formarea de specialiști, la sprijinirea consecventă pe plan internațional a luptei acestor state pentru apărarea și consolidarea independenței lor recent cucerite. Se găsesc însă în cercurile de răspundere de la Washington persoane care pot gîndi cu seriozitate că simpatia pe care această prietenie leală, consecventă și eficace a țărilor socialiste o inspiră popoarelor africane poate fi contracarată prin... distribuții de cofeturi „made in U.S.A.". Tocmai acesta este efectul megalomaniei — și megalomania este rău sfătuitoare, după cum ar fi avut de altfel destule prilejuri să se convingă specialiștii diplomatici și militari ai S.U.A.

„DANGER"

pe coastele Wales-ului

de Radu ȚIULESCU

În sudul Angliei, în Wales, cerul e ca de obicei senin, în acest sfîrșit de vară. În zilele de lucru, minerii (cei care au de lucru, firește...) așteaptă cu nerăbdare să iasă la lumina soarelui. Duminică, unii dintre oamenii de aici se îmbracă cu hainele lor cele mai bune și se duc la biserică... Și, totuși, o neliniște plutește în zarea albastră, pătrunde în predicile duminicale, înăsprește fețele și așa brăzdate de cute ale muncitorilor. Pe unele ziduri, la unele răscruci, au apărut anunțuri în fruntea cărora e scris cu litere mari un cuvînt care-i oprește pe toți: *„Danger!"* — *„Pericol!"*. Oamenii citesc, unora nu le vine să creadă, alții scapă cîte o înjurătură printre dinți (englezul flegmatic, imperturbabil la orice, e totuși o legendă!), alții pleacă mai departe cu o mutră îngîndurat-ironică. Ei se gîndesc că viața în Anglia contemporană e plină de paradoxuri care l-ar face să pălească de invidie chiar și pe Oscar Wilde. Cîți dintre cei care trec acum pe stradă n-au luptat, în urmă cu 20 de ani, cu arma în mînă, pentru ca nici un soldat german să nu debarce pe insulele britanice? Și iată că ceea ce n-au reușit atunci cei din Wehrmacht, reușesc astăzi cei din Bundeswehr. E drept că, de astă dată, pentru debarcarea în Anglia, soldații vest-germani nu trebuie să dea nici o luptă. Ei vin ca invitați ai guvernului majestății sale, cu intenția de a efectua, în timp de pace, trageri și exerciții militare în acele locuri în care poporul englez, dovedindu-se a fi prea puțin... ospitalier, nu le-a permis să pătrundă în anii celui de-al doilea război mondial...

CARNAVALUL DE LA PEMBROKE

Pînă acum, la Pembroke, numai cei care fuseseră pe front avuseseră prilejul să vadă un soldat german în carne și oase și încă îm-

Insemnele batalionului 84 de tancuri al armatei vest-germane. Pe fiecare mașină, un balaur gata să scuipe foc și să înghită vieți omenești. Simbolul e foarte grăitor... ↓

Mulți englezi se vor întreba: „De ce am oprit cu piepturile noastre debarcarea tancurilor germane în timpul războiului, de vreme ce ele sosesc azi victorioase pe pămîntul nostru?" →

brăcat în uniformă prevăzută cu toate semnele distinctive. Şi iată că, într-o dimineaţă, paşnicii locuitori din Pembroke au avut ocazia să vadă un autentic soldat german bocănind cu cizmele pe caldarîmul din centrul oraşului, într-un fel care răscolea minţile oamenilor... Căci memoria nu e, cum spune Mark Twain, numai cea cu care uităm, ci şi cea cu care ţinem minte. Şi, alături de întreaga Anglie, cei din Pembroke ţin minte totul: Londra şi Coventryul în flăcări în urma raidurilor hitleriste, plicurile cu chenare negre care soseau în locul băieţilor aşteptaţi să se întoarcă de pe front, planurile demente de expansiune ale „marelui Reich".

...Iar acum, iată-l pe acest emisar al noilor revanşarzi de la Bonn plimbîndu-se liniştit prin Pembroke. Liniştit? Nu tocmai, căci un englez se întoarce mînios, apoi încă unul şi încă unul... Prin văzduh şuieră o piatră, apoi încă una, şi încă una... Soldatul o ia la fugă, dar cercul se strînge în jurul lui. Atunci, spre marea surprindere a întregului Pembroke, soldatul începe să lepede una cîte una hainele şi însemnele militare şi, în cea mai pură engleză posibilă, îi roagă pe cei revoltaţi să nu lovească pe un concetăţean de-al lor.

De ce a fost nevoie de acest carnaval matinal? Englezul îmbrăcat în uniforma Bundeswehrului n-a făcut decît să joace rolul de cobai, cu ajutorul căruia autorităţile au studiat reacţia localnicilor faţă de apropiata sosire a 600 de autentici soldaţi vest-germani, călare pe tancurile respective...

Dacă ar fi să ţină seama de rezultatele experienţei, guvernul englez ar fi trebuit, fără îndoială, să revoce de urgenţă invitaţia făcută. Căci, după întîmplarea de la Pembroke, s-au adunat într-un timp record peste 10.000 de semnături pe o petiţie cerînd primului ministru să nu admită staţionarea trupelor vest-germane în Wales. Ziarele au adus aminte conducătorilor englezi de Jemima Nicholas, fata care încă în secolul al XVIII-lea a respins singură o bandă de invadatori străini, mînuind cu strălucire o furcă. Jemima doarme de mult în pămîntul strămoşesc, dar furcile — şi mai ales ura faţă de invadatori — n-au dispărut din Anglia...

Tanchiştii vest-germani învaţă geografia Marii Britanii şi cele mai uzuale cuvinte engleze de care au nevoie: soldat, armă, tun, navă... Fotografia datează din 1941? Nu, din 1961!

Doi onorabili gentlemeni, îmbrăcaţi în civil, conduşi protocolar, părăsesc, pe uşa de onoare, sediul Ministerului de Război al Angliei, unde au purtat tratative. Curînd ei se vor întoarce îmbrăcaţi în uniforme militare şi vor comanda într-un mod prea puţin protocolar batalionul de tancuri ce urmează să debarce în Anglia. Unul dintre onorabilii domni (fotografia din dreapta) nu e altul decît jovialul comandant al batalionului 84 — colonelul Karl von Kleist. Celălalt domn e colonelul Fischel din Ministerul de Război de la Bonn...

PENTRU 20 MILIOANE DE LIRE...

Să ne închipuim o clipă că ne aflăm în Camera Comunelor din Londra. Zidurile încă mai poartă urmele bombardamentelor; dacă lipeşti urechea de aceste ziduri, poţi auzi cifrele comunicate aici de ministrul securităţii interne, Herbert Morrisson, la sfîrşitul războiului: raidurile aeriene au costat Anglia peste 60.000 de vieţi omeneşti şi au schilodit alţi peste 80.000 de oameni din rîndurile populaţiei civile.

Dar războiul nu s-a mărginit numai la atît. În cei 6 ani de război — 1939-1945 — au căzut în total 400.000 de soldaţi englezi. Şi aceste cifre au fost citate în Camera Comunelor. Cine a uitat aceşti ani? Şi iată că în aceeaşi Cameră a Comunelor, ministrul de război al Angliei, Watkinson, e gata să tragă cu buretele peste toţi cei 6 ani, pentru a obţine 3 săptămîni, doar 3 săptămîni („iniţial", cum se exprimă atît de diplomatic ministrul...) pentru un batalion de tancuri al Bundeswehrului...

La Londra, ziarul „Daily Herald" constată cu destulă amărăciune: „Toamna aceasta armata vest-germană va reuşi ceea ce n-a reuşit în cursul a două războaie purtate în secolul acesta — să pună piciorul pe teritoriul britanic". Şi întreabă cu reproş: „De ce s-a adoptat în Anglia o măsură atît de neplăcută pentru englezi?"

Nu ştie oare comentatorul de la „Daily Herald" că armata constituie o afacere tot atît de bună în timp de pace ca şi în timp de război? E cunoscut faptul că, în cursul primului război mondial, cei de la concernul german de armament „Krupp" au colaborat cu cei de la concernul englez „Vickers" în aşa fel încît soldaţii englezi au căzut seceraţi atît de gloanţele inamicului Krupp, cît şi de cele ale lui Vickers...

Cine nu ştie astăzi că „solidaritatea" N.A.T.O. este dictată nu numai de comunitatea planurilor agresive, ci şi de cele mai autentice simţăminte negustoreşti? Anglia s-a declarat de acord să primească pe teritoriul ei, pentru manevre („iniţial"), 600 de soldaţi vest-germani. Dar asta nu s-a întîmplat decît după ce s-a anunţat că Germania occidentală este de acord să cumpere din Anglia armament în valoare de 20 de milioane de lire sterline...

Aşadar Anglia concesionează Germaniei occidentale, în schimbul a 20 de milioane lire, o parte a teritoriului său. Şi vinde (după expresia unui ziar britanic) memoria celor 400.000 de englezi căzuţi pe front în războiul împotriva fascismului. Ceea ce revine la aproximativ 50 de lire pentru fiecare viaţă englezească jertfită...

DOUĂ ÎNŢELESURI ALE ACELUIAŞI CUVÎNT

Ca toate popoarele, englezii au cultul celor căzuţi. Ei se gîndesc însă astăzi — cum e şi firesc — nu numai la cei care au murit, ci mai mult la cei care trebuie să trăiască. Cînd D. Francis, conducător al Sindicatului naţional al minerilor, a declarat că minerii din Wales vor lupta împotriva sosirii soldaţilor vest-germani în Anglia, el s-a gîndit că viitorul minerilor este de-a dreptul ameninţat. Primejdia vine din faptul că această primă invazie nu are alt scop decît acela de a deschide drumul spre transformarea Angliei într-o bază militară a Germaniei occidentale.

Cînd locuitorii din oraşul Swansea au organizat o demonstraţie, ei au purtat pancarte pe

„Nu vindeți Wales-ul lui Krupp, Adenauer, Speidel, Heusinger". „Pace, nu trupe germane în Wales". Cu aceste lozinci demonstrează, pe străzile orașului lor, locuitorii din Swansea, în semn de protest împotriva hotărîrii guvernului englez de a permite trupelor Bundeswehrului să folosească terenuri de instrucție în Țara Galilor.

care scria: „Pe pămîntul nostru nu e loc pentru generalii naziști care plănuiesc un nou război". Căci cine se îndoiește că generalii vest-germani debarcă pe pămînt britanic cu gîndul să-i trimită pe tinerii englezi la moarte pe pămînturi străine?

Cînd deputatul laburist Sydney Silverman a criticat în Camera Comunelor planul de debarcare a tancurilor germane în Anglia, el s-a gîndit la răspunderea pe care o are față de alegătorii săi. Căci cine se îndoiește că guvernul englez subordonează această răspundere planurilor revanșarde, elaborate la Bonn?

Unii adepți ai guvernului au mers cu cinismul atît de departe, încît au speculat pînă și faptul că Wales — regiunea în care sînt cantonați soldații vest-germani — este un loc al șomajului de masă (aici media celor care n-au de lucru întrece de șase ori media națională). În fața șomerilor este fluturată iluzia că sosirea trupelor vest-germane le-ar putea oferi de lucru. Iată ce argumente sînt folosite pentru liniștirea oamenilor. Generalii vest-germani sînt înfățișați ca niște unchi bogați și buni, care vin în Anglia cu brațele încărcate cu daruri. Dar auzind cuvîntul „gift", cetățenii Marii Britanii știu bine că numai în englezește el înseamnă „cadou". În germană cuvîntul înseamnă „otravă". Ceea ce și explică inscripția „Danger" — „Pericol", care poate fi întîlnită din ce în ce mai des în aceste zile pe zidurile orașelor și la răscrucile drumurilor din Anglia.

Primul ministru al Angliei, Macmillan, trece în revistă, la Bonn, alături de cancelarul Adenauer, un batalion vest-german. De ce o fi zîmbind ofițerul din spate? El se gîndește poate la faptul că, conform unei legi votate în Camera Comunelor, trupele vest-germane staționate în Anglia nu vor fi supuse jurisdicției britanice. Acum 20 de ani, cînd se pregăteau să invadeze Anglia, nici ofițerii germani nu visau la altceva...

simfonia mecanică

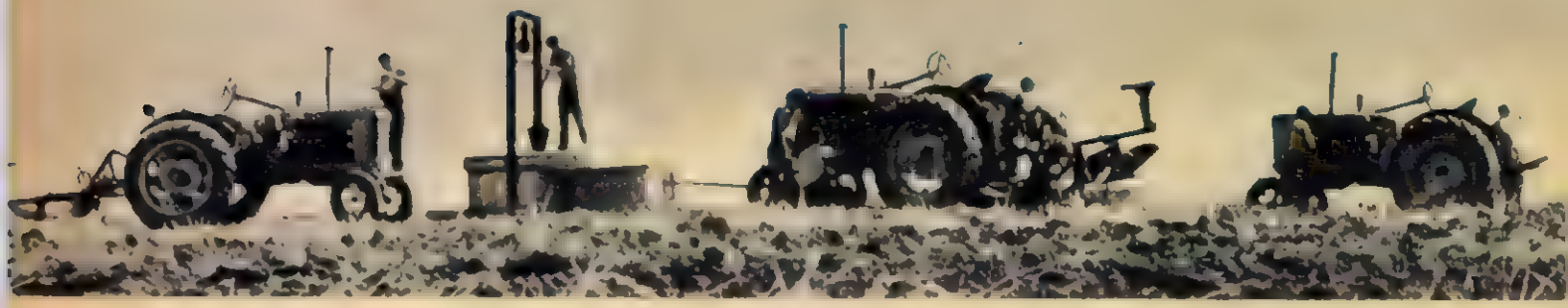

...Nu se-ndurase nici un nor să se destrame deasupra pămîntului Ţigăneştilor. De la Alexandria şi pînă la Zimnicea, împietrise chiar şi cernoziomul. Ce să mai vorbim de ţelina îndărătnică de pe marginea drumului ăsta!

Şi totuşi, sub sulițele necruțătoare ale soarelui nămiezii, o femeie îşi îndemna boii. Cuțitul plugului tăia scîrțîind nu brazde, ci adevărați bolovani cenuşii de pămînt, adăpost iluzoriu viitoarei semințe. După cîteva asemenea opinteli, un bou se-mpiedică şi căzu. Alergînd să-l ridice, femeia îmbrățişă la rîndul ei ţelina. Bulgării mari păreau niște pumni cu care natura îngenunchease laolaltă şi om şi vită, de povară.

În cădere, femeia s-a lovit la mîna dreaptă.

Peste un timp, mîna aceasta avea să-nflorească o semnătură pe cererea de înscriere în gospodăria colectivă...

...cînd în comuna Ţigăneşti din raionul Alexandria s-au născut gospodăriile colective „8 Martie" şi „24 Ianuarie".

Sîngele kilowaţilor

Desigur, şi mîna acestei femei a săpat la fundaţia construcţiilor care au început să se ridice din pămînt ca porumbul după ploaie şi continuă să se multiplice, armonizînd cu belşug de alb şi roşu paleta năpădită de verdele impetuos al peisajului.

— Aici e sediul gospodăriei „8 Martie". Dincolo, peste şanţ, sînt „cuscrii" noştri: cei de la „24 Ianuarie".

Preşedintele Ion Stoenică arată zîmbind puntea de un pas, care duce la vecini:

— Iată şi „podul prieteniei"!

De aici, de pe pod, ai impresia că şanţul simbolic trasat e o axă de simetrie şi mai simbolică: pe aceeaşi linie, de o parte şi de alta, un număr egal de clădiri cu siluetă aidoma. Mai în spate, acelaşi număr de noi grajduri în construcţie. Doar noua basculă de la „8 Martie" n-are corespondent încă în partea cealaltă (va avea totuşi peste cîteva săptămîni!). Vicepreşedintele de la „24 Ianuarie", Gheorghe F. Duminică, îmi şopteşte însă un „secret" care va constitui „represaliile":

— Noi le-o luăm înainte cu electrificarea colectivei: avem un motor căruia-i vom da curînd de lucru.

— Şi atunci veţi putea cînta „S-a făcut lumină-n sat"!

— Ei, parcă numai de lumină e vorba! Dar prepararea nutreţului? La silozuri, trebuie tocate şi porumbul, şi floarea-soarelui, şi sfecla, care să-ndestuleze vitele pînă-n anul viitor. Mai poţi lucra cu tocătoarea de mînă? Cîte ţi-ar trebui? Şi ce armată de oameni care să le acţioneze? Dar mulsul a 142 de vaci? Apeşi pe buton şi ştii că „degetele" mulgătorului ăstuia nu obosesc, chiar dacă ar trece printre ele un rîu de lapte. Ce părere aveţi: pătulul cu capaţitate de 20 vagoane cereale pe care-l vom construi (fac şi vecinii unul la fel!) n-o să-l poată-ncărca, mai bine, elevatorul, decît lopata sau sacul?

— Văd că aveţi şi acum o moară de uruit cereale, acţionată de tractor.

— De ce să plîmbi toată ziua, bună ziua, motorul de colo dincolo, prin curtea gospodăriei? Nu-i mai uşor de tras un cablu, decît de plîmbat un motor?

— Cum s-ar spune, motorul deşi fixat permanent într-un loc, va fi pretutindeni în acelaşi timp, ca o inimă care pompează sînge în tot corpul.

— Sînge măsurat în kilowaţi-ore!...

Dinspre „8 Martie" răzbeşte fîşîitul ritmic al trioarelor.

— Pînă la colectivizare, mulţi dintre noi vînturam grîul cu lopata. Acum, triorăm şi gozurile, pentru a recupera boabele bune.

Intermezzo hidrotehnic

Abia poţi răzbate prin rîul de oameni şi atelaje de pe drumul spre culturi. Se nivelează şoseaua, se înalţă pereţii de pămînt ai lacului de acumulare folosit la irigarea grădinii de legume care, doar ea, pînă în toamnă, va aduce colectiviştilor un milion (Da! Un milion!) de lei beneficiu.

— Numai pe roşii, „8 Martie" a încasat pînă acum 426.000 lei.

În grădină, un nou munte de lăzi încărcate aşteaptă să ia drumul pieţelor, fiecare ladă adăpostind în rînduri strict simetrice roşii de aceeaşi dimensiune, sortate cu ajutorul unor inele anume confecţionate.

Momentan, apa lacului, născut din izvoarele care se curăţă spre a li se mări şi mai mult debitul, oglindeşte siesta gîştelor colectivei. La anul, undele lui vor fi spintecate şi de fulgerul solzilor crapilor, lacul devenind în acelaşi timp eleşteu. Pe coastă, la limita dintre cele două gospodării, aceleaşi izvoare vor alimenta castelul de apă, rod al colaborării constructive dintre vecini. Plecînd de aici

Se adapă sutele de „cai". ↑

„Bucătăria" animalelor: moara pentru nutreț concentrat. →

de sus, de la castel, apa va îndestula adăpătorile automate din grajduri.

— Se termină cu găleţile cărate de oameni. Uriaşa „găleată" a castelului o să verse cîtă apă-i trebuie animalului, de cîte ori acesta va apăsa cu botul clapa adăpătorii.

Unde e Grigorescu?

Pe miriştea înveşmîntată-n verde proaspăt, dintre oile ţigăi şi merinos nu lipseşte nici obişnuitul „semn indicator" al stînei: prietenul urecheat al mioarelor. Cînd credeam că-l voi întîlni şi pe ciobănaşul lui Grigorescu, unul dintre strănepoţii vechiului model trecu pe lîngă clasicul mijloc de locomoţie pastorală şi, încălecîndu-şi bidiviul pur sînge... „Carpaţi", fabricat într-o uzină românească, se porni să pedaleze vîrtos către stînă.

— Bicicletelor le-am cam pierdut numărul — zîmbi preşedintele Stoenică. Îl ştiu pe-al motocicletelor: deocamdată opt, iar cît priveşte motoretele, 35 de colectivişti au trecut de mult la... „mecanizare individuală". Pînă la urmă, o să trebuiască să facem staţie de benzină în sat. Staţie cu două schimburi! Mîine-poi-

După bătălia treierişului. ↓

mîine, te pomeneşti c-o s-ajungem şi la... stopuri automate!...

Unde e tradiţionala cumpănă a fîntînii din cîmp? A-nlocuit-o scripetele, de loc grigorescian, dar mult mai sprinten. În preajma ciuturii neobosite, o herghelie imensă îşi aşteaptă rîndul la adăpat: sînt caii-putere ai S.M.T.-ului, noile tractoare sosite din uzină abia săptămîna trecută.

— Prin ele, ni s-a dublat parcul mecanic. Le-am făcut rodajul progresiv în greutate, direct pe miriște.

— Cum vă înţelegeţi cu tractoriştii?

— Cum altfel, decît bine? Mai ales că sînt colectivişti de-ai noştri, pe care i-am trimis la cursuri şi care de acum încolo vor lucra pe pămîntul cunoscut de ei. Salutăm noul sistem al permanentizării brigăzilor trimise de S.M.T.-uri, de care vorbea tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul la recenta plenară a C.C. al P.M.R. — şi care a şi început să se aplice cu succes.

Prin oceanul de porumb, din care cu batere speriată de aripi se-nalţă dropiile, ştiuleţii voinici parcă dau şi ei să spună: pe-aci au trecut tractoarele, semănătorile şi prăşitorile!

— La asemenea recoltă, ştiu că o să aveţi de furcă serios cu transportul!

— De cînd ne-am cumpărat cîte un autocamion „Steagul roşu", s-a uşurat mult sarcina atelajelor în amîndouă gospodăriile. Acum aşteptăm să ne programeze Braşovul cu cîte încă unul şi pe unii, şi pe alţii.

Pînă să vină „întăririle" de la Braşov, adunînd cu multă răbdare piese disparate şi montîndu-le cu îndemînare, fierarii colectivişti au construit 9 originale care. Remor-

← Vecinătatea celor două gospodării are şi unele... implicaţii pe care le menţionăm doar cu această fotografie.

cate de tractoare, aceste „vagoane" sui-generis transportă într-o zi cît s-ar cără cu boii într-o săptămînă.

Hotărît: într-un viitor ce se şi întrevede boulenii lui Grigorescu nu-şi vor mai purta paşii decît pe nemuritoarele drumuri din pînzele maestrului!...

Noua partitură

Femeia luptîndu-se cîndva cu vitregia ţelinei poate era azi printre cele care, cu ajutorul micilor prese simple dar practice, modelau cărămizi.

În anul acesta, cuptoarele celor două colective au rumenit 850.000 de bucăţi din aceste „plini" ale constructorilor. Parte din ele şi-au luat locul în zidurile construcţiilor ajunse la acoperiş. Altele vor da făptură grupului de ateliere.

— Parcă ne-am fi putut mulţumi doar cu nişte potcovării? În curînd, ce să mai potcovim? Caii... putere? De ce să fim nevoiţi să alergăm la Alexandria pentru orice lucrare mecanică, atîta vreme cît ne putem noi înşine amenaja ateliere cu profil mai complex?

★

...Departe, pe o coastă-nveşmîntată-n verde proaspăt din raionul Alexandria, mioarele pasc cu acelaşi calm idilic de veacuri.

Dar modulaţiile cavalului din „Simfonia pastorală" nu mi-au ajuns la urechi. Le-au luat locul viguroasa chemare a claxoanelor „Steagul roşu" şi cîntecul de bondar al tractoarelor, măsuri înscrise într-o nouă partitură, pe care un muzician al timpului nostru ar putea-o intitula: „Simfonia mecanică"...

Lucian DUMITRESCU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

Vezi rezultatele semănatului mecanic? ↓

O ÎNTÎLNIRE NEOBIȘNUITĂ ȘI O LADĂ CU ZESTRE BUCLUCAȘĂ

„Drum nou" — ecoul este titlul unui nou film al studioului „București", alcătuit din două schițe cinematografice. Realizate pe baza a două scenarii diferite, de către doi regizori diferiți (Aurel Miheles și Francisc Munteanu), ele aduc amîndouă pe ecran imagini din realitățile actuale ale satului nostru, ale gospodăriilor colective în lupta pentru consolidarea lor economico-organizatorică.

„ÎNTÎLNIREA"

O mașină gonește pe șoseaua străjuită de munți. Cînd se apropie, distingem emblema studioului cinematografic „București", iar înăuntru, chipuri cunoscute printre care Gr. Vasiliu-Birlic, Alex. Giugaru, Al. Lungu. Interpreții unui nou scurt-metraj regizat de Aurel Miheles își întîlnesc astăzi eroii din viață. Dar de data aceasta nu după realizarea filmului, pentru a le afla părerile, ci înainte, spre a le cunoaște munca. Realizatorii au avut o idee originală: să surprindă pe peliculă instantaneul interesantei vizite. Gazde și oaspeți evoluează astfel în fața aparatului, cu numele lor reale, într-un spațiu înscris concret pe harta țării: Bod, regiunea Brașov. Acțiunea se desfășoară în ambianța naturală a cîmpului ori în casele noi ale colectiviștilor. Pe baza scenariului semnat de Al. Strachină și A. Miheles, filmul s-a îmbogățit cu situații noi, create în timpul filmării, cu spontaneitatea, firescul comportării colectiviștilor în împrejurări care le sînt familiare și cu umorul izvorît din contactul cîtadinilor cu specificul muncii agricole. Birlic devine pentru cîteva zile mulgător. Hotărît să lucreze după cea mai înaintată metodă, actorul își va aduce din București un aparat special, cu pîlnii și etichete. Dar inventivitatea sa tehnică se dovedește curînd depășită: o rețea de tuburi străvezii traversează grajdul — astăzi modern laborator — în care se captează electric spumoase șiruri de lapte. Pîlniile nu vor mai sluji acum decît drept ochean cu care orășeanul va explora admirativ această nouă priveliște.

O scurtă întîlnire peste care — din discreție — aparatul de filmat trece repede. Birlic și... Romeo, taurul vestit al gospodăriei. Schimb fugar, dar furtunos, de „amabilități" reciproce...

Alexandru Lungu ține să-și ia brevetul de conducător auto pe tarlaua gospodăriei.

Giugaru își urmărește pas cu pas „modelul" — președintele gospodăriei „Horia, Cloșca și Crișan". „Oare în ce constă concretul acestei munci de conducere?" — se întreabă la început actorul, obișnuit cu exactitatea programului său de emisiuni, filmări și repetiții. O va afla de-a lungul unei singure zile, la sfîrșitul căreia oaspetele se va simți făcînd parte din colectivul care-i solicită decizii, răspunsuri. Obosit, el va cunoaște volumul și mai ales răspunderile ce stau pe umerii inginerului-președinte.

Tînăra actriță Marietta Lissay de la Teatrul de Stat din Sibiu a venit la creșcătoria de păsări înarmată cu un manual teoretic. Dar tot consultîndu-l, e cît p-aci să rătăcească un năzdrăvan boboc de rață, fugar și jucăuș.

Împletirea caracterului strict documentar cu cel artistic, suita peripețiilor amuzante concepute în scenariu dau comediei „Întîlnirea" o notă de inedit, de proeție.

Se pare că întîlnirea nu l-a bucurat deopotrivă pe artistul poporului Gr. Vasiliu-Birlic și pe... Romeo (foto 1 și 2).

Un scurt moment de odihnă, după o zi agitată: artistul emerit Al. Giugaru și președintele gospodăriei agricole colective din Bod, Mihai Bejan (foto 3).

„LADA CU ZESTRE"

Cîndva, lada cu zestre a constituit obiectul unei aprinse dispute. Părinții — plini de prejudecăți — refuzaseră să-și mărite fata cu un colectivist din alt sat. „N-ai să capeți nimic de la noi" — au încercat ei s-o amenințe. Dar tînăra și-a urmat alesul inimii și iat-o în gospodăria agricolă colectivă din Biled, aducînd pe lume un al doilea copil. Bătrînii se decid atunci să-și vadă nepoții. Dar, încărcînd lada cu zestre și merinde pentru gazde, s-au bucurat prea devreme de surpriza pe care le-o vor face tinerilor. O surpriză s-a petrecut, într-adevăr — dar a fost o surpriză pentru părinți. În ce a constat? Ea constituie de fapt însuși subiectul noii schițe cinematografice a lui Francisc Munteanu, inspirate — se pare — dintr-o întîmplare reală. Socrii își vor căuta o dimineață întreagă ginerele, străbătînd cu această ocazie fiecare sector al înfloritoarei gospodării colective. Sera și grajdurile mecanizate, creșcătoriile moderne de păsări, casele noi ridicate în ultimii ani vor spori jena bătrînilor față de naivitatea presupunerilor lor: „Și noi, care ne îndoiam de soarta copiilor noștri..."

Pe calea unei povestiri cinematografice simple, pigmentate cu cîteva qui-pro-quo-uri amuzante (poetul venit în documentare e confundat cu noul inginer agronom, întrucît duce cu sine întreaga colecție de cărți „vegetale", de la „Iarbă rea" la „Rădăcinile sînt amare"), scurt-metrajul romînesc „Lada cu zestre" oferă spectatorului un tablou autentic al noului sat socialist.

Imaginea — realizată în ambianța reală a gospodăriei milionare din Biled, regiunea Banat — aparține operatorului Vasile Oglindă. Muzica e semnată de H. Mălineanu, iar Anastasia Anghel a secondat munca scenaristului și regizorului Francisc Munteanu. În rolurile principale îi vom întîlni pe Titus Lapteș și pe Alexandru Ternovici; în același timp, vom remarca — pentru prima oară pe ecran — pe doi reputați actori ai scenei arădene: Elena Bodi și Nicolae Antoniu.

Figurația e rezolvată cu... resurse locale: colectiviștii din Biled și împrejurimi și-au dat concursul cu însuflețire pentru realizarea acestui document al realității noastre noi.

Alice MĂNOIU

Se filmează pe malul Oltului. Regizorul Aurel Miheles dînd indicații actriței Marietta Lissay și operatorului Gh. Cristea (foto 4).

O SĂPTĂMÎNĂ PE

Vasele cu excursioniști au acostat chiar în inima așezării pescărești de la Mila 23. În întîmpinare ne-au ieșit mulți dintre locuitori.

Turiștii ascultă și înregistrează pe benzi de magnetofon cîntece populare din satele pescărești ale Deltei. ↓

Ne întîlnim cu un transport de materie primă destinată Întreprinderii pentru valorificărea stufului-Brăila: stuf pentru celuloză.

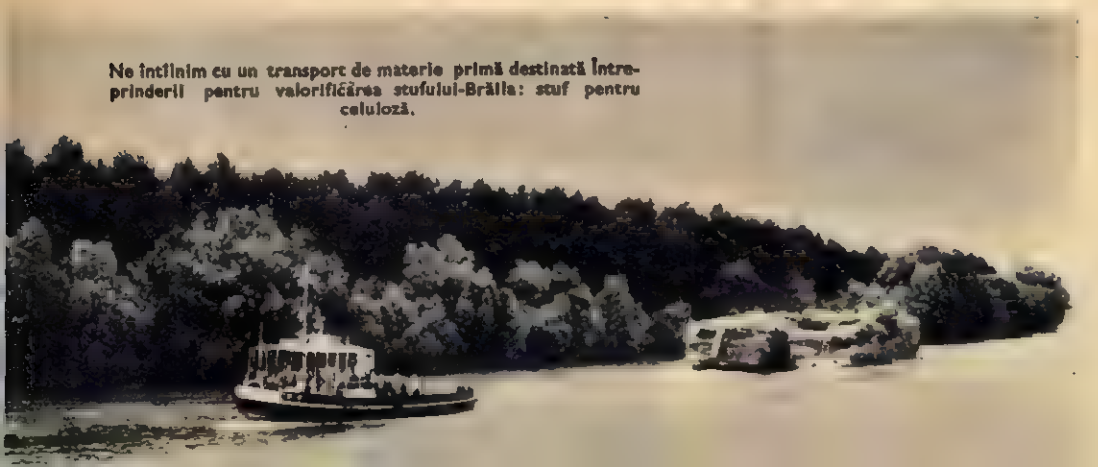

„Delta, pitorească și fermecătoare
crește metru cu metrul Cauzele
fenomenului se cunosc: aluviu-
nile cărate permanent de Dunăre
îi măresc suprafața. Cu cît?"

„Pe care din cele trei brațe
se scurge în mare cantitatea cea
mai importantă a apelor adunate de bătrînu
Dunăre în trecerea lui prin Europa?"

Iată numai două din întrebările puse de
către profesorul examinator al unui origina
concurs „Cine știe, cîștigă", avînd ca temă
Delta Dunării. Un concurs desfășurat în
împrejurări cu totul deosebite și la care par
ticipanții s-au întrecut în a da răspunsur
exacte. Unde a avut loc concursul? Cine sîn
concurenții care, la sfîrșitul examinării, s-au
ales cu sticle de șampanie, torturi și alte ase
menea premii? Dar asistența?

APĂ...

Unul după altul se ivesc înaintea noastră satele așezate de-a lungul Dunării.
↓

Cei de care vorbim sînt turiști. Aproape o sută de oameni ai muncii din Capitală și din Sibiu, din Pitești, din Valea Jiului și din alte părți, participanți la una din excursiile săptămînale, organizate de Oficiul Național de Turism-Carpați, în Deltă. Este vorba de acele călătorii de vară în împărăția apelor și a stufului, care prilejuiesc, de fiecare dată altor turiști, cunoașterea în amănunțime a ținutului de la gurile Dunării. Concursul menționat — ținut pe vapor în ultimele ore ale excursiei — constituie epilogul plăcut și instructiv al vizitei în Deltă.

...Așadar, șapte zile și șapte nopți pe apă. Peste șase sute de kilometri parcurși pe Dunăre de la Galați la Sulina, pe brațul Sf. Gheorghe, pe Marea Neagră, pe nesfîrșitele și întortocheatele canale ale Deltei, pe lacuri mai mici sau mai întinse, unele cu aspect de mare furtunoasă, altele de lagună. Tot timpul pe vapor, pe ceamuri, în lotci. Apoi, escală la Tulcea, oraș în reconstrucție, cu cheiuri noi, iluminate azi cu neon; la Sulina, oraș pitoresc, cu două ferestre deschise: una spre Dunăre, alta spre mare; la Maliuc, în inima Deltei, acolo unde se află statul major al bătăliei cercetărilor științifice închinate valorificării stufului; pe întinsa plajă de la Sf. Gheorghe, cu dune de nisip fin. O sută de oameni au poposit în pitorețtile sate de pescari răspîndite în împărăția apelor și a stufului, au vizitat cherhanalele moderne, au fost oaspeți la mesele pescarilor și au străbătut locuri unde liniștea nu-i sfîșiată decît de zborul pelicanilor, al lișițelor, al stîrcilor sau al păsării flamingo.

F. URSEANU

Fotografii de F. URSEANU și V. SAVIN

Itinerarul excursiei în Deltă.

Nesfîrşită este împărăţia stufului...

Iată-ne acum pe un ceam, în largul furtunosului Razelm, remorcaţi de „Ceamurlia".

Din largul Dunării, Tulcea cu noile ei blocuri prezintă un aspect inedit pentru cei ce au cunoscut în trecut acest oraş.

În zori de zi, cu mahunele remorcate de cutere, brigăzile de pescari ies în larg la scuturatul taliencior.

Moment vesel pe bord: un divertisment muzical pe mare, dincolo de Sulina.

Carnaval la bord. Vasul naviga în plină noapte spre Galaţi, în timp ce „măştile" dansau şi petreceau.

Dimineaţa puntea vasului este un admirabil loc de plajă.

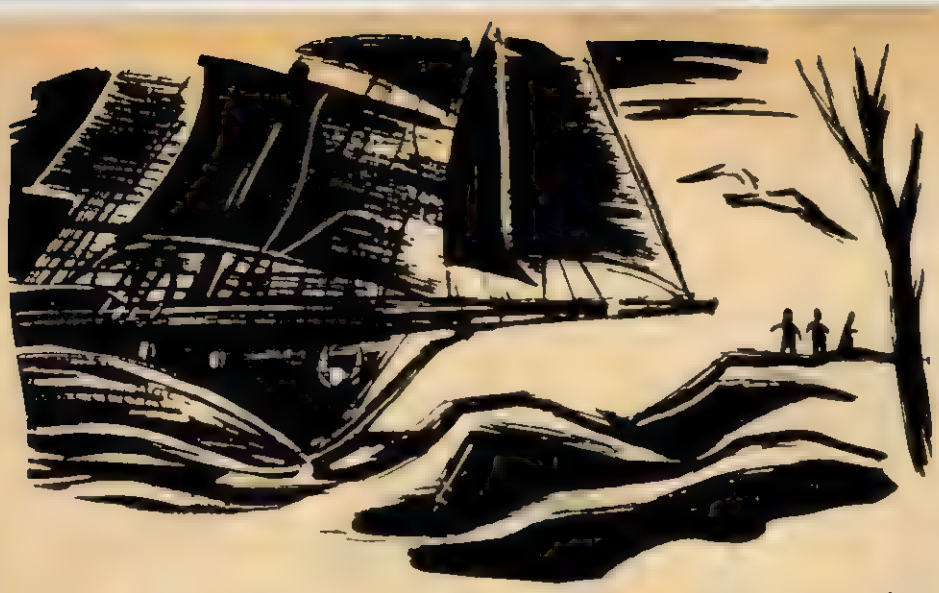

7 enigme

În timpurile noastre legendele saturate de romantism despre „olandezul zburător" sau „vasele fantomă" sînt ascultate cu zîmbetul pe buze. Şi totuşi e greu de crezut c-ar rămîne cineva indiferent la relatarea unor extraordinare întîmplări petrecute pe mare, cum sînt cele de mai jos, despre care s-a scris în periodicele maritime din străinătate. Aceste „enigme" îşi au în schimb dezlegarea în condiţiile epocii cînd s-au petrecut. De pildă dispariţia echipajului velierului „Seabird" nu poate constitui o „enigmă" în vremea înfloririi pirateriei practicate pe coasta Atlanticului. Tot aşa cum în condiţiile comerţului de sclavi brigg-ul american „Mary Salist" putea mult şi bine să sufere pierderea echipajului fără ca asta să rămînă o taină pentru „cunoscători". Dispariţiile multor vase fără a lăsa nici o urmă se datoresc de multe ori furtunilor izbucnite pe neaşteptate. Cazul „Urang-Medan" constituie o evidentă otrăvire sau intoxicaţie în masă, iar comerţul şi contrabanda de arme în regiunea insulelor Andamane şi Nicobare, ca în cazul „Holtchu", a fost dintotdeauna o sursă de cîştiguri uriaşe dar şi de riscuri tot atît de mari; iar faptul că pe vapor s-a găsit o paşnică încărcătură de orez nu exclude de loc posibilitatea unui transport clandestin de arme: cei interesaţi au ucis sau răpit pe membrii echipajului, au ridicat armele şi au lăsat orezul la locul său din calele vasului.

1850 Easton's Beach e o aşezare situată în apropierea oraşului Newport din S.U.A. Într-o strălucitoare dimineaţă scăldată de soare, cîţiva localnici priveau spre mare. Înmărmuriţi, nu-şi puteau crede ochilor. Un velier de mare tonaj naviga de-a dreptul spre ţărm. În curînd se afla atît de aproape, încît se putea desluşi şuierul pînzelor încordate.

Fu recunoscut imediat:

— E „Seabird"!

Trecură cîteva secunde. Apoi, parcă ridicat de nişte mîini gigantice, vasul se aşeză maiestuos pe ţărm. Fără absolut nici o avarie!

Superstiţioşi, crezînd în forţe supranaturale, pescarii se apropiară de corabie făcîndu-şi cruce, înspăimîntaţi la gîndul îngrozitorului spectacol ce urma să se desfăşoare înaintea lor. Dar pe bord nu descoperiră decît mascota vasului, un cotei năzbîtios ce da vesel din coadă. Atunci porniră să caute rămăşiţele pămînteşti ale căpitanului John Darem şi ale echipajului său. Cercetările fură întreprinse cu toată amănunţimea. Frica şi stupefacţia atinseră culmea cînd pescarii pătrunseră în cambuză. Pe maşina de gătit fierbeau cafeaua şi mîncarea de dimineaţă. În postul echipajului plutea un nor gros de fum de ţigară. Nicăieri, însă, nici urmă de om.

Căpitanul Darem era un brav marinar pe care nu-l înspăimînta nimic. Pe hartă, ruta vasului era trasată cu grijă. Toate instrumentele de navigaţie se aflau în cea mai deplină ordine. Jurnalul de bord stătea deschis la ultima înregistrare: „Am terminat traversarea recifului Brenton". Recifal Brenton se găsea la cîteva mile de Newport, adică tocmai portul de destinaţie spre care se întorcea velierul de trei sute de tone „Seabird", după o călătorie de patru luni în apele Hondurasului. Pescarii care veniseră din larg cu două ore mai înainte de evenimentele relatate mai sus povesteau că întîlniseră velierul „Seabird" navigînd normal cu direcţia Newport, iar căpitanul le făcuse semn cu mîna de pe puntea de comandă.

Cercetările amănunţite întreprinse de o comisie specială n-au dat nici un rezultat. Atunci calele vasului au fost descărcate. Saci de cafea şi diverse esenţe de arbori tropicali au fost transbordate spre portul de destinaţie.

„Seabird" zăcea înţepenit pe bancul de nisip. Toate încercările de a-l remorca din loc au fost în zadar: corabia se afunda şi mai mult în nisip.

Peste o vreme, în timpul unei nopţi, se dezlănţui o furtună puternică. Spre dimineaţă, cînd marea se potoli, pescarii care porneau în larg nu mai găsiră nici vasul, nici resturile sale. „Seabird" dispăruse fără urme, la fel ca şi nenorocitul său echipaj...

1872 Pe la amiază, în ziua de 4 decembrie, o istorie stranie se petrecu cu brigantina engleză „Day Graytia", care naviga la trei sute de mile depărtare de ţărmul Portugaliei.

Privind prin binoclu de la bordul aflat sub vînt, Oliver Divo, secundul căpitanului, observă un vas cu pînze. Îl înştiinţă de îndată pe căpitan. Acesta ordonă ca vasul necunoscut să fie salutat, după obicei, cu drapelul. Nu se primi nici un răspuns. Presupunînd că ceva nu e în regulă, căpitanul Morehouse comandă abordarea brigg-ului suspect. Pe punte nu se zărea nimeni. Şi totuşi brigg-ul îşi menţinea direcţia.

Oliver Divo, cu doi marinari, se îmbarcară pe nava aceasta stranie. Iată ce scria în raportul său: „N-am găsit pe bord nici un om. În camera pompelor apa ajunsese la trei picioare şi jumătate. Busola era spartă. Jurnalul de bord se afla în cabina secundului, pe masă".

După nouă zile, Divo sosi în portul Gibraltar, remorcînd vasul necunoscut care, în cele din urmă, se dovedi a fi brigg-ul american „Mary Salist". Ancheta întreprinsă de amiralitate n-a găsit nici un fapt care să aducă vreo lumină în această afacere.

1880 La începutul anului, vasul-şcoală „Atlante", navigînd sub pavilion englez, părăsi insulele Bermude. Pe bord se aflau 250 de elevi şi marinari. Despre soarta ulterioară a vasului „Atlante" nu s-a mai aflat nimic...

1902 La 3 octombrie, vasul german „Freya" ieşi din portul Manzanillo de pe coasta occidentală a Mexicoului. La 20 octombrie a fost descoperit în plină mare, cu catargele sfărîmate, aplecat puternic spre babord şi fără echipaj. La prova vasului ancora atîrna fără să fi fost total ridicată — indiciu sigur care preciza data catastrofei ce se produsese o dată cu ieşirea vasului din port. Pe calendarul din cabina căpitanului ultima filă ruptă arăta: 4 octombrie. Conform buletinului meteorologic, în această perioadă n-au avut loc vînturi puternice...

1928 A dispărut fără urme vasul-şcoală danez cu pînze „Köbnhaven", care părăsise la 14 decembrie portul Montevideo. Pe bord se aflau 50 de matrozi şi elevi. Vasul poseda un post de radioemisie...

1948 Februarie. Cer senin, mare liniştită. Deodată, din eter se aude: „S. O. S. !... S. O. S. !... S. O. S. !..." Semnalul de ajutor este emis de vaporul olandez „Urang-Medan". Staţiunile de radio engleze şi olandeze determină locul catastrofei. Vasul se află în strîmtoarea Moluccelor. „S.O.S.!... S.O.S.!... S.O.S.!..." — răsună din nou apelul deznădăjduit. „Au murit toţi ofiţerii şi căpitanul... Cred că sînt singurul supravieţuitor..." Urmară o serie de puncte şi linii care nu se putură descifra. Apoi perfect clar: „Mor". După asta, o tăcere sinistră.

Din Malaia şi Sumatra vasele de salvare porniră în direcţia indicată, spre vaporul aflat în primejdie. A fost găsit la peste cincizeci mile de locul presupus al catastrofei. Au fost lansate şalupele. Cînd echipele de salvare s-au urcat pe „Urang-Medan", în faţa ochilor marinarilor nou-sosiţi se desfăşură o privelişte înspăimîntătoare: pe bord nu se mai afla nici o fiinţă vie; căpitanul zăcea mort pe puntea de comandă; cadavrele celorlalţi ofiţeri se aflau în cabinele de comandă şi timonă, ca şi în postul echipajului; pretutindeni se zăreau trupurile nemişcate ale marinarilor; radiotelegrafistul, răsturnat în scaunul său din cabina postului de radio, rămăsese cu mîna înţepenită pe cheia aparatului morse. Chipurile celor morţi erau desfigurate de convulsiile unei groaze insuportabile. Murise chiar şi mascota vasului, un cîine fox-terrier. Oricît ar părea de straniu, nici unul dintre cei morţi nu prezenta vreo rană sau altă vătămare a corpului.

Vasele de salvare au vrut să remorcheze „Urang-Medan"-ul pînă la portul cel mai apropiat. Dar, deodată, din cala nr. 4 izbucni o flacără însoţită de valuri de fum. Incendiul care se declanşase era atît de puternic, încît nu putu fi înăbuşit. După cîteva secunde răsună o explozie. Vasul săltă din apă. Apoi se lăsă la loc, dispărînd în valuri...

1953 La 11 februarie, ziarul „Times Herald" din Washington anunţa: „În portul Colombo a fost adus prin remorcaj vaporul „Holtchu", avariat superficial. Pe bord se aflau rezerve mari de alimente, apă şi combustibil. Cei cinci membri ai echipajului dispăruseră în mod misterios în mare. În cambuză, pe maşina de gătit, fierbeau cratiţele cu mîncare. Avînd o încărcătură de orez, vaporul „Holtchu" se menţinea normal pe linia de plutire, deşi avea un catarg rupt. În mod obişnuit acest vas făcea curse regulate între insulele Andamane şi Nicobare.

Nu se cunoaşte nimic despre soarta celor cinci membri ai echipajului. Vasul fusese descoperit în urmă cu trei zile de cargobotul englez „Dany", la două sute de mile depărtare de insulele Nicobare...

(După „Nedelia")

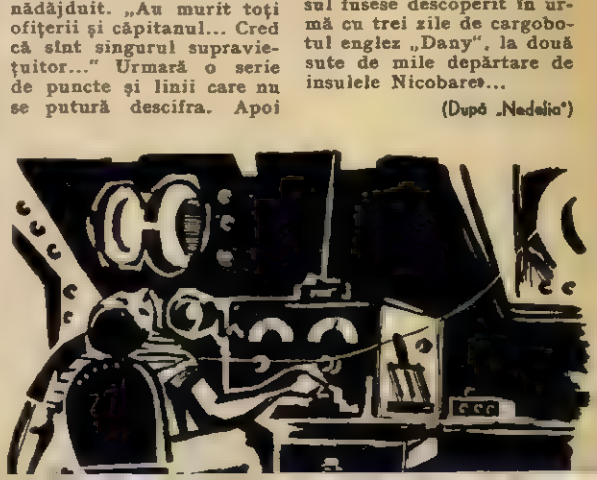

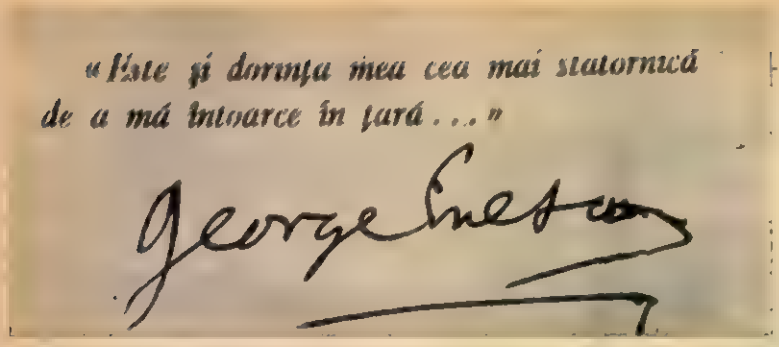

Rînduri din scrisoarea lui George Enescu trimisă de la Paris...

aproape de George Enescu

Totul vibrează puternic... Și totul respiră aci din forța artistică, din măiestria neîntrecută, din personalitatea multiplă a omului și muzicianului care a fost George Enescu.

...Aici un elev, dincolo un muncitor, dincoace un ostaș. Și, grupuri, grupuri de vizitatori români și străini... Zi de zi, muzeul „George Enescu" din Capitala patriei noastre este cercetat cu atenție de un numeros public, dovadă elocventă a dragostei fierbinți și deosebitei prețuiri față de acest clasic al muzicii românești și universale.

Întreaga activitate a muzicianului se oglindește ca-ntr-o carte, în cele cinci săli spațioase, pline de un bogat material documentar.

„DE MIC COPIL MI-AM PUS ÎN GÎND SĂ FIU COMPOZITOR ȘI NUMAI COMPOZITOR..."

...E o mărturie scumpă a lui George Enescu. Un ideal pe care și l-a împlinit chiar de pe cînd era copil. Dînd dovadă de o mare precocitate muzicală, a început să cînte la vioară încă de la vîrsta de 4 ani. Puțin după aceea, a încercat și primele sale compoziții. Vă închipuiți cu cîtă emoție privesc vizitatorii muzeului micuța vioară cu care George Enescu cînta atunci, imaginile care-l înfățișează pe strălucitul compozitor în anii copilăriei și ai tinereții, alături de cele dintîi lucrări, ori în anii de studii la conservatorul din Viena sau la Paris!...

„La opt ani mă aflam la Viena, nu ca turist, ci ca un școlar, care venise să învețe muzica la înșeși locurile unde compuseseră atîția oameni de geniu" — consemna George Enescu.

Iată-i pe profesorii lui din acea perioadă: Joseph Hellmesberger (vioară) și Robert Fuchs (compoziție). Și iată cîteva aspecte din timpul în care a studiat la conservatorul din Paris, pe care l-a absolvit cu premiul I, unde a lucrat cu marii compozitori Jules Massenet și Gabriel Fauré.

...O partitură: „Poema română", de George Enescu. Cînd a compus-o, muzicianul avea 16 ani... Cu această operă simfonică el își manifestă, dintru început, puternicele sale sentimente patriotice și adînca lui înțelegere pentru folclorul muzical românesc, folclor care i-a fost un nesecat izvor de inspirație. Lucrările sale de mai tîrziu, cele două rapsodii române, cunoscute în lumea întreagă, a 3-a Sonată pentru vioară și pian în stil românesc, Suita rustică pentru orchestră, Uvertura pe motive românești, și multe altele, dovedesc din plin acest lucru.

„MUZICIANUL TREBUIE SĂ ȘTIE CĂ ÎN MUNCA SA TREIZECI LA SUTĂ ESTE TALENT ȘI ȘAPTEZECI LA SUTĂ ESTE MUNCĂ".

...E o altă mărturie a lui George Enescu. Munca încordată, pasionată, plină de abnegație, l-a călăuzit pe interpret, pe dirijor, pe compozitor și pe profesor în tot timpul vieții sale. Prin lucrările și concertele sale date în țară, el urmărea și reușea de minune să contribuie într-o cît mai largă măsură la răspîndirea comorilor muzicii în mase.

„Doresc să servesc de îndrumător ducînd muzica în cartierele mărginașe, în provincie, la țară, prin serbări, șezători, societăți corale și instrumentale" — afirma George Enescu.

Dintre lucrările din repertoriul clasic interpreta, mai ales ca violonist, cu arta sa inegalabilă, muzica lui Johann Sebastian Bach. El susținea: „Chiar dacă într-un colț îndepărtat al țării, găsesc un singur ascultător care să guste o „partită" de Bach, atunci țelul pe care mi l-am propus este atins".

Prieten și susținător neîntrecut al tinerelor talente, George Enescu a dat, în 1912, nouă concerte pentru fondarea unui premiu anual național de compoziție. El a manifestat în permanență o dragoste nețărmurită pentru creația muzicală națională, pe care a popularizat-o cu generozitate în decursul anilor, atît în țară cît și peste hotare.

DEPARTE, DEPARTE...

Muzica lui George Enescu a fost cîntată departe, departe, în sute și sute de locuri de pe întinsul pămîntului. Iată cîteva din numele șefilor de orchestră care au interpretat muzica marelui nostru compozitor: F. von Weingartner, A. Toscanini, L. Stokovski, E. Ormandy, F. Sewitzki, Cl. Crauss, O. Nedbal, A. Gauk, E. Mravinski, S. Vislocki, A. Rodzinski, Niazi, K. Krueger, H. Kindler, J. Barbirolli, W. Damrosch, Alfred Alessandrescu, M. Jora, George Georgescu, T. Rogalschi, I. Perlea.

La muzeul „George Enescu" există mai multe panouri care-l înfățișează pe marele nostru muzician alături de personalități de seamă ale muzicii mondiale. George Enescu a legat trainice prietenii — printre alții — cu Pablo Casals, Jacques Thibaud, David Oistrah, D. Șostakovici.

În fotografia din stînga, jos: George Enescu în anii tinereții.

În fotografia din dreapta, jos: la 6 ani. În partea de sus a panoului: unele din primele compoziții ale lui George Enescu.

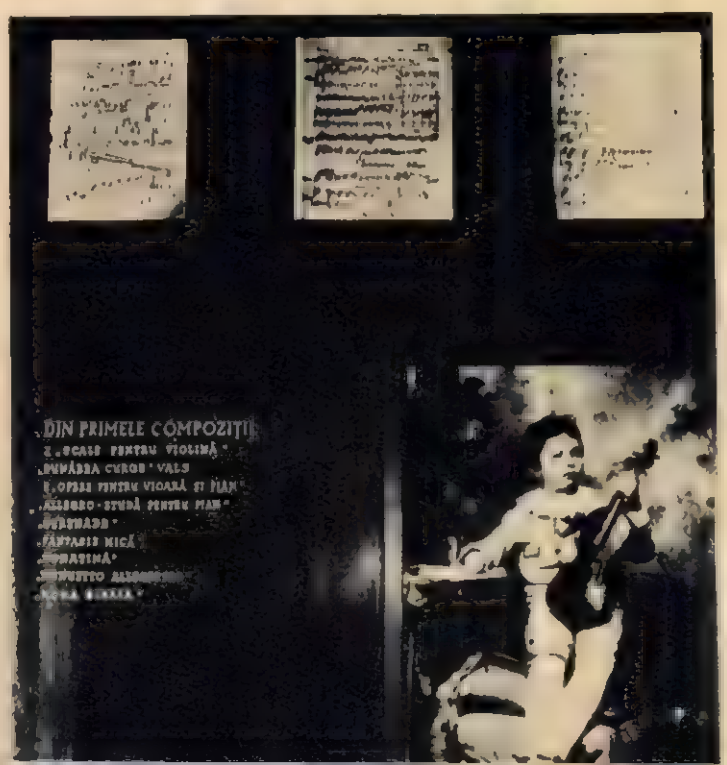

LA MOSCOVA CU ȘOSTACOVICI 1946

← *Cu prilejul turneului în U.R.S.S., împreună cu compozitorul sovietic D. Șostakovici.*

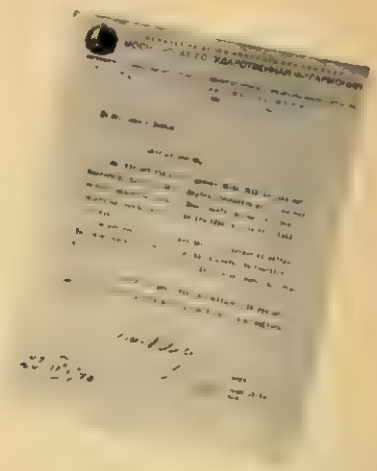

Scrisoare adresată maestrului de Filarmonica de stat din Moscova, în 1946.

A fost, după 23 August 1944, printre primii muzicieni romîni care au interpretat lucrări muzicale sovietice, executînd — între altele — în primă audiție Simfonia a 7-a („Simfonia Leningradului") de Șostakovici și Concertul pentru vioară de Haciaturian.

În 1946 a întreprins un strălucit turneu în U.R.S.S. Atunci a primit din partea Filarmonicii de stat din Moscova următoarea scrisoare: „Noi, artiștii Filarmonicii de stat din Moscova și membrii Orchestrei simfonice de stat a U.R.S.S., vă transmitem felicitările noastre călduroase de ziua onomastică și vă urăm sănătate și energie pentru viitor în munca dumneavoastră roditoare în domeniul muzicii. Sîntem într-adevăr fericiți de a ne fi putut bucura de arta dumneavoastră minunată și de talentul dumneavoastră multilateral. Vă mulțumim din inimă pentru marea plăcere artistică pe care ne-ați creat-o. Nădăjduim să avem în viitor alte multe întîlniri artistice cu dumneavoastră, compozitor, dirijor, violonist, pianist și om de cultură.

Vladimir Vlasov, director al Filarmonicii de stat din Moscova".

Ultimii ani ai vieții, George Enescu i-a petrecut la Paris, mereu și mereu cu gîndul spre țară, pe care dorea din toată inima s-o revadă...

Privitor la munca și năzuințele sale, maestrul a consemnat cîndva: „Doresc ca pînă în ceasul din urmă să traduc ceea ce freamătă în mine, să storc pînă la ultima picătură sucul fructului sălbatic pe care anii l-au copt. Atîta vreme cît exist, vreau să cînt..."

Și astfel s-a și întîmplat! Iar acum George Enescu trăiește și va trăi prin opera sa de geniu, care este cîntată și îndrăgită pretutindeni.

★

În muzeul bucureștean în care se păstrează atîtea și atîtea amintiri legate de viața și opera maestrului, în primele zile ale toamnei, printre vizitatorii obișnuiți se vor afla și numeroși muzicieni de valoare, veniți din diferite colțuri ale lumii la cel de-al II-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu".

Acolo ei vor cunoaște și mai multe aspecte din creația marelui muzician, aducîndu-i totodată un cald și pios omagiu de admirație și recunoștință. Ei vor duce impresii de neuitat din acest popas în țara lui Enescu și cu privire la întreaga viață muzicală a patriei noastre, pe drumul artei noi, legate de popor, în slujba căreia și-a pus strădaniile și marele său talent George Enescu.

M. SAHDU

Prieteni buni: Kreisler — Enescu — Thibaud.

Șefi de orchestră vestiți care, în decursul anilor, au interpretat muzica marelui muzician român...

ISTORIE și literatură

Inspirîndu-se din izvoarele istoriei, literatura a creat, de-a lungul secolelor, o impresionantă galerie de eroi. Sînt eroii epopeilor antice, ai baladelor și legendelor cavalerești, figuri marcante ale istoriei politice, mari conducători de oști ce s-au distins prin legendare fapte de vitejie.

Închinînd unor asemenea eroi nemuritoare opere, literatura — folclorică sau cultă — a sintetizat de fapt în erou cele mai înalte, mai nobile trăsături morale ale poporului, adevăratul făuritor al istoriei.

Dar învăluiți în nimbul ficțiunii, personalitatea multora dintre acești eroi apare înzestrată cu trăsăturile făurite de imaginația autorilor și care diferă, cel mai adesea, de portretul fizic și psihic real al personajului. Portretele istorico-literare pe care le vom prezenta în această rubrică vor căuta să înfățișeze în lumina adevărului istoric chipurile cîtorva dintre eroii a căror existență reală este mai puțin cunoscută și care ne apar învăluiți în pulberea de aur a ficțiunii.

BABA NOVAC

Foste-a cică un Novac,
Un Novac, Baba Novac,
Un viteaz de-ai lui Mihai
Ce sărea pe șapte cai
De strîga Craiova vai!

(„Novac și corbul" — baladă populară).

Erou dotat cu însușiri legendare, Baba Novac, împreună cu feciorul său, Gruia, ocupă un loc important în literatura noastră populară și apoi în diferite evocări ale scriitorilor culți închinate faptelor vitejești de arme din trecutul poporului nostru.

Balada „Novac și corbul", care figurează la loc de frunte în toate culegerile importante de folclor, ni-l înfățișează pe erou drept un războinic încercat, în plină maturitate, dînd sfaturi de luptă feciorului său — nu mai puțin vestitul erou de baladă Gruia — căruia Șt. O. Iosif i-a dedicat una dintre cele mai frumoase balade ale sale în stil popular. Episodul ales de anonimul creator al baladei despre Baba Novac îl înfățișează pe acesta în primul rînd drept unul dintre cei mai aprigi luptători pentru neatîrnarea țării, pentru eliberarea de sub apăsătorul jug al Imperiului Otoman. Iscusința și îndrăzneala deosebită a faptelor de arme săvîrșite de Novac în luptele cu turcii l-au determinat pe Vasile Alecsandri, în studiile sale consacrate poeziei populare, să-l identifice cu unul din cei mai cunoscuți viteji cîntați de baladele poporelor vecine. Studiile istorice ulterioare nu confirmă însă această presupunere, deși nici nu o resping pe de-a-ntregul...

Impresionantă în balada „Novac și corbul" este dragostea asemănătoare cu cea a bătrînului Taras Bulba pentru feciorii săi, pe care eroul o poartă fiului său Gruia (de altfel, în vechile gravuri care-l înfățișează, Baba Novac are și asemănări fizice cu viteazul cazac descris de Gogol: aceeași masivitate fizică, dăltuită parcă în granit, aceeași semeție a mustăților, egală agerime în priviri vulturești...). Caracteristică pentru această dragoste aspră de războinic pe care Novac i-o poartă fiului său este temerara eliberare a lui Gruia din robia turcească.

Să scuturăm acum colbul vechilor cronici, să reconstituim pe baza studiilor științifice cadrul istoric și să pătrundem semnificația acțiunilor eroului, pentru a ni-l imagina cît mai aproape de ceea ce a fost el în realitate*).

O primă și amplă descriere a personajului istoric, demnă în cea mai mare parte de crezare, întîlnim în vechea cronică a lui Teodosie Rudeanu. Conturat din paginile cronicii ne apare în față chipul unui viteaz și înțelept războinic în a cărui viață lupta s-a împletit cu grele suferințe. Luptînd, încă dinainte de a fi împlinit 20 de ani, împotriva jugului otoman, Baba Novac este prins și vîndut ca rob pe piețele Orientului Apropiat, orunt bătut și schingiuit. După repetate încercări, izbutește să fugă din captivitate și ajunge în Țara Românească cam în perioada marii bătălii purtate de Mihai Viteazu la Călugăreni. Se înrolează în armata voievodului muntean ca simplu ostaș dar, curînd, datorită neobișnuitei sale forțe, curajului și mai ales pricepерii de strateg în bătălii, ajunge căpitan de cete și apoi comandant al întregii oști de haiduci — armata de șoc a lui Mihai.

Nimeni, nici măcar vestiții frați Buzești nu se puteau măsura cu el în conducerea fulgerătoarelor incursiuni împotriva cetăților turcești de la Dunăre. Cunoscînd obiceiurile turcilor, străcurîndu-se împreună cu haiducii săi, asemeni unor năluci, de-a lungul malurilor înalte ale bătrînului fluviu, Baba Novac băgase o adevărată groază în garnizoanele acestor cetăți.

De aceea în anii 1596-1598, Mihai Viteazu îi încredințează conducerea majorității incursiunilor la Dunăre. Viteazul războinic dă foc Plevnei și pătrunde pînă în apropierea Sofiei, iar în anul 1598 ajunge cu ostașii săi pînă la Vidin și Cladova. Scrie cronicarul maghiar Szamosközy că „de atunci a fost Novac în mare cinste la Mihai Vodă, care punea mare preț pe sfatul lui înainte de luptă". Se pare chiar că planul de atac în bătălia de la Șelimbăr, care avea să-i deschidă lui Mihai porțile Ardealului, a fost conceput în cea mai mare măsură de Baba Novac. Cert este faptul că primul care se năpustește cu oastea sa de haiduci pe cai iuți ca vîntul asupra pozițiilor lui Andrei Báthory este Baba Novac. Atacul acesta este hotărîtor pentru a înclina cumpăna victoriei de partea armatelor lui Mihai.

După cucerirea Ardealului, Mihai Viteazu îi încredințează în continuare lui Baba Novac misiuni de luptă împotriva turcilor. În fruntea haiducilor săi, viteazul războinic învinge în repetate rînduri armatele de lefteri și spahii prin părțile Lipovei și apoi ia parte la campania din Moldova împotriva lui Ieremia Movilă, pe care-l urmărește pînă la granițele Poloniei.

Anul 1601 încheie în chipul cel mai tragic povestea vieții acestui erou legendar. Mihai, cu oastea împuținată, pierduse controlul Ardealului și, în timp ce era plecat la Viena pentru a cere ajutor, nobilii maghiari îl prind pe Baba Novac și-l pun în lanțuri. Ei nu-i pot ierta mai ales faptul că în oastea lui de haiduci au fost primiți numeroși iobagi fugiți de pe domeniile lor și că, împărțind dreptate în ținuturile cucerite, Novac a ținut adesea partea celor năpăstuiți.

El este condamnat să fie mai întîi jupuit de piele, apoi ars de viu chiar în mijlocul cetății Clujului și tras într-o țeapă. „Nici nu se poate spune cu ce luțeală i-au mîncat corbii carnea, încît în zilele următoare nu se mai vedeau în țeapă decît oasele" — scrie, încrîncenat de această faptă, cronicarul Szamosközy.

Cîteva luni după crunta moarte a lui Baba Novac, Mihai Viteazu, întărîndu-și din nou pozițiile în Ardeal, a așezat cu mîna lui un glorios steag de luptă pe locul unde a fost ucis viteazul său comandant de oaste.

Astfel încheie istoria, printr-un episod zguduitor, viața legendarului erou, pentru care corbul aducător de vești din baladă a fost în realitate cel mai tragic simbol.

Mircea HERIVAN

*) În ce privește pe Gruia, el nu este atestat de vreun document istoric.

1

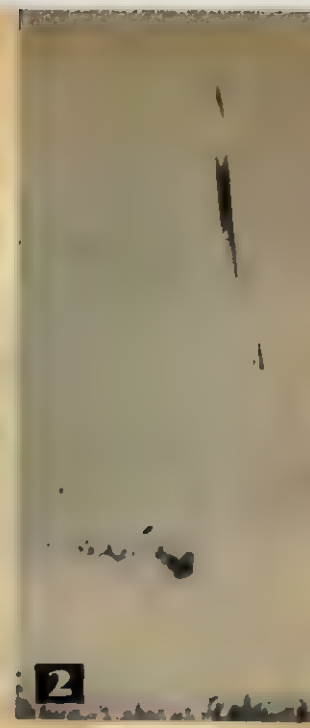

2

ÎMPOTRIVA

Inamicul! Un bob de grindină văzut în secțiune și, bineînțeles, considerabil mărit.

În Caucaz, pe muntele Elbrus, se petrec lucruri ciudate...* Tunuri antiaeriene își trimit proiectilele în înaltul cerului, rachete se ridică fulgerător, explodînd în dreptul norilor, avioane de observație execută curbe meșteșugite, iar jos, pe pămînt, antenele radar se rotesc neîncetat.

Inamicul împotriva căruia se duce această bătălie e... grindina! Ea pricinuiește în aceste ținuturi, și mai ales pe podișurile roditoare din Alasan, pagube însemnate, distrugînd holde cu cereale, vii și livezi.

Iată de ce geofizicienii și meteorologii sovietici se străduiesc, folosind mijloacele cele mai moderne, să găsească noi metode de combatere a acestei calamități.

Folosirea artileriei împotriva grindinei a fost preconizată de oamenii de știință încă acum o sută de ani. Pe atunci însă era vorba de niște încercări aproape puerile de a se trage cu tunurile în nori, pentru a-i sili să-și lepede „încărcătura" deasupra unor regiuni unde nu puteau să provoace pagube. Dar ce puteau realiza simplele ghiulele de tun împotriva uriașilor nori amenințători — și mai ales în condițiile unei științe meteorologice încă înapoiate? Astăzi, oamenii de știință cunosc temeinic procesele de formare a fenomenelor meteorologice și dispun în același timp de instrumente, aparate și substanțe chimice noi, capabile să lichideze centrele de formare a grindinei încă în faza inițială.

CUM SE DESFĂȘOARĂ LUPTA PE ELBRUS

Încă înainte de începerea „bătăliei", la filiala din Nalcic a Institutului pentru geofizică aplicată a Academiei de științe a U.R.S.S. s-au făcut experiențe complicate. În instalații speciale s-a produs în mod artificial grindină, s-au studiat cu migală toate fazele, toate amănuntele procesului.

O dată dobîndite o serie de cunoștințe prețioase, echipele s-au deplasat pe teren. Cum apăreau nori de ploaie, decola un laborator zburător al geofizicienilor, pentru a cerceta de aproape ghemotoacele alb-cenușii. Se lansau instrumente remorcate de avion care străbăteau pătura de nori. Astfel, se obțineau informații precise asupra structurii norilor și a focarelor de grindină.

După zborurile de recunoaștere, urma atacul. Țevile tunurilor începeau să arunce sulițe de foc, grenadele explodau, rachetele țîșneau spre înălțimi, împrăștiind în dispozitivul „inamicului" substanțe chimice distrugătoare de grindină.

În tot timpul atacului, avioanele de observații își continuau zborurile în jurul „cîmpului de luptă", pentru a studia eficacitatea bombardamentului.

Și iată că cerul este din nou senin. Atacul naturii împotriva recoltelor a fost respins. Bubuiturile tunurilor, exploziile rachetelor au încetat. Liniștea a cuprins din nou văile din Alasan. Dar ochii cercetătorilor continuă să vegheze și cel mai mic nor e imediat înregistrat și urmărit.

Aici, în Caucaz, grindina a fost biruită. În curînd, în întreaga

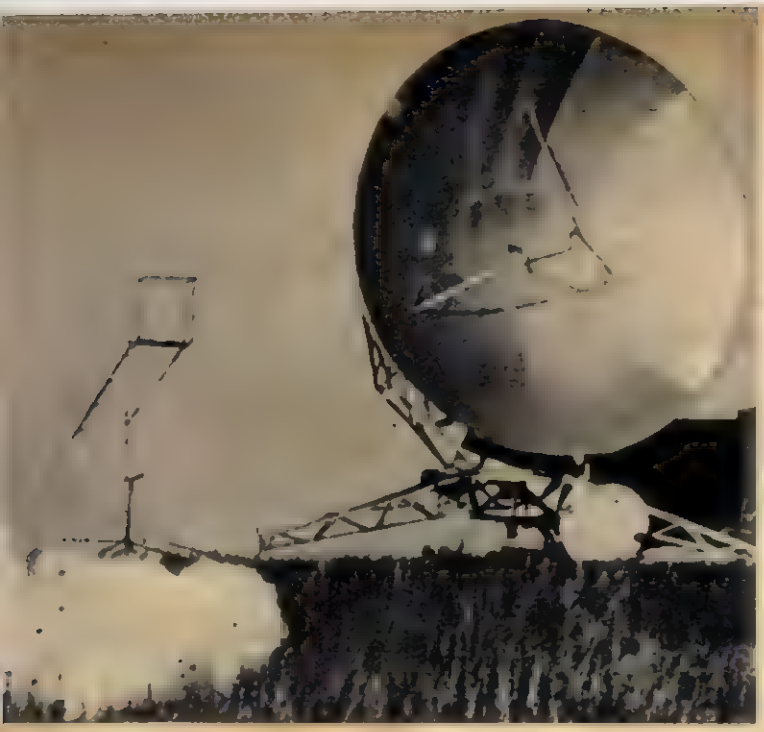

GRINDINEI... FOC!

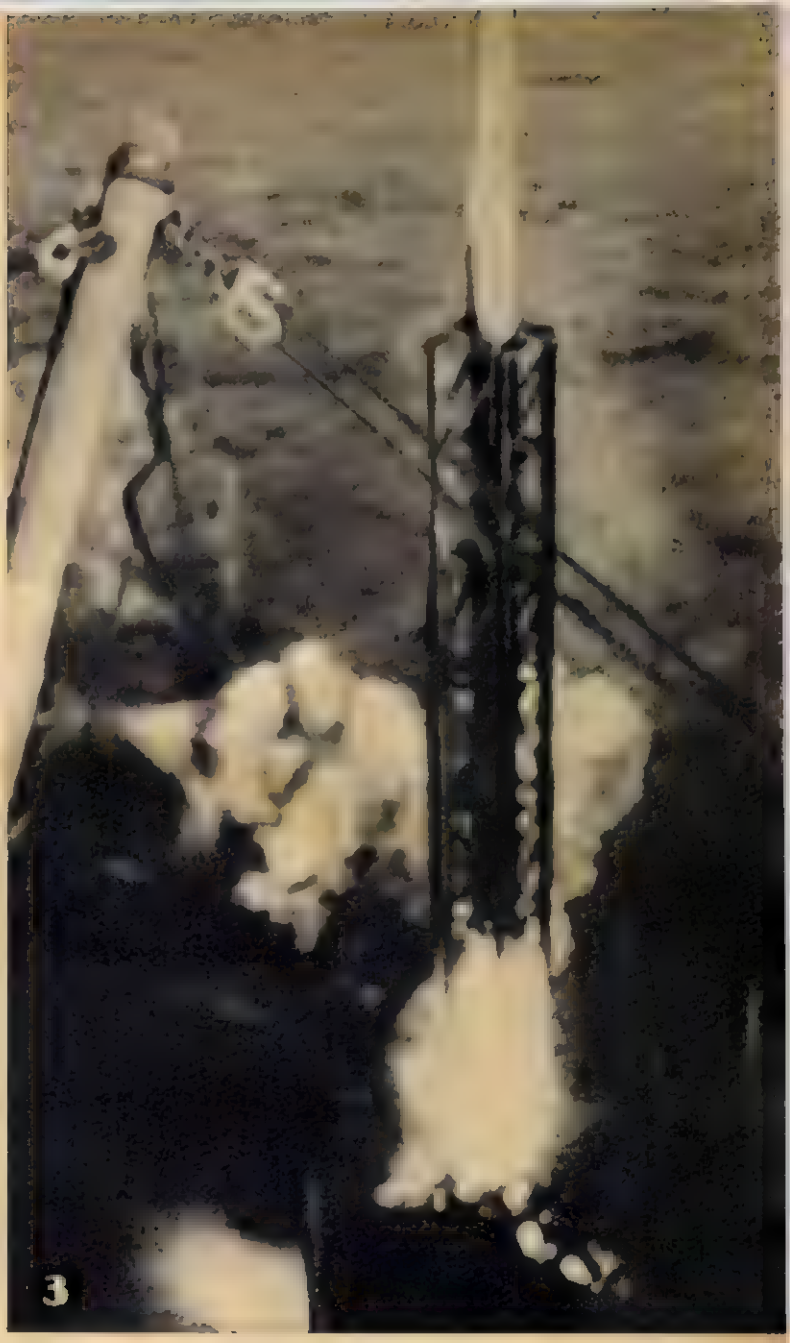

1 Înainte de a porni la atac, cu ajutorul unor instalații speciale se cercetează condițiile și fazele de formare a grindinei deasupra [illegible] Elbrus, în Caucaz.

2 Atențiune... start! Racheta meteorologică încărcată cu iodură de argint a țîșnit spre cer. Traiectoria ei este urmărită neîncetat cu ajutorul radarului.

3 [illegible]tele meteorologice furnizează date importante din atmosfera înaltă, încă momentul lansării unui asemenea proiectil de pe bordul unui vas de cercetări aparținînd Observatorului aerologic central al U.R.S.S.

Uniune Sovietică vor fi ridicate asemenea baricade împotriva acestei calamități.

MULTIPLELE UTILIZĂRI ALE RACHETELOR METEOROLOGICE

Oare numai împotriva grindinei pot fi folosite aceste mijloace ale tehnicii moderne?

Pînă acum cîteva decenii, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că rachetele vor fi folosite în meteorologie. N-o bănuiau chinezii, care cu milenii în urmă le proiectau pe bolta cerului în chip de artificii, nici inginerul militar Fontana, autorul celebrului tratat „Bellicorum Instrumentorum Liber", nici Mihailov, constructorul de rachete din secolul al XVIII-lea, și nici Kibalcici, autorul proiectului unui aparat de zbor prin forță reactivă, din veacul trecut.

De-abia în 1933, în urma perfecționării aduse de către oamenii de știință sovietici rachetelor cu combustibil lichid, Tihonravov lansează prima rachetă meteorologică. În ultimii ani, datorită utilizării rachetelor pentru cercetarea atmosferei superioare, s-au cules date importante de la înălțimi de aproape 500 de kilometri, s-au făcut studii importante asupra temperaturii, presiunii, densității și compoziției atmosferice la diferite altitudini, precum și asupra naturii curenților și vînturilor care o străbat. S-au făcut de asemenea măsurători pentru stabilirea intensității cîmpurilor electrice și magnetice ale Pămîntului și determinarea conductibilității atmosferei la mari înălțimi.

Și acum cîteva amănunte despre acești „cercetași" ai atmosferei înalte. Rachetele meteorologice au în general lungimea de 2 m, diametrul de 0,4 m și conțin instrumente de măsurat, acumulatori și mecanisme-program care comandă declanșarea diferitelor dispozitive înregistratoare. După ce racheta ajunge la înălțimea stabilită și-și îndeplinește programul, containerul cu aparatura coboară pe pămînt cu ajutorul unei parașute. Alte tipuri de rachete meteorologice sînt înzestrate cu aparatură de radioemisie care, pe măsura înregistrării datelor, le transmite pe pămînt.

Rachetele cu care se intervine în mersul vremii sînt mai simple. Locul aparaturii este ocupat la aceste rachete de o încărcătură de substanțe chimice destinată a fi împrăștiată la nivelul norilor.

Să vedem cum se procedează în cazul grindinei.

Substanța din corpul rachetei, în speță iodură de argint, este răspîndită în nori, determinînd căderea picăturilor de apă sub formă de ploaie, atunci cînd boabele de grindină sînt de-abia în formare.

Procedeul este aproape identic cu cel folosit la provocarea artificială a precipitațiilor, atît de importante pentru agricultură.

PLOAIE LA COMANDĂ?

Care sînt procedeele de provocare artificială a precipitațiilor? Cele mai des folosite sînt acelea de împrăștiere a așa-numitei zăpezi carbonice. Această substanță — bioxid de carbon în stare solidă — este trimisă în nori cu ajutorul fie al rachetei meteorologice, fie al proiectilului de artilerie, fie cu cel al bombei lansate din avion. Aici ea modifică structura fizică a norului, determinînd precipitații care nu s-ar fi putut produce spontan. Pentru a declanșa ploaia, norul are nevoie de elemente „privilegiate" (granule de gheață sau particule higroscopice, adică avide de apă), tocmai acelea pe care, în lipsă, omul i le pune la dispoziție.

Aceste elemente, așa-numite nuclee de condensare (în natură particule de praf, de pildă), colectează picăturile de apă aflate în suspensie în nori. Picăturile devenite mai grele cad pe pămînt sub formă de ploaie, burniță, zăpadă etc.

În multe țări din lume se fac de cîțiva ani, cu rezultate promițătoare, experiențe de provocare artificială a precipitațiilor. Importanța procedeului a determinat și Institutul meteorologic din București să întreprindă cercetări în acest domeniu. Astfel, un colectiv de sub conducerea tov. conf. univ. Ștefan Zarea lucrează la perfecționarea unor metode și se speră că nu va trece prea multă vreme pînă vor putea fi provocate, la comandă, ploi deasupra regiunilor deficitare în apă.

Acționarea directă asupra elementelor naturii va însemna un progres uriaș în agricultură prin furnizarea la timp a apei necesare plantelor și prin evitarea calamităților; în transporturi, care se vor putea desfășura nestingherit tot timpul anului; în construcții și, în general, în toate domeniile de activitate.

Omul va supune vremea voinței sale.

Radu NOR

„FLACĂRA" vă sfătuiește

MODA: în excursie

Ce purtăm în excursie?

Îmbrăcăminte de tricot, firește! Practică, lavabilă, confortabilă, îmbrăcămintea din tricot de bumbac nu se mototolește și își păstrează multă vreme aspectul frumos. De altfel, industria noastră de confecții oferă o gamă foarte largă de produse pentru toate gusturile și pentru toate vîrstele. Deosebit de apreciate de cumpărători sînt tricotajele fabricii de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej". Aspectuoase, cu un colorit viu și rezistent la spălat, cu o croială modernă și un finisaj îngrijit, numeroase modele din colecția prezentată recent de colectivul de creație al acestei întreprinderi cuceresc prin linia lor tinerească și calitatea execuției.

Am remarcat printre ultimele realizări ale fabricii „Gh. Gheorghiu-Dej" cîteva ansambluri pentru excursie.

Comod și nimerit pentru orice vîrstă sau siluetă, acest costum de excursie (foto 1) e compus dintr-un pantalon negru, un scampolo în dungi cu mînecă trei sferturi și o vestă fără mînecă cu decolteu în unghi, din tricot de bumbac mercerizat, într-o culoare vie.

Pentru copii, ținuta cea mai practică este cea compusă din pantaloni de tricot cu o bluză de asemenea tricotată din bumbac. Modelele de față (foto 2) îmbină cu mult gust tricotul uni cu cel în desen. Fetița din stînga poartă pantalonul din tricot cu pătrățele și bluza cu mînecă scurtă din tricot uni în culoarea desenului. Cea din dreapta, un pantalon uni și o bluză albă, cu mînecă lungă, garnisită la guler și buzunare cu un paspoal colorat.

În zilele mai răcoroase e binevenit un pulover mai gros din tricot flaușat (foto 3), cu glugă. O fîșie la șold, la mînecile și la marginea glugii formează garnitura.

Colțul cosmeticienei

MASAJUL ȘI GIMNASTICA PICIOARELOR

Grosimea gambelor — dacă nu se datorează unei boli, în care caz trebuie tratată la medic — poate fi corectată cu ajutorul masajului și al unor exerciții fizice speciale. Ele au ca scop nu numai subțierea gleznelor, ci și întărirea mușchilor picioarelor.

MASAJUL

Se face dimineața în pat, la deșteptare; în poziția culcat pe spate, se apucă unul din picioare cu amîndouă mîinile și se îndoaie genunchiul pînă atinge pieptul; se ridică piciorul vertical, lăsînd să lunece ambele mîini în lungul gambei, de la gleznă pînă la coapsă. Se lasă apoi piciorul întins pe pat și se procedează la masarea celuilalt. Mișcarea se repetă de 10 ori pentru fiecare picior. Cu amîndouă mîinile deodată, se masează apoi gleznele (ca și cum le-am frămînta). La masaj se folosește un unguent fin, de exemplu Nivea.

GIMNASTICA

Exercițiul 1: *constă în ridicarea pe vîrfurile degetelor, cît mai sus și cu mișcări cît mai lente; rămîneți în această poziție cîteva secunde și apoi tot atît de încet reveniți. Repetați mișcarea de 10 ori.*

Exercițiul 2: *cu piciorul gol și pe vîrfuri se fac pași prin cameră. Gleznă să fie foarte întinsă.*

Exercițiul 3: *întindeți-vă pe spate și descrieți mici cercuri cu talpa piciorului; gamba rămîne imobilă, gleznă foarte suplă, piciorul întins. Executați această mișcare de rotație a gleznei de 12 ori.*

Exercițiul 4. *Poziția inițială: culcată pe spate, genunchii îndoiți, talpa piciorului pe pămînt. Se ridică ambele gambe foarte încet, pînă în poziția orizontală, făcînd gestul asemănător urcării pe scară; vîrfurile picioarelor se ridică și se lasă în jos. Rămîneți în această poziție cîteva secunde, apoi lăsați gambele ușor în jos, continuînd flexiunea din gleznă.*

Ciclismul, înotul, precum și dansul subțiază mult gleznă.

Georgeta MĂLIN

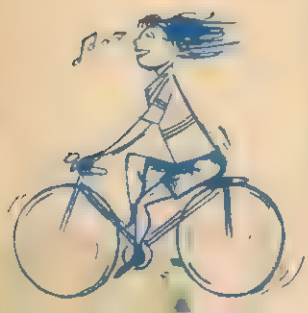

De vorbă cu medicul

BAIA DE SOARE A SUGARULUI

Pentru a spori rezistența copilului la îmbolnăviri și a favoriza creșterea și dezvoltarea normală a copilului mic, trebuie să avem o grijă deosebită pentru călirea organismului lui pe căile naturale ce ne stau la dispoziție. Printre acestea, baia de aer și de soare au un rol hotărîtor.

În structura pielii se află o substanță numită provitamina D care, sub acțiunea razelor ultraviolete, se transformă în vitamina D, atît de necesară — după cum se știe — fixării calciului în organism și dezvoltării normale a sistemului osos al copilului. Lipsa vitaminei D predispune la rahitism. Razele ultraviolete au și o puternică acțiune bactericidă.

Trebuie combătută de aceea ideea greșită a unor mame care, de teama curenților, nu scot copilul la aer și îl țin în camere cu ferestrele închise.

După 15 zile (vara) și 30 de zile (iarna) de la nașterea sa, copilul trebuie să fie scos progresiv la aer și lumină. Se începe cu 5 pînă la 10 minute și se merge crescînd, astfel ca expunerea la aer și lumină să ajungă în două luni la 1,30 pînă la 2 ore zilnic. Vom evita, evident, scoaterea sugarului la aer pe timp ploios și pe vînt puternic.

La început, sugarul va fi ținut în brațe, iar ulterior va fi lăsat să doarmă în cărucior, afară în aer liber, avînd grijă de a-l pune la adăpost de muște, țînțari, praf etc. În timpul verii, băile de soare se fac între orele 10-12 dimineața în zilele senine. Se începe prin a expune porțiuni mici ale corpului, spre exemplu mîinile sau labele picioarelor un timp limitat de 5 pînă la 10 minute, făcînd să crească progresiv atît partea de corp expusă cît și timpul de expunere. Vom avea grijă totdeauna să ferim capul copilului de expunerea directă la soare, pentru a evita insolația.

Este bine ca baia de soare și aer să fie urmată la scurt timp de baia cu apă, după care se face alimentarea sugarului.

Respectînd regulile de mai sus ca și regulile generale de igienă și alimentație ale copilului, organismul lui se călește, evităm îmbolnăvirile și contribuim la o dezvoltare și o creștere normală a corpului său

Dr. Silviu GHEREA

mozaic

VARA

ORIZONTAL: 1) „Știi tu ai mării noastre țărm vrăjit / Cu toate plajele spre răsărit / Și golfurile deschizînd în... / Cozi de păun fierbinți, licăritoare?" (Cicerone Theodorescu: „Coasta de argint") — „Și mai fac ce fac de mult, / Vara doina mi-o ascult / Pe cărarea spre... / Ce le-am dat-o tuturor" (Eminescu: „Revedere"). 2) În brădet — Perlă a Mării Negre pe litoralul sovietic, stațiune foarte apreciată de oamenii muncii din U.R.S.S. și din străinătate. 3) Autoarea volumului de versuri „Virstele anului" cuprinzînd și ciclul „Vara". 4) Ventilatoare de mînă pentru zilele cu zăpușeală — Costică Dumitrescu. 5) O găsești în pădure, chiar pe vreme de arșiță — Insulă în arhipelagul Samoa. 6) Eră — Comunitate gentilică în comuna primitivă. 7) Unul de mătase de Casmir protejează capul și umerii femeilor împotriva soarelui puternic de vară — „Mă uit la crucea de la capul tatii — / Ce braț ar sufeca el ca să are / Aceste mîriști încă nearate, / Aceste mîriști mari, fără...!" (Mihai Beniuc: „Din cimitir"). 8) Băutură tare provenind din țările calde — Prenumele autorului versurilor: „O să-i dreg cu siguranță, / pînă-n vară, la vacanță" (din volumul pentru copii „Bondocel își alege o meserie"). 9) E bătută... cînd nu pricepe lapa — Uscat la început... — Fire de urzeală. 10) Autorul versurilor: „Și osteneli oameni cu coasa-n spinare / Vin de la cîmp: toaca răsună mai tare" (din poezia „Sara pe deal"). 11) „O vară neobișnuită" de Fedin, „A treia vară" de Ceremișin ș.a. — Loc pe cîmp unde se adună și se treieră cerealele. 12) Soluri secetoase — Acest poet ardelean a scris și poezia „Vara".

VERTICAL: 1) Poezie de Demostene Botez din ciclul „Momente dintr-o G.A.C." — Ceea ce se întîmplă vara în apele mici de cîmpie (inf.). 2) „Ponte fierul scutura-va / Mica inimă pe jos / Cînd se va cosi... / Sub un soare luminos" (Mihai Beniuc „Frava") — Prelucrează cuprul. 3) Stațiune balneară în sezonul de vară la circa 20 km N.E. de Tg. Jiu — Cureluse de mașina. 4) Localitate pe șoseaua Brașov-Bran, la circa 15 km de Brașov — Oferă multiple posibilități pentru o plăcută vacanță de vară. 5) Dispozitiv pentru formarea rostului la războiul de țesut — Căpetenie de trib arab. 6) Orașul din Olanda unde a lucrat ca dulgher Petru cel Mare. 7) Luna cu care începe vara — Gaiță (reg.). 8) Din Sahara! — Se montează în taberele de pe litoral. 9) Verbul mării înfuriate — Spicele aurii ale unei specii de grîu ce se cultivă în regiunile muntoase — Mihail Sadoveanu. 10) ... ce frumos sună acest cuvînt! (Maxim Gorki) — Ca apele izvoarelor de munte — Oraș în Austria. 11) Mici vilegiaturiste înaripate, ce-și petrec vara la noi și iarna în țări mai calde — Inițialele poetei de la 3 orizontal.

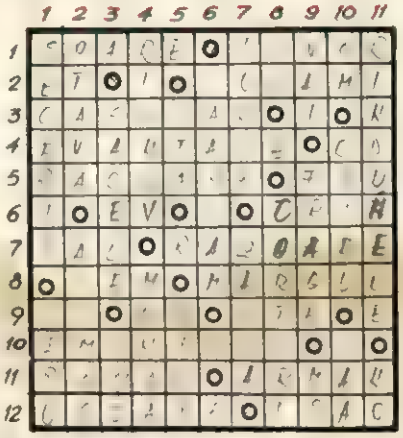

INTRODUCERE ÎN FILATELIE (XIV)

POȘTA DE MÎINE

Încheiem seria unor articole de introducere în filatelie cu o privire asupra perspectivelor imediate pe care cuceririle științei le deschid și în acest domeniu de activitate.

În cercurile de specialitate se dă ca sigură perfecționarea și punerea în funcțiune a rachetei poștale pînă la sfîrșitul acestui an. Experiențe s-au făcut cu acest sistem de transmitere a corespondenței poștale încă din anul 1957. Datorită în mare măsură cuceririlor savanților și tehnicienilor sovietici, problema dirijării precise și a încetinirii vitezei la apropierea punctului de aterizare — care nu fusese rezolvată în cadrul primelor experiențe — a fost și ea soluționată.

În modul acesta, corespondența urgentă va fi încărcată în rachete și transmisă, în cîteva minute, pe distanțe de sute și mii de kilometri. Și o dată cu aceasta, se vor pune deosebir în circulație și mărci speciale destinate francărilor pe noul sistem de transmitere, creindu-se astfel încă o tematică pentru colecțiile filateliștilor.

În același timp se preconizează folosirea sateliților poștali. Aceștia vor fi înzestrați cu benzi de magnetofon supuse comenzilor transmise din anumite puncte ale globului, atît pentru înregistrarea cît și pentru emiterea mesajelor. Trecînd pe deasupra Varșoviei, spre exemplu — pe o orbită dinainte calculată — satelitul va înregistra mesajele ce i se vor transmite și pe care le va emite apoi cînd va ajunge deasupra Vladivostokului sau a altui oraș îndepărtat. Timpul de trecere al satelitului pe deasupra unui oraș fiind foarte scurt, atît înregistrările pe banda de magnetofon cît și retransmiterea acestora la locul de destinație se vor face prin condensare. Cu alte cuvinte, benzile — atît cea a magnetofonului aflat pe Pămînt, care transmite mesajele, cît și cea a aparatului de pe bordul satelitului care înregistrează — se vor desfășura cu mare viteză, așa fel ca operația să nu dureze mai mult de treizeci de secunde. La sosirea deasupra orașului destinatar, tehnicienii de aici vor declanșa, prin unde, magnetofonul spațial cu banda destinată lor și vor înregistra mesajul tot accelerat, care apoi va fi derulat la viteza indicată pentru redarea normală a cuvintelor.

Desigur că transmisiunile poștei de mîine ne rezervă și alte surprize. Ele sînt legate de marile cuceriri ale științei veacului nostru care, în frunte cu știința sovietică, depășește chiar și fanteziile autorilor de romane științifico-fantastice.

PAȘA, PUIUL DE LUP

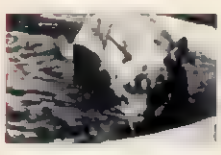

În curtea unei locuințe din Scăeni trăiește, în bună prietenie cu cîinii casei, Pașa, puiul de lup. El a fost găsit, în timpul iernii, aproape amorțit în zăpadă. Cum a ajuns acolo, părăsit de lupoaică, nu se știe. Ce-i interesant însă e că, deși a păstrat multe din trăsăturile sălbăticiunilor — urletul specific, atacarea oricăruia din curte etc. — puiul de lup s-a acomodat într-o mare măsură vieții domestice, împrumutînd multe din trăsăturile companionilor de hîrjoană: cîinii. Pașa are însă și personalitate: îi place grozav să sfîșie hîrtie, iar în zilele de canicula să facă baie într-un bazin din curtea unde trăiește.

În fotografie: Pașa face baie.

Automatizarea în ajutorul gospodinelor

În cadrul tîrgului de mostre din Leipzig (R.D.G.) a fost prezentată o nouă aplicare a automatizării în domeniul activității gospodărești, primită cu viu interes de vizitatori. Este vorba de „spălătoreasa automată". Folosind această mașină, gospodina nu va trebui decît să introducă în ea rufele și praful de spălat, apoi să apese pe butonul ce pune în funcțiune aparatul, iar după un timp, la semnalul mașinii, să scoată din ea rufăria curată și gata stoarsă.

În intervalul dintre punerea ei în funcțiune și semnalul de terminare a spălatului, această mașină — funcționînd pe baza unui program — încălzește apa la temperatura necesară, o varsă într-o albie, spală rufăria, o stoarce, o limpezește, o stoarce din nou, după care anunță sfîrșitul operațiunii.

Opera „Călătorie pe Lună"

Ar fi firesc să presupunem că este vorba de o lucrare cu subiect inspirat din zilele noastre. Ei bine, nu!... Oamenii visează de mult timp o călătorie pe Lună și visul acesta a inspirat numeroase romane, poeme și chiar lucrări dramatice. Dramaturgul italian Carlo Goldoni — de pildă — a scris comedia „Călătorie pe Lună", al cărei subiect a fost folosit în 1773 de compozitorul Josef Haydn pentru o operă. Pe atunci marele compozitor austriac era în serviciul grofului maghiar Eszterházy, ceea ce a făcut ca opera să fie prezentată pentru prima dată cu ocazia zilei de nastere a acestuia.

„Călătorie pe Lună" a fost însă dată curînd uitării. Abia relativ de curînd a fost descoperită întîmplător în arhiva familiei Eszterházy, a cărei proprietate, probabil, a fost. Opera lui Haydn este o lucrare veselă, melodioasă. Ea a fost prezentată în toamna anului trecut, în cadrul festivalului francez de la Aix-en-Provence, bucurîndu-se de mult succes.

Prima centrală telefonică electronică

Centralele telefonice automate ale zilelor noastre sînt încă — în general — destul de voluminoase, necesită săli speciale pentru instalațiile automate, generatoare, acumulatoare. Instalarea unei asemenea centrale implică timp mult și fonduri mari.

Într-unul din laboratoarele Institutului de cercetări științifice pentru legături telefonice urbane și rurale din Leningrad se poate vedea însă, în stare de funcționare, macheta unei centrale telefonice de un tip cu totul nou — o centrală electronică ce poate încăpea în întregime într-un safe de dimensiuni mai mari.

Centralele telefonice de acest tip vor putea nu numai funcționa mult timp, deservind mii de abonați, fără a avea nevoie de reparații, dar vor fi și mult mai mici și se vor putea lipsi de personal, orice defecțiuni fiind semnalate automat biroului central al dispecerilor.

Prima centrală telefonică electronică va intra în funcțiune în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

O lampă veche de 17.000 de ani

În grotele preistorice din Lascaux, în sud-vestul Franței, deasupra unei picturi reprezentînd un bizon rănit, purtat în spinare de un om, s-a descoperit o lămpă din grese tranșafirie conținînd cărbune.

Analizarea acestui cărbune, cu ajutorul izotopilor radioactivi, a dus la concluzia că vechimea lămpii descoperite este de nu mai puțin de 17 milenii.

Conservarea sîngelui prin congelare

Utilizarea pe scară foarte largă a transfuziilor a dus la necesitatea organizării — în toate țările — a unor servicii specializate în recoltarea, conservarea și deservirea cu sînge a unităților spitalicești.

Metodele folosite actualmente pentru conservarea sîngelui se bazează pe de o parte pe principiul utilizării unor substanțe ce împiedică coagularea sîngelui și, pe de alta, pe cel al păstrării sale ulterioare la o temperatură de 4°C. Dar, în aceste condiții, sîngele nu poate fi conservat mai mult de 21 de zile. Cercetări urmărind ameliorarea condițiilor și a perioadei de conservare a sîngelui au dus în ultimul timp la realizarea unei noi metode ce promite să fie mult mai avantajoasă. În esență, noua metodă se bazează pe principiul congelării rapide a sîngelui la temperatura de — 196°C, cu ajutorul azotului lichid. În felul acesta, un flacon conținînd 1/2 l sînge este perfect congelat în aproximativ 30 de secunde, în timp ce obținerea aceluiași rezultat cu metodele clasice necesită aproape o oră (55 de minute).

Faptul că prin congelarea rapidă sîngele conservat își păstrează calitățile timp de luni de zile va permite îmbunătățirea substanțială a întregului sistem de conservare și utilizare a sîngelui.

Dezlegarea jocului „DIN LUNA AUGUST", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Mineri — Greva. 2) Arene — Trecut. 3) Ra — Garcia — Ia. 4) Inie — E — V — Car. 5) N — Alungita — E. 6) As — Scînteia. 7) Av — A — Oameni. 8) Imas — Sm — Etan. 9) Competiție — N. 10) Val — Aci — Leo. 11) Balaur — Ra — Ol. 12) Dreiser — Cînt.

în jurul globului

DE ICI, DE COLO...

● ELEVUL TURC TAIEB SUKULAF, în vîrstă de 7 ani şi jumătate, are o memorie fenomenală. El cunoaşte pe de rost 20.000 de versuri şi e capabil — după numai două lecturi — să redea, aproape cuvînt cu cuvînt, conţinutul unei cărţi de 100 de pagini.

● 4.350 KG. Aceasta este greutatea unui dinte de mamut descoperit de curînd în Siberia.

● ÎN FRANŢA 34.000 de persoane practică ştiinţele oculte. Numai la Paris se dau zilnic 50.000 de consultaţii pentru prezicerea viitorului, aducînd un cîştig de 150 milioane franci vechi.

● „SECRETUL" COBAILOR. Cobaii, care servesc atît de bine scopurilor de cercetări fiziologice şi medicale, „refuză" să slujească cancerologilor. Într-adevăr, experienţele făcute cu substanţe cancerigene sintetice asupra cobailor nu au dat nici un rezultat. Motivul acestui „refuz" rămîne deocamdată un secret pentru oamenii de ştiinţă.

TRENUL PIONIERILOR din parcul berlinez „Ernst Thälmann" a împlinit recent cinci ani de existenţă. Cîteva date despre activitatea acestui mijloc de transport: 300 dintre cei mai silitori pionieri formează „personalul" permanent care deservește trenul şi stațiile respective; 80.000-100.000 pionieri-călători folosesc anual trenuleţul; lungimea totală a căii ferate este de 7 km, iar numărul gărilor este de cinci.

DREPT LA ŢINTĂ. Tirul cu arcul este un sport mult îndrăgit în R.S. Cehoslovacă, fiind practicat mai ales de către şcolari. Fotografia reprezintă un grup de eleve de la Şcoala medie nr. 9 din Praga, primind indicaţii în ce priveşte precizia tragerii la ţintă din partea cunoscutei maestre Svatava Šedivá, fostă membră a echipei naţionale de tir cu arcul a Cehoslovaciei.

LERMONTOV, PICTORUL. Se ştie că marele poet rus M.I. Lermontov — de la a cărui moarte s-au împlinit recent 120 de ani — era şi un foarte talentat pictor. Una dintre pînzele sale (în fotografie) înfăţişează chipul unui nobil spaniol purtînd la gît Ordinul „Lînei de aur". E vorba de portretul ducelui de Lerma, care a fost nevoit să părăsească Spania acum cîteva secole. Se crede că ducele de Lerma ar fi un strămoş al familiei Lermontov.

URMELE POMPEIULUI. Recent au fost scoase la iveală noi mărturii ale cumplitei tragedii trăite de anticul oraş Pompei în anul 79, cînd a fost acoperit în întregime de lava Vezuviului. În urma unor săpături au fost găsite opt trupuri omeneşti complet calcificate: trei bărbaţi, două femei şi trei copii.

←

ÎN PATRU IMAGINI... Vă prezentăm în acest scurt film, compus din patru secvenţe, păţania unui toreador amator din Madrid, pe nume Pedro Gamaris Garcia, în vîrstă de 23 ani, care cuprins de un inexplicabil curaj s-a aruncat în arenă în timpul unei corride. Epilogul acestui act de adevărată nebunie a fost cel firesc şi este înfăţişat în ultima imagine: toreadorul-amator, în stare gravă, a trebuit să fie internat de urgenţă la spital.

↓

11.000 finaliști

Imagini de la finala celui de-al VI-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate

AL VI-lea CONCURS AL FORMAȚIILOR ARTISTICE DE AMATORI DE LA ORAȘE ȘI SATE

① Tulnicăresele căminului cultural din comuna Avram Iancu, raionul Cîmpeni, regiunea Cluj.
② Brigada artistică de agitație a uzinei „Vasile Tudose" din Colibași, regiunea Argeș.
③ „Schela împlinește zece ani" — și-a intitulat programul brigada artistică de agitație a schelei petrolifere Țicleni, regiunea Oltenia.
④ O suită de dansuri secuiești. Prezintă echipa de dansuri a fabricii de mobilă „23 August" din Tg. Mureș, regiunea Mureș Autonomă Maghiară.
⑤ Tinerele balerine amatoare de la întreprinderea „Ion Fonaghi" din Timișoara, regiunea Banat, execută „Valsul tinereții" *(premiul I, titlul de laureat)*.
⑥ „Cîntă armonica". O micuță artistă amatoare a prezentat programul ansamblului casei raionale de cultură Negrești, regiunea Iași *(premiul I, titlul de laureat)*.

Fotografii de S. STEINER

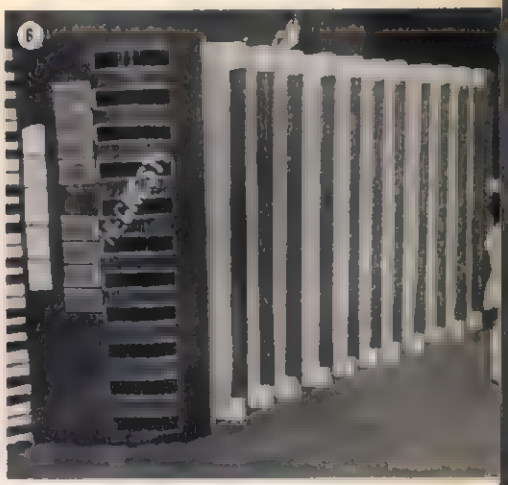

RECTIFICARE

Fotografia publicată în pag. 5 a revistei noastre de săptămîna trecută reprezintă un aspect exterior al Combinatului de cauciuc Jilava — și nu al fabricii de

REDACȚIA: București. Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3502 of. 33. Tel. 17.60.10. int. 1744.

Coperta noastră: LA O ORANJADĂ... Fotografie de A. MIHAILOPOL. Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.

Tipărită în Combinatul Poligrafic Casa Scînteii I. V. Stalin"

(Din „Swiat" — R.P. Polonă)

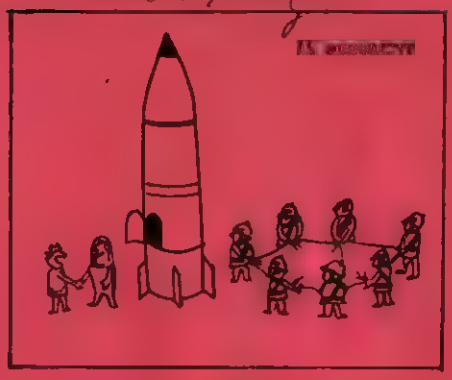

(Din „Bulgaria")

— Patronul socoteşte că, atîta timp cît un braţ şi gura v-au rămas intacte, puteţi cel puţin să lipiţi timbrele pe scrisori

(Din „Bunte Illustrierte — Mäachaar Illustrierte" — R.F. Germană)

UMOR

— Şi altfel, cum o mai duceţi?

(Din „Stern" — R.F. Germană)

Rasiştii din statul Alabama (S.U.A.) au interzis o carte pentru copii, în care e vorba de o căsătorie între un iepure alb şi unul negru.

(Ziarele)

Goană după iepuri, în Alabama.

(Din „Krokodil" — U.R.S.S.)

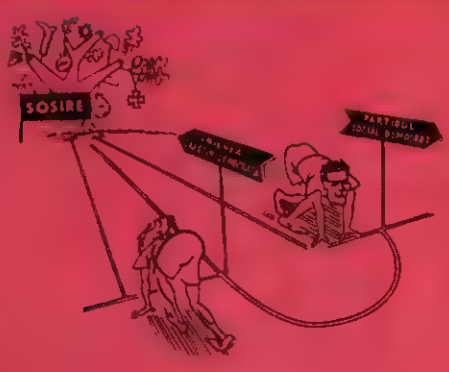

Start în campania electorală din Germania occidentală.

(Din „Neues Deutschland" — R.D. Germană)

Turişti americani în faţa străvechiului monument indian Tadj Mahal:

— Shoking, Johny! E de necrezut cum de au reuşit aştia să construiască înainte de a le fi sosit ajutorul american!

(Din „Wall Street Journal" — S.U.A.)

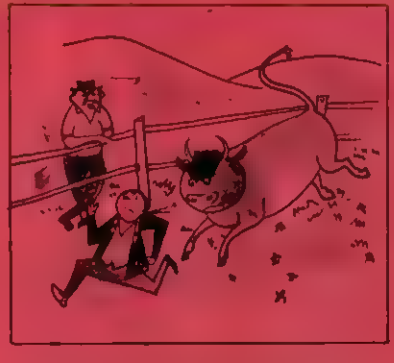

— La vreo doi kilometri e un copac!...

(Din „Paris Match" — Franţa)

Ilustrata din toate țările, unitizat

FLACARA

Nr. 38 (227) – 2 septembrie 1961

fotocronica FLACĂRII

Ziariști sovietici și străini cercetează cu deosebit interes documentele secrete ale pactului C.E.N.T.O., date publicității recent la Moscova și care constituie o zdrobitoare demascare a monstruoaselor planuri ale acestui bloc militar imperialist, îndreptate împotriva U.R.S.S. și a altor țări iubitoare de pace, precum și împotriva chiar a unor țări ce fac parte din C.E.N.T.O. Pe harta care se vede în fotografie sînt însemnate cu „ciuperci" atomice regiunile din Iran, Pakistan și Afganistan, care ar urma să fie transformate în zone ale morții.

Cu prilejul Săptămînii filmului românesc, la Moscova au fost prezentate filmele românești „Setea", „Darclée", „Furtuna" și „Nu vreau să mă însor".

Paradă militară laoțiană la Phong Savan (provincia Xieng-Kuang) cu prilejul aniversării unui an de la acțiunea întreprinsă în august 1960 de forțele armate conduse de căpitanul Kong Le.

Conferința Consiliului economic și social inter-american, care s-a desfășurat timp de 13 zile la Punta del Este (Uruguay) s-a încheiat fără ca inițiatorii ei de la Washington să poată obține în rîndurile delegațiilor țărilor latino-americane crearea unei atmosfere ostile Cubei — așa cum își propuseseră. Dimpotrivă, reprezentantul Cubei, Ernesto Guevara, s-a bucurat de o primire călduroasă. În fotografia noastră: Ernesto Guevara vorbind la conferință.

Micul comentar

S-A COMANDAT UN IDEAL

de Florica ȘELMARU

Pe vremuri, cînd un monarh sau un membru al augustei sale familii avea de ascuns vreun cusur fizic congenital sau căpătat, comanda meșteșugarilor curții o improvizație vestimentară care să ascundă amănuntul bucluc. Tocurile înalte au apărut ca să sporească prestanța unei staturi insuficiente, rochiile cu crinolină ca să tăinuiască disimetria unor șolduri.

Este, evident, mult mai greu ca, în loc de a ascunde privirilor un inestetic detaliu anatomic, să învestmînteși trupul întreg astfel încît să pară cu totul altceva decît este în realitate. Totuși, această sarcină ingrată este cea pe care lumea capitalistă o încredințează ideologilor săi. Cu atît mai stăruitor, cu cît semnele îmbătrînirii se înmulțesc pe făptura fizică și morală a vechii lumi.

În ultimii ani, în tot occidentul și mai cu seamă în Statele Unite, o aumedenie de „comisii", „grupuri de studiu", „echipe de lucru" etc., substanțial finanțate de instituții în genul fundațiilor Rockefeller sau Ford, au fost însărcinate să confecționeze... un ideal. Un ideal care să galvanizeze conștiințele și, prin forța sa mobilizatoare, să se opună în mod eficient — firește, comunismului.

Aceste eforturi dezamăgesc însă mereu pe cei care investesc în ele nădejdi (și fonduri). Iar dezamăgirile lor se exprimă din ce în ce mai deschis pe măsură ce succesele multilaterale ale lumii socialiste vorbesc oamenilor despre vitalitatea și forța creatoare a marxism-leninismului. Imediat după publicarea proiectului noului Program al P.C.U.S., un editorial al revistei americane „Life" (al cărei redactor-șef este Henry Luce, unul din potentații presei din S.U.A.) constata: „Hrușciov a pus din nou occidentul într-o situație dezavantajoasă, demonstrînd lumii întregi că, în ceea ce privește comunismul, acesta are o strategie admirabilă, un plan pe termen lung, care cuprinde atît trecutul cît și viitorul. Comunismul este în măsură să zugrăvească tabloul propriului său viitor într-un mod atît de plastic, încît poate convinge milioane de oameni că este trimis chiar de destin..." Să trecem peste amuzantul eufemism „trimis chiar de destin", prin care editorialistul revistei americane a urmărit probabil să evite ideea precisă a inevitabilității istorice — și să citim mai departe: „Life" se întreabă cu nedisimulată enervare de ce occidentul nu dispune pe plan propagandistic de „un puternic grup operativ, de un comandament unit al războiului rece" care să convingă popoarele de... binefacerile capitalismului!

Nu de „grupuri operative" sau de „comandamente" duce lipsă pe plan ideologic capitalismul. Despre altceva este vorba. Încă anul trecut, cunoscutul comentator politic american Walter Lippmann scria: „Poporul nostru nu are un țel măreț în numele căruia el ar putea să se unească". E o recunoaștere competentă că apărarea capitalismului nu poate constitui un asemenea țel. De altfel, ceea ce Lippmann recunoaște implicit, filozoful francez catolic Jacques Maritain mărturisește explicit — și subliniind caracterul general al fenomenului: „Nimeni nu este gata să moară pentru capitalism nici în Asia, nici în Africa, nici în Europa".

Este adevărat. Nimeni. Oamenii vor să trăiască — iar chemare la viață, la viața liberă și creatoare, este comunismul.

Cît despre idealul comandat atelierelor de specialitate ale lumii capitaliste — după ultimele știri încă nu a fost livrat. Și nici nu sînt speranțe să fie. Pentru că un ideal nu se confecționează la comandă și cu materialul clientului.

În cazul de față de altminteri, și materialul clientului e cu defect: nu orice ideologie poate oferi oamenilor un ideal.

fotocronica FLACARII

Pe şantierul noului Combinat siderurgic de la Galaţi au sosit puternice utilaje moderne pentru săpăturile fundaţiilor şi construcţia drumurilor de acces.

Noi podoabe arhitectonice ale Capitalei. A fost terminată construcţia celor două impozante blocuri din preajma Muzeului Simu. În prezent se finisează interioarele.

„Cum să ne îmbrăcăm" se intitulează prezentarea modei organizată în noul local al Circului de Stat din Bucureşti, cu care prilej Fabrica de confecţii şi tricotaje Bucureşti a prezentat o bogată colecţie de modele pentru bărbaţi, femei şi copii.

Se desfăşoară în ritm accelerat recoltarea porumbului furajer la G.A.S. Roşia, secţia Alba, în vederea însilozării.

În lupta pentru economii, colectivul Uzinei de motoare electrice Bucureşti a obţinut importante succese: în primele 7 luni ale anului s-au realizat economii în sumă de 1.941.000 lei. Colectivul uzinei depune eforturi susţinute pentru o calitate superioară a produselor. În fotografie: controlul de calitate la motorul electric de 75 kW în atelierul-montaj II.

SECRETUL LUI VASILE

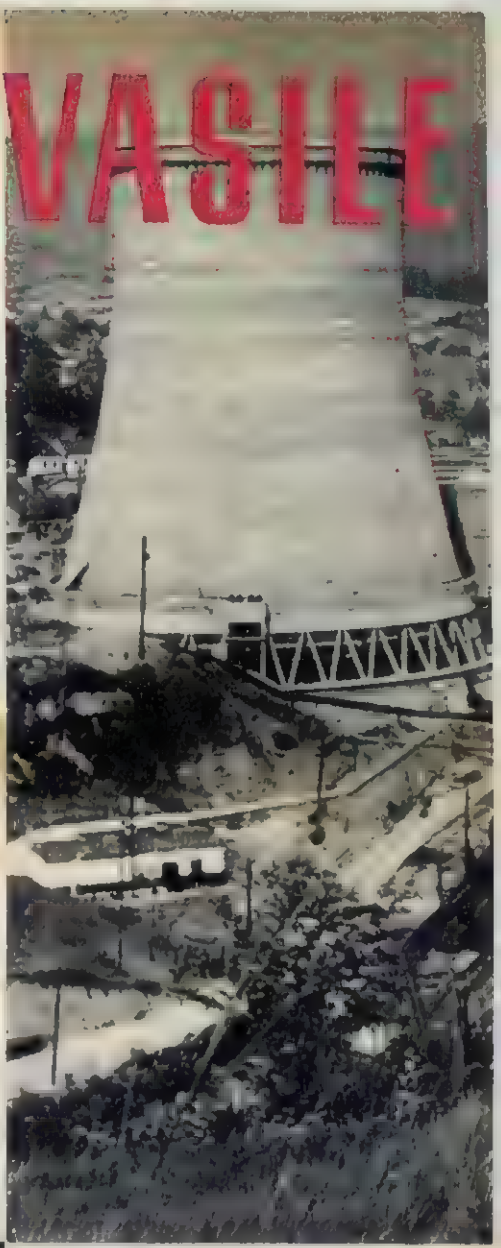

Recitesc cu atenție în carnet, la lumina palidă a becului, numele oțelarului pe care toți îl rostesc în uzină. Recitesc și adresa. Într-adevăr, sînt pe strada Dealul Mare, o stradă nu prea lungă, dar largă și netedă. Mi se pare că am mai văzut-o de nenumărate ori. Casele, clădite cu mulți ani în urmă, par a avea la temelie același proiect. Mai în fiecare din ele locuiesc două familii. Bărbații sînt toți muncitori la combinatul metalurgic. Mai la fiecare poartă cîteva femei, iar în mijlocul străzii larmă asurzitoare. Copiii își consumă ultimele rezerve de energie înainte de culcare.

Am ajuns la nr. 91. Dar...

— E în schimbul de noapte!

După atîta umblet, răspunsul acesta vine ca un duș. Îndărăt spre uzină! Întunericul a șters pînă și ultima dîră de amurg. S-a înnoptat. Încet, încet, strada amuțește. Aci, Reșița își întrerupe activitatea pînă spre revărsatul zorilor. În schimb, pe nesimțite, reapare cealaltă Reșiță, copleșind într-un feeric spectacol apele Bîrzavei, străzile, casele. O văd la o asemenea oră, pentru prima dată. E o noapte străpunsă de lumina vie a lămpilor fluorescente, o noapte peste care se așterne din cînd în cînd tenta sîngerie a șarjei de oțel, o noapte punctată de răbufnirile blumurilor incandescente și de explozia scînteilor ce se revarsă din lingotierele proaspăt încărcate. Reșița aceasta nu doarme niciodată! De aproape două secole clocotește! Acolo jos, lîngă apa Bîrzavei, se plămădește cam o treime din oțelul țării, de acolo pornesc spre „Electroputere" motoarele diesel, acolo se nasc turbinele, șinele și podurile de cale ferată. Hunedoara, Calanul, Romanul și atîtea monumentale construcții industriale înălțate de puterea populară se sprijină pe osatura de fier fabricată de Reșița. Nu există întreprindere metalurgică din țară care să nu apeleze la Reșița. Și „cetatea de foc" — pivot de nădejde al socialismului, căreia partidul îi acordă atîta prețuire, trasînd sarcina reconstruirii și înnoirii sale din temelii — răspunde tuturor, lucrînd zi și noapte fără o clipă de răgaz.

Cobor într-un tîrziu, fascinat, către Reșița vie. Cu fiecare pas mi se pare că strălucirea sa a rămas suspendată de bolta cerului. Acum, cînd pășesc între giganții ei, nu-mi mai pare atît de solemnă. E sobră și gravă. Fumegă, urlă prin gurile sirenelor și locomotivelor, te amenință la tot pasul cu macarale, cu scîntei, cu dogoare de mii de grade, dar mai cu seamă cu dimensiunile sale.

Totul e însă impresie de moment. Altfel, mai atent cercetată, Reșița se dezvăluie ca o „cetate" bine organizată, în care fiecare agregat ascultă comenzile oamenilor și se supune voinței lor. Din mulțimea uzinelor și agregatelor oțelăria se distinge repede. În jurul ei noaptea s-a destrămat. Văpaia orbitoare a cuptoarelor Siemens-Martin proiectează la cîțiva metri siluete de uriași și nu de oțelari. La cuptorul nr. 2 deslușesc printre ele pe cea a prim-topitorului Vasile Mocea, mai înaltă decît celelalte. Omul răscolește cuptorul cu o vergea lungă de metal. Ațîță cîteva clipe dogoarea de mii de grade, apoi răstoarnă într-un cubilou proba de oțel. Omul de pe strada Dealul Mare, oțelarul de la nr. 91, este în schimb. În schimbul de noapte. Privește suta de „grame" de oțel ce urmează să fie trimisă la analiză. Pare mulțumit, chiar înainte de a fi cunoscut verdictul laboratorului. Apoi, ridicîndu-și ochelarii de cobalt, își descoperă fața: un chip de bronz peste care se preling picături de sudoare. Nici nu puteam să mi-l închipui altfel pe prim-topitorul Mocea, de vreme ce aproape jumătate din oțelul elaborat de Reșița peste plan, în primul semestru al anului, este opera schimbului său: 1.720 de tone peste plan. Și-a depășit pînă și calculele proprii.

Cu șase luni în urmă, rostise în adunare angajamentul schimbului său: 1.500 de tone peste plan în cel de-al doilea an al șesenalului. Nimeni nu se îndoia atunci că Mocea ar putea să rămînă dator măcar cu vreo tonă din angajament. Îl cunoșteau prea bine. Prim-topitorul socotise atent rezervele și puterile agregatului, ca și pe cele ale oamenilor. Dar calculele au căzut. Angajamentul a fost depășit în numai o jumătate de an. Un rezultat remarcabil despre care fiecare oțelar îți vorbește cu legitimă mîndrie. Aș vrea să aflu însă secretul care stă la baza lui. Să-l întrebăm chiar pe el, mai ales că, din cîte observ, are cîteva clipe de răgaz...

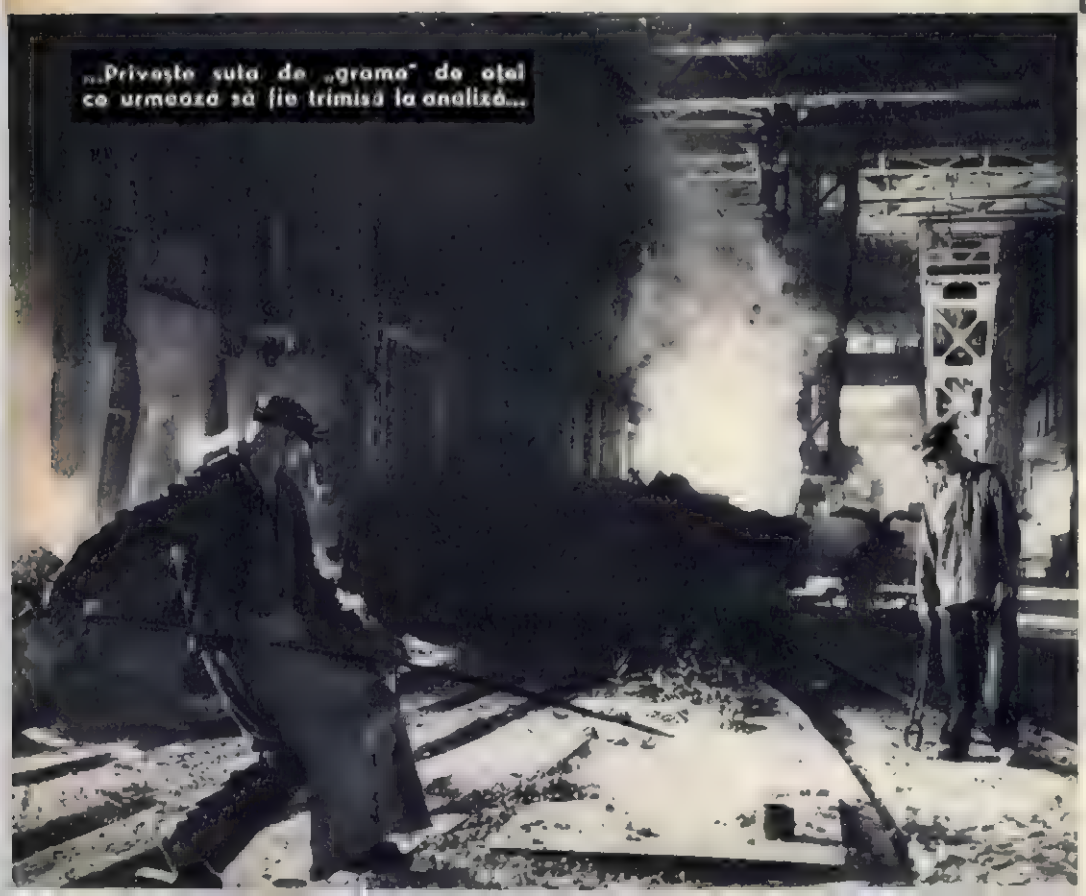

...Privește suta de „grame" de oțel ce urmează să fie trimisă la analiză...

Pe cît se pare, însă, Vasile Mocea nu-i de loc dispus să dea explicații. Pare supărat. Ce-o fi avînd? Din auzite îl știu comunicativ. Și iată că acum abia îi smulg cîte o vorbă. Nici nu-i atent la întrebări: își tot aruncă privirea cînd la tabloul de comandă, cînd la cuptor, cînd la macara. Nu-i loc de interviu în toiul nopții și mai cu seamă în fața cuptorului încins: prim-topitorul e absorbit de treburile lui.

— Hei! — strigă către unul dintre oțelari. Vezi ce-i cu trenul? Pistonează-i! Apoi se însenînează, mai mult decît mă așteptam.

— Trebuie să scoatem șarja și, dacă cuptorul n-are hrană la timp, indicii se dau peste cap.

Chiar atunci locomotiva șuieră undeva în apropiere, iar vagoanele încărcate cu fier vechi și

„Uzina lui tăticu'...“

MOCEA

calcar își fac apariția. Mocea se mai liniștește.

Îmi stăruie în minte cele 1.720 de tone de oțel date peste plan de Mocea și ai săi și de aceea caut să redeschid discuția.

— Care-i „secretul“?

Prim-topitorul Vasile Mocea arată surprins, deși i-am pus întrebarea asta pînă acum de trei ori.

— Nu-i nici un... secret. Lucrăm ca toți ceilalți.

Tot n-a răspuns la întrebare. Și pe deasupra... iar se depărtează. A intrat în camera de comandă. Dirijează flacăra. Maistrul Ion Bălan îmi șoptește:

— Cred că în termică stă „secretul“ lui Mocea. Tot timpul cît se plămădește șarja, nu slăbește flacăra din ochi. O îndreaptă acolo unde e nevoie mai mare.

De acum n-o să mai fie un secret. Am să-l dau în vileag. Dar după un timp aflu că descoperisem America. Pînă și electricianul de întreținere, Gavra, cunoaște acest „secret“. Stenghel, Florea Bălan, ceilalți topitori-șefi procedează la fel. Ce... secret? ! L-ar fi păstrat Mocea pentru sine, el care-ți sare în ajutor oricînd se ivește vreo dificultate cît de mică?

Ciudat om e prim-topitorul Mocea — socotesc întrucîtva necăjit. Dacă ar fi mai comunicativ!

De la laborator sosește rezultatul. Proba e bună. Șarja se poate elabora. Acum nu mai poți sta de vorbă cu nimeni. Mocea pare și este un adevărat comandant. Împarte ordine scurte și precise. Fiecare oțelar trece la locul lui — unul pregătește canalurile pentru scur-

Aici împarte ordine... Rodica.

gerea zgurei, ajutorul său sparge crusta pentru a face loc şarjei, un altul stă pregătit să calmeze oţelul. Iar Mocea... Mocea este pretutindeni. Chipurile oţelarilor par iarăşi turnate în bronz. În sfîrşit soseşte clipa cînd trebuie dat drumul şarjei. Eliberat, oţelul ţîşneşte în flăcări şi curge, ca o apă vie, în oala uriaşă. Sublim spectacol! Straşnici oţelari! Toţi, unul şi unul, alcătuind un colectiv sudat, puternic.

1.720 de tone peste plan în prima jumătate a anului! Oare cît vor mai da în următoarele şase luni? Cît oţel peste plan vor plămădi în cuptor pînă la sfîrşitul şesenalului? Cîte turbine, cîte tractoare, cîte locomotive diesel electrice vor putea fi oare fabricate din oţelul realizat peste plan de aceşti oameni pătrunşi pînă în adîncul inimii de însemnătatea marilor sarcini pe care partidul le pune în faţa întregului popor?...

În oţelărie s-au ivit zorile. Mocea şi ai săi reîncep asaltul. Cuptorul trebuie verificat şi încărcat. Zidarii sînt la datorie. Prim-topitorul e în mijlocul lor. Nu scapă din ochi nici cea mai mică fisură a vetrei. Zidarii sînt oameni conştiincioşi. Dar Mocea îi cicăleşte. La cuptorul nr. 5 topitorul şef îi lasă să-şi vadă singuri de treabă. Aci, la 2, ajustarea vetrei parcă-i reparaţie generală.

— Cunoaşte meserie omul — precizează unul dintre zidari. Pînă mai acum vreo 10-12 ani era de-al nostru — zidar, ca noi.

Poate că în asta stă ascuns „secretul": Mocea are avantajul de a cunoaşte încă o meserie!

Urmează încărcarea. Alături, la vecini, merge; dar nu ca aci. Cu 2-3 ceasuri înainte Mocea se îngrijeşte să aibă suficient minereu, fier vechi, calcar. Şi acum le are pe toate la îndemînă. Orice întîrziere la încărcat înseamnă căldură pierdută, înseamnă timp mai mult pentru şarjă. Or, Mocea e recunoscut ca maistrul şarjelor rapide. De la începutul anului pînă acum a elaborat peste 60 de şarje rapide.

De fapt „secretul" lui Vasile Mocea constă în organizarea precisă a muncii, în supravegherea atentă a flăcării, în asigurarea regimului termic optim, în aprovizionarea cu materie primă din timp, în stăpînirea meseriei şi — mai ales — în pasiunea cu care lucrează.

*

Către ora prînzului urc din nou spre strada Dealul Mare. Mă uit cîteva clipe printre zăbrelele gardului pe care stă prinsă plăcuţa cu numărul 91. Prim-topitorul munceşte. Aci însă, departe de flacăra iute a cuptorului, oţelarul şi-a pierdut autoritatea. Aci împarte ordine... Rodica.

— Ai sărit o floare!... Mai adu-mi apă!

Şi oţelarul se supune ascultător. Se întoarce, udă floarea pe care a sărit-o, umple apoi din nou stropitoarea pe care micuţa Rodica o mînuieşte cu graţie. Tatăl şi fiica au o pasiune comună — florile, iar îngrijirea lor intră în programul zilnic. De altfel nu e singura preocupare... extraoţelărească în care prim-topitorul e secondat de fiica sa. Cînd tatăl se apleacă asupra cărţii, Rodica este lîngă el. Cînd prim-topitorul ascultă cu atenţie piesa de teatru transmisă la radio, fiica îşi face loc pe genunchii săi. Pasiunile sînt înnăscute, dar se şi formează. Mai cu seamă cea de bun gospodar. Casa lui nu-i prea arătoasă, dar interiorul e mobilat cu gust. Şi-i curat pretutindeni. Închipuiţi-vă un oţelar de talia lui Mocea, care nu intră niciodată în casă cu pantofii. Şi Ana, soţia, nu este de loc o femeie severă!...

Cînd nu-i la cuptor, Vasile Mocea este într-adevăr un om comunicativ. De data aceasta reporterul e mai zgîrcit la vorbă. Dar gazda e un psiholog desăvîrşit. Găseşte subiecte comune cu care mă ataşă: amintiri din ţara constructorilor comunismului, amintiri despre Bucureşti şi mai ales impresii dintr-o vizită recentă în Capitala de „nerecunoscut". Apoi discuţii despre plaiurile natale ale lui Mocea. Despre părinţii săi, ţărani întovărăşiţi într-un sat din regiunea Crişana, amintiri despre staţiunile de odihnă pe care le-a vizitat în concediile din ultimii ani, întîmplări din viaţa şi munca oţelarilor săi, în sfîrşit discuţii despre... fotbal. Grozav îi place fotbalul! Numai că e puţin mîhnit. Echipa sa preferată, echipa Clubului sportiv muncitoresc din Reşiţa, i-a oferit anul acesta prea puţine satisfacţii.

— Să-i vedem la toamnă. În tot cazul, am să-mi cumpăr „motor" (în limbajul reşiţenilor, motor înseamnă motocicletă). Nu-i fotbal de calitate aci, o să plec numaidecît la Timişoara, la Arad. Şi pe urmă, cu „motorul" tău mai ai un avantaj: ajungi mai repede cu familia, duminica dimineaţa, la Văliug. Acolo ai şi munte, ai şi mare! (E vorba de lacul de acumulare al hidrocentralei de la Văliug; sute de oţelari, de furnalişti, de strungari aleargă acolo cu „motoarele" lor).

La cîştigul lunar — niciodată sub 2.000 de lei — cumpărarea „motorului" nu-i o problemă pentru Mocea...

Într-un tîrziu ne despărţim. Gazda ţine să fie mai mult decît amabilă. Prim-topitorul şi fiica lui mă conduc o bucată de drum, pînă pe coama dealului. Pînă acolo, de unde Reşiţa se profila aseară în feericul spectacol. O priveam tăcuţi toţi trei.

— Uite uzina lui tătucu' — mă informează Rodica... Uzina lui tătucu'! Uzina noastră!

O privim iarăşi tăcuţi. Reşiţa clocoteşte. Reşiţa lucrează ziua şi noaptea fără încetare; lucrează pentru socialism...

N. DĂSCĂLESCU

...Sute de oţelari, de furnalişti, de strungari vin cu „motoarele" lor aici, la Văliug.

Atoateștiutorul ciobănaș

— schiță —

de SZILÁGYI András

Ilustrații de Valentina DINU

Cu ciobănașul ăsta m-am întîlnit încă în vara trecută, acolo sus, la munte. Ploua cu găleata, iar dinspre soare-răsare se învălmășeau nori tot mai întunecoși. Dar lor, adică vitelor și celui ce le păzea, nici nu le păsa. Oile continuau să pască, mioarele și noatenii se buluciseră frățește unii în alții alcătuind un neîntrerupt acoperămînt de lînă deasă. Iar ciobanul...? Zîmbea mulțumit văzînd melteșugul oițelor.

Îi dădea mîna, căci el însuși se găsea sub scutul unei strașnice mantăi de ploaie, de pînă și capul îi era ferit, acoperit fiind cu un adevărat coif din material plastic bine încheiat de toate părțile.

— Frumoasă manta...! — observai eu, așezîndu-mă lîngă el. Se vede treaba că matale ești un cioban din ăia... moderni, care țin pas cu vremea.

— Încă nu-s chiar... dar nu peste mult voi fi! — răspunse. Voi fi cu adevărat... atunci cînd vom clădi stîne ca lumea, cînd în locul țurcanelor de azi nu vom mai păzi decît oi cu lîna fină, cînd vom face numai cașuri-specialități și cînd, cu ajutorul DDT-ului, vom fi gonit ultima muscă de la cășărie.

— O fi și asta vreodată? — îl întrebai eu făcînd pe scepticul, ca să-l stîrnesc la vorbă.

— Ba bine că nu...! Păi, nu zici că toate astea au și fost puse în planul de perspectivă?! Cel mai tîrziu peste trei ani fiecare cioban va purta radio-geantă. Fără așa ceva nici că se mai poate... Conducerea și-a luat angajamentul...

Împrietenirea noastră a început cu examinarea reciprocă a mantalelor:

— Frumoasă manta ai și dumneata, tovarășe — grăi ciobanul, plescăind a admirație din limbă.

— De, frumoasă... nu zic... da' a matale e și bună. Ia uite ce material moale și totuși durabil! Nu se spintecă, nu se rupe. A mea e din primele serii, dar de-atunci s-a îmbunătățit calitatea și s-au mai și ieftinit... Așa-i că încă n-ai fost nevoit s-o dai la reparat?

— Nu, zău! Da' să știi că și am grijă de ea! Mantaua și ochii din cap!

— Dar ceilalți au...?

— Vezi bine! La fel și-o grijesc toți cîți îs pe-aici, prin munte, cu vacile și cu oile. Șase a adus președintele nostru, de la oraș, cînd a isprăvit cursul...

— Dar fetele...?

— Ehei! Pe alea să le vezi! Are și Mărioara, logodnica mea, precum și soru-sa mai mică, Luța. Azi nu se mai mărită nici una pînă nu are pardesiu, basma pe cap și față de masă din nylon. Astea trebuie să se găsească neapărat în zestrea fiecăreia!

— Dar cu portul național ce-i faceți...?

— Îl cercai eu mai departe.

— Portul național? Îl ținem...! Crezi matale că la catrința tărcată și la iia cu alesături nu merg manteluța de nylon și tocurile înalte? Ba bine că nu...! Ce mai răzbat nurii fetelor prin foaia aia străvezie! Ca frumusețea florilor prin covorul de rouă. Păi ce! Te împiedică roua să vezi limpede frunzișoarele sau petalele florilor?

Începusem și eu să zîmbesc. Îmi dădea mîna, căci norii se cam spărseseră pe la mijlocul bolții cerești și acum se restrîngeau spre margini. Iar între cele două creste care închideau valea de-o parte și de alta, curcubeul trăsese punte lucitoare de șapte culori.

Gîndul îmi fugi spre Țara Moților, spre Maramureș și spre Cîmpie. Văzui alaiuri de fete înveșmîntate în port național, purtînd pe deasupra nylonuri străvezii. Și-mi apăru zarva multicoloră a „tîrgului de fete" de pe Muntele Găina. Văzui zbenguiri de codane gătite cu basmale înflorate și, doamne, frumoase mai erau! Tot una și una!

Așa că învățasem eu ceva de la ciobănașul ăsta! Înțelesesem mai ales lucruri la care pînă atunci nu mă prea gîndisem. „Hai să-i întorc darul!" — îmi zisei, și începui să-i povestesc despre Săvinești și despre Onești. Și căutai să-i descriu halele luminoase, toate numai din sticlă, care strălucesc de ordine și de curățenie, ca niște spițerii. Îi explicai că halele acelea, în care nu trebăluiau totuși decît cîțiva oameni, dau nebănuite cantități de produse.

Îi vorbii apoi despre un minunat praf alburiu, care se fabrică la Turda, precum și în alte părți. („Din ăsta se fac fibre sintetice, ciorapi de perlon și capron care nu se rup, și o sută de alte articole trebuincioase omului de azi" — i-am zis). Și-i povestii cazul unei prietene ale mele, o femeie frumoasă de pică-pică, căreia — umblînd ea prin acele străinătăți — domnișoarele de pe acolo nu se mai săturau să-i admire mantaua de ploaie de culoarea cerului senin:

— De unde-i manteluța...? — o întrebau care mai de care.

— Se face la noi!

Auzi tu, măi ciobănaș, că azi țara noastră nu e numai ținutul codrilor fără sfîrșit, al lanurilor bogate de grîu și al turmelor de oi, ci și al unei însemnate industrii! Și azimline vom avea atîtea produse industriale, cît nici nu gîndești.

— Știu... cum să nu știu?! Și nu numai că știu, dar și înțeleg...— răspunse flăcăul. Ni s-a spus la cursul de astă-iarnă că una dintre noile noastre bogății va fi producția chimică. Cînd vor fi isprăvite și vor intra în funcțiune toate marile fabrici ce se găsesc în plan, atunci să vezi...!

Umblam să-l uimesc pe acest tînăr din creierii munților cu cîte știam, informații ce ziceam că-s apanajul exclusiv al orășenilor. Mă trudisem să-i iau ochii cu toate cîte-s bune și frumoase azi în țara noastră, dar rămăsesem pe jos. Flăcăul ședea comod lîngă mine și-și fuma țigara răsucită în foiță. Despre ce nu auzise...? Despre ce nu era informat? Așa că vorbelor mele le răspundea cu cuvinte și expresii care trădau nezdruncinata lui credință că toate astea așa trebuie să fie.

Ce era să mai zic? Tăcui și înghiții în sec, căci tînărului ăstuia nu numai mantaua de ploaie, dar și ochii și mintea îi erau pline de strălucire!

În românește de
Nic. A. STRĂVOIU

În boxa acuzaților. Pentru că poporul din R. D. Germană dejoacă planurile traficanților de oameni. Banda condusă de Manfred Wegner (primul din stînga, sus) a fost capturată și făcută inofensivă. Afacerea cu oameni nu este totdeauna o afacere rentabilă.

...La Rostock l-am cunoscut pe inginerul Hans-Jürgen Möller. Tocmai revenise din Germania occidentală. Nu era un fugar din R.D.G., cum i-ar fi plăcut domnului Lemmer*) să-l prezinte. Dimpotrivă, cu el, copoii lui Lemmer au pățit o mare rușine: după patru săptămîni de detențiune în închisoarea din Lübeck, au fost nevoiți să-l elibereze.

— M-au arestat în tren, pe ruta Hamburg-Sasnitz — povestește el. Ne apropiam de Bremen, cînd au intrat în compartimentul meu doi agenți care mi-au cerut actele. Le-au cercetat mai puțin decît un minut și m-au informat că sînt arestat. „De ce?" — am întrebat nedumerit. „Asta ai să afli mai tîrziu" — mi-au răspuns.

L-am întrerupt:

— De ce vă aflați în trenul acela?

— Mă duceam la niște rude, în R.F.G. Este un lucru destul de obișnuit. Cei din vest vin la noi, iar noi ne ducem la ei. Ce putem face? Asta este situația Germaniei. Din aceasta, alții fac o afacere, o afacere murdară.

— Cine... alții?

— Vînătorii de capete.

Era întîia oară, în cursul călătoriei mele prin Germania, cînd mă întîlneam cu o noțiune pînă atunci necunoscută. „Vînătorii de capete"... Auzisem ceva asemănător despre asasinii din faimoasa Legiune străină. În Algeria, foștii S.S.-iști ai lui Hitler își decapitează victimele și-și atîrnă trofeele la centură. Pentru fiecare cap tăiat, primesc un premiu. Oare despre asta era vorba? Nu. Am aflat că există și alt soi de „vînători de capete". Despre ei mi-a vorbit interlocutorul meu.

Inginerul Hans-Jürgen Möller mi-a povestit cum a fost dus la Departamentul K.8 al poliției criminale din Lübeck unde, după ce a fost dezbrăcat și i s-au cercetat cu atenție toate cusăturile hainelor, a fost zvîrlit într-o celulă, fără a i se da cea mai mică explicație. Abia la interogatoriu i s-a comunicat că ar fi vinovat de arestarea la Rostock a unui sabotor vest-german. Dar cum din toată Germania democrată, și chiar din R.F.G., au început să se reverse avalanșe de proteste, „cazul" Möller a luat sfîrșit înainte de a se putea înscena procesul politic plănuit. Și copoii lui Lemmer au rămas cu buzele umflate.

Vînătoare cu tarif

La Stralsund, soția cetățeanului Adolf Metzner mi-a arătat, lăcrămînd, o scrisoare primită de la Frankfurt pe Main. Doar cîteva cuvinte: „Mă aflu aici, fără să știu de ce. Adevărul nu poate fi ținut între ziduri".

— Cum a ajuns la Frankfurt?

— S-a dus să-și vadă rudele.

— Și lucrul acesta este interzis?

— Nicidecum... Dar... vînătorii de capete...

Se împliniseră trei săptămîni de la plecarea lui și nu știu cum a izbutit întemnițatul Adolf Metzner să trimită soției sale mesajul acela lapidar și demn. Nu știu nici dacă a fost, în cele din urmă, eliberat. Un singur lucru mi-e limpede acum: vînătorii de capete reeditează istoria întunecată a negustorilor de carne vie care au mînat spre pămîntul Americii de Nord milioane de negri africani. Spre deosebire de înaintașii lor, ei se îndeletnicesc cu negoțul de oameni albi. Și nu-i decapitează, cum s-ar putea presupune, ci îi tarifează. Victimele sînt categorisite după valoarea lor economică și furnizate după tarif. Ca o marfă oarecare. Iar scara valorii pornește de la 50 mărci germane și urcă pînă la 3.000. După importanța „capului" vînat. Dacă, de pildă, Möller ar fi acceptat să rămînă în R.F.G., „vînătorul" lui ar fi încasat un premiu de 2.000-2.500 de mărci. Acesta este prețul unui inginer. Pentru Metzner s-ar fi plătit numai 1.000. Nu-i un specialist.

Cine plătește

Era o seară senină de iunie. O plimbare pe Zimmerstrasse cu prietenul Weinert mi-a relevat unul din aspectele cele mai sensibile ale problemei Berlinului. Nu departe de Stadtmitte, Zimmerstrasse trasează frontiera dintre cele două sectoare ale Berlinului. Este unul dintre cele aproape o sută de puncte de trecere între cele două sectoare. Aici îți reține atenția o clădire gigantică, puternic luminată.

— E sucursala concernului Springer — îmi explică Weinert. Întreprinderi grafice. Una dintre patroanele vînătorilor de capete recrutați de cele 83 de organizații de spionaj și diversiune din Berlinul occidental. „Springer-Konzern" duce lipsă de lucrători și îi caută la noi. Pentru aceasta, agenții lui folosesc cele două metode obișnuite: presiunea sau promisiunea. Presiune prin scrisori de amenințare, comunicări telefonice, șantaj. Promisiunile sînt menite să-i atragă pe cei cunoscuți ca fiind avizi de bani. Un salariu cu 50% mai mare decît în Berlinul democratic sau chiar dublu este, oricum, o tentație pentru un om mai slab de înger.

— Așadar, dincolo salariile sînt mai mari?

— Aparent, da. Cînd însă începi să calculezi cît îți costă chiria, mîncarea, școala copiilor, lipsa de creșe, de grădinițe de copii — atunci se dezmeticesc.

— Nu înțeleg, totuși, în ce constă șantajul, cum ar putea cineva să cedeze în fața unor amenințări.

— Foarte simplu. Rar vei întîlni în R.D.G. un om care să nu aibă dincolo pe cineva, fie rudă, fie măcar un prieten bun. Dacă nu-l impresionează momeala banilor, îl intimidează primejdia care s-ar putea abate asupra celor ce-i sînt dragi. Este vorba de un atentat monstruos, un atentat împotriva sufletului omenesc. Ai auzit de copiii furați. Micul Peter Bluhme din Dissen, în vîrstă de trei ani, a fost răpit de-acasă și dus în cartierul Dahlem din Berlinul occidental, la sediul unei organizații de negustori de oameni. Sylvia Heintz, fetița unor țărani din Quadenschönfeld, în vîrstă de numai trei luni, a fost la rîndu-i răpită de o spioană-vînătoare de capete. Metoda este tipic gangsterească: micile victime trebuie să atragă după ele pe părinți. O scrisoare îi anunță scurt: „Vino în locul cutare din Berlinul occidental". Și vînătorul de capete cîștigă astfel, dacă reușește, premiul care i s-a făgăduit. În cazul lui Springer, de pildă, se poate încasa pentru un zețar cam vreo 500 de mărci. „I.G. Farben" plătește mai bine. „Capul" unui om de știință valorează pînă la 3.000 de mărci.

— Dar cum le convine să cheltuiască asemenea sume?

— Nu dau din buzunarul lor. Berlinul occidental este întreținut cu fonduri speciale. Fiecare trust care deschide aici o sucursală primește asemenea subvenții, încît cheltuielile lui se reduc la zero. Guvernul de la Bonn uneltește necontenit împotriva

*) Ministrul de la Bonn pentru așa-numitele probleme ale întregii Germanii.

Întîlnire cu vînătorii de capete

de Horia LIMAN

O mamă îndurerată (fotografia din dreapta), soția lui Heinz Bluhme al cărei copil în vîrstă de trei ani, Peter (fotografia de sus), a fost răpit de negustorii de oameni ai lui Adenauer, Dulles & Co. „Vino la noi — i-au scris lui Heinz Bluhme hoții de copii — vino în Berlinul de vest, dacă ești cu adevărat un tată bun. Vino aici cu familia ta". Cinicii criminali fac apel la sentimente paterne. A-ți vinde sufletul, a-ți trăda patria și conștiința echivalează pentru ei cu o dovadă de dragoste adevărată pentru copilul smuls din mijlocul familiei tale de mîini scelerate. Aceasta este morala negustorilor de oameni, a patronilor Germaniei occidentale. O mamă își apără al doilea copil, pe micul Gerd, terorizată de soarta lui Peter. Cei ce ar voi să distrugă cuceririle civilizației nu ezită să sfărîme suflete omenești făcînd apel în mod ipocrit la... sentimente umane.

Germaniei democrate și a cheltuit pînă acum, în acest scop, peste 5 milioane de dolari. Anul acesta, Senatul vestberlinez a primit — pentru diversiuni și provocări — peste 3 miliarde mărci germane. La aceasta se adaugă așa-zisul „ajutor de reconstrucție" american, care se ridică la miliarde de mărci și care umflă buzunarele celor de la „Siemens", și „A.E.G.", și „Telefunken", și „Flick" și „I.G. Farbenindustrie". Este o afacere din care cîștigă toți: Adenauer, patronii de trusturi, vînătorii de capete. Pentru a-și ajunge scopurile, ei nu se dau în lături de la nimic: răpiri, șantaje, corupție, arestări ilegale menite să intimideze, ba chiar și asasinate.

— Și cine conduce hoarda asta de sălbatici?

— Oficial, ministrul Lemmer și organizațiile lui Gehlen. Dar în spatele lor se află Graaf. Așa i se spune, ca să pară german, ca și cum treaba asta ar fi mai puțin murdară dacă ar fi opera unui neamț. Dar numele lui adevărat este Grafield, John Grafield, ofițer din serviciul de spionaj american. Sediul: în cartierul Dahlem, la „Central Intelligence Agency"...

— Mi s-a vorbit însă despre un anume Wilkowski.

— Da, el este creierul, iar Grafield mîna care execută. Grafield operează nu numai pentru Berlinul occidental, ci ținteșe mai departe. Victimele lui, o dată capturate, își pierd identitatea. Li se aplică un număr, ca vitelor duse la abator. De la aeroportul Tempelhof sînt transportate la Frankfurt pe Main și, uneori, mai departe, poate peste

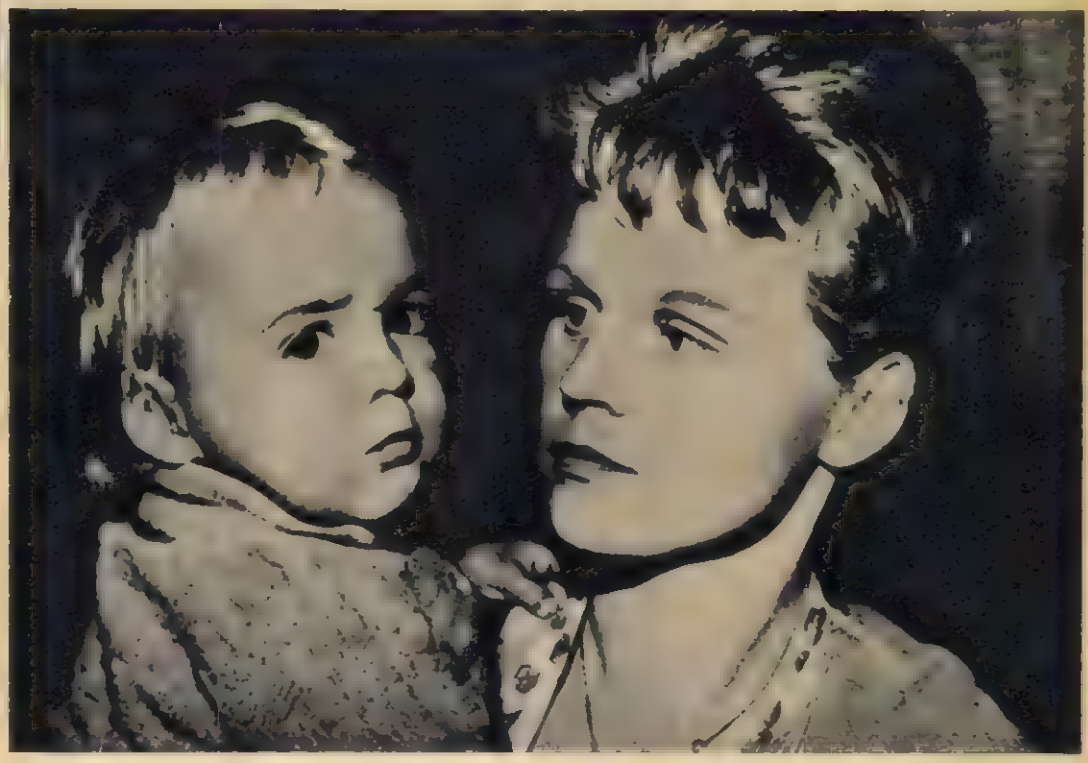

Un magazin universal ? Nicidecum. Tot ceea ce vedeți a fost confiscat de la un traficant din Berlinul occidental ce făcea naveta între cele două părți ale orașului. Valoarea mărfurilor : 60.000 de mărci germane. Vîndută la prețuri de speculă, captura aduce venituri însemnate și ușoare. Dacă... Dacă, firește, traficantul însuși nu este capturat, cum a fost cazul celui de față, care a operat cu pașaport internațional și dispunea — ca numeroși alți ticăloși de teapa lui — de o mașină cu număr internațional. ←

Cinci copii au rămas fără mamă. Tragedia a început la 21 iunie 1961, ziua cînd Erich Markert, muncitor la o fabrică din Berlin, s-a lăsat ademenit de agenții lui Brandt. Puțin după aceea, soția lui îmbolnăvindu-se, i s-a făcut fișa de internare într-un spital din R.D.G. Cum însă Ruth Markert a insistat să fie internată într-un spital din Berlinul occidental, pentru a se afla mai aproape de soțul ei, a fost transportată spre destinația cerută. O emoragie puternică, provocată de oboseala drumului, l-a pus capăt zilelor. Și Erich Markert a început să înțeleagă cît de orbit a fost părăsindu-și familia și tovarășii de muncă. Acum se află din nou în mijlocul alor săi. Și le spune adevărul despre „raiul" lui Adenauer. ←

ocean. Dacă scormonim puțin gunoiul ăsta, firește, ajungem la Allen Dulles și chiar mai sus...

Capcana nu prinde

Dacă ar fi să-l credem pe președintele Kennedy, el apără în Berlinul occidental „interesele naționale ale poporului german". Să vedem cum se traduce aceasta într-o limbă mai accesibilă nouă (limba Casei Albe fiind îndeobște cam alambicată).

La granița dintre cele două sectoare, un muncitor feroviar m-a informat:

— În urmă cu zece ani, pe locul acesta a fost asasinat tovarășul nostru Ernst Kamieth. Un polițai vest-german l-a somat să treacă dincolo și, cum a refuzat, a tras asupra lui. Numele criminalului este Zunker. Îl cunoaștem. A fost S.S.-ist, ca marea majoritate a polițailor de dincolo.

— Și l-au arestat?

Interlocutorul meu a surîs cu tristețe:

— Cine să-l aresteze? În august 1958, generalul american Taylor a declarat că, după părerea lui, în Berlin „trebuie să se creeze o atmosferă de pogrom". Și cum pogromiști sînt destui dincolo, nu le este greu să-l satisfacă.

Președintele Kennedy apără „interesele naționale ale poporului german". Cu pogromiști. Un an după căderea lui Ernst Kamieth, a fost asasinat și Helmuth Just din miliția populară. Nici el nu voise să se vîndă vînătorilor de capete.

Interesele poporului german trebuie cunoscute și apărate în primul rînd de poporul german. Prietenul meu, Weinert, îmi povestește:

— Cetățenii din raionul Roszlau au însărcinat pe deputații Ernst Dohmeyer, Paul Rother, Willy Bergt și Fritz Haase să ia contact cu deputații din orașul vest-german Neusz pentru a găsi împreună soluții împotriva transformării Germaniei într-un focar de război. Cei patru deputați s-au anunțat oficial primarului Frings, dar în anticamera lui au fost arestați. Judecătorii, niște foști magistrați hitleriști, i-au condamnat la 25 de luni închisoare.

Cazul nu este izolat. Din ianuarie 1960 pînă la mijlocul lui 1961 au fost arestați ilegal în R.F.G. 245 de cetățeni din R.D. Germană: muncitori, sportivi, țărani, savanți, funcționari, studenți, artiști, deputați. Numai pentru că au încercat să poarte discuții deschise cu cetățenii din Germania occidentală. 122 dintre ei au fost închiși laolaltă cu criminali și borfași, fără ca măcar să fie judecați. Alți 80 au fost condamnați în total la 503 luni de închisoare. În numele apărării „intereselor naționale ale poporului german", principiu pe care traficanții de oameni albi îl trîmbițează întocmai așa cum obișnuiau și strămoșii businessmenilor, negustorii de negri africani pe pămîntul „democraticei" Americi, să vorbească cu patos despre „libertatea oamenilor de culoare"! Numai metodele se deosebesc pe vremuri, treaba aceasta se făcea cu arcanul; de astă dată Berlinul occidental trebuia, conform dorinței traficanților, să devină o capcană. Dar vînătorilor de capete și patronilor lor li s-a dat riposta cuvenită. Măsurile recent adoptate de autoritățile R.D. Germane și sprijinite întru totul de populația R.D.G. au constituit un adevărat duș pentru înfierbîntații adepți ai războiului rece. Iar victimele înșelate se dumiresc curînd; ele găsesc drumul întoarcerii, împotriva „principiilor" preconizate de generalul Taylor. Le-am văzut la Barby, pe țărmul Elbei, acolo unde se concentrează toți aceia care fug din „raiul" lui Adenauer pentru a-și salva conștiința și existența. După puțină vreme, i-am întîlnit la Leuna, la Stalinstadt, în Berlinul răsăritean chiar, muncind alături de aceia care veghează cu adevărat asupra intereselor naționale ale poporului german.

1

CONSTRUCȚII NOI LA BUDAPESTA

2

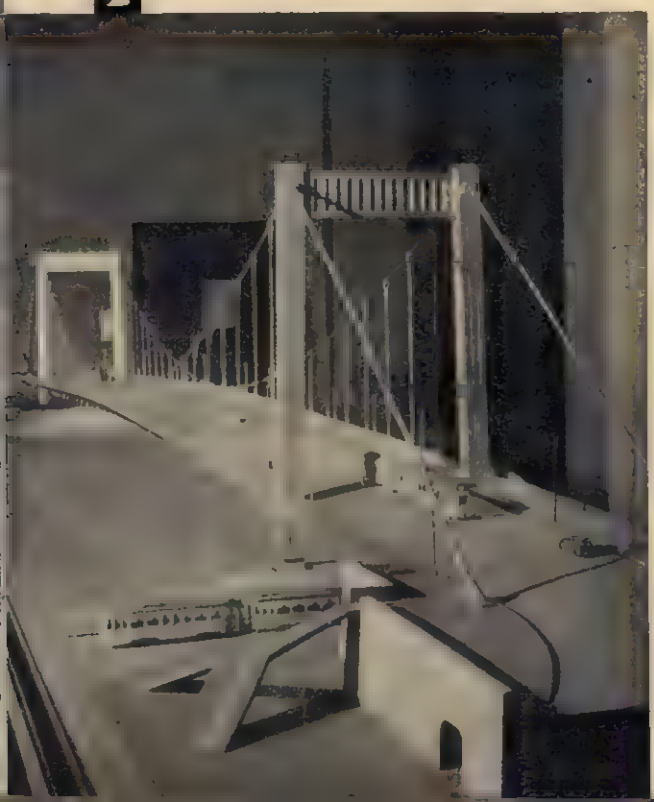

1 În cei 16 ani care au trecut de la eliberarea Ungariei de sub jugul fascist, poporul ungar a obținut importante succese pe tărîm economic și cultural. Printre construcțiile ridicate în ultima vreme la Budapesta se numără și aceste moderne blocuri de locuințe.

2 Cunoscutul pod Erzsébet din capitala R.P. Ungare va fi complet modernizat. În 1964, cînd reconstrucția sa va fi terminată, pe podul Erzsébet vor putea circula simultan șase șiruri de vehicule. În fotografie: macheta podului.

3 În anii puterii populare, în R.P. Ungară s-au construit numeroase școli noi, frumoase și încăpătoare. Fotografia reprezintă unul din noile localuri de școală, date în folosință la Budapesta.

3

Vraja apelor

„Primul pescar amator a fost desigur un pithecantropus erectus rătăcit într-o noapte caldă de august pe malurile Neajlovului, prin crîngul de fanerogame de la Comana. Beat de atîtea arome și constelații clătinate de lumina tulbure a lunii, el s-a așezat pe malul apei spărgînd alene, c-un băț de alun, tingirea undelor. O roșioară de aramă cu ochii bulbucați s-a agățat de vîrful nuielii și cetățeanul a dedus într-o istorică străfulgerare... pescuitul sportiv." *(Însemnare de pe prima pagină a carnetului găsit la magazinul „Delta Dunării").*

„PRIMUL PESCUIT ÎNCEPE MÎINE — m-a anunțat la telefon nea Seppi, tehnician la o întreprindere din Capitală, vecinul meu de curte și mare meșter pescar.

La trei dimineața eram pe stradă, în fața casei. Pe la trei și jumătate a venit și nea Seppi. La gară am ajuns pe la patru și un sfert, pe joș, că nu porniseră troleibuzele. Pescarii nu obosesc niciodată la drum. Așa m-au asigurat în trenul de Snagov prietenii lui nea Seppi. De la gara Snagov-sat și pînă la debarcader nu sînt decît trei kilometri. La debarcader am așteptat o jumătate de oră pînă a venit bacul de ne-a trecut dincolo. În orice caz, la șapte eram pe malul lacului, cu trestiile fixate în stănoage, cu juvelnicul lîngă mine și mămăliguța pregătită. Răsăritul îmi bătea drept în creștet. Moțăiam toropit de căldură, dar mi-era imposibil s-adorm. Iar peștii nu mușcau de loc în dimineața asta. Pe la unsprezece s-a acoperit cerul. Nea Seppi mi-a zîmbit. Pe vreme închisă cade pește la cîrlig. Am plecat după bărci. Peste cîtva timp navigam pe mijlocul Snagovului bătuți de vînt și de ploaia care se porni să toarne cu găleata.

Am prins doi peștișori! Mă uit la ei uimit. Ce specie or fi? În orice caz, puși cap în cap, măsurau aproape opt centimetri. Pe la șase seară, storși de vlagă, luptam din răsputeri la rame să tragem bărcile la debarcader. Ultimul vaporaș pleca la șapte și jumătate. Ploaia se înteți se. Ochii îmi sclipeau de febră. Totuși în trenul arhiplin ce ne ducea spre București ascultam copleșit de un fior de plăcere (și invidie) rezultatele zilei.

Un cetățean de la filiala „23 August" prinsese o știucă de trei kilograme. Ne arăta semnificativ spre rucsacul plin. Ce-i drept, nu ne-a arătat și știuca...și nici ceilalți pești.

Spre deosebire de vînători, pescarii, însă..."

„Baia de oxigen la presiune, din acea duminică de pomină, își arăta roadele. Dormeam adînc. Somni uriași se repezeau (în vis) la cîrligele mele și cînd să-i trag din apă îmi fugeau din mînă cu undiță cu tot".

„LA CEL DE AL DOILEA PESCUIT AM PORNIT SÎMBĂTĂ NOAPTEA, pe la douăsprezece și jumătate, din gara Filaret. Spre Comana. La patru dimineața, pe întunericul cețos de dinaintea zorilor, vreo șase inși orbecăiam prin viroagele de pe malul abrupt al Neajlovului, căutînd să răzbim spre locurile de pescuit, de anul trecut, ale echipei de la întreprinderea unde lucra nea Seppi. Acolo își aveau lăsate (și bine pitite) undițele. N-am mai găsit nici locurile și nici „bețele"!

Înnoroit pînă la genunchi, cu fața zgîriată de smicelele de alun, pe malul gîrlei, admiram cuprins de o vibrație unică cel mai sublim răsărit pe care l-am văzut vreodată. Aburi fantomatici pluteau pe fața lucie a apei, spartă ici și colo de pești roșietici ce săreau după gînganiile dimineții. Cercurile unduitoare se închideau deasupra lor o dată cu imaginea zguduitoare a tumultului de pești întrezărită pentru o clipă. Zeci de pagini din Sadoveanu îmi apăreau în retină.

Frînt de oboseală, m-am întors acasă cu cea mai mare roșioară ce s-a prins vreodată la Comana și cu imaginea nepieritoare a văii Neajlovului, microparadis terestru necunoscut bieților mei colegi ce-și dansau duminicile cu cravata la gîtlej, năclăiți de zăduful nopților de vară tîrzie".

„N-AM SĂ UIT NICIODATĂ ARGEȘUL, așa cum e el la Mihăilești. Vrînd să mă descurc și singur, am plecat la pescuit de somotei. Nea Seppi era cu băieții la Melete. O zi întreagă, cu ochii bolnavi de sclipirea nesfîrșită a undelor gîrlei pe sub sălciile mirositoare, am așteptat în zadar să-mi vină vreun somotei în cîrligul în care agățasem un zar de cașcaval. Am ingurgitat peste o jumătate de kilogram de cașcaval tăiat în bucățele mici, cubice, așa cum îi place somnului... Un cetățean de lîngă mine, localnic pesemne, consimțea la nefericirea mea:

— Geaba dai, dom'le, cu brînza!...

— ?!

— Aci, la noi, somnul se prinde numai cu astea...

Și mi-arătă ceva în mîna-i arsă de soare.

— Ce-s astea?

— Gogoși de mătasă...

— Dă-mi și mie...

— Păi, să-ți dau...

— Să trăiești...

— Zi, n-ai niște cîrlige?...

Aveam. I-am dat vreo patru. A plecat mulțumindu-mi.

Am plecat și eu tîrziu de tot, spre București, cățărat într-un camion de ocazie. Așteptînd somnul care să mănînce gogoși, pierdusem și ultimul autobuz.

Am adormit adînc zîmbind cu gîndul la bunul meu dascăl ce-mi vînduse niște „gogoși", neștiind că-mi dăruise astfel cel mai bun „somn" pe care l-am avut vreodată.

Dimineața, am aruncat pe fereastră vreo șase ghemotoace informe și mizgoase".

„PESCUITUL ÎN APELE DE MUNTE l-am învățat la unda Oltului, la Călimănești, peste drum de gară. Mă aflam la odihnă și tratament cu ape, în aceeași vilă cu un mare pescar amator... specialist la păstrăvi. Trei săptămîni încheiate am pîndit și eu lumea vioriei a zorilor, cu picioarele în apă, aștep-

Generația tînără, cu scule improvizate (și cu rezultate, totuși, mai concrete) lucrează în colectiv spre mirarea bătrînului pescar ascuns pe cel cocioc.

În unda învolburată a Oltului, peste drum de gară, la Călimănești, se prinde mai multă experiență decît pește. Privind cesuri de-a rîndul la colegul meu din fotografie, am deprins arta răbdării fără de care un pescar amator nu e decît un... amator pescar.

La cîțiva metri depărtare „profesionistul" își arată îndemînarea (spre necazul amatorului...).

RĂSFOIND CARNETUL DE ÎNSEMNĂRI AL UNUI PESCAR AMATOR

tînd păstrăvul la „muscă". Apa de Căciulata am băut-o mai tîrziu, în toamnă, la București, în Cișmigiu. Era atît de urît mirositoare, încît singura mea mîngîiere a fost să scot din cămară niște păstrăvior afumat în scoarță de brad, pe care să-l dumic c-o bucată de lipie caldă privind cu ai mei la televizor „Moartea unui comis-voiajor". În rolul principal juca... marele pescar amator de la Călimănești".

„PESCUITUL ÎN COLECTIV ARE UN FARMEC APARTE și mi-a rămas mult timp în amintire ieșirea în comun cu prietenii lui nea Seppi, la Melete, pe canalul Comasca. Am plecat noaptea din gara Filaretului. De la Băneasa-Giurgiu am bătut vreo șapte kilometri. Cînd am ajuns în culmea satului, la Melete, podul de peste Dunăre, de la Giurgiu, se vedea scînteietor în bătaia reflectoarelor și-a brîielor de lumini, de parcă stătea la picioarele noastre. Vălurile nopții, despicate de razele lunii, ne lăsau să bănuim rețeaua infinită de canale în care mișunau ciortanii și bibanii. Ne-am smuls din beție și-am coborît spre Melete, la gazda care ne aștepta cu mămăliguța răsturnată pe fund de lemn, lîngă o strachină plină de crăpcean tăvălit în usturoi. După cîteva ceasuri de somn priveam răsăritul pe malul canalului Comasca. În acest loc ferit, departe de calea ferată, eram masați vreo optzeci de pescari adunați din tot Bucureștiul. Pe la prînz prinsesem vreo doisprezece ciortani. Și m-a pocnit o picoteală de nu-mi puteam propti pleoapele. Pe la șase, cînd m-au trezit, eram bulmac de cap de-atîta somn. La zece seara aveam tren spre București. Și pune-te pe drum. Pe la Băneasa-Giurgiului, aproape de gară, mi-am dat seama că nu mai am ochelarii. Îi lăsasem pe iarbă, lîngă salcia somnului de amiază. Așa c-am făcut cale întoarsă și-am privit din nou, fără ochelari, priveliștea de basm sadovenian a văii Dunării. Ochelarii i-am găsit abia a doua zi dimineața. Ciortanii îi sărasem de cu seară, să nu se strice. Dar praful s-a ales de ei. Pînă la gară i-am prăpădit, unul cîte unul, ba la un bufet, ba la altul, pe unde găseam o tigaie încinsă și o gură de vin rece... Mai mult de necaz!"

„BRACONAJUL DESCALIFICĂ PE PESCARUL AMATOR și am ajuns să constat asta chiar pe pielea mea. Era pentru a doua oară că mă ispitea demonul de-a pescui de unul singur. De multe ori, în drumurile mele, mi-a atras privirea lucirea lacomă, pe care-o bănuiam plină de pradă, a unui ochi de apă, la un pod pe stînga, lîngă Tîncăbești. Și iată-mă într-o primăvară, cu cîtăva vreme înainte de plesnitul mugurilor, că mă las încetișor pe baltă. Picioarele mi se afundau în pămîntul plin de seva anotimpului. Dar dorința de-a simți zbătîndu-se în firul de nylon al undiței primul oblete al anului era mai tare decît orice.

După ore întregi de așteptare zadarnică am plecat.

Nu „mușcase" nimic.

Am ieșit pe cealaltă parte a bălții. La stația autobuzului, pe un stejar se păzea malul povîrnit, era bătută o tablă mare de lemn: „CRESCĂTORIE DE PEȘTI! PESCUITUL INTERZIS!"

În autobuz m-a lămurit un vecin ce mergea la Balotești, că farna se scoate tot peștele din baltă...

(Pe ultima pagină a carnetului era scris):

„Prietenii mei, pescarii, nu vor rîde de mine. Trudesc și eu, ca și ei, de multișor pe întinsul bălților bogate ale cîmpiei și de-a lungul și de-a latul gîrlelor de deal cu mrene și cleni. Mișcarea și culorile priveliștilor mi-au încîntat și vrăjit de atîtea ori ochiul și mintea, încît sînt recunoscător celor care m-au deprins cu acest meșteșug... al pescuitului".

DIN PARTEA AUTORULUI

Hotărîndu-mă să-l găsesc pe păgubaș și să-i înapoiez carnetul, m-am dus chiar a doua zi după-amiază la magazinul „Delta Dunării". Venise ciortănică. Lume multă. Dulce crapul!

Mi-am luat inima în dinți:

— Tovarăși, nu se află pe aici vreun pescar amator care-a pierdut un carnet...

N-am să mi-o iert niciodată.

Zeci de ochi necruțători s-au întors spre mine...

★

Mîine plec și eu la pescuit. La Comana, pe valea Neajlovului!

Mi-am scos și carnet! De la filială...

Vlad MUȘATESCU
Fotografiile autorului

Fotografia vine să dezmintă o prejudecată. Femeile pescuiesc, au multă răbdare..., uneori prind și pește. Chiar dacă peștele se ademenește în condiții de deplină liniște...

1

Imagini din R.D. Vietnam

2

1 Poporul R. D. Vietnam se pronunță cu hotărîre împotriva dictaturii diemiste din Vietnamul de sud și a uneltirilor protectorilor americani ai clicii de la Saigon, care împiedică în fel și chip reunificarea pașnică a Vietnamului. În fotografie : o uriașă demonstrație a locuitorilor din Hanoi — capitala R. D. Vietnam — pentru reunificarea țării.

2 În cei 16 ani care au trecut de la proclamarea — la 2 septembrie 1945 — a Republicii Democrate Vietnam, industria țării a luat o mare dezvoltare. În fotografie: aspect de pe șantierul uzinei de îngrășăminte chimice de la Lam-Thao, construită cu ajutorul U.R.S.S. Echipată cu utilaj modern, uzina va produce încă în acest an 100.000 tone îngrășăminte.

3

3 Numeroase case de odihnă sînt puse la dispoziția oamenilor muncii din R. D. Vietnam. Printre acestea este și casa de odihnă de la Sam-Son, situată într-un pitoresc cadru natural.

4

4 Cea mai modernă piscină din R.D. Vietnam, dispunînd de două bazine de înot, două tribune, săli de antrenament etc., a fost recent inaugurată la Haifong.

CARTI

ISTORIA LIMBII ROMÎNE LITERARE

De curînd a apărut în librării primul volum din Istoria limbii romîne literare *de Al. Rosetti și B. Cazacu.*

Rod al unei munci îndelungate, al unei vaste și minuțioase documentări științifice, această lucrare, punînd în valoare întreaga bibliografie anterioară a problemei, are meritul de a urmări, în primul rînd, „modul în care s-a ajuns la aspectul normal, de astăzi, al limbii literare" și în al doilea rînd, cum ne-o mărturisesc autorii, de a ne arăta „cum au apărut diversele stiluri ale limbii literare și cum s-au dezvoltat ele, influențîndu-se reciproc".

Deosebit de interesantă ni se pare poziția pe care o adoptă profesorii Al. Rosetti și B. Cazacu în divergența de opinii privind interpretarea conceptului de limbă literară și, ca urmare, în problema stabilirii începuturilor limbii noastre literare. Dacă unii lingviști susțin că limba română literară s-a format în perioada constituirii națiunii, adică în perioada celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, iar alții caută începuturile limbii romîne literare în creația populară orală, anterioară ca vechime secolului al XVI-lea (ceea ce ar rămîne drept o simplă supoziție, întrucît lipsesc textele care ar putea dovedi caracterul literar al vechiului folclor), autorii adoptă în această problemă o poziție mult mai justificată, mai științifică. Pleciînd de la ideea că prin noțiunea de limbă literară se înțelege limba comună a unui popor, supusă normelor gramaticale și lexicale, autorii Istoriei limbii romîne literare se situează pe poziția celor care susțin că începuturile limbii romîne literare sînt strîns legate de primele texte tipărite.

Pornind, astfel, de la cele dintîi texte românești, care datează din prima jumătate a secolului al XVI-lea — întîiul document păstrat este, după cum se știe, scrisoarea boierului Neacșu din Cîmpulung către Hans Benkner, judele Brașovului, în anul 1521 — autorii ajung să realizeze în acest prim volum o adevărată sinteză a dezvoltării limbii romîne scrise, de-a lungul istoriei.

În ce privește prezentarea acestei sinteze, Al Rosetti și B. Cazacu își însușesc concluziile la care au ajuns învățații sovietici care, bazați pe cercetarea faptelor istorice, constată că limba literară nu reprezintă numai un rezultat al unei îndelungate tradiții culturale, fiind purtătoare în masă a celor mai complexe și mai variate forme ale culturii, dar ea este, în același timp, mai ales, „un proces în dezvoltare".

Inițiativa de a se edita o istorie a limbii literare romîne e cum nu se poate mai binevenită. Problemele limbii literare au depășit în anii noștri sfera strictă a specialiștilor; ele interesează tot mai multe categorii de oameni cu diverse preocupări. Începutul publicării unei lucrări de acest gen, întocmită cu competență și răspundere științifică, e un ghid prețios în orientarea și informarea cititorilor.

Fănică N. GHEORGHE

Balerinii Magdalena Popa și Sergiu Stefanski.

La capătul primului an

Acum un an a coborît pe peronul Gării de Nord un grup de tineri: patru fete și un băiat. Se întorceau din orașul „Călăreților de aramă", din Leningrad, unde uceniciseră la școala neîntrecutei științe și arte a dansului rus. Tinerii erau: Magdalena Popa, Luminița Dumitrescu, Elena Dacian, Liliana Diaconescu și Sergiu Ștefănescu, care au fost angajați la Teatrul de Operă și Balet din București.

La capătul primului an de activitate scenică învățămintele deprinse au și început să dea roade. Întîi au fost dansurile de recital. Pe scenele cluburilor din întreprinderi, în spectacole, în fața camerei de luat vederi a Televiziunii au apărut Magdalena Popa în fragmentul din „Spartacus" și Liliana Diaconescu în „Gayaneh" de Haciaturian; „Valsul" de Maurițiu Vescan a fost dansat de Elena Dacian împreună cu Gabriel Popescu, iar în cel de Emanoil Ionescu a apărut Luminița Dumitrescu. Premierele parțiale ale Teatrului de Operă și Balet, acele spectacole în care un nou interpret intră într-un rol dansat de alți balerini, le-au permis noii apariții tinerilor din „grupul de la Leningrad": Magdalena Popa în Masa-mare, Luminița Dumitrescu în Păpușa din „Spărgătorul de nuci" sau Sergiu Ștefănescu în Trubadurul din „Romeo și Julieta". Deci un început promițător.

VARIA

MARK TWAIN ȘI MAȘINA DE SCRIS

Primul manuscris literar din lume dactilografiat a fost „Aventurile lui Tom Sawyer".

În 1870, Mark Twain, care se plimba liniștit pe una din străzile orașului Boston, a zărit într-una din vitrine o mașină cum nu mai văzuse pînă atunci. Curios din fire, a intrat în magazin, unde patronul i-a

demonstrat funcționarea mașinii. Scriitorul a devenit proprietarul ei, contra sumei de 125 de dolari.

Editorul Bliss a fost cuprins de o adevărată încîntare primind acest prim manuscris dactilografiat, iar Mark Twain a fost obligat să promită în mod solemn că nu-și va mai aduce niciodată la editură operele scrise de mînă.

MUZICA

LA CE LUCREAZĂ COMPOZITORII NOȘTRI

Am stat de vorbă cu cîțiva dintre compozitorii noștri despre lucrările ce le pregătesc în vederea noii stagiuni muzicale. Iată răspunsurile care ne-au fost date.

ION CHIRESCU, artist al poporului, laureat al Premiului de Stat:

— Lucrez la trei cîntece de masă care exprimă ideea de pace și prietenie și la trei coruri *a Cappella*. Completez totodată colecția de cîntece și coruri pentru tineret și copii care va cuprinde în întregime circa 25 de lucrări. Am în pregătire și cîteva armonizări din folclorul nou.

ZENO VANCEA, maestru emerit al artei, laureat al Premiului de Stat:

— Am terminat tocmai un concert pentru orchestră. Am început lucrul în vederea realizării unei suite simfonice și a unui nou balet.

LAURENȚIU PROFETA:

— Am terminat de curînd muzica pentru filmul „Vară romantică" după scenariul lui Octav Pancu-Iași. În momentul de față lucrez la muzica pentru baletul intitulat „Prinț și cerșetor", după Mark Twain, autorii libretului fiind Oleg Danovschi și Ionel Hristea. Am de asemenea în lucru cîteva cîntece de masă și o cantată pentru copii.

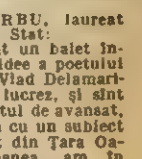

GHERASE DENDRINO, laureat al Premiului de Stat:

— După o pauză de cîțiva ani în muzica ușoară, voi reveni cu cîteva noi compoziții la care am început să lucrez.

FILARET BARBU, laureat al Premiului de Stat:

— Am terminat un balet într-un act, după o idee a poetului bănățean Victor Vlad Delamarina. Actualmente lucrez, și sînt într-un stadiu destul de avansat, la o nouă operetă cu un subiect contemporan luat din Țara Oașului. De asemenea, am în pregătire, pentru viitoarea stagiune, o operetă-revistă.

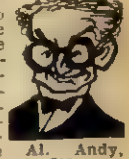

ELLY ROMAN

— Lucrez la o suită de cîntece pe versuri de Cicerone Theodorescu, intitulată „Suită dobrogeană". De asemenea dau o ultimă formă muzicii noului concert-spectacol de Al. Andy, Mircea Crișan și Radu Stănescu, a cărui premieră va avea loc pe scena Teatrului satiric-muzical „Constantin Tănase".

FLORENTIN DELMAR:

— Pregătesc muzica noului spectacol al Teatrului de Estradă al regiunii București. De asemenea am început lucrul în vederea realizării unei comedii muzicale.

EUGEN TEGER:

— Am în pregătire două coruri și o suită de cîntece ostășești. Totodată am în lucru și cîteva melodii de muzică ușoară.

N. SANDU

DISC

HEBRIDELE

...un grup de insule din apropierea coastelor Scoției au inspirat lui Felix Mendelssohn-Bartholdy compunerea unei uverturi (op. 26) în care tînărul muzician — pe atunci avînd numai douăzeci de ani — cîntă frumusețea și poezia aspră a mării nordice. Imaginea insulelor pierdute în ceață își găsește în melodiile și orchestrația abilă a compozitorului corespondențe sonore, pline de culoare. Înregistrarea uverturii, în interpretarea Orchestrei simfonice a Radiodifuziunii din Berlin, dirijată de Horst Stein, sună cu o remarcabilă claritate a timbrelor, datorită realizării tehnice ireproșabile a casei de discuri „Deutsche Schallplatten Eterna".

„LINIȘTEA MĂRII ȘI CĂLĂTORIE FERICITĂ"

...altă uvertură (op. 27), cu temă asemănătoare, a fost compusă în același an de compozitorul îndrăgostit de peisajul schimbător al mării. Deși aflat în preajma apelor însorite ale Mediteranei, Felix Mendelssohn-Bartholdy ducea dorul mării Scoției și scria: „Marea este și va rămîne pentru mine drept cea mai mare frumusețe a naturii". Uvertura cu titlul de mai sus, compoziție descriptivă strălucitor orchestrată, a fost înscrisă în programul primului concert dirijat de Mendelssohn-Bartholdy la Gewandhaus din Leipzig. Înregistrarea, în aceeași interpretare de mai sus, aparține de asemenea casei de discuri berlineze.

VIBRAȚIA POEZIEI RUSE,

...a naturii și peisajului rus, sună cu adînci rezonanțe în „Serenada pentru orchestră de coarde" (op. 48) de Piotr Ilici Ceaikovski. Compoziție de o deosebită gingășie, plină de grație și lirism, ea cuprinde teme ușor de reținut, cea ce a făcut ca „Serenada" să fie extrem de populară. În partea finală („Tema russo") orchestra de coarde dirijată de Mircea Cristescu ne transmite cu autenticitate mișcarea dansului rus. Înregistrarea „Electrecordului" are o bună calitate sonoră.

„EINE KLEINE NACHTMUSIK"

...(„Mica serenadă") reprezintă pentru creația lui W.A. Mozart o culme a măiestriei și dăruirii sale melodice. Ea este construită în forma unei simfonii, cu cele patru părți clasice.

Melodiile pline de grație și nenumăratele dansuri, alternanța temelor întristate cu a celor debordînd de optimism, transformă „Mica serenadă" într-un tablou muzical de o neasemuită bogăție a culorilor. Discul este realizat cu contribuția orchestrei de cameră sub conducerea lui Mircea Cristescu.

PRIMUL CONGRES AL OAMENILOR DE CULTURĂ DIN CUBA

La Havana se vor întîlni, în cadrul unui congres, primul de acest gen în istoria culturală a Cubei, toți scriitorii, actorii, compozitorii, sculptorii și arhitecții care participă la marea acțiune de culturalizare a maselor din Cuba. După cum se știe, anul 1961 reprezintă pentru Cuba, între altele, anul bătăliei pentru alfabetizarea întregii populații. Primul congres al celor care și-au dat contribuția la această acțiune va trece în revistă realizările de pînă acum și va defini sarcinile pentru viitor.

Reportaj din viitor

Visurile oamenilor de a dispune de mijloace cu care să producă bunuri mai multe și mai frumoase ori cu care să poată zbura în alte planete și-au găsit mai întîi oglindirea în basmele despre covorul fermecat, despre palatele construite peste noapte, despre cizmele de șapte poște. Mai tîrziu, o dată cu dezvoltarea științei, aceste visuri s-au reflectat în literatura de anticipație.

Dar oricît de bogată a fost fantezia autorilor romanelor științifico-fantastice, ea a fost depășită de realitatea zilelor noastre. S-a spus în glumă că începînd de la 12 aprilie 1961, ziua în care Iuri Gagarin a făcut epocalul său zbor în Cosmos, scriitorii de anticipație ar trebui să se recalifice ca... autori de romane istorice.

Dar nu e vorba numai de zborurile în Cosmos. Vă invităm acum la o scurtă călătorie pe Pămînt, în acele locuri unde există realizări, fapte „obișnuite", care depășesc tot ce oamenii au visat sau citit în romanele științifico-fantastice. Vă invităm la o călătorie în țara lui Gagarin și Titov.

O revoluție în metalurgie

Ne aflăm la Leningrad, splendidul oraș de pe malurile Nevei. Vizităm o uzină metalurgică. Aici, în cuptoare se topește metalul, iar pe poarta uzinei ies tot felul de produse finite: tablă, șine de cale ferată, țevi etc. Oricît ai căuta însă, în uzină nu găsești nici un laminor. Profilele se obțin direct din turnare. Cum?

Pentru a înțelege procedeul, să pornim de la o foarte simplă experiență de fizică. Luăm un vas cu apă și apropiem de suprafața lichidului o vergea metalică. În momentul cînd s-a produs contactul, ridicăm încet vergeaua. O clipă, apa, care aderase la metal, se ridică și ea, datorită așa-numitei forțe de aderiune superficială.

Doctorul în științe tehnice prof. Alexandr Vasilievici Stepanov, de la Institutul pedagogic „Herțen" din Leningrad, pornind de la această proprietate a lichidelor, a inventat un nou sistem de turnare a pieselor metalice, pe care savanții îl consideră o adevărată „revoluție în metalurgie".

Iată instalația lucrînd: Un vas enorm conține metal în stare lichidă. O macara coboară spre suprafața lichidului o placă metalică groasă de numai 0,5 mm. Imediat ce aceasta din urmă a atins lichidul, macaraua începe să o ridice. Datorită forței de aderiune superficială, o coloană de metal lichid se ridică și ea „lipită" de placă, fiind solidificată simultan de un jet de aer rece. Ea ține acum locul profilului inițial, pe care îl reproduce în toate detaliile. Apoi, noua coloană este răcită, astfel că tot timpul se obține din vas o bandă neîntreruptă de metal.

Firește, în locul tablei poate fi o șină, o țeavă sau oricare alt profil. Piesele pot fi tăiate chiar în cursul procesului de producție, direct la dimensiunile dorite, eliminîndu-se astfel complicatele și costisitoarele prelucrări cu laminorul, freza etc.

Această uzină nu funcționează încă, ea aparține însă viitorului apropiat. În laboratorul profesorului Stepanov există de pe acum instalații care folosesc procedeul de mai sus și obțin rezultate excelente. În afara economiilor rezultate, noua tehnologie face posibilă completa automatizare a acestei ramuri a industriei metalurgice și permite ca procesul de turnare și prelucrare a metalelor să decurgă neîntrerupt, deoarece în baia de metal topit pot fi adăugate în continuu noi cantități de materie primă.

În 10 zile 5 oameni înalță un bloc!

Nahodka este un punct mic pe harta Siberiei. Un orășel în construcție, menit să devină centru important. Iată însă că de pe acum el a devenit vestit printr-un record neobișnuit: un bloc cu mai multe etaje a fost ridicat în zece zile de către cinci oameni. Un adevărat record mondial!

Cum a fost posibilă o asemenea realizare? Constructorii din Nahodka au folosit o nouă metodă: clădirea este montată din... apartamente întregi prefabricate.

Ca să urmărim procesul tehnologic, trebuie mai întîi să facem un popas la fabrica unde se produc apartamentele.

Agregatul care le fabrică este de construcție simplă și are o productivitate deosebit de ridicată — afirmă specialiștii. Aci se produc „seturi" de camere monolite, cărora li se adaugă instalația electrică — firele, prizele, pînă

Cronica faptului divers

ÎN SECOLUL XXI

Reporter:
CIC DAMADIAN

— Mai povestește-mi o dată, străbunicule, povestea aceea tristă de pe vremea cînd mai exista capitalism în lume.

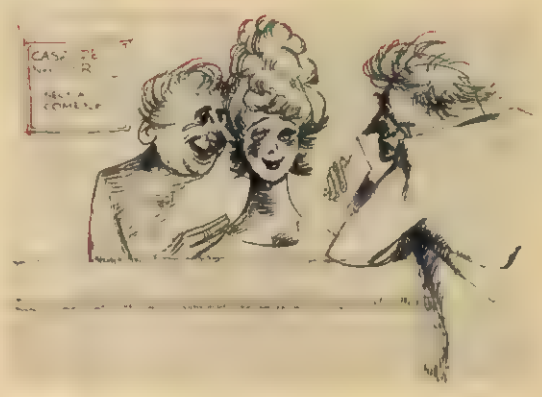

— Doriți ochii căprui? Cred că ochii doamnei ar fi mult mai potriviți pentru o fetiță blondă!

ul apropiat

și lămpile — instalațiile de apă, li se montează ferestrele și ușile. Ușile se încuie, iar cheile pot fi predate viitorului locatar. Apoi monolitul este încărcat într-un camion.

Și acum să mergem pe șantier. Iată, camioanele cu camerele gata montate sosesc unul după altul. Macaralele uriașe le ridică de parcă ar fi cuburi într-un joc de copii, apoi patru specialiști în montaj și un sudor le fixează la locul lor.

Apartamentele pot fi cu una, cu două sau cu trei încăperi.

Recordul despre care vorbeam mai sus a fost realizat la prima încercare. Se apreciază că ulterior timpul de montare va fi micșorat.

În curînd se vor ridica blocuri spațioase în numai cinci zile.

...Nu vă amintește aceasta de basmele cu Făt-Frumos care construiește palate peste noapte?

Case construite începînd cu acoperișul

De mii de ani oamenii clădesc locuințe, dar fie că e vorba de colibe sau de castele, ei au înălțat pereții — din lemn, lut, cărămidă sau piatră — întotdeauna de la fundament către acoperiș. Dacă e vorba de o casă cu mai multe etaje, toată lumea știe că mai întîi se construiește parterul și că ultimul cat e... ultimul. Iată însă că în Leningrad, pe strada Magnitogorsk, s-au construit case și altfel, începînd cu... acoperișul.

Mai întîi, ca pe orice șantier, se fac săpături, se instalează cablurile și țevăria subterană. Apoi, pe o fundație de beton se

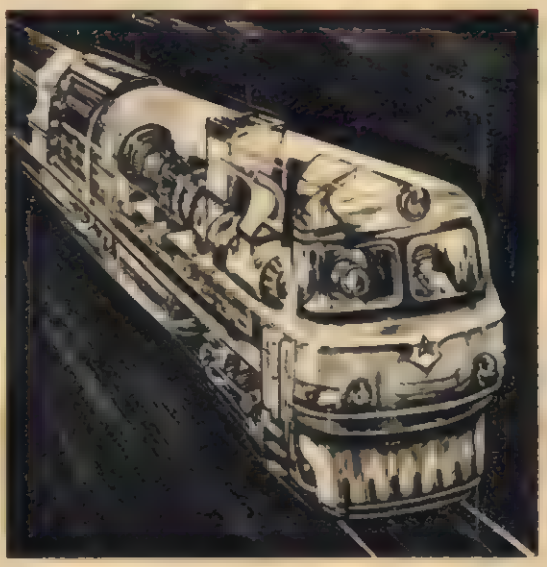

ridică zece stîlpi, de asemenea din beton, înalți cît viitoarea clădire, în vîrful cărora se fixează macarale speciale acționate hidraulic. La sol se construiește acoperișul, se așază tabla, jgheaburile de apă. Cînd acoperișul e gata, macaralele îl ridică la locul care îi este destinat. Pe planșeul rămas liber se asamblează, din panouri prefabricate, apartamentele care constituie etajul III, se pun ferestrele, parchetul, băile, se montează scara, instalațiile de calorifer, electrice și sanitare, se tapetează pereții cu material plastic. Macaralele ridică apartamentele și montorii le fixează sub acoperiș. Etajul III e gata! După aceeași metodă se ridică etajele II și I, iar parterul se construiește la locul lui. Ultima operație: demontarea macaralelor.

Ce avantaje prezintă această metodă?

Aduce mari economii, căci elimină de pe șantiere schelele, iar timpul de lucru se reduce foarte mult: o casă cu trei etaje este gata de locuit la două luni după ce în fabrică s-a turnat primul panou prefabricat. Curînd, la Leningrad se va ridica un cvartal întreg folosindu-se această metodă.

Turbo-locomotiva

În gară. Vagoanele formează o garnitură lungă, în capul căreia se află o locomotivă asemănătoare cu o locomotivă diesel-electrică. De fapt este însă o turbo-locomotivă, al cărei motor este acționat de o turbină cu gaz. Ea poartă marca uzinei din Kolomna.

Soarta turbinei cu gaz este deosebită de a celorlalte motoare. De pildă, motorul cu explozie a lucrat întîi pe pămînt, apoi s-a ridicat în văzduh, pe bordul avioanelor. Turbina cu gaz și-a luat zborul chiar de la naștere, fiind folosită mai întîi la avioane; abia după o relativ îndelungată folosire în aer ea a „aterizat". S-a construit un autobuz cu turbină; acum, o locomotivă.

Turbo-locomotiva dezvoltă o viteză de 100 km pe oră și are o putere de 3.500 CP (cea mai puternică locomotivă diesel nu depășește 3.200 CP). Pe acoperiș sînt montate prizele pe unde intră aerul, care este apoi absorbit de un compresor. Aici este comprimat la 6 atmosfere, încălzit la o temperatură de 235° C, imprimîndu-i-se totodată o viteză de 110 m/sec. În starea aceasta, aerul intră în turbină și, lovind paletele, le rotește cu 8.500 turații pe minut.

Noul tip de locomotivă are numeroase calități. Datorită sistemului de transmisie directă cu care este înzestrată, la construcția ei se economisește o mare cantitate de cupru. Faptul că lucrează la temperaturi înalte îi mărește randamentul pînă la 30% (față de 4-9% la locomotivele cu aburi). Turbo-locomotiva poate folosi orice fel de combustibil: lichid, cărbune sau chiar gaze naturale.

Menționăm că, cu cît e mai coborîtă temperatura mediului ambiant, cu atît e mai mare forța și economicitatea motoarelor turbo-locomotivei. În consecință, această mașină poate fi folosită cu succes iarna, și în special în regiunile nordice.

Aliajele viitorului

...H.G. Wells, într-una din povestirile sale științifico-fantastice, descrie o scară de „frînghie" din fire subțiri ca de păianjen însă atît de rezistentă încît putea să susțină cîțiva oameni în același timp. Autorul n-a putut să comunice cititorilor din ce era făcută scara, pentru simplul motiv că pe atunci un astfel de material nu exista.

Astăzi însă există. L-au produs un grup de cercetători din Moscova. Este vorba de un aliaj special, foarte ductil și rezistent.

O bară de oțel rezistă la o presiune de 20 kg pe milimetru pătrat; o bară din noul aliaj suportă o sarcină de 1.400 kg pe fiecare milimetru pătrat.

Aliajul — declară specialiștii — are numeroase aplicații în tehnică. Deocamdată, procesul tehnologic de obținere a acestuia este încă costisitor și complicat, însă se lucrează pentru găsirea unor metode mai convenabile de fabricare pe scară industrială. Nu e departe ziua cînd el va intra în producție, ducînd la o scădere considerabilă a consumului specific de metal.

...În călătoria noastră imaginară am descris doar cîteva aspecte ale viitorului foarte apropiat. N-am vorbit despre multe lucruri — despre automatele care lucrează pe ogoare, despre „medicul electronic", care pune diagnosticul fără nici o eroare, despre „agrofabrici", unde în tot cursul anului se obțin recolte bogate de legume și de fructe, și despre multe alte realizări care vor sta curînd la dispoziția tuturor, în țara constructorilor comunismului.

„Chezășia dezvoltării rodnice a științei stă în legătură indisolubilă cu munca constructivă a poporului, cu practica construcției comuniste" — se subliniază în proiectul de Program al P.C.U.S. Toate realizările științei sovietice apropie triumful comunismului, contribuie la făurirea unei vieți tot mai îmbelșugate și mai pline de bucurii pentru cei care construiesc noua societate.

Dan LĂZĂRESCU

— Petrică, ne-au sosit la masă prietenii din Alaska!

— Ai să întîrzii la serviciu...
— Azi n-am serviciu. Uiți că ieri am lucrat 5 ore?

— Cum să-l convingem pe bunicu' să-și tale barba? Are 165 de ani și parc-ar avea 300.

O VÎNĂTOARE DE TIGRI ÎN SUMATRA

Pînă la sfîrşitul secolului trecut numărul călătorilor romîni care au ajuns pe alte continente este extrem de redus. Şi, dintre aceştia, şi mai puţini au fost acei care au împărtăşit prin conferinţe sau prin scris cele aflate departe de ţara lor.

Totuşi, unii au făcut-o. Printre ei se află şi C. Eberle, originar din Transilvania şi stabilit la Zimnicea. Numele lui a fost însă de mult dat uitării.

Pasionat vînător, el a făcut, cu sprijinul unor prieteni, o deosebit de interesantă călătorie în Sumatra. Mai bine de 13.000 km a trebuit să parcurgă din dunărenea Zimnice pînă în îndepărtatul Extrem Orient pentru a cunoaşte această frumoasă insulă, ce se afla pe atunci — ca întreaga Indonezie — sub cumplita împilare a colonialiştilor olandezi.

Notele de călătorie ale lui Eberle sînt bogate în descrieri ale florei şi faunei din Sumatra, înfăţişează oameni şi obiceiuri, povestesc întîmplări de vînătoare. Fără a avea un stil deosebit şi fără pretenţia spiritului de observaţie al călătorilor cu pregătire ştiinţifică, aceste însemnări constituie totuşi frumoase pagini din memorialistica romînească de călătorii din veacul trecut.

După ce descrie călătoria de la Constanţa la Medan, Eberle se opreşte atent asupra celor văzute şi întîmplate de-a lungul celor 312 km străbătuţi în Sumatra între 22 decembrie 1895 şi 22 ianuarie 1896.

„Duminică 22 decembrie dimineaţa, la orele 4 — scrie el — atingerăm coasta Sumatrei. Deoarece aicea sînt multe locuri joase şi pentru că era prea întuneric ca să intrăm în fluviul Deli, se aruncă ancora. După orele 6 ne îndreptarăm de-a lungul coastei. Era o plană, cu păduri dese şi foarte mlăştinoase... Mlaştinile Mangrove ale coastei sînt de o întindere de mai multe poşte şi furnică de porci sălbatici, aligatori şi maimuţe, pe cînd, în aer, nenumăraţi uliţi îşi fac jocul lor. În apă înoată un mare număr de peşti de mare şi multe bărci de pescuitori animă apa coastei"

Înainte de a porni spre interiorul insulei, călătorul romîn face un popas la Medan. Pregătirile necesare călătoriei şi vînătorilor o dată terminate, ei se îndreaptă spre regiunea stăpînită de sultanul din Serdany.

„... Acolo unde omul n-a întrebuinţat toporu-i stîrpitor — arată el în primele sale impresii asupra naturii — se vede încă pădurea virgină în originala ei sălbăticie şi exuberanţă. Cîte un copac înalt aminteşte de copacii noştri de sămînţă din pădurile tăiate. Aceşti veterani, rămăşiţe ale pădurilor virgine, cînd nu sînt copaci roditori sînt sau arbori veninoşi Ringas, al căror suc se zice că produce anumite boli, sau Kajy-buta-buta, al cărui suc chioreşte, sau în fine copaci cu roiuri de albine, cu trunchiurile înalte şi drepte şi coroane relativ mici. Nu ţi-e permis de a te atinge de aceştia din urmă, fiindcă sînt proprietatea sultanului".

Joi 26 decembrie 1895 este o zi de popas într-un sat indigen din apropiere de Loboque-Pekam. Aici, Eberle are prilejul să cunoască îndeaproape modul de viaţă al „batacilor", cum le spuneau europenii indigenilor. El descrie locuinţele lor, făcute dintr-o împletitură de scoarţă de arbori şi aşezate pe pari înalţi. Acoperişul, construit din scoarţă de palmier, este împodobit cu sculpturi în lemn.

Dar iată că popasul îi oferă prilejul primei vînători. Nişte elefanţi devastaseră cu o noapte înainte plantaţia şefuiui satului, care le jurase cruntă răzbunare. „Furia şefului era justificată — remarcă Eberle. Devastaţia era într-adevăr îngrozitoare, deoarece toată cîmpia era parte mîncată, parte călcată în picioare... Ajungînd în sfîrşit în junglă, auzirăm din depărtare deja sfărîmarea crengilor de către elefanţi".

Încet şi cu băgare de seamă vînătorii se apropie pînă la treizeci de paşi de un uriaş animal. Patru puşti îşi slobozesc focurile şi în acelaşi timp un freamăt de cutremur pune stăpînire pe întreaga fire. Ce se întîmplase? Vînătorii nimeriseră din nebăgare de seamă în mijlocul unei turme de elefanţi. Animalele, speriate de detunături, o luaseră la goană, sfărîmînd tot ce le stătea în cale şi făcînd să se cutremure pămîntul sub greutatea lor. Elefantul lovit căzuse între timp în genunchi, înfigîndu-şi colţii în pămînt. Acest succes prilejui mare bucurie în sat, atît pentru faptul că astfel aceşti duşmani ai plantaţiilor şi culturilor fuseseră goniţi, cît şi pentru bogatul ospăţ ce avea să aibă loc.

Dar cea mai frumoasă vînătoare a avut loc cîteva zile mai tîrziu cînd, după o îndelungată pîndă la lumina argintie a lunii, a fost vînat un „tigru regal". Ivirea stăpînului junglei, care călca maiestuos şi scotea cîte un „răgnet" ce înfiora întreaga suflare, aproape că l-a paralizat de emoţie pe vînător. Dar după cîteva clipe, cu sînge rece, el apăsă pe trăgaciul carabinei.

Un urlet teribil răscoli tăcerea şi tigrul făcu o săritură de acrobat, încercînd să dispară în jungla. Rana îi era însă mortală şi după cîteva zvîrcoliri se întinse moale la pămînt. „O tăcere de moarte domnea în jungla — povesteşte Eberle. Numai maimuţele speriate scoaseră un ţipăt de spaimă, în timpul cînd fugeau în toate părţile. Tigrul îşi dase sufletul în apropierea noastră... După trei ore de mare atenţie auzirăm întîi încet, pe urmă tot mai tare, un vuiet cauzat de crengi ce trosneau. Era tigroaica, care înconjura cadavrul în cercuri din ce în ce mai mici. Mirosea oare bestia primejdia sau sîngele soţului ei ucis? Deoarece îi vedeam ochii ei verzi, împuşcarăm iarăşi deodată. Tigroaica căzu moartă deoarece un glonţ îi sfărîmase craniul, iar cel de al doilea străpunsese vertebra gîtului. Cînd răsunară împuşcăturile strigarăm ura, rezultatul vînătorii noastre fiind aşa cum rareori alţi muritori l-au obţinut. Ochii ne străluceau de bucurie şi uitate erau împunsăturile de mosquitos şi muşcăturile lipitorilor". Cei doi tigri au fost apoi legaţi de nişte prăjini lungi de bambus şi tîrîţi în sat, fiecare exemplar fiind purtat de cîte patru oameni.

Timpul trece însă pe nesimţite. După o sărbătorire a revelionului anului 1896 la lumina focurilor de artificii aprinse de muncitorii de pe plantaţia unui colonist olandez şi după alte cîteva vînători izbutite, călătorul romîn ajunge la 19 ianuarie în regiunea Labuan, o adevărată patrie a crocodililor. Aici, zeci şi zeci de kilometri sînt parcurşi numai cu luntrea. Căldura era insuportabilă. „Abia puteam pune mîna pe teava puştii mele — notează călătorul — atît era de înfierbîntată de razele soarelui".

Ultimele însemnări despre călătoria sa în Sumatra, Eberle le consacră celor văzute şi aflate despre locuitori.

Descriind exploatarea populaţiei băştinaşe şi înapoierea economică a Sumatrei, călătorul romîn arată că nesăţioşii colonialişti olandezi împărţiseră teritoriul insulei în şapte districte, pe care amenajaseră 321 de plantaţii de tutun cu o suprafaţă totală de 513.593 ha. El notează faptul că într-un singur an, în 1895, colonialiştii realizaseră numai din recolta de tutun un profit de 80.000.000 franci aur.

La întoarcerea spre patrie Eberle vizitează pitoreasca insulă Pola Penang din apropierea coastei malaieze, apoi, la 28 ianuarie 1896, ajunge în Ceylon, unde face un scurt popas pentru a admira frumuseţea şi pitorescul „insulei rubinelor".

Întors în patrie la 2 martie 1896, Eberle îşi publică impresiile de călătorie sub titlul „Întîmplări de vînat şi voiaju în Sumatra". Din aceste însemnări am prezentat şi noi pagina de faţă.

Val TEBEICĂ

Iată trei fotografii reproduse din volumul scris de C. Eberle despre călătoria sa în Sumatra:

① Un sat lacustru din Sumatra.

② O colibă în umbra junglei.

③ Vînătoarea a fost încununată de succes. Tigrul a fost răpus...

ISTORIE și literatură

CID CAMPEADOR

În iarna anului 1636, cînd celebrele tirade ale lui Corneille reînviau povestea dragostei dintre don Rodrigo și dona Himena, Cidul își cucerise demult locul printre cei mai cunoscuți eroi ai legendelor cavalerești.

Don Rodrigo Laynez de Vivar, supranumit Cid Campeador, a devenit personajul legendar al baladelor și romanelor cavalerești după trecerea a numai cîțiva ani de la moartea lui, adică la începutul secolului al XII-lea. Eroul este cîntat într-un amplu poem intitulat „Chronica del famoso caballero Cid Ruy Diaz Campeador", datînd probabil de peste nouă veacuri și a cărei primă ediție tipărită a apărut la Burgos în anul 1511; despre el s-au compus nenumărate „romances", iar în 1618 scriitorul spaniol Guillen de Castro prezintă pe scenă la Valencia drama sa „Las Mocedades del Cid", din care Corneille se inspiră direct.

Chipul eroului spaniol ne apare în confruntarea acestor opere literare atît de contradictoriu, încît te întrebi nimit dacă este vorba despre același personaj.

Care dintre aceste portrete să fie mai apropiat de trăsăturile Cidului din realitate? Să fi fost oare don Rodrigo asemănător eroului din drama lui Corneille, cavalerul fără teamă și prihană pe care soarta îl silește să răzbune insulta adusă tatălui său, don Diego, într-un duel în care-l va ucide pe părintele iubitei sale, Himena, contele de Gomez? Sau poate Cidul a fost, așa cum ni-l prezintă Castro, un măreț erou, neînfricat în luptele cu maurii și curtean rafinat?

Iată-l acum și pe eroul cîntat în „romances": *„Cavalerul se avîntă în luptă/ Și smulge fecioara din prea prihănite mîini"*. Precursor al lui Don Juan, el este gata oricînd, pentru ochii frumoși ai unei done, să se lase antrenat în cele mai inegale lupte din care iese, bineînțeles, învingător. Iar dacă ar trebui să ni-l imaginăm pe don Rodrigo numai din descrierea cronicii rimate, am avea în față chipul unui feudal războinic care și-a petrecut întreaga viață în lupte.

Să pornim, după acest sumar tur de orizont literar, o incursiune către izvoarele istoriei, oprindu-ne călătoria la sfîrșitul primului veac al mileniului nostru. Către vara anului 1092 un plic de cavaleri în zale se strecurau prin întuneric, de-a lungul nestatornicului rîu Guadalaviar, către meterezele Valenciei.

— Senores — spuse trufaș cavalerul din frunte — vom avea în curînd bogățiile și femeile Valenciei la picioarele noastre.

Chipul uscățiv de după viziera ridicată a armurii celui ce vorbise trăda un om de peste 45 de ani.

— Vom da o raită prin seraiul lui Djehaf, nobile Cid — îi răspunse rîzînd un cavaler cu turban.

Cum se poate să fie vorba de un om trecut de 45 de ani? Doar în perioada marii victorii care l-a consacrat, Cidul trebuie să fi fost nespus de tînăr?— se va întreba nedumerit cititorul. Și apoi ce caută un cavaler de lege islamică în suita Cidului, dușman neîmpăcat al maurilor?

Să ascultăm din nou explicațiile istoriei. Don Rodrigo Laynez de Vivar s-a născut prin anul 1045; așadar, în perioada asediului Valenciei se apropia de împlinirea a 47 de ani. Cît privește înfățișarea lui de înflăcărat luptător împotriva maurilor, aceasta se datorește aproape în exclusivitate felului cum este prezentat în drama lui Guillen de Castro. Scrisă într-o perioadă cînd regii spanioli duceau, sub masca cruciadelor, o sîngeroasă prigoană împotriva musulmanilor de pe cuprinsul Peninsulei Iberice, piesa lui de Castro l-a transformat și pe Cid într-un campion al acestor lupte. În realitate, secolul al XI-lea cunoaște cu totul alte relații între spanioli și mauri. Vechiul și puternicul califat al Cordovei se destrămase într-o mulțime de mici stătulețe feudale, focare de înaltă cultură și de rafinată civilizație. Legăturile acestora cu feudalii spanioli erau mult mai apropiate și mai amicale adeseori decît cele dintre înșeși diferitele grupuri de feudali spanioli. În lupta pentru cucerirea Valenciei, care este aproape de apogeul faimei sale, Cidul s-a aliat și cu unii mici suzerani mauri. Întreg asediul care a culminat cu supunerea cetății apărate de unul dintre cei mai iscusiți comandanți de oaste din acea vreme, Djehaf, nu a semănat de loc cu asalturile în cîmp deschis între cavaleri îmbrăcați în zale, nici cu forțarea pătrunderii în cetate pe scări de asediu, așa cum ne sînt înfățișate asemenea bătălii în superproducțiile cinematografice pentru ecran lat. Cidul a cucerit Valencia prin viclenii asemănătoare celor care au dus la înfrîngerea Troiei...

Și acum să ne apropiem de însăși inima legendei: dragostea și căsătoria lui don Rodrigo. Izvoarele istorice atestă că într-adevăr Cidul s-a căsătorit la Burgos cu dona Himena Gomez. Însă această căsătorie nu a fost precedată de faimosul duel care l-a inspirat pe Corneille și, mai mult ca sigur, n-a fost nici măcar o căsătorie din dragoste, ci unul dintre obișnuitele pacte nupțiale între familiile nobililor feudali. Exasperat de nesupunerea lui don Rodrigo, a cărui exilare o ordonase pînă atunci de trei ori fără a avea însă mijloace s-o înfăptuiască, Alfons, regele Castiliei și al Leonului, se hotărî să încerce pe această cale — Himena era vara regelui — să stabilească o legătură cu nestăpînitul cavaler.

Determinantă în formarea chipului legendar al eroului a fost victoria repurtată de Cid împotriva năvălitorilor berberi conduși de Yusuf. În această luptă, el a avut însă alături majoritatea suzeranilor mauri din Spania, pentru care hoardele distrugătoare ale lui Yusuf constituiau un uriaș pericol.

Imaginația scriitorilor l-a transformat pe războinicul erou din cronica rimată, înzestrîndu-l cu înalte calități intelectuale și sufletești, împletind marile pasiuni cu cel mai înalt simțămînt al datoriei. Ea a dăruit literaturii un erou ce depășește cu mult modelul lui cunoscut din istorie.

Mircea HERIVAN
Ilustrație de Tia PELTZ

DE LA FOTOCORESPONDENȚII NOȘTRI

① Hotelul „Argeșul" din Pitești, o construcție modernă cu 4 etaje, dat de curînd în folosință, are 104 camere cu 169 paturi.
② Lacul din Parcul de cultură și odihnă „Vasile Roaită" din Pitești.

Fotografii de I. CRUCEANĂ Pitești

③ În excursie. ④ Trecerea Mureșului la Brănișca — raionul Ilia.

Fotografii de Petru INUREAN Hațeg

⑤ Turiști romîni în croazieră în Crimeea. Îmbarcarea în autocarele Inturistului, la Soci.

⑥ Apus de soare pe mare (Ialta).

Fotografii de Sandu MATIAS Tg. Ocna

mozaic

CE-I NOU ÎN TEHNICĂ

Marele combinat din Magnitogorsk este pe cale să devină întreprinderea cu cel mai înaintat grad de automatizare din întreaga industrie de metale feroase a Uniunii Sovietice.

De pe acum dispecerul secției de preparare a materialului are posibilitatea să urmărească pe ecranul de televiziune transportul materiei prime de la cuptoarele Martin spre liniile de laminare.

Călcatul unui costum în cîteva secunde, iată performanța mașinii automate, construite recent în R.D.Germană.

În afara așezatului hainei și închiderii mașinii, executate manual, toate celelalte operații sînt complet automatizate.

Doi agenți de circulație la o singură intersecție? Da, dar unul din ei e un manechin manevrat mecanic, cu ajutorul căruia municipalitatea din Teheran speră să poată înlocui personalul viu.

Populația orașului a primit inovația cu destule rezerve...

DE PRETUTINDENI

Apa de robinet în chirurgie

În cadrul unui recent congres de chirurgie din R.P.Polonă a fost prezentată o interesantă metodă de folosire a apei de robinet pentru spălarea rănilor după fracturi complicate.

Spălarea plăgii — sub anestezie — cu ajutorul unui furtun sterilizat, atașat la un simplu robinet, are meritul de a o curăța perfect de diverșele corpuri străine, fragmente de os, țesuturi rupte etc., care sînt greu de îndepărtat cu ajutorul metodelor obișnuite. S-a dovedit de asemenea că noua metodă nu prezintă nici un fel de pericol de infectare a plăgii.

De închiriat...

La Mayfair, cel mai „nobil" cartier londonez, funcționează o întreprindere la care doamnele din înalta societate pot împrumuta bijuterii veritabile, limuzine luxoase și „însoțitori". Aceștia din urmă sînt bărbați culți, eleganți și prezentabili, de toate vîrstele și înălțimile.

Chiria pentru un însoțitor este de 4 lire pe seară. Pentru serate se pot închiria tot aici fiților arteziene iluminate electric sau elefanți pe care musafirii să călărească sub clar de lună.

„Melipaks" — spaima insectelor dăunătoare

S-a calculat că în Europa centrală aproape 15% din recolte sînt distruse de insecte și rozătoare.

Dintre substanțele folosite împotriva dăunătorilor au fost preferate — bineînțeles — cele toxice, pentru insecte și inofensive pentru oameni și animale. Totuși, și acestea au un neajuns: ele distrug și insectele folositoare — ca de exemplu albinele. Într-un laborator din Magdeburg (R. D. G.) a fost creat, în urma unor laborioase cercetări, preparatul denumit „Melipaks", care are marele avantaj de a fi toxic pentru insectele dăunătoare dar nu și pentru cele folositoare.

Un locșor pentru dormit

Pentru cele 6 luni cît a durat turnarea filmului „Cleopatra", actrița Elizabeth Taylor și-a închiriat la Surrey-Anglia o casă cu 15 dormitoare, 6 camere de baie și un parc de 14 hectare. Propunerea arhitectului de a se instala și o bibliotecă a fost respinsă, actrița invocînd lipsa de... spațiu.

ÎN EXCURSIE

ORIZONTAL: 1) Regiune descrisă cu multă măiestrie de Mihail Sadoveanu în „Țara de dincolo de negură" și în care excursioniștii întîlnesc azi, la tot pasul, intervenția omului nou și a mijloacelor tehnice moderne pentru valorificarea bogățiilor naturale (2 cuv.). 2) Sat muscelean vizitat de excursioniști pentru pitorescul așezării și pentru arta cusăturilor naționale — Pe malul mării. 3) Măsură de suprafață — Acolo unde excursioniștii se pot plimba cu vaporașele pe primul lac artificial de munte din țara noastră. 4) Fluviu în Suedia — Vîrf în Carpați, cunoscut obiectiv turistic. 5) Operă — Soarele rebusiștilor — De culoarea fragilor. 6) Negustori de apă de pe vremuri, despre care vorbesc vechii cronicari care au călătorit pe meleagurile țării noastre — De acolo plecăm în excursie, acolo ne întoarcem. 7) Curele! — Clădire amenajată pentru cazarea excursioniștilor. 8) Piedică (reg.) — La revedere! 9) Pentru excursiile pe apă — Le întîlnesc excursioniștii pe Bistrița de sus. 10) Animal din țările nordice — Nicolae în familie — Localitate în Corsica. 11) Lume — Pisc și cabană pentru excursioniștii în munții Bucegi. 12) Programul de drum al excursioniștilor (pl.) — Pronume posesiv.

VERTICAL: 1) Localitate între Focșani și Rîmnicul-Sărat, unde excursioniștii pot vizita Muzeul memorial Al. Vlahuță, autorul lucrării „Romînia pitorească". 2) Continentul care atrage cel mai mare număr de excursioniști din toată lumea — Cel de la Mogoșoaia, devenit muzeu, constituie unul dintre obiectivele turistice din apropierea Capitalei. 3) Calc! — Munții noștri atît de bogați în obiective turistice. 4) Așezare în aer liber pentru excursioniști și sportivi — Arborele din care a fost construită corabia Argonauților. 5) Lucrezi pămîntul — În legătură cu cultura pămîntului — Întrebare. 6) Cucu! — Rîu în Alsacia — Animal pe care-l întîlnesc excursioniștii în țările calde. 7) Oraș în U.R.S.S. — La început de file — A ocroti. 8) Guvernator turc al unei cetăți (od.) — Eroul unei cunoscute tragedii de Shakespeare. 9) Articol — Pisc uriaș și cabană pentru cazarea excursioniștilor în munții Făgăraș — Cămașă cu flori. 10) Cea mai mare rezervație naturală din țara noastră, în care excursioniștii pot găsi exemplare rare din fauna și flora Carpaților — Volum. 11) Miros specific — Un drum parcurs de mai multe ori. 12) Mamifer tibetan — Magazia de mărfuri a unui vapor — Lac vulcanic în Carpați, punct de atracție pentru excursioniști.

Dezlegarea jocului „VARĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Soare — Isvor. 2) Et — I — Subumi. 3) Caasian—I — N. 4) Evantaie — CD. 5) Răcoare — Alu. 6) I — Ev — D — Clan. 7) Șal — Răzoare. 8) RUM—Marcel. 9) Șa—Us—Ite—E. 10) Eminescu —L. 11) Cărți — Arman. 12) Areice — Isac.

O ÎNTÎMPLARE DE ACUM 30 DE MILIOANE DE ANI

Cu ochiul atent asupra puiului, o gazelă pășește sfioasă pe malul rîului unde a venit să se adape. Copitele mamei, ca și cele ale puiului, se întipăresc pe prundul moale.

O scenă banală de care n-ar merita să ne ocupăm, dacă nu s-ar fi petrecut acum 15-20 de milioane de ani.

Urmele, așa cum se văd din figura alăturată și pe care le recunoaște orice vînător de pe malurile Nigerului, s-au păstrat pe o placă de marnă roșie, găsită în țara noastră, pe pîrîul Bozului, lîngă satul Prisaca din Putna.

„FLACĂRA" vă sfătuiește

EDUCAȚIE PENTRU TOATE VÎRSTELE

Școli noi

Fiecare început de an școlar desprinde, din veșmîntul vremelnic al schelelor, mereu alte și alte școli noi. Dar parcă n-au fost niciodată atît de multe proaspetele palate ale învățăturii ca în acest an. Le întîlnești pretutindeni. Răsar în cele mai neașteptate locuri, simțindu-se acasă în orice peisaj al orașului. Școlile îi vor întîmpina pe cei „în drept" cu clase spațioase îmbăiate în lumină, cu bănci noi, cu laboratoare și cabinete bine înzestrate. Începîndu-și cronica în aceste vremuri ale construirii socialismului, ele se împărtășesc din plin de toate cuceririle revoluției culturale.

Într-una din aceste zile ale începutului lui septembrie arătați fiului sau fiicei dumneavoastră școala nouă sau înnoită în care va învăța. Contemplați-o întîi din stradă. Învățați pe cei mici să se bucure de lumina care o învăluie de prefutindeni, de armonia dulce a liniilor, de sobrietatea ei caldă, impresionantă și totuși atrăgătoare. Apoi cereți îngăduința de a păși pe coridoare, de a intra în clase, de a admira razele soarelui alunecînd pe oglinda parchetelor și băncilor. Înconjurați de toată această frumusețe, explicați viitorilor ei „beneficiari" ce preț de lacrimi și de sînge a plătit poporul, cîte lupte a trebuit să poarte și cîți eroi să piardă pentru a înfăptui ordinea care a șters pentru totdeauna din ținuturile învățăturii pereții coșcoviți de cosmelie, băncile crăpate, podelele de lut, cămărușele porcilite clase, ce abia cuprindeau și pe puținii școlari ce izbuteau să se strecoare spre puțina știință de carte din școlile vremurilor apuse. Acolo trebuie să ia naștere primul angajament de cetățean al elevului: acela de a păstra școala la fel de frumoasă pentru generațiile ce vor veni după el.

Ajutați educatorilor să sădească în inima și mintea copiilor dumneavoastră o dragoste activă pentru minunatele lor școli. Înrădăcinați-le prin toate mijloacele convingerea că fiecare zgîrietură ce rănește o bancă, fiecare murdărire ce urîțește aibul imaculat al pereților este un act de sălbăticie nedemn de un cetățean al patriei noastre și o jignire adusă tuturor muncitorilor prin a căror strădanie crește, sub cerul patriei, noile școli. Și mai spuneți-le că nu e de ajuns să respecți tu însuți școala, ci că trebuie să te socotești chezaș pentru ca, veghind ca nimeni să nu-i știrbească frumusețea. Și pentru că niciodată cuvintele nu-i convinș pe copii dacă nu sînt însoțite de exemple vii, dați-le chiar dumneavoastră exemplul, răspunzînd după meseria fiecăruia tuturor chemărilor comitetelor de părinți pentru a păstra acest bun scump al poporului la fel de proaspăt și de strălucitor ca în ziua cînd a răsărit împlinit dintre schele. Căci frumusețea nu este numai o podoabă, ci și o forță activă în formarea omului nou al socialismului.

Ion ALEXANDRU

De vorbă cu medicul

OBOSEALA

Urmărind modul în care se folosește în vorbirea curentă termenul de oboseală, constatăm o surprinzătoare diversitate de sensuri ce numai cu foarte mare greutate și mai ales cu foarte multă bunăvoință pot fi îngrămădite în limitele unei noțiuni unice. Astfel, folosim în mod obișnuit expresii ca: muncă obositoare, lumină obositoare, lectură obositoare, călătorie obositoare sau chiar, uneori..., somn obositor; sau altfel: ochi obosiți, mînă obosită inimă obosită și, de asemeni, gîndire obosită, voință obosită etc., etc. Această situație exprimă fără îndoială nu numai o nejustificată îngăduință în folosirea acestei noțiuni, dar mai ales o serie de confuzii privind conținutul său. Confuzia cea mai frecventă și mai importantă se face între oboseala ce apare la orice om sănătos după un timp oarecare de activitate — și anumite stări anormale, caracterizate prin scăderea capacității de muncă: astenie, surmenaj, extenuare etc. Alteori se confundă starea de oboseală cu anumite manifestări ale sale: scăderea atenției, a capacității de concentrare, a acuității auzului sau văzului etc.

În realitate, noțiunea de oboseală determină acea stare particulară pe care o resimtim, în mod normal, ori de cîte ori facem un efort oarecare. Ea are un caracter trecător, dispărînd cu ușurință după întreruperea activității care a produs-o. Oboseala este de obicei resimțită ca o senzație plăcută, ceea ce face ca odihna de după efort să aibă ea însăși un caracter plăcut.

Ca și alte senzații normale ce își au originea în corpul nostru și care ne semnalează o anumită necesitate (foame, sete etc.), oboseala îndeplinește și ea un astfel de rol, atrăgîndu-ne atenția asupra nevoii de repaus, odihnă sau variație în activitate. Fiind un factor important de reglementare a ritmului normal de muncă, a repausului și odihnei, oboseala are un rol de seamă în apărarea sănătății noastre. Ignorarea acestei semnalizări naturale este de obicei dăunătoare, iar „combaterea" oboselii prin medicamente sau băuturi excitante poate deveni de-a dreptul primejdioasă. Înviorarea trecătoare astfel obținută este artificială și cel mai adesea, în spatele unei stări aparent satisfăcătoare, oboseala continuă să se „acumuleze".

Cum este posibilă această „acumulare"? Senzația de oboseală este numai una dintre manifestările oboselii, ea apare de regulă prima și are valoarea unui semnal ce anunță atingerea unor anumite limite de efort. Dacă totuși efortul continuă, apar treptat și alte manifestări: scăderea capacității de concentrație, a atenției, a coordonării mișcărilor, a vitezei și preciziei lor etc., care în cele din urmă fac imposibilă continuarea activității. Uneori reușim, printr-un efort de voință, să înlăturăm pentru un timp oarecare chiar și aceste manifestări de oboseală și să ne continuăm lucrul. Asemenea procedee sînt însă periculoase pentru organism și trebuie evitate. Ele se obțin cu prețul unei mari încordări, iar randamentul și calitatea muncii sînt de regulă inferioare celor obișnuite. Pe calea unor astfel de abuzuri se ajunge în cele din urmă la îrosirea forțelor organismului și la apariția acelor forme de oboseală cronică, permanentă, caracteristice surmenajului. Și este bine să se știe că aceasta este una dintre modalitățile cele mai frecvente și mai importante de îmbolnăvire (experiențele arată că animalele obosite suportă mult mai prost influența unor agenți anormali din mediu, ca frigul și căldura, microbii sau rănile, intoxicațiile, arsurile, iradierile etc. — îmbolnăvindu-se mult mai ușor decît animalele odihnite). A neglija acest fapt înseamnă a renunța de bună voie la un mijloc simplu și eficace de apărare a sănătății noastre.

Dr. A. FABIAN

Colțul cosmeticienei

ÎMPOTRIVA EXCESULUI DE TRANSPIRAȚIE

Transpirația este o funcție normală și naturală a pielii, un mijloc eficace de eliminare a toxinelor care rezultă din arderile ce se produc necontenit în organism. Împotriva transpirației normale nu trebuie deci luată nici o măsură. În sezonul foarte cald, însă, sau în urma oboselii ori a unei emoții, alteori fără vreun motiv aparent, pielea sau unele porțiuni ale pielii (pe cap, la subsuori, la mîini sau în picioare etc.) transpiră excesiv, producînd multe neplăceri. Transpirația excesivă poate fi urmarea unor tulburări glandulare sau reacții nervoase. În asemenea cazuri se impune consultarea medicului, care va indica tratamentul pentru restabilirea echilibrului.

Împotriva transpirației excesive se pot lua unele măsuri preventive și de combatere. În primul rînd este de la sine înțeles că, în aceste cazuri, păstrarea cu strictețe a regulilor de igienă este hotărîtoare. Spălatul des cu apă și săpun, chiar dacă nu înlătură cauzele transpirației, în orice caz elimină efectele ei neplăcute.

În caz de transpirație abundentă a pielii capului, vom lua următoarele măsuri.

Ne vom spăla pe cap săptămînal folosind, în cazul unui păr gras, săpunul sau un șampon („Savex", de pildă); la spălarea părului uscat vom folosi un gălbenuș de ou, după care părul va fi limpezit cu apă în care am pus puțin oțet. Frecțiile cu loțiunea „Birkenwasser" sînt recomandabile, oricare ar fi caracteristicile părului. Coafura permanentă, dacă a fost bine executată, nu are de suferit de pe urma tratamentului de mai sus.

Pentru înlăturarea efectelor transpirației excesive a subsuorilor se recomandă raderea periodică a părului; după spălarea cu apă și săpun se va folosi loțiunea „Odorono" sau: alaun 2,5 gr, acid tartric 1,5 gr, apă 50 gr. Soluțiile cu formol fiind iritante, nu vor fi folosite decît împotriva transpirației palmelor: formol 8 gr, apă 53 gr sau: apă de colonie 65 gr, soluție de formol 35% — 7 gr.

Împotriva transpirației abundente a picioarelor (bromhidroza și superhidroza) se recomandă de 2 ori pe zi băi cu soluții acide (de ex.: acid citric 65 gr, lanin 14 gr, acid boric 14 gr în 3,5 litri de apă). Baia durează 1/2 oră, după care vom fricționa picioarele cu alcool camforat și le vom pudra cu „Podeol" sau cu pudră de talc „Nivea".

Georgeta MĂLIN

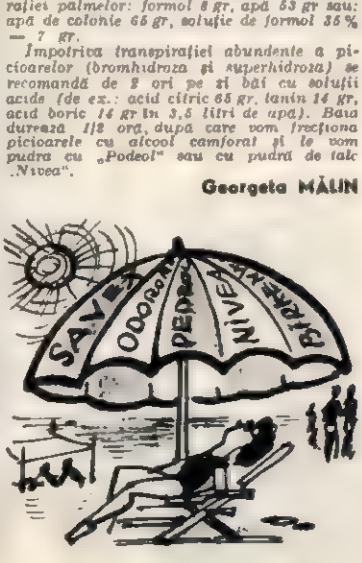

PENTRU FOTOGRAFII AMATORI

SĂ NE CONSTRUIM UN TELEOBIECTIV

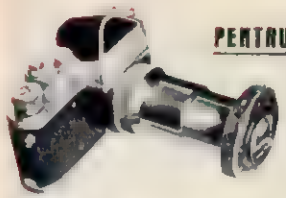

În ultima vreme sînt tot mai preferate aparate cu vizare directă cu prismă sau cu geam mat, așa-numitele „monoobiective", la care se pot schimba obiectivele după nevoie, fără a se mai recurge la vizorul „universal", un accesoriu destul de scump pe lîngă costul obiectivelor suplimentare (superangulare, teleobiective etc.)

La aparate cu vizare directă, ca: Zenit, Start, Exakta, Exa, Praktina etc., putem adapta teleobiective cu o cheltuială foarte mică, din obiective pe care le vom scoate de la aparate de tip vechi (cu plăci sau chiar cu film, de format 6×9, 9×12), nefolosite. Acestea au distanțe focale (f) mai lungi, adică 75, 105, 135, 150 mm etc.

Și obiectivul „Industar 23 Y" de fabricație sovietică, construit pentru aparate de mărit, se poate adapta cu mult succes. Are distanță focală 110 mm și este prevăzut cu diafragmă „Iris".

O condiție de fond este ca obiectivul pe care vrem să-l transformăm în teleobiectiv să aibă o luminozitate suficientă, adică cel puțin 1:4,5.

Sînt de preferat obiectivele „Tessar", „Meritar" etc., care au o accentuată putere separatoare, obținîndu-se astfel imagini foarte clare.

Obiectivul se va monta într-un tub metalic telescopic (fig. 1) format din două bucăți, care se vor înșuruba unul în celălalt pentru reglarea clarității pe oglinda și geamul mat al aparatului.

În interior, tubul va fi vopsit negru mat sau se va căptuși cu pluș negru. În cazul cînd obiectivul provine de la un aparat pe care-l mai folosim sau de la aparatul de mărit, se va construi tubul în așa fel încît obiectivul să poată fi montat și demontat la nevoie.

Cu asemenea teleobiective se pot face portrete desăvîrșite, fără deformări; se pot fotografia gîze, fără a fi descoperit operatorul, de asemenea, flori și orice alte lucruri mici.

Petru VOINESCU

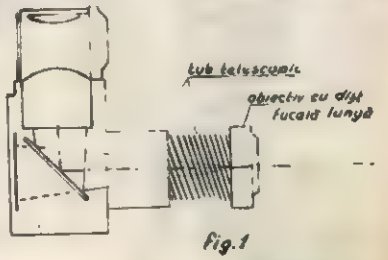

Fig. 1

SPORT

ASPECTE DE LA CAMPIONATELE INTERNAȚIONALE DE ATLETISM ALE R. P. R.

Învingător la prima serie la 110 metri garduri, nigerianul Oloko Saka (14,6 sec.) n-a rezistat în finală atacului impetuos al lui Nikolai Berezuțki (U.R.S.S.), sosind al doilea.

La 53,06 m s-a oprit discul aruncat de campioana noastră Lia Manoliu care a stabilit astfel un nou record al Stadionului Republicii.

Varju Vilmos (R.P. Ungară) — 18.07 la greutate.

„Duelul" Vilem Mandlic (R.S. Cehoslovacă) Slava Prohorovski (U.R.S.S.) s-a încheiat cu dubla victorie a atletului ceh: 10,5 sec. la 100 m și 21,0 sec. la 200 m.

Cu o săritură în lungime de 7,48 metri, sovieticul Antonas Vaupsas l-a întrecut numai cu 2 cm pe compatriotul nostru Sorin Ioan. Consolarea lui Sorin (și nu de mică însemnătate) rămîne noul record republican stabilit de el.

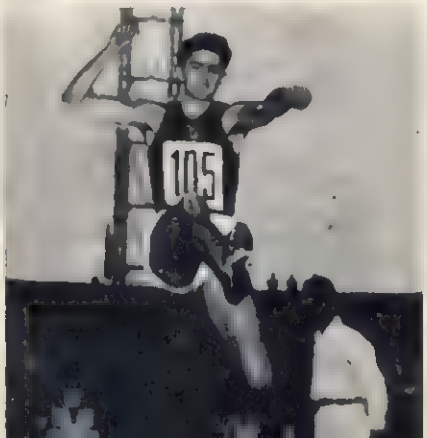

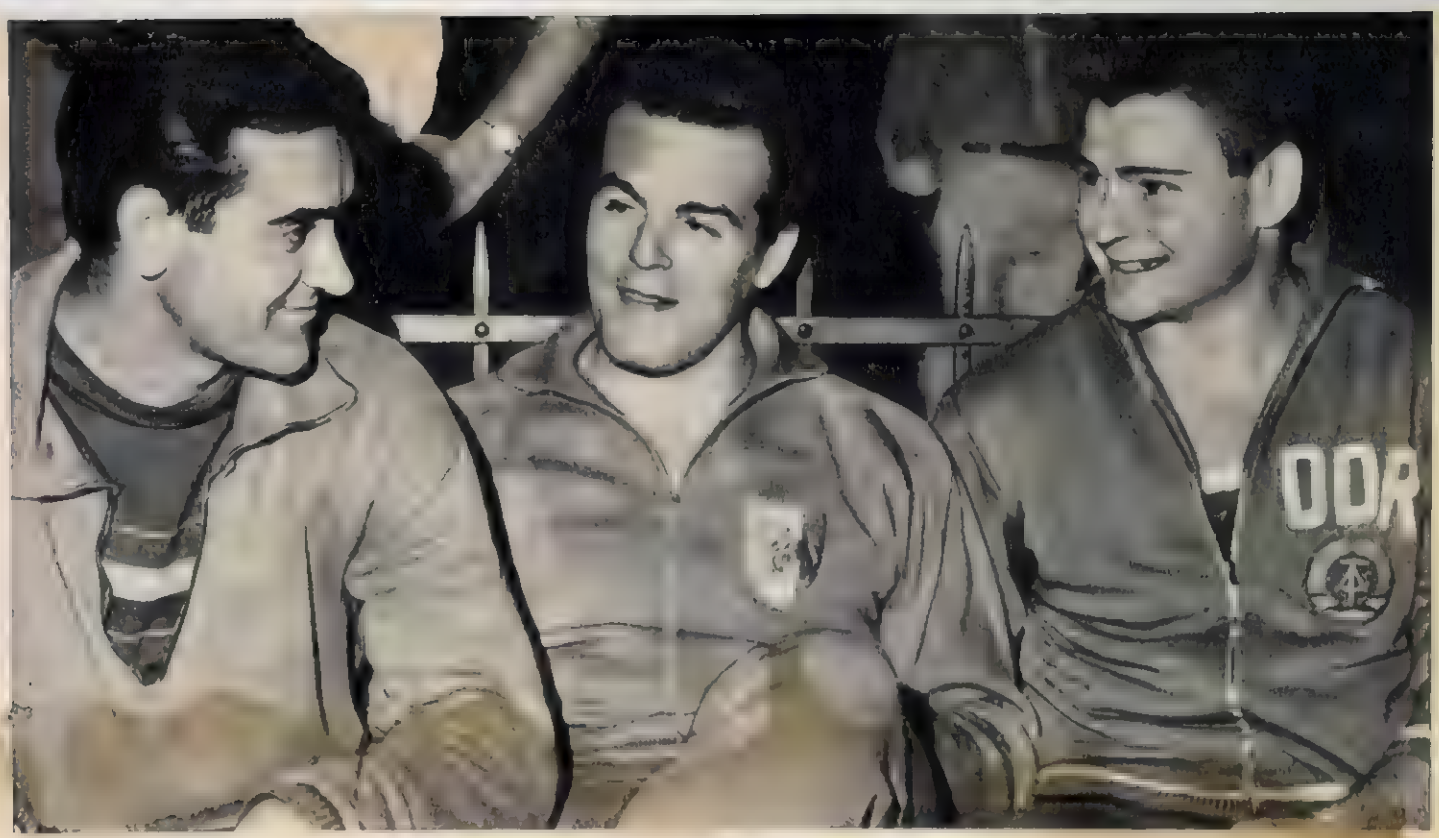

Rivalitatea de pe teren n-are nimic de-a face cu sentimentul prieteniei. Dovadă acest grup de sulițași (de la stînga la dreapta): Al. Bizim — R.P.R., Michel Macquet — Franța și Klaus Horst — R.D.G.

Pe podiumul de onoare: Sorin Ioan, cîștigătorul probei de triplu salt (15,50 metri).

Excelentul atlet sovietic Iuri Bakarinov a aruncat ciocanul — în ultima încercare — la 66,87 metri. O frumoasă contribuție la succesul „internaționalelor" noastre, cifra reprezentînd un nou record al stadionului.

Cu o diferență de o secundă în favoarea sprinterilor din R.D.G. s-a încheiat ștafeta 4 × 100 metri disputată cu atleții romîni.

Fotografii de S. STEINER

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII Căsuța poștală : 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Coperta noastră: Mihai Teodorescu și Zamfirescu Nicolae din echipa de dansuri a fabricii „Kirov" din București. Fotografie de Eugen IAROVICI. Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

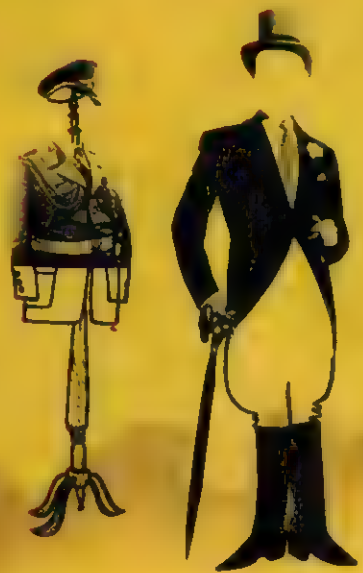

Unii își schimbă haina... dar năravul ba!

Fotomontaj de S. SINGER

— Hai dragă, mai repede, că ne apucă epoca de bronz!

Desen de V. CRIVĂȚ

Fără cuvinte.

Desen de C. CRĂCIUN

U.C.D., partidul lui Adenauer, a propus candidatura criminalului nazist Oberländer, autorul masacrelor de la Lvov, în Bundestagul vest-german, în scopul „reabilitării lui politice".

(Ziarele)

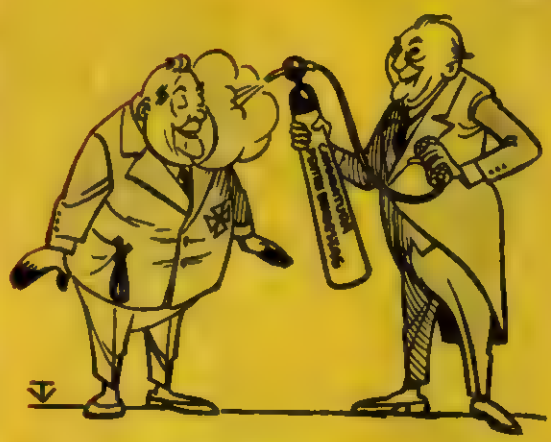

— Ca să te putem utiliza, dragă Oberländer, trebuie să te scăpăm de mireasma gropilor comune!...

Desen de V. TIMOC

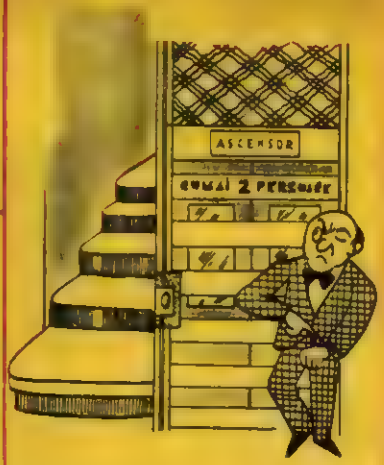

— Colosal! De un ceas aștept a doua persoană și nu vine nimeni!...

Desen de E. MIHĂILESCU

— Bun! Eu fac devizul, și-n câteva zile vom trimite instalatorul.

Desen de N. CLAUDIU

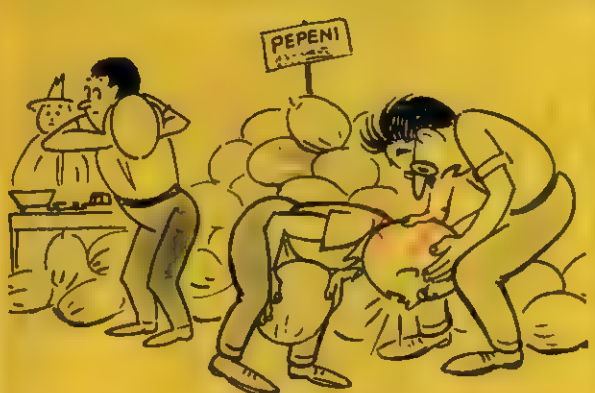

— Scuzați!

Desen de G. BADEA

Unele terenuri de sport stau lăsate în părăsire din neglijența celor puși să le îngrijească.

DISCIPLINA

Vaca: Părăsește imediat terenul! Tu joci cu juniorii!

Desen de Fred GHENADESCU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 36 (328) — 9 septembrie 1961

SUB SEMNUL

VIZITA DELEGAȚIEI DE

La sosire, în gara de vest din Budapesta.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, în mijlocul unui grup de muncitori de la combinatul metalurgic din Sztálinváros.

Printre muncitorii de la fabrica de utilaje de telecomunicații „Nikos Beloiannis" din Budapesta.

PRIETENIEI

PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A R.P. ROMÎNE ÎN R.P. UNGARĂ

În timpul convorbirilor dintre delegațiile P.M.R. și P.M.S.U.

La marele miting de la Budapesta al prieteniei ungaro-romîne.

Reportajul unor emoții

Miezuitoarea Elena Minca, în noul său apartament.

Constatarea e firească, fără pretenție de originalitate: o dată cu schimbarea peisajului patriei noastre, cu înnoirea și îmbogățirea lui, se transformă și se intensifică și peisajul sufletesc al omului. Adaosul de varietate — meșterit de mîini iscusite și harnice — concretizat în atîtea masive uzine și fabrici, centrale electrice, în zvelta înălțare a numeroaselor blocuri, are drept corespondent un considerabil spor afectiv. Între elementele exterioare, de cadru, și vibrația interioară a omului se realizează astfel, în zilele noastre, o tonică interferență.

Astăzi și emoția și-a întins simțitor sfera. Omul zilelor noastre trăiește emoțional evenimente care mai înainte îl lăsau indiferent. Acest om simte emoția nu numai la urmărirea unui spectacol de teatru sau muzical, nu numai parcurgînd o carte bună, vizionînd un film ori contemplînd un tablou, ci el încearcă o stare de suflet deosebită și la vederea, de pildă, a unui nou tip de tractor, a unui agregat tehnic modern și bine pus la punct. În acest sens, fabrica și uzina sînt generatoare de multiple emoții. Prilejurile sînt nenumărate: o etapă de întrecere socialistă cîștigată, o depășire de plan, lichidarea unor rebuturi, o economie realizată, punerea în practică a unei inovații etc. etc.

Primul succes în producție obținut de un constructor al socialismului e întovărășit de un complex de sentimente printre care emoția își are întîietatea. Evocînd primul său succes în muncă, maistrul Sipoș Gheorghe, de exemplu, de la uzinele „Steagul roșu" din Brașov s-a îmbujorat fecioreinic la față.

— Uite, am 48 de ani — a început el convorbirea. Lucrez la „Steagul roșu" de 20 de ani. Pentru munca depusă și pentru rezultatul străduințelor mele am fost cinstit cu înaltul titlu de laureat al Premiului de Stat. De bună seamă că această premiere

Maistrul Gheorghe Sipoș enumerînd cîteva din realizările sale care i-au prilejuit emoții.

— Drept să vă spun, nu mi-e prea ușor să răspund... Vedeți, fabrica, viața ei și a mea se împletesc foarte strîns. Cînd am venit la „Steagul roșu" eram tare tînără și neștiutoare. Am fost angajată ca muncitoare necalificată. La început lucram încet, dădeam rebuturi... Am avut momente de neîncredere în priceperea mea. Apoi, cu ajutorul conducerii secției și al organizației de partid, am urmat cursurile unei școli de calificare. Cînd m-am reîntors, eram cu totul schimbată. Rebuturile au dispărut. Acum depășesc zilnic norma. Sînt fruntașă în producție. Mai mult: mă străduiesc să obțin titlul de cea mai bună miezuitoare pe uzină. Urmez și o școală de ridicare a calificării. Între timp am devenit membră de partid. Acum fac parte și din comitetul de partid al uzinei. Iată cîteva aspecte, ca să zic așa, pe linie profesională și politică. Dar mai e și altceva: pe linie... particulară. Uzina mi-a dăruit și un... soț. Spun că mi l-a dăruit uzina pentru că lucrează tot aici. Și tot uzina mi-a dăruit un apartament încăpător într-un bloc nou. În toamnă îmi voi aranja apartamentul cu mobilă pe care am și comandat-o. Vedeți, dar, că liniile de care vorbeam se întretaie... Cît despre primul succes...

Urmează o pauză.

— Știți ce?...— revine deodată Elena Minca. Cum mi-e greu să mă fixez asupra primului meu succes în muncă, aș prefera să las faptele să vorbească. Să vorbească despre un altul... Și anume, despre primul meu succes în muncă pe care aș vrea să-l obțin în viitor. Într-un viitor pe care-l doresc cît mai apropiat.

★

În schimb, turnătorul Serafim Muscalu răspunde prompt, fără ezitări:

— Aveam 14 ani cînd am intrat în școala profesională metalurgică din orașul Bacău. Era în 1948. Clasa de turnătorie pe care o urmam s-a mutat apoi la școala metalurgică de pe lîngă uzina „Steagul roșu". În august 1952, terminînd școala, am fost angajat aici, în uzină. Momentul intrării mele în școala metalurgică echivalează cu primul meu succes. El, acest moment, mi-a deschis calea pentru a intra în rîndurile muncitorilor. Viața pe care o trăiesc în uzină îmi dă multe satisfacții. Dar cea mai mare mulțumire o am atunci cînd stîrpesc rebuturile. Sînt un dușman înverșunat al lor. Țin minte că în 1959 am fost repartizat pentru a lucra la caseta simplă, reperul 88-89. Lucrul la această casetă nu era de loc ușor: rebutul se ridica la 35%. După multă chibzuință și în urma consultărilor pe care le-am avut cu tehnologul de linie, am reușit să scad rebutul sub cifra admisă. Pe toate căile și cu toată vigoarea celor 27 de ani ai mei, lupt împotriva acestui oaspete nedorit în munca noastră, rebutul, pe oriunde s-ar găsi el.

★

Nistor Badea, călitor la secția tratament termic, e un tînăr serios. Are 22 de ani, dar parcă ține să fie considerat mai matur. Înalt, zvelt, își cenzurează lucid entuziasmul ce-l animă. Vorbește calm, cu pauze meditative între propoziții și fraze. Nu e aci vorba de arborarea silită a unei poze. Nu. Tînărul e pătruns de răspunderile pe care le are, de îndatoririle sale. E fruntaș în producție, e secretarul organizației U. T. M. pe secție, e șef de tură și elev în clasa a X-a la liceul seral. Dar la întrebarea pusă de noi, Nistor Badea își arată nestingherit elanul tinereții sale. Încălzit, cuvintele-i sînt acum mai precipitate, lăsînd să se întrevadă distinct emoția evocării:

— Primul meu succes în muncă, prima bucurie coincid cu prima mea zi de producție la „Steagul roșu". Absolvisem școala profesională de pe lîngă uzină. Pe ziua de 3 august 1956 trebuia să mă prezint la locul de muncă. Țin minte ca acum. Noaptea mi-am petrecut-o mi-a adus multă bucurie. Dar dacă mă gîndesc la primul meu succes în fabrica unde lucrez, atunci mă poartă gîndul la altceva. Consider ca un prim succes în munca mea executarea unor utilaje petrolifere. Lucram atunci la strung, și eu cu alți tovarăși am realizat, după desene, primele sape de sondă produse în țara noastră. Nu a fost de loc ușor. Cînd lucrarea noastră a fost găsită bună și cînd am aflat de reușita ei funcționare, vă închipuiți că nu mică mi-a fost bucuria.

Și bucuria simțită atunci revine în ochii maistrului, luminîndu-le cărbunele. Nu e zgîrcit la vorbă maistrul Sipoș Gheorghe. Vorbește îndeosebi despre tineret, se interesează mult de educația lui.

— Am la mine, în secția șasie, 22 de tineri. Lucrez în așa fel cu ei, ca fiecare să devină un bun muncitor. Și ar fi păcat să fie altfel. Eu am apucat și alte timpuri în fabrică. Munceam toată ziua, iar unii dintre noi stăteau noaptea la carceră. Pe timpul lui Antonescu, pentru intimidarea muncitorilor, mitralierele ne priveau amenințător de pe acoperișul fabricii. Mizeria era haina noastră cea de toate zilele. Pe vremea burgheziei nu ne puteam bucura de munca noastră...

Luminile din ochii maistrului se sting; o undă de tristețe le ia locul. Dar numai pentru cîteva clipe. Voioșia și bonoma volubilitate revin.

— Da... Așa era pe atunci. Acum muncim bucuroși... Pentru noi muncim. De aceea vreau ca tineretul să fie la înălțimea timpului pe care-l trăim... Și pentru că am vorbit de ceea ce consider primul meu succes în muncă, doresc să mai spun ceva: mă stăpînește aceeași bucurie la fiecare realizare, la fiecare succes... Și nu numai pentru ceea ce izbutesc eu; mă bucur, în egală măsură, de succesul fiecărui muncitor din secția de care răspund.

★

Deși are numai 22 de ani, miezuitoarea Elena Minca nu-i lipsită de amintiri. Dimpotrivă, întrebarea noastră referitoare la primul ei succes în muncă a pus-o în mare încurcătură. Intrarea ei, acum 5 ani, la „Steagul roșu" i-a prilejuit multe evenimente și, fără îndoială, multe emoții.

De pe Tîmpa, în fața turnătorului Serafim Muscalu se desfășoară întreaga privelițe a Brașovului. Prilej de multe amintiri... „Era în luna august, atunci în 1952, cînd am intrat la „Steagul roșu"...

mai mult uitîndu-mă la ceas. Lucrul începea la ora 7; dar de la 5,30 am început să dau tîrcoale secției. La ora potrivită am intrat în atelier. Tovarășii mi-au strîns mîna, felicitîndu-mă și urîndu-mi spor la treabă. Maistrul m-a condus la instalația de călire unde eram repartizat. Am început lucrul. Inima mi se zbătea ca o păsăruică. Nu de teamă. Eram totuși neliniștit de reușita primei călîri. Doar acum răspundeam direct de calitatea pieseil Prima călire mi-a reușit. M-am bucurat, nespus m-am bucurat... Mă simțeam un muncitor adevărat. Nici n-am băgat de seamă cînd a sosit ora de încheiere a lucrului. Așa de repede a trecut prima mea zi de muncă... Repede ca o primă întîlnire de dragoste pe Tîmpa Brașovului nostru...

★

Multe dintre caracteristicile vieții noastre noi s-au concentrat în viața inginerului Ioan Aroneasa. Și-a început munca la „Steagul roșu" ca ucenic. Se califică apoi ca frezor. Urmează cursurile unei școli speciale, în urma cărela devine tehnolog-normator. După ce activează cîtva timp în această specialitate, uzina îl trimite la Politehnică. Se reîntoarce la „Steagul roșu" în 1954, de astă dată ca inginer. Astăzi, la vîrsta de 37 de ani, este șeful unei secții-cheie, secția de sculărie.

— Mai întîi am să vorbesc despre un succes, să-i spun indirect, în activitatea mea — își începe relatarea interlocutorul nostru. Este vorba de realizarea dorinței mele de a mă reîntoarce ca inginer în uzina care m-a crescut. Am ținut să revin în mijlocul tovarășilor mei de la uzina „Steagul roșu" pentru că lor le datorez gradul de cunoștințe la care am ajuns, urcușul drumului vieții mele. Simt mereu ajutorul lor. Iată unul din numeroasele exemple. În 1959 funcționam ca șef al secției modele și matrițe. Din cauza prezenței unor fulgi și a materialelor neomogene, s-a spart o matriță necesară executării arborelui cotit de la autocamioane. Acest accident stingherea simțitor producția. Pentru realizarea unei noi matrițe s-au mobilizat toți muncitorii din secție. Au lucrat toate schimburile cîteva zile și nopți împreună. Am avut atunci încă un prilej să văd și mai clar priceperea și marea capacitate de devotament ale muncitorilor, pentru realizarea sarcinilor vremurilor noastre noi... Am avut unele succese în activitatea mea, printre care și unele inovații. Dar realizarea de loc ușoară a acelei matrițe, obținută laolaltă cu întreg colectivul secției, o apreciez ca primul meu succes în muncă. La capătul eforturilor depuse atunci țin să mărturisesc că nu m-am simțit de loc istovit. Ca șef al unui astfel de colectiv, mă simțeam, dimpotrivă, înaripat. Momentele de intensă emoție pe care le-am trăit atunci nu se pot uita.

★

La „Steagul roșu", ca în toate uzinele și fabricile noastre, ca pe toate șantierele patriei, ca pe întinsele și unitele pămînturi ale gospodăriilor colective, ca în tot locul unde se făurește însuflețit viața noastră nouă, emoția e prezentă. Și e firesc să fie așa, deoarece oamenii noi ai zilelor noastre sînt angrenați din tot sufletul în munca lor. Și aceasta pentru că scopul urmărit le încălzește, le aprinde inimile. Construirea socialismului are acest dar.

Traian STOICA

Fotografii de Eugen IAROVICI

Călitorul Nistor Badea, controlînd duritatea unei piese.

Și aceste e un prilej de bucurie. Inginerul Ioan Aroneasa e pe deplin satisfăcut de primul succes... în producție al fetiței lui.

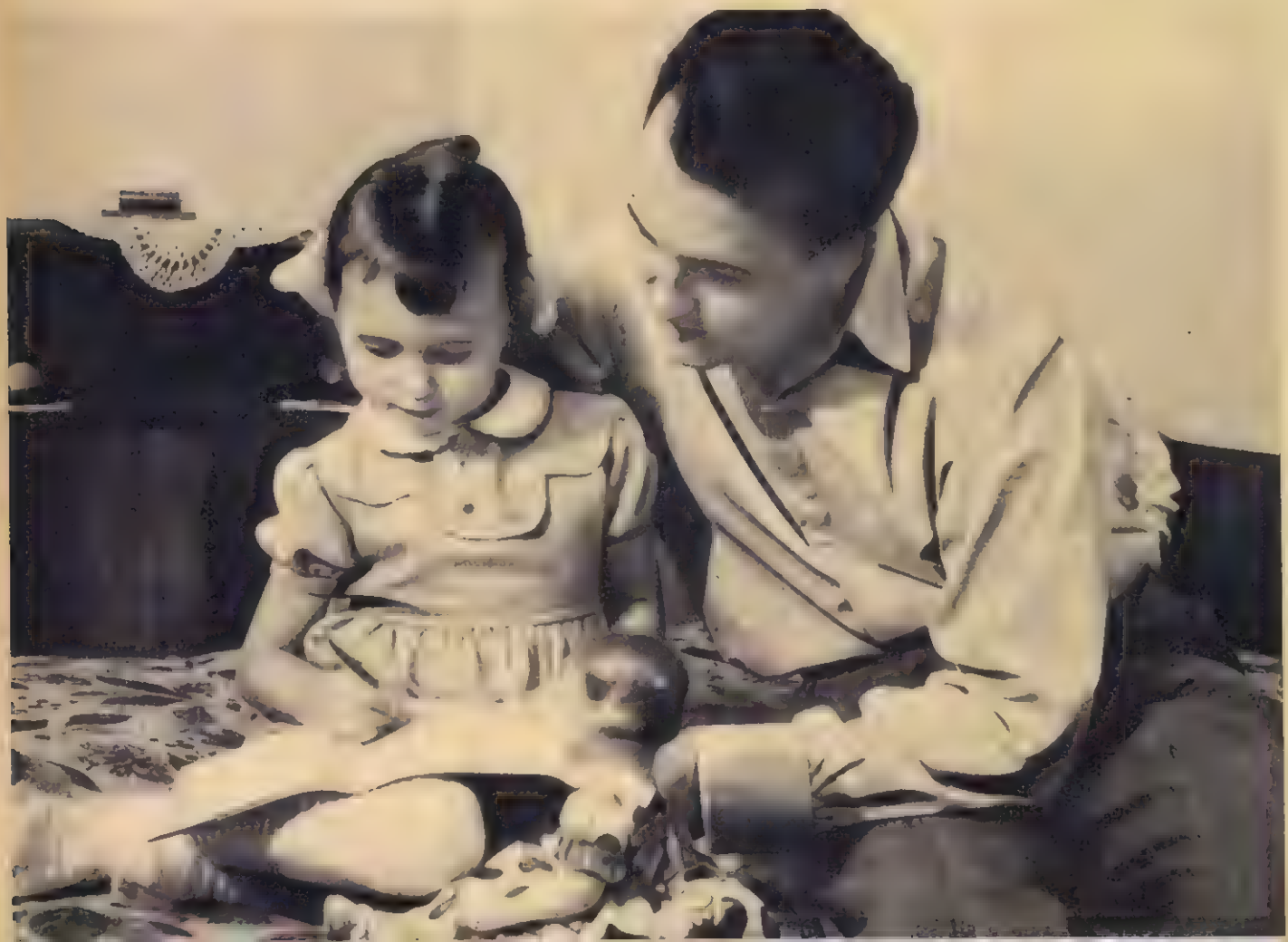

ÎNTR-UN HOL...

de Nicuță TĂNASE

Ilustrații de Rik AUERBACH

Pot spune cu toată siguranța că de multă, chiar de foarte multă vreme n-am mai văzut niște oameni așa de posomoriți. Posomoriți și nervoși. Nu stau locului o clipă. Se plimbă de la un capăt la celălalt al acestui hol și nu-și găsesc de loc astîmpăr. Am căutat cu insistență un zîmbet pe chipul lor. N-am găsit. Alaltăieri, ieri și chiar azi de dimineață oamenii ăștia arătau altfel. Ce s-a întîmplat cu ei? Ce necazuri au?

Dar, stați! Aici se petrece ceva și mai interesant. Din acest hol dispare din cînd în cînd cîte un grup. Intră undeva într-o sală. Acolo, cu acești oameni se întîmplă ceva deosebit. O schimbare totală. Cînd revin, sînt așa cum îi cunosc eu: veseli, bine dispuși, cu priviri prietenoase și parcă expresia feței lor transmite regretul că au pierdut timp în acest hol.

Ce se petrece aici? Încerc să intru în vorbă cu un posomorît. Greu. Totuși îl fac să vorbească.

— Eu sînt paznic de noapte... Locuiesc pe strada Precupeții Vechi. Dimineața vin acasă cu gîndul să mă odihnesc. Cînd pun capul jos, aud bătăi în ușă. Mă scol. Deschid și în prag văd o femeie ori un copil cu o sticlă în mînă. „Vă rog un kg de borș". Somnoros îi răspund: „Eu nu vînd borș". Pleacă, mă întîlnesc iar pe pat. Dorm o oră ori o jumătate de oră și iar aud bătăi în ușă. Iar vine cineva după borș. Îi spun și acestuia că nu vînd borș și iar încerc să mă culc. Nu pot. Ciocăniturî în ușă. Un copil cu o pereche de pantofi în mînă: „V-a rugat tata să puneți niște fleacuri la pantofii ăștia, dar repede". Îi spun copilului că neam de neamul meu nu s-a ocupat cu cizmăria și nici eu... Și uite așa se întîmplă mai în fiecare zi.

— Și? Care-i explicația?

— În curte cu mine locuiesc și o femeie care vinde borș, și un cizmar. N-au firmă la ușă. Așa că...

— Și? Aici cu ce ocazie?

— M-am certat cu ei. Îmi fac șicane și i-am chemat în fața comisiei de împăciuire.

Deci aici este comisia de împăciuire a raionului 1 Mai.

A mai ieșit un grup din sală. Cu cîteva minute înainte și ei se uitau urît unul la altul. Acum? Unul dintre ei și-a scos portțigaretul și îl întinde către „rivalii" lui. Aceștia se pregăteau și ei să scoată țigări din propriile buzunare, dar au renunțat. Iau din portțigaretul ce li se oferă cu amabilitate. Bineînțeles, aruncă înainte o privire printre genele celui care i-a invitat.

Îi întreb:

— Cum a fost? V-ați împăcat?

— Nu se vede? Puteam ajunge și la tribunal. Cheltuieli cu avocați, timp pierdut...

— Și cum ați ajuns la concluzia că e mai bine să vă împăcați?

Se uită unul la altul. Parcă nu știu ce să-mi răspundă. Pînă la urmă...

— Păi, ni s-a făcut o prelucrare despre... ambiție...

— Și?

— Și comisia ne-a luat la bani mărunți. Ne-a explicat pe îndelete unde trebuie și unde nu trebuie ambiție, ce putem face noi în timpul pe care l-am pierde prin tribunale. Ne-au povestit niște subiecte de cărți care merită să fie citite, niște spectacole care trebuie văzute...Și, zău, au dreptate...

Am intrat în sală. Asist la un „proces". Un cetățean înfierbîntat o ține morțiș:

— Nu, tovarășe președinte, nu mă împac. Vă rog să-mi dați procesul verbal, mergem la tribunal. Să facă dreptate tribunalul.

Președintele, liniștit, îl lasă să vorbească. Pe urmă:

— Și chiar nu vrei să te-mpaci?

— Nu. Am fost jignit.

Se adresează învinuitului:

— Dumneata ce părere ai?

— Dacă vrea să mergem la tribunal, mergem în fața tribunalului, nu mi-e frică, aduc și zece martori dacă e nevoie.

— Dar ce, eu nu pot să aduc martori? Aduc mai mulți.

Comisia îi lasă puțin să se ciorovăiască, apoi tovarășul președinte Vlad Ene (care de fapt nu este judecător, ci mecanic principal la Telefoane) recapitulează:

— Hai s-o luăm de la început. Care va să zică dumneata îl chemi în judecată pe dînsul pentru că a pus pămînt în spatele casei dumitale.

— Da, tovarășe președinte. A pus pămînt peste zidul din spatele casei mele și pămîntul ăsta a făcut ca peretele casei să prindă igrasie.

— Dumneata de ce n-ai dat pămîntul la o parte? — îl întreabă președintele pe inculpat.

— Dar ce, nu-l dădeam? Îl dădeam, dar nu mi-a plăcut tonul cu care mi-a spus. Ce, eu sînt la cheremul lui?

— Și pentru asta vreți să mergeți la tribunal?

Răspund amîndoi deodată:

— Da, mergem la tribunal.

— Sînteți în cîmpul muncii amîndoi?

— Bineînțeles.

— Și vă convine să pierdeți timpul cu procese? O să trebuiască să vă învoiți de la serviciu. Să învoiți și martorii. Să plătiți zilele de lucru pe care le pierd...

— Plătesc.

— Și eu plătesc.

— Bine, tovarăși, dacă nu vă împăcați, noi vă dăm procesul verbal să mergeți și la tribunal, treaba dv... Aveți niște lopeți acasă?

Cei doi parcă n-au auzit bine. Președintele mai întreabă o dată:

— Aveți niște lopeți acasă?

— Avem.

— Cît pămînt e acolo?

— Nu-i așa mult.

— Ce-ați zice dv...? Puteți să așteptați pînă se termină ședința? Mergem împreună, și-n zece-cinci-sprezece minute dăm pămîntul ăla la o parte...

Am ieșit în hol. Nu știu ce le-a mai spus tovarășul președinte Vlad Ene, dar știu că cei doi „inamici" au ieșit din sală împăcați. Trec pe lîngă mine și, fără să vreau, trag cu urechea la ei:

— Parcă mi-e rușine că am ajuns pentru o nimica toată aici.

— Și de nu veneam la comisia asta de împăciuire, pierdeam timpul și pe la tribunal.

Cred că s-au dus împreună la o bere. Erau încălziți.

...Și rînd pe rînd oamenii care în hol stau posomoriți ies din sală cu frunțile descrețite.

Am rămas în acest hol pînă cînd comisia de împăciuire și-a terminat lucrările. Am intrat și eu. Tovarășul președinte, văzîndu-mă, m-a întrebat:

— Și dumneata ai vreo neplăcere?

— Nu. Dacă vreți, să-mi răspundeți la cîteva întrebări. Sînt necesare aceste comisii de împăciuire?

— Foarte necesare... Sînt oameni cărora le sare țandăra de la te miri ce pricină. Înfierbîntați, se dau în judecată. Pot pierde grozav de mult timp din producție ori din odihna lor prin sălile tribunalelor. Noi avem datoria de a analiza faptele și de a-i convinge pe acești înfierbîntați să-și dea seama că nu-i bine ceea ce fac.

Tovarășii din această comisie mă pun la curent cu sarcina lor. Privirile îmi cad fără să vreau pe o bucată de hîrtie ce avea intrarea nr. 11496. Citesc în gînd: „Tovarășului președinte al Comitetului executiv al raionului 1 Mai-București.

La 26. IV. a.c. soția mea a susținut în fața comisiei de împăciuire reclamația sa, dosar nr. 677/1961. Vă rugăm să transmiteți tovarășilor deputați care fac parte din această comisie cele mai calde și tovărășești mulțumiri pentru spiritul educativ, pentru felul cum au condus dezbaterile. Acești magistrați prin înțelepciunea lor au făcut lumină, au împăcat lucrurile, scutind părțile de la pierdere de timp prin tribunale..."

— Și chiar toate „necazurile" le rezolvați aici?

— Ar fi bine! Sînt însă unii mai țîfnoși. Vor cu tot dinadinsul să meargă la tribunal cu nimicuri.

Îmi arată niște dosare nerezolvate.

Nu mai pun nici o întrebare comisiei. Trec prin holul care mi-a dat subiectul acestui reportaj. Acum holul e la fel ca toate celelalte holuri.

Ce bine ar fi să fie așa mereu...

KOLIO GHEORGHIEV (scriitor din R. P. Bulgaria)

ce bine e că

Pur și simplu mă cuprinde groaza cînd mă gîndesc că puteam să nu mă nasc. Atunci n-aș mai fi cunoscut gustul pîinii calde cu brînză, nu m-aș fi jucat de-a capra cu băieții, n-aș mai fi privit cărțile cu poze... Dacă nu mă năsteam, aș fi fost lipsit de asemenea bucurii... O dată am înțeles limpede lucrul ăsta.

Într-o zi tata m-a luat cu el în oraș. Acolo ne-am plimbat pe strada mare, unde toate prăvăliile au vitrine mari de tot, iar în vitrine vezi tot ce vrei. Într-o asemenea vitrină am văzut ceva, și cum a început să-mi lase gura apă am priceput că acest ceva se poate mînca. Taică-meu a băgat de seamă că înghit în sec și m-a tras de mînă să nu mai privesc.

— E de mîncare? — l-am întrebat eu, pentru orice eventualitate.

— Este — mi-a răspuns el.

— Hai să mîncăm — am propus eu.

— Astea nu putem să le mîncăm noi — a zis tata.

— Dar alții pot?

— Pot.

— Atunci de ce să nu putem și noi? Eu, de pildă, pot — l-am încredințat eu pe tata.

— Și eu pot, dar nu ne lasă...

Am văzut că tata n-are chef de vorbă, totuși l-am întrebat:

— Cine nu ne lasă?

— O să afli cînd o să mai crești — mi-a răspuns.

N-aveam nici un gust să aștept atît de mult și apoi nu eram sigur că ar mai rămîne pînă atunci cîte ceva din bunătățile acelea. Dar tata m-a dus mai departe și discuția noastră s-a repetat în fața fiecărei vitrine.

Ar fi fost îngrozitor dacă n-aș fi apărut pe lume. Totul în lume ar fi arătat atunci ca într-o vitrină de prăvălie și eu n-aș fi fost lăsat să mă ating de nimic. Din fericire, eu totuși m-am născut și asta mulțumită faptului că mama și cu tata s-au căsătorit la timp.

Unde mai puneți că asta s-ar fi putut să nu se întîmple, pentru că oamenii mari se căsătoresc numai cînd se plac unul pe altul. Tatăl meu însă nu știa dacă îi place maică-mi sau nu. Tare ar fi vrut el să afle, dar nu izbutea de fel.

Într-o zi tata și cu mama, elevi fiind, se întorceau din satul vecin, de la școală (a noastră nu era clădită pe atunci). În timp ce treceau pe lîngă o fîntînă părăsită, tata a întrebat-o pe mama:

— Vrei să cobor în fîntînă?

A întrebat-o dinadins, pentru că se gîndea că ea o să-i spună neapărat „nu". Mama însă i-a răspuns:

— Mie ce-mi pasă?

— Răspunde: vrei sau nu?

— Dacă eu aș vrea să intru în fîntînă, n-aș întreba pe nimeni. Dacă vrei, coboară — răspunse mama.

După un astfel de răspuns tata și-a zis că mama nu-l place. Totuși a trebuit să coboare în fîntînă: altfel, ea ar fi putut să creadă că îi este frică. Coborînd pe treptele alunecoase, el tot trăgea nădejde că mama o să-l roage să iasă afară. Ea însă, nici gînd. Atunci el a început să dea cu piciorul în apă, ca mama să creadă că se îneacă. Din asta însă n-a ieșit nimic. Dacă aș fi fost eu în locul tatei, aș fi strigat. Atunci ea s-ar fi speriat și ar fi venit fuga la fîntînă; dar tatei nu i-a trecut prin cap așa ceva. Între timp mama își scotea liniștită țepii din talpă, căci pe vremea aceea mergeau desculți la școală; numai iarna își puneau opinci. Tata a ieșit din fîntînă și a spus:

— Ei, ai văzut?

— Mare lucru — a răspuns mama. Dacă aș vrea, aș coborî și eu.

— Asta nu-i treabă de femeie! — îi întoarse vorba tata.

— Auzi! — spuse mama și intră în fîntînă.

Tata nădăjduia că mama o să cadă în apă și o să-l cheme în ajutor, dar pe urmă s-a speriat că n-o să poată s-o scoată și a început s-o roage:

— Hai, ieși de acolo! Ieși!

Și, ca mama să nu creadă cine știe ce, a adăugat:

— Ieși, că e timpul să mergem, și așa am multă treabă.

— Mi-e bine și aici — rîdea mama în fîntînă. Du-te, dacă ai treabă!

Tata se ducea noaptea la cimitir și se semna cu creta pe cruci, trecea linia la zece pași în fața acceleratului și cîte altele nu făcea, dar mama nu-l oprea niciodată și el a înțeles că nu-l place nici un pic. Atunci s-a hotărît să facă totul ca să-i placă. A început să citească cărți și să-i povestească cele citite. Citea tot timpul — și pe cîmp, și pe drum, și cînd păștea boii. Lumea îl vedea într-una cu cartea în mînă și cum nimeni nu știa de ce citește așa de mult, oamenii începuseră să-l bîrfească:

— N-o să iasă nimic din băiatul ăsta — spuneau unii.

— Flăcăiandrul ăsta o să-și piardă văzul din pricina cărților și o să ajungă la sapă de lemn — preziceau alții.

— O să vină timpul că o să-și înjunghie părinții și o să dea foc satului — ziceau alții și-i sfătuiau pe bunica și pe bunicul să-i tragă o mamă de bătaie ca să-i treacă pofta de citit.

Mama, ca și pînă atunci, nu-i spunea că-l place. Și întrucît lui taică-meu nu-i mai trecea nimic prin cap, într-o bună zi și-a dat cu ruj pe obraji și în felul ăsta a venit la mama, crezînd că așa o să-l placă mai mult. Mama era cît pe ce să moară de rîs.

— Ei, acu' ești numai bun de sperietoare în grădină — a spus ea.

Tata și-a șters rujul cu mîneca, s-a îmbufnat și, cu deznădejde în glas, a întrebat-o:

— Ei, ne căsătorim cînd om fi mai mari?

Mama i-a tras o palmă, strigînd: „Cum de nu ți-e rușine!" și a fugit. Taică-meu s-a convins definitiv că nu-l place, a părăsit satul și a plecat să argățească în Balcani. De acolo l-au luat la armată, iar bunică-mea a măritat-o pe mama în satul vecin. Mama, zice lumea, plîngea, nu voia să meargă în satul vecin, pentru că nu-i plăcea mirele, dar bunică-mea nu se lăsa.

— Îți place, cum asta să nu-ți placă? E bogat, are avere, cui nu-i place un astfel de om?

— Nu, nu-mi place, poate să fie el cel mai bogat din lume. Mie îmi place Gheorghi.

Mama îi spunea tatei Gheorghi și alții îi spuneau tot așa, numai eu îi ziceam tată.

— Ți-ai găsit pe cine să iubești! — răspundea bunica. Am destui zdrențăroși în casă, vrei să mai aduci și tu unul!...

Bunica le numea așa pe cele trei fete ale sale, pentru că soțul ei fusese omorît în război și ea nu avea bani să le cumpere rochii noi.

Va să zică mamei îi plăcea taică-meu, dar ea voia ca el să-și dea singur seama de asta. Tata însă nu-și dădea seama. Palma pe care i-o trăsese mama îl încurcase de tot.

Tata s-a dus la militărie cu un geamantan plin de cărți, dar după cîteva luni l-au aruncat la închisoare, pentru că el povestea cele citite tovarășilor săi. În timp ce tata stătea la închisoare, bărbatul maică-mi a fost îngropat într-o carieră de niște nisip care s-a surpat peste el și a murit. Mama s-a întors din satul străin, iar tata din închisoare, și numai atunci mama i-a spus:

— Tare tont ai mai fost, Gheorghi! Să nu pricepi tu că-mi placi!...

Unui tată nu i se spune niciodată tont, dar maică-mi tatăl meu nu-i e tată și de aceea el nu s-a supărat. Cînd tata a întrebat-o: „Vrei să ne căsătorim?", mama nu i-a mai tras o palmă, ci i-a răspuns că se învoiește. Bunica nu era nici ea contra. Ea a spus:

— Săracul ia de nevastă o săracă din dragoste, iar bogatul o ia de slujnică. Însoară-te cu ea, Gheorghi, și ai grijă să fie întotdeauna veselă, că a plîns destul.

Mama, zice lumea, plînsese mult în satul străin. Rudele bărbatului ei îi scoteau ochii că mănîncă mult. Cînd mama a rămas văduvă, n-au lăsat-o să vină la bunica un an întreg, punînd-o să muncească pentru pîinea pe care o mîncase.

Mama și tata au hotărît să se căsătorească, dar de data asta bunicul meu s-a împotrivit. La închisoare tata îi plăcuse Lizei, fata unui avocat. Ea avea o pușculiță plină cu aur. Liza făgăduise că, dacă tata se însoară cu ea, o să-l trimită la învățătură în străinătate, o să facă om din el. Bunicul îi zicea tatei:

— Însoară-te cu Liza, și cu asta basta! Alege: Liza sau cimitirul. Dacă te împotrivești, te omor.

Și ca să-l bage în sperieți pe tata, începu să-și încarce în fața lui arma de vînătoare.

Cînd mă gîndesc la asta, pur și simplu încep să-l urăsc pe bunicul. Care va să zică el nu voia ca eu să mă nasc, iar pe urmă tot el zicea că mă adoră. Tata însă, pe cît se vede, mă iubea tare mult, pentru că nu l-a ascultat pe bunic și într-o seară s-a mutat în casă la mama.

În aceeași noapte a venit Liza de la oraș, a pus în fața bunicului doi pumni de aur și i-a spus:

— Dacă mi-l aduci înapoi pe Gheorghi, tot aurul ăsta va fi al tău.

Bunicul a luat arma din cui, s-a încins cu cartușiera și i-a zis Lizei:

— O să-l capeți înapoi! Viu sau mort...

— Viu! Viu! — a strigat Liza cu lacrimi în ochi.

— Viu pentru tine, mort pentru el! — a rostit bunicul și a pornit-o spre casa bunicii.

Nu pot să pricep în ruptul capului la ce i-or fi trebuit bunicului banii Lizei? De bani

m-am născut

Ilustrații de Tio PELTZ

ai nevoie să-ți cumperi bragă, un briceag, pantalonași de oraș, un fluier... Bunicul însă era vînzător de bragă și putea să bea cît poftea, iar celelalte lucruri la ce-i trebuiau? Doar era moș! Tata spunea că din pricina banilor oamenii își pierd mințile. Așa e, același lucru s-a întîmplat și cu bunicul, de vreme ce n-a putut el să prindă lucruri atît de simple.

Ajungînd la casa bunicii, bătrînul a bătut la poartă. Tata, cum l-a auzit, s-a ascuns numaidecît în grădină.

— Cheamă-l încoa pe Gheorghi! — a poruncit bunicii bunicul.

— Gheorghi mi-a zis să-ți spun că el nu iese — i-a răspuns bunica.

— Adă-l încoa, am o vorbă cu el! — stăruia bunicul.

— Spune, am să-i transmit.

— Am nevoie de el! Deschide! Voi, muierilor, fugiți, că nu mai răspund de mine!

Bunicul a început să dea cu patul armei în poartă, dar poarta era bine închisă și nu se deschidea. Atunci el s-a înfuriat și mai și, și a început să strige cît îl ținea gura: „Nu rămîneți voi în viață! În noaptea asta o să se verse o mare de sînge!..."

A strigat, a lovit în poartă, dar pricepînd că nu poate s-o deschidă și că n-o să-l vadă pe tata, a început, ca un nebun, să tragă în aer. A tras toate cartușele. Auzindu-se împușcături, tot satul a început să răsune de bocetele femeilor. Bărbații au crezut că s-a decretat mobilizarea și au sculat nevestele să-i pregătească de plecare la război.

Bunicul a trebuit să-și ia tălpășița și astfel n-a putut să împiedice apariția mea pe lume.

După ce m-am născut, mama ținea tare mult să se împace cu bunicul. El însă nici nu voia să audă de așa ceva. Cu toate astea — pe atunci aveam patruzeci de zile — mama m-a luat în brațe, și glonț la bunic. A trecut pe lîngă casa bunicului, a deschis portița și a intrat în curte. Bunica, de îndată ce ne-a văzut, a izbucnit în plînș de bucurie, a dus-o pe mama în casă și i-a spus:

— Bătrînul e supărat foc, dar dacă îl vede pe micuț i se moaie inima. Îl știu eu.

— Nu mi-e de mine, să nu-i facă ceva copilului.

— Îi scot ochii dacă încearcă — spuse bunica amenințător și deschise ușa.

— Moșule, hei moșule! — strigă ea. Vino niței!

— Ce ai cu mine? — răspunse el îmbufnat.

O văzuse pe mama și își închipuia pentru ce-l cheamă.

— Vino, vino!

— Lasă-mă în pace și închide ușa, că trage!

— Hai, vino. Nu se poate să fii așa!

— N-am ce să fac acolo. Închide!

— Uită-te numai cine a venit!

— Cine a venit să-și ia valea. N-am chemat pe nimeni.

— E păcat.

— Păcat, nepăcat...

— Hai, vino! Fă cinstea asta măcar pentru fecioru-tău! — îl îndemnă bunica.

— N-am fecior, am avut unul dar l-am pierdut de mult.

— Măcar să arunci o privire nepoțelului! Doar îți poartă numele...

— Numele... — bombăni bunicul.

Pe urmă începu să trebăluiască ceva și, după un timp, bunicul se ivi în prag.

— Ei, ce mai e? — întrebă el, dar nu răspunse la plecăciunea mamei.

Mama începu să plîngă.

— Tată, tată, ce ți-am făcut eu de nici nu vrei să te uiți la mine? — spuse ea printre lacrimi. Doar am rămas orfană din copilărie. Adică nu vrei să fii tatăl unei orfane?

Bunicul începu să fornăie și să se încrunte. Bunica însă mă luă din brațele mamei și se îndreptă spre el, dar pe drum se poticni și, dacă n-ar fi fost bunicul, m-ar fi scăpat desigur jos.

— De ce nu te uiți unde calci? — și m-a smuls din brațele ei.

— Am vrut doar să te uiți la el... — începu să se justifice bunica.

— Da' eu, ce, crezi că n-am picioare? — făcu bunicul.

În timp ce mă ținea, eu pesemne i-am făcut o figură. Bunicul a izbucnit în rîs:

— Ah, viermișorul meu, cocoșelul lui bunicu'... — începu el să-mi facă cu ochiul și să plescăie din limbă. Cu cine o fi semănînd?

— Cu cine? Cu tine, de bună seamă. Nu recunoști oare fruntea ta încăpățînată? Leit tu...

— Auzi colo... „leit"! — se prefăcu bunicul că nu crede.

— Seamănă, tată, seamănă cu tine — întări mama.

— Ei, dacă-i așa, hai, sărută-mi mîna și ce-a fost a fost, s-a isprăvit.

Și așa, apariția mea pe lume a fost încuviințată și de bunicul; astfel eu am putut să mă bucur de viață ca toți oamenii și, mai ales, de viața asta nouă pe care o trăiește astăzi țara mea.

Imagini din Bulgaria populară

Se dezvoltă necontenit industria R.P. Bulgare. Pe șantierul Combinatului metalurgic de la Kremikovsk lucrările progresează rapid. Paralel cu ridicarea construcțiilor, se montează și utilajul. În fotografia 1: baza de piese prefabricate de pe șantierul combinatului. Fotografia 2 o înfățișează pe sudorița Maria Dimitrova din brigada lui Koțe Iotov de pe acest șantier, care luptă pentru titlul de „brigadă de șoc".

O deosebită grijă acordă statul democrat-popular bulgar copiilor. Pretutindeni au fost înființate grădinițe și cămine — asemenea celui al colectiviștilor din satul Pordim (în fotografia 3) — unde copiii își trăiesc cu adevărat copilăria.

În cei 17 ani de la eliberare, pe întreg cuprinsul Bulgariei populare au fost ridicate noi și moderne construcții destinate oamenilor muncii. În fotografia 4: un nou cartier de locuințe la Russe.

Muzica are cuvîntul

1

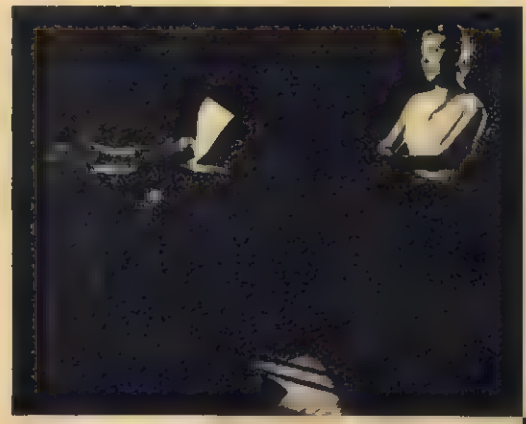

4

Fotografii
de
A. MIHAILOPOL

5

3

2

6

7

Așadar, au răsunat puternic primele acorduri: a început al doilea Festival și Concurs internațional „George Enescu". Timp de optsprezece zile fără întrerupere, Euterpe va fi în București ca la ea acasă; omniprezentă, va fi gazdă primitoare în Sala Palatului R.P. Române, în Studioul Radioteleviziunii, la Ateneul R.P. Române, primindu-și invitații cu brațele deschise. Cine vor fi oaspeții ei de onoare? Desigur, personalități celebre din lumea întreagă: Sir John Barbirolli, Sviatoslav Richter și Leonid Kogan, Elisabeth Schwarzkopf și Aldo Ciccolini, Lorin Maazel și încă mulți alții. Va avea însă și oaspeți tineri și foarte tineri: participanții la concurs. Și printre aceștia, concurenții români, cei care ne reprezintă țara la marea competiție muzicală

Sînt, într-un fel, acești concurenți veritabili ambasadori ai școlii noastre muzicale. S-au pregătit cu sîrguință exemplară pentru misiunea aceasta, luni de zile în șir. I-am ascultat în sălile conservatoarelor, descifrînd sub privegherea profesorilor lor toate subtilitățile muzicii lui Enescu. Au trecut prin sita deasă a examenelor specialiștilor. Din București, Cluj, Iași sau Oradea, au prelungit cursa muzicală la Brașov. Au ajuns la finișul ei Și iată că a sosit momentul ca să-și îndeplinească misiunea de ambasadori muzicali. La început de concurs, cea mai nimerită urare pe care le-o putem face e „Succes, mult succes!"

1. DAN GRIGORE

Acum trei ani, la cel dintîi Concurs internațional „George Enescu", un tînăr atrăgea atenția. Dan Grigore, în vîrstă doar de 16 ani, avea totuși o mică carieră muzicală. El interpreta cu sensibilitate lucrările pentru pian ale marelui nostru compozitor Enescu. În anul următor a participat la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Viena, talentul său fiind unanim apreciat. Preferințele lui muzicale sînt Enescu, Mozart, Liszt, Debussy

2. TEODOR PARASCHIVESCU

Un alt pianist; este student la conservator. Juriul național a fost cucerit fără rezerve de maniera excepțională în care a interpretat „Pavana" de Enescu, recunoscîndu-i și fantezia, și avîntul tineresc după ce l-a ascultat interpretînd Scherzoul în si bemol minor de Chopin. Și totuși, debutant în materie de competiții internaționale. Nu ne mai mirăm de nerăbdarea cu care așteaptă rezultatele Concursului „George Enescu".

3. DANIEL PODLOVSCHI

Obișnuit oarecum cu emoțiile scenei: a mai participat și la alte competiții muzicale, soldate cu aprecieri elogioase despre talentul său. A cîntat și în concerte publice, recoltînd aplauzele entuziaste ale auditorilor. Dar a inventat cineva vreun leac împotriva tracului? Nimeni. Daniel Podlovschi trăiește din nou emoția marilor întreceri artistice. Tracul dispare însă ca prin farmec în clipa cînd arcușul atinge strunele viorii. „Am o mare dragoste pentru Enescu — mărturisea deunăzi Podlovschi. Și aș dori mult de tot să o transmit cît mai bine cu instrumentul preferat al muzicianului".

4. IULIA BUCIUCEANU

Distinsă la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Viena (1959) și la Concursul „Primăvara la Praga" (1960). Diplomă la Concursul de la Sofia (1961). Frumos palmares. Dar Iulia Buciuceanu dorește să mai adauge o distincție, la Concursul „George Enescu". La actuala ediție a concursului, cîntăreții sînt debutanți. „Cu atît mai mult doresc ca munca mea să aibă un rezultat care să mulțumească pe cei ce mi-au dat posibilitatea să particip la acest concurs"

5. ELEONORA GEANTĂ

Încă studentă la conservator. Dar cu serioase „state de vechime" la vioară, într-o familie în care tatăl e violonist iar bunicul cîntă la contrabas. Dar care muzician a declarat, chiar la o vîrstă înaintată, că stăpînește toate tainele instrumentului? Pentru Eleonora, concursul e un examen. Dificil, desigur. Dar pentru care merită să te străduiești din toate puterile.

6. Prof. GARABET AVACHIAN

Unul dintre oamenii care nu apar pe scenă. Nu ating nici strunele viorii, nici clapele pianului. Se află în juriu, doar cu două instrumente (nemuzicale) la dispoziție: creionul și coala de hîrtie. Ascultă, în atitudinea aceasta concentrată, pe fiecare concurent. Va avea emoții? Uneori poate chiar mai multe decît concurenții: cînd pe scenă apar elevii lui. Nu e ușor să fii profesor. Și profesorul Garabet Avachian știe aceasta, la fel ca și Arta Florescu și ca toți ceilalți profesori ce și-au pregătit „discipolii" pentru marele eveniment.

7. ION BUZEA

Cîntărețul clujean e la prima competiție muzicală de amploare. Drept care, studiul intens e completat cu „autoascultarea" vocii sale înregistrate pe bandă de magnetofon. Așa se face că debutează și în rol de... critic muzical. Criticul Ion Buzea pare foarte aspru în aprecierea cîntărețului Ion Buzea. Dar juriul? Ambii Buzea cad de acord că se vor sili să nu-i provoace dezamăgiri.

A venit apa!!

KARA-KUM ÎȘI POTOLEȘTE SETEA MILENARĂ

Kara-Kum își potolește setea milen

de Heralamb ZINCĂ

Kara-Kum!

Nisip. Soare. Nisip. Arșiță. Nisipul arde. Soarele dogorește. Un vînt fierbinte străbate deșertul chinuit de sete și de uscăciune.

Kara-Kum!

Odată, cu mai mulți ani în urmă, străbătînd pustiul Kara-Kum și poposind la o oază, poate Tedjen, nu mai țin minte, am auzit la o ceainărie un cîntec din dombră. Cînta un bătrîn turcmen — conducătorul unei caravane. Ședea pe un covoraș, sub cerul negru bătut în stele de foc, și cînta la dombră. Jur împrejurul nostru, pe o adîncime de sute de kilometri, deșertul Kara-Kum dogorea ca-n toiul zilei, cerînd necontenit apă, apă, apă... Apă cereau și vîntul, și aerul, și stelele, și cîntecul turcmenului.

Am auzit în noaptea aceea o baladă cîntată la dombră și povestită de un bătrîn cămilar. Balada amintea de pămînturile roditoare ale Turcmeniei, de forța minunată a apei. Pe unde-i treceau pîrîiașele, totul înflorea, iar deșertul — tainicul Kara-Kum — nu era altceva decît o imensă livadă paradiziacă. Dar într-o zi, razele fierbinți ale soarelui au sorbit apele pîrîiașelor, secîndu-le pentru totdeauna. Se ofileau florile, mureau livezile. Suflarea de foc a Kara-Kumului mistuia totul. Și în clipele acelea de jale — mai spunea balada — un turcmen, vrînd în marea-i deznădejde să salveze recolta, prinse a-și uda ogorul cu lacrimi. Văpaia Kara-Kumului însă a uscat și lacrimile omului. Atunci, sărmanul țăran și-a smuls inima din piept, încercînd astfel să-și hrănească ogorul cu propriul său sînge. Dar totul se mistui în foc. Cu timpul, vînturile acoperiră livezile cu dune de nisip fierbinte.

Da, mai demult am auzit o dombră și o baladă cîntînd deopotrivă de răscolitor și inima de foc a deșertului, și suferința milenară a turcmenului în luptă cu nisipurile și seceta. Apă... dacă am avea apă în Kara-Kum! — iată motivul multor balade și legende turcmene. Apă în Kara-Kum — iată marele vis al poporului turcmen.

Și astăzi marele vis s-a împlinit. Mintea și brațul omului sovietic au îndreptat apele fluviului Amu-Daria spre deșertul Kara-Kum.

Mai bine de patru ani a ținut aprîga bătălie între om și pustiu. Constructorii au simțit zi de zi grija și sprijinul întregii țări. Peste două sute de orașe își trimiteau producția pe „frontul păcii" deschis în pustiul Kara-Kum. Buldozere, screpere, camioane conduse de oameni curajoși au obligat nisipurile să bată în retragere. Nimic n-a putut ține în loc ofensiva constructorilor sovietici. Nici lipsa de apă, nici nisipul încins pînă la 70 de grade. Și steagul roșu al biruințelor comuniste a fost înălțat deasupra Kara-Kumului. Un fluviu artificial străbate astăzi pustiul de la Amu-Daria și pînă la oaza Tedjen. Și pe unde-i trec apele răsar ca prin minune livezi de basm, noi orașe, noi colhozuri și sovhozuri.

Astăzi, Kara-Kum își răcorește fruntea fierbinte în apele binefăcătoare ale fluviului îndepărtat, Amu-Daria. Vîntul deșertului a fost și el obligat să se scalde în apele fluviului artificial — palele sale devenind mînglietoare. Pînă și soarele pare a fi mai blînd, mai puțin cutezător.

Și dacă în zilele acestea mi-ar fi dat să poposesc din nou la oaza Tedjen, sînt sigur că aș auzi la dombră cîntecul și cuvintele unei noi balade, închinate comuniștilor, celor care au dat viață în deșertul Kara-Kum „fluviului fericirii".

Peisajul milenar al deșertului Kara-Kum: valuri încremenite ale unui ocean de... Omul înarmat cu tehnica modernă și-a supus deșertul. Sute de buldozare, porn... nisip, umplînd cu zarvă și duduit victorio...

„Unde-i apa, acolo-i și viața" — spune un vechi proverb turcmen.

● Canalul Kara-Kum, acest fluviu artificial, este lat de 50-80 metri și adînc de 4-5 metri.

● Cînd canalul Kara-Kum se va întinde pînă la Marea Caspică, apele lui vor iriga aproximativ un milion de hectare smulse nisipurilor — ceea ce va permite Turcmeniei Sovietice să sporească producția anuală de bumbac pînă la două milioane de tone și va asigura recolte bogate de cereale.

● Un regulator automat, creat recent, va comanda deschiderea sau închiderea ecluzelor canalului Kara-Kum, reglementînd debitul apelor fără intervenția omului.

● Canalul va fi dotat în curînd cu dispozitive de telecomandă și telemăsură, care vor permite dirijarea instalațiilor hidrotehnice la zeci de kilometri depărtare și alimentarea colhozurilor și sovhozurilor cu cantitatea de apă necesară.

● La Kara-Kum ofensiva se dă în momentul de față în cel de-al treilea sector al uriașei construcții hidrotehnice, de la oaza Tedjen pînă la Așhabad, capitala Turcmeniei Sovietice. Potrivit planului inițial, canalul urma să se termine o dată cu darea în funcțiune a acestui al treilea sector, însă s-a găsit posibilitatea creării unui al patrulea sector, pentru a prelungi canalul pînă la Marea Caspică. Atunci „fluviul fericirii" va avea de străbătut 1.400 de kilometri.

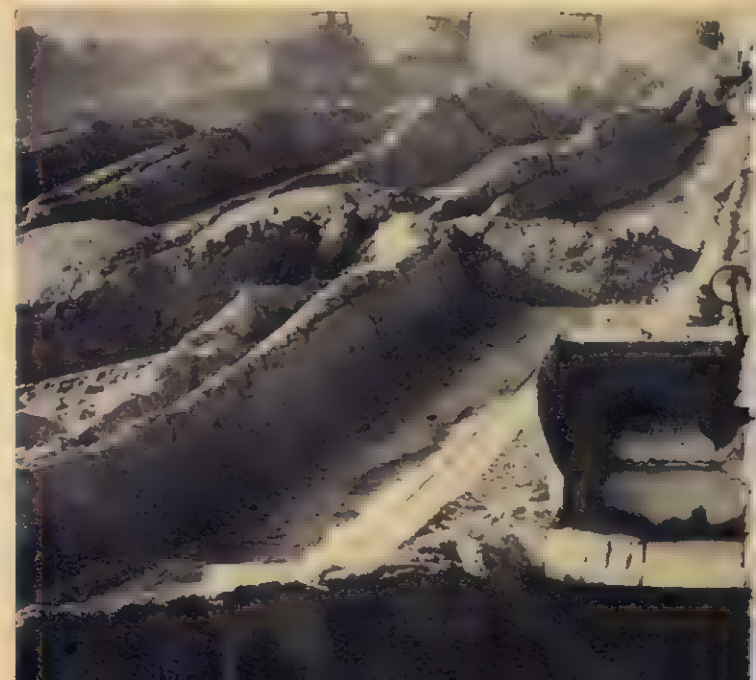

PROIECTUL DE PROGRAM AL P.C.U.S. PREVEDE:

„SĂ SE APLICE UN VAST PROGRAM DE LUCRĂRI DE IRIGAȚII PENTRU IRIGAREA ȘI ALIMENTAREA CU APĂ A MILIOANE DE HECTARE DE PĂMÎNTURI NOI ÎN REGIUNILE SECETOASE ȘI PENTRU AVÎNTUL AGRICULTURII IRIGATE EXISTENTE".

Și — în fotografia de jos — noul peisaj al Kara-Kumului. ic în front comun, pun în mișcare imensele mase de veșnicei tăceri.

În înaintarea-i impetuoasă, fluviul artificial a lăsat în urmă 540 km. Și asta numai în 4 ani și jumătate! O performanță nemaicunoscută în istoria construcțiilor hidrotehnice. Ca să ne dăm seama de grandoarea lucrărilor, menționăm un singur amănunt: volumul nisipului și pămîntului excavat și mutat atinge cifra de 120 milioane de metri cubi. Ca și cum un munte ar fi fost mutat din loc de mîna omului!

R.P.D. COREEANĂ *astăzi*

Statisticile lucrează cu cifre. Şi despre cifre se spune, îndeobşte, că n-au viaţă. Şi totuşi...

Statistici coreene din timpul dominaţiei imperialismului japonez arătau că în această ţară nu se fabrica pe atunci aproape nici o maşină, industria uşoară nu exista mai de loc etc. Ca să nu mai vorbim despre indicele nivelului de trai, extrem de scăzut, despre cifra ridicată a mortalităţii... Şi iată statisticile de azi ale Coreei populare. Ele relatează: industriei — care produce maşini, tractoare, turbine hidraulice, locomotive, strunguri-carusel etc. — îi revine peste 70 la sută din volumul total al producţiei; pe ogoarele complet cooperativizate ale ţării lucrează 13.000 tractoare convenţionale (de 15 CP); lampa lui Ilici a pătruns în fiecare sat, ca rezultat al nenumăratelor centrale electrice construite în anii din urmă; au fost înfiinţate 78 de universităţi, institute şi şcoli superioare — în timp ce în trecut nu exista nici un singur institut de învăţămînt superior; venitul naţional a crescut de 2,2 ori (numai în raport cu 1956), iar salariul muncitorilor şi funcţionarilor a crescut la rîndu-i de 2,3 ori faţă de 1956...

Sînt oare acestea doar simple cifre aride? Ele constituie un bilanţ grăitor al eforturilor poporului R.P.D. Coreene care, eliberat de sub jugul dominaţiei imperialiste, a păşit cu entuziasm, sub conducerea înţeleaptă a Partidului Muncii din Coreea în frunte cu tovarăşul Kim Ir Sen, la făurirea unei vieţi luminoase şi fericite. Mişcarea „Cenlima" contribuie la dezvoltarea într-un ritm impetuos a economiei R.P.D. Coreene şi, în acelaşi timp, la educarea socialistă a oamenilor muncii.

În aceste zile, premergătoare marelui eveniment pe care-l va constitui cel de-al IV-lea Congres al Partidului Muncii din Coreea, poporul Coreei populare îşi încordează forţele pentru a dobîndi noi şi însemnate succese în lupta pentru îndeplinirea planului de şapte ani, care va crea baza tehnico-materială a socialismului şi va transforma R.P.D. Coreeană într-un stat socialist industrial dezvoltat. În acelaşi timp, poporul coreean continuă să lupte pentru unificarea paşnică a patriei sale, pentru întărirea păcii în întreaga lume.

Pagini realizate în colaborare cu redacţia revistei „Coreea"

Reţeaua canalelor de irigare, pe cîmpiile cu orez ale cooperativei agricole din Censan.

Uzina de vinalon din Hamhin, construită doar într-un an şi cîteva luni, ocupă o suprafaţă de peste 500.000 m p şi este alcătuită din peste 50 de clădiri. Capacitatea anuală de producţie (proiectată) a uzinei este de 20.000 tone de vinalon.

Uzina de tractoare din Kilan. Pînă în anul 1958, aci funcţiona un atelier de reparaţii de maşini agricole. În prezent fabrica produce anual 4.000 de tractoare.

Teatrul Mare din capitala Republicii Populare Democrate Coreene a fost construit în numai 18 luni.

Vedere din Phenian, capitala R.P.D. Coreene. ←

→ O discuţie prietenească între vechea şi tînăra generaţie de oameni ai muncii, la staţiunea de odihnă Sondowon.

ACEIAȘI PFERDMENGES, ABS et Co...

Fiecare din aceste firme care produce armament pentru planurile revanșarde ale Bonnului ar putea să-și pună sub firmă inscripția: „Furnizor al guvernului vest-german". La care, ținîndu-se seama de experiența trecutului, s-ar putea adăuga: „Și al cimitirelor din această țară"...

În 1944, în plin război împotriva Germaniei naziste, un englez lucid, cunoscutul om politic Fenner Brockway, publica o carte intitulată „Moartea produce dividende". Iată una din întîmplările relatate în carte (și care-i justifică titlul):

În 1914, cu puțin înainte de izbucnirea primului război mondial, în clipa în care relațiile germano-britanice erau încordate la maximum, între concernul german „Krupp" și concernul englez „Vickers & Armstrong" intervine un tîrg ca toate tîrgurile. Krupp vinde lui Vickers patentul unui nou tip de focos pentru grenade de mînă. Cum era și de așteptat, soldații maiestății sale George al V-lea au folosit grenadele împotriva soldaților kaiserului Wilhelm al II-lea. S-a calculat că în patru ani de război (1914-1918), împotriva soldaților germani au fost aruncate 123 milioane de grenade de tip Krupp! Sute de mii de germani uciși sau schilodiți prin exploziile grenadelor britanice fuseseră în același timp victime ale inamicului lor englez Vickers și ale concetățenilor lor de la „Krupp". Moartea a produs dividende grase și în mărci, și în lire sterline...

★

Să fie adevărat că banii nu au miros? Există totuși bani care au miros de sînge, de carne omenească arsă, de fum, de camere de gazare, de lagăr de concentrare...

Seara, cînd apar la recepții, domnii miros de departe a săpun fin, a apă de colonia scumpă, a tutun princiar.

Dar e de ajuns ca cineva să spună: „Iată, acesta e Herr Hermann Iosef Abs; acesta e Doktor Friederich Flick; acesta e Herr Pferdmenges. Și mirosul fin de săpun aduce aminte de săpunul fabricat din grăsime de om; mirosul de colonie se transformă în miros înecăcios de cadavre; mirosul de havană scumpă înțeapă ca fumul ce plutea peste orașe în timpul celui de-al doilea război mondial.

Căci Pferdmenges, Abs, Flick (și cîți ca ei?) sînt magnați vest-germani care, ca și Krupp, au produs și produc mijloace de exterminare a oamenilor. Fiecare dintre ei ar putea scrie cîte o carte care s-ar putea intitula: „Moartea e meseria mea". Iar dividendele de pe urma morții constituie scopul vieții fiecăruia dintre ei...

★

Cînd spui Pferdmenges — te gîndești la Adenauer, căruia rechinul industriei îi e cel mai apropiat colaborator și consilier. Cel mai apropiat — căci mai sînt și alții... Ca și Hitler pe vremuri, Adenauer se înconjoară de un adevărat „consiliu al zeilor". Regatul peste care stăpînesc „zeii" e un regat al tunurilor, al avioanelor de bombardament, al navelor aducătoare de moarte, al armelor-rachetă.

Împreună cu ceilalți zei aflați în slujba lui Marte, Pferdmenges îi e consilier lui Adenauer. Ce sfaturi îi dă industriașul morții bătrînului cancelar? „Să dezvoltăm aviația militară!" „Să ducem mai departe tradiția «armei secrete» pe care am fabricat-o pe vremea lui Hitler!" „Să producem rachete «Sidewinder» după brevetul căpătat de la trusturile americane «Dupont» și «General Motors»". Cancelarul ascultă zîmbind, aprobă zîmbind și tot zîmbind iscălește comenzile către trustul în fruntea căruia se află întîmplător scumpul consilier Pferdmenges. Căci

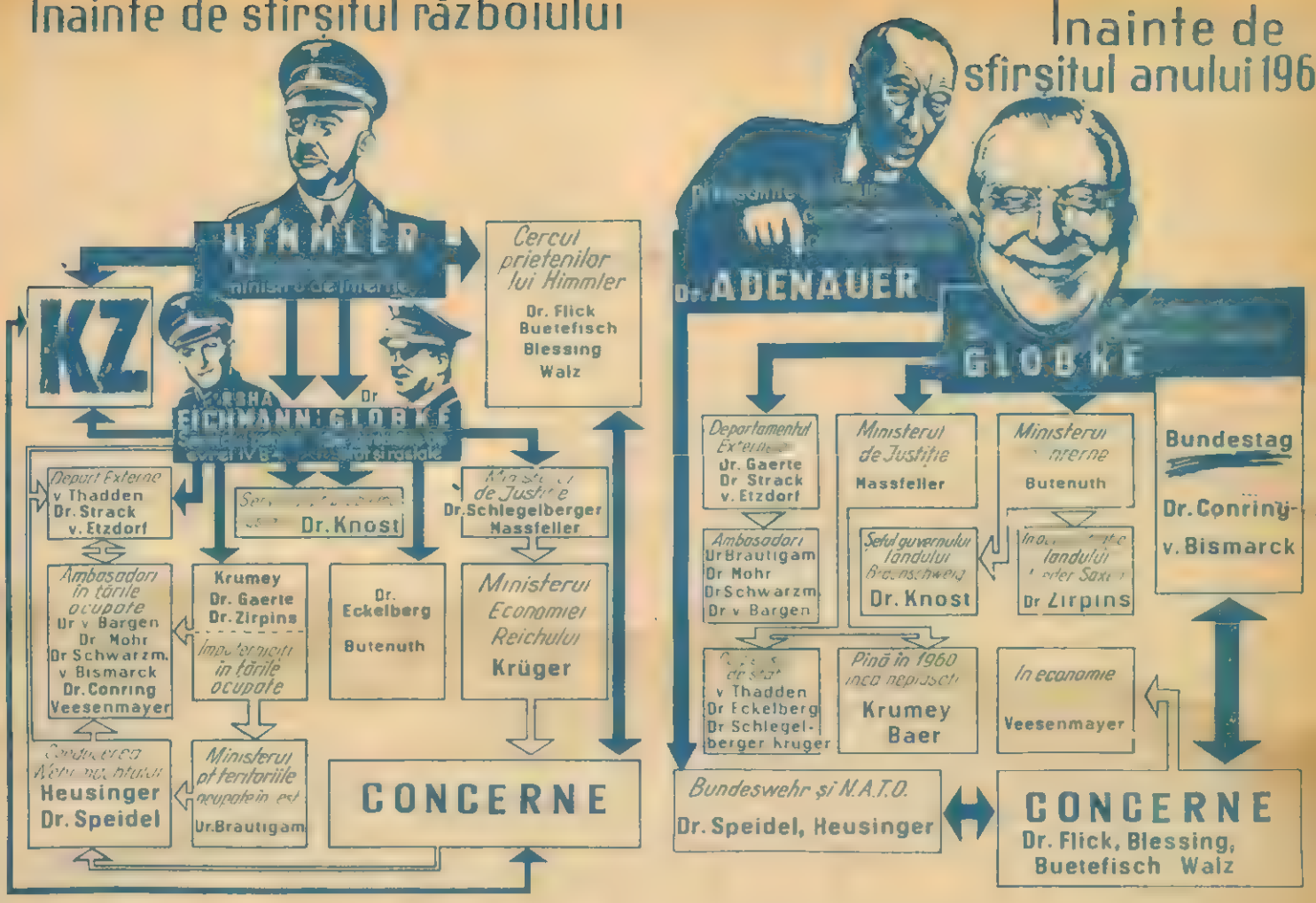

Aceleași nume țin ca într-o plasă de păianjen destinele Germaniei federale. Aceleași fire leagă numele criminalilor de război Heusinger și Speidel de marile concerne (vezi graficele). Dar istoria nu se va repeta.

Doi mari magnați ai industriei vest-germane stau de vorbă: Pferdmenges și Abs. Ei au mai stat adesea de vorbă și în timpul celui de-al doilea război mondial. Cînd doi rechini ai industriei de război stau de vorbă, ei nu pot pune la cale decît un singur lucru: cum să transforme sîngele oamenilor în aur!? Nu-i așa, domnule Adenauer?

cine înțelege mai bine inima și planurile guvernului de la Bonn, decît consiliul zeilor din industria vest-germană?

Din acest consiliu fac parte multe „nume ilustre" — cîte nume, atîtea păsări de pradă renăscute din propria lor cenușă! — printre alții, și Hermann Abs. Ieri Abs însemna „I.G. Farbenindustrie" — nume sinistru, care a furnizat printre altele și lui Eichmann gazul cu care acesta și-a ucis victimele.

„Începînd din 1936 — a declarat la procesul criminalilor de război de la Nürnberg von Schmitzler, unul dintre foștii conducători ai concernului «I.G. Farbenindustrie» — pregătirile de război au ocupat locul principal în activitatea concernului. Legăturile dintre «I.G. Farben» și armată deveneau tot mai strînse, ducînd la formarea unor relații permanente între direcția concernului și comandamentul suprem al forțelor armate"...

100.000 de muncitori din țările cotropite de Germania fascistă lucrau pentru „I.G.Farben" — pentru Abs. „I.G. Farben" — adică Abs — a înregistrat următoarele profituri: în 1937 — 231 milioane mărci; în 1943 — 822 milioane mărci. Astăzi (formal) „I.G. Farben" nu mai există. Dar există Abs. El e în fruntea unor întreprinderi cu nume duios de inofensive: „Farbenfabriken A.G.", „Badische Anilin und Sodafabriken", „Farbwerke Hoechst A.G.". Dar în spatele coloranților și anilinei se lucrează la combustibil pentru motoare de rachete și atomice, la explozive din cele mai puternice. Renăscuta „I.G. Farben" colaborează cu o serie de firme franceze la experimentarea unor noi tipuri de armament. Cifra de afaceri de 8-10 miliarde mărci arată cît de rentabilă e pentru unii politica militaristă a Bonnului...

Iar Hermann Abs, fost membru al conducerii Băncii germane în timpul lui Hitler, omul care figura pe lista criminalilor de război întocmită de americani în 1946, știe să profite din plin de conjunctura care i-a fost creată lui și celorlalți membri ai consiliului zeilor.

Alături de Abs profită (și de ce nu?) Friederich Flick.

E același Flick care, în noiembrie 1932, a semnat (cine se aseamănă se adună!), împreună cu Krupp, Schröder, Schacht, Siemens și alții, scrisoarea către Hindenburg în care marea finanță cerea ca Hitler să fie numit cancelar al Reichului.

Hitler l-a răsplătit din plin. Friederich Flick a devenit, încă înainte de izbucnirea războiului, conducătorul „economiei apărării" hitleriste.

În timpul războiului, el a înființat — împreună cu Goering — societatea „Dnepr Stahl", destinată să jefuiască minele din Uniunea Sovietică. În același timp, Flick a supt nesățios bogățiile din Franța, Polonia, Cehoslovacia, Danemarca, Belgia, Olanda, Luxemburg. Ajuns pe banca acuzaților la Nürnberg, Flick a fost condamnat la 7 ani de închisoare. Deținut însă în zona de ocupație americană din Germania, el a fost eliberat cu mult înainte de termen de către înaltul comisar al S.U.A. (și unul dintre cei mai mari magnați americani) John Mc Cloy.

Cineva din anturajul lui Mc Cloy a notat despre Flick:

„Se pare că personalitatea sa a produs o impresie deosebită asupra pazei americane. I s-a îngăduit chiar să țină în închisoare ședințe ale consiliului de administrație al concernului său".

Flick a părăsit închisoarea (sanatoriul?) „cu o energie pentru care mulți îl pot invidia".

O energie de care unii (americanul Mc Cloy și prietenii lui) au nevoie. Drept care l-au ajutat să salte din nou în posturi-cheie.

Flick ocupă un loc însemnat în consiliul zeilor al lui Adenauer și este unul din participanții importanți la marile concerne „Daimler Benz A.G.", „Metallhuttenwerk Lübeck A.G.", „Auto-Union Gmb.H." și multe altele.

Flick speră să obțină din industria de război vest-germană dividende mai mari chiar decît pe vremea lui Hitler...

Dar cu ce se deosebește oare istoria concer-

CONSILIUL ZEILOR ATOMICI

În 1946, la procesul criminalilor de război de la Nürnberg, pînă și reprezentantul S.U.A. a vorbit cu indignare despre participarea concernului german „I.G. Farben" la crimele săvîrșite în timpul războiului. Și iată că azi (cu ajutorul american în primul rînd), același „I G. Farben" a devenit nucleul în jurul căruia gravitează „consiliul zeilor atomici". Mîna întinsă de peste ocean nu spală degeaba mîna criminalilor de război. În fiecare mînă rămîn profituri...

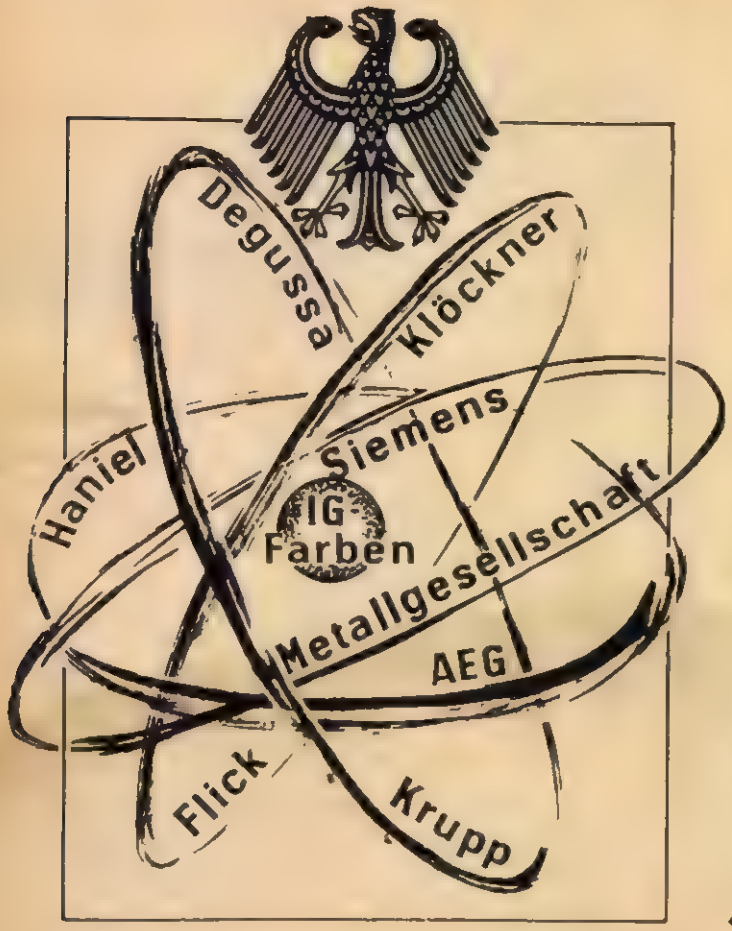

nului Flick, de cea a concernului „Siemens", de pildă, sau de istoria celorlalți confrați întru dividende de pe urma sîngelui omenesc? Cu nimic. Aceleași împrumuturi uriașe primite în anii '30 din partea unor trusturi americane. Același sprijin masiv acordat în anii '30 lui Hitler.

„Siemens" a primit din partea lui Hitler mari comenzi militare și a devenit unul din principalele arsenale naziste. În timpul războiului, în uzinele „Siemens" s-a produs utilaj electrotehnic pentru nave, pentru avioane, pentru arma secretă hitleristă „V 2" cu care a fost lovită Londra.

Uzinele „Siemens" au exploatat 60.000 de muncitori și prizonieri de război din țările cotropite de Germania fascistă și aveau în „administrația" lor proprie un lagăr de concentrare nazist.

Renăscut după război, „Siemens" întreprinde cercetări (în cea mai mare parte legate de obiective militare) care depășesc de trei ori pe cele antebelice.

Adînc băgat în industria de război vest-germană, „Siemens" a construit primul reactor atomic din R.F. Germană și exploata încă în 1958 munca a 164.000 de salariați...

„Siemens" a cules dividende de pe urma morții și nu s-ar da în lături să-și rotunjească aceste dividende...

Dar a avea astăzi asemenea planuri echivalează cu a avea gînduri de sinucidere.

Mitologia germană cunoaște legenda Walhallei, reședință a zeilor prăbușită în foc o dată cu aceștia.

Nimeni nu se mai îndoiește de faptul că, dacă zeii industriei și finanței vest-germane, pierzîndu-și mințile, vor atenta la pacea lumii, ei vor trăi o nouă și ultimă prăbușire! Astăzi există în lume suficiente forțe în stare să dea o astfel de lovitură acestor falși zei, încît să nu se mai poată ridica niciodată!

Radu ȚIULESCU

Messerschmitt...

Un inginer german a dat avioanelor construite în timpul războiului numele său. Acest nume a însemnat mormane de cadavre și ruine.

Cadavre?

Ruine?

Desigur. Dar și cîștiguri grase pentru concernele germane.

Acum, dr. Willi Messerschmitt construiește din nou avioane. Licențele aparatelor sînt franceze, dar însemnele le trădează apartenența: noua aviație vest-germană.

Marii industriași francezi se asociază cu cei vest-germani în construirea de păsări ale morții. Toți vor să cîștige: „banii n-au miros". Dar poporul francez are nasul fin. El simte și astăzi mirosul înțepător ce plutea peste orașele franceze bombardate de „Messerschmitt"...

Toți au dat...

1946. Sala tribunalului de la Nürnberg unde sînt judecați criminalii de război hitleriști.

În fața completului de judecată se află acuzatul Schacht, fostul președinte al Băncii Reichului:

— La începutul anului 1933 ați avut întîlniri în casa lui Goering. Ce fel de întîlniri?

— Da! Întîlniri cu caracter financiar.

— După cum știți, la 5 martie 1933 Hitler se prezenta în alegeri. Avea nevoie de bani pentru propaganda sa electorală... Cine erau oamenii care au dat acești bani?

— Bancheri și industriași. Din industriile chimică, siderurgică, textilă. Toți au dat...

★

Scăpat din streangul de la Nürnberg, Thyssen, marele magnat din Ruhr, unul din „cei care au dat", a publicat o carte care a apărut în Anglia. Titlul? Cinic: „L-am plătit pe Hitler..."

La rîndul lui, Hitler l-a plătit pe Thyssen!...

Kurt nu vrea să ajungă la vîrsta lui Konrad?

În industria aviatică de război vest-germană renăscută, sînt interesați nu numai colaboratorii apropiați ai cancelarului Adenauer, ci și membrii familiei acestuia. Fiul lui, Max, este legat de firma „Heinkel". Nepotul cancelarului, Kurt, este unul din directorii firmei „Junkers", înghițită de „Messerschmitt".

Desigur: afacerile sînt afaceri. Dar revenind la dividende, nepotul ar trebui să nu uite: nu crearea noii Luftwafe agresive e drumul menit să-i asigure lui Kurt vîrsta pe care o are azi Adenauer...

Milioane de acuzatori

În primul război mondial concernele vest-germane au cîștigat 50 miliarde mărci aur. Pe fronturile de luptă au căzut atunci 1.800.000 de germani.

În al doilea război mondial poporul german a dat din rîndurile sale cinci milioane și jumătate de morți. Nimeni n-a mai stat să numere cîștigurile realizate de pe urma acestor morți.

Dar morții Europei țin trează memoria și vigilența popoarelor: cei ce trăiesc din sîngele popoarelor nu mai trebuie lăsați să-și facă mendrele!

Pe dealul Goleasca se întind plantații de viță de vie pe terase.

„PÎNĂ ÎN ANUL 1965, SUPRAFAȚA ARABILĂ A ȚĂRII NOASTRE VA TREBUI SĂ AJUNGĂ LA 10.200.000 HA. PENTRU ACEASTA SÎNT NECESARE MĂSURI TEHNICO-ORGANIZATORICE TEMEINICE PRIN CARE SĂ SE VALORIFICE REZERVELE ÎNCĂ MARI DE CARE DISPUNEM".

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

PĂMÎNTURI RENĂSCUTE

Dacă cu cîțiva ani în urmă, înainte de a poposi la Pitești, te-ai fi oprit o clipă la Văleni-Podgoria să guști un pahar cu vin, ai fi rămas de-a dreptul dezamăgit: nu numai că nu găseai un strop de vin, dar nu era nici urmă de viță de vie. Te-ai fi întrebat cu mirare: cum tocmai aici, într-un sat cu numele de Podgoria, să nu crească viță de vie? Nu este singurul caz cînd numele unei localități, al unor dealuri sau văi exprimă ceea ce a fost odinioară pe acolo. Tot așa și Văleni-Podgoria. Aici se întindeau odinioară vii vestite, care se răsfățau în soare pe dealurile de la Valea Mare, Topoloveni, Ștefănești și se terminau tocmai aci, la Văleni-Podgoria.

Istoricii consemnează că încă cu 2000-2500 de ani în urmă pe aceste meleaguri se cultiva viță de vie. Vinul obținut de pe aceste podgorii avea calități deosebite: buchet foarte fin și aciditate care îi dădea un gust plăcut și răcoritor. Așa se face că el era căutat chiar de popoarele învecinate. Pe vremuri în podgoria din apropierea Piteștiului aflai, pe vremea culesului, caravane uriașe de care cu boi sosite de pe meleaguri îndepărtate. După ce vinul fermenta, era încărcat în butoaie, fiind apoi trimis departe pînă prin Ucraina. Ce s-a întîmplat oare cu viile de aci?

De fapt, niciodată n-au fost cultivate suprafețe prea mari; însă cele care au existat s-au micșorat cu timpul, dispărînd aproape în întregime o dată cu atacul filoxerei.

Să facem în zilele noastre o scurtă vizită pe aceste meleaguri. Ceea ce vom vedea sînt lucruri de-a dreptul uimitoare. În locul dealurilor cu coaste golașe și mîncate de apă ori acoperite cu mărăcini și buruieni, renaște o adevărată podgorie, cresc livezi întinse de pomi fructiferi. Și ele acoperă ca o volbură alte și alte dealuri și coline de pe întreg cuprinsul regiunii Argeș. La recenta plenară a C.C. al P.M.R. a fost relevată experiența gospodăriilor de stat și colective din comunele Ștefănești, Valea Mare, Malul cu Flori din regiunea Argeș, care au amenajat prin terasări importante suprafețe erodate și le-au plantat cu vii și pomi.

MINUNEA DE LA GOLEASCA

Golescu, Goleşti şi Goleasca sînt trei nume. Golescu — un scriitor, Goleşti — o localitate lîngă Piteşti, iar Goleasca — un deal din

Terasele cultivate cu viță de vie la punctul „Isvorani" cuprind o suprafață de 60 ha.

După cum vedeți, merii cultivați pe terase au rodit îmbelșugat. Tovarășul Stelian Coman, directorul Stațiunii experimentale Ștefănești, este mulțumit de rezultate.

Combaterea dăunătorilor în noile livezi se face cu ajutorul aerosolilor — un procedeu nou și deosebit de eficace.

apropiere. Nu s-ar putea spune care din cele trei denumiri stă la baza celorlalte. Am fi înclinați să credem că tocmai denumirea dealului, pornind de la cuvîntul „gol". Decenii la rînd, dealul Goleasca a fost într-adevăr gol. Coastele lui erau roase de ape, acoperite cu mărăcini și buruieni. În văgăuni și tufișuri se adăposteau iepuri și vulpi. Nimeni nu le tulbura liniștea, pentru că aici nu era nici un locșor bun de semănat ori pășunat. Și goală a fost Goleasca sute și poate mii de ani.

Dar iată că astăzi denumirea nu-i mai corespunde.

...Să părăsim minunata șosea străjuită de-o parte și de alta de plopi și să o apucăm pe un drumeag printre plantațiile de pomi. Deodată, în fața ochilor ne apare o panoramă neobișnuită. Dealul are o imensă scobitură, întocmai ca un fund de căldare. Aci, pe toată întinderea lui, paralel cu curbele de nivel — cum spun specialiștii — au fost tăiate terase, punîndu-se stavilă eroziunii apelor. Curiozitatea te împinge să ajungi tot mai sus. De pe muchia situată la marginea acestei plantații vezi, pe fondul gri-cafeniu al pămîntului „ținut curat de buruieni", butucii de viță de vie înșirați unul după altul. Întregul deal se aseamănă cu niște trepte făcute pentru pașii unui uriaș. Terasele, despărțite una de alta prin brîuri de iarbă care țin pămîntul să nu se surpe, iar pe alocuri chiar prin pereți de beton, urmează una după alta de la poale pînă la vîrf.

A trebuit să se depună aici un mare volum de muncă. Terenul, după ce s-au stabilit drumurile de acces, a fost săpat după proiectele întocmite de specialiști și astfel au luat naștere terasele. Taluzul acestora a fost „înfierbîntat", pentru ca pămîntul să nu mai fie dus la vale de ape, iar pe partea de deasupra s-au plantat butași de viță de vie.

Au trecut de atunci trei ani. Acum butucii sînt plini de struguri. Anul acesta se va culege prima recoltă; ea va aduce deosebite satisfacții celor care s-au străduit să transforme pămînturile părăginite în podgorii roditoare. Specialiștii apreciază că numai de pe cele 112 ha de la Goleasca și Isvorani se vor culege, în toamna acestui an, peste 50 de vagoane de struguri. Am putea asemăna plantația de pe terasele dealului Goleasca cu un izvor al cărui debit e de circa 1.000 litri de apă zilnic. Numai că, în loc de apă, ar curge vin, un vin cu calități deosebite. Și va curge din belșug încă din toamna acestui an. Debitul acestui „izvor" va crește an de an, pe măsură ce viile se vor întări și va spori capacitatea lor de producție.

AICI E LOCUL POMILOR

S-ar putea crede că pomii fructiferi n-ar avea cine știe ce pretenții față de locul unde sînt plantați. Într-adevăr, cresc aproape oriunde. Dar s-a văzut că ei rodesc îmbelșugat doar atunci cînd tăierile de fructificare sînt făcute la timp, terenul este lucrat cu îngrijire și i se dau și îngrășăminte. Pe dealuri, unde este de altfel locul pomilor, aceste lucrări se fac mai greu. Dar inconvenientul se rezolvă cu ajutorul teraselor. Pe lîngă faptul că prin terasare sînt puse în valoare terenuri care altădată nu aduceau nici un venit, se creează cele mai bune condiții de rodire pentru pomii fructiferi.

Ne aflăm pe dealul la poalele căruia se întinde frumoasa așezare a Ștefăneștilor, nu departe de Goleasca. Urcăm din terasă în terasă. Drumul nu este prea ușor, întrucît înclinarea dealului este destul de mare. Pe alocuri trebuie să te prinzi cu mîinile de iarba care crește pe taluzul teraselor.

Am găsit-o aici pe tovarășa Tatiana Coman, cercetătoare la laboratorul de protecția plantelor de la Stațiunea experimentală din Ștefănești. Ea veghează ca pomii plantați pe terase să nu fie atacați de boli și dăunători. Îți furnizează cu bunăvoință date cu privire la punerea în valoare a terenurilor erodate de la Ștefănești.

Pe locurile unde se întind acum terasele cu mii de pomi, dealul era aproape gol. Doar la poalele lui, unde panta era mai dulce, se mai găseau niște pomi răzleți. În rest — mărăcini și o iarbă sărăcă, pe care nici caprele nu o păsteau. Terenul a fost măsurat în lung și-n lat de specialiști și apoi s-a trecut la amenajarea teraselor. Acum cresc aici meri, peri, piersici și alți pomi fructiferi care intră rînd pe rînd în rod.

Cum s-a ajuns la ideea valorificării acestor terenuri neproductive sau slab productive, prin amenajarea lor în terase și plantarea cu viță de vie și pomi fructiferi?

PERSPECTIVE: 100.000 DE HECTARE

Denumirea de „primul agronom" din regiunea Argeș nu revine vreunui agronom, ci președintelui sfatului popular regional, tovarășul Sandu Constantin. Această denumire i-au dat-o tocmai agronomii, în semn de cinste pentru munca stăruitoare pe care o depune, îndeplinind cu răspundere sarcinile trasate de partid în ce privește ridicarea agriculturii și îndeosebi extinderea pomiculturii și viticulturii.

Mărturie sînt nu numai terasele de la Goleasca ori dealul Ștefăneștilor, plantate cu viță de vie și pomi fructiferi, ci și cele de la Valea Mare, Jiblea, Simburești, Lerești și altele. În mijlociu se cheltuiesc pentru amenajarea unui hectar de teren în terase, plantarea lui cu viță de vie și îngrijirea pînă la intrarea în rod numai 18.000 lei, sumă ce se recuperează în 3-4 ani. Dar ținîndu-se seama că în multe locuri lucrările de terasare se fac prin muncă patriotică, cheltuielile se reduc la jumătate.

La ce va duce acțiunea de valorificare a terenurilor în pantă și neproductive din regiunea Argeș? În urma unei analize făcute și prin identificarea terenurilor care se pretează a fi cultivate cu viță de vie și pomi fructiferi, s-a constatat că în această regiune sînt condiții pentru ca asemenea culturi să fie extinse pe o suprafață de 100.000 hectare, ceea ce poate aduce un venit anual de un miliard de lei. Pentru aceasta s-au creat în regiune mari pepiniere pentru producerea materialului săditor viticol și pomicol. În fiecare toamnă și primăvară se plantează în unitățile agricole socialiste milioane de pomi și fire de viță de vie.

Cum problemele legate de lărgirea plantațiilor de vii și pomi necesitau în primul rînd o rezolvare științifică, tovarășul Sandu s-a făcut luntre și punte pentru a obține înființarea unei stațiuni experimentale la Ștefănești. Acestei stațiuni i-au fost atribuite dealurile Goleasca, Isvorani și Ștefănești.

DE CE TOCMAI LA ȘTEFĂNEȘTI?

Răspunsul la această întrebare ni-l dă tovarășul Coman Stelian, directorul stațiunii. Aflăm că aci, pe lîngă faptul că există terenuri care pot fi valorificate cel mai bine prin plantarea lor cu viță de vie și pomi fructiferi, clima oferă condiții deosebite pentru creșterea acestor plante.

Iată cîteva amănunte. Să luăm de pildă soiul de prune Tuleu gras. Ei bine, acest soi s-a format în decursul anilor tocmai la Ștefănești, de unde s-a răspîndit aproape în întreaga țară. Aci au fost identificate 20 de soiuri locale de peri și 5 de cireși, necunoscute pînă acum. Cît privește vița de vie, ea dă un vin deosebit de apreciat de către „adevărații băutori". Nu-i un vin dulce că cel de prin alte podgorii, ci unul sec, „de cursă lungă", pe care îl poți bea la o petrecere fără ca a doua zi să te doară capul. Cînd toate plantațiile din podgoria Topolovenilor și Ștefăneștilor vor intra în rod, consumatorii se vor putea convinge de cele afirmate mai sus.

Iată numai cîteva probleme pe care le urmăresc specialiștii de la această stațiune: folosirea rațională a terenurilor în pantă, îngrășarea terenurilor luate în folosință și executarea unor lucrări agrotehnice corespunzătoare, obținerea de soiuri noi mai valoroase și mai roditoare, producerea de material săditor viticol și pomicol. Pe terenurile amenajate în terase se urmărește introducerea în cultură a pomilor pitici care, pe lîngă faptul că rodesc la 2-3 ani de la plantare, dau recolte mari de fructe de calitate superioară.

DEALURI ÎN FLOARE

Care este anotimpul cel mai frumos? Unii înclină spre primăvară, cînd pomii dau în floare și îmbracă cu mantia lor albă întinsele livezi ale țării; alții iubesc toamna, cu roadele sale bogate de fructe și, în special, struguri. Străbătînd aceste ținuturi renăscute, nu putem decît iubi orice anotimp. În fiecare parte a anului veți găsi aci ceva deosebit: rodul muncii oamenilor care transformă natura, o obligă să fie mai darnică. Acest lucru se vede foarte bine pe dealurile din podgoria Topolovenilor și Ștefăneștilor.

Renasc pămînturile și o dată cu aceasta se întrezărește un mare belșug de fructe, struguri și vin. Și toate acestea pe terenuri care pînă nu demult nu produceau nimic.

Ion Al. PREDESCU

mozaic

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	A	S	C	A	G	N	I	●	C	C	O
2	A	R	I	E	●	I	O	N	V	O	I	A
3	N	A	P	A	S	T	A	●	E	R	●	R
4	O	P	E	R	E	●	P	A	R	I	S	●
5	N	●	T	A	C	I	T	●	B	O	●	
6	●	N	E	●	E	●	C	H	I	L	I	A
7	H	U	●	A	R	C	●	I	●	A	R	S
8	A	R	A	M	A	●	S	C	E	N	I	C
9	Z	A	R	A	●	A	R	A	C	●	S	O
10	E	R	O	L	I	●	V	E	R	A	●	
11	P	A	H	I	N	A	●	L	A	C	U	L
12	A	I	I	A	●	E	V	A	N	T	I	A

ORIZONTAL: 1) Autorul operei într-un act „Cavaleria rusticană" — Ansamblu muzical într-o operă. 2) Compoziție muzicală care face parte dintr-o operă — „...cel Cumplit", dramă muzicală populară de Gheorghe Dumitrescu (2 cuv.). 3) Dramă muzicală populară de Sabin Drăgoi, după piesa cu același titlu de I.L. Caragiale — În operă! 4) Compoziții muzicale pentru soliști, cor și orchestră, pe textul unor librete dramatice — „...și Elena", operă de Gluck. 5) Taciturn — Notă muzicală. 6) În doine! — Soția lui Iago din opera „Othello" de Verdi. 7) În muzică! — Arma Dianei — Bronzat de soare. 8) „Călărețul de...", balet de Glier — Teatral. 9) .. Doluhanova, vestită cîntăreață din Uniunea Sovietică — Grămătic — Solo la început! 10) Personaj feminin din opera „Don Carlos" de Verdi — Bunica lui Oleg Koșevoi din opera „Tînăra gardă" de Melitus. 11) Personaj feminin din opera „Flautul fermecat" de Mozart — „...lebedelor", balet de Ceaikovski. 12) A sufla lin, polindrom pentru „Aida" — Soția lui Mavromihale din drama muzicală „Pană Lesnea Rusalim" de Paul Constantinescu

VERTICAL: 1) Operă de Massenet, compusă după un roman de abatele Prévost — Operă de Ceaikovski, după poemul „Poltava" de Puşkin. 2) Negru (pop.) — Personaj din opera „Pescuitorii de perle" de Bizet. 3) Cufere înflorate — A atipi. 4) Materie primă pentru luminări — Soția lui Renato din opera „Balul mascat" de Verdi 5) Unealtă agricolă — „...calea trăsnetului", balet de Kara Karaev. 6) Suport prins de cutia de rezonanță la numeroase instrumente muzicale cu coarde — În aer! 7) „O ... furtunoasă", comedie muzicală de Paul Constantinescu — Cărunt. 8) În fine! — Tînăra țărancă îndrăgostită de Don José, din opera „Carmen de Bizet. 9) Autorul operelor „Rigoletto", „Traviata", „Trubadurul" etc. — Pînză de cinema. 10) Uvertură de Beethoven — Diviziune mai mare în desfășurarea unei opere. 11) Do sucit! — Operă de Mascagni și balet de Constantin Nottara — A chiui. 12) Mod de a cînta fără grabă — Cea mai recentă dramă muzicală a compozitorului Gheorghe Dumitrescu, în repertoriul stagiunii viitoare

Dezlegarea jocului „ÎN EXCURSIE", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Delta Dunării. 2) Rucăr — Faleză. 3) Ar — Bicaz — T — C. 4) Gota — U — Ineu. 5) Op — Ru - Frez — C. 6) Sacagii — Gară 7) L — A — Ri - Hotel 8 Opreală — I — Pa. 9) Vapor — Piute. 10) Elan Nae — Ola. 11) Nat — Carsiman. 12) Itinerare — Ta

NOUTĂȚI FILATELICE

Noi mărci poștale comemorative

Poșta Republicii India a pus în circulație două noi mărci comemorative: prima, cu prilejul centenarului nașterii eminentului luptător pentru independența Indiei, Pandit Motibal Nehru (1861-1931), tatăl primului ministru J. Nehru. Cea de-a doua a fost prilejuită de centenarul nașterii marelui scriitor Rabindranath Tagore (1861-1941). În cursul acestui an urmează să mai fie emise mărci comemorative cu prilejul aniversării radiodifuziunii indiene și al Festivalului internațional al filmului din India

Poșta R. P. Ungare a emis o nouă valoare în cadrul seriei „Portrete 1961". Este vorba de marca de un forint (bleu-verde), al cărei desen reproduce portretul lui Kilián Gyorgy (1907-1943), patriot și erou al luptei contra fascismului.

Poșta suedeză a comemorat bicentenarul morții lui Jonas Alstromer (1685-1761), unul dintre cei mai de seamă pionieri ai industrializării Suediei.

Poșta Uniunii Sovietice a scos în circulație marca de 40 copeici, care consacră în filatelie numele marelui luptător pentru libertatea și independența poporului congolez, Patrice Lumumba.

Poșta franceză a emis cea de-a cincea serie consacrată memoriei eroilor rezistenței împotriva hitlerismului: Jacques Renouvin (20 c), Lionel Dubray (20 c), Paul Gateaud (30 c) și Mère Elisabeth (30 c)

TEZAURUL DE LA ISACCEA

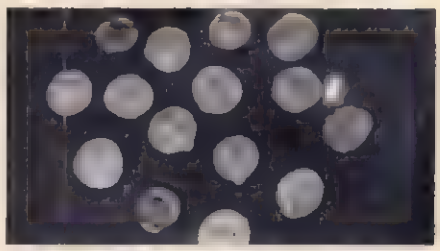

În colecția numismatică a muzeului din Tulcea au intrat recent peste o mie de monede romane din secolul al III-lea și al IV-lea. Piesele sînt toate din argint și poartă efigiile mai multor împărați romani. Monedele au fost descoperite în împrejurimile comunei Isaccea de către un tractorist, în timp ce ara tarlaua unei gospodării colective. Ele se aflau la o adîncime de 30 de centimetri, depozitate într-o cutie de aramă.

Cercetările făcute la fața locului de către tov. Simion Gavrilă, directorul muzeului din Tulcea, au dus și la descoperirea unor alte monede. Întregul stoc — denumit de specialiști tezaurul de la Isaccea — a fost trimis pentru studiere la Institutul de arheologie al Academiei R. P. Române, de unde, după identificare, a fost predat Muzeului național din Tulcea

„CASA SOARELUI"

Proiectul unui mare solariu — o clădire cu un hol cu pereții transparenți, cu o uriașă curte interioară acoperită în care vor susura fîntîni arteziene, se vor găsi pomi și flori și în care vizitatorii vor putea purta costume de baie — a fost recent elaborat de Academia de științe a R.D. Germane.

În acest palat al sănătății, oamenii muncii vor avea posibilitatea de a face, în afara perioadelor de concediu — în scop curativ sau pur și simplu pentru fortificarea organismului — băi de aer și de raze ultraviolete.

Sursa de raze ultraviolete o vor constitui înșiși pereții clădirii. Atît cantitatea de radiații cît și compoziția aerului vor putea fi reglate în funcție de necesități.

CENTRALĂ ATOMOELECTRICĂ ÎN R.S. CEHOSLOVACĂ

Sînt puțini — în prezent — cei care cunosc existența micii localități Bogunice, și chiar și cea a orașului Trnava (Slovacia centrală) din apropiere. Peste puțin timp însă, Bogunice va deveni o denumire foarte cunoscută — și aceasta datorită centralei atomoelectrice a cărei construcție a fost începută aici. Reactorul atomic de la Bogunice va funcționa cu uraniu cehoslovac. El va încălzi apa pînă la 400°, la o presiune de 29 de atmosfere, iar apoi — în schimbătorul de căldură — o va încălzi pe cea dintr-un al doilea circuit. De aici, aburi de 180° vor intra în cîteva turbine.

Puterea termică a stațiunii va fi de 590.000 kilowați, iar cea electrică, de 160.000 kilowați. Dirijarea reactorului și a aparatajului electric va fi complet automatizată. Problema păstrării și neutralizării rămășițelor radioactive a fost rezolvată prin construirea unor rezervoare impermeabile, situate adînc sub pămînt.

Prin realizarea acestui important obiectiv, R.S. Cehoslovacă va deveni a cincea țară de pe glob care posedă o centrală atomoelectrică

VENEȚIA SE AFLĂ ÎN PERICOL

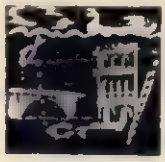

iar primejdia vine dinspre mare. Precum se știe, datorită mării, Veneția este unul din cele mai fermecătoare orașe ale lumii: marea îi alimentează cele 160 de canale ale sale. Specialiștii italieni au arătat însă că, din pricina ridicării nivelului mării și a scufundării solului, la fiecare zece ani Veneția se află cu cinci centimetri mai jos sub nivelul mării. Dacă procesul nu va fi oprit la timp, nu peste multă vreme valurile Adriaticei vor acoperi străvechiul oraș din care nu se vor mai vedea decît turlele bisericilor. Un cunoscut geolog italian, profesorul Pierro Leonardi, consideră că momentul de față este cel mai indicat pentru a se lua foarte urgente măsuri de apărare a „perlei mării Adriatice" împotriva nemiloaselor valuri ale aceleiași mări care i-au dus faima în lumea întreagă

4 GHICITORI FOTOGRAFICE

Ce este?

I. 1) O celulă vie?
2) Fața nevăzută a Lunii?
3) Un disc învîrtit cu o mare turație?

II. 1) Fire de barbă?
2) Marmură?
3) Lemn mîncat de cariî?

III. 1) Spuma mării?
2) Zăpadă?
3) Zahăr?

IV. 1) Tija unui burghiu?
2) Tulpina unui palmier?
3) Panglică răsucită?

RĂSPUNSURILE ÎN PAGINA 28.

I

II

III

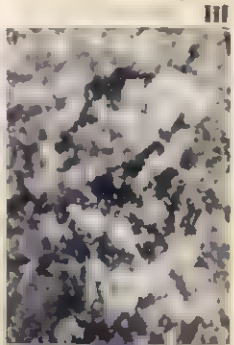

IV

Populația Berlinului a făcut o primire entuziastă cosmonautului sovietic Gherman Titov. Aclamîndu-l pe eroul cosmonaut, oamenii muncii din Republica Democrată Germană și-au manifestat totodată sentimentele de dragoste față de poporul sovietic, hotărîrea de a apăra pacea și de a zădărnici provocările militariștilor și sprijinitorilor lor imperialiști.

Sosirea primului grup de militari ai Bundeswehrului în Wales (Țara Galilor) a stîrnit indignarea patrioților englezi. În fața bazei militare de la Castlemartin, unde au fost încartiruiți soldații vest-germani, a avut loc o demonstrație de protest împotriva prezenței acestora. Pe pancartele purtate de manifestanți stă scris: „Nu lăsați să pătrundă planurile războinice germane în Wales", „Pentru pace, împotriva prezenței trupelor germane în Wales".

fotocronica FLACĂRII

La Paris s-a deschis Expoziția sovietică, în cadrul căreia sînt prezentate—prin intermediul a peste 10.000 exponate, fotografii și diagrame — viața și munca pașnică a Țării Sovietelor. În fotografie: vizitatori ai expoziției în fața machetei spărgătorului de gheață atomic „Lenin".

După demisia lui Janio Quadros, reacțiunea din Brazilia a încercat să înăbușe prin acte de teroare lupta forțelor democratice în sprijinul legalității și dreptului vicepreședintelui Joao Goulart (în medalion) de a ocupa funcția de președinte. În fotografie: uneltele generalilor și bancherilor reacționari reprimă cu brutalitate pe participanții la o manifestație ce a avut loc la Rio de Janeiro în sprijinul apărării principiilor constituționale.

Micul comentar

BANI „BINE PLASAȚI"!?

de Florica ȘELMARU

Cu cîteva zile în urmă, la Hagen, în cadrul unui discurs electoral, cancelarul Adenauer declara: „Dacă creștin-democrații își vor menține majoritatea în viitorul Bundestag, nu va exista o reducere a impozitelor". Cheltuielile de înarmare vor fi atunci sporite, a arătat cancelarul — afirmînd că, pentru contribuabil, aceste cheltuieli sînt... „bani bine plasați". Într-alta din cuvîntările sale recente cancelarul reclama din nou, deschis, arme nucleare pentru soldații Bundeswehrului.

Teoria cancelarului că a cumpăra război și moarte este un „plasament" avantajos are și în capitalele altor țări membre ale blocului NATO slujitori zeloși. Agenția UPI comunica zilele trecute că trupele americane recent sosite pentru „întărirea" garnizoanei SUA din Berlinul occidental au efectuat imediat și ostentativ primele lor manevre pe teritoriu german. (În legătură cu aducerea noilor trupe americane, Declarația din 31 august a guvernului sovietic sublinia că această acțiune, lipsită de valoare reală din punct de vedere militar, a fost întreprinsă în scopuri deliberat și evident provocatoare...) În timp ce agenția americană anunța astfel manevrele trupelor americane recent sosite în Berlinul occidental, ziarul londonez „Daily Express" dădea o altă informație semnificativă — despre un stoc de arme nucleare pentru „folosire tactică", pe care forțele NATO le-ar fi depozitat în Germania occidentală și Marea Britanie. Deci — pe de o parte provocări, pe de altă parte stocarea de arme nucleare în apropierea teatrului provocărilor!

Sub pretextul că vor să ducă tratative — dar de pe „poziții de forță"! — puterile NATO nu fac decît să intensifice încordarea atmosferei internaționale, iar pentru a narcotiza opinia publică, cercurile interesate caută să acrediteze iluzia că un nou război s-ar putea duce fără folosirea armelor termo-nucleare.

Bani „bine plasați", bani contribuabililor vest-germani (și ai semenilor lor din alte țări occidentale) investiți în acțiuni agresive împotriva țărilor socialiste?!... Formula amintește de metodele bancherilor puțin scrupuloși care, în operații dubioase, plasează de preferință economiile micilor deponenți. În cazul de față, „operația" nu e nici măcar dubioasă: e destinată unui inevitabil faliment.

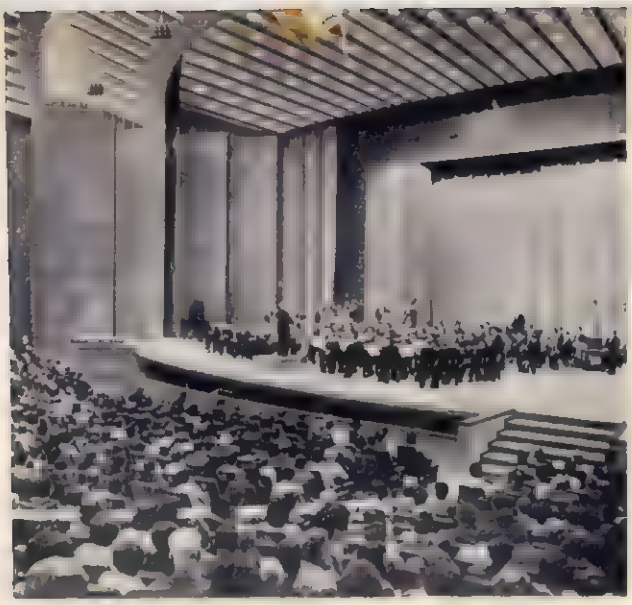

De la mijlocul acestei săptămîni, în sălile bucureștene de concert se desfășoară manifestările muzicale ale celui de-al doilea Concurs și Festival internațional „George Enescu". Eveniment artistic de o importanță ce depășește cu mult granițele țării noastre, festivalul și concursul au semnificația unei adevărate sărbători a muzicii, a păcii și a bunei înțelegeri între popoare. În fotografia noastră redăm o imagine de la deschiderea festivă care a avut loc marți seară, în Sala Palatului R P R.

La deschiderea celui de-al V-lea Congres al Asociației geologice carpato-balcanice, ale cărui lucrări se desfășoară în sala de marmură a Casei Scînteii.

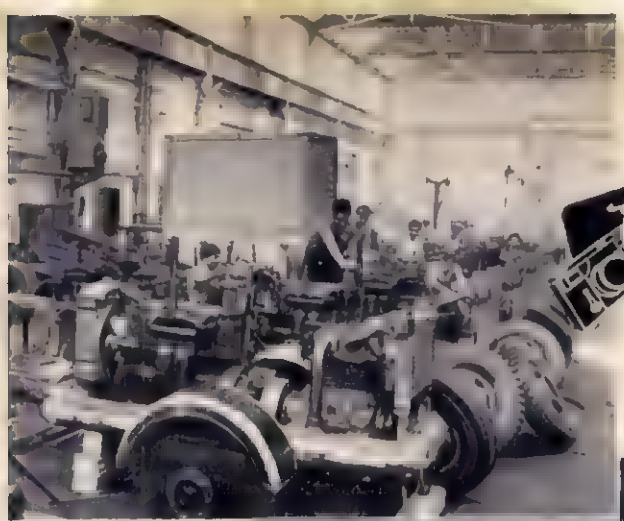

La secția montaj moto-compresoare a uzinelor „Timpuri noi" s-au obținut în ultima vreme importante succese în lupta pentru calitatea superioară a produselor.

Pe ogoarele G.A.S. Bragadiru se continuă în ritm intens, cu mijloace mecanizate, arături pentru însămînțările de toamnă. →

fotocronica FLACĂRII

În numeroase întreprinderi din țară au loc adunări ale oamenilor muncii, în cadrul cărora se țin conferințe despre necesitatea încheierii Tratatului de pace cu Germania și despre recenta Declarație a guvernului sovietic. Oamenii muncii își manifestă încrederea în politica externă de pace a țărilor socialiste și adeziunea față de măsurile menite să pună frîu manevrelor agresive ale imperialiștilor. În fotografie: un aspect de la o asemenea adunare într-o secție a uzinelor „Grivița roșie"-București. →

SOLUȚII LA GHICITORILE FOTOGRAFICE DIN PAGINA 21

I:2; II:1; III:3; IV:1

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÎNTEII — Căsuța poștală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Coperta noastră: Noi locatari ai blocului „Giocanda" din piața Spiai. Fotografie de A. MIHAILOPOL. Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

ÎN CÎTEVA LINII

— Neruşinatul! Trage cu ochiul!...

S.U.A. se străduiesc să consolideze regimul revanşard al lui Adenauer.

SAM: Ţine?... Nu ţine?..

(În S.U.A. se înţelege propaganda în spiritul războiului rece)

Un suflu îngheţat...

(S.U.A. intensifică recrutările)

SAM: La noi nu se reduc preţurile la îmbrăcăminte, la noi se dă pe gratis!...

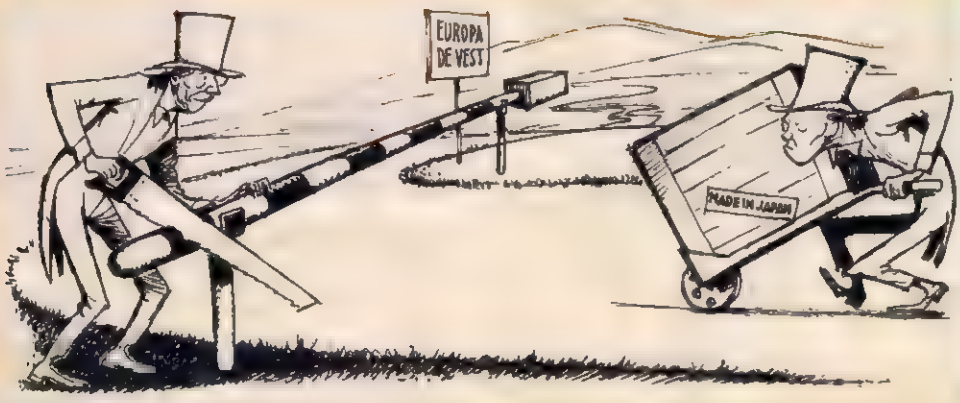

CAPITALIŞTII ÎNTRE EI

(Capitaliştii japonezi cer insistent ţărilor din Europa de vest să reducă restricţiile vamale aplicate mărfurilor japoneze)

— Sîntem gata să reducem restricţiile vamale !...

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 37 (329) — 16 septembrie 1961

● *Aspecte de la cel de-al II-lea Concurs și Festival Internațional „George Enescu"* (pag. 2–3)

● **Cum se naște un imperiu** (pag. 9–11)

O SĂRBĂTOARE

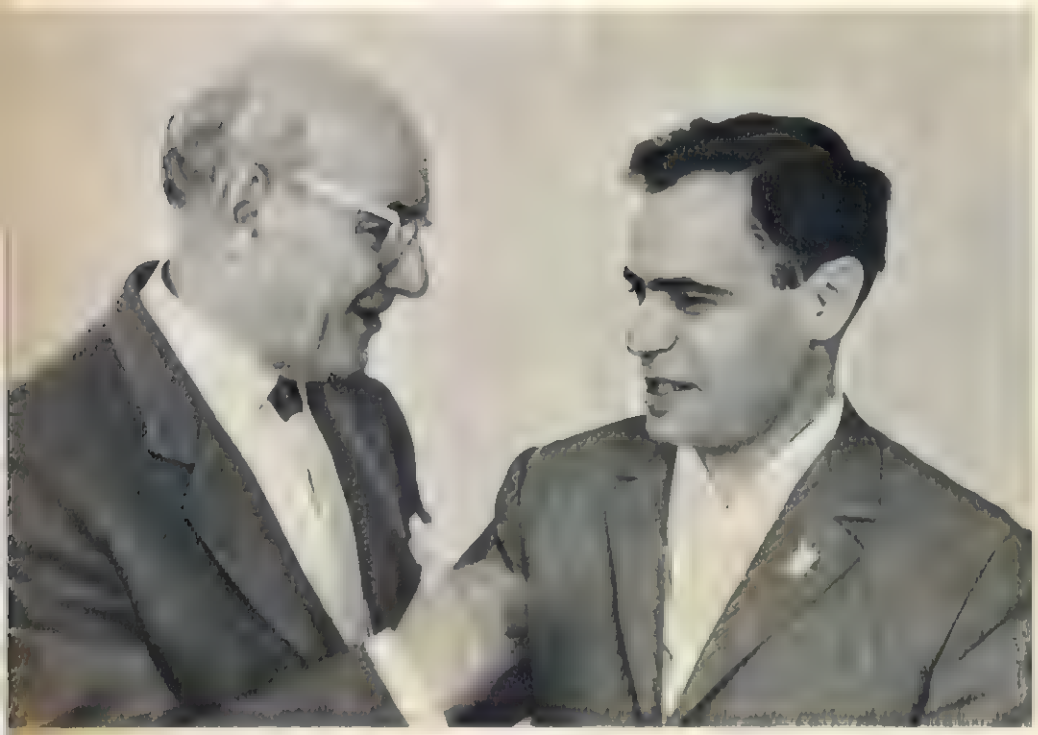

Între două concerte, o întîlnire amicală: maestrul George Georgescu și violonistul sovietic Leonid Kogan.

Concertul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii sovietice dirijate de Ghenadi Rojdestvenski a oferit melomanilor o seară memorabilă.

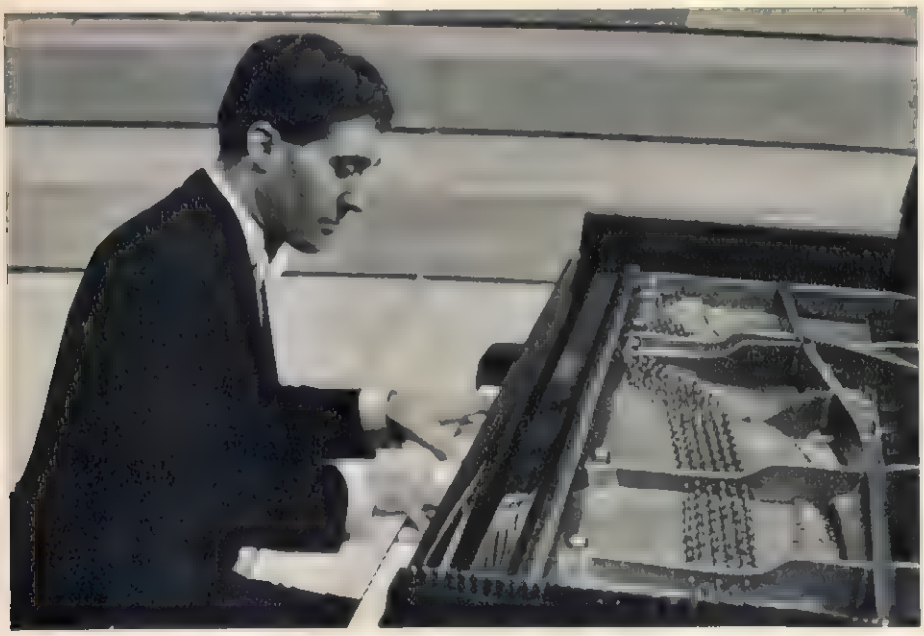

Printre manifestările de zile mari ale Festivalului a fost și recitalul dat de pianistul italian Aldo Ciccolini.

De la 5 septembrie, viața muzicală a Bucureștiului cunoaște o însuflețire ieșită din comun, iar bucureștenii trăiesc zi de zi și seară de seară clipe de adevărat entuziasm artistic. Nu este însă o bucurie localizată la Capitala țării; acel „cînt de slavă" — cum îl numea maestrul George Georgescu — înălțat de aici, de pe malul Dîmboviței, răsună pe întreg cuprinsul țării, unde milioane de admiratori ai marelui Enescu urmăresc în fața difuzoarelor și televizoarelor sau în paginile ziarelor și revistelor pasionata competiție de forțe artistice din Capitala patriei, devenită pentru două săptămîni Capitală muzicală a lumii. Bucureștenii au însă șansa — ce-i drept, de invidiat — să poată urmări nemijlocit cele mai importante manifestări ale acestei splendide sărbători a muzicii.

În fiecare dimineață ei umplu pînă la refuz sala mică a Palatului, Studioul de concerte al Radioteleviziunii — aceste adevărate bijuterii muzical-arhitectonice ale Capitalei — precum și bătrînul Ateneu, cele trei săli unde au loc probele de vioară, pian și canto ale Concursului internațional de interpretare. 102 tineri din 19 țări, aspirînd toți la gloria de laureat al Concursului internațional „George Enescu", se întrec în a-și demonstra cît mai convingător capacitatea de aprofundare și redare a sensului muzicii,

Tracul a pierit dintr-o dată: concurentul maghiar Attila Kubinyi s-a cufundat în acordurile impresionante ale Sonatei a II-a de George Enescu.

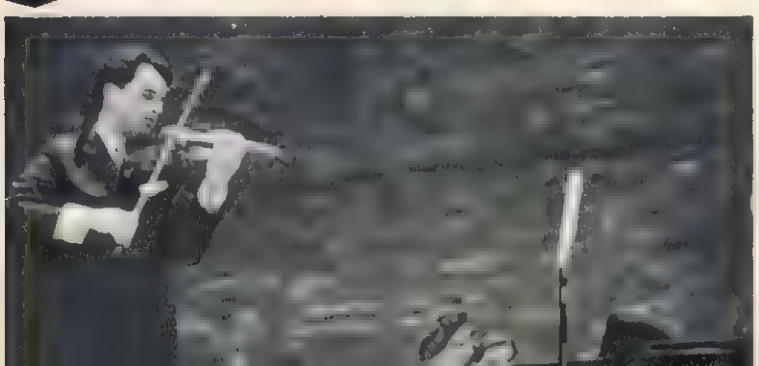

A urcat pe scenă concurentul spaniol Gerardo Gomez Casels.

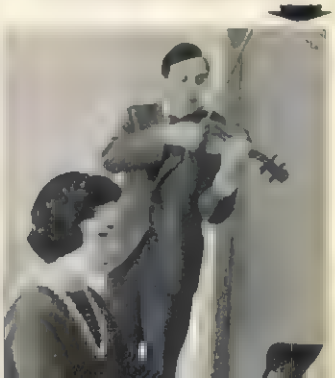

Pianistul american Iacob Maxia, promovat în etapa a II-a

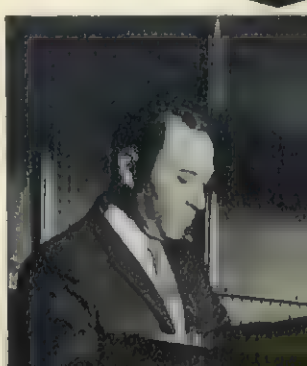

A MUZICII

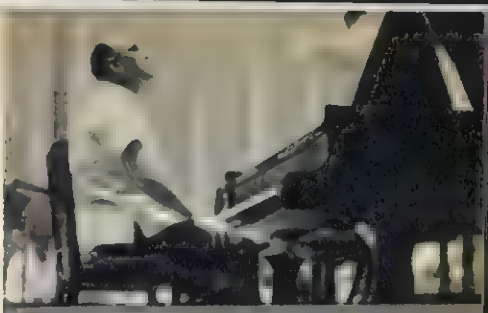

CÎNTĂ SVIATOSLAV RICHTER...

în primul rînd a celei enesciene, a cărei interpretare face parte din condiţiile concursului.

Seriile, bucureştenilor li se oferă adevărate „regaluri" de muzică. Personalităţi dintre cele mai proeminente ale interpretării româneşti şi mondiale îşi desfăşoară măiestria, succesiv prodigioasă, în cadrul Festivalului care are loc concomitent cu cel de-al doilea Concurs internaţional „George Enescu". Seria acestor „regaluri" a fost deschisă prin concertul de neuitat dat la 9 septembrie de Filarmonica bucureşteană dirijată de cel pe care un interpret polonez îl numea odată „bătrînul leu al estradelor mondiale" — George Georgescu, şi avîndu-l ca solist pe acel titan al pianului care este Sviatoslav Richter. Am ascultat cu acest prilej, într-o monumentală redare, Simfonia I de Brahms, iar Richter ne-a vrăjit cîntînd de două ori „Burlesca" de Richard Strauss, compoziţie nu prea reprezentativă, dar însufleţită de elanul creator al genialului pianist. A fost un început de bun augur! Cîci apoi, unul după altul, au urmat într-un ritm care abia ne mai permitea să ne culegem: concertul Orchestrei Radioteleviziunii sovietice dirijate de Ghenadi Rojdestvenski, căruia publicul bucureştean i-a rămas profund recunoscător pentru subtila înţelegere a Simfoniei I de George Enescu; recitalul scînteietor al pianistului italian Aldo Ciccolini, care a evoluat cu un program foarte divers, dintre care mai ales fantezia „Călătorul" de Schubert şi ciclul preludiilor lui Debussy au rămas adînc gravate în amintirea ascultătorilor; apariţia grandioasă, amintind de Şaliapin, a basului Ivan Petrov în rolul lui Boris Godunov pe scena operei; concertul dirijat de Lorin Maazel, acest tînăr maestru american al baghetei, care ştie să minuiască posibilităţile orchestrei cu o remarcabilă dezinvoltură şi precizie; neuitata interpretare a concertului pentru vioară de Şostakovici de către Kogan; concertul de cameră al artiştilor români, încheiat cu acea afişietoare simfonie de cameră, cîntecul de lebădă al lui Enescu şi atîtea alte concerte şi spectacole de operă pe care cu greu le va putea uita cineva.

Au mai rămas doar şase zile de Festival, dar cîte bucurii ne mai aşteaptă: Uzunov în „Othello", sir John Barbirolli la pupitrul Filarmonicii, Dermota în „Fidelio", Szeryng interpretînd trei concerte de vioară, concertul cu Simfonia a II-a şi a III-a de Enescu şi, ca o culminaţie a întregului Festival, opera „Oedip" a marelui nostru compatriot.

Numeroase mărturii publicate în întreaga presă ale distinşilor oaspeţi, ca şi manifestările ce au avut loc pînă acum ne permit să întrezărim marea importanţă a acestei sărbători muzicale.

George BĂLAN

Fotografii de Eugen IAROVICI

Concurentul sovietic Igor Frolov are emoţii: a tras biletul şi află în ce zi a concursului se va prezenta în faţa juriului.

Soprana bulgară Elena Baldjieva se pregăteşte pentru concurs

COPERTA NOASTRĂ

Globurile cereşti îşi primesc ultimul retuş înainte de a fi expediate spre şcolile din ţară.

Fotografie de Elena GHERA

DE LA ARHEOPTERIX

Reptila-pasăre — arheopterixul — a dispărut de milioane de ani; fosila ei, extrem de rară, constituie una din cele mai interesante piese ale citorva mari muzee din lume. Totuşi, „fosile" de-ale animalului ce reprezintă trecerea de la tîrîtoare la înaripate se găsesc într-un număr apreciabil — număr care ar putea fi considerat senzaţional dacă toate aceste exemplare de arheopterix n-ar fi din... ipsos. Piesele respective se găsesc în colecţiile laboratoarelor şi muzeelor de ştiinţe naturale ale multor şcoli din ţară. Spre deosebire de arheopterixul din prima jumătate a erei mezozoice a pămîntului, cel din ipsos s-a născut doar în urmă cu cîţiva ani şi face parte din primele produse ale unei întreprinderi bucureştene cu un profil puţin obişnuit.

Secţiune în motorul cu aprindere prin scînteie.

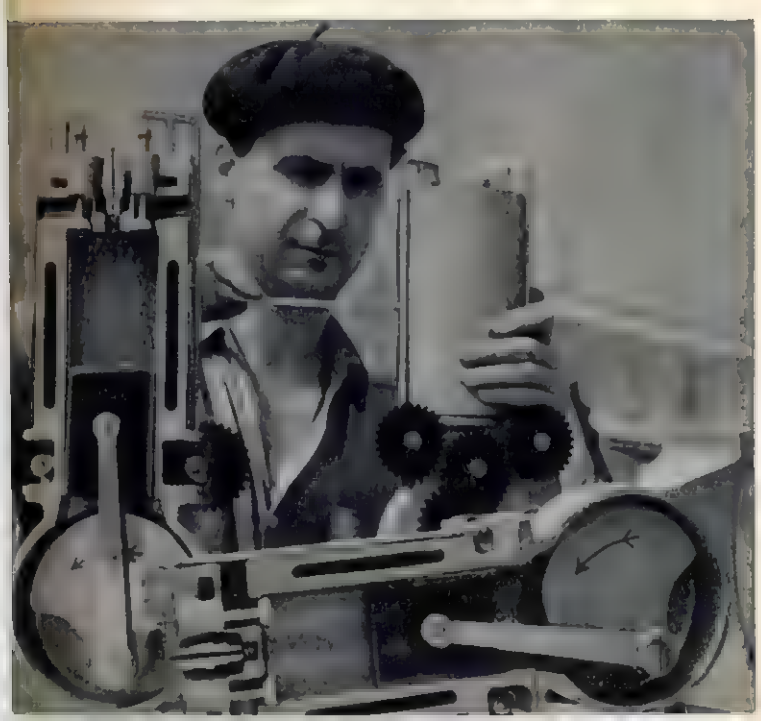

Este vorba de o fabrică al cărei beneficiari nu-s alţii, în ultimă instanţă, decît milioanele de copii cuprinşi în învăţămîntul de toate gradele, începînd cu cei de-o şchioapă, preşcolarii, pe care desigur nu-i interesează deocamdată reptila zburătoare, ci beţişoarele şi cuburile colorate — pînă la cei din şcolile elementare, medii şi profesionale. Acolo unde o inimă de porumbel sau de broască, o prismă de refracţie, modelul unui motor diesel, corpul omului, harta în relief a R.P. Romîne, detectorul Geiger-Müller sau aparatul de radioemisie stîrnesc interese şi pasiuni de cercetător.

I.M.D. — „Întreprinderea de material didactic" — fabrica de care vorbim mai sus, una din unităţile Direcţiei generale industriale a Ministerului Învăţămîntului şi Culturii, s-a născut imediat după reforma învăţămîntului. Scopul: înzestrarea şcolilor din ţară cu material didactic nou, practic, sugestiv, interesant. Care era în acea perioadă zestrea moştenită de la burghezie în domeniul materialelor didactice? Profesorii mai în vîrstă, ca şi foştii elevi care au absolvit de mult şcolile îşi amintesc o bufniţă, un urs, o vulpe împăiată, cîteva aparate de fizică importate sau fabricate rudimentar, aşazisele laboratoare de chimie cu materiale procurate în bună măsură de elevi — toate acestea numai în şcolile mai de seamă de la oraşe. La sate: nimic sau aproape nimic.

De atunci lucrurile s-au schimbat. Există oare azi vreo şcoală, mică sau mare, care la început de an să nu-şi comande necesarul de materiale didactice? Şi gîndiţi-vă că în întreaga ţară au funcţionat în anul şcolar 1960-1961 nu mai puţin de 6.200 şcoli de şapte ani, 562 şcoli medii, plus sutele de şcoli profesionale, speciale etc., că în anul şcolar care începe acum vor învăţa 2.659.800 elevi faţă de 2.438.406 cîţi erau în anul şcolar 1960-1961.

Ce materiale didactice interesante vor apare în muzee şi laboratoare în cursul anului şcolar 1961-1962 sau în cel următor? Să începem cu prichindeii: preşcolarii vor primi — în afară de alte noutăţi — o garnitură de cale ferată de mărime apreciabilă şi o colecţie de diapozitive care fără îndoială îi va interesa mult: colţul zoologic Băneasa cu urşii, leii şi tigrii săi. Elevii şcolilor de 7 ani, de 11 ani sau profesionale vor avea prilejul să studieze anul acesta „pe viu" cîteva materiale noi şi interesante: omul cu sistemul său muscular, circulator, nervos, osos, „născut" dintr-o pastă de hîrtie, tot torsul fiinţei umane necîntărind mai mult de opt kilograme. Pînă acum această piesă se fabrica din ghips, cîntărind mult mai mult.

Vor avea apoi un aparat pentru studiul legilor mişcării rectilinii; o trusă de înaltă frecvenţă cu

În viitor, fabrica va folosi o metodă nouă pentru conservarea micilor animale sau a plantelor: incluziunea lor în masă plastică transparentă. Iată un prototip: o stea de mare.

Pictorii finisează noile hărți în relief destinate școlilor. Materia primă din care sînt confecționate hărțile: o pastă din hîrtie, care face ca ele să fie ușoare și rezistente. La ideea folosirii pastei, în loc de ipsos, și-au adus contribuția maistrul Jean Ionescu și sculptorul Constantin Iliescu.

LA TURBOREACTOR

care vor putea executa 60 de experiențe diferite; vor mai primi un generator electrostatic, un manometru de tip industrial, un motor cu aprindere; vor studia modelul unui turboreactor, al unui accelerator de particule, un aparat pentru analiză spectrală, un aparat pentru punerea în evidență a electronului; lecțiile de astronomie vor fi îmbogățite cu ajutorul unei piese complet necunoscute pînă acum și pe care I.M.D.-ul o produce azi în serie mare: globul ceresc — Pămîntul rotindu-se sub bolta cu stele, planete și constelații. De asemenea, o preocupare a colectivului întreprinderii este și pregătirea pentru producția anului 1962 a primelor sortimente de material didactic necesar învățămîntului superior: redresor stabilizat electronic și alimentator universal.

Ne oprim aici. Spațiul nu ne permite desigur să înșirăm decît cîteva din cele aproape 150 de sortimente de material didactic ale I.M.D.-ului — sortimente care prin numărul lor reprezintă o creștere cu 48 de produse față de anul trecut. Și fiindcă tot sîntem la capitolul cifre este interesant de reținut una care marchează contribuția statului la înzestrarea școlilor cu materiale didactice: în anul 1961 numai întreprinderea respectivă va livra muzeelor și laboratoarelor școlare materiale didactice în valoare de 25.400.000 lei — de trei ori mai mult decît în anul 1958. Dacă ne mai amintim că elevii din clasele I-VII primesc manuale gratuit, că pe întreg cuprinsul țării, ieri, la deschiderea anului școlar, s-au inaugurat zeci de școli noi sau reconstruite, că s-au dat în folosință 4.500 săli de clase noi și că alte 1.244 vor fi terminate pînă la 31 decembrie 1961, că salariile corpului didactic au fost ridicate, începînd din această lună, în medie cu 15 la sută — precum și alte măsuri luate în sprijinul învățămîntului — vom înțelege și mai ușor cît de mare este grija pe care partidul și guvernul o acordă instruirii copiilor celor ce muncesc.

F. URSEANU

Fotografii de Elena GHERA

Se naște încă un om din... pastă de hîrtie. După ce a căpătat forma cuvenită, pictorița îi colorează pielea, mușchii, inima și toate organele ce vor fi studiate de către mii de elevi.

Înainte de a fi expediate, voltmetrele și ampermetrele destinate laboratoarelor școlare sînt puse la probă.

Într-un „porto-franco" RECONSTITUIT

1

2

3

Mult trebuie să se fi mirat matrozii de pe navele străine care, intrînd în zilele acestei veri pe canalul Sulina, vedeau, în micul port de la gurile Dunării, firme ca „Lloyd International", „Watson and Youell", „Poliția portului Sulina" și altele tot atît de desuete în raport cu peisajul românesc contemporan. După cum mult s-au mirat și sulinoții cînd au văzut echipele de decoratori zugrăvind și montînd asemenea drăcovenii.

Dar dacă marinarii veniți de peste mări și țări au înțeles mai greu despre ce este vorba, localnicii s-au lămurit foarte repede: la Sulina urmau să se toarne exterioarele unui film ce avea să evoce oameni ce au trăit și fapte care s-au petrecut în urmă cu exact o jumătate de veac: filmul „Porto-franco", realizat de regizorul Paul Călinescu după romanul „Europolis" al lui Jean Bart (scenariul: Mihnea Gheorghiu).

Pentru cei ce cunoșteau romanul scriitorului-marinar Jean Bart — și cine din Sulina nu-l cunoaște? — lucrurile erau clare: se ecraniza „Europolis". Faptul îl confirma nu numai reconstituirea celor existente pe la 1911 — ca palatul Comisiei Europene a Dunării, hotelul Camberi, faimoasa cafenea a lui Stamate, frizeria „Heladei" și altele — ci și apariția unor personaje ale romanului: Penelopa, căpitanul Deliu, mulatra Evantia, sublocotenentul Neagu, cafegiul Stamate, frizerul Nicu Politicu ș.a. Sînt personaje care în cea mai mare măsură au existat și au trăit așa cum le-a descris Jean Bart în romanul său.

Și totuși, filmul „Porto-franco" nu va fi numai o ecranizare a romanului. După cum ne-au declarat scenaristul Mihnea Gheorghiu și regizorul Paul Călinescu — în discuția purtată într-o cameră a hotelului sulinot pe frontispiciul căruia se lăfăia de circumstanță firma purtînd numele lui Camberi—ecranizarea lui „Europolis" urmărește să redea în primul rînd atmosfera din cartea lui Jean Bart, aducînd bineînțeles în fața obiectivului aparatului de filmat principalele personaje și acțiuni ale romanului; dar, în același timp, filmul va depăși în oarecare măsură — mai ales prin caracterul său social, prin redarea frămîntărilor maselor de muncitori portuari din epoca respectivă — conținutul lui „Europolis".

Ce actori vom vedea în acest film? Un mănunchi bogat de talente: Simona Bondoc (în rolul pătimașei Penelopa), artiștii Niki Atanasiu, Ștefan Ciubotărașu, Fory Eterle, Geo Barton, I. Dichiseanu, Mihai Fotino, Benedict Dabija, H. Boroș și numeroși alții. Și o tînără debutantă: Mimi Ioachim în rolul mulatrei Evantia. Mai sînt însă și alți cîțiva zeci de artiști anonimi: cei ce vor interpreta masa muncitorilor docheri, a marinarilor, a locuitorilor Sulinei de altădată. În „civilitate" ei sînt locuitorii Sulinei de astăzi, care, pentru circumstanță, au îmbrăcat costumele ce se purtau acum cinci decenii, făcînd figurația filmului. Și dacă de obicei pentru figurația oricărui film se găsesc mulți amatori, de data aceasta oferta nu numai că a cuprins întreaga populație a unui orășel, dar realizatorii filmului au găsit în rîndurile acesteia zeci și zeci de „consultanți": oameni care-și amintesc exact ce se petrecea la cafeneaua de pe vremuri, cum se purta și cum bărbierea Nicu Politicu, cum arătau Penelopa sau mulatra Evantia... Mulți au adus fotografii, ziare, scrisori și alte documente din epoca în care se petrece acțiunea filmului...

1 **O stradă de pe vremuri, cu firme de pe vremuri, cu personaje — hamali, „amploiați", afaceriști, lumpenproletari — în costume de acum jumătate de veac. Și, totuși, această fotografie a fost făcută la Sulina, în vara lui 1961!**

2 **A sosit „Albatrosul", aducîndu-i la Sulina pe Nick Americanul și pe fiica sa Evantia. Cîte deziluzii nu vor urma pentru acel care și-au făurit mirajul unei Americi - „pămînt al făgăduinței"!...**

3 **Penelopa (Simona Bondoc) trece gînditoare prin fața frizeriei lui Nicu Politicu.**

4 **La „Balul marinei". Evantia (Mimi Ioachim) primește îndrumările regizorului Paul Călinescu, în timp ce căpitanul Deliu (I. Dichiseanu) așteaptă să intre și el în acțiune.**

Echipa de realizare a filmului s-a bucurat în același timp de sprijinul populației și al autorităților locale și în ce privește reconstituirea locurilor, a faptelor și a atmosferei. Și dacă a fost nevoie, pe unele porțiuni de pe chei s-au oprit lucrările de modernizare, s-a refăcut zidul ce înconjura cîndva fostul palat al Comisiei Europene, s-a reconstruit și reconstituit colțul unde se aflau cafeneaua lui Stamate și frizeria lui Nicu Politicu, s-au procurat două cargouri și un iaht, un remorcher, trei șlepuri, un elevator și alte ambarcațiuni învechite, de acum jumătate de veac.

...Cu sprijinul Navromului, al sfaturilor populare raional și orășenesc, dar mai ales al întregii populații locale, la Sulina a ființat vara aceasta un veritabil studio cinematografic. Din truda căruia va rezulta — sîntem convinși — un film cel puțin interesant.

... Ne-o garantează autenticul acestui film, pentru înfăptuirea căruia au colaborat nu numai specialiștii cinеaști, dar și zecile de „consultanți de specialitate" ieșiți spontan din rîndurile populației sulinote.

V. SAVIN

Surpriza

— schiță —
de Mihai MÎRZA

Ilustrații de V. MIHAI

În fața stopului, Moskviciul opri brusc, scrîșnind. Stînd lîngă șofer, ca de obicei, Andrei Georgescu privea preocupat prin geamul parbrizului. Cu un gest automat scoase pachetul de „Carpați" din buzunar, pîpăi țigările și alese una mai moale.

— Hm, iar nu găsesc chibriturile.

— Poftim, tovarășe inginer — se auzi vocea groasă a șoferului și îndată flacăra brichetei apăru pîlpîind.

— Hm...

Ceea ce însemna: „Mulțumesc pentru foc".

„Iar e cu capsa pusă șefu'" — își spuse șoferul. Și băgînd mașina în viteză, reflectă: „Oare de ce nu se însoară? Poate s-ar mai îndulci puțin. Sau, mai știi..."

Andrei avusese o viață grea. Tatăl său, factor poștal, murise în timpul unuia din barbarele bombardamente hitleriste din zilele de după 23 August '44. Nici măcar nu știe precis unde. Plecase de la poșta centrală spre casă, pe calea Victoriei. Prin dreptul Teatrului Național sau undeva pe la Ateneul Romîn l-au surprins bombele. După o săptămînă cineva a adus acasă o bucată din tunica lui de factor poștal în care rămăseseră însemnările legitimația și o fotografie de-a mamei sale. Două luni Eugenia Georgescu a umblat ca nebună pe străzi să afle ceva în plus despre soțul ei. N-a aflat. A intrat apoi într-o filatură. A lucrat mai întîi la scoaterea mașinilor și instalațiilor din ruine; s-a înscris la primele cursuri de alfabetizare — căci nu știa carte — apoi s-a calificat filatoare. Din banii adunați cu neînchipuită trudă plătea taxele școlare pentru Andrei. În 1946 s-a îmbolnăvit de tuberculoză, dar a lucrat mai departe. După un an se însănătoși ca prin minune. Nici un medic n-a reușit să înțeleagă cum. Gîndul îndărătnic ce-o stăpînea de a-l vedea pe fiul ei om și întrezărirea, prin tumultul evenimentelor, a începutului unei alte vieți i-au dat tenacitatea aceea liniștită dar atît de fierbinte care făcea ca toate greutățile vieții să se topească așa cum se topește ceara la căldura soarelui. În Andrei, Eugenia vedea posibilitatea, unica posibilitate, a împlinirii năzuințelor ei. Cînd îl privea cum crește, cum învață, cum pătrunde în viață, cum devine om, așa precum își dorise, bucuria ei era atît de arzătoare, încît o simțea ca pe o durere. Bucuria aceasta răzbătea strălucitoare în privirile ei de mamă. Cînd întîlnea această privire, Andrei își ferea ochii. Îl tulbura. De cînd se știa, grija mamei sale îl înconjurase ca un invizibil zid protector, îndemnîndu-l să răzbată, să se realizeze. O vedea în anii grei de după război întorcîndu-se de la fabrică vlăguită și fără a se odihni o clipă, continuînd truda acasă, pentru el. Andrei o înțelegea. De aceea învăța cu îndîrjire. Astfel găsea el de cuviință să răsplătească nesfîrșita dragoste a mamei sale, să-i satisfacă suprema ei dorință: unul, măcar unul din întreaga familie, să iasă în sfîrșit la lumină, să se bucure de bunurile vieții care ei i-au fost refuzate. Da, Andrei o înțelegea atunci. Acum însă gă-

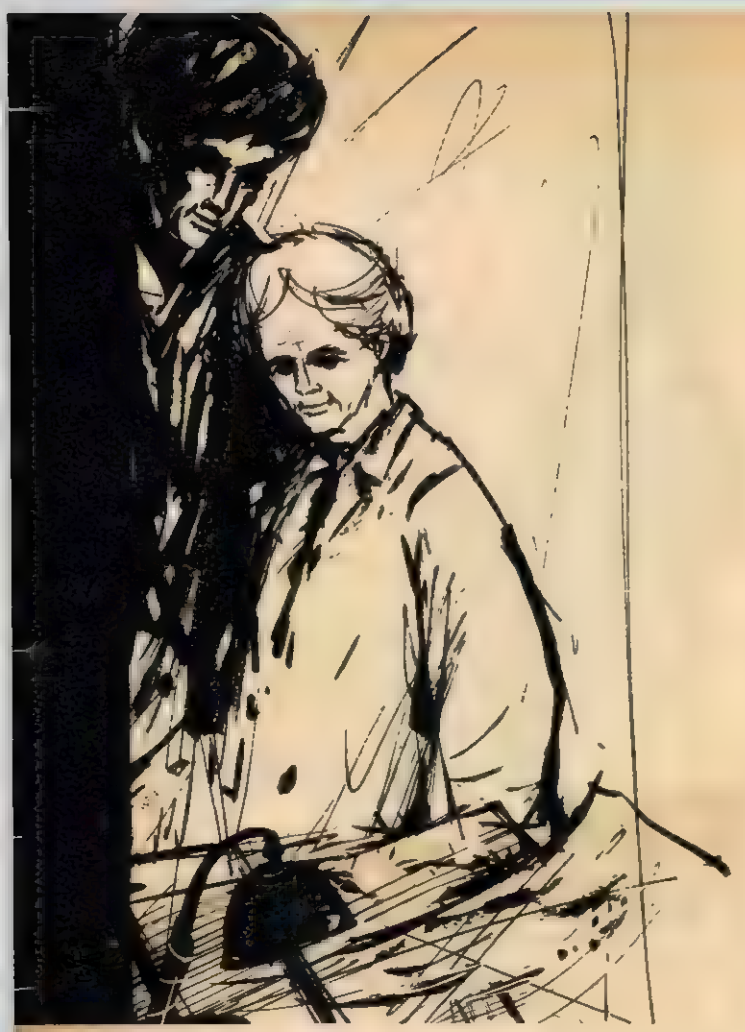

sea exagerate solicitudinea și dragostea pe care maică-sa continua să i le arate. „De altfel, gîndea Andrei, mama nici nu trebuie să mai muncească atîta. E absorbită de treburile casei și ale fabricii tot ca în tinerețe. Ca atunci cînd eu nu puteam face nimic pentru ea"...

Cînd, de curînd, el a fost numit inginer șef la marea filatură „Progresul", i-a spus: „Cred că a venit vremea, mamă, să te mai odihnești... Vezi, eu cîștig acum destul pentru amîndoi. N-ar fi rău să te gîndești să ieși la pensie". La care Eugenia i-a răspuns: „La pensie am să ies cînd va fi timpul... Am să mă odihnesc atunci destul... Acum însă nu mă simt obosită. Am fost, azi nu mai sînt..." Și uitîndu-se la el ca în copilărie, afectuos și îngăduitor, continuă: „De altfel, nici n-am timp să obosesc..." „Hotărît, mama nu-și dă seama ce face. Trebuie să intervin mai energic... Ce dracu'!... Doar n-am s-o las să se epuizeze. Mă crede tot un copil. Nu vede că acum pot să o ajut eu. În marea ei dragoste pentru mine vrea ca tot ea să-mi dea totul... Considerîndu-mă încă un copil, mă tratează la infinit ca atare. Refuză protecția mea..., a unui copil, firește..."

În dimineața aceasta însorită, ideea de a interveni chiar cu asprime în viața mamei sale deveni și mai acută. Andrei trebuia să treacă pe la filatura „Dunăreana" ca să ia planurile inovației unui anume inginer Georgescu, inovație ingenioasă, aplicată cu rezultate excepționale. Iar faptul că trecea pe la fabrica unde lucra mamă-sa îi aduse aminte mai ascuțit de îndatorirea pe care el credea că o avea față de ea. Neapărat, după-amiază va trebui să aibă o discuție cît mai lămuritoare cu dînsa.

Cu aceste gînduri se îndrepta Andrei spre „Dunăreana", cu care fabrica lui se afla în întrecere. Chiar secretarul comitetului de partid de la „Dunăreana" îl chemase, amintindu-i că ajutorul reciproc este una din condițiile întrecerii socialiste și spunîndu-i: „Veniți de luați inovația noastră, că n-o să vă pară rău". „Nu vă este teamă că o să vă întrecem?" — îl întrebase Andrei în glumă. „Nici o grijă; nu ne epuizăm noi așa de repede resursele interne" — îi răspunsese, mai în glumă, mai în serios, secretarul. Și iată-l acum în drum spre „Dunăreana".

— Intrăm pe poarta 1, tovarășe inginer? — se auzi glasul șoferului.

— Da.

Moskviciul coti pe aleea asfaltată, poposi un moment în fața grilajului porții care se deschidea fără grabă și, după încă douăzeci de metri, se opri în fața pavilionului tehnic.

Pătrunzînd în cabinetul inginerului șef, Andrei se opri în prag. În fața biroului încărcat cu hîrtii, îmbrăcată în halatul azuriu de lucru al filatoarelor, așezată pe marginea unui fotoliu, stătea ea, mama lui.

— Intră, tovarășe Georgescu — i se adresă, bine dispus, inginerul șef al „Dunărenei", care, cu mișcări repezi, se grăbi să-i iasă în întîmpinare cu mîna întinsă:

— Îmi dai voie? Inginer Vasile Constantiniu — continuă el cu glas plăcut, de tenor, strîngîndu-i mîna. Uite-o și pe tovarășa Georgescu, președinta noastră de sindicat și...

— Știu! — îl întrerupse indispus Andrei, privind spre ea. Dacă mai aveți de discutat, pot să aștept.

— Noi nu terminăm niciodată: mereu avem cîte ceva de pus la cale. Nu-i așa, tovarășă președintă? — și fața inginerului Constantiniu zîmbi toată. Acum te așteptam pe dumneata.

Andrei se lăsă dus de braț spre cel de-al doilea fotoliu din fața biroului.

— Ei, ia loc te rog. Bei o cafea? E răcoritoare pe canicula asta.

— Mulțumesc, nu obișnuiesc — răspunse Andrei, și scoțînd pachetul de „Carpați" căută nervos chibriturile.

— Poftim!...

Flacăra jucăușă a brichetei inginerului Constantiniu părea că-și bate joc de el. Trase puternic din țigară.

— Aș vrea să discut cu dumneata personal — vorbi Andrei tărăgănat, apăsînd pe cuvîntul „personal" — despre caracteristicile tehnice, modalitățile de aplicare la diferite tipuri de ringuri și eficiența economică a inovației...

Pentru a-și satisface oaspetele, inginerul Constantiniu se adresă președintei, ascunzîndu-și nedumerirea sub pretextul căutării unor hîrtii de pe birou:

— Tovarășă Georgescu, ne vedem noi mai tîrziu. Te chem eu.

Andrei lăsă să-i scape un abia auzit „la revedere" și nici nu o privi măcar cum se ridică și, cu pașii ei mărunți pe care-i cunoștea din totdeauna, părăsește încăperea. N-o văzu, dar ecoul pașilor ei îi ridică în inimă nu prea dulci reproșuri. „Nu, își spuse el, nu... Fără sentimentalisme... Trebuie să fiu hotărît pînă la capăt".

— Putem începe — îi întrerupse firul gîndurilor glasul inginerului Constantiniu. Iată, aceasta e schița perfecționării tehnice — continuă el, luînd un sul de ozalid pe care-l desfășură pe birou. Pe cît de simplu, pe atît de ingenios. Cu ajutorul acestor came variabile, dispozitivul poate fi fixat la orice tip de ring. Bineînțeles însă că trebuie avut în vedere...

Pe măsură ce dezvolta prezentarea inovației, vocea inginerului Constantiniu devenea mai caldă, mai pasionată. La rîndul său, Andrei se ridicase din fotoliu și, sprijinindu-se cu ambele mîini de birou, urmărea cu interes crescînd explicațiile. Chipurile lor, atît de deosebite, aveau acum ceva comun, din pricina concentrării. Fumul țigării căzute lîngă scrumieră șerpuia printre ei, făcînd să le lăcrimeze ochii. Erau însă prea absorbiți ca să dea atenție acestui lucru.

— Bravo! Ați și început. Iată ce înseamnă să nu pierzi timpul.

Vocea puternică care răsuna lîngă ei îi făcu să tresară.

— Ia uite! Nici n-am băgat de seamă cînd ați intrat, tovarășe director!

— Văd bine că n-ați băgat de seamă...

Înalt, bine făcut, ca un adevărat atlet, directorul îi privea pe amîndoi cu jovialitate.

— Dumneata ești pesemne inginerul șef de la „Progresul" — se adresă el lui Andrei.

— Da.

— Îmi pare bine. Am să-l trimit pe Constantiniu pe la dumneata, că prea vă merge bine cu calitatea și am vrea să aflăm și noi secretul... Dar acum, continuați.

Directorul trase un scaun și se apropie de birou.

— Fotoliile astea te invită la somn, nu la treabă. Îs mai sănătoase scaunele.

— Păi să scoatem fotoliile — zîmbi inginerul.

— Cum să le scoți? În biroul inginerului șef al unei mari întreprinderi trebuie să fie și fotolii.

— Uite, așa mă fierbe — făcu pe supăratul inginerul — nimic nu-i place.

Andrei îi privi pe amîndoi. Întrebă:

— Putem continua?

— Să mai așteptăm puțin. Trebuie să vină și secretarul de partid, vrea să te cunoască... Și, fără îndoială, autorul inovației.

La radio-dispecerul de pe birou se aprinse soneria de apel și se făcu auzită o voce plăcută de fată: „Tovarășul secretar Dragomir întreabă dacă poate intra".

— Păi sigur că da! — izbucni directorul. Și apoi către ei: iată singurul om din uzină care știe să fie la timp unde trebuie, fără să dea buzna.

Ușa se deschise și se ivi silueta cunoscută, îmbrăcată în halat azuriu de filatoare, urmată de un om slăbuț și mic de stat.

— V-am adus-o și pe tovarășa Georgescu. Că doar n-o să puneți țara la cale fără ea — începu noul venit. Hai, tovarășă Georgescu, ia loc într-unul din fotoliile astea mari, pe care le ține inginerul șef pentru oaspeții de onoare.

Cei trei se priviră încurcați.

— Ei, ce stați așa? — continuă secretarul. Faceți cunoștință: tovarășa Georgescu Eugenia, mama inginerului șef de la „Progresul", aici de față.

— I-auzi, dom'le — sări în sus directorul. Și noi care nu știam nimic.

„Asta mai lipsea"—gîndi Andrei și se așeză posac pe scaun:

— Era mai bine dacă l-ați fi invitat și pe inginerul Georgescu, autorul inovației, că — și aici glasul i se aspri — probleme sindicale nu avem de discutat, iar pentru cele de familie nu avem timp acum.

Cîteva clipe în încăpere domni o tăcere deplină. Inginerul Constantiniu privea stingherit, fața directorului se înroșise. Numai dînsa era liniștită. Se ridică de pe scaun, se apropie de birou și, după ce privi un moment planul inovației, se întoarse spre Dragomir și-i zîmbi. Dragomir zîmbi și el:

— Nu vă pripiți. Tovarășul inginer Andrei Georgescu are perfectă dreptate. Nu e cazul să ne pierdem timpul și nici nu ni-l vom pierde. De aceea dăm cuvîntul filatoarei Eugenia Georgescu, autoarea inovației. Vezi, tovarășe inginer — se scuză el — numele autorului, scris prescurtat pe fișa planului, a făcut pe mulți să creadă că este vorba de un inginer Georgescu, nu de Eugenia Georgescu. Dar asta nu schimbă cu nimic din valoarea inovației și nici din ingeniozitatea autorului, iertare, a autoarei. Nu-i așa?

Palid, Andrei se ridică și se apropie de mama sa. Înțelese. „Parcă am fost orb. Tot timpul m-am gîndit numai la propria mea persoană. Cum de n-am văzut în purtarea ei simplă, modestă, flacăra dragostei și pentru munca pe care o face?... M-am gîndit numai la mine..."

Nu-și mai plecă ochii la privirea ei strălucitoare. O îmbrățișă și-i sărută părul cărunt pe care-l cunoștea atît de bine.

Cum se naşte UN IMPERIU

John D. Rockefeller senior (dreapta) a fost — după cum recunoaşte însăşi revista reacţionară „Time" — „unul din oamenii cei mai urîţi din America". John D. Rockefeller junior (stînga) este omul masacrelor din Colorado. Poliţia lui Rockefeller a ucis la Ludlow 24 de oameni dintre care două femei şi unsprezece copii. Aparatul său de propagandă i-a făcut însă „în rîndul sfinţilor".

Lichidul negru ţîşnea de pămînt [illegible] în Pennsylvania, Ohio şi West Virginia, provocînd uimirea strămoşilor şi [illegible] localnicilor. Localnicii priveau îndelung cum „petrolul de rocă", după cum i se spunea pe atunci, se întrupa în gîrle sinuoase pe ogorul ars de soare sau apărea din senin în locurile unde oamenii săpau după sare. Iar spiţerii se procopseau vînzînd, în sticluţe cu etichete multicolore, misterioasa substanţă pe care o prezentau drept un remediu garantat împotriva [illegible] bronşitei şi [illegible] zei".

Aceasta era petrolul în America la jumătatea secolului trecut, cînd petrolului i-a socotit o ciudăţenie a naturii, plasată undeva între leacurile de leac şi medicamentele consacrate.

„OAMENII DUPĂ AURUL NEGRU"

Cine însă [illegible] Samuel Kier descoperi [illegible] întîmplare, [illegible] lîngă Pittsburgh, „doctorul" veste un excelent [illegible] şi folosit metoda [illegible] pentru [illegible] petrolul [illegible] întreprinzătorul [illegible] Kier. Amatorii [illegible] se înghesuiau [illegible] cumpărînd [illegible] cu mîna plină; [illegible] goală după [illegible] — de [illegible] „aurul negru" [illegible] noastă [illegible] [illegible] [illegible] oamenii [illegible] [illegible] [illegible]

UNDE SE POATE VEDEA CĂ PENTRU REGII

culare își înarmează oamenii și duc un război în toată regula pentru a pune stăpînire pe pipe-line-uri. Cetățeni „onorabili" sînt surprinși furișîndu-se noaptea pentru a distruge proprietăți străine și a intimida pe cei care refuză să asculte de ordinele lor... Redacțiile ziarelor sînt cumpărate... Mituirea, intriga și amenințarea sînt însoțite de șantaj, astfel încît, la un moment dat, oricît ai scruta faptele, nu mai poți deosebi unde începe onoarea și unde sfîrșește corupția. Rosturile ascunse ale politicii, legislației și justiției pot fi înțelese numai prin prisma intereselor companiilor producătoare, transportatoare și rafinatoare de petrol".

John D. Rockefeller era fiul unui negustoraș care colinda satele, din Maine pînă în Iowa, vînzînd leacuri „garantate" împotriva cancerului. La răstimpuri se îndeletnicea și cu cămătă, acordînd fermierilor împrumuturi cu dobîndă de 12%. El se lăuda că-i prefera pe cei mai strîmtorați, deoarece le putea scoate mai ușor fermele la licitație pentru neplata datoriei.

„Îi datorez mult tatălui meu — spunea John — deoarece el m-a învățat ce înseamnă spiritul practic...; el m-a inițiat în principiile și metodele afacerilor".

Aceste principii și metode s-au dovedit foarte rentabile. Cu banii adunați de tatăl său, Rockefeller se lansează în afaceri și fundează „Standard Oil". Pe atunci, el nu manifesta interes decît pentru rafinare, extragerea petrolului părîndu-i-se o operație hazardată din punct de vedere financiar.

Încetul cu încetul el cumpără majoritatea rafinăriilor din Philadelphia, Pittsburgh, Baltimore, New York, ajungînd în scurtă vreme să dicteze în întregul sector al rafinării petrolului.

Vîrful piramidei era completat. Apoi, Rockefeller își îndreptă atenția asupra sistemului de transport. Prin diverse metode, își asigură controlul asupra principalelor companii de cale ferată transportatoare de petrol: Pennsylvania Railroad, Erie, Empire Transportation Company.

După aceea fu creată o uriașă rețea de distribuție a produselor „Standard Oil".

În fine, în ultimul deceniu al secolului trecut, a fost pusă și temelia piramidei. „Standard Oil" achiziționează pe scară largă terenuri și sonde petrolifere devenind stăpînul necontestat al industriei petrolifere americane, „de la puț pînă la lampă", cum spuneau oamenii.

Revista reacționară „Life", care nu poate fi nicidecum suspectată de ostilitate împotriva grupului Rockefeller, scria: „Nouă înjghebare a fost pusă pe picioare de John D. Rockefeller după manevre atît de lipsite de scrupule, încît acestea au făcut din el unul din oamenii cei mai urîți din America".

UN TRANDAFIR ÎNMIRESMAT ȘI GREVIȘTII DIN COLORADO

John Rockefeller junior, fiul fondatorului trustului, spunea odată: „Trandafirul american înmiresmat poate înflori în toată splendoarea numai sacrificînd mugurii timpurii care răsar împrejurul său".

Metafora se referea în fapt la lucruri foarte prozaice și anume la nimicirea rivalilor, la monumentale matrapazlîcuri, la incendierea întreprinderilor concurente, după cum s-a întîmplat la Buffalo în 1881, la cumpărarea, cu toptanul și cu bucata, a politicienilor marcanți ai timpului. John Archbold, intimul lui Rockefeller și agent de legătură cu lumea politică, a fost denumit cel mai nerușinat mituitor din istoria capitalismului american.

Și în timp ce înflorea trandafirul Rockefellerilor, la Ludlow, în Colorado, poliția trăgea în greviștii de la compania lui Rockefeller „Colorado Fuel & Iron", în muncitorii și familiile lor adăpostiți la marginea orășelului, în corturi improvizate. La Ludlow au fost omorîți atunci 24 de oameni, dintre care două femei și unsprezece copii...

Și la Bayonne, în New Jersey, gărzile lui Rockefeller au tras în plin, omorînd mai mulți muncitori de la „Standard Oil" și rănind 25.

Cam în aceeași perioadă — în primii ani ai veacului nostru — Frank Norris scria remarcabilul său roman de demascare a trusturilor, „Caracatița". Poate nici un alt cuvînt nu caracterizează mai sugestiv însăși familia Rockefeller. Curînd după „agonisirea" primelor milioane, aceasta și-a întins tentaculele peste granițele Statelor Unite, exploatînd resursele petrolifere ale Americii Latine, ale Orientului Apropiat, devenind stăpînă nu numai pe puțuri de petrol, ci și pe bănci, pe fabrici de produse chimice și electrotehnice, pe căi ferate și mine.

Dinastia Rockefeller, ca orice familie domnitoare, s-a unit prin legături de sînge cu alte familii de „rang înalt", cimentînd astfel Sfînta Alianță a capitalului. John Rockefeller junior s-a căsătorit cu sora bancherului Winthrop Aldrich. Acesta din urmă a condus timp de două decenii afacerile financiare ale Rockefellerilor ca președinte al consiliului de administrație al uneia din cele mai mari bănci americane, „Chase National". Un nepot al bătrînului John Rockefeller a luat-o de soție pe Nancy Carnegie, descendentă a multimilionarului Dale Carnegie. Edith Rockefeller s-a măritat cu Harold Mc Cormick, moștenitorul uriașei firme de mașini agricole „International Harvester". O altă membră a familiei a devenit doamna Hartley Dodge, unind astfel pe magnații petrolului cu trustul Phelps-Dodge și compania de armament „Remington Arms".

LUMEA CEALALTĂ, PLUS PETROL, PLUS BOMBA ATOMICĂ

Se afirmă, pe jumătate în zeflemea, pe jumătate în serios, că în familiile de bogătași englezi fiul cel mai mare, care moștenește grosul averii și eventualele titluri nobiliare, se ocupă de regulă de politică, al doilea devine ofițer, al treilea intră în Intelligence Service, iar prislea se face popă... Există desigur variante nesfîrșite ale acestei formule, care însă, în liniile ei mari, se aplică oricărei oligarhii. Frînele puterii nu trebuie să iasă din familie!

Și între cei cinci frați Rockefeller — John, David, Laurance, Winthrop, Nelson, nepoții fondatorului imperiului „Standard Oil" — s-a statornicit o strictă delimitare a atribuțiilor, o diviziune a muncii care se extinde pînă... în lumea cealaltă.

Grație muncii de 20 de ani a celor mai dibaci specialiști în prelucrarea opiniei publice — declara sarcastic în 1933 „The Mirrors of Wall Street" — „dl. Rockefeller a fost trecut în rîndul sfinților". Era vorba de tatăl „celor cinci". Pe urmele sfîntului pășește astăzi fiul lui, John D. al Treilea, principalul reprezentant al familiei în diferitele ei fundații de „binefacere". Această activitate filantropică este în fapt un uriaș bluf. Sutele de milioane de dolari plasate în „Fundația Rockefeller" sînt folosite pentru a păstra în mîinile grupului pachete voluminoase de acțiuni și a le feri de impozitul pe moștenire, în timp ce activitatea curentă a fundației este finanțată din dividende scutite de impozite. Familia Rockefeller poate lua cu împrumut bani din Fond, poate să efectueze operații de vînzare și de închiriere etc. și cu fărîmiturile destinate pomenilor să înșeneze mascarade filantropico-pioase în scopuri propagandistice.

Goana după aurul negru în Pennsylvania în 1860 (după un desen al timpului).

În lumea afacerilor, petrolul a intrat... pe ușa din dos. Pe acest afiș, care datează de mai bine de o sută de ani, stă scris: „Petroleum sau ulei de rocă, vestit pentru minunatele sale puteri curative. Un leac natural! Obținut dintr-un puț în Pennsylvania, comitatul Allegheny, de la 400 de picioare sub suprafața pămîntului".

PETROLULUI PACEA NU ESTE RENTABILĂ

David Rockefeller se îngrijește de treburi mai lumești, în calitatea sa de vicepreședinte al consiliului de administrație al băncii „Chase Manhattan", iar fratele său Winthrop se străduiește să facă publicitate familiei, prezentînd-o ca „prietenă" a populației negre din S.U.A. Drept principal argument Winthrop invocă faptul că a numit un negru ca „asistent" personal și director al uriașei sale ferme din Arkansas. Acest titlu pompos a fost dat numai de ochii lumii, căci după înseși spusele biografului oficial al familiei, „asistentul" lui Winthrop este în același timp bucătar, băiat în casă și șofer...

Cu Laurance Rockefeller pătrundem în cartelul nichelului, în industria chimică și de armament. El reprezintă familia în consiliile de administrație ale unor corporații gigantice ca „International Nickel" și „Olin Mathieson Chemical". Totodată a luat parte la crearea a peste zece societăți din industria aeronautică, atomică și de armament și a condus „firma Rockefeller Brothers", care a finanțat cercetări în domeniul aviației militare și al electronicii. De cîțiva ani el se află și în conducerea corporațiilor „Nuclear Development Associates" și „Vitro Corporation of America", care acționează în domeniul energeticii nucleare.

Desigur, interesele familiei Rockefeller în industria de armament nu se reduc nici pe departe la atît. Firele sînt mult mai complexe și mai întortocheate. Principala instituție financiară a Rockefellerilor, „Chase Manhattan Bank", își are reprezentantul ei în conducerea companiei „Martin", care fabrică rachetele „Matador", „Vanguard" și „Titan". Compania producătoare de bombardiere „Boeing" este de asemenea legată de grupul Rockefeller. S-ar mai putea da și alte exemple de acest gen.

Nelson este „vedeta politică" a grupului Rockefeller. Ani de-a rîndul el a ocupat funcții înalte în guvernul american; în prezent este guvernatorul statului New York, funcție pe care o socotește drept simplă trambulină politică pentru viitor. Încercarea sa de anul trecut de a candida la președinția Statelor Unite și ideile vînturate privind ambițiile sale politice în viitor arată că Rockefellerii consideră că a sosit momentul ca să preia în mîinile lor guvernarea S.U.A. și să renunțe la interpuși, deși și aceștia din urmă, în fruntea diverselor departamente guvernamentale americane, le-au slujit cu fidelitate interesele.

Nelson este și specialistul pentru America Latină al familiei Rockefeller. Nu vom da aci cifre privind exploatarea resurselor petrolifere sud-americane de către „Standard Oil"; proporțiile acestei exploatări reies însă și din simplul fapt că jumătate din profitul total al celei mai mari societăți din grupul „Standard Oil" provine dintr-o singură țară a Americii Latine — Venezuela.

Vom menționa aci și o întîmplare în aparență măruntă, dar nu lipsită de semnificație. Pentru a face loc plantațiilor lui Nelson Rockefeller în Venezuela, țăranii au fost alungați de pe pămînturile lor. Într-unul dintre cazuri, magnatul american și-a ales un teren venerat de populația țării — teren care aparținuse eroului național Simon Bolivar — a pus să fie dezrădăcinați copacii străvechi și a construit acolo o crescătorie de porci...

Frații Rockefeller și-au împărțit, așadar, sferele de activitate, afacerile politice, militare și pseudopioase. S-ar părea că a rămas neacoperit un sector important: spionajul. În acest domeniu Rockefellerii sînt însă reprezentați „prin alianță". Allen Dulles, șeful Agenției centrale de spionaj a S.U.A., „C.I.A.", a fost mulți ani conducătorul firmei juridice „Sullivan & Cromwell", al cărei principal client era „Standard Oil of New Jersey". În multe împrejurări „C.I.A." a acționat în mod direct și nemijlocit în favoarea Rockefellerilor. Un exemplu clasic în această privință îl furnizează răsturnarea guvernului Mossadîk. Lovitura de stat din Iran din 1953 a fost atribuită de însăși revista reacționară americană „Saturday Evening Post" „unei manevre a C.I.A.", cu participarea lui Allen Dulles, a ambasadorului S.U.A. în Iran și a generalului american Schwarzkopf, totul în înțelegere cu anturajul șahului și cu reacționarii

John D. Rockefeller ținea o conferință despre biblie.. pe cînd poliția sa personală ucidea pe greviștii din Colorado (desen din gazeta minerilor „United Mine Workers Journal" din 14 mai 1914).

iranieni. Se știe că prima consecință a acestei lovituri de stat a fost întărirea considerabilă a pozițiilor companiilor petrolifere americane în Iran.

Urmărirea în amănunțime, în cadrul unui singur articol, a istoriei mai vechi și mai noi a dinastiei Rockefellerilor este un lucru dificil întrucît ne-ar obliga să trecem în revistă însăși expansiunea imperialismului american într-o jumătate de secol, să poposim în cancelariile principalelor capitale vest-europene, să descriem lupta popoarelor împotriva asupririi imperialiste și colonialiste pe trei continente.

Credem însă necesar în acest articol să ne oprim asupra unui singur aspect: uriașa și nefasta influență pe care familia Rockefeller o exercită asupra politicii externe a S.U.A. Căci în zilele noastre, după cum a reieșit și din datele de mai sus, Rockefeller nu înseamnă în esență numai petrol, ci și aviație militară, rachete, bombe atomice.

ULTIMUL CAPITOL...

Frații Rockefeller lucrează fiecare pe cont propriu, însă ei se adună, cam o dată pe săptămînă, în intimitate, pentru a dezbate amănunțit afacerile lor comune. În acest cadru au luat naștere multe din planurile și programele de jaf și cotropire devenite ulterior „doctrine" oficiale ale guvernului american. Căci, după cum remarca și revista „New Republic", „industria petrolului este interesată în toate problemele politicii externe americane".

Se știe că „doctrina Truman" a avut drept unul din scopurile ei strategice principale crearea unui „scut" militar pentru permanentizarea dominației companiilor petrolifere americane în Orientul Mijlociu. „Standard Oil", care a ocupat un loc de frunte în rîndul investitorilor în vechea Chină, a fost unul din inițiatorii și făuritorii politicii americane dușmănoase, agresive față de R.P. Chineză. Petrolul a constituit și miezul „doctrinei Eisenhower", al intervenției militare fățișe a S.U.A. în Orientul Mijlociu. Acest fapt a fost recunoscut și de la tribuna Congresului american de către senatorul O'Mahoney, care a afirmat fără înconjur că „politica noastră în Orientul Mijlociu va fi de a apăra concesiunile" petrolifere.

Rockefellerii s-au manifestat ca dușmani înfrîjiți ai dezarmării generale și totale precum și ai oricărei măsuri de dezarmare parțială. Este semnificativ faptul că tocmai Nelson Rockefeller, pe cînd ocupa funcția de asistent special al președintelui S.U.A. pentru probleme externe, a elaborat planul „cerului deschis" — plan provocator de spionaj și diversiune pe care guvernul american l-a opus propunerilor concrete și realiste ale guvernului sovietic în problema dezarmării. De altfel, un om de casă al Rockefellerilor, avocatul Frederick Eaton, a condus delegația americană la Geneva la lucrările Comitetului celor zece puteri, determinînd, prin poziția sa obstrucționistă, eșuarea tratativelor. Ostilitatea grupului Rockefeller față de orice pas pe drumul dezarmării a fost evidențiată cu toată claritatea și de concluziile așa-numitului raport Gaither, inspirate de acest grup.

Pentru regii petrolului pacea nu este rentabilă, căci destinderea internațională creează condiții favorabile pentru intensificarea luptei de eliberare a popoarelor și deci și pentru subminarea imperiului Rockefellerilor în țările slab dezvoltate. În al doilea rînd, într-o lume izbăvită de povara înarmărilor nu și-ar găsi întrebuințare nici rachetele „Matador", nici bombardierele „Boeing", nici armamentul atomic care aduc Rockefellerilor beneficii de sute de milioane de dolari.

...Tatăl întemeietorului imperiului „Standard Oil" a debutat ca un șarlatan mărunt, înșelînd bună-credința naivilor din tîrgurile din Pennsylvania și încropindu-și o avere frumușică din jefuirea fermierilor. Trebuie să recunoaștem că strănepoții lui, Nelson și compania, l-au depășit cu mult. Ei dispun astăzi de o uriașă mașină propagandistică, gata să-i treacă în rîndul „sfinților". Ei transformă în mormane de dolari petrolul și rachetele, sîngele și sudoarea celor care robesc la sonde, în fabrici, în imensele proprietăți ale Rockefellerilor, din Venezuela pînă în Iran și din Louisiana pînă în Congo.

Pentru masele muncitoare de pretutindeni, numele de Rockefeller a devenit sinonim cu imperialism, jaf, sărăcie, război.

Ultimul capitol al sîngeroasei istorii a familiei Rockefeller nu a fost încă scris în întregime. Fiecare an, fiecare nouă izbîndă a popoarelor în măreața luptă pentru pace și socialism adaugă însă noi file la acest capitol, al cărui titlu este de acum bine precizat: Cum se prăbușește un imperiu.

L. NIȚESCU

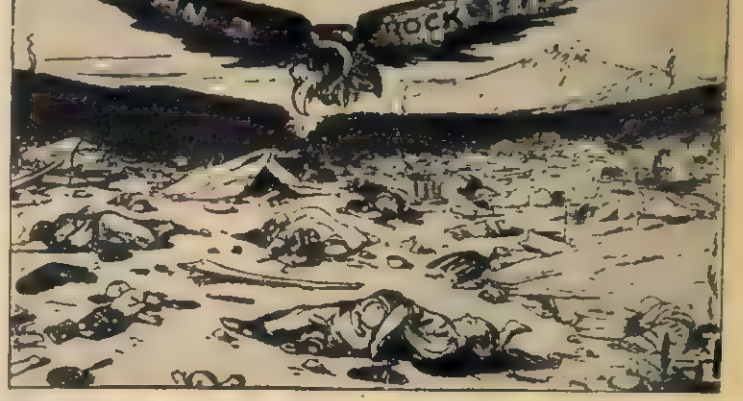

„Vulturul și prada sa" este titlul sub care a apărut acest desen în „United Mine Workers Journal" din 7 mai 1914, după masacrul de la Ludlow.

1

ACOLO UNDE

PROIECTUL DE PROGRAM AL P.C.U.S. ARATĂ CĂ VALORIFICAREA PĂMÎNTURILOR VIRGINE ŞI ÎNŢELENITE ŞI CREAREA UNOR SOVHOZURI MARI AU CONSTITUIT O ETAPĂ IMPORTANTĂ ÎN DEZVOLTAREA AGRICULTURII ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ.

Ceea ce te izbeşte la Ţelinograd[1]) este diversitatea locuitorilor. Aici poate fi întîlnit un tînăr cu puloaică, un fost soldat lăsat la vatră purtînd încă mantaua ostăşească, o fată cochetă cu pantaloni moderni, un cazah bătrîn cu tradiţionalu-i halat şi căciulă tivită cu blană. Priveşti figurile oamenilor şi ai impresia că aici şi-au dat întîlnire reprezentanţii tuturor naţionalităţilor.

Cînd, cu cîţiva ani în urmă, în ţară a răsunat chemarea: „Tineret, pămînturile înţelenite te aşteaptă!", mii de tineri şi tinere au venit aici din diferite regiuni ale Ţării Sovietice. Oraşul Akmolinsk (vechea denumire a Ţelinogradului) a devenit un centru important, capitala unui ţinut imens, o răscruce de drumuri cu o vie animaţie.

Cele trei vieţi ale oraşului

La sosirea mea la Ţelinograd, am mai zărit în gară tăbliţa uitată cu inscripţia „Akmola", iar dedesubt „Akmolinsk".

„Akmola" înseamnă în traducere „Mormîntul alb". Odinioară pe meleagurile acestea se înălţa un deal calcaros, în vîrful căruia străjuia, singuratic, mormîntul unui han necunoscut. Cu timpul la poalele dealului s-a înfiripat o aşezare care s-a extins, devenind un orăşel. Dar Akmola era un orăşel tare sărac. Abia după revoluţie el a prins aripi. Au apărut case noi, şcoli, fabrici, uzine... A început a doua viaţă a oraşului.

Cea de-a treia viaţă a Akmolinskului—transformat curînd în Ţelinograd — a început cu şapte ani în urmă, cînd pe scările aceleiaşi gări în care am zărit vechea tăbliţă au călcat cizmele grele ale primilor veniţi pe aceste meleaguri pentru a desţeleni pămînturile virgine. La 25 aprilie 1954 Grigori Bogotuhov a tras prima brazdă pe pămînturile înţelenite ale sovhozului „Kantemiroveţ". Pe vagoanele de cale ferată a început să fie văzută tot mai des adresa „Ţelina"[2]). Din îndepărtatele regiuni industriale locomotivele aduceau garnituri grele încărcate cu tractoare, camioane, semănători. În ajutorul oamenilor a venit tehnica. N-a trecut mult şi pe întinderile nesfîrşite au dat în spic grînele.

De atunci ţinutul Ţelinnîi livrează anual statului sute de milioane puduri cereale. De altfel, acest ţinut al pămînturilor desţelenite nu înseamnă azi numai cereale. Înseamnă şi Combinatul de îmnobilare a minereului din Sokolovsk-Sarbaisk, şi Combinatul de azbest de la Djetîgarinsk, şi minele de bauxită de la Turgai, şi termocentrala electrică de la Petropavlovsk, şi cîte şi mai cîte. Subsolul „Ţelinei" ascunde bogăţii nemăsurate.

Anul trecut guvernul a alocat 447 milioane ruble pentru construcţii capitale în ţinutul Ţelinnîi. În acest an suma a fost dublată.

Locul micii localităţi Akmola, satul străjuit de mori de vînt pierdute în stepă, l-a luat marele Ţelinograd, capitala unei regiuni gigantice. În toate raioanele oraşului se înalţă siluetele zvelte ale noilor clădiri, pretutindeni se zăresc macarale.

— Unui asemenea ţinut i se cuvine o capitală frumoasă. Iar Ţelinograd este într-un fel un oraş-erou — îmi spune pe şantier un tînăr cu salopetă.

Veteranii Ţelinei

Călătorind împreună, oamenii se cunosc mai repede. Poate că secretarul comitetului raional de partid din Vişnevsk, Golenişcenko, nu ar fi găsit timp să-mi vorbească despre trecutul său dacă am fi stat de vorbă în birou. Însă pe drum, mai ales cînd drumul e lung, se poate vorbi despre multe.

...Decembrie, 1954. Golenişcenko, tînăr de 29 de ani, este numit director al unui

2

3

1) Capitala ţinutului Ţelinnîi din Kazahstanul Sovietic.
2) Pămînt înţelenit.

SE ÎNTINDEA ȚELINA

sovhoz nou de pe pămînturile ce urmează a fi desțelenite. El pleacă cu foaia de drum în buzunar tocmai din Ucraina. Îl însoțește și soția; copiii rămîn acasă cu bunica.

Trenul îi duce tot mai departe, afară-i ger cumplit,. înaintea lor — necunoscutul. Se anunță stația. Au ajuns. Un vînt rece dă buzna în vagon. Nu, nu e stația. Nici măcar o haltă. E pur și simplu o haltă de încrucișare. Zăpada-i albă, sclipitoare. În depărtare, pe linia de rezervă se văd niște vagoane.

— Să mergem, nevastă. Pesemne acolo e locuința noastră — spune Golenișcenko.

Pe pereții vagoanelor ei citesc — scrise cu vopsea albă — denumirile viitoarelor sovhozuri. Iată și sovhozul „Karakul". Ei bat la ușă.

— Cine-i?—întreabă o voce profundă de bas.

— Ne primiți să înnoptăm?

Se aude zăngănitul zăvorului. Un godin încins aruncă pete roșietice pe pereții vagonului. Pe paturi de lemn dorm șase oameni.

Dimineața, cînd toți se trezesc, Golenișcenko spune simplu:

— Bună ziua. Sînt directorul.

Oamenii îl privesc fără entuziasm. Cineva de pe priciul de sus aruncă:

— Cam tinerel. Și mai e și cu muierea.

A fost nevoie de multă voință și tact pentru a-i uni pe toți într-un colectiv sudat.

A sosit și ziua primei ieșiri în stepă. Au luat cu ei un steag roșu, o pușcă cu două țevi, o sticlă de votcă și un țăruș de un metru. Învelită în zăpadă, țelina dormea somnu-i secular. Ei au măsurat cu aproximație teritoriul sovhozului, au înfipt țărușul în pămînt și au prins de el steagul. Au tras apoi de două ori din pușcă și au băut votca...

Poate că n-ar fi rezistat dacă în gerurile aprige, pierduți în întinderile înzăpezite, oamenii nu ar fi simțit căldura și grija partidului și a guvernului. Tot mai des le soseau tractoare, camioane și, în sfîrșit, sosiră casele demontabile pe care scria: „Sovhozul Karakul". Colectivul creștea.

— Și ce s-a mai întîmplat, pe urmă?—îl întreb pe Viktor Ivanovici.

— Apoi a început o viață normală. În martie 1955 ne-au venit din Kursk 150 de băieți. Tineri, plini de viață. În 1956 statul a primit din partea noastră un milion două sute de mii puduri de cereale. Iar în 1958 în sovhozul nostru lucrau o mie de oameni. Aveam 80 de tractoare și 180 de combine.

Ascultîndu-l pe Golenișcenko gîndul mă duce la Klondike, Alaska. 1896 — anul „febrei aurului". Plecaseră acolo oameni îndrăzneți. Dar pentru ce? Unicul lor țel era să pună mîna pe aur, să se îmbogățească. Fiecare nu se gîndea decît la el.

În fața mea se află cu totul alt om. A plecat împreună cu soția în stepa friguroasă, pustie, nu după aur pentru el, ci de dragul sutelor de mii de puduri de cereale pentru toți. Cu adevărat neobișnuită este epoca noastră. Neobișnuiți sînt oamenii ei.

Cînd, în urmă cu șapte ani, Golenișcenko a venit aici, el n-a găsit decît stepa sălbatică.

Azi întinderile nemărginite sînt ogoare cultivate, dătătoare de rod bogat. Cuvîntul „țelină" a dobîndit un sens nou —e ca o casă locuită, este un titlu de onoare al ținutului.

Și aceasta, datorită faptului că aici au venit oameni cu inimi înflăcărate, care și-au dăruit cu generozitate întreaga lor putere de muncă unui țel nobil.

V. CICIKOV

1 Intrăm pe teritoriul Țelinogradului.

2 Zidărițele fruntașe Tamara Drozdova, Galina Reviakina și Lina Smirnova.

3 Țelina trezită la viață.

4 Recoltă nouă! Sovhozul „Vișnevsk" a dat patriei în acest an 1.200.000 puduri de grîu.

5 Peisaj obișnuit la Țelinograd.

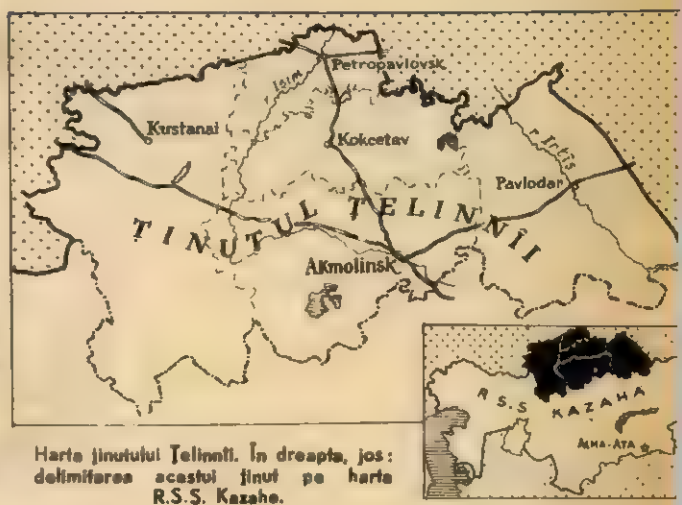

Harta ținutului Țelinii. În dreapta, jos: delimitarea acestui ținut pe harta R.S.S. Kazahe.

● Ținutul Țelinii are o suprafață de 521 mii kilometri pătrați, mai mult decît teritoriul Angliei și R.F.G. laolaltă.

● Cele 682 sovhozuri mari și 107 colhozuri din acest ținut sînt înzestrate cu tehnică modernă. În anul 1960 pe ogoarele lor au lucrat 198.000 tractoare, 77.000 combine, 52.000 camioane.

● Din totalul de 41 milioane hectare de pămînturi desțelenite în Uniunea Sovietică, 17 milioane hectare se află în ținutul Țelinii.

● În trei ani ținutul Țelinii a dat 2 miliarde 234 milioane puduri de grîu, ceea ce reprezintă 1/3 din producția anuală de grîu a Statelor Unite ale Americii.

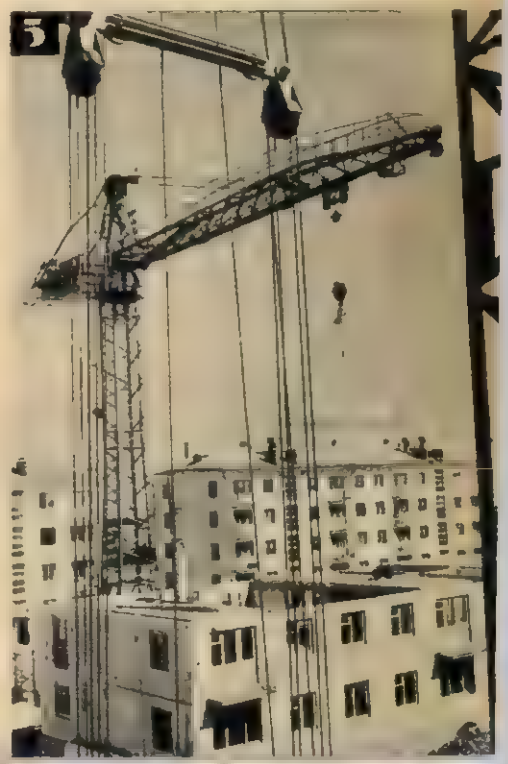

Așa arăta Magdeburgul la sfîrșitul războiului...

... Și așa arată azi.

Cu peste un mileniu în urmă — mai precis: în anul 805 — documentele epocii vorbeau pentru prima dată despre un port și un centru comercial de pe malurile Elbei, de orașul Magdeburg. Și astăzi, după mai bine de 11 veacuri și jumătate, s-au mai păstrat ulicioarele înguste din jurul vechii piețe — nucleul Magdeburgului de altădată. Cea mai mare parte a orașului este însă de dată foarte recentă. Căci la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, în apele Elbei se oglindeau sumedenie de ruine înnegrite de fum. Bilanțul bombardamentelor aeriene americane asupra Magdeburgului era dintre cele mai sumbre: din aproximativ 70.000 locuințe, peste 50.000 fuseseră distruse, ca și 80 la sută din totalul întreprinderilor industriale.

După proclamarea R.D. Germane, puterea populară a făcut să apară în locul ruinelor un oraș înfloritor, unul din cele mai importante centre industriale ale Germaniei democrate. Produsele uzinelor constructoare de mașini „Ernst Thälmann", ale fabricilor „Karl Liebknecht" și „Gheorghi Dimitrov" — echipamente pentru laminoare și fabrici de ciment, motoare diesel, utilaje pentru extracția cărbunelui și a minereului — sînt roade ale străduințiilor entuziaste ale oamenilor muncii din Magdeburg, apreciate atît în țară cît și peste hotare. S-a dezvoltat de asemeni portul situat pe țărmul drept al Elbei, transformînd Magdeburgul într-un important nod de trafic intern și internațional.

Astăzi în Magdeburg clocotește viața vie, creatoare. Calmul și avîntul în muncă — iată răspunsul dat de oamenii muncii din orașul de pe Elba ca și de toți oamenii muncii din R.D.G. instigatorilor vest-germani care, spumegînd de furie în urma măsurilor guvernului R.D.Germane pentru asigurarea securității țării, caută să ațîțe isteria războinică. Cît de semnificativ este în aceste zile planul de perspectivă (1961-1965) adoptat recent de

În regiunea Magdeburg se cultivă îndeosebi grîul și sfecla de zahăr. Pentru ca recoltele să fie cît mai bogate, statul îi ajută pe colectiviști cu cele mai moderne mașini.

În palatul unde huzurea și se deda la orgii magnatul industriei de război Rautenbach, se odihnesc azi oamenii muncii. În fotografie: un aspect de la casa de odihnă a întreprinderii „Gheorghi Dimitrov".

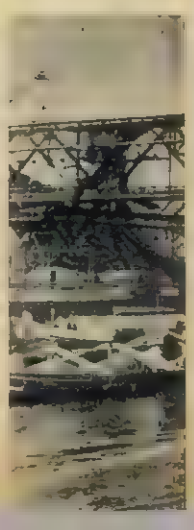

MAGDEBURG în anii aceștia

Produsele fabricii „Karl Liebknecht" sînt exportate de către R.D.G. în 26 de țări. Finlanda cumpără motoare diesel pentru flota sa comercială, R.A.U. achiziționează agregate diesel pentru instalații de irigație și stații electrice complete, India — instalații ce servesc la extracția petrolului etc. În fotografie: pe linia de montaj a motoarelor diesel de la fabrica „Karl Liebknecht" din Magdeburg.

În timpul războiului, în actuala uzină „Ernst Thälmann" se fabricau blindaje de oțel pentru tancurile armatei hitleriste. Astăzi uzina își aduce contribuția la construcția pașnică a R.D. Germane.

Consiliul orășenesc din Magdeburg și care prevede efectuarea de noi lucrări edilitare, construirea de noi corpuri de locuințe, instituții culturale și de învățămînt, spitale etc...

Angajați în munca pașnică, oamenii muncii din Magdeburg împreună cu întregul popor din R.D. Germană luptă cu energie clocotitoare pentru întărirea politică și economică a republicii, pentru pace.

În portul Magdeburg, situat pe malul drept al Elbei, domnește o activitate intensă: neconteniț acostează aci vase fluviale.

CARTI

IOAN GRIGORESCU: „PASĂREA FENIX"

Rod al unei cunoașteri atente și de durată a trecutului poporului polonez și a înfăptuirilor sale de azi, recentul volum al lui Ioan Grigorescu poartă din plin pecetea inventivității sale reportericești.

Alăturarea acestor două noțiuni — oarecum incompatibile — nu e paradoxală, deși, e adevărat, reporterul fiind cronicarul unor oameni, locuri și evenimente *reale* pare a fi constrîns să-și strunească fantezia. În ce-l privește pe Ioan Grigorescu, acesta a găsit rezolvări pline de originalitate care sudează organic cerințele genului cultivat cu volutele pline de grație ale imaginației. Numeroase sînt paginile volumului ce stau mărturie.

Iată, bunăoară, reportajul despre Gdynia, orașul pe care hitlerismul îl sortise distrugerii încă înaintea declanșării agresiunii. Trupele cotropitoare ca și flota germană au întîmpinat la Gdynia o rezistență eroică. Orașul a fost trecut prin foc și sabie. Dar astăzi? S-a refăcut el oare? Reporterul *n*-o spune direct, dar sugerează cu prisosință cît de intens pulsează viața în portul baltic polonez, comunicîndu-ne cîte zeci de litri de bere, cîte pîini fabricate și cîte nașteri s-au înregistrat într-o zi pe locurile unde sfîrșitul războiului lăsase doar o imensitate de ruine.

„Paranoia în beton armat" se remarcă și ea prin știința grădării efectelor și inventivitate. Surprizele nu sînt nici ele excluse. Ca să denunțe esența agresivă a fascismului, reporterul „ne aduce" la subiect uzînd de senzațional în sensul bun al cuvîntului.

La Wroclaw a avut loc un scurtcircuit. Unii emit o explicație bizară: deranjamentul ar fi produs de o sursă tainică de energie aflată în vecinătate și care lucrează în virtutea unei inerții. Reporterul pleacă să descopere ciudata sursă: sîntem introduși în imperceptibil într-o atmosferă de coșmar. Ioan Grigorescu ne face părtași la explorarea hrubelor cartierului general al lui Hitler, imensă aglomerare de beton și oțel afundat în pămînt. Cine știe ce dinamuri se mai află în funcțiune și emit curent! Este singurul lucru care mai funcționează aici între ruine. Demascarea esenței sîngeroase a nazismului se împletește cu descripția sau evocarea acuzatoare a climatului în care s-au pus la cale atîtea crime monstruoase.

Polonia contemporană ne apare zugrăvită în culori luminoase în cîteva schițe și reportaje ale cărții. Printre cele mai izbutite, „Pragul" și „Varșovia lui Canaletto" zăbovesc asupra reconstrucției. „Pragul" rezolvă prin simbolurl ideea că nimeni nu este uitat în Polonia de azi și că avîntul creator îi cuprinde și pe cei pe care războiul i-a făcut invalizi. Iar „Varșovia lui Canaletto" vorbește convingător despre dragostea varșovienilor pentru orașul lor și despre dorința acestora de a-i reda și spori frumusețea.

Notația sprintenă și cursivitatea dialogului sporesc interesul pentru această carte închinată prieteniei dintre popoarele romîn și polon, angajate în același efort măreț al construirii lumii noi.

H. ZALIS

ESTRADA

„UN CÎNTEC PENTRU DUMNEATA"

Deși un înțelept proverb popular socotea dăunătoare prezența prea multor specialiști la căpătîiul unei proaspete mame, iată că un spectacol estival patronat cînd de A.T.M. (după unele afișe), cînd de Teatrul „C.Tănase" (după alte anunțuri) a reușit să apară pe lume într-o ținută artistică onorabilă. După ce au oferit „Un cîntec pentru dumneata" publicului din diferite orașe ale țării, autorii spectacolului — Eugen Mirea și Saşa Georgescu — l-au adus în fața bucureștenilor într-un cadru scenografic și o costumație întinerite; și — după cît se pare — publicul nu a fost dezamăgit de darul ce i-a fost făcut. Fără prea mari pretenții de montare sau de noutate în conținut, acest concert-spectacol are o acuratețe și o decență meritorii, care se datoresc, de bună seamă, în primul rînd autorilor textului. Cuplete sînt scrise îngrijit, au unele accente satirice inedite și chiar nuanțe lirice pe alocuri, iar cîteva texte de cîntece amintesc că speța aceasta se scrie în sfera poeziei. Edmond Deda ține bine în mînă spectacolul din punct de vedere muzical (deși putem reasculta — pentru a cîta oară? — parafraza pe melodia „Caravanei"); cei trei frați Grigorescu se dovedesc din nou instrumentiști polivalenți, unul din ei apărînd și în calitatea de compozitor.

Melodiile rămîn la un nivel mediu și, ca de obicei, nu este lansat nici un șlagăr. Păcat!

O regie de bun gust (B. Fălticineanu), care se retrage cu modestie pe planul doi, vrînd parcă să spună că într-un spectacol ca cel de față e cazul ca interpreții muzicali și cupletiștii să ocupe gros-planul. Și aceștia îl ocupă. Estrada și-a cucerit doi aliați de nădejde în actorii Florin Vasiliu și Ovid Teodorescu, care-și spun cupletele cu haz și binecunoscuta lor dezinvoltură. O apariție inedită și binevenită pe scena Teatrului „C. Tănase": artista emerită Silvia Chicoș, care primește cu acest prilej căldurosele aplauze pe care nu le poate auzi atunci cînd interpretează în fața microfonului.

Cîntă: Gigi Marga, Mara Ianoli, N. Nițescu, R. Hodovanski Norocel Dumitriu, surorile Kosak. Cîntă pe melodiile date. Așa că nu întotdeauna bunele lor intenții se pot realiza.

Sanda FAUR-DIMA

Cîntă Gigi Marga acompaniată de trio Grigorescu.

AGENDA

● În editura SOVETSKI PISATEL a apărut cartea lui Ilia Konstantinovski „PRIMUL AREST", în care ni se înfățișează procesul de formare a unui tînăr revoluționar din Rominia antebelică.

● La Moscova a apărut, în EDITURA POLITICĂ, o lucrare despre presa engleză: „IMPERIUL DIN FLEET STREET". Autorul este V.A. Matveev, laureat al Premiului Lenin, corespondent al ziarului „Izvestia".

● În Republica Democrată Germană a început tipărirea operelor complete ale lui Goethe. Lucrarea va cuprinde între 30-35 de volume. Prima parte a ediției se subîmparte în patru grupe a cîte patru volume fiecare — poezie (epică, didactică, lirică, dramatică), romane, povestiri și scrieri autobiografice — și va apărea în 1963.

● Editura vest-germană „STUTTGARTER DEUTSCHE-VERLAGANSTALT" a lansat pe piața cărților, cu aprobarea organelor de la Bonn, o noutate literară de ultimă oră: „A doua carte a lui Hitler". Ea cuprinde o culegere a „ideilor" führerului scelerat despre politica externă. Nu se știe dacă autoritățile de la Bonn sînt înclinate să recomande această lucrare drept manual pentru școlile medii sau pentru cadrele Bundeswehrului. Mai nimerite ar fi însă „Materialele procesului de la Nürnberg"...

● În apropiere de Niasa, la vreo 40 de kilometri, într-o clădire ce se ridică pe culmea unui deal, se află muzeul „Fernand Léger", în care se păstrează un număr din pînzele marelui dispărut. Soția pictorului, Nadia Léger, a declarat unor oaspeți care au vizitat-o curînd:

— A trăit cîțiva ani în Statele Unite. Au fost ani grei. Nu era fericit. La prima ocazie e-a întors în Franța. A fost întotdeauna un prieten al Uniunii Sovietice. Priviți tabloul său „Stalingrad". Soldații au fost mai întîi îmbrăcați în uniforme franțuzești. Nu știa cum arată uniformele rusești. După aceea a retușat... Iubea clasa muncitoare. Iată tabloul său „Constructorii"... El spunea: „Totul în lume e făcut de mîna muncitorilor"... Ținea foarte mult la Maiakovski. Se cunoșteau. A pictat un tablou închinat lui Maiakovski.

„Constructorii" de Fernand Léger.

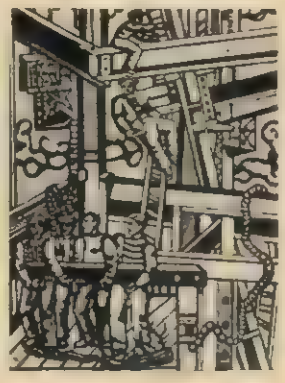

MUZICA

ENESCU PE AFIȘ CU... ȚAMBALISTUL LICĂ ȘTEFĂNESCU

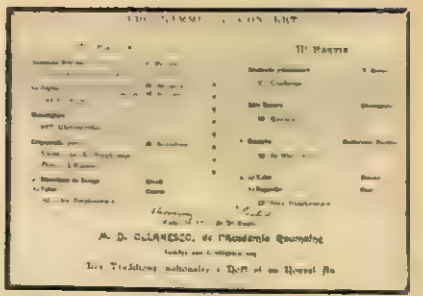

Afișul concertului de la Paris din ziua de 31 decembrie 1900 la care a participat și George Enescu

(Colecția Iosif Paschill)

În seara de 31 decembrie 1900, Cercul romîn din Paris a organizat în saloanele Hôtel des Sociétés Savantes o serată muzicală unde istoricul teatral D. C. Ollănescu-Ascanio avea să conferențieze despre tradiționalele noastre obiceiuri folclorice. Programul literar și muzical a fost susținut de cîțiva reprezentanți valoroși ai artei noastre, în frunte cu George Enescu, actorul Ed. de Max, compozitorul Ion Scarlatescu, pianistul Iosif Paschill și un virtuos al țambalului, Lică Ștefănescu.

Descoperirea programului de concert în colecția Iosif Paschill ne-a permis cîteva interesante concluzii privitoare la activitatea lui George Enescu.

În anul 1900, tînărul violonist apăruse pentru prima dată în fața publicului parizian ca solist al concertelor simfonice Colonne, interpretînd Concertul pentru vioară și orchestră de Beethoven. Compozitorul Enescu semna în același an Sonata a II-a pentru vioară și pian, Impromtu-ul pentru pian, melodia vocală Plugarul și Octetul pentru coarde. Nu scrisese încă nici una din cele două Rapsodii care aveau să-i aducă consacrarea mondială.

Recitalul din seara anului nou (1901) de la Paris se plasează deci la începutul carierei sale artistice și pentru aceasta are o deosebită valoare istorică.

Așa cum precizează programul de sală, Enescu a interpretat în partea a doua a recitalului Arii rusești de Wieniavski, tînărul muzician (nu avea decît 19 ani) fiind chemat să-și compare talentul cu trei mari virtuoși. Stephane Lafarge de la Opera Comică, actorul Ed. de Max de la Teatrul Odeon și țambalistul Lică Ștefănescu. Ultimul nume desigur că pare necunoscut multor cititori, dar acum o jumătate de veac Lică Ștefănescu uimise cu talentul său aproape toată Europa. Ceea ce surprindea la acest interpret era ușurința cu care aborda repertoriul nostru popular (hore, sîrbe etc.) paralel cu marele repertoriu universal (în recitalul de la Paris, de pildă, a cîntat la țambal Uvertura operei Zampa de Hérold, două valsuri de Chopin și Durand și dificila Rapsodie de Liszt).

A adîncit, oare, Enescu și prin intermediul acestui excepțional purtător de folclor cunoașterea cîntecului popular romînesc? E posibil ca o parte din materialul muzical ce-l va turna chiar în anul 1901 în celebra Rapsodie în la major să fi fost notat de la Lică Ștefănescu. Iată întrebări și supoziții care merită o cercetare mai adîncă, fiindcă pe un alt program — cel din seara zilei de 1/14 aprilie 1901, tot la Paris — George Enescu apare din nou pe același afiș cu Lică Ștefănescu.

Semnalarea amintitului recital (al cărui program îl reproducem în facsimilul de mai sus) capătă astfel o semnificație deosebită.

Viorel COSMA

DISC

UN ADEVĂRAT POEM SIMFONIC. *Rapsodia Romînă nr. 1 în la major, op. 11, nr. 1, datorită complexității ei melodice și orchestrale, puternicei forțe de expresie, evocînd bogăția plină de culoare a unei serbări cîmpenești moldovenești, poate fi considerată drept un adevărat poem simfonic. Cea mai populară din lucrările genialului George Enescu, a fost compusă în anul 1901 (Enescu avea atunci 20 de ani). Popularitatea ei a depășit granițele țării. Actuala înregistrare a „Electrecordului" a fost realizată cu concursul orchestrei Filarmonicii de Stat „George Enescu" dirijată de maestrul George Georgescu.*

RAPSODIA Nr. 2, ÎN RE MAJOR *poartă același număr de opus ca și „Rapsodia în la". A fost de altfel compusă la numai un an distanță. Mai puțin dinamică decît prima rapsodie, deoarece utilizează cîntece populare cu caracter de baladă, ea poate fi înțeleasă ca un poem fermecător și plin de vrajă despre trecutul eroic al poporului nostru. Istoria Moldovei, plaiurile unduite ale Țării de Sus sînt sugerate de o atmosferă creată cu mijloace de o neasemuită plasticitate sonoră. Melodiile „Rapsodiei în re major" sînt de proveniență lăutărească („Sîrba lui Pompieru", „Pe o stîncă neagră", „Bîr oiță de la munte" și „Frunza").*

SIMFONIA I ÎN MI BEMOL MAJOR. *Maestrul George Georgescu în fruntea orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" a înregistrat pentru „Electrecord" prima simfonie a lui George Enescu, lucrare de o bogăție polifonică rară, construită cu o admirabilă logică a echilibrului. Această arhitectură muzicală de o deosebită culoare are un pronunțat caracter original.*

• Cum își petrec o parte din timpul liber trei lăcătuși • Consumatorul este pretențios — și e bine așa • Cei care nu sînt bucuroși de oaspeți • Controlul obștesc și-a făcut datoria

CU OCHI DE GOSPODAR

Toți trei sînt lăcătuși la uzinele textile „7 Noiembrie" din Capitală. Toți trei sînt însurați și au copii. Dumitru Ruse — un băiat și o fetiță, Ivan Tudor — o fetiță, Gheorghe Mocanu — un băiat.

Deci, dacă mai adăugăm la munca în uzină și preocupările de capi de familie, citirea unor cărți, vizionarea unui film sau a unei piese de teatru, audierea unui concert, ne putem da lesne seama că avem de-a face cu niște oameni cu o viață bogată, al căror timp liber e bine chibzuit.

Și totuși, acești trei lăcătuși își dăruiesc din toată inima o parte din timpul liber pentru o activitate pe cît de importantă, pe atît de utilă: controlul obștesc în magazine și piețe. Ei — și alte mii ca ei — veghează, cu ochi de gospodar, alături de organele de stat, la buna desfășurare a comerțului, la exemplara deservire a consumatorilor. Acum, după ce i-am cunoscut, să vedem și cum acționează ei în acest domeniu.

★

De curînd, într-una din zilele lunii august, s-au întîlnit, ca de obicei, la sediul Consiliului local al sindicatelor din orașul București. După o scurtă consfătuire și-au întocmit un plan de acțiune. Obiective: cîteva unități ale Trustului alimentației publice și ale altor organizații comerciale printre care restaurantul cu autodeservire „Rapid" și magazinul universal „București". Ce vor urmări? Cum se face deservirea, cum se afișează prețurile, cum e întreținută curățenia, cum se respectă gramajul etc. O listă întreagă de probleme, plus ce vor mai întîlni pe teren.

Iată-ne deci la „Rapid".

Bucureștenii cunosc și apreciază acest local elegant, amenajat la parterul unui bloc nou din apropierea pieței Unirii.

Primul popas l-am făcut în fața aparatului de umplut halbele cu bere. Ni s-a părut că spuma e cam... prea spumoasă. Observați cu cîtă atenție o măsoară din ochi controlorii obștești Gheorghe Mocanu și Dumitru Ruse (foto 1). Canagiul caută să-i convingă că gulerul nu este mai mare decît cel „legal", ci doar pare, iar semnul... Faptele însă sînt fapte, gulerul e guler, iar controlorii își notează în carnet cele constatate. Deși controlul se efectuează cu maximum de discreție, unii consumatori îi observă totuși, zîmbesc prietenos și se oferă spontan să-i ajute, sesizîndu-le diferite aspecte observate de ei (foto 2).

— Paharele sînt spălate destul de bine, dar ar trebui limpezite cu mai multă atenție — ne informează un tînăr, adăugînd: aș propune ca la fiecare masă să se găsească șervețele de hîrtie.

— Numele dumneavoastră?

— Vi-l spun, dar să nu... rîdeți!

— ??? !!!

— Marin Flămînzeanu de la serviciul proiectare construcții al uzinelor „Semănătoarea".

Un alt consumator, Stavru Popa, salariat la Trustul 1 construcții, reclamă controlorilor că ciorba este de slabă calitate, chiftelele nu sînt destul de proaspete, carnea de la friptură — tare etc. A exagerat. Ne-am convins curînd că preparatele sînt de bună calitate, proaspete, iar chiftelele... Aici se pare că reclamantul a avut dreptate: i s-a servit una rămasă din ziua precedentă.

Merită să reținem însă un aspect: simpatia cu care se adresează consumatorii controlorilor obștești, încrederea ce o au că cele sesizate vor fi luate în seamă și rezolvate. În urmă cu cîțiva ani, se mai găseau gospodine care protestau cînd intervenea un asemenea control. „Lasă-i să servească, nu ne ține în loc" — exclama cîte o cumpărătoare. Azi nu se mai întîlnesc asemenea atitudini, ci, dimpotrivă, controlorii obștești sînt ajutați în cele mai multe acțiuni, spontan, de către cumpărătorii întîlniți pe teren, sau organizat de către echipele de gospodine alcătuite de comisiile raionale de femei.

Dar să închidem paranteza și să revenim la „Rapid". Controlorii obștești, împreună cu șeful de sală Sandu Tudor, au verificat dacă este curat în spatele liniei de deservire (foto 3), dacă berea la sticle, oranjada și vinurile sînt reci, dacă se respectă gramajul la mîncărurile pregătite în farfurii (foto 4). Îmbrăcîndu-și halate albe, controlorii au pătruns și în bucătărie (foto 5). Curios! Deși au venit în control, membrii echipei sînt primiți cu vădită bucurie de către bucătari, debarasoare și bufetiere. Discuțiile purtate între controlori și cei controlați sînt sincere, deschise, tovărășești.

Constatările echipei sînt trecute în registrul unic de control, în prezența șefului de sală și a cîtorva lucrători. Fiecare formulare este discutată cu aceștia și îmbunătățită la propunerea lor. Controlorii și-au terminat treaba, își iau rămas bun și sînt rugați... să mai poftească. Parcă a fost o vizită de curtoazie.

★

Cei care dau lipsă la cîntar, vorbesc nepoliticos cu consumatorii sau nu fac curățenie în unitate, au prea sînt bucuroși de vizita controlorilor obștești.

Gîndiți-vă ce „fericit" a fost Nicolae Scînteie, de la bufetul „Norilor" din strada Cuza Vodă 150, cînd s-a trezit cu echipa de control obștesc condusă de tov. Gh. Popescu de la fabrica „Kirov". În unitate nu era prea curat, canagiul Sandu Mihai, tocmai atunci (ghinion), a „ciupit" 20 grame de țuică la un sfert de litru etc.

Asemenea lucrători din comerț ca — bunăoară — Paula Rotaru, de la cofetăria din strada 11 Iunie 42, care a fost găsită cu serioase lipsuri atît în ce privește aprovizionarea unității cu sortimentul minimal obligatoriu cît și în ce privește curățenia localului și a veselei, ar dori probabil să nu se întîlnească niciodată cu controlori obștești și, dacă se poate, nici să nu mai existe asemenea

1

2

3

4

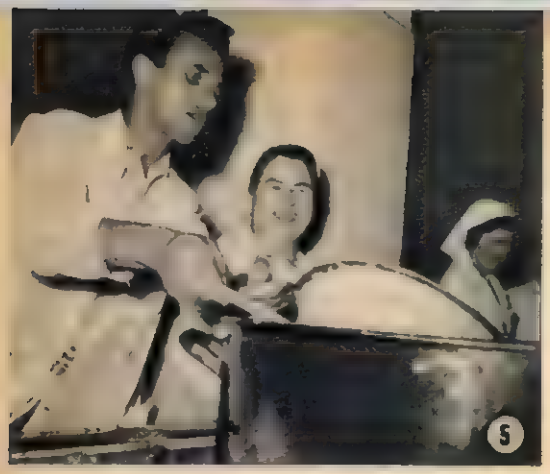

gen de control care, cel puțin lor, le dă dureri de cap.

Controlorii obștești își fac datoria, notează deficiențele constatate în registrul unic de control, care se găsește în fiecare unitate, iar conducerile organizațiilor comerciale iau în mod obligatoriu măsuri de remediere a lipsurilor semnalate și de sancționare a celor vinovați.

★

La magazinul universal „București" controlorii obștești au cerut condica de sugestii și reclamații. După cîteva minute de ezitare: „nu știm unde e", „e dincolo", „e dincoace" etc. a apărut și condica. Trei reclamații — din care una veche de zece zile — nu fuseseră rezolvate. Șeful de unitate, Nicolae Antonescu, recunoaște că e vinovat pentru întîrziere și se angajează în fața controlorilor obștești să se ocupe de rezolvarea problemei chiar în aceeași seară.

Aici, membrii echipei desfășoară o adevărată muncă de educare și îndrumare. Deși lucrează în fabrică, s-au familiarizat și cu specificul activității comerciale, cunosc regulile de comerț. Astfel, ei atrag atenția că este bine ca la fiecare raion să fie afișate numele gestionarului și al vînzătorilor. Și-au notat să discute ulterior această problemă cu conducerea magazinului și cu tovarășii din comitetul sindical.

O discuție aprinsă s-a încins în raionul cu articole electrotehnice. Vînzătorul Ion Vlad, care este și președintele comitetului sindical, om cinstit și harnic de altfel, privea oarecum cu miopie problema atribuțiilor vînzătorului de articole electrotehnice. Convingerea lui era că este de ajuns ca, la un televizor, bunăoară, să-i arăți cumpărătorului cum se manipulează butoanele și să-i dai instrucțiunile tipărite. Tovarășul Mocanu nu a fost de acord cu acest punct de vedere.

— Cum crezi că poți convinge pe cineva să cumpere un televizor, dacă dumneata singur nu cunoști în amănunțime toate caracteristicile sale?

Și a urmat apoi o adevărată lecție de comerț. Lăcătușul Mocanu a demonstrat că despre procesul vînzării știe mai multe decît unii vînzători. Ion Vlad nu s-a simțit prea bine în postura de elev ad-hoc (foto 6), dar la sfîrșitul discuției a mulțumit controlorilor obștești pentru ajutorul lor tovărășesc.

★

Am însoțit o echipă de control obștesc prin piețele din raionul „Griviței roșie". Pensionarul Vasile Mărșulescu, fost mecanic auto, și Ion Bancotă, muncitor la fabrica „Tableta", au multă experiență în munca de control obștesc, la care participă de cîțiva ani. Neobosiți, ei parcurg piață după piață, stau de vorbă cu vînzătorii și consumatorii, verifică aranjamentul și prezentarea mărfurilor, cîntarele, calitatea produselor, modul în care se respectă curățenia și în general regulile igienico-sanitare etc. Te impresionează ardoarea acestor oameni, conștiinciozitatea, entuziasmul cu care își dăruiesc ore din timpul liber pentru interesul maselor largi.

★

În Capitală acționează, sub conducerea Consiliului local al sindicatelor, 813 echipe de control obștesc, cuprinzînd 2.439 persoane.

Organizat pe raioane, controlul obștesc ajută mult la îmbunătățirea activității comerciale. Cită importanță se acordă acestei activități ne putem da seama și din faptul că la ședințele lunare de analiză, ce au loc pe raioane, participă conducătorii secțiilor comerciale ale sfaturilor populare, organizațiilor comerciale, Inspecției comerciale de stat, Sanepidului, activiști ai comitetelor raionale de partid.

Toate sesizările sînt rezolvate în mod obligatoriu, cu maximum de urgență. Buna deservire a consumatorilor este în acest fel bine apărată, cu competență și pricepere, de harnicii și inimoșii componenți ai echipelor de control obștesc.

Sandu MANEA

Fotografii de Tr. PROSAN

„FLACĂRA" vă sfătuiește

CĂMĂȘI DE NOAPTE

O vizită la biroul de creație al fabricii de ciorapi și lenjerie „Adesgo" ne-a prilejuit zilele trecute o trecere în revistă a celor mai noi modele de tricotaje care vor fi puse la dispoziția cumpărătorilor în scurt timp.

Printre numeroasele creații de lenjerie am remarcat produsele din fire sintetice: furouri din tricot uni sau imprimat, cu garnituri de plisculi, dantelă sau broderie, cămășuțe-pantalon, pijamale, cămăși de noapte etc. Dacă la furouri modelele noi se mențin în limiti tradiționale, la lenjeria de noapte se remarcă o tendință mai accentuată de înnoire. Lungimile variază de la clasicele „rochii de noapte", lungi pînă la pămînt și strînse pe talie, la „trei sferturi" de diverse croieli — largi sau ajustate — și pînă la cămășuțele „baby" scurte pînă la jumătatea coapsei și asociindu-se cu pantalonași scurți din același material.

Varianta a tradiționalei „rochii de noapte", acest model (foto 1) este confecționat din tricot de fire sintetice alb, imprimat cu flori bleu. Amploarea e obținută printr-un drepeu reținut pe umeri de o fundiță. Se poartă cu un cordon înnodat la talie.

O mare diversitate de modele prezintă și cămășile semilungi, care încă din sezonul trecut au avut mare succes pe piață. Alături de cămășuțele imprimate, cu linia „trapez", pe care le cunoaștem, va apare și acest model (foto 2) cu linia ajustată printr-o tăietură la talie și alta sub bust. Drept garnitură, un volan plisat în jurul decolteului și la poale.

Deosebit de indicat pentru fetele tinere este acest costum de noapte (foto 3) a cărui noutate constă în cămășuța scurtă „baby", acoperind un pantalonaș asortat. Materialul e un tricot fin de fire sintetice imprimat cu alb pe alb.

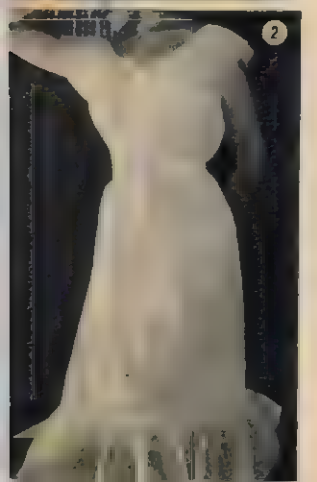

MODA

COLȚUL COSMETICIENEI

PUNCTELE NEGRE

Punctele negre, denumite în medicină comedoane, sînt formate din materia grasă secretată de glandele sebacee care, împreună cu celulele epiteliale moarte, umplu uneori porii dilatați. În contact cu aerul, această materie se oxidează, înnegrindu-se, de unde și denumirea de puncte „negre". Folosirea regeneratoarelor de păr ce au la bază săruri de plumb și întrebuințarea cremelor cu bismut și precipitat alb de mercur contribuie de asemenea la apariția acestor puncte.

Punctele negre apar pe tenurile grase și se instalează de obicei pe nas, bărbie sau chiar pe toată fața. Rareori pot să apară și pe un ten uscat, în regiunea din jurul ochilor. În asemenea cazuri ele sînt o consecință a folosirii unor vopsele sau regeneratoare de păr, ori a unei briantine de proastă calitate.

Pentru a extrage punctele negre fără a degrada epiderma și provoca răni, se procedează astfel: mai întîi se unge fața cu o cremă grasă și se maseză îndelung porțiunea cu puncte negre. Apoi se face o baie de abur, înfășurîndu-se capul acoperit cu un prosop peste un vas cu apă clocotită în care s-a pus un pumn de flori de mușețel, pînă cînd încep să se prelingă pe față picături de apă. Cu degetele învelite în tifon steril, se presează apoi ușor fiecare comedon în parte; nu este însă suficient să fie eliminat punctul, ci trebuie ca acesta să fie urmat de un fir albicios de materie, semn că porul a fost complet curățat. Altfel, punctul negru se reface în cîteva zile, iar uneori locul se inflamează. Nu se scot toate punctele într-o singură ședință și niciodată nu se folosesc unghiile în acest scop, spre a nu se irita obrazul. Imediat ce o porțiune este curățată, ea va fi dezinfectată cu alcool camforat. Pentru a provoca contracția porilor, se va folosi o mască făcută dintr-o linguriță de caolin și o linguriță de amidon amestecate cu apă de rose, de hamamelis sau apă distilată, pînă la consistența unei creme. După 20 de minute masca se ia jos cu apă rece.

Punctele negre trebuie extrase cu mare regularitate; la început de 2-3 ori pe săptămînă, apoi mai rar, o dată la 7-8 zile.

Pentru a se evita pe cît posibil formarea punctelor negre, fața va fi zilnic spălată cu apă călduță și săpun de bărbierit, clătită cu apă rece și gleznă, o dată pe zi, cu o loțiune astringentă: alcool (de 70°) 100 gr, camfor 1 gr, acid salicilic 1 gr, alaun 1 gr, tinctură benzoe 1 gr.

Georgeta MĂLIN

GEORGE ENESCU

ORIZONTAL: 1) Două celebre lucrări ale lui George Enescu inspirate din folclor — Operă de Enescu. 2) Compozitor român, unul din primii îndrumători ai lui Enescu — Renumit compozitor francez la comemorarea căruia Enescu a fost solicitat să cînte „Simfonia spaniolă". 3) Comună în Franța — Dirijor al orchestrei Radioteleviziunii din U.R.S.S., participant la cel de-al II-lea Festival internațional „George Enescu" — Clocotiție! 4) Aliat — Servește! — Vestit cvartet vienez din care făcea parte și Sigismund Bachrich, profesor al lui Enescu. 5) Celebru violoncelist spaniol, căruia Enescu i-a dedicat Sonata a II-a pentru violoncel — Uniune! — Reflexiv. 6) Horia Ilie — Lac în Finlanda — Probă în cadrul Festivalului internațional „George Enescu". 7) Violoncelist sovietic cu care Enescu a concertat în anul 1946 — Pănică Luca în „exercițiul funcțiunii". 8) Roman de L. Leonov — A primi — Mai. 9) Compoziție muzicală — „Simfonia de...", ultima compoziție a lui Enescu — Vas. 10) Servicte — Epocă — Salut roman. 11) Gama în care Enescu a scris Simfonia a II-a — A compus „Cîntarea Rominiei" — Teren... gol. 12) Excepționale — Satul natal al lui Enescu, care astăzi îi poartă numele. 13) Compoziție dedicată lui Enescu de unul dintre profesorii săi din Paris, André Gédalge — Șef de orchestră parizian, care a dirijat în primă audiție „Poema Română".

VERTICAL: 1) Profesorul cu care Enescu a studiat după terminarea Conservatorului din Viena — Asociație în care Enescu a fost membru activ. 2) Macaz — Unul din instrumentele țarafului de lăutari despre care pomenește Enescu în prima sa amintire muzicală — Sere! — ...Leano, cîntec de Ion Vidu. 3) Orașul în care Enescu a fost trimis să învețe vioara și unde a cucerit „Marele premiu al Conservatorului" — Curajos (fig.) — Textilă. 4) Lucrare în care Enescu se inspiră din viața și priveliștile locurilor natale (2 cuv.). 5) Gen de compoziție folosită și de Enescu — — Salarii (înv.) — Enescu, în calitate de autor al versurilor melodiei pentru voce și pian „Soubait". 6) Dune! — Autorul tablourilor „Barbe Lăutaru", „Cobzarul" etc. — Ordin de plată. 7) Riu în U.R.S.S. — De concert, de sport etc. (sing.) — Octavian Lecca. 8) Refren în cîntecele populare — Referitor la număr. 9) Compozitor francez, participant la Festivalul internațional „George Enescu" — Almosferă — Victor Oprea. 10) Violonist sovietic, participant la Festivalul internațional „George Enescu" — Cunoscut compozitor francez, fost coleg de clasă cu Enescu la Conservatorul din Paris. 11) Dinsul — Oraș în care Enescu a compus unele din operele sale — Flica Armoniei (mit.). 12) Lespezi — Sprijin — Anin. 13) Orașul căzăcesc — Orașul în care a concertat Enescu în 1945 alături de renumiții Oistrah, Oborin etc. 14) .... română", prima compoziție a lui Enescu, creată la 16 ani — Tinere speranțe ale artei interpretative, care au prilejul să se afirme în cadrul celui de-al doilea Concurs și Festival internațional „George Enescu".

DEZLEGAREA JOCULUI „OPERA", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Mascagni — Cor. 2) Arie — Ion Vodă. 3) Năpasta — Er — R. 4) Opere — Paris. 5) N — Tăcut — Do — R. 6) Ne — E — Emilia. 7) Mu — Arc — I — Ara. 8) Aramă — Scenic. 9) Zara — Diac — So. 10) Eboli — Vera — A. 11) Pamina — Lacul. 12) Adia — Evantia.

La întrebările cititorilor

CELE MAI RARE MĂRCI DIN LUME

În rîndurile de mai jos răspundem cîtorva întrebări ale unor pasionați filateliști.

Din 1840, cînd a fost emisă în Marea Britanie prima marcă poștală din lume, și pînă astăzi au fost puse în circulație aproximativ 140.000 diferite mărci, într-un tiraj ce nu poate fi calculat.

Cei peste o sută de milioane de filateliști consacrați din întreaga lume consideră cîteva dintre aceste mărci drept mari „rarități mondiale". Primul loc în ierarhia lor îl deține vestita marcă roșie din Guyana Britanică, apreciată drept cea mai valoroasă. Ea are chiar și o odisee începută acum vreo 80 de ani, cînd un elev a descoperit-o lipită pe o scrisoare a tatălui său. Nu știa însă ce raritate găsise, astfel că a dat-o unui coleg, în schimbul altor mărci. Acesta, în timp ce se afla la studii în Anglia, a vîndut-o unui negustor. Primul ei deținător a apreciat-o la vreo 25-30 de cenți, dar numai peste cincizeci de ani ea a fost cumpărată de un colecționar american pentru 10.000 dolari. De atunci, celebra „guyană", existentă doar într-un singur exemplar, a trecut prin încă trei mari colecții, la ultima vînzare fiind însă apreciată la numai ... 40.000 dolari. Aceasta deoarece acum vreo 25 de ani se anunțase că ar fi fost descoperit un al doilea exemplar și că acesta ar fi ajuns în mîinile aceluiași colecționar american. După ce a achiziționat-o la un preț destul de mare, el ar fi are-o de față cu vînzătorul, pentru ca să rămînă totuși numai o singură „guyană". Amintim că această marcă a fost emisă în 1860 și are o valoare nominală de 4 cts.

Printre cele mai rare mărci poștale din lume se numără și celebrele „Cap de bour" emise în Moldova în iulie 1858. Adevărate bijuterii filatelice sînt în special marca de 27 parale neștampilată și cea de 81 parale ștampilată. Aceste mărci au făcut și fac faima celor mai de seamă colecții din lume, printre care cele de la Muzeul A. Popov din Leningrad și Muzeul britanic din Londra.

Tot rarități filatelice mondiale sînt considerate: 3 skilling banco eroare de culoare (Suedia 1855), mărcile de 1 și 2 penny emise în 1847 în insula Mauritius, așa-numitele „Ochi de bou" de 30 și 60 reis emise în Brazilia în 1843, mărcile din prima emisiune poștală din Hawai etc.

La început avînd numai scopul francării corespondenței, mărcile poștale au fost tipărite mai puțin îngrijit, dar după ce filatelia a cuprins mase de pasionați, administrațiile poștale s-au preocupat din ce în ce mai mult de estetica mărcilor. În timp ce în Uniunea Sovietică, în țara noastră și în celelalte țări socialiste se acordă o deosebită atenție temelor reprezentate în imaginile mărcilor, apreciindu-se rolul lor educativ și instructiv, în multe țări capitaliste se imprimă mărcilor poștale și filateliei un caracter speculativ. Recordurile în acest domeniu îl dețin administrațiile poștale din Panama, Vatican, Spania, Republica Dominicană. Poșta panameză a mers pînă acolo încît a pus în vînzare o serie de peste 90 de valori reprezentînd portrete de... papi. O astfel de serie de mărci, fără o justificare de circulație poștală, are prea puțină valoare filatelică.

Un colecționar de mărci, indiferent de profilul colecției sale — pe țări sau pe teme — dorește să între în posesia unor mărci cu adevărată valoare poștală, ale căror imagini să fie atractive, să înfățișeze un mesaj.

Prezentarea la Expoziția filatelică internațională din 1941 de la New York a mărcii „Guyana Britanică", de o mare valoare filatelică, a determinat luarea unor deosebite măsuri de securitate.

Erbivore... carnivore

Erbivorele sînt animale care se hrănesc numai cu plante, în special cu iarbă. Această definiție, unanim admisă, este în prezent modificată de savanții sovietici. Ei au demonstrat că, adăugînd la hrana erbivorelor substanțe proteice asemănătoare celor existente în carne, se obține o creștere în greutate a animalului astfel hrănit cu aproximativ 50%.

Cum pot fi „convinse" acele animale, care generații întregi n-au consumat decît produse vegetale, să asimileze substanțele proteice? Fiziologul sovietic I.S. Popov arată că printr-o bună echilibrare a aminoacizilor — „cărămizile" substanțelor proteice — erbivorele suportă foarte bine alimentația „carnată". În același scop se administrează o serie de vitamine, cum este de pildă vitamina B_{12}, care sporește asimilarea substanțelor albuminoide.

Acest „meniu suplimentar" este adăugat în componența diferitelor furaje, ținîndu-se seama de conținutul lor normal în substanțe proteice.

Chibrituri rezistente la apă

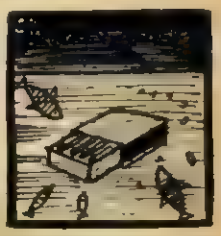

În Uniunea Sovietică a fost pus la punct recent un procedeu de obținere a unei paste de fosfor rezistente la apă.

Chibriturile fabricate cu ajutorul acestui „fosfor hidrofug" se aprind bine chiar după ce sînt ținute în apă 10 zile sau și mai mult. Ele vor fi destinate folosirii în condiții de mare umezeală.

Totodată a fost elaborat un procedeu pentru împiedicarea umezirii chibriturilor obișnuite, prin tratarea lor cu diferite lacuri insolubile în apă. Bețele de chibrit astfel „lăcuite" nu vor mai enerva pe fumători sau gospodine, chiar dacă vor fi aprinse în... pioale.

Materiale ultrapure

Tehnica modernă necesită din ce în ce mai mult materiale dotate cu o deosebită puritate. De pildă, lipsa unei purități perfecte nu a permis pînă acum confecționarea lagărelor din oțel cu crom pentru instalațiile în care turația depășește 100.000 rotații pe minut.

Pentru a rezolva această problemă, inginerii și tehnicienii sovietici au lăsat compoziția oțelului neschimbată, însă l-au purificat prin topiri succesive sub vid. Drept rezultat a fost obținut un oțel care satisface cele mai riguroase cerințe ale industriei constructoare de aparate.

Oțelul ultrapur nu este necesar numai în aviație și în tehnica rachetelor, ci și în diferite construcții: poduri, macarale, la construcția vagoanelor și a autocamioanelor.

Verificați-vă cunoștințele!

DA SAU NU?

1) S-ar putea ajunge pe Marte în mai puțin de un an cu o navă cosmică a cărei viteză ar fi de 11 km pe secundă? Da? — Nu?

2) Culoarea verde este cea care are acțiunea cea mai calmantă asupra sistemului nervos? Da? — Nu?

3) Temperatura Soarelui se ridică la aproape 6.000°, iar în centrul Soarelui temperatura atinge cifra de 13.000.000°. Pe Pămînt se pot produce astfel de temperaturi? Da? — Nu?

4) Este adevărat că Rembrandt a fost primul care a întrebuințat în pictură culorile de ulei? Da? — Nu?

5) Cel mai mare mamifer cunoscut pe glob este în prezent elefantul? Da? — Nu?

6) Oamenii proveniți din amestecul dintre negri și albi se numesc metiși? Da? — Nu?

7) Telemah era tatăl celebrului Ulise și Laerte era fiul său? Da? — Nu?

(Răspunsurile se găsesc în pag. 23)

LA DRUM!

În Bucegi. Cabana Caraiman.

RARĂUL

Munţii Rarăului se găsesc la nord-estul ţării şi ating înălţimi de 1.653 m (vf. Rarău), 1.857 m (Giumalău), 1.622 m (Todirescu). Turiştii pot porni spre munte din Cîmpulung Moldovenesc, staţie C.F.R. pe linia Bucureşti-Suceava-Vatra Dornei-Cluj. La Rarău se poate ajunge şi din Vatra Dornei pe unul din marcajele turistice, urcînd pe valea pîrîului Chilia.

De la Cîmpulung Moldovenesc, se pot folosi mai multe trasee pe care, în circa 3-4 ore se ajunge la cabana Rarău (1.520 m). Cabana dispune de peste 50 locuri de dormit, restaurant, bufet.

Cabana Deia.

Puncte turistice interesante de vizitat: vîrfurile Rarău, Bodea, Tihăraia, Giumalău, apoi Poiana Stihăstriei, Cheile Dornei, barajul Zugreni, Pietrele Doamnei, schitul Rarău etc. De la Zugreni se poate face o frumoasă excursie cu plutele spre Chiril-Toancele-Broşteni, iar de aici, cu maşina, la Vatra Dornei.

Dacă vă aflaţi la Cîmpulung nu uitaţi să faceţi o mică plimbare la cabana „Deia" (1/2 oră de oraş). Nu veţi regreta.

CHEIA

Satul Cheia se află la poalele Ciucaşului, constituind un punct de plecare foarte bine situat pentru numeroase excursii. Cel mai simplu mijloc de a ajunge la Cheia este prin *Mineciu-Ungureni* (staţia C.F.R. terminus pe ruta Ploieşti-Văleni-Mineciu 109 km), apoi cu trenuleţul forestier pînă în sat. (Plecare din Mineciu în jurul orei 11; plecare din Cheia spre Mineciu în jurul orei 16,30).

Se mai poate merge la Cheia prin:

— *Nehoiaşu* (staţie C.F.R. terminus pe linia Buzău-Pătîrlagele-Nehoiaşu, 73 km);

— *Întorsura Buzăului* (staţie C.F.R. terminus pe linia Braşov-Întorsura Buzăului, 37 km);

— *Zizin*, *Satulung* (localităţi situate în apropiere de Braşov).

Cei care dispun de mijloace proprii de transport pot face o frumoasă excursie plecînd de la Ploieşti spre Mineciu-Cheia-Pasul Bratocea-Babarunca-Satulung-Braşov.

În Făgăraş. Cabana Bîlea-Lac.

Obiective turistice mai importante

Cabana Muntele Roşu (1.260 m); cabana Ciucaş (1.550 m); mînăstirea Cheia şi mînăstirea Suzana, situate pe valea Teleajenului; vîrful Ciucaş (1.959 m), vîrful Zăganului (1.785 m), pasul Bratocea; valea Berei; valea Cheiţei, vîrful Grogoşoarele (1.882 m).

Turiştii găsesc adăpost la cele două cabane şi în satul Cheia.

În apropiere de Satulung se găseşte şi cabana Babarunca.

Cheia este renumită pentru clima plăcută şi posibilităţile de a face numeroase excursii uşoare, accesibile şi turiştilor mai puţin încercaţi.

PENTRU CEI CE DORESC SĂ VIZITEZE STÎNA DE VALE

Comentînd, într-o scrisoare adresată redacţiei, recomandările în legătură cu itinerarul „Stîna de Vale" (vezi „Flacăra" nr. 28 din 15 iulie a.c.) cititorul nostru I. Ocneanu din Oradea observă cu foarte multă dreptate că staţia C.F.R. de coborîre pe care ar fi trebuit s-o indicăm este chiar halta Stîna de Vale şi nu Bratca, care se află la o distanţă de circa 5 km. De altfel cititorul nostru subliniază, la fel de just, că este preferabilă ruta prin Beiuş-Bucureasa, unde poate fi folosit autocarul.

SFATURI TURISTICE

● Traseul cel mai potrivit este cărarea marcată. Scurtăturile, deşi la prima impresie par avantajoase, mai mult încurcă decît ajută.

● În timpul mersului, datorită căldurii, organismul pierde — o dată cu apa — săruri minerale utile (16-21 gr pe zi). Pentru a prevenitimpina stările proaste provocate de acest lucru se recomandă ca la popasul mare să se consume alimente sărate.

● Cînd vă deplasaţi în grup, respectaţi normele de disciplină ale marşului: nu-l depăşiţi pe conducătorul grupului, opriţi-vă la popasuri şi porniţi o dată cu întregul colectiv, serviţi masa la timpul stabilit, nu modificaţi, de unul singur, planul excursiei, itinerarul etc.

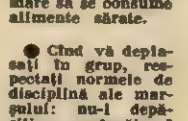

● După aproximativ 30-40 minute de la începerea urcuşului este bine să faceţi primul popas (de ajustare). Cu acest prilej potriviţi-vă rucsacul din curele, controlaţi dacă încălţămintea nu v-a produs roşături, acomodaţi-vă îmbrăcămintea — care trebuie să fie pentru urcuş cît mai uşoară.

● În timpul mersului nu vă grăbiţi. Pasul trebuie să fie potrivit, rar şi continuu (circa 4-6 km/oră, iar la urcuş, 1-3 km/oră). Braţele să fie libere, pentru a vă ajuta la echilibru şi a vă sprijini pe pantele piepişe. Evitaţi leganările inutile ale corpului; păşiţi, avînd genunchiul uşor îndoit, pe călcîi, apoi pe toată talpa.

● În urcuş, sprijinul se face păşind pe toată talpa, nu pe vîrfuri, cum sînteţi tentaţi să faceţi uneori. Dacă urcuşul este prea abrupt, piciorul din urmă se va pune de-a curmezişul pantei, sprijinindu-vă pe marginea interioară a tălpii.

● Atenţie la coborîre! De multe ori ea este mai dificilă decît urcuşul. O viteză prea mare, un pas neatent, o piatră care vă fuge de sub picior, la care se mai adaugă rucsacul care v-ar putea dezechilibra — şi iată pericolul de accident!

● Popasul mare pentru masă se va face într-un loc adăpostit, pe o pajişte, dacă e posibil lîngă o sursă de apă verificată. După ce aţi mîncat, lăsaţi locul curat.

în jurul globului

GRAVURA ÎN LINOLEUM se bucură de o frumoasă tradiție în R. S. Cehoslovacă. Generațiile mai vechi de linogravori se ocupă și de formarea de cadre tinere, așa cum face cunoscutul gravor în linoleum Vladimir Antusek din Benesov, care inițiază în această frumoasă artă două eleve: Jana Leblova și Hana Zuvacova.

DE ICI, DE COLO...

● COMOARA DIN DUNĂRE. În R.P. Ungară se fac pregătiri pentru găsirea unui vechi tezaur. E vorba de aurul și nestematele care au aparținut regelui Ludovic II al Ungariei. După bătălia de la Mohács, din 1526, în care turcii au învins, însuși regele ungur căzînd pe cîmpul de bătălie, tezaurul a fost preluat de văduva sa, care a încercat să-l salveze îmbarcîndu-se pe o corabie ce s-a scufundat însă și, o dată cu ea, și comoara. Cercetările vor fi întreprinse pe fundul Dunării, între orașele Győr și Esztergom, unde se crede că s-a scufundat corabia.

● SINCERITATE. Guvernatorul statului Louisiana din S.U.A., Jimmie H. Davis, a primit din partea cetățeanului Jack Dyer un balot de paie însoțit de o scrisoare în care se spunea: „Trimit acest balot de paie pentru măgarii care vă sfătuiesc. Am expediat paiele la reședința dv. pentru că ați transformat această instituție într-un adevărat grajd..."

INVENTIVITATE... Un înfocat suporter al echipei de fotbal „Boca Juniors" din Buenos Aires a găsit mijlocul prin care să-și asigure o bună vizibilitate la meciurile echipei favorite: și-a confecționat un scaun mobil pe care-l agață cu niște fringhii de tribună...

PENTRU STABILIREA IDENTITĂȚII copiilor care eventual s-ar rătăci de părinți, pe plaja de la Zandvoort (Olanda) s-a recurs la o metodă originală: fiecare dintre ei poartă scris pe spate numele și numărul cabinei.

CU SCAUNE RUPTE, urlete ca-n junglă și alte manifestări de isterie rock-and-roll-istă, cărora le-a pus capăt în cele din urmă intervenția poliției, s-a soldat un așa-zis festival de jaz, organizat lîngă ruinele unei mînăstiri, pe domeniul Beaulieu al lordului Montagu. Chitaristul-animator „al festivalului" a fost un preacuvios părinte franciscan, pe nume Williams (fotografia din dreapta).

MICUL COMENTAR

TRISTEȚILE NUCLEARE ALE LUI TARTUFFE

de Florica ȘELMARU

În comedia care-i poartă numele, Tartuffe „operează" cu biblia subsuoară și cu numele domnului pe buze, consternat, ori de cîte ori cineva lucid îl demască, de răutatea oamenilor care nu-i recunosc intențiile pioase.

Personajul molieresc are și azi urmași... Imediat după publicarea Declarației sovietice referitoare la reluarea experiențelor cu arme nucleare, unele ziare americane dădeau a înțelege că reacția cercurilor oficiale din S.U.A. ar fi fost aceea a unei „triste țări fără margini". Sentiment de pură esență morală, firește, al unor persoane preocupate exclusiv de soarta marii familii umane și a valorilor spirituale. (În treacăt fie spus, persoanele visează o bombă care să trimită în modul cel mai prompt și cel mai economic pe lumea cealaltă cît mai mulți membri ai aceleiași mari familii umane — lăsînd intacte la dispoziția agresorului cît mai multe... valori spirituale, ca de pildă armament, instalații industriale, locuințe, mărfuri etc. Dar despre asta am vorbit altădată...)

Revenindu-și din tristețea cea fără de margini și din meditațiile îndurerate asupra omenirii, civilizației, valorilor morale ș.a.m.d., oficialitățile respective anunțau de curînd că S.U.A. vor relua experimentarea armelor nucleare. Cu un aer de falsă inocență mîhnită, adăugau că se văd obligate să ia această măsură pe care nu ar fi dorit-o — oh, nu ar fi dorit-o de fel!

Nu, nu ar fi dorit-o, doamne ferește...

Dar la 1 iulie, deci cu două luni înainte de Declarația sovietică din 31 august, un ziarist american cu notorietate, ca Roscoe Drummond, scria în „New York Herald Tribune" (sub titlul lipsit de orice echivoc „Gata de experiențe"!): „Se poate afirma în cunoștință de cauză că președintele Kennedy va afirma în scurt timp totala libertate a Americii de a relua experiențele nucleare subterane... De aceea președintele va respinge cererea formulată de Hrușciov ca tratativele privind încetarea experiențelor să fie contopite cu convorbirile despre dezarmare..." Faptul era de altfel cunoscut și în afara Statelor Unite. Cîteva zile mai tîrziu, revista britanică „The Spectator" îl confirma în termeni asemănători cu ai ziarului new-yorkez — și adăugînd o semnificativă reflecție proprie cu privire la izvorul informației: „Judecînd după o serie de „indiscreții" vădit inspirate apărute în presa americană, consilierii președintelui Kennedy l-au convins că a venit timpul să afirme libertatea americană de reluare a experiențelor nucleare..."

Și acestea sînt numai două exemple din foarte multele care ar fi fost posibile: aproape întreaga lună iunie (adică imediat după propunerea sovietică de a se examina problema încetării experimentării armelor nucleare împreună cu problema dezarmării generale și totale — ceea ce ar însemna soluționarea amîndurora) și pînă dincolo de jumătatea lui iulie, presa occidentală a fost plină de știri și comentarii în jurul hotărîrii guvernului S.U.A. de a relua experiențele...

Se spune deseori că un ziar trăiește doar o zi — dar există memoria oamenilor, există și colecțiile de ziare. Confruntarea e ușoară între ce spunea Tartuffe acum două-trei luni și ce spune azi. Ceva însă poate fi adevărat din pomenita „tristețe fără margini". (Căreia numeroși observatori îi spun, mai puțin liric, „un amestec de furie neputincioasă și de teamă"). Indiferent de termenii sub care e catalogat, puțin agreabilul sentiment este verosimil. Pentru că tartuffii războinici de peste ocean se află azi într-o situație întrucît dezavantajoasă.

Primo: prinși în flagrant delict de duplicitate într-o problemă deosebit de gravă, ca aceea a goanei înarmărilor nucleare.

Secundo: puși de istorica Declarație sovietică din 31 august în fața răspunderilor pe care și le asumă cine jonglează cu asasinatul nuclear.

Tertio: obligați să mediteze cu seriozitate la raportul de forțe existent, care nu e în favoarea tartuffilor. Nici sub raportul valorilor morale — nici sub acela al megatonelor.

Doi „adversari" pentru o singură politică...

de I. SĂRĂȚEANU

Campania electorală din R.F.G. se apropie de sfîrșit. În cadrul ei doi „adversari" își dispută postul de cancelar. Doi adversari pe care — judecînd după aparențe — totul îi desparte. Doctorul Konrad Adenauer (85 de ani, lider al Uniunii creștin-democrate) se înfruntă cu „socialistul" Willy Brandt, în vîrstă de 47 de ani.

La vîrsta de 85 de toamne, doctorul Adenauer, care deține postul de cancelar de ani de zile, oferă fără să vrea adversarilor săi o replică metaforică la afirmația că e-a ridicat „ca o stea" în politica vest-germană: *o stea, da, dar o stea căzătoare*. Și, menținînd limbajul comparațiilor astrale, sprijinitorii d-lui Willy Brandt nu pregetă să-l numească pe tînărul lor favorit *„un meteor pe cerul politicii federale"* (fără să se gîndească desigur la destinul „perisabil" al meteoriților). Dacă s-ar limita numai la atît, polemica electorală din R.F.G. ar permite afirmația că ea e mai curînd de domeniul ghicitorilor în stele. Lucrurile sînt însă mult mai terestre și pe marginea lor se cuvin făcute și altfel de aprecieri. Cu atît mai mult cu cît niciodată, poate, ca în cazul presupuselor bătălii electorale din Republica Federală Germană, aparențele n-au fost mai înșelătoare, elementele constatate la prima vedere n-au fost mai departe de starea reală a lucrurilor. Într-adevăr, în Republica Federală Germană zadarnic s-ar căuta deosebiri esențiale între linia „creștin-democratului" Adenauer și cea a „socialistului" Willy Brandt. În R.F.G. doi lideri se supralicitează pentru unul și același țel. Și dacă cu ani în urmă cancelarul de la Bonn își exprima public admirația față de adversarul de astăzi *(„aș fi bucuros dacă toți miniștrii mei ar fi ca el!")*, în schimb primarul vest-berlinez n-a încetat niciodată să recunoască, explicit sau implicit, că se inspiră din doctrina lui Adenauer. Similitudinile merg pînă la detalii.

DUBLA EXISTENȚĂ A DOCTORULUI KONRAD

Acum cîțiva ani, într-un salon parizian, un entuziast admirator a d-lui dr. Konrad Adenauer nu osteneа cu eloginile: *„Cancelarul este un venerabil militant democrat; un antinazist convins; un caracter ferm care luptă pentru libertatea celor mulți și care manifestă o mare dragoste pentru muncitori și oamenii simpli în general; cancelarul este un prestigios apărător al păcii"*. Probabil că discursul s-ar fi prelungit dacă cineva nu l-ar fi întrerupt pe înflăcărat ridicător de osanale cu o replică: *„Toate datele cu care-l caracterizați dv. pe excelența sa dl. cancelar amintesc de vestita definiție a racului: racul este un pește roșu care merge de-a-ndăratelea. Această definiție, după cum se știe, este perfectă, cu mica observație că racul nu e pește, nu e roșu și nu merge de-a-ndăratelea..."* Istoria nu consemnează ce a răspuns admiratorul domnului Adenauer. În schimb ea a consemnat de mult numeroasele date pe baza cărora întrerupătorul de laude din salonul parizian și-a permis comparația cu racul. Într-adevăr să vedem cum stau lucrurile cu „democratismul" d-lui dr. Adenauer.

CÎTEVA DATE PENTRU STABILIREA ASEMĂNĂRII DINTRE UN „METEOR" ȘI O STEA „CĂZĂTOARE"

Fostul procuror și avocat din Köln a luat, de cînd a venit la putere, o serie de măsuri al căror bilanț îi făcea recent și fostul redactor șef al ziarului vest-german „Frankfurter Rundschau", dl. Wilhelm Karl Gerst: În afara interzicerii Partidului Comunist din Germania, guvernul Adenauer a pus în afara legii peste 400 de organizații democratice, din ianuarie 1952 și pînă la sfîrșitul lui 1958 s-au judecat sub guvernarea doctorului Adenauer circa 56.000 procese politice, în cursul cărora au fost supuși persecuțiilor peste 250.000 de cetățeni. Asta, pe scurt, despre „democratism".

Și cu privire la „dragostea pentru muncitori" există date concludente. Fostul membru în Consiliul de stat al Prusiei și — din 1920 pînă în 1932 — președinte al acestui consiliu, a devenit încă din acea perioadă unul dintre oamenii de legătură ai capitalului american cu capitalul german. Fără să se facă multă vîlvă în jurul activității pe tărîm economic a doctorului Adenauer, s-a putut totuși stabili cu precizie rolul jucat de el în viața monopolurilor vest-germane, ca și în stabilirea relațiilor dintre acestea și monopolurile franceze, pe de-o parte, și cele americane, pe de altă parte. De altfel, doctorul Adenauer a fost încă din deceniul al treilea membru în consiliul de supraveghere la *„Deutsche Bank"*, la *„Deutsche Lufthansa"*, la *„Rheinische Westfälische Elektrizitätswerke"* etc. După război, în guvernul Adenauer pozițiile-cheie le dețin reprezentanții capitalului monopolist. Este vorba de concernele lui Stinnes, Flick, I.G. Farbenindustrie etc. Se știe de altfel că vestitul bancher Pferdmenges a finanțat crearea organizației renane a „Uniunii creștin-democrate" și că tot același bancher a cheltuit sume fabuloase pentru aducerea la putere a doctorului Adenauer.

Ar mai rămîne desigur „antinazismul" doctorului Adenauer. În această privință prietenii săi politici au un argument: sub Hitler, Konrad Adenauer n-a deținut nici o funcție publică. Lucru foarte adevărat. Dar tot atît de adevărat este că legăturile actualului cancelar cu trusturile care sprijineau entuziast războiul hitlerist și care, de altfel, îl aduseseră la putere pe caporalul dezlănțuit, n-au fost întrerupte niciodată. Despre „antinazismul" și „antifascismul" doctorului Adenauer mai există și alte dovezi. Bunăoară o scrisoare, datată 1929, și adresată lui Mussolini, prin care dl. dr. Adenauer, pe atunci lider al partidului catolic de centru, scria că numele dictatorului de la Roma *„va fi înscris cu litere de aur în istoria bisericii catolice"*. Sau o declarație adoptată în 1933 de același partid catolic dirijat de dl. dr. Adenauer și prin care se preciza sprijinul necondiționat acordat guvernului hitlerist. În această lumină înțelegerea caldă de care s-au bucurat și se bucură Oberländer, și Globke, și Speidel, și Foertsch, și atîția alți criminali de război naziști care, sub cancelariatul d-lui Adenauer, obțin înalte funcții, apare desigur de înțeles.

DE CE WILLY BRANDT NU ESTE... WILLY BRANDT

Cu un astfel de „adversar", ce state de serviciu putea avea mult mai tînărul Willy Brandt, pentru a putea dobîndi credit în lumea care face și desface cancelari în Germania federală? Acum un an un ziarist american publica în *„New York Herald Tribune"* un portret al candidatului de astăzi. Și remarcînd atît „înfățișarea agreabilă" cît și caracterul „bătăios" al primarului vest-berlinez, adăugînd vîrsta tînără cît și faptul că doamna Brandt „e plină de farmec", pătrunzătorul ziarist american sintetiza: *„Într-un cuvînt el este copilul de aur al vieții politice vest-germane actuale"*. Dacă e de discutat în ce măsură ar fi „de aur" dl. Willy Brandt, un lucru este cert: acest „copil" s-a dovedit precoce. A debutat politiceste în urmă cu circa trei decenii — cînd era încă un adolescent — în cadrul unei organizații social-democrate. Pe atunci nu-l chema nici Willy, nici Brandt. Îl chema, așa cum scrie în actul său de naștere, Herbert Frahm. Acest nume l-a schimbat după venirea lui Hitler la putere. Gestapoul urmărea mai de mult pe social democratul Frahm. Cercetările agenților lui Hitler n-au fost infructuoase. Ele au dus la concluzia că tînărul Herbert se înrolase mai de mult în serviciile spionajului francez. Iată de ce, o dată arestat, n-a fost de loc dificil să fie convins să lucreze și pentru Gestapo. I s-a dat un nou nume, necompromis, și a fost trimis, în calitate de „emigrant politic", în Scandinavia. Sub această mască, Brandt, alias Frahm, a acționat și în Olanda, în Spania și în alte țări ale Europei occidentale. O dată cu izbucnirea războiului, agentul trece și lucrează și pentru serviciile americane. În scop de camuflaj, spionajul de peste ocean îi găsește postul de corespondent din Norvegia al agenției de presă americane „Overseas News". De pe urma *„valurile vieții"* îi atrag — ca din întîmplare — și trainice legături cu „Inteligence Service"-ul britanic. Avatarurile personajului acting grotescul la sfîrșitul războiului, cînd Willy Brandt se reîntoarce la Berlin, în orașul tinereții și al primelor trădări, în calitate de cetățean și ofițer... norvegian. Trei ani „patriotul" vest-german este șeful de presă al misiunii militare norvegiene. Apoi, din însărcinarea autorităților occidentale de ocupație — chemate să contribuie la denazificarea și democratizarea vieții germane — experimentatul spion hitleristo-francezo-englezo-american redevine cetățean german și se dedică „democrației" vest-berlineze. El devine președintele numitei „Uniuni muncitorești occidentale pentru ajutorarea Răsăritului", titulatură dată unui trust de spionaj american grupînd peste 40 de organizații diversioniste cu sediul în Berlinul apusean. După cum se vede, gazetarul pe care-l citam înainte avea dreptate. Brandt e... un copil. Am adăuga chiar: *nevinovat*.

În această calitate de *„copil de aur"* al vieții publice vest-berlineze, Brandt a devenit primar în Berlinul occidental. Bineînțeles, un primar „social-democrat". Dar chiar gazetarul american de care aminteam explica pe larg, în articolul său din *„New York Herald Tribune"*, rolul lui Brandt în acest partid: *„Liderii de la Bonn ai partidului social-democrat au dat să înțeleagă că ei vor trebui să dea acestui partid o înfățișare nouă, care să fie mai puțin a clasei muncitoare... Brandt e omul ideal pentru a asigura această nouă înfățișare. E moderat; n-ar declara război economiei capitaliste!"* Caracterizarea e, indiscutabil, corespunzătoare. Și, în lumina ei, ca și în lumina tuturor datelor amintite mai sus, rezultă elementele similitudinii cu „adversarul" Adenauer. Creștin-democratul și „socialistul" sînt legați de aceleași crezuri; de aceleași idealuri; de aceeași dragoste pentru aliații de azi din N.A.T.O., ocupanții de care nu se îndură să se despartă, „colaboratorii" de ieri și de la început; de aceeași hotărîre de „a nu declara război capitalismului", ci dimpotrivă...

REVANȘISMUL ȘI AVENTURA — PLATFORMA COMUNĂ A CELOR DOI CANDIDAȚI

Recent comentatorul agenției UPI, Alfred Krusenstiern transmitea cîteva considerațiuni în legătură cu poziția oficialităților americane în legătură cu rezultatele alegerilor din R.F.G. *„Washingtonul nu manifestă îngrijorare..."* nota observatorul. El arăta că, indiferent de rezultat — Adenauer sau Brandt — cercurile conducătoare din Statele Unite au garanția continuității liniei politice a Bonnului. *„La Washington —* scria ziaristul american — *Willy Brandt se bucură de simpatie și încredere și oficialitățile americane cred că, sub conducerea sa, social-democrații vor duce o politică externă care, din punct de vedere practic, va fi identică cu aceea a cancelarului Adenauer"*. Ce înseamnă această politică, se cunoaște. Doctorul Adenauer, a cărui doctrină, după cum observa un ziarist parizian, *„a inspirat cîndva și pe răposatul John Foster Dulles"* — a declarat nu o dată că *„într-o zi, grație reînarmării Germaniei occidentale, Vestul va fi îndeajuns de puternic pentru a obține reunificarea Germaniei cu frontiere mai bune decît cele stabilite la Potsdam"*. Și pentru a nu lăsa nici o îndoială cu privire la metoda pe care o preconizează pentru realizarea „reunificării", cancelarul Adenauer declara din nou în septembrie 1960. *„Este de-ment cel ce se împotrivește ca arma atomică să fie pusă la dispoziția Germaniei occidentale"*. Aceasta e „doctrina Adenauer". Pe cît de grandiloventă, pe atît de iluzorie; pe cît de sîngeroasă, pe atît de necorespunzătoare adevăratelor raporturi de forță din lumea modernă. Și în ciuda caducității acestei doctrine, dr. Adenauer o proclamă mai departe, obstinat. Iar Willy Brandt o urmează și chiar o supralicitează. Astfel, în plină campanie electorală, în R.F.G., o *„stea căzătoare"* și un *„meteor"* — care, ca orice meteor, apare și dispare — își dispută întîietatea pe un firmament pe care-l vor deopotrivă dominat de norii războiului rece.

Doi „adversari" pentru o singură politică. Și proclamînd-o, nici unul dintre cei doi nu pare a înțelege că, indiferent de rezultatele scrutinului, această politică e supusă unui inevitabil faliment. Același care — în epoca noastră — condamnă tot ce nu se inspiră din realități.

VICEPREȘEDINTELE S.U.A. LYNDON JOHNSON: „Am găsit în Berlinul occidental cele mai frumoase roade ale democrației".

(Din „Neues Deutschland" — R.D.G.)

BRANDT: „Deosebirea dintre mine și cancelarul Adenauer este fundamentală: el merge în propagandă electorală cu avioanele militare, pe cînd eu cu tancurile!"

(Din „Eulenspiegel" — R.D.G.)

Tărăboi în dughеana bonnistă.

(Din „Berliner Zeitung am Abend" — R.D.G.)

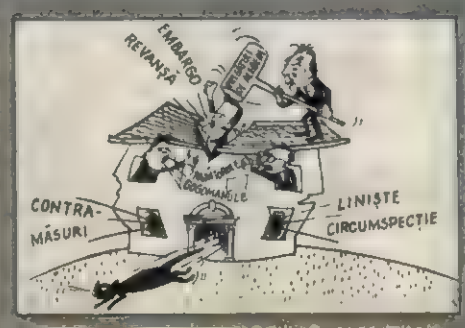

ALEGERI ŞI ALEGERI...

de Horia LIMAN

Nu ştiu cine este cel mai tînăr candidat la alegerile pentru Bundestag. M-aş mira să aflu că nu-i un fecior de bani gata.

În Berlinul democrat, în circumscripţia a 3-a electorală, candidata cea mai tînără a împlinit nu de mult 21 ani. Se numeşte Waltraut Siegl şi este o harnică bibliotecară. În aceeaşi circumscripţie candidatul cel mai vîrstnic are 58 ani. Este cunoscutul antifascist Kurt Tzschenike, a cărui luptă, alături de tovarăşii săi, pentru ideile progresului a făcut posibilă candidatura bibliotecarei Siegl.

La alegerile pentru Bundestag, candidatul cel mai bătrîn este fără îndoială Robert Pferdmenges, creatorul partidului lui Hitler şi, mai tîrziu, al Uniunii creştin-democrate a lui Adenauer. Un alt candidat, Hermann Conring, care a împlinit 66 ani, are pe conştiinţă asasinarea a peste jumătate milion de oameni şi distrugerea de către nazişti a unei bune părţi a Olandei. Atît primul cît şi celălalt au fost salvaţi de la ştreang de ocupanţii americani, a căror prezenţă pe teritoriul Germaniei occidentale face acum posibilă candidatura lor în alegeri.

În R.D.G. pe listele de candidaţi se găsesc oameni de toate categoriile sociale şi de toate nuanţele politice, ba chiar şi cetăţeni în afara partidelor. Printre ei se numără şi preoţi ai bisericilor catolică şi evanghelică. O condiţie de seamă pentru desemnarea lor de către cetăţeni ca exponenţi ai intereselor lor este ataşamentul faţă de cauza păcii.

Bundestagul de la Bonn s-a îndeletnicit în vremea din urmă în primul rînd cu ratificarea documentului MC96. Sub titulatura aceasta laconică se ascunde planul scelerat al înarmării cu bombe atomice a Bundeswehrului şi al majorării duratei stagiului militar de la 12 la 18 luni.

În R.D.G. campania electorală se duce sub semnul unor mari întreceri între întreprinderi pentru creşterea producţiei şi productivităţii muncii, pentru îmbunătăţirea continuă a calităţii produselor, pentru îndestularea pieţei interne, pentru bunăstarea poporului. În R.F.G., Konrad Adenauer promite că, dacă va fi reales cancelar, va cere poporului noi şi mai mari sacrificii. Oare pentru construcţia de locuinţe, de spitale, de lăcaşe de cultură? Nici pe departe! Konrad Adenauer, întocmai ca şi Willy Brandt, n-are decît o singură ţintă: războiul atomic.

Acestea sînt cele două Germanii care se prezintă în faţa urnelor duminică, 17 septembrie 1961. Populaţia republicii democrate a dovedit la 13 august că se află alături de conducătorii săi. Oricare ar fi rezultatul alegerilor din R.F.G., viitorul aparţine poporului german, indiferent de voinţa lui Adenauer, Brandt şi compania.

La 10 septembrie, cu un an înainte de termen, a fost pusă în funcţiune, într-un cadru festiv, hidrocentrala „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.", cea mai mare hidrocentrală din lume. Gigantul de pe Volga — terminat de oamenii sovietici în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al partidului, care va adopta măreţul Program al comunismului — are o putere de 2,5 milioane kilowaţi.

Peste 100.000 de oameni ai muncii din Cracovia şi Nowa Huta au participat la uriaşul miting ce a avut loc în vechea piaţă din Cracovia, cu prilejul împlinirii a 22 de ani de la invadarea Poloniei de către trupele hitleriste. Participanţii la miting au demonstrat împotriva reînvierii fascismului şi revanşismului în Germania occidentală, cerînd încheierea Tratatului de pace cu cele două state germane.

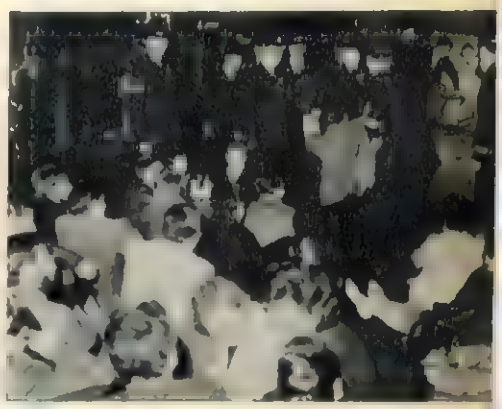

Poliţia din capitala britanică arestează un grup de londonezi care s-au adunat în faţa ambasadei americane pentru a protesta împotriva pregătirilor de război ale Statelor Unite.

fotocronica FLACĂRII

S-au deschis şcolile. Imaginea noastră înfăţişează clădirea şcolii medii „Mihail Sadoveanu" din Capitală, una din multele construcţii şcolare date în folosinţă în ultimii ani.

O imagine de la demonstraţiile celei de-a VII-a ediţii a concursului profesional de pază contra incendiilor. Se dispută — cu participarea echipelor de pompieri din toate regiunile ţării — ştafeta 4 × 50 m.

Răspunsuri la întrebările din pag. 19

1) DA! (Există de pe acum, în mod practic, asemenea posibilităţi).

2) NU! (Este cea albastră, folosită de altfel din ce în ce mai mult în vopsirea interioarelor de spital în locul celei albe).

3) DA! (Într-un cuptor uriaş, capcana „Ogra", savanţii sovietici au reuşit să atingă temperaturi mult superioare Soarelui, ajungînd pînă la un miliard de grade. Ca să vă daţi seama ce înseamnă o astfel de temperatură, vom spune că dacă am avea o găleată de aer încinsă pînă la 13.000.000°, de jur împrejurul ei, pînă la o distanţă de peste 1.000 km, totul ar fi pîrjolit).

4) NU! (Încă din antichitate s-a început combinarea culorilor cu uleiul. Descoperirea picturii în ulei este încă un mister care riscă să rămînă nepătruns. Totuşi perfecţionările aduse acestei tehnici de fraţii olandezi Hubert şi Jan Van Eyck fac ca paternitatea descoperirii să li se atribuie lor).

5) NU! (Este balena albastră. Ea atinge în mod obişnuit o lungime de 27-28 m şi o greutate de 120-150 tone, ceea ce reprezintă greutatea a 20-30 de elefanţi).

6) NU! (Metişii sînt persoane născute dintr-un tată alb şi o indiană din America sau dintr-o mamă albă şi un indian. Persoanele născute dintr-un bărbat alb şi o negresă sau dintr-o femeie albă şi un negru se numesc mulatri).

7) NU! (Tatăl lui Ulise se numea Laerte, iar fiul lui Ulise — Telemah).

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII — Căsuţa poştală: 3507 of. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

UMOR

— Frumoasă bibliotecă! Cărțile care lipsesc sînt împrumutate?
— Dimpotrivă: celelalte...

Desen de Rik AUERBACH

Unități ale Bundeswehrului au pășit pe pămîntul Angliei pentru... instrucție. (Ziarele)

Fără comentarii.

Desen de N. GHENADIE

Palavragii.

Fotomontaj de Sergiu SINGER

— Ce să facem, dragă? Eu cu treaba, nevasta la bușteni...

Desen de V. CRIVĂȚ

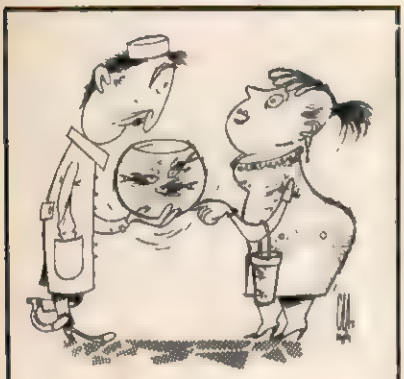

Praaspeți?...

Desen de N. CLAUDIU

Serenadă la... chitară electrică.

Desen de E. MIHĂILESCU

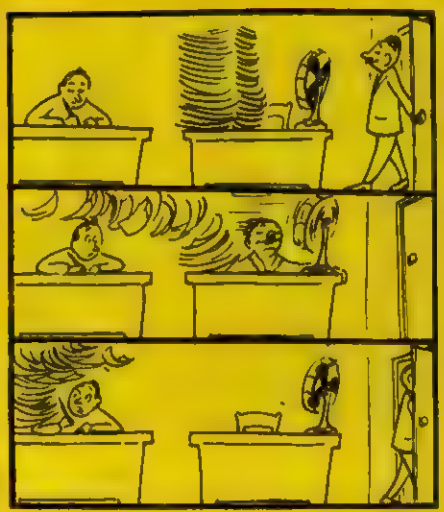

„Rezolvare".

Desen de G. BADEA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 38 (330) — 23 septembrie 1961

Exponatele prezentate la Tîrgul internațional de la Brno din acest an confirmă forța creșcîndă a economiei țărilor socialiste. Printre acestea, utilajele petroliere produse în R.P. Română se bucură de apreciere unanimă. În fotografie: unul dintre aceste utilaje — turla de sondă.

fotocronica FLACĂRII

În ciuda interdicțiilor și măsurilor represive luate de autoritățile britanice, la Londra și în Scoția au avut loc impresionante acțiuni de masă împotriva înarmării nucleare a Angliei și în favoarea reglementării pașnice a problemei germane. La demonstrația din piața Trafalgar, care a durat 12 ore în șir, au participat peste 20.000 de persoane, împotriva cărora au fost trimiși 4.000 de polițiști. În pofida faptului că au fost arestate 1.667 persoane, demonstrațiile organizate de „Comitetul celor 100" au fost marcate de o combativitate fără precedent. În fotografia din stînga jos: mulțimea așezată pe caldarîm, în semn de protest împotriva politicii nucleare a Angliei. În dreapta, populația londoneză îl salută pe savantul și filozoful Bertrand Russell, în vîrstă de 89 ani, care a fost condamnat la 7 zile închisoare pentru „vina" de a nu fi renunțat la proiectul demonstrațiilor de protest prin ședere pe jos.

La Nairobi, în Kenya, a avut loc o uriașă întrunire, în cadrul căreia Jomo Kenyatta, recent eliberat din captivitate britanică, s-a întîlnit cu compatrioții săi pentru a exprima hotărîrea fermă a poporului Kenyei de a lupta pînă la capăt pentru eliberarea țării de sub dominația colonialismului.

MICUL COMENTAR

„La toți de față și viitori..."

de Florica ȘELMARU

Titlul de mai sus e împrumutat din repertoriul frumuseților stilistico-protocolare ale de mult uitatei proze regale. Documentele care purtau în coadă „augusta" semnătură, înainte chiar de a aborda problema în cauză, dădeau grațios binețe poporului romîn (inclusiv generațiilor ce aveau să vină): „La toți de față și viitori, sănătate!" Ținuta, marțială cu jovialitate și binevoitoare cu măreție, nu se împiedica în amănuntul că, din grija cîrmuirii, sănătatea celor „de față" și a descendenței lor suferea de pe urma alimentației insuficiente, a locuințelor insalubre, a inexistenței unui sistem de asigurări sociale. Formula salutului regal era doar expresia însăși a preocupării pentru starea sanitară a nației!

Mi-am adus aminte de ea zilele trecute, citind comunicatul prin care Casa Albă anunța explozia subterană efectuată în 18 septembrie la centrul de experiențe nucleare din Nevada. Aceeași propagandă care încearcă să împingă sub răspunderea U.R.S.S. reluarea experiențelor americane cu arme nucleare, **HOTĂRÎTĂ CU LUNI ÎNAINTE DE DECLARAȚIA SOVIETICĂ,** *își propune să convingă pe oameni că numai de dragul lor, din părintească grijă pentru sănătatea contemporanilor și a viitorimii, efectuează S.U.A. experiențele lor nucleare subterane. Despre așa-zisa nenocivitate a exploziilor subterane vorbea în mod direct amintitul comunicat al Casei Albe, în mod mai aluziv scrisoarea remisă în aceeași zi de președintele Kennedy președinților Suharno și Keita — și vorbește cît se poate de zgomotos un lung șir de informații, articole, comentarii etc. „inspirate" de cercuri interesate ca goana înarmărilor nucleare să continue. Experiențele subterane, se spune, spre deosebire de cele în atmosferă, nu generează căderi radioactive.*

Căderi — evident, nu: de vină e legea gravitației, datorită căreia corpurile nu „cad" de jos în sus. Dar radioactivitate — da. O personalitate competentă, ministrul indian al apărării, Krishna Menon, s-a referit în mod concret la aceasta în declarațiile pe care le-a făcut la asociația corespondenților presei străine de la Delhi. El a lăsat să se înțeleagă, după propria mărturie a agenției americane Associated Press, că, dacă S.U.A. efectuează experiențe nucleare subterane, nu e din alte motive decît pentru că acest tip de experiențe interesează în momentul de față pe militarii americani. Ministrul indian a lăsat de asemeni să se înțeleagă, subtilnia agenția, că riscurile pe care le implică experiențele subterane sînt mai mari decît cele ce decurg din experiențele în atmosferă: căderile radioactive generate de acestea din urmă nu sînt absorbite de pămînt și nu-l contaminează, în timp ce experiențele subterane sînt potențial mai primejdioase, deoarece contaminează pămîntul.

Cercurile agresive din Occident care au determinat actuala agravare a încordării internaționale încearcă în mod isteric să se ascundă în spatele alibiurilor ba politice, ba morale, ba juridice, ba, acum, sanitare — pe care le improvizează. Și care aduc aminte de acel „La toți de față și viitori, sănătate!" litografiat în rondă cu spirale și volute pe colțile împodobite de antetul regal — dar fără nici o legătură cu politica brutală a unor cîrmuitori cărora nimic nu le era mai indiferent decît sănătatea și existența însăși, a mulților și anonimilor „de față și viitori".

Cine poartă într-adevăr de grijă omenirii — de azi și de mîine — luptă pentru dezarmare. O dezarmare generală și totală ar face ca orice căutări pentru perfecționarea armelor existente sau pentru crearea de arme noi să devină inutile, lipsite de obiect. Dacă oficialitățile americane sînt atît de preocupate de sănătatea speciei umane încît aleg — dacă e să le credem — tipurile experiențelor pe care le întreprind după criterii nu militare ci profilactice, ele ar putea face mai mult decît atît: ar putea răspunde în sfîrșit cinstit îndelungatelor și stăruitoarelor chemări ale Uniunii Sovietice la tratative în vederea dezarmării.

Astfel ar lua sfîrșit nu numai actualele controverse din Occident despre „meritele" și inconvenientele comparate ale diferitelor tipuri de experiențe cu arme nucleare — ci înseși experiențele. Subterane, în atmosferă, la mari înălțimi — de toate felurile. Pretutindeni și pentru totdeauna.

CONCURSUL ŞI FESTIVALUL INTERNAŢIONAL „GEORGE ENESCU"

① Ca şi la primul Festival „George Enescu", cunoscutul dirijor britanic Sir John Barbirolli a entuziasmat publicul bucureştean dirijînd două concerte în Sala Palatului R.P.R.

② O întîlnire de neuitat în Bucureştii din toamna lui 1961. De la stînga la dreapta: violoniştii Leonid Kogan (U.R.S.S.), Ion Voicu (R.P.R.), Henryk Szeryng (Mexic) şi dirijorul romîn Iosif Conta.

Laureaţi ai Concursului Internaţional „George Enescu"

① *Violonista sovietică Nina Beilina, distinsă cu premiul I.*

② *Cîntă Dan Iordăchescu (premiul I).*

③ *Premiul I la canto a fost decernat cîntăreţei sovietice Emma Sarkisian.*

④ *Pianistul Constantin Iliescu a obţinut în concurs premiul II.*

LUCIA STURDZA BULANDRA

Cuvintele se lasă cu greu aşternute pe hîrtie: Lucia Sturdza Bulandra a plecat dintre noi. Le pronunţ, le scriu şi nu pot totuşi crede în realitatea lor: marea noastră actriţă, a cărei preţioasă creaţie şi pasiune pentru arta scenei s-au manifestat fără încetare de-a lungul a peste şaizeci de ani, a cărei prezenţă în peisajul teatrului romînesc a fost atît de pregnantă, şi-a încheiat drumul în viaţă şi în artă în această însorită toamnă a lui 1961. E o zi tristă acest 19 septembrie.

Sînt oameni pe care nu ţi-i poţi imagina în nemişcare, care par a se identifica cu însăşi noţiunea de viaţă. Lucia Sturdza Bulandra era unul dintre aceştia. Am jucat împreună cu ea — în aceşti lungi ani pe care amîndoi i-am dăruit scenei — într-o singură piesă. Dar chiar şi acele puţine repetiţii şi acele cîteva spectacole mi-au relevat puternica ei personalitate artistică, marea ei seriozitate şi conştiinciozitate profesională, respectul adînc pentru fiecare cuvînt rostit de pe scenă, energia ei neobişnuită, pe care le-am urmărit apoi desfăşurîndu-se din plin în întreaga ei activitate. Am văzut-o jucînd pentru prima oară în 1926, i-am văzut şi recentele ei creaţii din „Citadela sfărîmată", „Arcul de triumf", „Mamouret" sau „Menajeria de sticlă". Şi m-au impresionat, atunci ca şi acum, aceeaşi înaltă concepţie despre rostul teatrului pe care o respira fiecare replică a ei, acelaşi joc realist, simţit, trăit. Artistei valoroase i-a stat tot timpul alături energica şi destoinica directoare de teatru care a făcut din „Municipal" una din primele scene ale ţării, care a promovat cu dragoste dramaturgia originală, i-a stat alături profesoara care a format generaţii de actori talentaţi. Neobosită i-a fost rîvna de a ridica arta noastră teatrală la exigenţele realismului socialist, de a face ca noua noastră artă scenică să pătrundă în mase cît mai cuprinzătoare. Intensa activitate obştească a Luciei Sturdza Bulandra, desfăşurată neostenit în diferite domenii ale vieţii noastre sociale, a dovedit ataşamentul şi dragostea ei pentru viaţa nouă, socialistă ce se făureşte la noi. Deputată harnică şi plină de rîvnă, conducătoare activă a A. T. M., pasionată luptătoare în slujba apărării păcii, Lucia Sturdza Bulandra nu-şi socotea împlinită decît astfel menirea de artist-cetăţean.

Am scris la început cu durere: Lucia Sturdza Bulandra a plecat dintre noi. Daţi-mi voie să mă corectez: Lucia Sturdza Bulandra rămîne printre noi. Prin tot ce a realizat şi a dăruit scenei romîneşti, prin lacrima sau zîmbetul pe care le-a adus pe chipul spectatorilor şi prin emoţia pe care a trezit-o, prin amintirea pe care i-o păstrăm noi toţi, neştirbită.

Amintirea nu moare.

Costache ANTONIU
Artist al poporului

Fotocronica FLACĂRII

ÎNAINTEA ULTIMEI ETAPE

La apariția acestor rînduri, cicliștii participanți la cea de-a X-a ediție a Turului ciclist al R.P.R. își mai continuă disputele, astfel că pe învingător — deocamdată — nu avem posibilitatea să vi-l facem cunoscut. Indiferent însă cine va fi acesta, pentru dîrzenia cu care au luptat toți alergătorii din caravană, pentru dificultățile pe care le-au întîmpinat de-a lungul etapelor, înfruntînd vîntul puternic uneori, căldura alteori — care nu o dată au încercat să le stăvilească avîntul — pentru felul în care au reușit să escaladeze Posada, Apoldul de Sus, Piatra Craiului, Mestecănișul, urcușuri în serpentină de o deosebită dificultate, tuturor le adresăm calde felicitări și urări de performanțe superioare. Dar, în mod special, adresăm felicitări reprezentanților noștri Ion Cosma, Gabriel Moiceanu, Gheorghe Rădulescu și celorlalți cicliști care au dovedit o pregătire superioară, nervi tari și mai ales o nețărmurită dorință de a se menține în fruntea clasamentului general, în pofida numeroaselor atacuri dezlănțuite de concurenții din Danemarca și de către cei din R.D. Germană, cicliști de valoare europeană.

Să nădăjduim că eforturile colective ale reprezentanților noștri vor aduce ciclismului românesc această nouă și prețioasă victorie: cîștigarea celei de-a X-a ediții a Turului ciclist al R.P.R.

Fotoreportaj de Gh. ȘTEFĂNESCU

Membrii gospodăriei agricole colective „23 August" din comuna Gologanu, regiunea Galați, au fost oaspeții colectiviștilor de la „Victoria socialismului" din Mărtinești, cu care au făcut un rodnic schimb de experiență.

Întinerește bătrînul Iași — așa cum se vede și din fotografia noastră, care înfățișează un colț al șantierului de construcții din centrul orașului. →

Un grup de „evadați" încearcă să mărească distanța dintre ei și grosul plutonului, rămas în urmă.

Gabriel Moiceanu, în tricoul victorioșilor, primește felicitări la capăt de etapă. Fratele său, Constantin Moiceanu, e bucuros de succesele... familiei. ←

SPORT

După etapa a opta Cluj-Dej — etapă contra-cronometru — Ion Cosma a preluat conducerea clasamentului individual. ↓

Barierele... ah, barierele! Și mai ales, intransigența cantonierilor care nici măcar de dragul sportului nu vor să încalce regulamentul feroviar. ↓

Pionierii din localitățile-etape ale turului ciclist au avut multe și de seamă sarcini: să-i primească pe concurenți, să le ia în primire bicicletele, să-i conducă la hotel... Frumoase sarcini, mai ales atunci cînd unul din fruntașii concursului, ca Gheorghe Rădulescu, îți mulțumește cu atîta căldură. ↓

• GIGANTICA RETORTĂ DIN STRĂFUNDURI • CÎND STEIUL SE NUMEŞTE AFLORIMENT • MONOLOG DESPRE BARITINĂ ŞI ALTELE • ÎNTÎLNIRE ÎN GALERIE CU GEOLOGIA, TEHNICA MINIERĂ, TEHNICA FORAJULUI ŞI ECONOMIA • ÎN POIANA ALUNIŞULUI S-AU APRINS LĂMPAŞE, S-AU ÎNTINS CORTURI ŞI S-A DESCHIS UN MAGAZIN

TAINA MUNTELUI

Minerii Ion Popa şi Gheorghe Pasăre, doi dintre cei mulţi care se străduiesc să scoată la lumină bogăţiile din adîncurile pămîntului

Taina a dăinuit multă, multă vreme. Atît de multă, încît aproximaţiile de cîteva sute de mii de ani chiar ştiinţa le consideră cantităţi neglijabile. Taina s-a încrustat sub forma unui filon între rocile metamorfozate ale masivului Stînişoara, cunoscute sub numele de „gnaise de Rarău", şi formaţiunile de origine sedimentară de vîrstă mezozoică: calcare, gresii, jaspuri... Acolo, în tainiţa gigantică a muntelui, natura s-a pus să facă experienţe de chimie. Căldură şi-a procurat din adîncuri şi — cu ajutorul ei — a topit, a combinat, a amestecat... Apoi a insinuat materia fierbinte spre suprafaţă, folosind orice punct de slabă rezistenţă a scoarţei: fracturi, fisuri, contacte între roci etc. Treptat, temperaturile înalte au scăzut, iar substanţele chimice s-au depus: filon uriaş, păstrînd, rece şi tăcut, taina structurii lui...

Şi au trecut din nou anii, număraţi cu sute de mii şi milioane. Pe pămînt a apărut omul cu nevoile lui din ce în ce mai multe, mai mari, mai complexe. Omului a început să-i trebuiască nu numai ce găsea pe pămînt, ci şi ceea ce se ascundea în tăinuitele lui adîncuri. Steiurile răsărite din pămînt au început să fie cercetate cu migală. Au primit şi un nume ştiinţific: aflorimente.

Pe lîngă şi peste aflorimentele văii Ostra din masivul Stînişoara (Carpaţii Orientali), oamenii păşeau nepăsători. Prea semăna piatra cu un banal calcar, ca să atragă atenţia cuiva. Rece şi tăcut, zăcămîntul continua să-şi păstreze taina lui multimilenară.

★

În toamna anului 1960 doi tineri geologi, Florin Tănăsescu şi George Pitulea, au pornit cu rucsacul în spate şi cu ciocanul sub braţ pe valea Ostrei. Locurile mai fuseseră cercetate, dar fără rezultat.

Şi atunci, pe ce se bizuiau cei doi tineri aventurîndu-se prin hăţişurile Alunişului, ciocănind răbdători fiecare colţ de piatră, cercetînd cu migală fărîmăturile luate în palmă?

Să nu uităm că ne aflăm în toamna anului 1960, adică la puţină vreme după încheierea lucrărilor celui de-al III-lea Congres al partidului.

(Continuare în pag. 7)

Inginerul Valeriu Popescu, şeful şantierului (în mijloc), se află în faţa unor probleme noi. Colectivul îl va ajuta să le rezolve.

În valea Alunişului, foşti ciobani şi ţăpinari sucevani se califică în munca de miner.

Geologul Maria Popescu explică unui grup de practicanţi, elevi ai Şcolii medii tehnice de geologie, cum a fost identificată baritina din afloramentele Alunişului. →

(Urmare din pag. 5)

Congresul a consemnat succesele importante dobîndite în anii puterii populare de cercetătorii noştri geologi, dar în acelaşi timp a subliniat necesitatea imperioasă a extinderii cercetărilor, ca o premisă pentru avîntul unor principale ramuri ale economiei: industria cărbunelui, a petrolului, a metalurgiei feroase şi neferoase, a chimiei...

„Ritmul înalt de dezvoltare a economiei cere sporirea însemnată a rezervelor industriale în substanţe minerale utile..." — spusese tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej în Raportul prezentat la congres.

Este vorba, în esenţă, de lărgirea bazei proprii de materii prime, iar pentru atingerea acestui scop statul nostru nu şi-a precupeţit eforturile: 8 miliarde lei s-au cheltuit în ultimii şase ani, iar pentru perioada 1960-1965 investiţiile alocate activităţii geologice se ridică la circa 12 miliarde lei.

Puternic stimulate, cercetările geologice au scos la iveală mari bogăţii naturale: noi regiuni petrolifere în Muntenia, Moldova, Oltenia; zăcăminte de minereuri de fier la Poiana Ruscă (Banat), Palazu (Dobrogea); cărbune cocsificabil în zona Reşiţei şi bazinul Petroşani ş.a.m.d.

Deosebit de interesante şi valoroase prin rezultatele lor sînt cercetările geologice din nordul Carpaţilor Orientali, în regiunea Suceava. Aici, munca geologilor, puternic sprijinită de organele locale de partid şi de stat, se desfăşoară din plin în sensul stabilirii extinderii diverselor zăcăminte de mineralizaţii: fier, mangan, cupru, plumb şi zinc — deja cunoscute — precum şi descoperirii de noi zăcăminte. Succesele obţinute sînt însemnate: la Fundul Moldovei, Iacobeni, Vatra Dornei etc. au fost puse în evidenţă noi rezerve de minereuri.

Iată de ce cei doi tineri geologi nu se mai mulţumeau cu rezultatele negative ale primelor cercetări întreprinse în Aluniş, iată de ce ei se aflau din nou acolo

Cercetările, munca lor tenace şi minuţioasă au fost plinã la urmă răsplătite din plin. În masivul ce străjuieşte valea Alunişului — un afluent al Ostrei — „calcarele" s-au dovedit a nu fi calcare, ci cu totul altceva. Ceva ce se poate traduce cu: rezerve industriale de substanţe minerale utile, iar „substanţa minerală utilă", taina atîtor mii de ani păstrată în piatra rece şi tăcută, dezvăluită astăzi de cercetătorii noştri geologi, se numeşte baritină.

★

Baritina — sulfatul de bariu — o substanţă albicioasă, neobişnuit de grea, cunoaşte multiple şi diverse utilizări. Amintim în treacăt folosirea ei în industria medicamentelor, a coloranţilor şi în alte ramuri ale chimiei. Lichidul albicios, cu aparenţă de cretă, pe care-l înghiţim în timpul radioscopiei stomacale este o suspensie de sulfat de bariu. Dar cea mai importantă — şi mai largă, de altfel — utilizare a baritinei este cea din industria forajului petrolifer. Din compoziţia oricăror „noroaie" de sondă cu bun randament, baritina nu poate lipsi. Prin greutatea ei specifică, baritina sporeşte presiunea amestecului şi preîntîmpină erupţiile. Epuizarea treptată a unor vechi rezerve de baritină din ţara noastră implica necesitatea procurării ei din import. Este lesne de înţeles de aceea importanţa pe care descoperirea din valea Alunişului o prezintă pentru industria noastră extractivă de petrol.

Dar încă de la primele prospecţiuni s-a constatat că, deşi baritina ocupă locul principal în structura filonului, străvechiul proces chimic din adîncuri a dat naştere şi unor sulfuri complexe: pirită, calcopirită, galenă, blendă, provenite din aceleaşi soluţii hidrotermale.

Neîndurători, cercetătorii geologi au smuls muntelui ultimele lui taine.

. . . . . .

În valea Alunişului munca de prospectare s-a terminat. Cercetarea masivului a intrat în faza explorării, adică a determinării exacte a rezervelor de minereu util. În locul modestului ciocănaş a apărut ciocanul pneumatic, care sfredeleşte fără milă roca, pregătind dinamitarea. S-au deschis galerii largi, se forează puţuri. Mineri, sondori, artificieri şi vagonetari au luat în primire muntele; din gura galeriilor ies vagonetele încărcate, îndreptîndu-se spre haldele prăpăstioase: în stînga — minereul util, în dreapta — sterilul.

Tehnica şi mecanizarea fac casă bună cu ştiinţa rocilor. Iată de pildă aceste foreze electrice GP şi electropneumatice MBK-2A, noutăţi în materie de tehnică a forajului, recent importate din U.R.S.S. Experimentarea lor a dat rezultate excelente în ce priveşte sporirea vitezei de avansare şi, implicit, reducerea cheltuielilor de explorare.

Zi de zi, concretizînd imensa desfăşurare de energie din galerii şi puţuri, geologii desăvîrşesc reprezentarea grafică a fostei taine subpămîntene: profilul filonului de baritină din Aluniş...

★

O poiană largă şi primitoare se deschide luminoasă la poalele masivului; o străbate, susurînd zglobiu, pîrîul Aluniş. E drept, „susurul zglobiu" nu-l mai poţi auzi acum decît tîrziu în noapte, cînd în poiană s-a aşternut liniştea odihnei. Altfel, o dată cu zorile, încep să se audă zgomotele familiare oricărui şantier. Se construiesc baracamentele pentru grupurile sociale, se instalează lumina electrică, se sapă canale pentru apă şi scurgere. Constructori şi tractorişti, dulgheri şi instalatori, electricieni şi zugravi umplu poiana de forfota muncii. Sub liziera pădurii s-au întins cîteva corturi în care locuiesc elevii Şcolii medii tehnice de geologie, aflaţi aici la practică. Într-un alt colţ al poienei s-a deschis — într-o cabană, deocamdată — un magazin alimentar. Cabanele, corturile, paharul cu bere rece şi mai ales poezia fără seamăn a peisajului îţi dau adesea senzaţia unei inedite excursii în munte, prin locuri noi, necunoscute. „Greutăţile muncii, asprimea vieţii de şantier cu lipsurile inerente oricărui început — spunea geologul Maria Popescu — ne sînt adesea compensate de satisfacţiile felului de trai atît de familiar şi iubit de turişti".

La orele tîrzii ale schimbului de noapte, în poiana Alunişului sclipesc în întuneric lămpaşele minerilor, adăugînd un farmec în plus locurilor acestora în care frumuseţea naturii s-a îngemănat cu frumuseţea muncii creatoare a omului.

E. DASCĂLU
Fotografii de S. STEINER

În poiana Alunişului au apărut oaspeţi noi: geologi, mineri, sondori, constructori... La Aluniş s-a deschis un şantier al economiei socialiste...

„O MARE DEZVOLTARE VA LUA INDUSTRIA ÎN REGIUNILE SITUATE **LA EST DE URAL,** REGIUNI CARE DISPUN DE INEPUIZABILE BOGĂŢII NATURALE, RESURSE DE MATERII PRIME ŞI ENERGETICE".

Din proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Continentul SIBERIA

Într-o zi macaraua a fost implantată în plină taiga. Aşa a început construcţia Oraşului ţiţeiului.

• În regiunea Lena-Vitim, cu cele mai bogate zăcăminte, aurul se extrage pe o suprafață de 35.000 km p (mai mare decît întreaga suprafața a Belgiei sau a Olandei).

• Straturile de sare din regiunea Angara-Lena au o grosime de peste 1.000 de metri.

• Pînă nu demult Africa de Sud și fostul Congo Belgian furnizau peste 90 la sută din extracția mondială de diamante (circa 20 milioane de carate). Zăcămintele din Iakuția le depașesc cu mult pe cele din Africa de Sud și Congo, luate la un loc.

...Va veni curînd vremea cînd oamenii vor spune: cine n-a văzut Siberia n-a văzut lumea.

N.S HRUȘCIOV

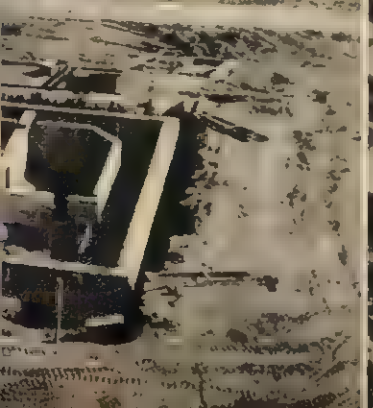

n limba lor precisă, care nu admite hiperbole și metafore, geografii spun: Siberia este partea din teritoriul sovietic care se întinde către răsărit de la culmile Uralilor pînă la țărmurile Oceanului Pacific, mărginindu-se la nord cu mările Kara, Laptev și a Siberiei răsăritene, iar la sud cu nesfîrșitele și fierbinții stepe ale Kazahstanului și cu Republica Populară Mongolă. De la soare-apune la soare-răsare, de-a lungul Siberiei ar putea fi trasă o linie dreaptă de peste 7.000 de kilometri lungime; de la miază-noapte la miază-zi, de 3.500 de kilometri.

La drept vorbind, avem de-a face cu un continent de 10.000.000 de kilometri pătrați, adică o suprafață mai mare decît aceea a Statelor Unite (fără Alaska), Angliei, Franței, Italiei și a celor două state germane luate la un loc.

Pe vremea țarilor Siberia nu era cunoscută decît ca o nesfîrșită întindere dezolantă, aflată undeva la capătul lumii, cu o climă necruțătoare, cu geruri năprasnice, o împărăție a înghețului veșnic...

Siberia era cu adevărat atunci un ținut cumplit, un înfricoșător loc de surghiun, o lume a morții lente dar implacabile. E de ajuns să ne purtăm o clipă cu gîndul la lecturile din marii clasici ruși, mai cu seamă la acelea din Toistoi și Dostoievski, și în minte ne vor reînvia, la rîndu-ne, coșmarul „Casei morților", convoaiele de deportați abia tîrîndu-se mii și mii de verste printre troiene haine, biciuiți deopotrivă de suflarea turbată a vînturilor înghețate și de nagaicele unor paznici pe jumătate demenți, duhnind a votcă... De vină nu era, însă, Siberia, ci tiranica și putreda stăpînire țaristă.

Această lume a trecutului a fost înmormîntată pentru totdeauna o dată cu acel trecut. Siberia sovietică este un ținut trezit la o nouă viață, un ținut ce cunoaște un ritm trepidant de valorificare a resurselor naturale, care lasă de departe în urmă epoca industrializării Angliei sau aceea a cuceririi Far Westului și a Californiei americane.

Într-o suită de articole publicate în primul an al septenalului, cîntărind perspectivele pe care realizarea acestui grandios efort le va transforma în tot atîtea certitudini, influentul ziar american „New York Times" scria: „Sovietele construiesc o lume nouă în Siberia! Uriașa regiune este principalul atu în lupta pentru a întrece S.U.A.!" Lăsînd la o parte stilul grandilocvent și fără a discuta afirmațiile peremptorii, atît de afecționate de ziariștii occidentali, trebuie să convenim totuși că „New York Times" releva unul din aspectele cele mai pasionante ale realității sovietice de astăzi: acela al fabuloaselor prefaceri care transformă cu desăvîrșire fața Siberiei.

Cum s-a petrecut această minune?

E o întrebare la care nu se poate da un singur răspuns. Mai întîi și întîi trebuie să înțelegem bine ce este Siberia. Poate că nu toată lumea știe că întinsa Siberie adăpostește laolaltă o infinitate de teritorii foarte deosebite între ele. Dacă e adevărat că în nordul depărtat, la Verhoiansk și Oimiakon, mercurul termometrului coboară uneori sub 50 de grade și în anume zile chiar sub 65 de grade Celsius, există și regiuni în sudul Siberiei care primesc o cantitate egală de căldură solară cu a Ucrainei sau regiunilor de pe cursul inferior al Volgăi. Apoi reliefui siberian nu este de fel o stepă nesfîrșită în care vînturile înghețate se rostogolesc nestingherite de la un cap la altul. Marea cîmpie de vest este zăgăzuită spre sud de maiestuosul masiv al Altaiului, cu piscuri semețe de 4.000 și 5.000 de metri înălțime. Dincolo de Enisei, cîmpia se curmă și face loc unui platou ale cărui margini de răsărit și de sud se înalță brusc, alcătuind munții Saian, lanțurile muntoase de dincolo de Baikal și din nord-estul Siberiei.

Totul în Siberia e fastuos, imens, în stare să înflăcăreze imaginația cea mai prozaică. Căci dacă stepele sînt de necuprins și munții străpung cerul, fluviile Lena, Enisei, Obi, Amur, Angara se numără printre cele mai lungi și mai bogate în ape din lume. S-a calculat că pe fluviile și rîurile siberiene s-ar putea construi hidrocentrale cu o putere totală de 165.000.000 kilowați, adică de aproape 65 de ori puterea hidrocentralei „Congresul al XXII-lea" de pe Volga, cea mai mare din lume.

Dar ce nu există și încă în mare belșug în Siberia! În primul rînd cele mai mari rezerve de material lemnos din lume. Cine n-a auzit de taigaua siberiană? De nesfîrșitele păduri de pin și cedru, de mesteacăn și zadă? Apoi subsolul Siberiei ascunde cele mai bogate zăcăminte de huilă și lignit. Dar zăcămintele de gaze și petrol, cele de fier și mică, cele de platină, aluminiu, nichel, cobalt, wolfram, cositor, molibden și aramă, de aur și diamante...

Așadar lemn, cărbune, petrol, gaze naturale, fier, metale rare, fluvii bogate în apă, sare gemă, diamante! Ce spune această alăturare de bogății și de resurse? Desigur, ea vorbește aproape de la sine despre condițiile excepționai de favorabile care există în Siberia pentru producerea de energie electrică ieftină, pentru dezvoltarea metalurgiei, a chimiei, pentru prelucrarea ieftină a lemnului, pentru prelucrarea metalelor ușoare și celor rare, pentru industria extractivă ș.a.m.d.

La care trebuie neapărat adăugate vastele cîmpii cu pămînt negru în care grîul crește înalt și voinic, minunata diversitate a faunei ce pune la îndemîna omului cele mai scumpe blănuri din lume — zibelina, hermina, vulpea albă, albastră și argintie — frumusețea sălbatică și măreață a peisajului, liniștile tainice ale taigalei, orizonturile fără margini ale stepei... Și, în sfîrșit... soarele siberian, aerul șampanizat care ușurează respirația și face ca la Iakutsk un ger de —40° să poată fi mai ușor suportat decît —15° în atmosfera cu un mare procent de umiditate de la Moscova.

Nu, Siberia nu este un ținut înghețat. Ea poate fi excesiv de friguroasă și excesiv de secetoasă, dar este și excesiv de darnică.

Trenurile merg spre răsărit...

Noua istorie a Siberiei a început o dată cu Octombrie Roșu. Apoi, în anii de neuitat ai industrializării, cînd nopțile păreau de prisos, păreau timp irosit zadarnic — atîtea erau de făcut și atît de nestăvilit era elanul constructorilor — pe pămînturi odinioară pustii au răsărit mii de mari întreprinderi industriale, printre care adevărați giganți, cum este combinatul siderurgic de la Kuznețk. Kuzbasul a devenit în anii aceia cea de-a doua bază siderurgică a țării. Siberia a devenit una din cele mai importante regiuni industriale ale Uniunii Sovietice.

Acum sînt ani buni de cînd uzinele siberiene își exportă produsele în zeci de țări din Europa și Asia, Africa și America. La loc de frunte se situează în această ordine de idei întreprinderile constructoare de mașini din regiunea economică Irkutsk; ele furnizează echipament uzinelor metalurgice și fabricilor de înnobilare a minereurilor din R.P. Chineză și India, R.P. Polonă, R.A.U. și R.P. Bulgaria. Strungurile siberiene ajung pînă în Franța, utilajul minier siberian este prețuit în 13 țări.

Siberia este mîndră de înfăptuirile ei de astăzi și sigură de ziua ei de mîine, căci, de-a lungul anilor, în cuprinsul ei s-a născut un puternic detașament al clasei muncitoare sovietice, al intelectualității tehnice sovietice.

Instantaneu din districtul național Koriak. Cu asemenea îmbrăcăminte, micuții koriaci se pot zbengui voioși chiar pe cel mai straşnic ger siberian. ↓

Priviți această grămadă de boabe. Sînt diamante! Diamante din Iakutia.

• Bazinul carbonifer din Iakutia, descoperit în ultimii ani, a fost evaluat la fantastica cifră de 6,8 trilioane tone.

• Numai rezervele de minereu de fier din Siberia răsăriteană depășesc cifra de 12 miliarde tone.

Excavatorul rotor de mare productivitate — 1.000 m³ de rocă pe oră. Acest gigant al tehnicii miniere va fi în curînd depășit de excavatorul rotor „ERȘR-2.600" care va putea disloca cu ușurință un strat de rocă de grosimea unei case cu 6 etaje. Pentru transportarea rocii excavate într-o oră va fi nevoie de 340 de vagoane.

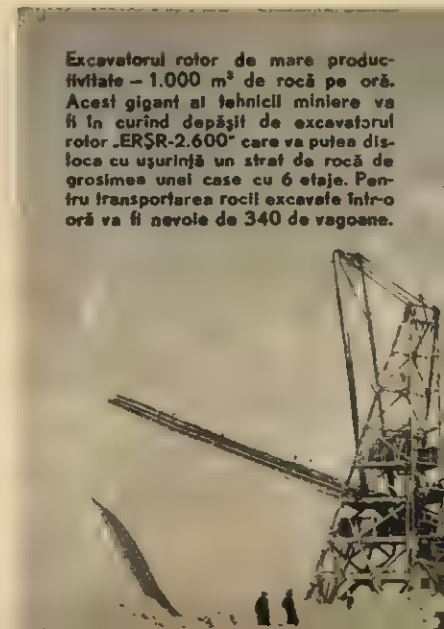

Una din fiicele Siberiei.

În 1940, în economia siberiană lucrau 2.300.000 de muncitori și funcționari; la sfîrșitul lui 1960 numărul lor ajunsese aproape de 6.000.000, adică sporise mai bine de două ori.

Un mare număr de vechi orășele s-au transformat în puternice centre industriale, în orașe mari, moderne, bine amenajate, ca: Novosibirsk, Omsk, Barnaul, Stalinsk, Krasnoiarsk, Irkutsk, Ulan-Ude, Cita — pentru a nu pomeni decît de cele mai cunoscute. S-au creat noi și întinse regiuni agricole pe pămînturi odinioară virgine. Numai din 1954 pînă astăzi au fost desțelenite în Siberia 18 milioane hectare de pămînturi altădată nelucrate.

● Fermele din Siberia vor vinde anul acesta statului 35 milioane chintale *) de lapte. Socotind jumătate de litru de om pe zi, această cantitate ar fi suficientă timp de două zile pentru populația întregului glob.

Și, se înțelege, s-au construit rețele de căi ferate și șosele, noi linii de înaltă tensiune și conducte petroliere. Ceea ce pe vremuri părea o piedică aproape de netrecut în calea legării Siberiei de restul țării, anume distanțele enorme, devine acum un alt vestigiu al trecutului; depărtările au fost anulate de mijloacele moderne de locomoție. Mai întîi trenurile rapide au redus distanța dintre capitala sovietică și țărmul Pacificului la 7 zile și 7 nopți. Apoi „TU-104" a înscris pe drumurile nevăzute ale văzduhului recordul de 11 ore și 35 de minute, cu cîteva escale. Acum, „expresul" aerian „TU-114" face cursa regulată Moscova-Habarovsk, străbătînd toată Siberia în numai 9 ore.

● Marea magistrală transsiberiană Moscova-Irkutsk este acum în întregime electrificată, întrecînd ca singură ca lungime (5.357 km) toate căile ferate electrificate din S.U.A. (3.943 km).

Siberia de astăzi are de altfel pe toate planurile aripi mult mai puternice decît odinioară. Ceea ce cu o zi înainte părea încă o culme ține a doua zi de istorie. Aici totul trăiește acum simultan în prezent și în viitor. Uimit de cele văzute, un ziarist francez și-a însemnat în carnetul de note: *„În Siberia articolele îmbătrînesc înainte de a vedea lumina tiparului"*.

În 1924 la Novosibirsk se întîmpla un eveniment care umplea de entuziasm toată regiunea: începea construcția centralei electrice. Mihail Kalinin pusese piatra fundamentală, iar ziarele vremii scriau *„O centrală electrică gigantică este pe cale de a fi construită!"* De atunci au fost construite multe altele. Cu aceea din Krasnoiarsk se întîmplă totuși un lucru deosebit. La început, puterea ei instalată fusese prevăzută a fi de 3.000.000 kW, apoi a fost sporită la 4.000.000, pentru ca acum vreo doi ani să fie stabilită „definitiv" la 5.000 000 kW. Curînd după aceea am aflat de o nouă sporire: 6.000.000 kW. Iar azi constructorii ei studiază posibilitatea de a-i spori puterea pînă la 8.500.000 kW.

E numai un exemplu. Și iată un altul. La Bratsk, pe Angara, se construiește o hidrocentrală a cărei putere instalată va fi de 4.750.000 kW față de proiectul inițial de 3.600.000 kW. Vești sosite de pe țărmul Angarei anunță că în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., la 17 octombrie — ziua deschiderii Congresului — primele două agregate ale uriașei hidrocentrale siberiene vor începe să dea curent electric.

● Numai în primii doi ani ai septenalului, sumele alocate de statul sovietic pentru construcții în Siberia s-au ridicat la 6,7 miliarde ruble, adică au fost egale cu totalul investițiilor făcute în economia U.R.S.S. în timpul primului cincinal.

Trenuri fără număr continuă să poarte spre pămînturile desțelenite și spre șantierele marilor obiective detașamente de entuziaști constructori ai comunismului...

Ziua de mîine a Siberiei

Care va fi ziua de mîine a Siberiei? Cum va arăta peste ani această lume aflată într-o frenetică schimbare? Se înțelege, nu e vorba de pronosticuri, de preziceri, dat fiind că nici omul sovietic nu lasă nimic în voia hazardului. Să ne amintim deci de o precizare din proiectul de Program al P.C.U.S. *„În următorii douăzeci de ani trebuie să se asigure: în*

*) 1 chintal = 100 kg.

Siberia și Kazahstan crearea unor noi baze energetice care vor folosi zăcămintele de cărbune ieftin și resursele hidroenergetice ale rîurilor Angara și Enisei, organizarea în aceste regiuni a unor mari centre industriale mari consumatoare de energie electrică, terminarea în Siberia a construcției celei de-a treia baze siderurgice a țării, valorificarea unor noi zăcăminte bogate de minereuri și cărbune, construirea unei serii de noi centre ale industriei constructoare de mașini".

Așadar, proiectul de Program al P.C.U.S. prevede, în primul rînd, ca în viitoarele două decenii Siberia să se transforme deopotrivă într-o mare producătoare și într-o mare consumatoare de energie electrică (nu e nimic mai firesc, desigur, de interes să ne rememorăm că același document subliniază că în 1980 Uniunea Sovietică trebuie să producă 2.700-3.000 miliarde kWh, adică mai mult decît întreaga producție mondială de electricitate de astăzi).

Acesta e viitorul. Dar să nu uităm că încă de pe acum, pe baza cărbunelui ieftin al Siberiei, se află în construcție mari termocentrale la Nazarevo, Tomi-Issinsk, Cusinoozersk și în alte locuri. Împreună cu liniile de înaltă tensiune care vor porni de la hidrocentralele Bratsk, Irkutsk și Krasnoiarsk, ele vor alcătui sistemul energetic siberian. Prin unirea lui cu sistemul energetic al părții europene a Uniunii Sovietice, va fi creat un sistem energetic unic al U.R.S.S., sistem dispunînd de suficiente capacități de rezervă, care va permite transportarea energiei electrice din regiunile de răsărit în partea europeană a țării și care va fi interconectat cu sistemele energetice ale celorlalte țări socialiste.

În al doilea rînd, construirea în Siberia a celei de-a treia baze siderurgice a U.R.S.S., valorificarea unui mare număr de noi și bogate zăcăminte, apariția altor mari centre ale industriei sovietice constructoare de mașini vor spori evident, în mod considerabil forța economică a Uniunii Sovietice, făcînd ca aceasta să se situeze pe primul loc în lume atît în ce privește producția industrială globală, cît și cea pe cap de locuitor.

„*Producția de metale și combustibili* — spune proiectul de Program al P.C.U.S. — *este fundamentul industriei moderne*". În următorii douăzeci de ani siderurgia sovietică trebuie să atingă o dezvoltare care să-i dea posibilitatea să producă circa 250 milioane tone de oțel pe an, ceea ce înseamnă mai bine de 1 000 kg pe cap de locuitor. (Conform datelor Comisiei economice europene, producția de oțel a Angliei, Republicii Federale Germane și Franței va oscila în anii 1972-1973 între 620 și 670 kilograme pe cap de locuitor. În S.U.A. ea va ajunge să fie, între 1972-1975, de 754 kilograme. După cum arată Consiliul economic și științific al U.R.S.S., Țara Sovietelor va depăși nivelul american încă în 1972-1973 și se va situa pe primul loc în lume în ce privește producția de oțel).

Care va fi partea Siberiei la acest progres furtunos al economiei sovietice?

De pe acum se cunoaște amplasamentul a două gigantice obiective industriale ce vor fi construite — unul lîngă Stanovoi (în Siberia apuseană) și unul la Taișet (în regiunea Irkutsk); aceste obiective vor constitui nucleul celei de-a treia baze siderurgice a U.R.S.S. În același timp, pînă în 1965 extracția de cărbune este prevăzută a atinge în Siberia și în Extremul Orient sovietic uriașa cifră de 182.000.000-186.000.000 tone, din care 40 la sută vor fi extrase „la zi", adică cu un preț de cost mult scăzut. Dar cum s-ar putea vorbi de Siberia viitorului fără a pomeni de uriașele zăcăminte de fier și titan, de zirconiu și sienite nefelitice descoperite recent, de condițiile extrem de propice pentru dezvoltarea industriei aluminiului?...

Toate acestea vorbesc parcă de la sine de posibilitățile realmente uimitoare care există în Siberia pentru dezvoltarea siderurgiei și a construcției de mașini. Posibilități pe care omul sovietic nu le lasă nefolosite, ci le fructifică, în ritmuri tot mai trepidante.

Încă în cursul septenalului, pe harta Siberiei vor apare zeci de mari centre populate. Vor fi deschise 70 de mine mari, iar pe lîngă fiecare din ele va fi construit un orășel muncitoresc. Și n-am amintit încă decît de principalele obiective. Pentru realizarea lor sînt afectate patruzeci la sută din toate investițiile capitale pe care Uniunea Sovietică le va face în cursul septenalului. Din fiecare zece ruble investite, deci, de statul sovietic în construcții capitale, patru merg în Siberia! Laolaltă, aceste cifre alcătuiesc fără doar și poate o panoramă unică, menită a deschide o perspectivă captivantă asupra a ceea ce este Siberia astăzi și asupra a ceea ce va fi mîine.

Dar mai e ceva!

Crearea bazei tehnico-materiale a comunismului coincide în timp cu o autentică revoluție științifică și tehnică la ale cărei începuturi asistăm adesea cu răsuflarea tăiată de emoție și admirație. Proiectul de Program al P.C.U.S. stipulează, în fraze sobre — dar cît de elocvente! — că Partidul Comunist al Uniunii Sovietice va sprijini prin toate mijloacele creșterea continuă a rolului științei în construirea societății comuniste, stimularea cercetărilor care deschid noi posibilități în dezvoltarea forțelor de producție, introducerea în practică, rapid și pe scară largă, a celor mai noi realizări pe tărîmul științei și tehnicii. „*Știința — arată proiectul de Program — va deveni în deplină măsură o nemijlocită forță de producție*".

Cum se va dezvolta știința în Siberia?

Să ne închipuim că ne-am transporta pentru cîteva clipe în inima Siberiei, în Orașul științei de lîngă Novosibirsk.

Orașul științei? Da, un oraș al savanților, ridicat în ultimii ani în plină taiga. Aici, în Orașul științei, e instalată filiala siberiană a Academiei de științe a U.R.S.S., înființată și ea în ultimii ani. Ce sarcini își asumă savanții veniți aici din toate colțurile patriei sovietice? Un scurt pasaj dintr-o cuvîntare rostită astă-iarnă de Nikita Sergheevici Hrușciov ne dă răspunsul cel mai nimerit. „*Știm cu toții mîndri de faptul că sub puterea sovietică populația Siberiei a sporit considerabil. Dar cîte spații mai sînt încă nelocuite! Cîte milioane de oameni mai poate primi încă Siberia! Și nu numai că-i poate primi, dar le poate și satisface necesitățile pe planul culturii, științei, progresului tehnic*". Alături de muncitori și tehnicieni, de ingineri și agronomi, de lucrători ai sovhozurilor și de colhoznici, savanții au și ei îndatorirea de a contribui la crearea în Siberia de condiții optime pentru traiul omului.

Bănurile din Siberia se bucură de o înaltă apreciere pe piața mondială.

● Institutul siberian pentru construcții rurale are în momentul de față misiunea de a elabora proiecte de sistematizare a 68 de raioane. La întocmirea acestor proiecte lucrează un mare colectiv, alcătuit din arhitecți, agronomi, zootehnicieni, hidrotehnicieni, constructori, energeticieni, specialiști în lucrări de drumuri etc.

În viitoarele așezări rurale de tip urban se vor construi case cu unul sau mai multe etaje. Acestea vor avea încălzire centrală, apă caldă, electricitate etc. În același timp, în noile sate se vor construi cluburi, școli, internate, spitale, complexe sociale de deservire a localnicilor, case de odihnă pentru bătrîni etc.

● Tot în Siberia se construiește și cea mai mare bibliotecă tehnică și științifică din lume. Și anume la Novosibirsk. Ea va deservi deopotrivă orașul gazdă, Orașul științei, Tomskul, Irkutskul, Krasnoiarskul, ca și alte localități.

Totalul fondului de cărți — 10 milioane. Totalul cititorilor putînd fi deserviți în același timp — 1.300.

Noile obiective industriale și noile centre muncitorești vor aduce cu sine un spor considerabil al populației. Vor crește implicit și nevoile alimentare. Iată dar una din temele aflate în dezbatere în Orașul științei. Între munții Altai și Novosibirsk se află o uriașă stepă, stepa Kulundă. Regimul precipitațiilor nu este aici de loc favorabil unei agriculturi intensive. Totuși, atunci cînd plouă, și asta se întîmplă cam o dată la trei ani, recoltele sînt pur și simplu fantastice. Savanții siberieni se străduiesc ca acest pămînt să rodească în mod obișnuit și nu la voia întîmplării. În subsolul ținutului cuprins între Altai și Oceanul Arctic curge un adevărat fluviu pe care oamenii de știință vor acum să-l capteze și să-l folosească. Proiectul acestei mari opere chemate a fertiliza întreaga stepă Kulundă a și fost supus Academiei de științe, iar în unele locuri pompele au și început să scoată apa la suprafață pentru a o împrăștia pe ogoare. Previziuni recente estimează că ținutul Altai va putea furniza în viitor Țării Sovietice un miliard de puduri de cereale!

Sau o altă temă. V-ați gîndit ce imensă rețea de șosele presupune o Siberie puternic industrializată? Numai că în condițiile frigului și căldurii excesive, șoselele obișnuite nu pot rezista multă vreme unui trafic intens. De aceea, savanții siberieni studiază acum, pe o autostradă experimentală construită lîngă Magadan, pe țărmul Pacificului, înlăturarea acestui neajuns. Ei au în studiu, printre altele, problema găsirii unui amestec — din oțel și mase plastice — pentru realizarea unor șine de cale ferată mai rezistente la frig și presiune, dat fiind că iarna, uneori, cele cunoscute astăzi se frîng ca un chibrit.

Dar cîte probleme ridică folosirea apelor siberiene! Se știe că marile fluvii siberiene înghețată șase luni pe an. Înseamnă oare asta că Siberia va primi [illegible] numai jumătate din anr Categoric, nu! Căci dacă la suprafață apele înghețată, spre patul albiei ele își urmează nestingherite mersul. Se impune deci un studiu minuțios și fără cusur al raportului dintre grosimea gheții și mișcarea, forța cursurilor de apă.

Cele de mai sus sînt frînturi izolate din marea epopee care se scrie pe pămînturile Siberiei. Din cîte străduințe, din cîte eforturi similare, măreț și anonime, se alcătuiește marele șuvoi ce împinge înainte Siberia de astăzi spre înfăptuiri fără egal în lume!

În măreața epopee se înscriu și paginile de eroism legendar al celor doi piloți cosmonauți sovietici Iuri Gagarin și Gherman Titov. De aici, de pe pămîntul Siberiei, de pe cosmodromul Baikonur (Siberia apuseană), ei s-au avîntat spre stele pe bordul navelor cosmice „Vostok-1" și „Vostok-2".

Ce-ar spune astăzi neuitatul Gorki care încă acum cîteva zeci de ani, străpungînd viitorul cu privirea-i atît de ascuțită, exclama „*Încîntîndu-ne imaginația cu grandoarea ei, pe dinaintea ochilor se desfășoară imaginile de basm ale viitoarei Siberii pe care le va făuri forța elementară îmblînzită și valorificată de energia activă a omului!*"

Vremurile pe care marele scriitor le vedea undeva departe, în viitor, într-o aureolă de basm, sînt acum uimitor de aproape. Societatea comunistă nu mai este de domeniul visărilor generoase, ci poate fi situată precis, în viitorul cel mai apropiat. P.C.U.S. proclamă solemn „*Actuala generație a oamenilor sovietici va trăi în comunism*". Și oricine știe astăzi în lume că Partidul Comunist al Uniunii Sovietice își respectă angajamentele.

Mîndrindu-se cu cele înfăptuite pînă acum, Siberia privește mai departe spre viitor. Privește și năzuiește către el plină de încredere, și-l făurește cu mîinile harnice și puternice ale muncitorilor și colhoznicilor, cu mințile cutezătoare ale savanților, ale visătorilor ei.

Dumitru HÎNCU

↑
Cu mîinile lor vrednice şi pricepute, montorii de la Bratsk au înălţat gigantica estacadă metalică de peste Angara, au montat, uneori la o mare înălţime, macaralele unice în lume prin puterea lor, au asamblat uriaşele corpuri ale hidrocentralei. Alexei Reşetniak nu este însă un montor ca oricare altul, ci o mîndrie a acestui glorios colectiv, care luptă ca angajamentele luate în cinstea celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. să fie depăşite.

Teatrul de Operă şi Balet din Novosibirsk.

Milenara taiga, pe vremuri de nestrăbătut, este nevoită să bată în retragere. ←

realități

Trimiși în R.D. Germană îndată după adoptarea măsurilor de securitate la granițele R.D.G. și la linia de demarcație dintre capitala țării și Berlinul occidental, o serie de ziariști occidentali sperau să găsească aci prilej de minciuni și calomnii. La „fața locului" însă, mulți dintre ei s-au văzut nevoiți să recunoască, dimpotrivă, înflorirea R.D. Germane. Nu demult trimisul special al ziarului „New York Times" afirma bunăoară, printre altele: „Viața în Germania de răsărit (R.D. Germană — n.r.) este mai ușoară ca în trecut... Nu pot fi tăgăduite progresele realizate de Germania de răsărit în cantitatea și calitatea bunurilor de consum". Cîtă dezamăgire trebuie să le fi produs ziariștilor occidentali faptul că în loc de a putea transmite știri despre „nemulțumiri" și „dezordini" au trebuit să relateze despre deplina adeziune pe care populația R.D. Germane o manifestă față de măsurile adoptate de guvern. Adeziunea populației s-a manifestat în cele mai variate feluri: prin hotărîrea a 70.000 de tineri de a intra voluntari în rîndurile armatei populare naționale, pentru a contribui la apărarea realizărilor

din

statului muncitoresc-țărănesc; prin cele 640 tone oțel pe care le dau zilnic, peste plan, muncitorii de la combinatul „I.V. Stalin"; prin cererile înaintate în aceste zile de 7.700 membri ai organizației „Tineretul Liber German" de a fi primiți în rîndurile candidaților de partid... Dar mai ales prin votul masiv pe care poporul german l-a dat, în alegerile din 17 septembrie, pentru puterea populară, pentru guvernul R.D. Germane. Iată fapte care vorbesc deopotrivă despre înflorirea și soliditatea regimului democrat-popular din R.D. Germană.

Anunțul unei întruniri revanșarde la Braunschweig (R.F.G.): «ADUNARE A PARAȘUTIȘTILOR MILITARI. LOCUL DE „ATERIZARE" — CASA ȚINTAȘILOR». Iar alături, ca un simbolic și tragic avertisment: un mare ← mutilat din cel de-al doilea război mondial...

Ocupanți americani... În Berlinul de vest îi întîlnești la tot pasul. Sînt obraznici, brutali, provocatori. ↓

două lumi

↑
Tot mai frumoasă devine capitala Republicii Democrate Germane — rod al construcției pașnice, socialiste.

R.D. Germană s-a afirmat pe plan internațional ca un partener comercial de prim rang. Printre produsele industriei grele care se exportă în numeroase țări se află și motoarele diesel fabricate la uzinele „Karl Liebknecht" din Magdeburg. ↓

Dar în vest, în Germania occidentală, oare ce înflorește? În orice caz, mai puțin economia mult lăudatului „miracol vest-german"; un fapt semnificativ în această direcție îl constituie pierderea înregistrată de Banca Federală de la Bonn — în numai 3 săptămîni — de 1,8 miliarde mărci. În schimb înfloresc tot soiul de mătrăguni militaristo-revanșarde. Iar manevrele militare provocatoare în apropierea granițelor R.D.G., zgomotoasele întruniri ale diferitelor organizații neofasciste și alte asemenea acțiuni nu sînt altceva decît manifestări ale unei minți neputincioase. Căci uneltirile celor care, neținînd seamă de lecția istoriei, ar vrea un nou „Drang nach Osten", sînt dinainte sortite eșecului.

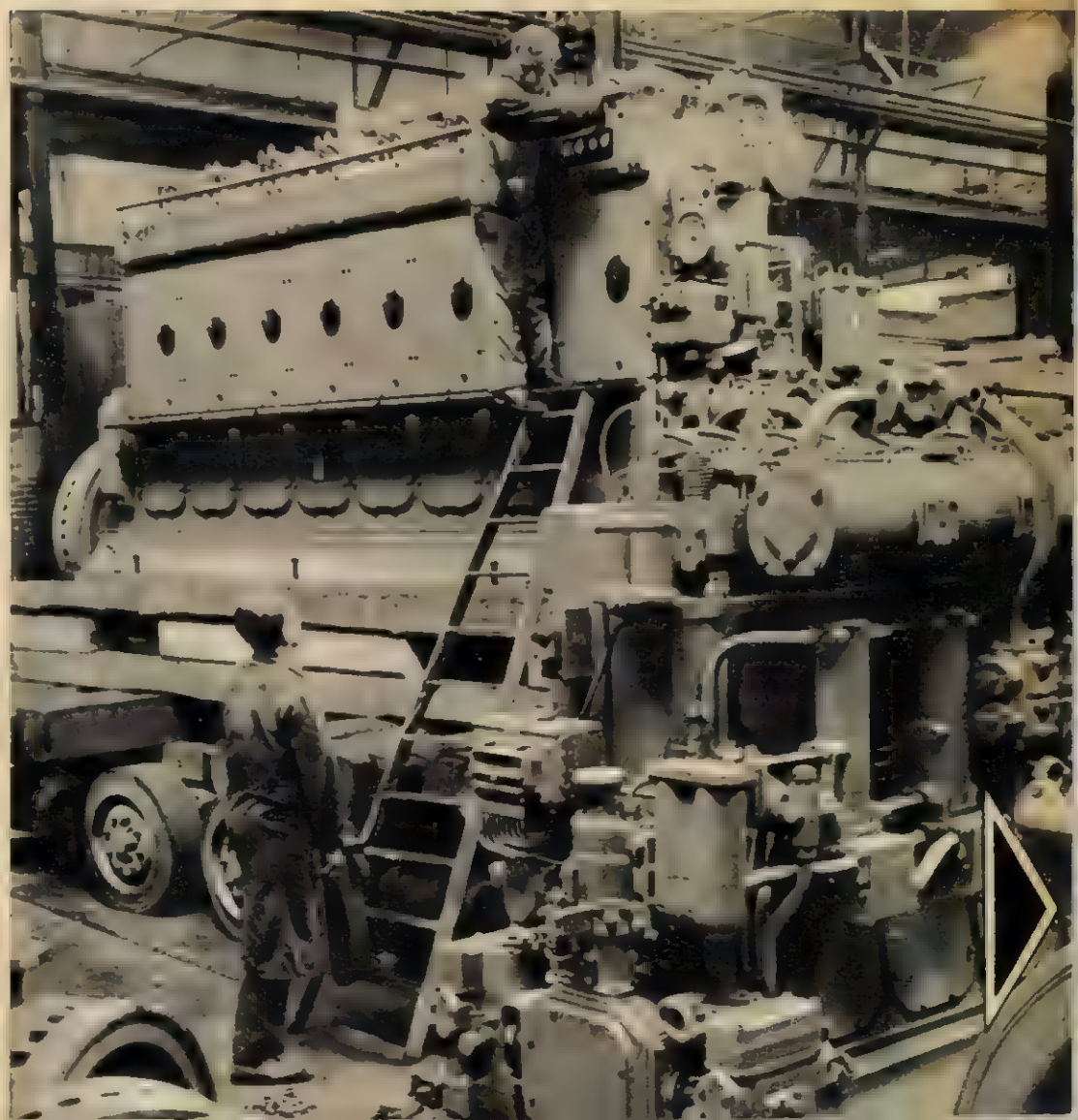

Oamenii muncii din R.D. Germană sprijină măsurile pașnice ale guvernului printr-un puternic avînt în muncă. Pretutindeni — pe șantierele noilor construcții, în întreprinderi și instituții, la oraș și la sate — se desfășoară o entuziastă mișcare patriotică menită să întărească și mai mult economia națională a R.D. Germane.

Gărzile muncitorești — expresia a hotărîrii clasei muncitoare din R.D. Germană de a apăra patria socialistă. ↓

↑ „Miracolul economic" vest-german în acțiune: în asemenea barăci, cum sînt acestea din Kelsterbach pe Main, „locuiesc" nenumărate familii de muncitori din Germania occidentală.

← Fotografia nu datează din zilele hitlerismului; poliția lui Brandt reprimă cu brutalitate elementele democrate în Berlinul occidental.

Corespondență din Berlin

de Horia LIMAN

Continuîndu-și seria de calomnii, posturile de radio din Berlinul occidental, de la Bonn și din diferite capitale occidentale consideră măsurile cu privire la asigurarea granițelor de stat și controlul circulației dintre R.D.G. și Berlinul occidental — măsuri luate la 13 august de guvernul R.D.G. drept „un atentat la libertățile individuale". E adevărat, ele nu precizează la care anume libertăți se referă, dar probabil că „sînt foarte multe". Prin martie, aprilie, cînd mă aflam ultima oară la Berlin, am putut să constat, în urma unui studiu destul de amănunțit, că volumul alimentelor furnizate pieței depășește masiv volumul consumului. Împingînd mai departe curiozitatea, am putut vedea de pildă, în aceeași zi, la același magazin, bonuri pentru 100 gr de unt și altele pentru cîte 5 și 10 kg. Cum restaurantele sau cantinele nu se aprovizionează de pe piață și cum ancheta întreprinsă a dus la concluzia că este vorba de un fenomen general, nu mi-a rămas decît o singură ipoteză: în cadrul „libertății individuale", un număr de indivizi acaparează alimentele din Berlinul democrat pentru a face cu ele speculă. Alimentele erau sustrase de către traficanții încurajați și chiar plătiți de Adenauer și Brandt. Traficanții nu aveau decît să bage pachetele într-o servietă și să treacă pe trotuarul celălalt, pentru a le vinde în Berlinul occidental. Evident, un asemenea gen de „import" îi convenea lui Adenauer Cancelarul de la Bonn a refuzat în schimb marea cantitate de vaccin antipoliomielitic oferită de guvernul R.D.G. pentru copiii din R.F.G.-ul bîntuit de o gravă epidemie. A refuzat din demnitate? Nicidecum! Numai din lipsă de grijă pentru copiii din Germania occidentală!

De altfel nu trebuie să ai un spirit de observație deosebit de ascuțit pentru a remarca faptul că astăzi magazinele din Berlinul democrat sînt pline de produse alimentare și industriale. Cîteva cifre comparative prilejuiesc o constatare care n-ar avea nevoie de comentarii. De la 13 august, data închiderii punctelor de trecere dintre cele două sectoare, consumul de alimente din Berlinul democrat a crescut cu 30 pînă la 50 la sută. Să fi crescut oare în asemenea măsură pofta de mîncare a berlinezilor? Explicația constă în faptul că acum traficanții nu pot escalada zidurile de beton și, ca atare, alimentele nu mai „fug" de pe piață, ci ajung la cei cărora le sînt destinate.

Acum, Adenauer trage clopotul de alarmă și, asemeni lui Brandt, strigă: sîntem în Berlin ca într-o barcă naufragiată.

Dar Berlinul occidental nu era pentru societatea anonimă pe acțiuni Adenauer, Brandt și comp. numai un mijloc de dezorganizare economică a R.D.G., ci și un factor primejdios de provocări politice. Nu întîmplător, la un moment dat, numărul „turiștilor" americani a crescut în mod neobișnuit în Berlinul democrat. Oare pentru că vizitatorii doresc să vadă noile blocuri care leagă Stalinallee de Alexanderplatz? Nicidecum. Plimbările acestea aduc mai curînd cu investigațiile de spionaj sadea, lipsite însă de astă dată de orice perspective. La 13 august, un număr destul de mare de agenți ai celor 83 de organizații de spionaj vest-berlineze au rămas în capcană. Cercul în jurul lor se strînge tot mai mult și raidurile de recunoaștere întreprinse de jeepurile americane pentru a afla ce s-a ales din libertățile individuale ale agenților lui Allen Dulles se soldează numai cu multe constatări amare. În întreprinderi urcă mereu graficul producției, țăranii din cooperative au terminat strîngerea recoltei în cele mai multe regiuni, 2.450 de noi studenți s-au înscris la Universitatea Humboldt, teatrele și-au deschis stagiunea, oamenii rîd, cîntă, creează, dar totodată urmăresc cu vigilență și calm evenimentele. Este greu să nu observi toate acestea. Mai ales cînd deunăzi, într-o frîntură de minut, am auzit la postul vest-berlinez „Rias" un lătrat emis cu întîrziere: „R.D.G. nu există"... Nu m-a mirat. În general, presa vest-germană a trecut cu vederea și faptul că aproape un milion de oameni l-au ovaționat pe Gherman Titov pe străzile orașelor din Germania democrată. Ba s-a găsit chiar un mercenar al monopolurilor de pe Rin care să afirme că al doilea cosmonaut sovietic nici măcar n-ar fi zburat în Cosmos. Despre el și despre cei de la Rias nu se poate vorbi decît cu cuvintele lui Titov: „Dacă n-ar exista idioți pe lumea aceasta, viața ar fi plictisitoare".

Numai că în cazul de față nu e vorba doar despre niște idioți pur și simplu, ci despre niște idioți periculoși.

Mox!

Într-o bună zi, nevastă-mea își dădu cu părerea că n-ar fi rău s-avem și noi un cățeluș pe lîngă casă.

— Cățelul e-o ființă gingașă. O să avem și noi puțină variație!

Privirea mea, încărcată de un reproș mut, nu fu receptată de Adelaida (nevastă-mea). Va să zică persoana mea nu era suficientă pentru deplina varietate a vieții noastre de familie.

Pînă la urmă mi-adusei aminte că despre cîine se spune că-i cel mai bun prieten al omului. Cercetînd prin bibliotecă, am găsit o mulțime de povestiri în care se afirma că traiul în comun cu un cîine este de un real folos. În afară de faptul că acest animal e foarte inteligent și ușor de instruit, prin devotamentul său el constituie un exemplu care îl înnobilează pe om, îl face mai bun. Gîndindu-mă că Adelaida ridică anumite pretenții în legătură cu unele trăsături noi ale caracterului meu, i-am comunicat, zîmbind cam acru, acordul meu.

După cîteva săptămîni, venind extrem de obosit de la o întîlnire cu prietenii, m-am trîntit de-a dreptul în fotoliul meu preferat.

Un urlet nesfîrșit mă făcu să sar pînă-n mijlocul camerei. De sub mine țîșnise un ghem de lînă neagră din care se zbîrlea un fel de coadă. Am privit cu îndreptățită ură și curiozitate o pereche de mărgele negre ce se roteau furioase și am simțit deodată o profundă antipatie pentru jucăria asta vie. Antipatie reciprocă, după cum mi-am dat seama mai apoi.

— E cățelul nostru — îmi spuse Adelaida. Îți place? Îl cheamă Mox!

Mox privi spre nevastă-mea manifestînd tot devotamentul de care era capabil și neuitînd să-mi adreseze niște mîrîituri semnificative.

— Da... E drăguț... — minții eu.

Și nu e bine să minți. Asta urma s-o constat mai tîrziu. Așa că am repetat, mîrîind și eu:

— Da... E drăguț... Fii binevenit în casa noastră, Mox! Poți să stai la noi și o săptămînă...

— Cum adică, o săptămînă? — întrebă nevastă-mea.

— Păi cîinilor nu le place să zacă prea mult timp în aceeași casă. Pe 17 e ziua lui Nicușor. I-i facem cadou pe Mox.

— Nici să nu te gîndești! Mox o să stea la noi toată viața. Cel puțin cît am să trăiesc eu.

Încă de atunci am avut sinistra bănuială că Mox înțelege la perfecție graiul omenesc. Linse mîna nevestii-mi și-mi aruncă o privire care promitea multe. În locul meu, un altul mai puțin convins de calitățile sale omenești s-ar fi rușinat de nimicnicia sa.

După ce mă documentai rapid la bibliotecă asupra longevității acestor prieteni devotați ai omului, mă hotărîi să-l boicotez.

Și chiar așa procedai. Singura atenție pe care i-o acordam era cîte un picior zdravăn în dosul lui gras, de purcel bine hrănit. Eram convins că perseverînd astfel am să-l demoralizez pe Mox. Atît moral cît și fizic.

E posibil ca Mox să fi citit în gîndurile mele. Pentru că de a doua zi reieși evident că-mi declarase și el război. Dimineața nu-mi găsii papucii. Răscolii toată casa urmărit de Mox, care avea întipărită pe mutră

o uriașă satisfacție. Îmi dădeam bine seama că era opera lui, dar n-aveam nici o dovadă. Abia spre seară i-a găsit nevastă-mea în lada de gunoi.

Trebuiau luate măsuri de urgență. Am scos cea mai bună undiță din trestie de bambus și i-am arătat-o lui Mox, atrăgîndu-i atenția că, în eventualitatea unei repetări a infracțiunii, i-o rup pe spinare. Mox mă ascultă cu atenție și mi se păru că dă din cap. În orice caz a fost cea din urmă oară cînd mi-am văzut undița de bambus. Avînd în vedere că era iarnă și că Mox nu părăsise casa, am toate motivele să cred c-a mîncat-o.

Relațiile se înăspreau pe fiece zi. Mox avea timp liber cît poftea și îl întrebuința cu folos, chibzuind în amănunt la următoarele isprăvi.

Mox avea un simț supraclinesc, diferențiind cu ușurință prietenii mei de cei ai Adelaidei. Cînd soseau aceștia din urmă, Mox devenea cel mai distins gentleman. Un adevărat lord englez. Era suficient ca să-mi vină în casă vreun prieten, pentru ca orice urmă de aristocratism să dispară. Mox se transforma într-un derbedeu cu vechi state de serviciu; lătra încontinuu vreme de două ceasuri și se dădea la amicul meu cu intenția vizibilă de a-i deranja fasonul pantalonilor.

Într-o zi a trecut pe la mine Nicușor, vechi prieten, coleg din clasele primare. De bucurie, m-am repezit pentru cinci minute să cumpăr cîte ceva din apropiere, de-o gustărică. Mox își dădu seama c-ar fi fost o prostie să scape o asemenea ocazie. La început, pentru a da o probă de ce e capabil, Mox îi sfîșie, cu un deosebit sînge rece, cracul pantalonului și-și înfipse colții în picior. În legitimă apărare, prietenul meu aruncă cu servieta în Mox cu atîta forță, încît din oglinda mare de perete rămase numai rama. Ca represalii, Mox îi scoase din uz și celălalt crac și începu să tragă și de haină. Cînd m-am întors, Nicușor dansa pe masă un rock-and-roll deosebit de original, ținîndu-și rușinat în față-i resturile a ceea ce cu cinci minute în urmă fusese o pereche de pantaloni bine croiți și călcați la dungă. Cînd mă văzu, Mox își mai privi o dată adversarul, sarcastic, și ieși din odaie cu conștiința datoriei îndeplinite întipărită pe mutra lui abjectă.

Ținînd seama de relațiile atît de amicale dintre nevastă-mea și Mox, a trebuit să îndur mult timp coșmarul acesta. Am tăcut și-am răbdat chiar și atunci cînd Mox a înghițit biletul meu de fotbal, dobîndit cu atîta trudă, pentru meciul C.C.A.-Dinamo.

Răbdarea mea ajunse însă la ultima limită în ziua în care Mox reuși să-și vîre botul în pernele noastre din puf de gîscă, puse pe balcon la aerisit, și transformă curtea blocului într-un veridic decor din „Avalanșa" (scena furtunii de zăpadă).

În conformitate cu hotărîrea comitetului de bloc, am alergat toată duminica ca un disperat după fiecare fulg, spre deliciul copiilor din curte. Nici Mircea Crișan n-a obținut în viața lui un succes atît de răsunător.

După această întîmplare i-am strecurat nevestii-mi o aluzie destul de delicată despre eventualitatea aruncării lui Mox pe fereastră. I-am sugerat că această măsură pedagogică, destul de brutală la prima vedere, ar putea să aibă un rol binefăcător asupra caracterului lui Mox. Adelaida mă făcu bestie, așa că

presimții destul de vag că nu vom putea ajunge la o înțelegere.

Atunci am luat hotărîrea eroică să mă comport cu Mox mult mai uman.

L-am ademenit într-un taxi și, îndopîndu-l cu peste jumătate kilogram de șuncă („Mistrețul"), l-am transportat fără nici o peripeție pînă în apropiere de comuna Cățelu. Aici, din mersul mașinii, i-am imprimat cu piciorul o asemenea accelerație încît după cele mai sumare calcule Mox trebuia să devină cel puțin satelit artificial al Pămîntului. Apoi l-am rugat pe șofer să-ntoarcă din mers și să-mi arate de ce este capabilă mașina lui.

Trăiam clipe de euforie. Am plătit 98 de lei taxiul și m-am oprit drept la zahana. Am stat la o gustărică pînă s-a înnoptat de-a binelea. Merita atîta lucru amintirea lui Mox.

Cînd am ajuns acasă, noaptea tîrziu, cam pe trei cărări spre rușinea mea, Mox mă aștepta în fața apartamentului. Era plin de noroi, de parcă ar fi stat în troaca porcilor. Am simțit că mă transform într-o statuie de piatră. Dîndu-și seama de aceasta, se scuturâ de nămol peste mine și, ștergîndu-se disprețuitor de pantalonii mei, se strecură pe ușă și sări de-a dreptul pe studio.

★

Mox trăiește de atunci laolaltă cu noi.

Unica mea mîngîiere e constatarea că cel mai bun prieten al omului e cîinele. Dacă mă invidiați cumva, pot să vă procur și dumneavoastră un cățeluș. Mox are patru urmași în viață, grași și sănătoși.

Vlad MUȘATESCU

(După o schiță de V. SANIN, apărută în „Nedelia")

Ilustrații de Val PODAȘCĂ

mozaic

E BINE SĂ ȘTIM!

Cum se numesc locuitorii orașului dumneavoastră?

Unii cititori ne întreabă cum se formează — de la diverse nume de oraș — numele locuitorilor respectivi. De la București — bucureștean, de la Iași — ieșean, asta nu e greu pentru nimeni. Dar cum se numesc locuitorii, de pildă, din Curtea de Argeș, Piatra-Neamț, Mangalia?

Cel mai obișnuit mijloc de formare îl constituie sufixul ean: hunedorean, năsăudean, pitești-ean. De aceea e corect să se scrie și să se spună arădean și nu arădan. Cînd numele orașelor se termină în ș sau în j, numeroși vorbitori folosesc terminația an și pronunță — și scriu — clujan, făgărășan ș.a., ceea ce nu e corect. Trebuie să rostim și să scriem potrivit normelor ortografice: clujean, făgărășean etc.

Terminația an se adaugă la numele de oraș în u și i: băcăuan, odorheian, vasluian. (De la Buzău, se spune totuși buzoian). Se adaugă numai n dacă numele orașului respectiv se termină în ea: Oradea — orădean, Zimnicea — zimnicean.

Mulți locuitori din Mangalia, Sulina și Sinaia își spun mangaliot, sulinot și sinaiot; termenii aceștia nu sînt însă folosiți de toți vorbitorii limbii române. Terminații speciale au cuvintele: giurgiuvean — „locuitor din Giurgiu"; romașcan — „locuitor din Roman".

Dacă orașul are un nume compus, e adesea imposibil să se formeze o denumire pentru locuitorii lui. De la Baia-Mare există băimărean, de la Satu-Mare se poate spune sătmărean; în cazul altor denumiri compuse, se ia ca bază numai unul din cuvintele alcătuitoare: locuitorii din Roșiorii-de-Vede sînt numiți roșioreni, cei din Piatra-Neamț — pietreni, cei din Tg. Ocna — ocneni. Rămîn însă și denumiri la care nu se poate forma cuvîntul care ne interesează. În această situație sînt: Tîrgu-Jiu, Tîrgu-Mureș, Tîrgu-Neamț, Turnu-Măgurele, Turnu-Severin, Vălenii-de-Munte, Albalulia, Miercurea Ciuc, Ocna-Mureș.

Există și cîteva nume simple de localități, de la care nu se formează cuvinte pentru numele de locuitori: Pucioasa, Victoria, Tîrnăveni, Urziceni. Dacă toți cititorii noștri din aceste localități cunosc cuvintele corespunzătoare, îi rugăm să ni le comunice.

Sorin STATI

TIMP...

ORIZONTAL: 1) Nu ține mult timp. 2) Dormitor din alte timpuri — ... și scrib cam tot pe atunci. 3) Mijlocul zilei sau al nopții — Țesătură pentru timp răcoros. 4) Necaz din timpul lui Alecsandri — Rup... dar nu de tot. 5) A învăța pe cineva în scurt timp. 6) Nota bene — Sec! — Prin viu grai. 7) Lucrare agricolă care e bine să fie făcută la timp — Pronume. 8) Strategie militară de pe timpul lui Ștefan Vodă — Rea. 9) Nichel — Important port maritim în Bulgaria, în timpul verii frumoasă stațiune de odihnă. 10) Loc de odihnă în timpul vacanței — Timp sportiv. 11) Timp nelimitat.

VERTICAL: 1) Roman tematic de Valentin Kataev (2 cuv.). 2) Cetate de pe teritoriul Țărilor Românești în timpul stăpînirii otomane — Tulburat. 3) Ca la 11 orizontal, dar... mai pe scurt — Careu agricol — Barbu Eugen. 4) A găzdui — Slujbaș polițienesc din timpuri trecute. 5) În vîrful seringii — Învîrteală în năravurile funcționarilor din alte timpuri — Ren! 6) Unitate de măsură în acustică — Interjecție. 7) Timp trecut. 8) Fluviu european — Tir! — Piatră din Carpați. 9) Gaz de iluminat de pe timpuri — Curat. 10) Din timpul prezent.

Dezlegarea jocului „GEORGE ENESCU" apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Rapsodii—Oedip. 2) Caudella — Lalo. 3) F —Ria —Gauk —Lie. 4) Unit—Ia — Rose — M. 5) Casale — Ligi — Ma. 6) Hi — Sees — Canto.? 7) S — Safran — Naist. 8) Soti — Lua — Încă. 9) Aris — Camera —Ol. 10) R — Mape — Era — Avé. 11) La — Socor — Viran. 12) Unice — Liveni — T. 13) Sonata —Colonne.

Doctorul Babeș și microscopul

Sînt îndeobște cunoscute meritele eminentului savant român Victor Babeș în domeniul științelor medicale. Mai puțin știute sînt însă străduințele sale de a introduce în cercetările medicale din țara noastră... microscopul.

În acest domeniu Babeș a avut de înfruntat ignoranța unor medici de modă veche, adversari a tot ce era nou în profesia lor. Astfel, doctorul Romniceanu, unul dintre adversarii lui, socotind folosirea acestui instrument o dovadă de ...miopie, spunea: „Eu, care am o vedere de șoim, abia pot deosebi un microb de altul cu ochiul liber; cum o să-i deosebească Babeș la microscop, cu ochelarii?"

Un alt medic, pe care Babeș i-a întrebat de ce nu folosește microscopul, i-a răspuns pe un ton disprețuitor că ochii lui sînt încă buni și că nu are nevoie de un astfel de instrument.

Inutil să mai adăugăm că timpul i-a dat dreptate lui Victor Babeș.

Astăzi, microscopul se găsește în laboratorul oricît de modest al celui mai obișnuit dispensar, chiar și în cel mai îndepărtat cătun

Vînătoare cu dovleacul

Pescuitul submarin cu arbaleta este un sport mult practicat în zilele noastre. Aflați însă că există și o vînătoare „subacvatică" de... rațe sălbatice.

Prin bălțile Dunării, la Greaca de pildă, pot fi întîlniți flăcăi care vînează rațele fără nici un alt mijloc ajutător decît un dovleac scobit.

Iată și procedeul: dovleacul scobit este prevăzut cu două găuri pentru ochi și o gaură pentru nas și apoi îmbrăcat peste cap.

„Vînătorul" intră în apă pînă la gît, astfel încît numai dovleacul rămîne la suprafață.

Știind nemișcat și privind prin găurile dovleacului, vînătorul așteaptă trecerea prin apropierea sa a unei rațe, pe care o înșfacă de picioare și o trage la fund. Scena se repetă de cîteva ori, fără ca celelalte rațe să prindă de veste.

O OGLINDĂ TELESCOPICĂ DE 2 METRI

De curînd a avut loc, într-un cadru festiv, instalarea noului telescop cu oglindă la observatorul „Karl Schwarzschild" din Berlin.

Instrumentul, care are un diametru de 2 metri, a fost construit la uzinele Zeiss din Jena (R.D.G.).

Acest telescop se numără printre cele mai mari din lume.

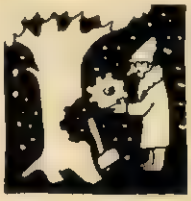

ARBORELE DE FIER

În Azerbaidjanul de nord crește un copac rar, care înflorește în ianuarie — atunci cînd ceilalți arbori nu dau încă nici un fel de semne de viață. Florile lui n-au petale, iar staminele sînt îndreptate în sus. Deosebit de interesante sînt însă proprietățile trunchiului acestui copac, care — nu întîmplător — este numit de localnici „temir-agaci", ceea ce înseamnă copacul de fier. Și, într-adevăr, rezistența la compresiune a „temir-agaci"-ului este de deplin comparabilă cu cea a unor metale ca aluminiul sau oțelul turnat. Din lemnul lui se pot face valțuri, roți dințate și alte piese de mașini. Densitatea sa este atît de mare încît, pus pe apă, cade la fund. Arborele de fier mai are și o uimitoare capacitate de înmulțire. După tăiere, buturuga rămasă dă în scurt timp zeci de mlădițe, care pot fi folosite la fixarea solului.

S-au făcut experiențe încununate de succes pentru cultivarea „temir-agaci"-ului și în alte regiuni ale R.S.S. Azerbaidjane.

DIN NOU DESPRE ATLANTIDA

A existat vreodată legendara Atlantidă și unde anume? Iată întrebări care frămîntă mințile oamenilor de știință încă de cînd, din scrierile lui Platon, s-a aflat vechea legendă greacă care povestea despre dispariția insulei atlanților în valurile oceanului ce le-a preluat numele: Atlanticul.

Cîte teorii nu s-au născut pe această temă! Unii presupuneau că prin Atlantida grecii antici desemnau America, alții credeau că este vorba de insulele Canare ș.a.m.d.

Nu demult, Anghelos Galanopoulos — un seismolog grec — a emis o nouă ipoteză. După părerea lui, Atlantida a dispărut în urma unui mare cutremur însoțit de erupția unui vulcan în Marea Egee, ce a avut loc în intervalul dintre sfîrșitul secolului al XV-lea și începutul celui de-al XIII-lea î.e.n. Galanopoulos afirmă chiar că insula Creta ar fi o parte a Atlantidei, iar masivul muntos din centrul continentului dispărut — actualmente la 400 metri sub nivelul mării — s-ar găsi în regiunea insulelor Santorin. Epoca dispariției Atlantidei, fixată de savantul grec pe baza studierii istoriei marilor mișcări tectonice, corespunde întru totul cu datele furnizate de lucrările scriitorilor Greciei antice.

AU SCURTAT DRUMUL...

La 29 ianuarie 1862 s-au convocat la București Divanurile într-o singură adunare. Dacă deputații moldoveni trimiși la adunare ar fi urmat drumul direct n-ar fi ajuns la timp. Prea erau desfundate șoselele, prea încete căruțele. Ca să „scurteze" călătoria, ei au plecat cu căruțele de la Iași la Cernăuți, de aci cu trenul la Viena, tot cu trenul și-au continuat drumul din capitala Austriei pînă la Brașov și de aici, în cele din urmă, au plecat cu căruțele pînă la București.

DIN FIRE SINTETICE...

Pentru femeia ocupată în producţie, o bluză din fire sintetice, mereu aspectuoasă şi uşor de întreţinut, prezintă mari avantaje. Poate fi spălată cît de des şi, după cîteva ore, e gata de purtat fără a mai avea nevoie de fierul de călcat.

Produsele din tricot pliuşat ale fabricii „Adesgo" se disting prin calitatea tricotului (pliuşul e des şi lucios), prin reuşita coloritului, prin croiala modernă şi finisajul îngrijit.

Printre cele mai noi creaţii de bluze şi scampolo din tricot de fire sintetice ale fabricii „Adesgo", am remarcat în primul rînd o serie de bluze albe şi colorate din tricot fagure sau milanez, în modele noi, dintre care unele destinate a fi purtate deasupra fustei. Dintre acestea am reţinut această bluză foarte uşoară şi tinerească, cu un mic chimono şi cu decolteul oval (foto 1), confecţionată din tricot pliuşat de un verde oliv palid. Un mic decolteu pătrat şi mînecei lungi, chimono-ul sînt caracteristicile acestui pulover din tricot pliuşat mov (foto 2). Purtat cu o fustă de culoare închisă şi cu un colier, poate forma o ţinută elegantă de după-amiază.

Această bluză din tricot de nylon imprimat (foto 3), este indicată mai ales pentru orele de dimineaţă şi pentru lucru. Are mînecile scurte, guler şi revere şi buzunare pe şolduri. Un cordonaş, pornind din pensele de sub piept, se înnodă în faţă.

Colţul cosmeticienei

FARDURILE

Întrebuinţate cu atenţie, discreţie şi îndemînare, fardurile pot modifica în chip favorabil aspectul feţei, subliniind calităţile ce merită a fi reliefate şi dînd obrazului un aspect plăcut şi îngrijit.

Bogatul sortiment de produse cosmetice care se găseşte în magazinele noastre de specialitate permite oricărei femei să-şi aleagă ceea ce convine tenului său şi se armonizează cu coloritul pielii, al ochilor, al părului.

În alegerea şi folosirea fardurilor trebuie să se ţină seama de vîrstă, de forma obrazului şi de lumina (naturală sau artificială) în care apărem. Fardul trebuie aplicat cu îndemînare, în aşa fel încît să nu bată la ochi, ci să fie abia vizibil. Altfel ei aspreşte figura şi o îmbătrîneşte, iar uneori o poate chiar urîţi.

Pentru a fi frumos fardate, este bine să ţineţi seama de anumite reguli. Astfel, dacă aveţi tenul gras, îl veţi spăla mai întîi cu apă şi săpun şi apoi veţi aplica pudra. Dacă tenul este uscat, îl veţi unge cu un strat subţire de cremă pe bază de stearat (gen crema Elida de zi). Pudraţi faţa abundent, apoi cu o periuţă moale scoateţi surplusul de pudră. Dacă sînteţi palide, folosiţi cu discreţie roşul de obraz, pe care-l veţi întinde uşor pe pomeţi, înainte de a vă pudra. Pe cît posibil, evitaţi să vă pudraţi de mai multe ori în cursul aceleiaşi zile, deoarece în acest fel fardul se îngroaşă, devine inegal şi vizibil. Pudra compactă, din ce în ce mai apreciată, convine tenurilor normale şi grase. Foarte aderentă şi dînd o plăcută matitate tenului, această pudră este însă contraindicată femeilor ridate. Pudra „Carmen" compactă este recomandată pentru calităţile ei.

Pentru colorarea buzelor alegeţi un ruj viu, luminos, într-o culoare atrăgătoare. În general e bine să vă feriţi să modificaţi, cu ajutorul rujului, linia naturală a buzelor; de cele mai multe ori acest lucru dă feţei un aspect de vulgaritate.

De vorbă cu medicul

PIATRA LA FICAT (I)

sau boala colelitiazică este destul de răspîndită. Datele statistice conchid că circa 20% din persoanele adulte (în mare majoritate femeile) sînt purtătoare de calculi biliari. Ea apare la toate vîrstele, însă mai frecvent după 30 de ani.

Pietrele se formează prin precipitarea colesterinei conţinute în bilă, proces favorizat de stagnarea bilei în căile biliare hepatice şi extrahepatice: vezica biliară, canalele hepatice, canalul coledoc, care transportă bila în intestin. Asemenea factori ca viaţa sedentară, sarcinile repetate la femei, aderenţe ale canalului cistic şi în primul rînd tulburările în funcţionarea vezicii biliare (dischineziile biliare) contribuie la formarea unui teren prielnic pentru generarea de pietre. Terenul pe care se formează calculoza biliară este determinat de o serie de factori proveniţi din mediul extern: hrana prea copioasă, bogată în grăsimi, alimentaţia în grabă, intervalele prea mari între mese. Trebuie cunoscut faptul că orice consum de alimente duce la golirea mai mult sau mai puţin completă a vezicii biliare de conţinutul ei în bilă. Mesele prea rare vor favoriza deci o stagnare a bilei în vezica biliară. Viaţa sedentară, îmbrăcămintea iraţională care apasă regiunea ficatului, ambele producătoare de stagnare biliară, sînt de asemenea factori care predispun la formarea unui teren favorabil pietrelor. Piatra la ficat nu este ereditară. Prezenţa calculozei biliare la mamă şi la fiică, de pildă, se datoreşte de fapt aceloraşi factori externi: alimentaţie, norme de viaţă, îmbrăcăminte etc.

Un rol important în formarea pietrelor îl are infecţia căilor biliare. Produse inflamatorii, celulele alterate pot servi de nuclee în jurul cărora se precipită componenţii bilei.

Semnele bolii sînt în funcţie de localizarea pietrelor. La unii bolnavi, pe primul plan stau crizele de colici biliare. Aceste crize apar la intervale diferite, bolnavii neprezentînd nici un simptom în perioadele dintre crize. La alţii, crizele dureroase pot lipsi cu desăvîrşire, boala manifestîndu-se sub formă de dispepsii biliare (indigestii). În cadrul acestor dispepsii, bolnavii au dureri uşoare ori numai o jenă sau senzaţie de plenitudine care apare în legătură cu alimentaţia, fie la începutul ei, fie cu o jumătate pînă la trei sferturi de oră după terminarea acesteia. Aceste semne, dacă sînt însoţite cîteodată de dureri localizate la vezică sau la marginea inferioară dreaptă a coastelor şi se iradiază spre omoplatul sau umărul drept, dau certitudinea maladiei.

Durerile apar în perioade de cîteva zile şi aproape totdeauna se poate face legătura cu abateri de la regimul alimentar (consumare de alimente grase sau bogate în grăsimi, ouă, brînzeturi sau sosuri grase); emoţiile, supărările şi eforturile fizice pot de asemenea declanşa durerile. Cînd există şi infecţia căilor biliare, poate să apară febră mare. În funcţie de localizarea pietrelor se poate produce şi icterul, cum este cazul în litiaza canalului coledoc, pe care îl astupă pietrele.

Complicaţiile prezintă de multe ori o gravitate deosebită şi necesită intervenţia chirurgicală; altfel, ca în litiaza canalului coledoc, ele pot duce la alterarea cronică a ficatului.

Dr. Silviu GHEREA

POFTIŢI LA VÎNĂTOARE DE SITARI!

Început de toamnă. Ni-l vestesc — laolaltă cu alţi soli — sitarii. Plecate din nord, de prin taigaua siberiană şi ţările scandinave, aceste păsări poposesc pentru puţină vreme la noi, în drum spre ţărmurile Mediteranei.

Despre obiceiurile ciudate ale sitarilor se ştiu multe lucruri, dar prea puţine sînt explicate. Astfel, nu se ştie de ce, zboară numai noaptea, călătorind totdeauna în urma codobaturilor. Interesant e felul cum îşi procură hrana: îşi proptesc în pămînt ciocurile, probabil atît de sensibile încît recepţionează mişcările încete şi neauzite ale rîmei sau viermelui care-şi sapă galeria subterană. Cînd au stabilit exact locul, îşi rotesc într-un anumit fel ciocul, înfigîndu-l adînc în pămînt ca pe un sfredel; apoi scot de acolo viermele...

Un frumos buchet de sitari...

Sitarului i se mai spune şi pasărea-chirurg: ştie să-şi „panseze" singur rănile. A fost găsit o dată un sitar care-şi „bandajase" piciorul (al cărui os fusese rupt de o alică) cu noroi şi fire de lînă. Sub „bandajul" uscat, piciorul se vindecase.

Deşi pasăre exclusiv de pădure, sitarul nu stă niciodată în pom; cuibăreşte şi doarme numai pe pămînt, căutînd desişurile.

★

Dacă în pasajul de primăvară sitarul nu este vînat, fiind lăsat să meargă liniştit spre locurile de cuibărit şi să se înmulţească, pasajul de toamnă este aşteptat cu nerăbdare de mulţi vînători.

Sitarul are zborul rapid şi cotit printre tufele şi copacii zăvoiului sau pădurii. De aceea vînătorul trebuie să epoleze şi să tragă într-o fracţiune de secundă. De mare ajutor îi este vînătorului un bun cîine de aret; în timp ce cîinele descoperă sitarul tupilat între tufe, vînătorul are timp să-şi pregătească tirul, stînd cu arma gata de tragere.

I. CÎRCIU

DE LA FOTOCORESPONDENŢII NOŞTRI

Un bătrîn cioban din Bicazu-Ardelean.

Fotografie de ing. Mircea BĂCANU
Bucureşti

Din frumuseţile munţilor noştri.

Fotografie de Iurie ŢĂRANU
Braşov

în jurul globului

DE ICI, DE COLO...

UITUCI MAI SÎNT ENGLEZII... Cîteva din obiectele pierdute de cetățenii britanici în 1960 și găsite în autobuze și metrouri: 90.984 umbrele; 80.000 perechi sau, uneori... neperechi mănuși; 12.000 ochelari; 21.000 cărți; 44.000 serviete și 11.000 chei...

S-A RĂTĂCIT... În apropierea coastei marocane a fost pescuită o focă lungă de 2 metri, în greutate de 200 kg. Prezența unei foci în apele Mediteranei este o curiozitate a naturii, acest mamifer fiind prin excelență un animal ce se acomodează numai cu apele reci.

DISPUTĂ ÎNTRE... SUPRAVIEȚUITORI. Ziarele franceze au anunțat moartea Helgei Hirvonien, de 72 de ani, ultima supraviețuitoare dintre pasagerii „Titanicului". Tot în presa franceză se putea citi, după cîteva zile, știrea că „ultima" supraviețuitoare trăiește la Motala, în Suedia, și se numește Agnes Landstrom, fiind în vîrstă de 74 de ani. Nu e exclus ca asemenea „ultimi" supraviețuitori să se mai afle și prin alte părți...

FRIGIDERUL DE „BUZUNAR" sovietic, pus recent în comerț, are mărimea unui termos și funcționează pe baza unei pile electrice de 2 volți, debitînd curent pînă la intensitatea de 10 amperi. Frigiderul liliputan formează cuburi de gheață în cîteva minute.

„CLOPOTNIȚA" TEATRULUI MARE DIN MOSCOVA. Iată o parte din clopotele renumitului lăcaș de artă din capitala Uniunii Sovietice. Sunetele lor au rolul de a crea atmosfera cerută de unele lucrări muzicale ale clasicilor ruși. Tînăra din fotografie așteaptă semnalul dirijorului pentru a da glas acestor „instrumente muzicale".

„LÎNA MINERALĂ" produsă din zgură de furnal la fabrica „Izola" din Gliwice (R.P. Polonă) își găsește aplicarea ca izolator în cele mai diferite domenii: la clădirile industriale, la conductele de petrol, la construcția de nave etc. Lîna minerală se exportă în multe țări, printre care: R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.A.U., R.D. Vietnam, Brazilia și altele.

ECCENTRICITĂȚI!... S-a întîmplat adesea ca unii turiști străini — în special americani — aflați la Roma să confunde vechile fîntîni, adevărate monumente de artă, cu... bazinele de înot. Iată motivul pentru care un grup de carabinieri au fost postați lîngă celebra fîntînă Trevi, cu consemnul de a împiedica repetarea unor asemenea trăsneli.

2.000 KG cîntărește această bombă, descoperită recent sub fundația unui magazin din Berlinul occidental. Aruncată de aviația engleză în timpul ultimului război mondial, bomba a stat în pămînt circa 17 ani fără să explodeze. Fotografia înfățișează momentul în care bomba a fost ridicată, după ce, bineînțeles, i s-a demontat focosul.

PE POSTAMENTUL ÎNVĂȚĂTORILOR stau mare cîștigătorii unui concurs sportiv? Nu! E vorba de concursul la care au participat 26 dintre cei mai buni tractoriști de la gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-urile din regiunea Budapesta. Cîștigătorii acestei originale întreceri, care au primit drept recompensă numeroase premii, sînt: Antal Radnai — locul I, József Szabó — locul II și Mihály Puszta — locul III.

REGULILE DE CIRCULAȚIE trebuie învățate încă de pe băncile școli. Aceasta e concluzia la care au ajuns membrii autoclubului din orașul Hradec Kralove din R. S. Cehoslovacă. În consecință, ei și-au asumat sarcina de a-i familiariza pe elevii din oraș cu legile circulației. ←

LA CE S-OR FI GÎNDIND oare aceste gorile din grădina zoologică new-yorkeză, pe care un fotograf le-a surprins într-o atitudine cu adevărat dramatică? →

Producția de lapte, o mîndrie a șimăndenilor.

vecinii

Șimand și Sîntana sînt două sate vecine. Așezate în plină cîmpie, în Țara celor trei Crișuri, stăpînesc pămînturi întinse, cunoscute prin rodnicia lor. Satele se aseamănă și ca înfățișare: aceleași case trainice, rînduite pe uliță largi în stilul așezărilor bănățene.

Dar cine le cunoaște istoria ultimilor zece ani știe cîtă deosebire a existat între ele.

Se dezminte o zicală

Cei din Șimand aveau o vorbă: „Cînd ții ușa închisă, ai cei mai buni vecini". Își vedea fiecare de peticul lui de pămînt și puțin îi păsa ce se petrecea în bătătura vecinului. Însă rău făceau, fiindcă aveau ce vedea la Sîntana. Vecinii șimăndenilor și-au constituit gospodăria colectivă printre primii din regiunea Crișana. Și au pornit, cum se spune, cu dreptul! Au ales de la început, în conducerea gospodăriei, oameni vrednici. Gheorghe Goina, un moț harnic și isteț, care-i și astăzi președinte, îi conduce de unsprezece ani. Trei dintre brigadieri, împreună cu socotitorul, sînt și ei în aceste munci de la întemeiere.

Încă din 1952, Sîntana se întindea pe vreo 2.000 de hectare. Treburile mergeau atît de bine acolo, încît gospodăriei i se dusese vestea în întreaga țară, iar președintele ei, Gheorghe Goina, fusese ales pentru a doua oară deputat în Marea Adunare Națională. Este și astăzi deputat, de altfel.

Șimăndenii, însă, se țineau de vorba lor. Abia prin 1956 s-au hotărît să crape ușa încet, ca să vadă ce se mai petrece la vecini. S-au dus în vizită, s-au minunat, dar cînd s-au întors acasă tot pe-a lor au ținut-o.

Multă vreme nu i-a mai răbdat inima însă și au întemeiat o întovărășire agricolă de care, altminteri, se arătau tare mîndri. Cînd îl întrebai pe Ion Corbaci, președintele, despre întovărășirea lor, îți răspundea fălos: „Sîntem cea mai mare întovărășire din țară. Avem 4.000 de hectare".

Corbaci avea însă un cunoscut, pe Gheorghe Milaș. Avea omul o familie grea: șapte fete și un băiat. Zece guri de hrănit. Milaș a intrat și el în întovărășire. A lucrat un an, a secerat și a treierat... A adus roadele acasă.

— Tot nu-i ca la vecinii din Sîntana — i-a spus el atunci lui Corbaci.

În mintea lui Corbaci revenea mereu imaginea gospodăriei colective din Sîntana.

— Știi ceva, Milaș-baci? Mergem în colectivă!

Cotitura cea mare

Așa o numesc șimăndenii: „Cotitura cea mare". S-a produs după un an de la intrarea lui Corbaci și Milaș în colectivă. Adică în 1959. Trebuia luat totul de la început.

„Ține-te și alege consiliul de conducere, brigadierii, șefii de echipă..." — își amintește Corbaci.

Erau mai toți oameni cu puțină experiență, cu puțină școală. Cine să întocmească planul de producție, bugetul?... Cum să folosească mai bine pămîntul, cum să împartă brațele de muncă și inventarul? Și doar nu era glumă: în gospodărie se aflau — cei vechi și cei noi — peste 900 de familii cu circa 3.000 hectare de pămînt.

Dar n-au fost lăsați de izbeliște. Au început să le vină ajutoare: un tînăr inginer agronom, Viorel Budiu, și un socotitor cu experiență, Ion Secheșan. Pe de altă parte, vecinii din Sîntana le-au deschis larg porțile: „Veniți, vedeți și învățați!"

Comuniștii i-au hotărît pe șimăndeni să dea uitării zicala cu vecinii și să meargă în ospeție la Sîntana, să vadă ce și cum. S-au dus. Au stat față în față, președinte și ingineri, socotitori și brigadieri... S-au deschis registre contabile și s-au făcut comparații. Ca număr de familii și suprafață de pămînt, mare deosebire nu mai era între cele două colective.

— Ce avere obștească aveți? — s-a interesat Goina, președintele de la Sîntana.

— Vreo patru milioane.

S-a lăsat o tăcere grea. Sîntana avea aproape de trei ori mai mult.

— Dar ca fond de bază? Diferența era și mai mare.

— Cum de ați ajuns la atîtea milioane? — se interesă Secheșan, noul socotitor de la Șimand.

— O să vă arăt îndată.

Cu un gest larg, Goina i-a poftit să vadă împreună gospodăria din Sîntana. Și astfel a început primul schimb de experiență.

Șimăndenii se opreau în fiecare sector, puneau zeci de întrebări și-și notau cu grijă în minte sau pe hîrtie. Pe Corbaci, noul președinte de la Șimand, îl interesa în mod deosebit ferma cu vite a sîntănenilor. El știa că mare parte din veniturile lor proveneau tocmai din acest sector. Străbăteau un grajd încăpător, cu o capacitate de 150 de vite mari. Vacile, curate lună, așezate pe patru rînduri, rumegau în liniște. Cînd îi se făcea sete, apăsau cu botul adăpătoarea automată și sorbeau cît pofteau.

— Așa ceva ne-ar trebui și nouă — s-a auzit vocea unui brigadier din Șimand.

— N-ar fi rău — l-a aprobat Goina. Ați putea face un grajd chiar mai bun ca ăsta. Noi nu ne-am gîndit să facem alei de furajare și la rîndurile de la margine... Treaba asta ne împiedică mult cînd le hrănim.

Între timp, Secheșan, socotitorul de la Șimand, se interesa la colegul său de la Sîntana despre costul acestui grajd. Își făcea socoteala că, peste un an, cel mult doi, ar putea ridica și ei un grajd asemănător. Avea, desigur, în vedere anumite împrumuturi pe care le acordă statul prin bancă.

— Aveți o turmă de oi merinos — le-a atras atenția Goina. Dezvoltați-o. Numai de pe lîna fină pe care o tundeți de la ele puteți obține venituri de un milion și chiar două milioane de lei pe an... În privința asta, o să ne întreceți repede... Noi nu ne-am orientat bine... Avem numai țigăi și spancă.

Vizitară apoi semănăturile. Erau frumoase și promiteau producții mari, în timp ce semănăturile șimăndenilor erau mai sărace.

— Deocamdată n-avem ce face — explica Viorel Budiu agronomului de la Sîntana.

Dumneavoastră sînteți o colectivă veche... În toți acești ani ați îngrășat pămîntul. Cînd ai vite multe, ai și îngrășăminte naturale suficiente. Pămîntul nostru, care-i adunat de ici, de colo, este în bună parte secătuit.

„Bolile" din Șimand

La Șimand cuvîntul „boală" este folosit și cu alt înțeles decît cel obișnuit. Auzi, de pildă, că „boala" președintelui, Ion Corbaci, sînt cele 60 scrofițe de rasă pe care le-a ales singur într-o gospodărie de stat din Banat. Nu-i zi în care Corbaci să nu se abată pe la ele.

Inginerul agronom, însă, era s-o pățească din pricina „bolii" sale, care, după cum se știe, o constituie soiurile de înaltă productivitate. Astă-toamnă semănase vreo 300 de hectare cu un soi de grîu foarte productiv. În iarnă, a venit un ger sec. Tuturor le era teamă că noul soi de grîu va îngheța. Ba, la o adunare generală, Ștefan Gorun, un colectivist mai colțos, s-a ridicat și l-a întrebat cu un glas tunător: „Cine răspunde de cele 300 hectare de grîu care au înghețat?" După părerea lui, trebuia să se fi semănat soiul local ödvös, pe care-l știa toată lumea ca rezistent la condițiile climatice din cîmpie.

Budiu a început să vorbească încet.

— Mai tare! — a auzit el un glas.

— Eu o să răspund! — a strigat tînărul agronom, prinzînd curaj. Iau probe mereu și văd că rezistă bine. Același lucru îmi spun și vecinii noștri de la Sîntana. Iar cu soiul ödvös n-am fost și nu sînt de părere să-l folosim. La noi dă producții slabe.

Adunarea n-a mai zis nimic. Dar Budiu a urmărit cu și mai multă grijă starea celor 300 de hectare.

Astă-vară, după seceriș, i-a venit și lui apa la moară. Noul soi de grîu dăduse o recoltă mult mai mare decît soiul ödvös.

Dar trebuie spus că la Șimand există și o altă „boală", a tuturor. Din 1959, cînd a avut loc primul schimb de experiență cu Sîntana, toți se gîndesc la același lucru: „Să fim în rînd cu sîntănenii". Cînd s-au ridicat cele cinci saivane de oi, șimăndenii s-au întrebat: „Sînt la fel de bune ca cele din Sîntana?" Tot așa s-au petrecut lucrurile cînd au pornit grajdul cel mare de vite, maternitatea pentru scroafe, alte saivane de oi...

Secheșan, socotitorul, cînd face bilanțul pe diferite capitole, le compară cu cele ale colectivei din Sîntana. Pentru ca socoteala să fie dreaptă, raportează totul la suta de hectare. În unele sectoare, șimăndenii s-au apropiat, iar în altele chiar și-au întrecut vecinii. În privința veniturilor la suta de hectare ei au obținut anul trecut 270.000 lei, în timp ce Sîntana a avut numai 246.700. La oi, aveau de asemenea o încărcătură de circa 103 bucăți oi cu lînă fină, pe cînd Sîntana număra doar 69 de oi, cu lînă semifină. Și la capitolul taurine, unde Șimandul stătea foarte rău, s-a micșorat diferența. Sîntana are azi, în total, 845 de capete, dintre care 329 vaci cu lapte, iar Șimandul — 648 de bucăți, dintre care circa 260 vaci cu lapte.

Cînd trece însă la celelalte capitole, Secheșan își dă seama că le mai trebuie cîțiva ani pînă să fie în rînd cu Sîntana. Vecinii lor au acum o avere obștească de vreo 20 milioane și un fond de bază de circa 12 milioane.

— Iar noi sîntem abia la jumătatea drumului — socotește Ion Secheșan.

Nu-i vorbă că s-au ridicat și ei la o avere obștească de vreo 9 milioane de lei și la un fond de bază de peste 6 milioane. Veniturile la suta de hectare vor spori de asemenea la circa 280.000 lei.

Milaș-baci zîmbește

Vă amintiți de Gheorghe Milaș, vecinul lui Corbaci? A venit în colectivă cu patru perechi de brațe: el, nevasta, două fete. Băiatul și celelalte cinci fete erau încă mici pentru muncă. Făcea și omul cum putea ca să hrănească atîtea guri. În primul an în colectivă, în 1958, valoarea zilei-muncă a fost de vreo 24 de lei. După „cotitura cea mare" din Șimand, în 1959, Milaș a primit pentru fiecare zi-muncă peste 30 lei. A început să vadă și el, în casa lui, îndestulare. Era pentru prima oară în viață cînd se bucura de atîta belșug: saci cu grîu, cu porumb, legume și fructe, vreo doi saci de zahăr... „Oare ale mele să fie?" — se întreba Milaș, bucuros ca un copil.

Speranțele lui Milaș sporesc de la an la an, pe măsură ce gospodăria lor colectivă se întărește. Treaba asta se vede cel mai bine după felul cum trăiesc colectiviștii din Șimand. Lui Milaș i se pare acum firesc să treacă pe lîngă cele 70 de case noi, să se ferească din

calea a zeci de motociclete și motorete, să audă răzbătînd, prin ferestrele mai fiecărei case, cuvîntul și melodia transmise prin radio.

Astăzi, cînd se întîlnește cu Corbaci, Milaș-baci îi zîmbește cu toată fața.

— Merge treaba, Milaș-baci?

— Merge, tovarășe Corbaci!

Ion DRAGOMIR

La grădinița sezonieră a copiilor colectiviștilor din Șimand.

COPERTA NOASTRĂ

Maestrul emerit al artei Corneliu Baba, în atelierul său

Fotografie de Aurel MIHAILOPOL

Schimbul de experiență cu cel din Sîntana a dat bune rezultate în sectorul zootehnic, cu deosebire la creșterea oilor cu lînă fină și semifină și a porcilor (fotografiile 1 și 2).

REDACȚIA: București, Piața Scînteii. Căsuța Poștală 3507 oficiul 35. Tel. 17.60.10, int. 1744.

Prezentarea grafică: Vlad MUȘATESCU.

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

UMOR

Mereu pe aceleaşi poziţii

— Sst! Bătrînul Konrad se străduieşte să găsească o rezolvare în problema Berlinului...

Desen de H. BIDSTRUP
(Din „Land og folk" — Danemarca)

Maniacii înarmării atomice „mulg" Statele Unite ale Americii.

(Din „Sovetskaia Rossia")

CETĂŢEANUL ENGLEZ: „Scuzaţi, vă rog, nu cumva aţi uitat asta de... data trecută?"

(Din „Daily Worker" — Anglia)

Evoluţia unui „aruncător"

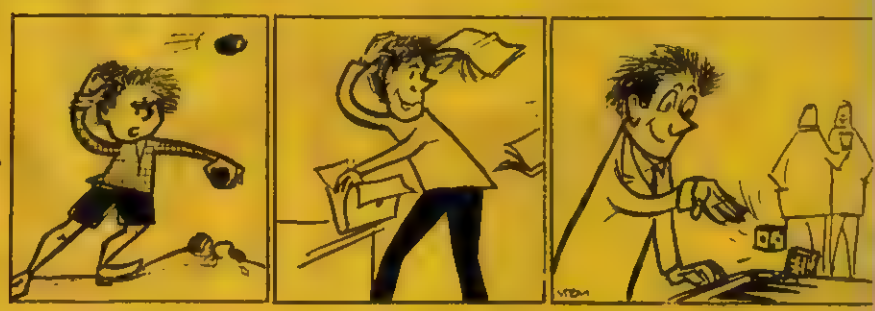

Copilărie — Adolescenţă — Maturitatea

Desene de ST. MUNTEANU

Pe teme co(s)mice

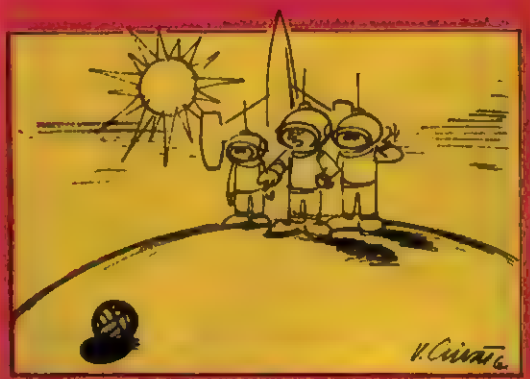

— Poftim! Nu vă spuneam eu că pe Venus trebuie să existe fiinţe raţionale?

— Comunică pe Pămînt: enigma canalelor de pe Marte... a fost dezlegată!

Desene de Vlad CRIVĂŢ

Desen de E. MIHĂILESCU

În trecut... ...şi azi

— Ce bloc înalt!

— Ce casă mică!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 39 (331) — 30 septembrie 1961

VIZITA TOVARĂȘULUI GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ ȘI A ALTOR CONDUCĂTORI DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA IAȘI

① Pe şantierul noilor blocuri din Piaţa Unirii.

② Muncitorii, tehnicienii şi inginerii fabricii de antibiotice au făcut o entuziastă primire tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej şi celorlalţi conducători de partid şi de stat.

③ La fabrica de pîine. Brutarii ieşeni au ţinut să nu dezmintă faima gustoaselor lor pîini.

④ În timpul vizitei la universitatea ieşeană „Al. I. Cuza".

⑤ Vizita conducătorilor de partid şi de stat în regiunea Iaşi a prilejuit cetăţenilor din cartierul C. I. Parhon o manifestaţie de fierbinte dragoste şi devotament pentru partid şi guvern.

⑥ Cu nemărginită dragoste l-au înconjurat pe conducătorii de partid şi de stat colectiviştii de la G. A. C. „23 August" din Pribeşti, raionul Vaslui.

La Roma, Milano, Assisi şi în alte oraşe din Italia au avut loc zilele acestea impresionante demonstraţii împotriva pericolului unui nou război. Acţiunea cea mai impunătoare a fost marşul „Pentru pace şi frăţie între popoare", care a avut loc între oraşele Perugia şi Assisi. Au luat parte 20.000 de oameni. Manifestanţii, care purtau pancarte cerînd lichidarea bazelor militare străine din Italia, s-au pronunţat totodată pentru reglementarea paşnică a problemelor internaţionale. Numeroase personalităţi marcante ale vieţii publice italiene, oameni politici, jurişti, scriitori şi oameni de artă şi-au dat adeziunea sau au luat parte la „marşul păcii". *În fotografia din stînga:* la Milano, demonstranţii poartă pancarte cu inscripţiile: *„Vrem dezarmare!"*, *„Afară cu soldaţii germani din Sardinia!"* Manifestaţii similare au loc în acelaşi timp şi în alte ţări ale Europei occidentale. Astfel, în Belgia, la Bruxelles *(fotografia din dreapta)*, a avut loc o puternică demonstraţie de masă împotriva militarismului vest-german şi a bazelor militare ale Bundeswehrului instalate pe teritoriul Belgiei. La această acţiune au luat parte mii de partizani ai păcii veniţi la Bruxelles din toate colţurile ţării pentru a susţine campania organizată de „Centrul de luptă contra bazelor militare din Belgia".

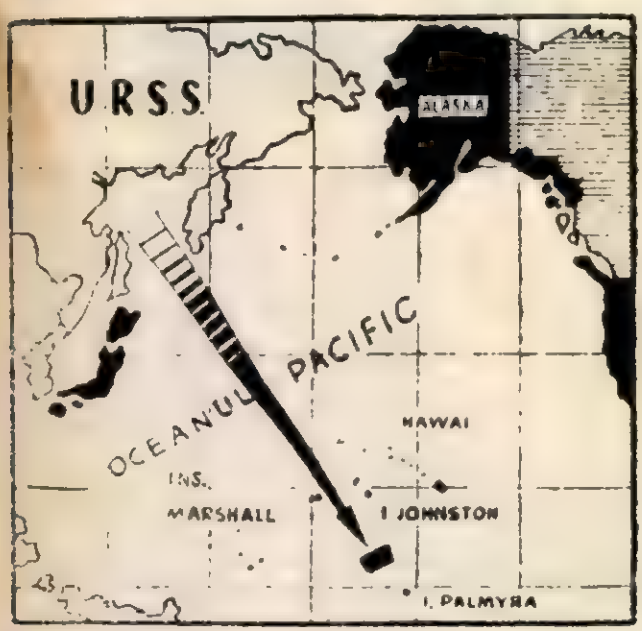

În cadrul planului de cercetări pentru cucerirea continuă a spaţiului cosmic, din Uniunea Sovietică au fost lansate cu succes, la 13, 17 şi 21 septembrie, puternice rachete purtătoare cu mai multe trepte, în regiunea părţii centrale a Oceanului Pacific. Zborul rachetelor pe o distanţă de peste 12.000 de km s-a desfăşurat potrivit programului prevăzut. Ultima treaptă a primelor două rachete a atins suprafaţa apei cu o nesemnată deviere de mai puţin de un kilometru de locul stabilit, iar cea a rachetei lansate în ziua de 21 septembrie a atins suprafaţa oceanului la locul stabilit dinainte, cu o mare precizie (vezi harta).

Siguranţa şi înalta precizie a funcţionării sistemului de dirijare a rachetelor confirmă înaltul nivel al ştiinţei şi tehnicii sovietice în domeniul construcţiei de rachete.

←

→

În urma sentinţei în procesul foştilor conducători ai Turciei, Adnan Menderes, fostul prim-ministru turc, unul din cei mai zeloşi agenţi ai imperialismului american şi care a înhămat Turcia la carul N.A.T.O., a fost executat prin spînzurătoare împreună cu fostul ministru de Externe turc Zorlu şi fostul ministru de Finanţe Polatkan. Fotografia execuţiei lui Menderes este transmisă de agenţia engleză „Keystone".

Micul comentar

PERFORMANŢA

de Florica ŞELMARU

Pentru că din punct de vedere geografic, istoric, juridic şi din toate punctele de vedere, Berlinul occidental face parte din Berlin, iar Berlinul din Republica Democrată Germană; pentru că politica Bonnului şi sprijinitorii ei din alte capitale apusene se cramponează de Berlinul occidental ca de un colac de salvare a numeroaselor organizaţii profilate pentru spionaj, provocări şi subversiune — specialişti variaţi din amintitele capitale au pornit cu cîteva săptămîni în urmă să încropească nişte... „temeiuri de principiu" pentru justificarea acestei politici. Aşa s-a născut, între altele, la Departamentul de stat, o broşură intitulată *„Privire retrospectivă asupra problemei Berlinului-1961"*.

Privirea aceasta s-a dovedit a fi astigmată (bolnav de astigmatism este cel care, din pricina unui defect de construcţie a ochiului, vede obiectele din jur deformate, strîmbe). Broşura spunea, de pildă, că în 1945 „forţele armate occidentale ar fi putut ocupa Berlinul", adică intra cele dintîi în capitala germană.

În treacăt fie spus, chiar dacă ar fi putut s-o facă, ba şi dacă ar fi făcut-o, încă n-ar fi fost un motiv ca să se instaleze acolo pentru eternitate. Dar nu despre aceasta este vorba — ci despre adevăr.

Pe care l-a amintit cu energie Dwight Eisenhower în persoană, fost pe vremea aceea comandant suprem al forţelor aliate din Occident şi mai apoi preşedinte al S.U.A. Nu de altceva, dar ca să se apere de acuzarea implicită că, putînd intra cel dintîi în Berlin, ar fi cedat această glorioasă prioritate aliatului sovietic. „Cel care pretinde astăzi că forţele occidentale ar fi putut cuceri Berlinul înaintea sovieticilor face afirmaţii militare hazardate" — a declarat furios Eisenhower, amintind (ceea ce de altfel este de notorietate mondială) că în momentul în care trupele sovietice ajunseseră la 35 mile răsărit de Berlin, trupele de sub comanda lui se aflau abia la aproximativ 250 mile vest de capitala Reichului. În încheierea scrisorii sale de protest, fostul comandant suprem şi fost preşedinte sprecia — să recunoaştem, nu fără dreptate — că broşura Departamentului de stat dovedeşte necunoaşterea istoriei

Drept care purtătorul de cuvînt al Departamentului de stat a anunţat zilele trecute că s-a hotărît revizuirea broşurii. În noua versiune se afirmă, transmite Agenţia Associated Press, că hotărîrea generalului Eisenhower de a nu forţa atunci înaintarea spre Berlin a fost luată *„din motive militare valabile"*.

Formula de rectificare e, după cum se poate constata, de o graţioasă şi discretă imprecizie. Dar nu izbuteşte să ascundă faptul că, în efortul lor de a justifica nejustificabila politică a Occidentului cu privire la Berlinul de vest, autorii broşurii au reuşit o foarte originală performanţă. Aceea de a-şi trage singuri picioare... mă rog, în acea parte a trupului care îndeobşte primeşte asemenea omagii.

izotopii stabili

■ FRAȚII „VITREGI" AI IZOTOPILOR RADIOACTIVI ÎȘI GĂSESC NEBĂNUITE APLICAȚII ÎN ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ.

■ DE LA STABILIREA VÎRSTEI PĂMÎNTULUI LA STUDIEREA APELOR SUBTERANE.

■ PRIMUL CENTRU DIN ȚARA NOASTRĂ PENTRU CERCETAREA IZOTOPILOR STABILI.

Se vorbește din ce în ce mai mult și mai insistent, în ultima vreme, în cercuri foarte felurite, despre „izotopi". Acest termen începe, încet-încet, să-și facă loc chiar în limbajul curent al celor care nu au o legătură directă cu tehnica sau cu cercetarea științifică. Este firesc să fie așa și lucrurile nu mai trebuie explicate. Sîntem însă datori să explicăm prezența ghilimelelor între care am așezat, în rîndurile de mai sus, cuvîntul izotopi. A vorbi în mod corect despre izotopi obligă a preciza dacă este vorba despre cei radioactivi sau despre cei stabili.

Tocmai această a doua categorie — care nu reprezintă încă un domeniu „clasic" al aplicațiilor fizicii și tehnicii nucleare — ne-am propus s-o prezentăm cititorilor noștri.

★

În sistemul periodic al elementelor datorat savantului rus din secolul trecut Dmitri Ivanovici Mendeleev, fiecare element are căsuța lui sau, mai bine zis, în fiecare căsuță din tabelul așa cum îl cunoaștem noi se află simbolul cîte unui element. În realitate însă fiecare căsuță este mai mult sau mai puțin... aglomerată.

Majoritatea elementelor cunoscute — și anume 61 din cele 92 (excepțînd elementele transuranice) — au mai multe feluri de atomi, denumiți izotopi ai elementului respectiv. Acești atomi au același număr de electroni pe orbitele periferice și același număr de protoni în nucleu, deci se comportă la fel din punct de vedere chimic. Ei nu posedă însă același număr de neutroni în nucleu și de aceea au însușiri fizice diferite. Faptul că aparțin aceluiași element și că au proprietăți chimice comune le dă dreptul să „locuiască" în aceeași căsuță a tabelului lui Mendeleev. Există izotopi radioactivi nestabili, care se dezintegrează (și despre care nu vom vorbi), și izotopi stabili, care, în majoritatea lor, se află în aceeași stare încă de la formarea planetei noastre.

În natură, cea mai mare parte a elementelor chimice obișnuite se prezintă sub forma unui amestec de mai mulți izotopi stabili, recordul în această privință deținîndu-l staniul (cositorul), care se prezintă sub forma unui amestec de zece izotopi.

O tehnică plină de perspective

Ce aduce nou studiul izotopilor stabili?

Pentru a înțelege acest lucru e bine să ne reamintim ce a adus nou descoperirea, cu peste un secol în urmă, a majorității elementelor chimice. Dispunînd de substanțe chimice pure, chimia a reușit să creeze un număr enorm de combinații, care stau la baza imensei majorități a produselor tehnicii zilelor noastre.

Astfel de instalații servesc pentru aplicații interesante ale izotopilor stabili în chimie, biologie etc. →

Cei 278 izotopi stabili pot fi consideraţi adevărate „elemente nucleare", menite să joace un rol asemănător cu cel al elementelor chimice; de data aceasta însă, nu numai în industria chimică ci şi în alte domenii ale ştiinţei şi tehnicii.

Aşa, de exemplu, între hidrogenul uşor şi cel greu nu există practic deosebiri chimice, ultimul însă este ciocnit de neutroni de mii de ori mai uşor decît primul. De aceea apa grea (apa cu hidrogen greu) va avea, într-un viitor apropiat, o importanţă excepţională ca una dintre materiile prime nucleare, adică materiale speciale folosite în reactorii nucleari. Alte proprietăţi ale hidrogenului greu îl fac potrivit pentru reacţiile termonucleare etc. Fără aceste materii prime chiar astăzi dezvoltarea tehnicii nucleare e de neconceput.

Analizînd proporţia diferiţilor izotopi stabili în natură aflăm lucruri extrem de interesante în legătură cu determinarea vîrstei stelelor. Astfel, faptul că pe pămînt elementele uşoare şi mai ales izotopii „grei" ai acestora se află în cantităţi foarte mici arată că naşterea planetei noastre este legată de o fază foarte înaintată a evoluţiei sistemului solar.

Se apreciază că aplicaţiile izotopilor stabili vor căpăta într-un viitor apropiat o importanţă cel puţin egală cu aceea pe care o are astăzi tehnica izotopilor radioactivi. După cum se ştie, izotopii radioactivi au în prezent un larg cîmp de aplicaţii pentru că s-a pus la punct o tehnică foarte rafinată care permite urmărirea lor chiar în cantităţi extrem de mici sub formă de trasori, adică urme de substanţă radioactivă care însoţesc procese complicate. Izotopii stabili ar putea să facă acelaşi lucru, cu o singură condiţie: să poată fi şi ei detectaţi. Or, astăzi se construiesc aparate speciale, spectrometre de masă, cromatografe de izotopi şi altele, care permit punerea în evidenţă a unui izotop stabil între multe milioane de izotopi diferiţi.

Izotopii radioactivi au proprietăţi destructive şi utilizarea lor comportă măsuri foarte severe de protecţie împotriva radiaţiilor. Or, în cazul izotopilor stabili — care nu emit radiaţii — aceste măsuri sînt cu totul de prisos.

Foarte utilizată în chimia organică, analiza cromatografică este astăzi extinsă cu deosebit succes şi în domeniul izotopilor stabili, permiţînd detectarea unor cantităţi infime de izotopi.

Iată deci un însemnat avantaj, în special în studierea proceselor biologice.

Ipotezele se confirmă

Multă vreme nu s-a putut răspunde la întrebarea dacă oxigenul pe care îl conține bioxidul de carbon rezultat din respirația unor organisme provine din aer sau din apă. Pentru elucidarea problemei s-a recurs la trasori. S-a schimbat proporția naturală a izotopilor oxigenului care pătrunde în aceste organisme o dată cu aerul și cu apa, s-au urmărit trasorii și s-a constatat că bioxidul de carbon rezultat din respirație conține oxigenul care a intrat în organism o dată cu apa. Aceasta a însemnat confirmarea unei vechi ipoteze care, prin alte metode, nu și-a putut găsi o justificare deplină.

Cu ajutorul izotopilor stabili utilizați ca trasori s-a putut cunoaște cu precizie durata vieții globulelor roșii ale sîngelui. Pe aceeași cale a putut fi urmărit drumul pe care-l străbat în organism anumite substanțe chimice și s-au putut lămuri o serie de probleme importante în legătură cu cauzele unor boli de nutriție.

Nu am amintit decît cîteva exemple privind utilizarea izotopilor stabili în biologie și biochimie. Ei își găsesc o folosință din ce în ce mai largă și în alte ramuri ale științei, precum și în multe domenii ale tehnicii industriale.

Energia termonucleară și apa

În succinta noastră prezentare, unul din izotopii hidrogenului, deuteriul, merită un capitol aparte.

Cine este și ce poate deuteriul?

Dacă vom deschide un tratat de chimie, vom afla că acest izotop al hidrogenului (notat cu simbolul D) dă naștere în combinație cu oxigenul apei grele (D_2O), cu cîteva însușiri deosebite de cele ale apei obișnuite; de exemplu, are alte puncte de înghețare și de fierbere.

În apa aflată în natură se găsește un atom de deuteriu la aproximativ 6.500 atomi de hidrogen. Aceasta înseamnă că pe Dunăre, la Giurgiu de pildă, curg pe secundă circa 400 kg apă grea, care ar avea o valoare fabuloasă dacă n-ar fi diluată într-o cantitate enormă de apă obișnuită.

În diverse țări și în special în U.R.S.S. și S.U.A. s-a dezvoltat o adevărată industrie a apei grele care a ajuns actualmente la o producție anuală de circa 600 tone. Trebuie spus însă că această industrie constituie pentru moment un lux, prețul cu ridicata al kilogramului de apă grea exprimîndu-se prin cifre rotunjoare...

Se prevede totuși ca necesarul de apă grea să crească în zece ani de cîteva zeci de ori. De unde un interes atît de mare pentru apa grea? Răspunsul e simplu, dacă menționăm că deuteriul în stare gazoasă reprezintă un depozit formidabil de energie — energia termonucleară — care, dirijată, poate înlocui toate sursele de energie cunoscute — petrol, gaze, cărbune și chiar energia atomică. Această perspectivă, este drept, aparține unui viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, dar apa grea are, de pe acum, utilizări foarte prețioase, mai ales experimentale.

În biologie, de pildă. Prin introducerea temporară a peștilor aurii într-un vas cu apă grea diluată, s-a stabilit că schimbul complet de apă între organismul peștelui și mediu se realizează în patru ore.

Determinînd în mod sistematic conținutul în deuteriu al urinei omului care a băut în prealabil o cantitate mare de apă grea diluată, s-a stabilit că timpul mediu de ședere a unei molecule de apă în organismul uman este de 14 zile. Tot cu ajutorul deuteriului s-a dovedit, prin experiențe făcute pe șoareci, că grăsimea introdusă o dată cu hrana nu se consumă imediat, ci se acumulează ca rezervă, în timp ce organismul consumă din rezervele existente.

Aceste interesante rezultate nu reprezintă, fără îndoială, decît un început.

În vizită în laboratoarele I. F. A.

Cercetările de fizică nucleară din țara noastră se îndreaptă și spre studiul izotopilor stabili și al aplicațiilor lor. Un colectiv care lucrează în cadrul Institutului de fizică atomică are ca singură preocupare studiul acestor izotopi, fiind deocamdată unicul din țară cu acest specific de cercetare. Menționăm că în momentul de față centre de acest gen se află numai în țările cele mai dezvoltate.

Unul din obiectivele colectivului îl formează punerea la punct a unor tehnici cît mai exacte de analiză a izotopilor stabili, care apoi sînt folosite în diferite aplicații. De exemplu prin urmărirea oxigenului greu s-au obținut rezultate utile geologilor în determinarea originii și vechimii zăcămintelor.

O altă problemă interesantă abordată o constituie studierea scurgerii apelor subterane prin marcarea cu izotopi stabili. Evident, în acest caz, marcarea cu izotopi radioactivi ar fi foarte primejdioasă.

Izotopii stabili pot dezvălui totodată multe taine ale structurii nucleului atomic. Studiul unor fenomene foarte delicate, numite „efecte izotopice", ne permite astăzi să tragem concluzii asupra formei nucleului, asupra forțelor din interiorul acestuia, asupra întregii organizări a particulelor din nucleu. Studiul acestor efecte izotopice formează rezerva teoretică principală a muncii științifice a colectivului susmenționat. Totodată colectivul își propune ca într-un viitor apropiat să producă substanțe marcate cu izotopi stabili care să servească cercetărilor și industriei.

Acum două decenii, prin producerea pe o scară largă a izotopilor radioactivi s-a deschis larg posibilitatea aplicării acestora în știință și tehnică. În momentul de față se creează perspective tot atît de largi pentru izotopii stabili. Cercetările efectuate la I.F.A. urmăresc să asigure țării noastre un loc de seamă în acest domeniu nou și plin de perspective al fizicii nucleare.

A. COSTA
L. NIȚESCU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Un cercetător executînd o analiză densimetrică de mare precizie. Prin această metodă, care poate înregistra variații de densitate de ordinul 1 : 10.000.000, se analizează izotopul greu al oxigenului, conținut în apă, obținîndu-se astfel date prețioase asupra zăcămintelor petrolifere, rocilor și minereurilor (foto 1). Cu ajutorul unor dispozitive optice perfecționate, interferometrele, se pot pune în evidență și înregistra automat izotopii prin micile variații care se observă în spectrele lor. Pe această cale o analiză izotopică devine tot atît de simplă ca o analiză spectrală din metalurgie de exemplu (foto 2). Studiul izotopilor stabili nu necesită totdeauna un aparataj complicat — pare a spune această fotografie (foto 3).

OȚEL ȘI...

Oțel și televiziune. Două noțiuni aparent fără nici o legătură directă (în afară, cel mult, de faptul că aparatele de recepție, ca și posturile de emisie, ar fi de neconceput fără osatura metalică). În rest, nimic nu pare a apropia siderurgia de meșteșugul nou și prodigios al transmiterii la distanță a imaginilor. Și totuși există o lume în care televiziunea își adaugă la atîtea alte merite și pe acela de a deveni un iscusit sprijinitor al oțelarilor. Există o lume în care ecranul televizorului nu se mai mulțumește să ofere doar un plăcut și instructiv mijloc de folosire al orelor libere ci, dimpotrivă, în care el însoțește în muncă pe om, scutindu-l de eforturi, ferindu-l de dificultăți, apărîndu-l de riscuri. Această lume [illegible] a comunismului în făurire. E lumea tuturor înfăptuirilor în slujba celui ce muncește, a [illegible] de bunuri.

În proiectul de Program al P.C.U.S., *„manifestul comunist al epocii noastre"*, găsim și acest pasaj:

„În următorii 20 de ani siderurgia va ajunge la un nivel care va permite să se producă anual circa 250 milioane de tone de oțel. Producția de oțel trebuie să acopere în întregime nevoile crescînde ale economiei naționale potrivit cu nivelul progresului tehnic care va fi atins în acel moment".

Cum va fi realizat acest țel de gigant? Calea indicată este *„ACCELERAREA MAXIMĂ A PROGRESULUI TEHNICO-ȘTIINȚIFIC"*. *„Continua PERFECȚIONARE A TEHNOLOGIEI în toate ramurile și tipurile de producție* — se scrie mai departe în proiectul Programului P.C.U.S. — *constituie o condiție absolut necesară pentru dezvoltarea industriei. Progresul tehnic va permite ca, fără un efort excesiv din partea omului, să se intensifice și să se accelereze considerabil procesele de producție, să se*

Oțelăria: hala cuptoarelor „Martin". În colțul din stînga, sus, vedeți „teleochiul" — camera specială de luat vederi. Cu ajutorul lui dispecerul vede, din cabina sa, tot ce se petrece la cuptoare și poate da indicația corespunzătoare.

Foile de metal laminat se cer sortate, etichetate etc. În hala imensă, lucrul automat are nevoie de un supraveghetor. Iată-l. E în colțul din stînga sus: aceeași cutie paralelipipedică, prevăzută cu „ochiul" care nu clipește niciodată, care nu obosește pentru nici o clipă. El veghează ca mașinile să taie corect, ca ștampilele să fie aplicate etc. etc. Imaginile captate de el se proiectează, la distanță, în cabina ferită de zgomot, confortabilă și plăcută, a operatorului.

TELEVIZIUNE

Para de foc ieşită din gura cuptorului şi iradiind o lumină de nesuportat e oţelul incandescent. S-a angajat pe cilindrii transportorului. Aici l-au întîmpinat „ochii" televizorului (cele două orificii negre ale cutiilor paralelipipedice suspendate deasupra transportorului). Pe întreg traiectul până la cilindrii laminoarelor aceşti ochi nu vor scăpa nimic din ce se întîmplă, transmiţînd imaginile pe ecranele din cabina operatorului (stînga).

obţină un înalt nivel de precizie a acestora, standardizarea produselor industriale care se fabrică în masă, introducerea într-o măsură maximă a producţiei în flux, cît şi pe bandă rulantă".

Fără efort maxim din partea omului — intensificarea şi accelerarea considerabilă a proceselor de producţie! Cea mai înaltă tehnică, în slujba celui mai adînc umanism din cîte a cunoscut istoria. Pe acest drum, deschis umanităţii de către comunism, păşesc impetuos oamenii sovietici. La Magnitogorsk, bunăoară, în cetatea oţelului, procesul modernizării continue, în slujba îmbunătăţirii proceselor de lucru şi a uşurării implicite a muncii omului, a înregistrat şi acest record al tehnicii: *televiziunea în sprijinul producţiei siderurgice*.

Meşterii oţelului folosesc televizorul care i-a scutit de obligaţia de a se afla în sectoarele de muncă dăunătoare sănătăţii. Ochiul „telecamerei" veghează atent pentru operatorul cuptoarelor adînci de încălzire, al laminoarelor, al maşinilor de tăiat şi marcat metalul. De departe, instalat confortabil în biroul său, dispecerul conduce, prin supravegherea ecranului de televizor, activitatea fiecărui sector.

Oamenii Magnitogorskului au întrecut de mult normele metalurgiei americane şi obţin acum, la fiecare metru cub de volum al cuptorului, de aproape două ori mai multă fontă decît americanii. Încă din acest an, oţelarii Magnitogorskului sînt hotărîţi să-şi dubleze producţia de metal. Şi aceasta nu prin împovărarea muncii, ci prin darea în funcţiune a unor capacităţi de producţie şi prin extinderea automatizării.

Visul „baghetelor magice" şi al „oglinzilor fermecate" a încetat în epoca modernă de a mai fi un vis. Şi, graţie ingeniozităţii oamenilor sovietici, „oglinda fermecată" a televizorului capătă drept de cetate şi în acest imperiu plin de „baghete fermecate" al industriei sovietice în plină automatizare.

Iar ceea ce dă sens înălţător şi nobleţe fenomenului e că el se înscrie în efortul constructiv şi de pace al lumii socialiste, în efortul închinat omului, viitorului său de belşug şi strălucire.

L. S.

Jos (fotografia din stînga): dispecerul halei furnalelor de la combinatul Magnitogorsk. Ecranul ne înfăţişează tot procesul de muncă. Prin microfon, dispecerul dă indicaţiile. Nici o deplasare nu mai e necesară. Fotografia din dreapta — la laminorul de tablă, vitezele cresc vertiginos. Acum vreo 30 de ani metalul rece se lamina cu un metru pe secundă. Laminorul proiectat în prezent la Magnitogorsk laminează cu 60 de metri pe secundă, iar perspectiva e să atingă întîi viteza de 100 de metri, apoi de 200 de metri pe secundă. De la pupitrul său, prevăzut cu ecrane de televiziune, operatorul nu simte diferenţa de viteză. El vede întreaga structură a maşinii, supraveghindu-i astfel perfect mersul. În permanenţă operatorul poate supraveghea acum şi acea parte a maşinii care, înainte, pentru a putea fi văzută, impunea oprirea agregatului.

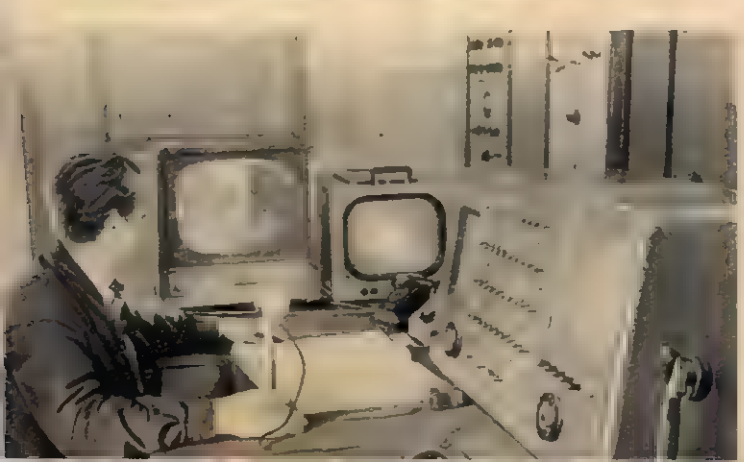

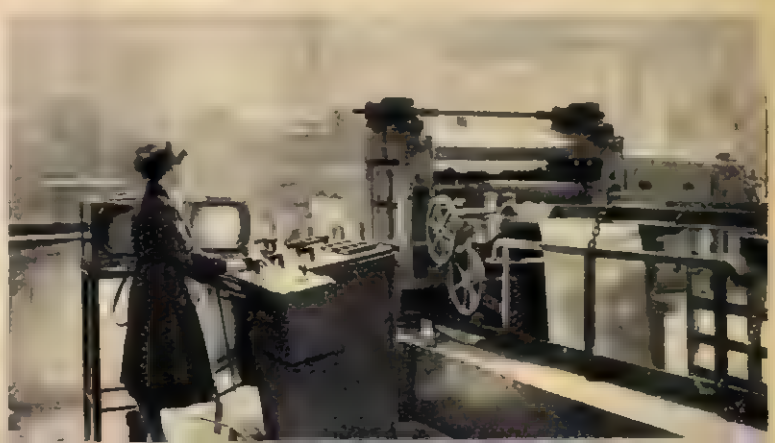

Nu oricine poate deveni BUCĂTAR!

NOUL ÎNVĂȚĂTOR N-A SOSIT ÎNCĂ

Întîia convorbire — întîia, pentru că vom reda și altele — se desfășoară într-un tîrgușor din Lorena. Locul acțiunii este străduța din fața școlii. Cei care discută sînt: portarul instituției (60 de ani, pipă, mustăți albe, portarul clasic din toate cărțile pentru copii) și un grup de cetățeni cu... ghiozdane (copii între 8 și 10 ani, cu cinf, gălăgioși, neastîmpărați). „Cetățenii" cu ghiozdane întreabă:

— A venit?

Omul cu pipă răspunde:

— Poate mîine.

Și această convorbire (scurtă) se încheie. Noul învățător n-a sosit încă, iar copiii, bucuroși și nu prea, fac stînga'mprejur, în timp ce bătrînul portar al școlii mai trage un fum din pipă.

Vechiul dascăl, cel pe care copiii îl cunosc de anul trecut, a plecat undeva departe, unde oamenii se bat nu cu săbii de lemn, ci cu puști adevărate și de unde mulți nu se mai întorc: în Algeria. Iar noul învățător... Ei bine, noul învățător n-a sosit încă. Iar dacă va sosi, e foarte cu putință ca, după o lună sau două, să primească și dînsul un ordin de chemare. În ultimii trei ani, numai într-un singur sat șapte învățători au fost trimiși, înaintea deschiderii cursurilor școlare sau imediat după aceea, să lupte în Algeria.

Micul Georges Todman, care a murit pentru că în școala — la cei 2.600 elevi — nu există nici un medic.

BARĂCI PE UN TEREN VIRAN

Cel de-al doilea schimb de cuvinte pe care vrem să-l împărtășim cititorilor ar putea avea loc oricînd sau poate a și avut loc între directorul liceului parizian „J.B. Say" și domnul Todman, tatăl lui Georges. Micul Georges a fost lovit într-una din zile de un coleg. În joacă. Dar uneori jocurile copiilor sînt primejdioase... Georges s-a simțit rău. A cerut ajutor singurei infirmiere care deservea întreaga școală, cu cei 2.600 de elevi ai săi. Aflată, pare-se, în fața unui caz dificil (se iviseră complicații), infirmiera, cu o pregătire medicală insuficientă, a fost nevoită, după cinci ore de eforturi inutile, să trimită copilul la spital. Prea tîrziu! Copilul n-a mai putut fi readus în simțiri. Iar părinții îndurerați au dat în judecată conducerea liceului, care n-a fost în stare să-i asigure copilului asistența medicală necesară.

— Vom apela la cele mai înalte foruri — arată cu hotărîre domnul Todman.

— Vă înțeleg durerea și vă rog să mă credeți că sînt și eu profund afectat de cele întîmplate. Susțineți că vinovați sîntem noi, cei din conducerea liceului. Poate că și noi, în orice caz însă aș vrea să cunoașteți problema mai pe larg, în care scop v-aș aduce la cunoștință cîteva realități ale școlii noastre de azi. Veți vedea că liceul nostru nu este, așa cum credeți, o tristă excepție.

Și domnul Todman are prilejul să afle, stupefiat, că pentru un liceu din Franța salarizarea unui medic constituie un mare lux. Nici măcar un liceu ca „Jeanson de Sailly", cu aproape 5.000 de elevi, nu are medicul său. Urmările faptului că jumătate din fondurile destinate învățămîntului primar și liceal se varsă în folosul școlilor confesionale se arată la tot pasul. Rezultatul? Cazul lui Georges Todman — și în general situația precară a nenumărate instituții de învățămînt. Școala „Didon" din Nancy a fost instalată, din lipsa unui sediu potrivit, în niște barăci de pe un teren viran. La Dammarie-les-Lys urmează să fie folosit ca local de școală un castel în ruină. Pînă atunci se învață în săli de trei metri pe patru, cu ferestrele sparte. Cît despre învățători... Numai în departamentul Pas de Calais lipsesc peste 500.

PARIS, 1961

În mica odaie din strada Richelieu nr. 36, în care se află biroul unei organizații cunoscute, se desfășoară o convorbire nu lipsită de interes. În fața ghișeului, un tînăr, extrem de modest îmbrăcat, răspunde cuminte la întrebările funcționarului:

— În ce an te-ai născut?

— În 1942.

— La ce facultate studiezi?

— Sînt în anul II la arhitectură.

— Ce preferințe ai?

Tînărul încearcă să facă haz de necaz:

— Preferințe? Îmi plac blondele.

Dar funcționarul nu știe de glumă. E în exercițiul funcțiunii. Zîmbește acru:

— Umor de calitatea a treia. Cu asemenea glume, un chelner nu poate să facă treabă. Își indispune clienții. Dă patronul faliment. Cred că ar trebui să încerci ca garderobier, indiferent dacă aceasta corespunde sau nu aleselor dumitale preferințe. Deci, garderobier. Te înscriu pe listă.

Ciudat, tînărul nu pare jignit. Întreabă:

— Salariul?

— Nu e rău. Mai mic însă decît al unui chelner sau al unui bucătar. Nu oricine poate deveni bucătar. Îți dai și dumneata seama, astea sînt meserii serioase... Dar o să te descurci: depinde și de felul cum știi să ceri bacșiș... (Și-l măsoară cam disprețuitor, după care continuă). Pari cam timid. Dar atît cît îți trebuie pentru masa la cantină, tot ai să scoți. Mîine începi să frecventezi cursurile de garderobieri.

Convorbirea relatată mai sus a avut loc la sediul unei organizații al cărei țel poate să ne pară ciudat, chiar extrem de ciudat, dar care totuși există și, în condițiile Franței contemporane, prosperă. Se numește S.P.A.S.T. — adică Serviciul de pregătire pentru activitatea sezonieră și temporară — și e patronată de Comisariatul de stat pentru tineret și sport, expresie a grijii statului burghez pentru dezvoltarea „multilaterală" a viitorilor intelectuali. Cei care se prepară pentru această activitate sînt studenții: serviciul e creat anume pentru ei. La S.P.A.S.T. sînt înscriși peste 5.000 de studenți (numărul e în creștere) pe care organizația îi instruiește și cărora, pentru a-i ajuta să facă rost de banii necesari studiilor, le procură posturi de lucrători agricoli, de muncitori necalificați, de portari, de chelneri, de hamali și uneori — dar asemenea noroc puțini îl au — de bucătari... Se pare că posturile de liftieri sînt rezervate celor care studiază limbi străine — cîte nu trebuie să știe un liftier! Cei de la școlile de artă dramatică sînt solicitați ca chelneri. Măcelăriile nu vor filozofi. Barurile preferă studenți la medicină, dar nu-i refuză nici pe fizicieni.

„Anul trecut — declară Georges Fouchard, directorul serviciului — doi studenți pe care i-am plasat, unul ca ajutor bucătar, altul pe un post de chelner șef, la un hotel pe Coasta de Azur, au prins gust de meseria lor temporară și au abandonat studiile".

Într-adevăr, un succes pentru care S.P.A.S.T. și directorul său merită să fie călduros felicitați. Și așa sînt prea mulți studenți. Guvernul a alocat anul acesta pentru învățămîntul superior cu circa 60 miliarde de franci mai puțin decît ar fi fost nevoie. Războiul din Algeria costă — și cineva trebuie să plătească! Doar n-o să dea bani marii fabricanți! Rolul lor e să fabrice armament și să-și sporească veniturile. Iar rolul studenților, în drama care se joacă fără aplauzele nimănui, este fie să plece pentru a muri în Algeria, fie să devină bravi șomeri, fie să înceteze de a fi ceea ce sînt — adică să renunțe la studii — dedicîndu-se cu ardoare și patimă misiunii nobile de a le servi la cină marilor fabricanți tradiționala supă de găină. Ce nevoie e deci de fonduri pentru școli și universități? Războiul e mult mai rentabil.

Rentabil, da — dar nu pentru milioanele de francezi care plătesc din greu cheltuielile unui război nedrept. Rentabil, da — dar nu pentru tineretul care nu este ajutat să se ridice, care trebuie să facă sacrificii imense pentru a putea sorbi din izvoarele culturii, cîndva atît de glorificate în Franța.

Florin MUGUR

"Les écoles sont fermées. Tous nos instituteurs partent pour la guerre!"

s'indignent les habitants de 3 villages lorrains

où les enfants désœuvrés flânent dans les rues...

200 INSTITUTEURS DE LA RÉGION ONT DÉJÀ ÉTÉ ENVOYÉS EN ALGÉRIE

Les instituteurs nous disent les mille misères de leur beau métier

Jacques N.
école Didion
Nancy :

Nous sommes installés
ans des baraques sur un

Félix L., 26 ans
Saint-Quay-Portrieux
(Côtes-du-Nord) :

« Dans mon département,

Colette B.
Varennes-sur-Loire
(Maine-et-Loire) :

« J'attends 45 enfants.
Je dispose de 38 places

În presa franceză este reflectată adesea greaua situație a școlii din Franța. „Școlile sînt închise. Toți profesorii noștri au plecat la război" — se indignează locuitorii a trei sate din Lorena. „200 de învățători din regiune au și fost trimiși în Algeria" — se scrie în titlul unui articol. Iar într-o anchetă efectuată de ziarul „Libération" și publicată sub titlul „Profesorii ne vorbesc despre cele o mie de mizerii ale frumoasei lor meserii" mai mulți profesori au declarat: Jacques N. școala Didion din Nancy: „Sîntem instalați în barăci, pe un teren pustiu"; Félix L. de 26 ani, din Saint-Quay-Portrieux: „În departamentul meu lipsesc numeroase săli de clasă pentru învățămîntul primar"; Colette B. din Varennes-sur-Loire: „Aștept 45 de școlari. Dispun de 38 de locuri în clasa mea".

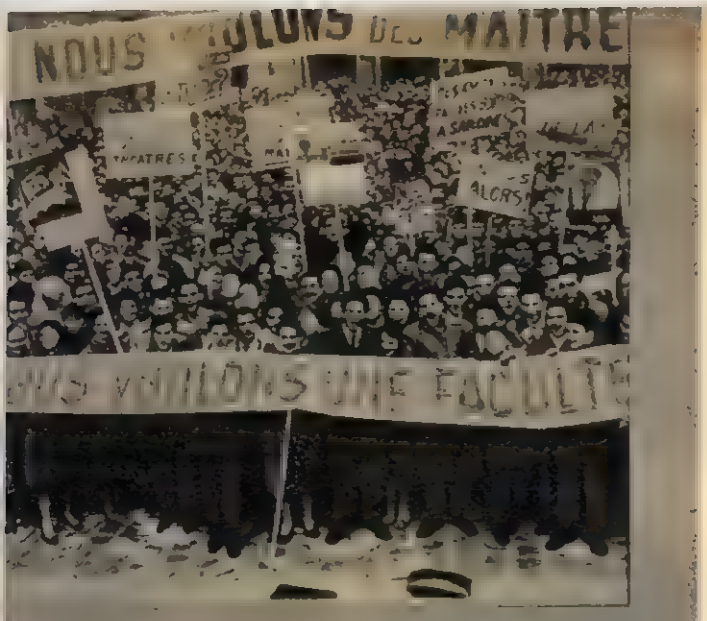

Sus: lipsa unor localuri adecvate pregătirii tineretului studios se face tot mai mult simțită. De aceea studenții și profesorii organizează numeroase demonstrații prin care cer reducerea cheltuielilor de înarmare și alocarea unor sume mai importante dezvoltării învățământului. Pe pancartele purtate de demonstranți stă scris: „Vrem facultăți", „Vrem profesori", „Amfiteatre, nu săli de sardele!", „Aer!"...

Dreapta: o emoționantă demonstrație a unui grup de școlari francezi. Pe pancartele lor scrie: „Nu bombe, ci școli". „Părinți, salvați-ne". „Vrem să trăim". „Nu, bombei atomice".

Jos: studenții parizieni în fața unei cantine. De fiecare dată cînd vin să-și cumpere cartelele de masă, ei se întreabă cu neliniște: „oare cu cît vor fi mai scumpe de astă dată?"

Istorie și literatură

RĂZVAN

„Țînea domnia pe atunci la Ardeal Bator Jigmond și aflînd vreme pre voie și supunere către sine, s-au vorbit cu boierii lui Aron Vodă, carii era de casa lui, că îi se urîsă și lor cu fapiele lui Aron Vodă, și anume Ștefan Radul vornicul și Răzvan hatmanul. Și cu știrea lor, au trimis oști Bator și l-au luat pre Aron Vodă cu toată casa lui..."

Astfel începe vechea cronică moldovenească a lui Miron Costin relatarea episodului care constituie subiectul cunoscutei drame istorice „Răzvan și Vidra".

Interesantă, plină de inedit este metamorfoza personajului istoric, hatmanul Răzvan, sub pana lui Bogdan Petriceicu Hașdeu, scriitor talentat și erudit istoric. Cele două pasiuni ale lui Hașdeu — istoria și literatura — au intrat adesea, pe parcursul realizării eroilor literari, într-un violent conflict din care a ieșit învingător scriitorul cu înclinații romantice.

Este explicabilă atracția exercitată asupra lui Hașdeu de Răzvan, erou cu meteorică ascensiune pe firmamentul frămîntatei istorii a țărilor române de la sfîrșitul celui de-al XVI-lea secol. Căci chiar pentru epoca aceea, cînd pe scaunul domnesc de la Suceava s-au succedat în decursul a 62 de ani — din 1538 pînă în 1600 — nu mai puțin de 25 de domni, înălțarea eroului acesta cu ochi de jeratic și fața de un brun întunecat este uimitoare, deși pe deplin justificată în raport cu coordonatele istorice date. Să ne reamintim că, în această perioadă, paralel cu dominația tot mai apăsătoare a Imperiului Otoman asupra Țărilor Române, Moldova este și obiectul de dispută între Polonia și Transilvania. Domnii moldoveni nu mai dispuneau în acest timp aproape de loc de oaste de țară, ci doar de o gardă domnească formată din mercenari, astfel că o „revoluție de palat" cu participarea comandantului gărzii era sortită aproape totdeauna izbînzii. Iar în 1594 hatmanul Răzvan deținea funcția de comandant al gărzii domnești...

Hașdeu a dorit să facă însă din eroul său o figură aproape legendară, un om cu o structură sufletească apropiată de a lui Ruy Blas din cunoscuta piesă a lui Victor Hugo, înzestrat cu înalte calități înnăscute care să-i atribuie nobleța refuzată de originea sa obscură. În primele cînturi ale dramei, Răzvan impune prin cultura lui, fiind asemenea celor mai vestite personaje romantice, un războinic-poet, prin mărinimie, prin vitejia și demnitatea de care dă dovadă în anii de haiducie și mai apoi ca ostaș și comandant în armata poloneză.

Despre originea și prima perioadă a ascensiunii eroului istoria dispune de puține date certe. Istoricul Nicolae Iorga afirmă în această privință că originea lui Răzvan, după tată, este învăluită de mister. În ceea ce privește mama eroului, contemporanii, printre care și Mihai Viteazu, susțin că ar fi fost o țigancă originară din Țara Românească.

Probabil că, așa cum se întîmpla foarte adesea în această perioadă, tatăl eroului să fi fost un boier de rang inferior, care s-a îndrăgostit de o frumoasă țigancă de la curtea domnească. Altfel pare puțin verosimilă primirea lui Răzvan în armata poloneză și rapida lui ascensiune în rang militar, care dovedesc, pe lîngă vitejie, și o educație ostășească timpurie...

Din această perioadă întrăm de pe tărîmul presupunerilor pe tărîmul faptelor istorice certe. Chemat în țară de către Aron Vodă, Răzvan este numit hatman, comandant al gărzii domnești, formate în majoritate din mercenari unguri. În 1595, Moldova se afla angajată, alături de Țara Românească, în care domnea Mihai Viteazu, într-o luptă grea împotriva încercărilor de totală subjugare din partea Imperiului Otoman. Sigismund Batory, voievodul Ardealului, caută să profite de această ocazie pentru a atrage mai puternic Moldova în zona sa de influență. El intră în tratative secrete cu Răzvan care, fiind conștient de perspectiva de a deveni domn, acceptă să deschidă porțile Sucevei trupelor trimise de Batory și contribuie direct la prinderea și întemnițarea în Ardeal a lui Aron Vodă. Așadar nu îndemnurile ambițioase ale Vidrei, despre care istoria nu furnizează de altfel nici un fel de date precise, ci una dintre conspirațiile cu ramificații peste hotare, obișnuite în acel furtunos sfîrșit de secol, îl ridică în scaunul Moldovei pe hatmanul Răzvan, care adoptă numele glorios de Ștefan Vodă.

Total lipsită de bază social-politică — pe poporul de rînd n-a încercat să se bizuie, iar cu marii boieri care-l priveau cu dispreț și ură s-a purtat necruțător — domnia lui Răzvan își vădește, de la prima analiză științifică a faptelor, șubrezenia preventitoare de viață scurtă.

Puțin timp după încoronarea lui în jilțul domnesc al Sucevei (totul în această domnie se petrece precipitat, ca un suflu de agonie) Răzvan își dă seama de necesitatea vitală a participării la alianța de apărare împotriva turcilor și pornește cu trupe către Țara Românească, în ajutorul lui Mihai Viteazu, care lupta cu pusderia de ieniceri și spahii a lui Sinan Paşa. Ciudată este lipsa acestui episod din drama lui Hașdeu și formularea în schimb a orgoliosului îndemn al Vidrei:

„Tu să legi într-o cunună toate țările romîne
Încît de la Marea Neagră pîn'la falnicul Carpat
Să nu domnești ca Vodă, ci ca un Răzvan Împărat".

Ștefan Răzvan, care înainte de a porni în ajutorul lui Mihai Viteazu încheiase un tratat cu principele Transilvaniei în care-l recunoaște pe acesta drept protector al Moldovei, vede nepotincios, în timp ce se luptă cu turcii în apropierea Dunării, cum țara îi este ocupată de trupe poloneze. Hașdeu nu se poate feri de tentația sublinierii exagerate a caracterului justițiar al acestui atac polonez. De altfel Miron Costin remarca în cronica sa același fenomen: „Așa s-a plătit și lui Răzvan răul ce-i făcuse și el lui Aron Vodă".

Înclinațiile romantice ale lui Hașdeu îl determină să prezinte desnodămîntul dramei sale drept o pregătire pentru reducerea în scaunul domnesc a lui Aron Vodă. Este știut însă că aceasta fusese otrăvit în Transilvania înainte de iarna viforoasă a anului 1595, în care se petreceau aceste ultime evenimente. Prins în mrejele ficțiunii, Hașdeu istoricul acceptă această scrioasă și aproape inutilă ocolire a adevărului faptic.

...Și în timp ce eroul dramei lui Hașdeu se zbuciuma în cetatea de scaun a Sucevei, adevăratul Răzvan se îndrepta în grabă, însoțit de cîteva pîlcuri de ostași, către vechea capitală a Moldovei, în apropierea căreia, la Areni, își măsoară forțele cu armatele poloneze mult superioare. Lupta are un final dezastruos pentru Răzvan: armata lui este zdrobită. Ștefan Răzvan și frații săi sînt prinși, iar noul pretendent la scaunul domnesc al Moldovei, Ieremia Movilă, sadic despot oriental, se grăbește să-i facă să piară pe cei mai tineri dintre Răzvani sub ascuțea călăului, iar pe fostul domn îl trage în țeapă.

Putea să încheie o asemenea moarte fără glorie cariera unui erou zugrăvit într-o dramă cu puternice influențe romantice? Nu, desigur! Hașdeu își îngăduie, de aceea, să prezinte moartea lui Răzvan într-un cadru vitejesc: el moare în luptă, acoperit de glorie...

Mircea HERIVAN

Ilustrație de Tia PELTZ

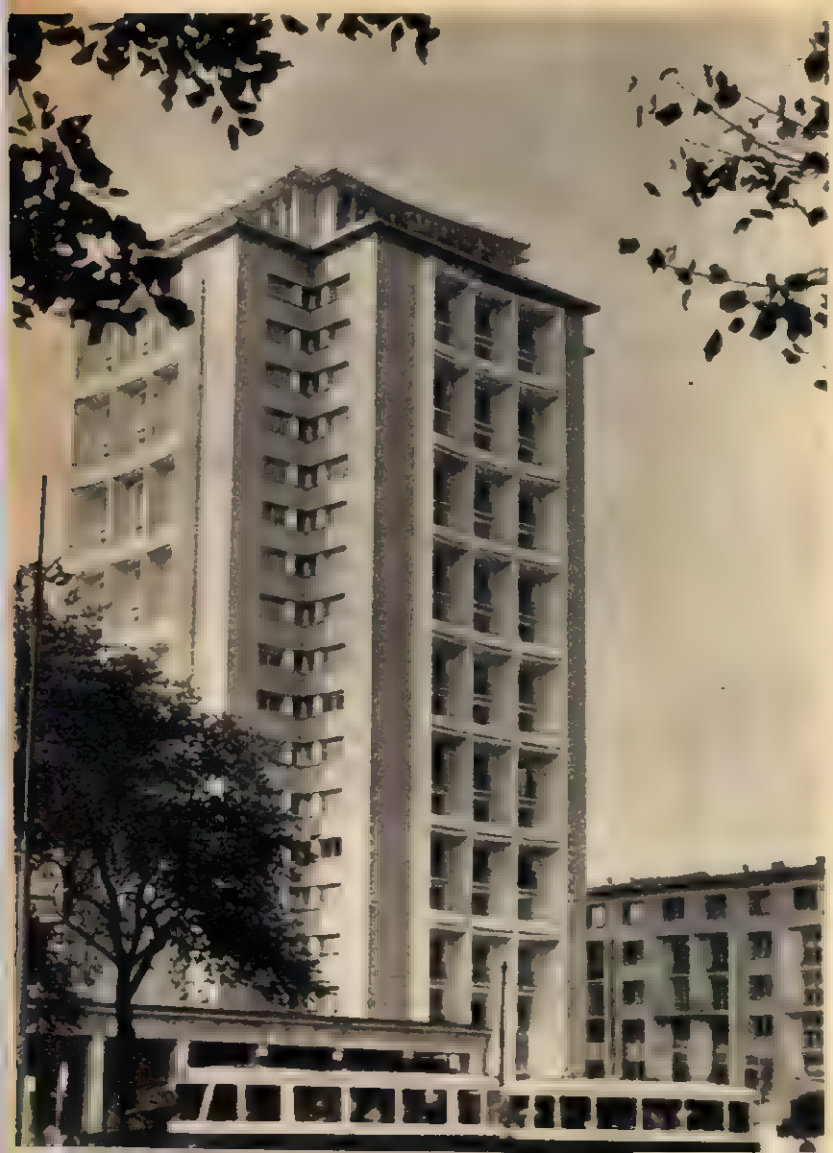

TRAMVAIUL

„I l cunosc îndeajuns" — nu putem spune niciodată despre Bucureşti. O istorie a lui de azi, cea pe care harnicii săi locuitori o scriu în fiecare oră, cu beton, sticlă, metal, mase plastice şi flori, ne învaţă că avem o Capitală ce trebuie citită şi ascultată; aşa cum — pentru a cîta oară? — îl citim pe Eminescu, îl ascultăm pe Beethoven, pentru a descoperi noi frumuseţi.

Să-l mai cunoaştem, deci, o dată şi încă o dată! Îndrăznim să ne adresăm oricui, nu numai celui aflat în trecere prin Bucureşti, ci şi dumitale, vecine de apartament, bucureştean get-beget!

... Am pornit, într-o dimineaţă a acestui început de toamnă, să revedem drumul cuprins între cartierele Floreasca şi Griviţa Roşie, aşa cum arată el astăzi, de-a lungul circuitului descris de şase tramvaie. Aşadar, să-l mai cunoaştem o dată acum, la începutul acestei toamne, căci, neîndoielnic, înainte de a cădea prima zăpadă, despre aceleaşi străzi, străbătute cu aceleaşi tramvaie, se va scrie altceva...

★

Capătul tramvaiului 5. Floreasca. Poate e o simplă coincidenţă faptul că într-un cartier ale cărui străzi — Bach, Mo Ceaikovski — amintesc st tor de concerte de vioară l major, o călătorie să înc însoţită de muzică. Poate. tinerii care ieşeau pe poarta fabrici cîntau cu prea multă r ranţă, pentru a nu ne stre convingerea că fac acest l mereu şi mereu.

Înainte de a părăsi cartier zărim vecinii, mutaţi peste n te: blocurile noi de pe str. B Antonache. Le lipsesc deoc dată florile, atît de multe balcoanele de peste drum, cărămida aparentă înviore construcţiile.

Pentru prima dată ni se că tramvaiul — 26 — merge tuşi prea repede; n-avem t să admirăm pe îndelete, ce am trecut de Parcul spo Dinamo, uriaşa floare de al cu petale din sticlă şi cera cristalizată, ce se cheamă „ cul de stat". Peste fosta gr a Tonolei se înalţă de fapt simplă cupolă cu o deschi de 60 metri, nu un simplu a teatru cu 2.350 locuri, ci o de creaţie pentru oamenii c lui, saltimbancii de odinio astăzi artişti respectaţi.

După trei intersecţii, cofra roşul cărămizilor şi alba deschis al blocurilor de cu finisate ne însoţesc pe cî sute de metri: „Şantierul de inţe Mihai Bravu". Sînt ci grupuri de blocuri care, ca tea altele, deşi construite

Blocul-turn de pe Splai s-a încadrat în noul peisaj bucureştean.

Giulești... Aici s-a ridicat, sub ochii noștri, un adevărat oraș nou.

MERGE PREA REPEDE

proiecte-tip, demonstrează că marea simplitate a noii arhitecturi bucureștene se împacă de minune cu infinita diversitate a frumuseții. Iată, bunăoară, clădirile acestea cu opt etaje, dispuse în zigzag, pentru a nu-și răpi una alteia lumina și — după o stație — altele, ceva mai scunde; bănuim că vor fi deosebit de vesele, judecînd după interesantul joc de linii ce-l realizează balconașele.

...O schimbare de tramvai (26 cu 23), șiruri de case hibride, cu un acoperiș baroc lîngă o fațadă clasică — noi construcții n-au început, încă — și lăsăm în urmă calea Călărașilor.

Piața Unirii se desfășoară în toată lărgimea ei, călcată de atîtea tramvaie. O știm situată în apropierea centrului geografic al orașului — Piața 1848 — și sîntem nerăbdători să o vedem un adevărat centru urbanistic. Nu vom aștepta prea mult. Magistrala nord-sud, ce o va lega de Piața Victoriei, își anunță din toate părțile o intrare solemnă. Dacă mergem numai cîteva stații cu tramvaiul 12 pe calea Șerban Vodă, la capătul bulevardului Mărășești, zărim noile construcții de 7 etaje — crîmpeie din ceea ce va fi mîine Magistrala — un imens bulevard care, măturînd resturile haosului arhitectonic din centru, va împinge frumosul și confortul pînă hăt departe, către șoseaua Giurgiului.

Piața de flori — alt crîmpei.

La întoarcere, tramvaiul ne poartă pe lîngă bogăția de fructe

Blocurile în zigzag de pe șoseaua Mihai Bravu.

Calea Griviței își croiește... cale nouă.

în șiruri de blocuri ridicate în jurul fostei gropi de gunoaie a Giuleștiului. În pămîntul ei proaspăt se plantează primele tufe de *casa indica*. Încă de pe acum, peste intrările maiestuoase, cu bolți ondulate, ce leagă noile străzi, privirea se pierde într-o mare de culori pastelate. Ne imaginăm astfel tot cartierul, pînă dincolo de Institutul Pasteur, iar apoi întinzînd mîna Griviței. Acesta va fi Giuleștiul! Peste Podul Grand, distincția și armonia pășesc în ritm rapid, instalîndu-se pentru totdeauna în mijlocul marii familii a muncitorilor ceferiști, în noua lor viață.

...Cine vrea să știe în ce chip se naște o magistrală, să studieze calea Griviței, drumul caselor sordide și al noroaielor de altădată, frumoasa Griviță de azi. Chiar și o simplă plimbare cu tramvaiul 6 poate fi o lecție în acest sens.

În vecinătatea gării, locatarii blocurilor se și consideră „vechi".

Peste drum de Uzinele Grivița Roșie-București, acolo unde în 1933 au căzut sfîrtecați atîția griviței, cenușiul prefabricatelor tinde să îmbrace lumina culorilor. În spatele acestora, în locurile cel mai adînc mușcate de bombele celui de-al doilea război mondial, buldozerele au apărut nu demult.

Iar mai departe, în axul de perspectivă al bulevardului 1 Mai, trecătorii privesc alungarea cofrajelor de pe blocul de 12 etaje întocmai cum ar asista la dezvelirea unei statui: cu solemnitate și mîndrie.

Cu aceeași mîndrie își privesc locuințele și locatarii Pajurei, microraionul de dincolo de Podul Constanța. Aici, neostenita fantezie a arhitecților noștri a pus alături de roșiaticul țiglei de pe acoperișuri, albul sticlei mate a balcoanelor și albastrul blînd al peretilor.

Floreasca. Fiecare balcon — o grădină suspendată.

și legume a acestei toamne; la numai cîțiva pași, impunătoarea construcție în stilul renașterii franceze a Tribunalului Capitalei, precum și începutul căii Victoriei ne vorbesc încă o dată despre croiala întîmplătoare pe care i-au dat-o Bucureștiului vechii stăpîni: hale și piețe în apropierea unor mari instituții, străzi sinuoase ce se voiau principale.

Blocul-turn de pe Splai ne îndreaptă gîndul în altă parte. Acum 31 de ani, cea mai înaltă clădire din București era Foișorul de foc. Acum 15 ani — Palatul telefoanelor. Ieri — Casa Scînteii. Azi — un bloc de locuințe ce-și susține cu vigoare cele 18 etaje deasupra gladiolelor și garoafelor; să aplaudăm ideea de a face din parterul celei mai înalte clădiri din Capitală o vastă florărie — un gingaș omagiu realizatorilor splendidei geometrii a uriașului de pe Splai.

...Din tramvaiul 11 privim Dîmbovița cea cîntată de poeți și ne simțim îndemnați deopotrivă la visare și calcul.

Cînd grupul de tineri — desigur candidații la studenție — din fața Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" vor părăsi facultatea, poate că Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" își va fi schimbat și el înfățișarea. Splaiul trebuie să fie prin excelență un loc al tinereții, așa cum este astăzi cartierul Copou pentru Iași. Să ne gîndim numai la sutele de studenți ori viitori studenți ai facultăților de pe stînga cheiului — Chimie și Biologie — ce-l străbat zilnic. Pentru ei, ca și pentru colegii lor de la Filozofie și Științe juridice, a fost terminat în iarna trecută, în cinstea celei de-a 13-a aniversări a republicii, complexul social studențesc „6 Martie". Coloanele-i zvelte se armonizează cu trăsăturile clasice ale partenerilor din dreapta și stînga — Teatrul de Operă și Balet și Facultatea de științe juridice.

...Parcurile ce întovărășesc drumul pînă la Podul Cotroceni ne aduc în minte o cifră: avem de peste trei ori mai multe spații verzi decît în 1944; betonul n-a furat copacilor și florilor nici un centimetru. Din contră: aproape toate noile construcții sînt înzestrate cu covoare de verdeață. Urbanismul nostru socialist a dăruit fiecărui locuitor al Capitalei 5 metri pătrați de grădină; în fața acestei cifre, multe capitale ale lumii își înclină fruntea lor de beton și fier.

...Tramvaiul 11 ne duce către Giulești. Dincolo de Teatrul Muncitoresc C.F.R. și de stadion, începînd de pe la strada Ulmului, se plămădește un adevărat oraș nou. Îl ghicim, deocamdată

În fața acestei fericite împreunări, poate că înșiși coloriștii renașterii n-ar fi rezistat imboldului de a părăsi — fie și pentru cîteva ore — portretul, în favoarea tabloului citadin.

Și e bine să nu uităm: „Între străzi, mîine va fi spațiu verde". Sînt cuvintele unui călător din tramvai. E mîndru că poate spune asta cu certitudine; e și mai mîndru că poate spune: „Ca mîine microraionul nostru va răzbi pînă departe, în spatele Casei Scînteii".

Într-adevăr, un „inel" — cum spun arhitecții — va uni cartierul cu combinatul poligrafic. Unul dintre multele inele ce vor încinge Bucureștiul. Fără ele nu ne vom mai putea imagina Capitala, așa cum nu ne putem închipui țara fără arcul Carpaților.

★

La începutul acestui secol, un oaspete francez mai curios din fire, Deschanel, a vrut să cunoască Bucureștiul cu mahalalele sale. L-a numit apoi „un mic Paris în mijlocul unui mare sat". Protipendada noastră a fost atît de măgulită de prima parte a comparației, încît a uitat-o pe a doua. De aceea, aproape o jumătate de veac s-a vorbit prin cafenele de „micul Paris".

Acum cîteva săptămîni, un alt oaspete din Franța, avocatul parizian Lalère, a fost invitat să se plimbe prin cartierele Floreasca, 23 August, Griviția. Mărturisea că totul i s-a părut pur și simplu minunat și că nu găsește termeni de comparație pentru București.

Noi ne bucurăm, firește, auzind asemenea aprecieri. Și cu atît mai mult, cu cît ele corespund întru totul realității. Măreței realități ale zilelor noastre.

Magda MIHĂILESCU
Fotografii de Traian PROSAN

Un crîmpei din Magistrala nord-sud, în dreptul străzii Lînăriei.

Şanhaiul

Cîndva, cu secole în urmă, Şanhaiul nu era decît un mic sat de pescari. An de an, fostul sat pescăresc de pe malul Mării Chinei de răsărit s-a dezvoltat necontenit, ajungînd azi cel mai mare oraş al Chinei populare şi unul din cele mai mari oraşe şi porturi ale lumii.

Exploatarea imperialistă a lăsat urme adînci la Şanhai. Cu scurgerea anilor, locul pitoreştilor şampane şi jonci, care brăzdau cu miile apele mării, a fost luat de vasele de război sub pavilion american, francez, englez sau japonez, ale căror stăpîni îşi impuneau „civilizaţia" — adică „dreptul" de a exploata — cu ajutorul tunurilor.

Decenii de-a rîndul Şanhaiul a fost un adevărat „Eldorado" al colonialiştilor. Aşazisele concesiuni internaţionale aparţinînd exploatatorilor străini oploşiţi în China contrastau prin luxul lor desfrînat cu cocioabele mizere din cartierele locuite de sărăcime.

În acelaşi timp, Şanhaiul avea tristă faimă de oraş al lumii interlope în care mişunau gangsteri, escroci, traficanţi de opiu, prostituate, aventurieri veniţi aici din toată lumea.

Nu o dată oamenii muncii din Şanhai s-au ridicat împotriva asupririi coloniale şi a propr.ilor capitalişti. Mai sînt vii în memorie marile greve şi mişcări muncitoreşti din 1927, în care zecile de mii de „kuli" din Şanhai au înfruntat cu piepturile goale rafalele de mitralieră ale ciankaişiştilor.

Victoria armatei populare chineze de eliberare asupra duşmanului şi proclamarea, la 1 octombrie 1949, a Republicii Populare Chineze au deşteptat şi Şanhaiul la o nouă viaţă. Partidul Comunist, conducătorul revoluţiei poporului chinez, partid al cărui prim congres a avut loc chiar în Şanhai, în anul 1921, a chemat clasa muncitoare chineză la luptă pentru refacerea economiei naţionale, pentru transformarea socialistă a ţării.

În cei 12 ani care au trecut de la instaurarea puterii populare, Şanhaiul a trecut prin transformări radicale în toate privinţele. În port, se desfăşoară o intensă activitate, vădind ritmul crescînd al schimburilor comerciale ale R.P. Chineze cu nenumărate ţări ale lumii.

Industria marelui oraş s-a dezvoltat de asemenea foarte mult din 1949 încoace. Astăzi în Şanhai se numără nu mai puţin de 6.000 întreprinderi industriale mari şi mici cu peste 1.200.000 de muncitori. Oţelarii din Şanhai au dat numai în ultimele zece luni ale anului trecut 109 sorturi de noi laminate, dintre care 97,9 la sută de calitate superioară. Muncitorii fabricii de tractoare au produs un nou tip de tractor universal, de 16 C.P. Din cele peste 8 milioane de ceasornice fabricate în R.P. Chineză în 1960, Şanhaiul a produs o parte însemnată, în 69 de tipuri şi modele.

Viaţa culturală a oraşului devine tot mai intensă. Sutele de mii de studenţi şi elevi au la dispoziţie 23 institute de învăţămînt superior, 117 şcoli medii tehnice şi pedagogice, 417 şcoli medii de cultură generală, 5.942 şcoli elementare şi altele. Pe linia culturalizării maselor de oameni ai muncii desfăşoară o rodnică activitate 57 colective artistice, 48 cinematografe, 5 studiouri cinematografice etc.

A luat amploare şi campania construcţiei de locuinţe. S-au construit apartamente pentru 800.000 de oameni. Unul din cele mai noi cartiere de locuinţe ale Şanhaiului este Cianmiao, ridicat în suburbia de nord a oraşului — cartierul industrial Usun. 1.800 de muncitori s-au şi mutat în cele 18 blocuri cu cîte patru-cinci etaje, construite aici.

Poporul chinez este conştient că succesele obţinute în construcţia socialistă sînt indisolubil legate de avantajele relaţiilor de colaborare şi întrajutorare tovărăşească din cadrul lagărului socialist şi în primul rînd de ajutorul dezinteresat pe care Uniunea Sovietică îl acordă, în spiritul internaţionalismului, R.P. Chineze.

Şi oamenii muncii din Şanhai simt căldura prieteniei şi ajutorului frăţesc sovietic. Inginerul şef al şantierelor navale din Şanhai, Van Iun-bin, ca şi montorul U Sian-kan, Erou al Muncii, sînt doar doi dintre tehnicienii care au învăţat la şantierele navale din Leningrad arta construirii vaselor de mare tonaj.

Un ajutor deosebit de preţios pentru munca de încărcare şi descărcare a vaselor în portul Şanhai îl constituie — printre altele — macaralele de 10 tone trimise de Uniunea Sovietică. E Tin-fu, unul dintre zecile de mecanici care mînuiesc grelele maşini de ridicat, a ţinut

azi

— La a 12-a aniversare a proclamării R. P. Chineze —

să-şi exprime părerea despre calitatea macaralelor: „Am primit noile macarale şi mulţumim din inimă muncitorilor sovietici. Maşinile demonstrează o tehnică minunată, puternică şi simplă".

Cei peste 10 milioane de locuitori ai Şanhaiului sînt mîndri de marele lor oraş şi se străduiesc să-l facă mai frumos, mai înfloritor. Ei participă din plin la eforturile întregului popor pentru China socialistă.

E. TROTUŞANU

① Vedere panoramică a Şanhaiului.

② Noile blocuri din cartierul Cen lu îşi primesc locatorii — muncitori ai fabricii de aparataj pentru căile ferate.

③ Sala de lectură a unui club muncitoresc din Şanhai.

④ Într-unul din parcurile oraşului.

⑤ La turnătoria de oţel nr. 1 a Uzinelor siderurgice din Şanhai.

Stînga: ce fel de vin o fi băut stăpînul acestui vas? De Samos, de Cipru sau din viţă dobrogeană? Micuţul Bachus de la gura cănii era desigur un stimulent pentru degustarea unui vin bun! Acum maistrul Constantin Carpuz, restaurator de antichităţi al muzeului din Constanţa, recondiţionează vasul pentru a vi-l prezenta exact aşa cum a fost acum aproape 2.000 de ani. *Dreapta:* aceasta-i mormîntul în care s-au găsit vasul cu miniatura din bronz a lui Bachus, candelabrul antic şi alte obiecte de preţ. Fotografia prezintă şi pe cîţiva dintre cercetătorii institutului de arheologie, veniţi de pe şantierul arheologic de la Istria pentru a cunoaşte descoperirile de la Callatis.

Din vechiul Callatis

În atelierul de restaurări arheologice al muzeului din Constanţa se află de cîteva săptămîni un vas antic de pe minerul căruia un rubicond Bachus miniatural priveşte zîmbitor către cei din jur. Artistul care a realizat piesa din bronz şi cu incrustaţii din argint şi l-a imaginat pe Bachus dichisit cu ciorchini de struguri, cu frunze de viţă, cu o coroniţă adecvată — aşa cum îi stă bine unui zeu al vinului. Vasul a fost găsit — împreună cu alte urme ale antichităţii — într-un mormînt de incineraţie descoperit la Mangalia în vara aceasta, cu prilejul săpăturilor arheologice efectuate de Institutul de arheologie al Academiei R.P.R. pe locurile unde a existat cîndva străvechea cetate Callatis.

DUPĂ FIECARE BULDOZER, UN ARHEOLOG

Este al treilea an la rînd, de cînd tînărul arheolog Constantin Preda conduce la Mangalia cercetările arheologice, iar săpăturile pentru construcţiile ce se înalţă azi aici i-au prilejuit noi şi interesante descoperiri. Mai ales că străvechiul Callatis, întemeiat acum vreo 2.500 de ani de către grecii dorieni veniţi din Heraclea Pontica, n-a ieşit în totul la lumină. De aceea, după fiecare buldozer care sapă pentru noile construcţii sau acolo unde cazmalele lovesc pămîntul, stă de veghe şi arheologul.

Cîteva lovituri de tîrnăcop trase de cîţiva muncitori într-o movilă de pe tarlaua gospodăriei colective din Mangalia, pe locul unde urma să se ridice o construcţie, au nimerit un vechi mormînt acoperit cu capacul unui sarcofag. Un mormînt care a scăpat nedeschis şi nejefuit din antichitate şi pînă azi, deşi în el se aflau numeroase monede şi destule obiecte de preţ care să-i ispitească pe tîlhari. Este vorba de un mormînt de incineraţie de la începutul erei noastre. Focul, care a pîrjolit în groapă resturile umane ale răposatului într-una din zilele secolului al II-lea al erei noastre, a fost totuşi îngăduitor cu obiectele alăturate. Flăcările n-au distrus vasul de bronz purtînd statueta lui Bachus de care am vorbit mai sus şi nici altele, printre care şi un candelabru de bronz, înalt de aproape un metru şi decorat cu două capete de femei turnate din acelaşi material.

BIJUTERIILE FRUMOASELOR DE ACUM 23 DE VEACURI

Lucrînd la nivelarea terenului unui viitor şantier de construcţii, un buldozer s-a împiedicat într-o piatră de mormînt. Astfel s-a descoperit dintr-o dată, în partea de sud a Mangaliei, un adevărat complex funerar: cinci morminte perfect conservate în cei 2.200-2.300 de ani care au trecut peste ele. Toate lucrate din lespezi de piatră şi avînd ca inventar podoabe antice destul de preţioase: mici coliere de aur, figurine, cercei şi inele de aur — conţinutul mormintelor păstrîndu-se destul de bine alături de resturile umane ale celor care le-au folosit cîndva.

CINE SE „ODIHNEŞTE" AICI?

Şi acum revelaţia săpăturilor de la Callatis: în inima unui tumul, pe teritoriul aflat dincolo de zidurile vechii cetăţi, arheologii au aflat un monument antic cu caracter funerar — construcţie de mari proporţii ridicată din blocuri masive de calcar de Dobrogea şi păstrată destul de bine faţă de cei 2.300 de ani care s-au scurs. Construcţia a fost descoperită de nişte muncitori, cu prilejul unor săpături care aveau ca scop folosirea pămîntului din movilă la lucrări de taluzare. Sub grămada uriaşă de pămînt şi de nisip care, în cursul mileniilor, a acoperit construcţia, arheologii au găsit o cameră funerară destul de spaţioasă şi un culoar (dromos) lung de 5 metri, care făcea legătura cu exteriorul. Alte ziduri şi scări urcă pe deasupra monumentului. Complexul funerar adăpostea două morminte alăturate. Scheletele din ele au fost găsite... deranjate. Fiind vorba de o construcţie funerară fastuoasă din epoca elenistică a Callatisului, probabil că a aparţinut familiei vreunui om de vază, un pontif sau, cum s-ar crede, un şef de trib local, grecizat. Construcţia este atît de mare, încît la scoaterea ei la lumină au lucrat zece oameni timp de trei săptămîni, înălţîndu-se cu acest prilej sute de metri cubi de pămînt şi de nisip.

★

Toate obiectele descoperite recent la Mangalia au fost predate spre conservare Muzeului regional din Constanţa. După restaurare, ele vor fi expuse în vitrinele secţiei de antichităţi ale aceluiaşi muzeu. Iar în ceea ce priveşte săpăturile de la Callatis, ele vor continua în anul viitor.

F. URSEANU

Fotografiile autorului

O POVESTIRE MISTICO-FANTASTICĂ

TAXIUL DE LA MIEZUL NOPȚII

de M. DOMANSKI
(R.P. Polonă)

Mulțumesc pentru ospitalitate.

Cu aceste cuvinte mi-am luat rămas bun de la prieteni, gîndindu-mă cît de mult am de mers pînă acasă.

Trebuia să străbat trei kilometri, noaptea, prin ploaie. Ultimul troleibuz plecase la unsprezece, uneori se nimerea însă cîte o mașină pe drum. Dar puteai pune vreun temei pe o asemenea ocazie după miezul nopții?

„Nu-i nimic de făcut — mă consolam eu. Trebuie să bat drumul cu picioarele. O plimbare nu strică niciodată".

Șoseaua era asfaltată, mărginită de pomi. La stînga se afla un lac, la dreapta, un cimitir înconjurat de un zid scund de piatră. Altceva, nimic — o pustietate deplină: nici o căsuță, nici o luminiță, nici un suflet de om. Dar, deodată, ceva ca o umbră își făcu apariția pe șosea. Se pare că era o mașină. Ce mai minunăție! La început am avut impresia că mașina e încă departe, apoi am văzut-o la vreo cincisprezece metri de mine, numai că mergea foarte încet și cu farurile aproape stinse.

Mașina s-a apropiat și a oprit. Am pipăit prin beznă mînerul portierei din spate, am intrat înăuntru și am spus:

— Vă mulțumesc foarte mult. Mi-e suficient dacă ajung pînă la primele case de la marginea orașului. Eh, ce vreme păcătoasă, nu-i așa?

Șoferul probabil nu m-a auzit; ploaia răpăia cu putere pe caroserie. Era o caroserie înaltă, cu acoperiș de piele, și avea o mică ferăstruică în spate, ca la „Fiat"-urile sau „Oppel"-urile model 1929.

M-am așezat mai comod și am început să aștept. Mașina nu se urnea! Mi-am închipuit că din cauza mea nu a pornit încă și am spus din nou:

— Vă mulțumesc foarte mult, m-am așezat.

Nici de data aceasta nu mi s-a răspuns. De urnit din loc, nici pomeneală. De-abia peste cîtva timp automobilul se puse în mișcare, încet-încet și atît de lin de parcă n-ar fi înaintat pe șosea, ci ar fi plutit prin întuneric și prin ceața ce se ridica din lac. Nu se auzea nimic, în afara zgomotului produs de ploaie. În jurul automobilului, o beznă de nepătruns; doar în partea din față a cabinei se zăreau beculețele violete de la tabloul de comandă și reflexul abia vizibil al farurilor.

— Lămuriți-mă și pe mine, vă rog — spusei eu — ce minune se întîmplă cu motorul dumneavoastră? Nu lucrează și totuși mergem...

N-am apucat să termin bine că mă trecură sudorile: în mașină nu era nimeni în afară de mine. Beculețele violete luminau locul de la volan — gol...

Nu sînt laș, dar aici nu mai putea fi vorba de curaj. Am vrut să sar din această mașină blestemată, însă portiera nu se deschidea. Iar mașina continua să meargă înainte, tot înainte, pe marginea șoselei, prin ploaie și negură. În sfîrșit, mașina se opri la o răscruce: un drum ducea spre oraș, celălalt — spre cimitir. Ploaia se liniștise. La cîțiva metri am văzut porțile cimitirului, deschise. Acolo se zăreau, albite de vremi, monumente și cruci, dintre care una își întindea brațele spre mine.

Se spune că în asemenea clipe omului i se perindă prin fața ochilor întreaga sa viață. Eu nu aveam însă răgazul pentru așa ceva, deoarece cu toate simțurile mă contopisem cu mașina în care mă aflam, pîndind prin geamul ei cea mai mică picătură de ploaie, cea mai mică mișcare. Se va îndrepta oare spre poarta cimitirului? Intră acolo cu mine sau nu? Și dacă intră...

Automobilul în timpul acesta stătea nemișcat, cu botul îndreptat spre cimitir. Aveam impresia că stă la îndoială, că-mi dă timp să mă gîndesc, că așteaptă ceva de la mine... Dar ce trebuia să fac? Să-mi încheie socotelile cu conștiința mea? Să închin rugăciuni pentru sufletele păcătoase ale șoferilor morți?

Deodată din beznă apăru o mînă vînjoasă, acoperită cu păr, care apucă volanul și îl întoarse spre stînga. Apariția acestei mîini ar fi putut ucide pe loc un om. Dar ea a însemnat salvarea, mîntuirea, căci drumul din stînga ducea spre oraș. Mașina o porni din nou.

După aceea apăru periferia orașului — lumini, clădiri, oameni. Am ales un moment, mi-am adunat toate forțele și am sărit afară. De data asta portiera se deschisese.

Încă doi pași și iată-mă în fața ușii unei case oarecare. Răsuflai ușurat și privii spre stradă. Mașina dispăruse, iar în jur lumea arăta cu totul normal. Peste drum mai lumina încă firma birtului „Plutașul". Așadar, ce a fost cu mine? Ce s-a întîmplat? Un vis? Duhuri? Halucinații?

Mi-am aprins o țigară, reflectînd la toate acestea, cînd de după colț se ivi un om într-un costum de culoare închisă. Omul era ud leoarcă și părea groaznic de obosit.

— Scuzați-mă — zise el — aveți un foc?

I-am dat chibriturile, dar el nu-și putu aprinde țigara.

— Mi s-au udat țigările — adăugă el. Nu mi-ați putea da o țigară?

— Cu plăcere.

El luă țigara și, considerîndu-se obligat să-mi dea unele explicații, spuse supărat:

— Am avut o pană de motor, dracu' s-o ia! Am fost nevoit să împing mașina tocmai de la orășelul muncitoresc și pînă la Vijkov. Și-i atît de grea, că era să-mi rupă și mîinile, și picioarele...

Un minut am stat în poartă, fumînd în tăcere, apoi l-am invitat la bufetul de peste drum.

— De ce? — se miră el.

— Așa — răspunsei eu. Fără nici un motiv. Am o simpatie deosebită pentru șoferi.

In romînește de
Dan LĂZĂRESCU

Ilustrație de Albin STĂNESCU

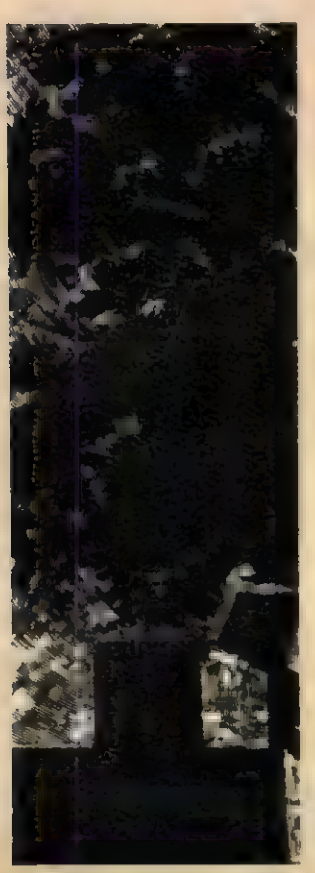

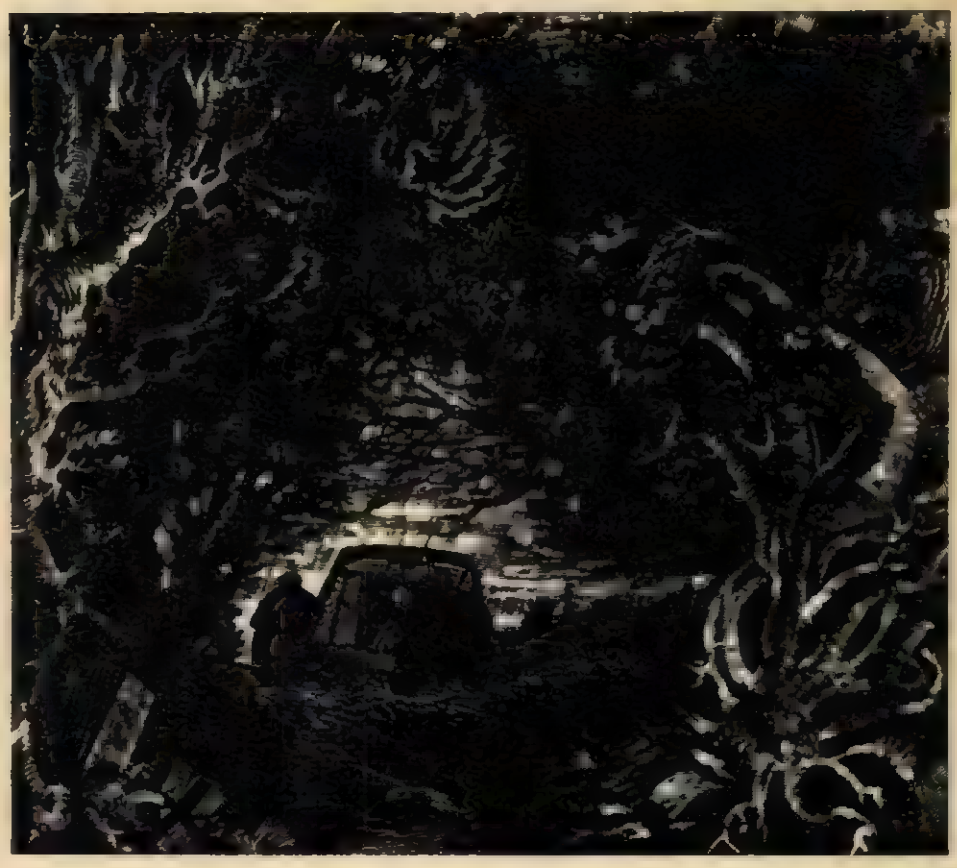

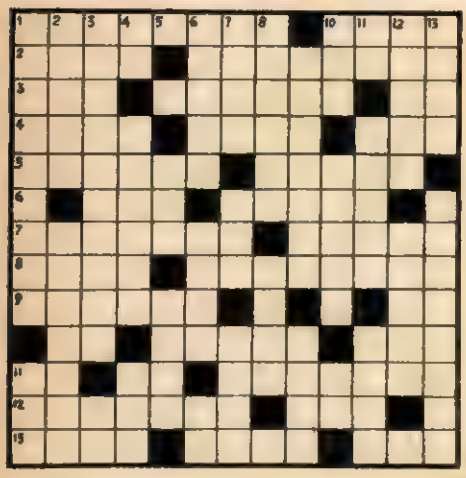

Rapsodia muncii

ORIZONTAL: 1) Scriitor romîn, autorul romanului „Oțel și pîine" — Personaj din romanul „Așa s-a călit oțelul" de N. Ostrovski. 2) „Atelierul artistului" este unul din tablourile acestui pictor clasic romîn — Muncitori din metalurgie care efectuează operații de ajustare a pieselor metalice. 3) Ramură — Muncitori calificați care lucrează în subteran — Fiecare vine însoțit de un nou plan de muncă. 4) A sufla lin — Sport național — Soția meșterului Manole. 5) Tehnician care asamblează diferite părți ale unor obiecte sau aparate — A copia. 6) Stabilește timpul de muncă (sing.) — Muncitori la calea ferată. 7) Pieptănatul lînii — A cresta un carton sau o mucava spre a le putea îndoi ușor. 8) Păstor mitologic — Muncitor care conduce o mașină sau supraveghează funcționarea ei. 9) Centru muncitoresc în Banat — Chiulitură. 10) Locotenență! — A înțesni — A cunoaște. 11) Poezi — Pomadă — Premiat pentru merite remarcabile în munca științifică, literară, artistică etc. 12) Tehnicieni care coordonează activitatea unor ateliere sau secții în fabrici și uzine — Crustaceu. 13) Măiestrie — Fontă — Metal prețios.

VERTICAL: 1) Muncitor care face cărămizi — Interjecție. 2) Autorul nuvelei „Prima și de grevă" — Loc de muncă într-o uzină. 3) Muncitor calificat care lucrează la laminare — Tăceve! 4) În frunțea numerelor — Ispitiți — La războiul de țesut. 5) Onomatopee lacustră — Cele trei schimburi într-o zi de muncă. 6) Laptele cucului — Păsune — În artă! 7) Le vindecă medicul — Indispensabilă croitorului — Pasăre din familia sevililor. 8) Tînăr care învață o meserie lucrînd sub îndrumarea unui meșter — Locul de muncă al grădinarului în timpul iernii. 9) Meșteri care lucrează obiecte de aramă — A sufla cu aur. 10) Tic — Personaj feminin din piesa „Punțea de foc" de Boris Romașov — Soare... apus! 11) În vuiete! — Nici mai mulți, nici mai puțini — A tipsi de apă o baltă. 12)...și încă un verb cu același înțeles — Ușă mică. 13) Personaj feminin din romanul „Atelierul de foc" de Boris Polevoi — Muncitor specialist în nituire.

Dezlegarea jocului „TIMP..." apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Trecător — A. 2) Iatac — Diac. 3) Miez — Pinel. 4) Parapon — Ru. 5) I — N — Iniția. 6) Nb — Bc — Oral. 7) Arătura — Ni. 8) Iureș — Ra — T. 9) Ni — G — Varna. 10) Tabără — Sel. 11) Eternitate.

E bine să știm!

Povestea unor cuvinte

Cuvintele își au, toate, povestea lor. Aproape fiecare cuvînt, prin schimbările suferite de-a lungul timpului, ne dă informații prețioase despre vremuri foarte vechi. Istoria vocabularului luminează adesea fapte din istoria societății.

Iată cîteva exemple luate din cuvintele referitoare la scriere. Mai întîi, chiar verbul *a scrie*. E un cuvînt milenar — latinii spuneau *scribere* (scriere) și *scriptus* (scris). Cuvîntul acesta a însemnat la început „a zgîria", „a scrijeli". Asta pentru că romanii scriau în piatră, zgîriind-o, sau pe tăbliță acoperite cu ceară în care literele erau săpate cu un bețișor ascuțit la vîrf. În Orient se scria pe foi de papirus, numit în grecește *hartes*, de unde cuvîntul nostru *hîrtie*.

Sau să luăm cuvîntul *caiet;* el se trage din franțuzescul *cahier*, care provine la rîndul său din latinescul *quadernus* (foaie împăturită în patru). Sensul cuvîntului latin s-a uitat de mult, așa că astăzi spunem tot caiet, chiar dacă are o sută de foi și nu numai patru!

Dacă romanii zgîriau piatra sau tăblițele ceruite, grecii, în perioada cînd au influențat limba noastră, scriau mult pană de gîscă în călimară. *Penița* noastră de astăzi e de metal, dar sensul cuvîntului a fost la început „pană mică". *Condeiul* are un părinte grec (*condili*), care însemna „pană", dar *condili* se confecționează și din trestie — *calami* pe grecește; de aici cuvîntul *călimară*, adică „vas în care se pune un *calami*".

Noi spunem astăzi: cerneală albastră, cerneală verde, cerneală roșie. Ar părea desigur un nonsens dacă ținem seama că *cerneala* însemna la început, după cuvîntul său de origine slavă, „lichid negru"... Firește însă, nimeni nu ne cere să vorbim astăzi folosind cuvintele cu sensurile lor de acum cîteva secole sau milenii.

Cînd terminăm de scris, ne iscălim. Și cuvîntul acesta are povestea lui. *A iscăli* provine dintr-un cuvînt slavon care însemna „a fi de acord", „a consimți". În documentele noastre vechi se foloseau adesea cuvinte slavone; de pildă, la sfîrșitul contractelor, persoanele care se angajau declarau că sînt de acord cu conținutul actului și de aceea scriau *iskalu*, adică „consimt", și apoi semnau. Pentru că acest cuvînt se scria înainte de semnătură și oamenii au uitat cu timpul limba slavonă, *a iscăli* a devenit sinonim cu *a semna*.

Sorin STATI

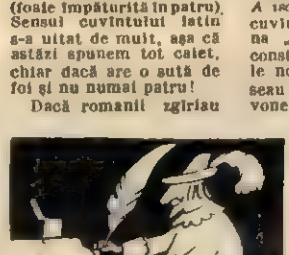

PĂLĂRIE „A LA VALAQUE"

În trecut, filfizonii din București considerau ca o chestiune de onoare să copieze întocmai moda pariziană.

Ei bine, acum 183 de ani s-a întîmplat ca și portul din țara noastră să inspire pe creatorii de modă din Paris.

Jurnalul „Galèries des Modes" din 1778 recomanda elegan-ților de pe malul Senei această pălărie „à la Valaque", copiată după pălăriile pitorești ale țăranilor de pe Bistrița.

CIUDATELE CEASORNICE

Există în India niște construcții imense și ciudate, datînd din timpuri străvechi, a căror destinație n-a fost cunoscută multă vreme. Este vorba de niște trepte de piatră enorme și strîmte, deteriorate de vreme, mărginînd cîte un zid triunghiular de înălțimea unei case cu mai multe etaje. Orientat spre sud, zidul cade perpendicular pe un alt zid, construit în semicerc, asemănător unui pod de piatră răsturnat pe care sînt înșirate numeroase crestături. Întreg acest complex de construcții nu reprezintă altceva decît — așa cum s-a stabilit de curînd — un enorm ceasornic solar, folosit în timpuri foarte vechi.

Umbra zidului triunghiular care se mișca o dată cu deplasarea soarelui forma arătătorul, iar „podul" răsturnat cu crestături servea drept cadran. Viteza de deplasare a umbrei pe cadranul acestui original ceasornic era de patru metri pe oră.

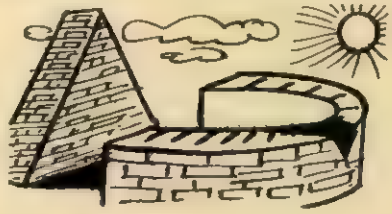

Tot în India se folosea pe vremuri, drept ceasornic portativ, un toiag tăiat în opt fețe, pe care erau săpate liniuțe. Fiecare liniuță a toiagului — corespunzătoare unei anumite perioade a anului — avea în partea superioară o deschizătură în care era vîrît un bețișor. Umbra acestuia, căzînd pe fața toiagului, se oprea în dreptul unei liniuțe reprezentînd cuvenita oră.

Mai există ceasornice portative alcătuite în formă de inel sau de brățară, care se purtau pe deget sau la mînă. Pe partea interioară a inelului sau a brățării, raza de soare, pătrunsă printr-un orificiu, indică orele însemnate cu niște liniuțe. Și la întocmirea acestor ceasornice se ținea seama de poziția soarelui în anumite anotimpuri.

CITITORI CĂTRE CITITORI

Surorile Ana și Saby Floș, eleve în cl. a XI-a și respectiv a IX-a, Sînnicolaul Mare, str. S. Bărnuțiu nr. 53, reg. Banat, doresc să corespondeze cu tineri și tinere și să facă schimb de cărți poștale ilustrate și fotografii ale artiștilor de cinema.

Iconaru Hella, elevă cl. a XI-a, Brăila, str. Sebastian nr. 20, dorește să corespondeze pe teme de literatură și să facă schimb de ilustrate.

Butic Ion, Bocșa Română, U.C.M.M.A., regiunea Banat, dorește să facă schimb de ilustrate și fotografii ale artiștilor de cinema.

Bacria Ileana, elevă cl. a X-a B., Școala medie nr. 3, Pitești, dorește să corespondeze cu colegi și colege din toată țara.

Virtopeanu Mioara, anul II, Școala tehnică poligrafie, str. Mihail Eminescu nr. 45, raion Gr. Roșie, București, dorește să facă schimb de ilustrate și să corespondeze cu tineri și tinere.

Doresc să fac schimb de ilustrate, fotografii ale artiștilor și să corespondeze pe teme de literatură, școală și altele, următorii elevi din Balș.

Săndulescu Camelia și Săndulescu Tanți, str. D. Gherea nr. 85; Cruceru Eufrosina, str. 23 August nr. 56; Pietraru Esamanga, str. P. Șapcă nr. 34; Gagiu Doru, str. P. Șapcă nr. 112; Săndulescu Lenuța, str. Ilie Pintilie nr. 22; Ilinca Constanța, str. N. Bălcescu nr. 98.

Zîmbrea Radu, elev, Tr. Măgurele, str. 1 Mai nr. 6, dorește să corespondeze pe teme de filatelie și în general pe diferite teme și să facă schimb de ilustrate.

Lădaru Nicolaie și Ciubotaru Nițică, elevi cl. a XI-a, Focșani, str. Ana Ipătescu nr. 7, doresc să corespondeze pe diferite teme și să facă schimb de ilustrate.

Educație pentru toate vîrstele

TRICICLETA

Era o frumusețe de tricicletă. Avea șaua roșie, roțile și ghidonul erau albastre. Avea sonerie și far. Iar deasupra roților din spate, unde stăteau adăpostite cu grijă, în casa lor de piele, uneltele păreau că spun: „n-aveți nici o grijă, sîntem aici, nu-i chip de rămas în pană".

După cum se vede, tricicleta nu era o jucărie oarecare, ci însăși desăvîrșirea căreia îi plăcuse să îa înfățișarea unei tricicicte.

Pe tricicletă stătea fetița. Avea cinci ani, rochiță roșie, ochi albaștri și apăsa pedalele cu pantofiorii ei albi. Nu era o fetiță obișnuită, ci însăși întruparea fericirii căreia îi plăcuse să îa înfățișarea unei fetițe cu tricicletă.

Iar pe bancă stătea mătușa. Împungea aerul cu andrelele, număra ochiurile, o privea din cînd în cînd pe fetiță și părea în totul asemănătoare cu celelalte bunici și mătuși din grădină. Fetița se plimba în sus și-n jos cu o viteză amețitoare. Ieșea uneori pe stradă, dar peste o clipă apărea din nou pe alei. Mătușa n-o oprea. Era pare-se o fetiță cuminte, în care se putea avea toată încrederea.

La început copiii s-au uitat cu admirație la tricicletă. Dar cum fiecare copil avea jucăriile lui (nu duc ei lipsă de jucării în această țară și-n aceste locuri), au privit ce-au privit și s-au întors fiecare la ale sale. Rămasă fără spectatori, fetița se cam săturase să tot dea ocoi grădinii. Împingea pedalele cu mai puțin entuziasm. Roțile abia se mișcau. Atunci a apărut în calea ei fetița cu păpușa. Avea tot cinci ani, cea mai frumoasă păpușă din lume și privea cu interes la tricicletă.

Fiecare vîrstă își are înțelepciunea ei. La cinci ani, nici o fetiță care are tricicletă sau o păpușă nu simte nevoia tratativelor. Pe scurt, fără multă vorbă, fetița cu tricicleta a primit păpușa, care, în momentul următor, a devenit obiectul și subiectul unui joc nespus de atrăgător. Iar cealaltă fetiță, încredințată că și-a lăsat păpușa în mîini sigure, s-a urcat pe tricicletă, pregătindu-se pentru călătorii pasionante.

Dar atunci, ca zvîrlită de un resort, a zvîcnit de pe bancă mătușa. Într-o clipă a ajuns lîngă cele două fetițe. Nepoata a fost violent admonestată. Tricicleta era jucăria *ei*, era cumpărată pentru *ea*. O asemenea tricicletă nu poate fi, nu trebuie dată nimănui. Se poate strica. Un copil cuminte trebuie să păstreze pentru el ceea ce este al lui. Păpuși se mai găsesc; chiar și fetița are acasă păpuși la fel de frumoase. Dar o tricicletă ca aceasta!...

Al meu — spunea mătușa — *pentru mine, al ei, pentru ea, al lui, pentru el... fiecare pentru sine.* Astfel, fetița cu păpușa a fost dată jos de pe tricicletă. Fetița cu tricicleta a înapoiat păpușa. Au început să plîngă. Nu mai semănau cu două fetițe înțelepte. Dar nici mătușa nu mai semăna cu toate mătușile. Ea se metamorfozase sub ochii noștri. Acum părea însăși întruchiparea blestematei mentalități a proprietății private, zdrobind mugurul prețios al generozității care înflorise în inimile unor fetițe de cinci ani.

Fără să bănuiască rău ce-l face, ea împiedicase zborul tricicletei spre însoritele ținuturi ale simpatiei omenești, îndreptîndu-i roțile spre tărîmurile cenușii ale egoismului și meschinăriei.

Fără îndoială că școala ce-și va deschide peste doi ani porțile în fața fetiței cu tricicleta va ști să îndrepte cu pricepere ceea ce vor fi stricat alții, căci fetița trăiește într-o lume care-i încurajează elanurile generoase. Dar pentru că este mai ușor să educi decît să reeduci și pentru că primii ani ai copilăriei poartă temeinic pecetea educației primite în familie, m-am gîndit să vă relatez întîmplarea de mai sus.

Sen ALEXANDRU

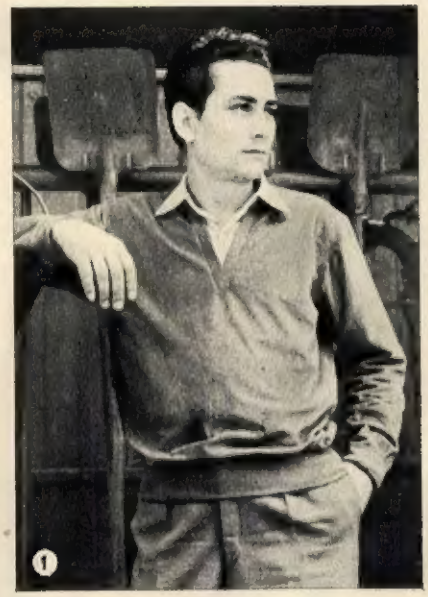

MODA

Pulovere sport

Răspunzînd cerințelor formulate de cumpărători, industria ușoară a luat în studiu și a realizat noi modele de îmbrăcăminte din tricot plușat din fire sintetice, pentru bărbați.

Astfel, pentru sezonul viitor, fabrica „Adesgo" va produce diferite modele de veste și pulovere bărbătești dintr-un tricot plușat de o calitate comparabilă cu cele mai bune produse străine.

Practice, aspectuoase, moderne ca linie, produsele pe care le-am văzut la biroul de creație al fabricii vor avea fără îndoială succes mai ales în rîndurile tineretului sportiv.

Modelele reproduse alăturat ilustrează cele două tendințe principale în moda puloverelor bărbătești. Unul (foto 1), din tricot plușat maron, prezintă clasica răscroială în V. Celălalt e de culoare verde oliv și are răscroiala modernă, dreaptă (foto 2).

COLȚUL COSMETICIENEI

Mierea de albine și utilizarea ei în cosmetică

Proprietățile curative ale mierei sînt cunoscute încă din antichitate. Egiptenii foloseau acum 3500 de ani mierea de albine pentru a vindeca unele boli de piele, iar în vechi hrisoave medicale românești se pomenesc rețete în compoziția cărora intra mierea.

În cosmetica modernă mierea își are locul său bine stabilit, constatîndu-se, în urma unor îndelungate cercetări și experiențe, că ea are efecte foarte bune și directe asupra pielii: o hrănește, îi dă rezistență și suplețe, întîrziind în felul acesta apariția ridurilor. În cosmetica modernă mierea se folosește cel mai mult în compoziția măștilor. Iată cîteva rețete:

1) *Pentru ten uscat:* masca obișnuită dintr-un gălbenuș de ou frecat cu o linguriță de untdelemn și o linguriță de miere o întindem pe față și pe gît și o spălăm după 20 de minute cu ajutorul apei călduțe, clătind apoi cu apă rece.

2) *Pentru ten gras:* vom folosi o mască astringentă dintr-un albuș de ou bătut spumă, căruia i se adaugă două lingurițe de miere și 1½ linguriță de zeamă de lămîie. Masca se păstrează pe față 15-20 de minute și se scoate cu apă călduță.

3) *Pentru ten deshidratat sau vestejit:* frecați un gălbenuș de ou cu o linguriță de smîntînă și 1½ linguriță de miere și păstrați pe obraz acest amestec timp de 20 de minute; spălați apoi obrazul cu apă călduță și clătiți cu multă apă rece.

4) *Pentru a odihni și hrăni pielea,* în special după un guturai sau gripă: bateți un albuș de ou spumă și amestecați-i cu două lingurițe de miere și făină pînă obțineți o pastă moale pe care o întindeți pe obraz și o scoateți după 20 de minute cu apă călduță. Această mască convine unui ten normal sau gras. La ten uscat se va folosi în asemenea împrejurări o mască făcută din făină de secară amestecată cu untdelemn călduț și miere pînă se obține o pastă moale ce se folosește la fel ca precedenta.

5) *Pentru îngrijirea și întreținerea mîinilor,* în special cînd pielea este uscată și crăpată, folosiți următorul amestec: grăsime de porc (de lîngă rinichi) 60 gr, măduvă de vacă 60 gr, untdelemn de măsline 15 gr, miere 15 gr. Grăsimile se pun la topit în baia de aburi, după care se adaugă uleiul, se strecoară printr-un tifon și se amestecă cu mierea. Se păstrează în borcan bine închis, ținut la loc răcoros.

Georgeta MĂLIN

De vorbă cu medicul

PIATRA LA FICAT (II)

Profilaxie și tratament

Respectarea igienei alimentare și o activitate corporală chibzuită, evitarea vieții sedentare și combaterea ei prin mișcare și plimbări sînt primele măsuri de luat pentru profilaxia bolii. De asemenea se va evita îmbrăcămintea prea strîmtă care apasă pe regiunea ficatului (de pildă, centurile prea strîmte și înalte la femei). Vom combate constipația (cu ajutorul laxativelor). Pe cît posibil, vom evita emoțiile.

Tratamentul prescris de medic are în vedere atît oprirea crizei, care este foarte chinuitoare pentru bolnav, cît și tratamentul general în afara perioadelor de criză.

În timpul colicelor sînt indicate, pentru calmare, injecții cu Papaverină și Atropină, precum și pastile de piramidon sau antinevralgice. În crizele foarte puternice sînt necesare injecțiile de Pantopon sau Dilauden-Atropină. După criză se aplică căldură pe regiunea dureroasă: pernă electrică, termofor sau sticle cu apă caldă. Este de asemenea recomandabil ca după criză să se facă bolnavului clisme cu mici cantități de apă caldă. În prima zi după criză bolnavul nu va consuma decît ceai, iar în zilele următoare zeamă de fructe, orez sau griș fiert în apă, apoi se adaugă treptat compoturi, pesmeți, pire de mere, lapte bătut.

În afara perioadelor de criză și pentru a preveni repetarea lor, se va lua de două sau de trei ori pe zi după masă cîte o tabletă de Spasmoverin și se va aplica căldură.

Regimul alimentar trebuie să fie sărac în grăsimi, iar carnea se va consuma în cantități moderate. În general sînt interzise mîncărurile prăjite în grăsimi, carnea de porc, peștele gras, creierul, mezelurile grase, gălbenușul de ou, supa de carne, varza, fasolea, mazărea uscată, condimentele, brînzeturile grase, băuturile alcoolice, cafeaua, băuturile reci. După masă, de trei ori pe zi, se iau cîte una pînă la două tablete de Decol sau dimineața pe nemîncate, cîte o linguriță de Peptocolin în jumătate pahar de apă călduță, după care bolnavul va sta culcat pe partea dreaptă timp de 20 de minute. După cel puțin două luni de la criza dureroasă se poate face cu mult folos — dar numai după consultarea medicului specialist — o cură de ape minerale.

Pentru a preveni stagnarea bilei se recomandă luarea meselor la intervale regulate. Acestea trebuie să fie în cantități reduse și să aibă valori calorice mici.

Dr. Silviu GHEREA

Înainte de aplicarea măștii, obrazul este supus unei băi de aburi.

CĂRȚI

URY BENADOR.

„GABLONZ" - magazin universel

Așa cum s-a spus, „Gablonz" este o virulentă cronică antiburgheză, un roman care denunță convingător falsitatea gablonzurilor... umane. Ury Benador a creat cîțiva eroi de remarcabilă autenticitate, prin intermediul cărora luăm cunoștință de unele laturi ale societății burgheze, poate mai puțin zugrăvite în literatură. Cu Marcu Moise, Avramuț Smochinescu și Gheorghe Cristea Bujor autorul ne introduce în lumea spoliatorilor, a speculei și a bursei negre, care se întinde de la micul speculant și exploatator pînă la cercurile marii finanțe. Dar „Gablonz" nu reprezintă numai un tablou al afacerilor necurate pe care le învîrtesc numiții Marcu Moise, Smochinescu și Cristea Bujor. Exploatarea implică, bineînțeles, exploatați și metode de exploatare. Către acestea își îndreaptă autorul cu osebire atenția, făcînd ca romanul său să dobîndească o și mai pregnantă semnificație socială. Prezentînd relațiile ce se stabilesc între Avramuț Smochinescu, de pildă, și bătrînul comis-voiajor Mișu Horowitz, care mai credea în iluzia „milei" și „înțelegerii" patronului de aceeași naționalitate, scriitorul divulgă caracterul mincinos al pretinsei unități naționale pe deasupra claselor, pe care burghezia a folosit-o în scopurile cele mai diversioniste.

Tipurile de afaceriști create de Ury Benador, realizate mai ales în cadrul monologului interior, dezvăluie o esență comună: pofta nemăsurată de îmbogățire. Dar fiecare se manifestă în împrejurările vieții altfel: Avramuț este de o volubilitate zgomotoasă, laș, perfid și lingușitor, umil față de potentați, disprețuitor față de sărăcime; în schimb colonelul Gheorghe Cristea Bujor afișează o înțepenită morgă aristocratică, este orgolios, tiranic (participă la reprimarea răscoalelor din 1907 și la înăbușirea grevei generale), de o rece condescendență, cu afabilități extrem de rare și atunci vădit studiate, teatrale.

Cu același profund simț al realității i-a văzut scriitorul pe oamenii umili, nevoiași, ca Mișu Horowitz. Aici viziunea sobră, obiectivă, e nuanțată de un lirism învăluitor, compasiv pînă la sentimentalitate. Descoperim în evocarea familiei sărmane a bătrînului comis-voiajor poezia tragică a existențelor stinse, a ființelor candide, nevinovate, din care capitalismul a făcut victimele sale de fiecare zi, de fiecare oră.

Adevărata luptă împotriva exploatării o exprimă alți eroi, muncitorii Dumitru Udrea, Broder, Herczeg, Bîrlădeanu, intelectuali ca Moscu Navon. Deocamdată însă ei apar episodic, iar în ultimul capitol, destul de confuz și schematic. Probabil că profiturile lor urmează a fi conturate în volumul al doilea, unde îi așteptăm în prim-plan.

„Gablonz" — magazin universel *se impune atenției noastre prin puternicul său spirit antiburghez, prin cele cîteva memorabile figuri amintite, care atestă încă o dată, subliniat, calitățile scriitorului Ury Benador de cunoscător al sufletului omenesc.*

AL. SĂNDULESCU

FILM

Se filmează o nouă secvență din filmul „Post-restant". „Eroul" ei e arhitectul Dan Vasiliu (interpretat de Ion Dichiseanu).

„POST-RESTANT" LA ONEȘTI

Onești, cvartalul X, blocul Y, apartamentul Z... O adresă nouă, ca și orașul nou-născut pe meleagurile Moldovei.

Aci a poposit de cîteva săptămîni o echipă de filmare de la studioul cinematografic „București". În mijlocul constructorilor și locuitorilor orașului nou Onești se naște imaginile unei noi comedii cinematografice românești. Filmul „Post-restant", după scenariul lui Octavian Sava, în regia lui Gh. Vitanidis, este consacrat visurilor înaripate ce însuflețesc noua generație de constructori din țara noastră.

Eroul? Un tînăr inginer inovator, timid și nedibaci în viața sa personală, dar talentat constructor și incorigibil visător, pe nume Puiu Crintea (în viața particulară Iurie Darie). În locuința liniștită, plină de tot felul de instalații automate și vegheată de placidul Mitică (în viața particulară... robot), locuință pe care Crintea o împarte cu ușuraticul arhitect Dan Vasiliu (Ion Dichiseanu), va pătrunde într-o bună zi dragostea, mai întîi sub forma unei scrisori cu „adresantul necunoscut" și apoi sub chipul Lilianei, o doctoriță începătoare.

Peripețiile sînt greu de povestit: e vorba doar de un film și încă de o comedie! Esențialul e însă faptul că în cele din urmă va învinge un mentalitatea celor abili în „aranjamente" cu viața, ci concepția înaintată a inginerului Crintea, care visează o fericire pe măsura zilelor noastre, adică împletită cu fericirea tuturor.

Bogat în situații comice, în gaguri și în surprize specifice cinematografului, scenariul filmului „Post-restant" oferă interpreților posibilități deosebite de valorificare a umorului. Distribuția aduce, alături de actorii pomeniți mai sus, numele lui Grigore Vasiliu Birlic, Al. Giugaru, Vasile Tomazian, Coca Andronescu etc. Și încă un atu: imaginea în culori (operatori: Aurel Kostrakievici și Nicolaie Girardi) menită să dea poezie „amalgamului de visuri și beton" care este orașul tînăr, construit de eroii filmului.

AGENDA

CINCI PREMII LITERARE a obținut romanul lui Jorge Amado „Gabriela" și, după cum anunță gazeta „O globo", romanul a ocupat de asemenea primul loc la „Festivalul scriitorilor brazilieni din anul 1960". Dincolo de tonurile orbitoare ale coloritului național, dincolo de intriga extrem de complicată ce se desfășoară într-un orășel din „țara cacaoului" — din sudul statului Bahia — în romanul „Gabriela", a cărui principală eroină e o tînără mulatră, se profilează puternic procesele economice și istorice caracteristice întregii vieți contemporane a Braziliei.

UN SALUT CORDIAL DIN PARTEA LUI STRAVINSKI se intitulează articolul apărut în revista sovietică „Ogoniok" sub semnătura compozitorului Tihon Hrennikov. Cu ocazia „Festivalului muzical internațional" de la Los-Angeles (S.U.A.) grupul de compozitori sovietici invitați l-au întîlnit pe marele compozitor Igor Stravinski, plecat în

emigrație din Rusia țaristă. Acesta l-a poftit la locuința sa pe reprezentanții muzicii sovietice care l-au invitat pe ilustrul muzician în Uniunea Sovietică. Stravinski a primit cu bucurie să-și revadă patria în cursul anului viitor, sperînd să-și poată serba a 80-a aniversare la Moscova.

La 17 iunie anul acesta conducerea Uniunii compozitorilor sovietici l-a felicitat pe Igor Stravinski cu ocazia zilei de naștere. Marele compozitor a răspuns: „Sînt adînc mișcat de felicitările dv. Bucuros să vă revăd anul viitor la Moscova. Cu prietenie, al dv. Stravinski".

În fotografie: Tihon Hrennikov, Igor Stravinski și K. A. Kara-Karaev.

VOCEA POEȚILOR. În Uniunea Sovietică s-a editat o întreagă serie de mici discuri microsillon intitulată „Vocea poeților". Maiakovski spunea încă acum treizeci de ani: „Cer mai tare decît violoniștii dreptul la discul de gramofon". S-au înregistrat: „Grenada" citită de autor (Mihail Svetlov), „Versuri de iubire" în lectura lui Stepan Scipaciov. De asemenea în aceeași serie și alți autori își citesc operele: Leonid Martînov, Semen Kirsanov, Aleksandr Prokofiev. Studioul unional de înregistrări pe discuri pregătește noi ediții din operele lui Aleksandr Tvardovski, Ilya Ehrenburg, Robert Rojdestvenski și alții.

REPATRIEREA CENUȘII LUI HEINRICH MANN a avut loc în cursul acestui an, cînd urna a fost depusă la cimitirul „Dorothea" din Berlinul democrat, alături de cele ale lui Fichte, Hegel, Becher și Brecht. Republica Democrată Germană a îndeplinit astfel voința celui care proclama acum un sfert de veac: „Literatura se îndreaptă în mod irezistibil către muncitori, căci ei respectă umanitatea și apără cultura".

În fotografie: Heinrich Mann.

DISC

SUITA NR. 1 PENTRU ORCHESTRĂ, OP. 9, a-cestă lucrare din prima perioadă de creație a marelui George Enescu constituie cel mai grăitor exemplu de modul în care genialul muzician știa să introducă în creația sa simfonică melosul popular românesc fără să apeleze direct la citate folclorice. Compusă puțin timp după „Octetul pentru coarde" și cele două „Rapsodii române", „Suita pentru orchestră", în prima parte („Preludiul la unison"), ne relevă dăruirea melodică a lui Enescu. Este și unicul caz în întreaga literatură muzicală universală cînd se întrebuințează o melodie la unison într-o construcție simfonică de amploare.

Meritul acestui disc de 25 cm (33 turații pe minut), editat de „Electrecord" cu prilejul celui de-al II-lea Concurs și Festival internațional „George Enescu", constă în importanța sa documentară remarcabilă. „Suita" este dirijată de George Enescu însuși. Gravura a fost realizată după recondiționarea unei înregistrări mai vechi.

SONATA NR. 2 ÎN FA MINOR PENTRU PIAN ȘI VIOARĂ, OP. 6, a ocazionat editarea unui disc mediu (33 turații pe minut) care de asemenea poate fi considerat un document enescian. Sonata este înregistrată în interpretarea la vioară a compozitorului, la pian fiind Dinu Lipatti. Delicata poezie a lucrării este transmisă de către cei doi neasemuiți artiști ai artei interpretative românești într-un efort comun perfect conjugat. „Sonata nr. 2 în Fa minor" este privită ca o creație în care pentru prima oară se atestă cu tărie personalitatea plină de originalitate a lui George Enescu. Chiar compozitorul notează în „Amintirile" sale: «...pornind de la această „Sonată" am fost eu însumi».

„Sonata în Fa minor" este întîia lucrare instrumentală de cameră românească în care formele muzicii culte transfigurează cu o artă majoră motivele și intonațiile cîntului popular.

SONATA NR. 3 ÎN LA MINOR PENTRU PIAN ȘI VIOARĂ, OP. 25 (ÎN STIL POPULAR ROMÂNESC), compusă de George Enescu în 1929 reprezintă un alt moment, evoluat, de asimilare și transpunere în forme artistice nepieritoare a melodiilor populare. Diversele modalități de colorit ale viorii caută să sugereze cît mai apropiat cîntul lăutăresc. Chiar și acompaniamentul pianului capătă pe alocuri rezonanța țambalului și a cobzei. Și acest disc este „recondiționat". Înregistrarea are o valoare de neprețuit, interpretarea aparținînd lui George Enescu (vioară) și Dinu Lipatti (pian).

PIESA DE CONCERT PENTRU ALTO ȘI PIAN vine să completeze seria de discuri editate de „Electrecord" cu prilejul festivalului. În această înregistrare îl putem asculta pe Enescu, de astă dată ca pianist, acompaniindu-l pe Alexandru Rădulescu, virtuos al violei. Interpretarea este exemplară, avînd meritul de a ne transmite direct simțirea compozitorului.

în jurul globului

DE ICI, DE COLO...

"LEAC" PENTRU...ŞOMAJ. Revista americană "San Francisco Examiner" consideră că a descoperit un mijloc eficace pentru curmarea şomajului în S.U.A. "Şomajul s-ar reduce - scrie revista - dacă s-ar introduce într-o măsură mai mare munca manuală".

De unde se vede, încă o dată, că "teoriile" capitaliştilor şi progresul tehnic nu fac casă bună.

CONDIŢIE "SINE QUA NON". Lucrările pentru construirea avionului de transport cu reacţie HFB-314 au fost sistate recent la uzinele din Hamburg. Motivul: lipsa de credite. La cererea firmei constructoare de a i se avansa sumele necesare, s-a primit următorul răspuns oficial: "Începeţi producţia de avioane de război şi veţi primi creditul solicitat".

17.000.000 DE AMERICANI îşi dedică o parte importantă a...epidermei lor, tatuajului. Cele mai frecvente tatuaje sînt cele înfăţişînd o inimă străbătută de o săgeată.

PENTRU FIECARE OM...UN ŞOARECE. În Anglia, la o populaţie de circa 52.000.000 locuitori există un număr corespunzător de rozătoare.

STATUIA DE BRONZ A LUI BUDHA, de lîngă Tokio, cîntărind 163 de tone, va fi reaşezată pe un piedestal de beton şi oţel, spre a fi ferită de urmările cutremurelor. Prin cele două ferestre din spatele uriaşului de bronz, vizitatorii — care pătrund acolo printr-un tunel subteran — pot privi împrejurimile.

ZIUA MĂRII este sărbătorită în R.P. Polonă după obiceiurile tradiţionale. Anul acesta a avut loc în portul Kolobrzeg o serbare la care a participat ca de obicei însuşi... Neptun, „stăpînul mărilor".

BĂTRÎNUL VULCAN ETNA din Sicilia a devenit în ultima vreme deosebit de activ. Trîmba uriaşă de fum din fotografie este edificatoare.

ACCIDENTUL DE CIRCULAŢIE produs recent la Neapole (Italia) a stîrnit o vie indignare în rîndul cetăţenilor oraşului. Deşi întreprinderea de tramvaie a fost acuzată în repetate rînduri că menţine în circulaţie autovehicule învechite şi stricate, care pun în pericol securitatea călătorilor, avertismentele nu au fost luate în seamă. Urmarea: troleibuzul din clişeu, nemaifuncţionîndu-i frînele, a intrat în mijlocul pietonilor, omorînd trei persoane şi rănind alte 21.

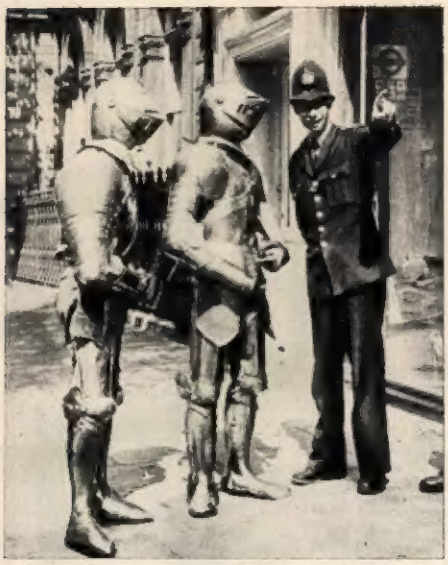

EVUL MEDIU ÎN 1961... Pe străzile Londrei au apărut două personaje în costume „oarecum" anacronice: e vorba de doi actori — G. Sheridan şi David Silver — care, avînd de interpretat într-o piesă rolurile unor cavaleri medievali, au parcurs drumul spre teatru îmbrăcaţi în armuri.

FLACĂRA
Revistă social-politică şi literar-artistică

Anul X — Nr. 39 (331)
30 septembrie 1961

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÎNTEII
Căsuţa poştală: 3507
ol. 33, Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE:
la toate oficiile poştale din ţară şi la factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

PREŢUL ABONAMENTELOR:
3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

COPERTA NOASTRĂ: Peisaj reşiţean — Fotografie de Clara SPITZER. Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin".

PREŢUL REVISTEI 2 LEI

Bibl. Rep.

UMOR

DUPĂ CONCEDIU

— Vasile, du-te și cere condica de sugestii și reclamații!

Desen de V. CRIVĂȚ

TELEVIZIUNE TIP OCCIDENTAL

PROGRAMUL I: pentru tinerii sub 16 ani.

PROGRAMUL II: pentru persoane de la 16 ani în sus.

(Din revista „Wochenpost" — R. D. G.)

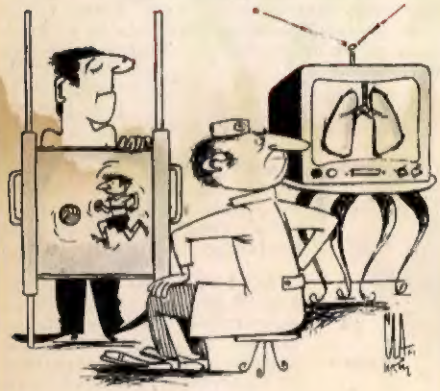

— Iar au încurcat lămpile!

N. CLAUDIU

CIANKAIȘISTUL LA O.N.U.

Cuvîntul „ieșire" mă îngrozește în ultima vreme.

Desen de N. GHENADIE

LA TEATRUL DE PĂPUȘI

Sincronizare perfectă.

Desen de Emanoil MIHĂILESCU

COLȚUL ZOOLOGIC

Desene de Rik AUERBACH

— Spunea iepurele că vine la dv. cu un punct de vedere critic...
— Tocmai mi l-am însușit!...

— Hei, Domnu' de la etaj, fii atent cum stropești!

— Era învățat, vorbea, dar... n-a avut nici un gust.